LOCUS EN İYİ FANTAZİ ROMANI ÖDÜLÜ ADAYI | HUGO EN İYİ SERİ ÖDÜLÜ ADAYI | DÜNYA FANTAZİ ÖDÜLÜ ADAYI

MERDİVENLER KENTİ

ROBERT JACKSON BENNETT

B&S

ithaki

"ROBERT JACKSON BENNETT VE *MERDİVENLER KENTİ* ÇOK OKUNMAYI HAK EDİYOR. İNANILMAZ ORİJİNAL BİR DÜNYAYA, SİZİ İÇİNE ÇEKİP BIRAKMAYAN BİR HİKÂYEYE SAHİP. VE DE SIGRUD... SIGRUD'A ÖZELLİKLE BAYILACAKSINIZ."

—*BRENT WEEKS*

Bir zamanlar Bulikov kenti ilahların gücüne sahipti ve kent bu gücü milyonları boyunduruk altına almak için kullandı... ta ki o ilahlar öldürülene dek.

Şimdiyse, Bulikov'un tarihi sansürlü ve yasaklıydı. Tüm kıta ise uzun yıllardır sömürdükleri ülke tarafından işgal edilmişti, Bulikov başta olmak üzere. Bir zamanlar mucizelerin hüküm sürdüğü fakat artık hiçbir yere çıkmayan sayısız merdivenle bezeli bu İlahi Kent, eski görkemli günlerinin hayaletinden ibaretti.

Bulikov'da beklenmedik bir cinayet işlenince, bu cinayetin yarattığı diplomatik karmaşayı çözmesi için Shara Thivani ve "sekreteri" Sigrud, buraya gelmekle görevlendirildiler. Resmiyette bir kültür elçisi olsa da Shara aslında Saypur topraklarının elindeki en tehlikeli casustu, aynı zamanda da bir Kıta tarihi uzmanıydı. Kente asıl geliş amacı da işlenen cinayeti çözmek, Saypur'a karşı gelişen bir tehdit olup olmadığını belirlemekti.

Ancak ilahların öldürülmesinden beri şahit olunmayan mucizeler yeniden vuku bulduğunda belli başlı şüpheler Shara'nın aklını kurcalamaya başlayacaktı.

Komplolar, ölü tanrılar ve gömülü tarihiyle *Merdivenler Kenti* fantastik bir dünyada geçen soluk soluğa bir casusluk romanı.

B&S

Çeviren: Yaprak Onur

ithaki

/ithakiyayinlari
/ithakiyayinlari
/ithakiyayinlari

38 TL

www.ithaki.com.tr
İnternet satış:
www.ilknokta.com

9 786053 758006

Robert Jackson Bennett, American Elswhere, The Troupe gibi kitaplarla adını duyuran Bennett en büyük başarısına İlahi Kentler serisi ve serinin ilk kitabı Merdivenler Kenti ile ulaştı. Edgar, Shirley Jackson ve Philip K. Dick Onur Ödülü gibi prestijli ödüllerin sahibi yazar eşi ve oğluyla birlikte Austin, ABD'de yaşamını sürdürüyor.

İlahi Kentler serisi 2018'de En İyi Seri dalında Hugo adayı olarak gösterildi.

Yazarın yayınevimizden yayımlanacak diğer kitapları:

City of Blades
City of Miracles

Merdivenler Kenti
Robert Jackson Bennett
Orijinal Adı: *City of Stairs*

İthaki Yayınları - 1358

Yayım Sorumlusu: *Alican Saygı Ortanca*
Yayına Hazırlayan: *Emre Aygün*
Düzelti: *Alican Saygı Ortanca, Ömer Ezer*
Kapak Uygulama: *Hamdi Akçay*
Kapak İllüstrasyonu: *Sam Weber*
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *Hamdi Akçay*
1. Baskı, Mayıs 2018, İstanbul

ISBN: 978-605-375-800-6

Sertifika No: 11407

Türkçe çeviri © Yaprak Onur, 2018
© İthaki, 2018
© Robert Jackson Bennett, 2014

Bu eserin tüm hakları Onk Ajans aracılığıyla Donald Maass Literary Agency ile yapılan anlaşma sonucunda satın alınmıştır.

Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin tescilli markasıdır.
Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy - İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Gümüşsuyu Cad. Topkapı Center, Odin İş Merkezi No: 403/2 Topkapı-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 - Faks: (0212) 613 51 97
Sertifika No: 40200

Robert Jackson Bennett

MERDİVENLER KENTİ

Çeviren
Yaprak Onur

ithaki

Daha iyi yarınlara inanmamı sağlayan
Ashlee için

Ve Olvos onlara dedi ki: "Bunu neden yaptınız, çocuklarım? Neden gökyüzü dumanla kaplı? Neden uzak diyarlara savaş götürdünüz ve tuhaf topraklarda kan döktünüz?

Ve Tanrıça'ya dediler ki: "Bize Senin insanların olma lütfunu bahşettin ve biz sevindik, çok mutlu olduk. Ama sonra Senin insanların olmayanları bulduk ve onlar, kendi arzularıyla Senin insanın olmuyor, Senin hakkında cahil kalıyorlardı. Senin şarkılarına kulak vermiyor, Senin sözcüklerini dillendirmiyorlardı. O yüzden onları kayalara çarptık, evlerini yıktık, kanlarını döktük, parçalarını rüzgâra savurduk ve haklıydık. Çünkü biz Senin insanlarınız. Sen lütfunu bize bahşettin. Biz Seninіz o yüzden de haklıyız. Sen öyle söylememiş miydin?"

Ve Olvos hiçbir şey söylemedi.

–KIRMIZI NİLÜFER KİTABI,
BÖLÜM IV, 13.51 – 13.59

DAHA DA KÖTÜ BİRİ

"O zaman bence konu," dedi Vasily Yaroslav, "*kasıt* hakkında. Mahkemenin benimle hemfikir olmayabileceğinin farkındayım – zira bu mahkeme her daim kasıttan ziyade etki bakımından karar vermiştir– ama dürüst ve alçakgönüllü bir işadamını kasti olmayan bir zarar için bu kadar ağır bedelle cezalandırmazsınız, değil mi? Özellikle de bu zarar, şey... *soyut* bir şeyse?"

Bir öksürük mahkeme salonunda yankılanarak yeni sözcüklere gebe duraksamayı doldurdu. Pencerenin ardında sürüklenen bulutların gölgeleri Bulikov'un duvarlarının üzerinden hızla geçiyordu.

Vali Turyin Mulaghesh iç çekmesini bastırıp saatine baktı. *Eğer altı dakika daha devam ederse*, diye düşündü kadın, *bu yeni bir rekor olacak.*

"Ve arkadaşlarımın ifadelerini dinlediniz," dedi Yaroslav, "komşularımın, çalışanlarımın, ailemin ve... *bankerlerimin*. Beni çok iyi tanıyan ve yalan söylemek için hiçbir nedeni olmayan in-

sanlar! Size defalarca bunun talihsiz bir tesadüf olduğunu söylediler!"

Mahkemenin yüksek kürsüsündeki Mulaghesh sağ tarafına baktı. Savcı Jindash, yüzü tam bir endişe timsaline dönmüş şeklinde Dışişleri Bakanlığının resmi antetli kâğıdına elinin resmini çiziyordu. Onun solundaki Baş Diplomat Troonyi, utanmaz bir ilgiyle mahkeme koltuklarının en ön sırasında oturan iri memeli bir kızı izliyordu. Troonyi'nin yanında, yüksek kürsünün en sonunda, normalde ziyaretçi profesör Dr. Efrem Pangyui'nin oturduğu koltuk boştu; bu davalara gitgide daha nadir katılmaya başlamıştı. Açıkçası Mulaghesh onun yokluğundan son derece memnundu: Onun sadece bu mahkemedeki değil, bu lanet ülkedeki varlığı bile başını fazlasıyla ağrıtıyordu zaten.

"Mahkeme" –Yaroslav iki kez elini masaya indirdi– "insafa gelmeli!"

Bu şeylerde, diye düşündü Mulaghesh, *yerimi alacak birini bulmalıyım.* Ama bu sadece bir hayaldi: Kıta'nın başkenti Bulikov'un vilayet valisi olarak, görülen tüm davaları yönetmek onun göreviydi, ne kadar manasız olurlarsa olsunlar.

"Sonuç olarak hepiniz anlatılanları duydunuz; dükkânımın dışında duran tabelanın o... o şekilde olmasının kasti bir davranış olmadığını anlamanız gerek!"

Yaroslav hassas konunun etrafından dolaşırken mahkeme salonundan mırıltılar yükseldi. En ön sıradaki kız bacak bacak üzerine atarken Troonyi sakalını sıvazlayarak öne doğru eğildi. Jindash çiziminin tırnaklarını boyamakla meşguldü. Mulaghesh kalabalığı inceleyerek çeşitli rahatsızlıkları ve hastalıkları belirledi: koltuk değnekli oğlan, raşitizm; yüzü kabuk bağlamış kadın, frengi; köşede oturan ne gibi bir rahatsızlığı olduğunu anlayamadığı ama üzerini kaplayan şeyin çamur olmasını umduğu adam. Yaroslav'la onun ayarında birkaç kişi, başarılı Kıtalılar olarak kullanma suyunun bedelini karşılayabiliyorlardı ve böylece Kıtalı türünün bir örneğini üzeri kirle kaplı olmadan inceleyebilirdiniz: soluk ten, yapılı beden, koyu renk gözler ve erkek olmaları durumunda, dizginlenmeyen dağ gibi sakallar. Mulaghesh ve diğer Saypuriler ise tam aksine kısa boylu, ince yapılı, koyu

tenliydiler; uzun sayılabilecek burunlarıyla dar çeneleri vardı ve Troonyi'nin gülünç ayı postu kabanından anlaşılabileceği üzere, Güney Denizleri'nin çok ötesindeki Saypur'un daha ılıman havasına alışkınlardı.

Troonyi ve Jindash'in ilgisizliklerini bir yere kadar –*çok* uzak bir yer de olsa– anlayabiliyordu Mulaghesh: Kıtalılar, çağdışı kalmak için o kadar azimle, küstahça ve inatla direniyorlardı ki bazen Saypur'un böyle acınası durumdaki bir ulusu işgal etmesine neden olan bir sürü rahatsız edici sebebi bile unutuyordu. (*Gerçi yetmiş beş yıldır burada olduğumuza göre,* diye düşündü Mulaghesh, *kendimize hâlâ işgalci dememiz doğru mu? Ne zaman buranın sakini sayılmaya başlayacağız?*) Eğer şu anda mahkeme salonunda bulunan herkese para vermeyi teklif edip, "Alın, gidin ve ihtiyacınız olan ilaçlarla temiz su alın," dese Kıtalılar'ın tek bir kırmızı senti dahi kabul etmek yerine eline tükürmeyi yeğlemeleri çok yüksek bir ihtimaldi.

Mulaghesh kendilerine neden bu kadar gücendiklerini anlayabiliyordu. Şu an dilencilerden farksız görünseler de bir zamanlar nefes alan en güçlü, en tehlikeli insanlardı onlar. *Ve elbette bunu hatırlıyorlar*, diye düşündü Mulaghesh kendisine gözlerinde saf bir öfkeyle bakan adamı izlerken. *O yüzden bizden bu kadar nefret ediyorlar...*

Yaroslav cesaretini topladı.

İşte başlıyor, diye düşündü Mulaghesh.

"Herhangi bir *kastım* yoktu;" dedi anlaşılır bir şekilde, "tabelamın herhangi bir İlah'a, göksel bir varlığa ya da bir tanrıya atıfta bulunması niyetinde değildim!"

Mahkeme salonu fısıltılarla dolarken hafif bir uğultu oluştu. Mulaghesh ve yüksek kürsüdeki diğer Saypuriler iddiasının çarpıcılığından etkilenmemişlerdi. "Her Dünyevi Nizamname davasında," diye homurdandı Jindash, "bunun olduğunu nasıl bilmezler?"

"Sessiz ol," diye fısıldadı Mulaghesh.

Bu aleni kanun ihlali Yaroslav'ı yüreklendirdi. "Evet, ben... kasti olarak herhangi bir İlah'a sadakat gösterme gibi bir niyetim yoktu! İlahlar hakkında *hiçbir şey* bilmiyorum ben; onlar neydi, kimdi hiçbir fikrim yok..."

Mulaghesh kendini gözlerini devirmekten zor alıkoydu. Her Kıtalı, İlahlar hakkında *bir şeyler* bilirdi; tersini iddia etmek yağmurun ıslak olduğundan habersiz olduğunu söylemeye benzerdi.

"... dolayısıyla tuhafiye dükkânımın dışına astığım o tabelanın talihsiz bir şekilde, *tesadüfen* bir İlah'ın mührüne benzediğini bilemezdim!"

Bir duraksama oldu. Mulaghesh, Yaroslav'ın konuşmayı bıraktığını fark ederek kafasını kaldırdı. "Söyleyecekleriniz bitti mi, Bay Yaroslav?" diye sordu.

Yaroslav tereddüt etti. "Evet? Evet. Evet, sanırım bitti."

"Teşekkürler. Yerinize geçebilirsiniz."

Savcı Jindash söz alarak ayağa kalktı ve üzerinde YAROSLAV ŞAPKALARI yazan bir tabelanın büyük bir fotoğrafını çıkardı. Harflerin altında büyükçe bir simge vardı: bir şapka siperini andırması için hafifçe değiştirilmiş süslü bir kıvrımla biten düz çizgi.

Jindash topuklarının üzerinde seyircilere doğru döndü. "Bu sizin tabelanız mı, Bay Yaroslav?" Adamın adını yanlış telaffuz etmişti. Mulaghesh bunun kasıtlı olup olmadığından emin değildi çünkü Kıtalı isimlerinin birçoğunun -slav, -ilyas, -ulas ve benzeri şekillerde bitmesi, Mulaghesh gibi on yılı aşkın süredir burada yaşamayan birinin hitapları doğru yapmasını hemen hemen imkânsız hale getiriyordu.

"E-evet," dedi Yaroslav.

"Teşekkürler." Jindash abartılı bir hareketle fotoğrafı kürsüye ve tüm seyircilere gösterdi. "Lütfen Bay Yaroslav'ın bu tabelanın – evet, *bu* tabelanın– kendisine ait olduğunu kabul ettiği mahkeme kayıtlarına geçsin."

CD Troonyi âdeta işin içyüzüne dair bir aydınlanma yaşamışçasına başıyla onayladı. Kıtalı kalabalık gergin gergin fısıldaşıyordu. Jindash numarasına başlayacak bir büyücü edasıyla evrak çantasına doğru yürüdü –*Gösteriş budalası pislik*, diye düşündü Mulaghesh, *onun Bulikov'a atanmış olması canımı çok sıkıyor*– ve içinden simgenin benzerinin büyük bir işlemesini çıkardı: süslü bir kıvrımla biten düz bir çizgi. Ama bu simge birbirine dolanmış yoğun asmalardan yapılmış gibi görünüyordu, kıvrımında küçük yapraklar bile mevcuttu.

Bu levhanın gösterilmesiyle kalabalık nefesini tuttu. Bazıları kutsal el hareketleri yapmaya yeltendiyse de nerede olduklarını hatırlayınca kendilerine engel oldular. Yaroslav da irkildi.

Troonyi alaycı bir şekilde güldü. "*Gerçekten* İlahlar hakkında hiçbir şey bilmiyormuşsunuz..."

"Eğer saygıdeğer Dr. Efrem Pangyui burada olsaydı" –Jindash, Troonyi'nin yanındaki boş koltuğu işaret etti– "eminim hemen bu simgeyi bir İlah'a... özür dilerim *merhum* bir İlah'a ait kutsal mühür olarak tanımlardı..."

Kalabalık öfkeyle homurdanırken Mulaghesh, Jindash'in bu ukalalığının, onun soğuk ve sert iklimli, bol sıçanlı bir yere atanmasıyla mükâfatlandırılması gerektiğini düşündü.

Jindash sözünü tamamladı: "... *Ahanas* olarak bilinen İlah'a. Kıtalılar özellikle bu mührün verimlilik, doğurganlık ve zindelik bahşettiğine inanıyorlar. Kadın şapkaları satan bir dükkânın tabelasında kullanmak dolaylı olarak da olsa o şapkaları takanlara da bu özelliklerin bahşedileceğini ima ediyor. Kendisi buna itiraz etse de Bay Yaroslav'ın sermayedarları, bu tabela asıldıktan sonra dükkânın kazancında ani bir artış olduğunu dile getirdiler! Aslına bakarsanız, çeyreklik geliri *yüzde yirmi üç* artmış." Jindash işlemeyi bırakıp bir eliyle iki diğeriyle üç sayılarını gösterdi. "Yüzde. Yirmi. Üç."

"Vay canına," dedi Troonyi.

Mulaghesh utançla yüzünü kapattı.

"Bunu nasıl...?" dedi Yaroslav.

"Üzgünüm, Bay Yaroslav," dedi Jindash. "Sanırım söz bende, öyle değil mi? Teşekkürler. Devam edeceğim. Saypur Parlamentosu'nun 1650'de yürürlüğe soktuğu Dünyevi Nizamname'ye göre Kıta'nın kamusal alanlarında bir İlah'ın varlığını dolaylı olarak dahi tanımak yasak. Kıta'da, bireyin İlah'ın adını mırıldanması ile sokağın ortasında dizlerinin üzerine çöküp çığıra çığıra dua etmesi arasında bir fark gözetilmez. Bireyin Dünyevi Nizamname'ye aykırı davrandığının belirlenmesi ve dolayısıyla cezaya çarptırılması için İlah'ın varlığını herhangi bir şekilde –*herhangi bir* şekilde– tanıması yeterlidir. Kayda değer kazanç artışı, Bay Yaroslav'ın tabelayı asarken bilinçli ve kasti olarak..."

"Bu bir yalan!" diye bağırdı Yaroslav.

"... bu İlah'ın doğasından yararlanmak istediğini gösteriyor. Mührün sahibi İlah'ın ölmüş ve mührün herhangi birine ya da bir şeye herhangi bir özellik bahşedemeyecek olmasının bir önemi yok. Varlığı tanındı. Bu sebepten, Bay Yaroslav'ın hareketlerinin resmi olarak cezalandırılması gerektiriyor, ceza bedeli" –Jindash notlarına danıştı– "on beş bin drekel."

Kalabalık hareketlendi ve fısıltıları kısık sesli bir kükremeye dönüştü.

Yaroslav tükürükler saçarak konuştu. "Yapamazsınız... Mümkün değil..."

Jindash yüksek kürsüdeki yerine döndü. Gurur dolu bir ifadeyle Mulaghesh'e gülümsedi fakat kadın, yumruğuyla o sırıtışı adamın yüzüne yapıştırmayı ciddi ciddi düşünüyordu.

Bütün bu gösteriş ve tantanayı es geçebilmeyi diledi. Mahkeme Dünyevi Nizamname davalarını genelde yaklaşık beş ayda bir görüyordu çünkü bunların büyük çoğunluğu mahkemeye çıkmadan, Mulaghesh'in dairesi ve davalı arasında uzlaşmaya varılarak çözülüyordu. Haklılığına konunun mahkemede görülmesini isteyecek kadar güvenen çok ama çok az kişi çıkıyordu ve böyle durumlar hep dramatik, saçma bir gösteriye dönüşüyordu.

Mulaghesh tıka basa dolu mahkeme salonuna baktı; sanki bu, sıkıcı bir dava değil de büyük bir tiyatro gösterisiymiş gibi arkada ayakta duran insanlar bile vardı. *Lakin onlar buraya davayı izlemeye gelmediler*, diye düşündü. Yüksek kürsünün aşağı tarafına, Dr. Efrem Pangyui'nin boş koltuğuna baktı. *Bana bir sürü problem çıkaran adamı görmek için buradalar...*

Yine de mahkemede görülen neredeyse her DN davası, davalının suçlu bulunmasıyla sonuçlanıyordu. Doğrusu, Mulaghesh yirmi yıldır yaptığı vilayet valiliği görevi boyunca sadece üç kişiyi beraat ettirmişti. *Ve neredeyse her davada davalıyı suçlu buluyoruz*, diye düşündü, *çünkü yasalar onları yaşam biçimleri yüzünden yargılamamızı gerektiriyor.*

Boğazını temizledi. "Savcı sözlerini tamamladı. Karşıt delillerinizi sunabilirsiniz, Bay Yaroslav."

"Ama... Ama bu adil değil!" dedi Yaroslav. "Neden *siz*, *bizim*

mühürlerimiz ve *bizim* kutsal işaretlerimizi dilediğiniz gibi konuşabiliyorsunuz da biz yapamıyoruz?"

"Vilayet valisinin konağı" –Jindash ellerini sallayarak duvarları gösterdi– "teknik olarak Saypur toprağı sayılır. Saypur topraklarında, sadece Kıta için geçerli olan Dünyevi Nizamname'ye tabi değiliz."

"Bu... Bu çok saçma! Hayır, sadece saçma değil, aynı zamanda... *kâfirlik!*" Ayağa kalktı.

Mahkeme salonu ölüm sessizliğine büründü. Herkes Yaroslav'a bakıyordu.

Harika, diye düşündü Mulaghesh. *Bir protestoyla daha uğraşacağız.*

"Bize bunları yapma hakkınız yok," dedi Yaroslav. "Kutsal sanat eserlerini binalarımızdan söktünüz, kütüphanelerimizi yağmalayıp talan ettiniz, insanları bir isim zikrettikleri için tutukladınız..."

"Burada olma sebebimiz," dedi Jindash, "yasaları ya da tarihi tartışmak değil."

"Hayır, öyle! Dünyevi Nizamname bizi tarihimizden *mahrum bırakıyor!* Şahsen ben... bana gösterdiğiniz o levhayı daha önce hiç görememiştim, o, o mührü..."

"İlahınızın mührünü," dedi Jindash. "Ahanas'ın."

Mulaghesh, Bulikov'un Şehir Ayanlarından –yani seçilmiş temsilcilerinden– ikisinin buz gibi bir öfkeyle Jindash'e baktıklarını gördü.

"Evet!" dedi Yaroslav. "Böyle bir şeyi görmeme hiç izin verilmedi! Ve o *bizim* tanrımızdı! Bizim!"

Kalabalıktakiler arkalarına dönüp mahkeme muhafızlarına baktılar; onların öne çıkıp Yaroslav'ı olduğu yerde infaz etmelerini bekliyor gibiydiler.

"Bu yaptığınız şeye karşıt delil sunmak denemez, değil mi?" diye sordu Troonyi.

"Ve... *o* adamın" –Yaroslav parmağıyla Dr. Efrem Pangyui'nin boş koltuğunu işaret etti– "ülkemize gelip bizim *bilmediğimiz* tarihimizi, hikâyelerimizi, efsanelerimizi okumasına izin verdiniz! Bizim bilmemize *izin* verilmeyen şeyleri!"

Mulaghesh yüzünü ekşitti. Er ya da geç bu konunun açılacağını biliyordu.

Tarihin tamamı hesaba katıldığında, Saypur'un küresel hegemonyasının sadece dakikaları kapsayacağı gerçeği, Mulaghesh için hassas bir konuydu. Büyük Savaş öncesinde Saypur, yüzyıllar boyunca Kıta'nın kolonisiydi –doğal olarak, bu düzenin Kıta'nın İlahları tarafından kurulduğu ve bahşedildiğine inanılıyordu– ve Bulikov'dakilerin çok azı bunu unutmuştu: Şehir Ayanları'nın kendilerine 'hizmetçilere hizmet eden efendiler' demelerinin başka ne sebebi olabilirdi ki? Tabii sadece baş başa olduklarında.

Bu sebeple saygıdeğer Dr. Pangyui'nin, Kıtalılar için yasadışı olan bir şeyi yapmak, yani Kıta tarihi üzerinde çalışmak için buraya, Bulikov'a gelmesi Dışişleri Bakanlığının büyük ihmalkârlığı ve aptallığıydı. Mulaghesh, Bakanlığı bu görevin Bulikov'u altüst edeceğine dair uyarmıştı ve tahmin ettiği gibi, Dr. Pangyui'nin Bulikov'da geçirdiği zaman, gelme sebebi olarak ortaya atılan barış ve anlayış misyonuna hiç de uygun geçmemişti: İsyanlarla, tehditlerle ve birilerinin Dr. Pangyui'ye attığı ama yanlışlıkla bir polis memurunun çenesine gelen bir taş saldırısıyla baş etmesi gerekmişti.

"O adam," dedi Yaroslav boş koltuğu göstermeye devam ederek, "Bulikov'a ve hatta Kıta'nın tamamına edilen bir hakaret! O adam... Saypur'un Kıta'yı hakir gördüğünün bir kanıtı!"

"Ah, hadi ama," dedi Troonyi, "bu biraz abartılı olmadı mı?"

"Başka kimsenin okumaya izni olmayan şeyleri okuma hakkına sahip!" dedi Yaroslav. "Bizim babalarımız, büyükbabalarımız tarafında yazılmış şeyleri okuma hakkına sahip!"

"Bu izni," dedi Jindash, "Dışişleri Bakanlığından aldı. Buradaki görevi elçilik niteliğinde. Ve sizin davanızın bir parçası değ..."

"Savaş'ı kazanmanız ne isterseniz yapabileceğiniz anlamına gelmez!" dedi Yaroslav. "Kaybettiğimiz için değer verdiğimiz her şeyi elimizden alamazsınız!"

"Hadlerini bildir, Vasily!" diye bağırdı salonun arka tarafındaki biri.

Mulaghesh tokmağını vurduğunda salon anında sessizliğe büründü.

"Karşıt delilleri sunmanızın," dedi bıkkın bir şekilde, "sona erdiğini varsayabilir miyim, Bay Yaroslav?"

Yaroslav, "Bu... bu mahkemenin meşruiyetini kabul etmiyorum!" dedi boğuk bir sesle.

"Gereğince dikkate alınmıştır. Baş Diplomat Troonyi... hükmünüz nedir?"

"Ah, suçlu," dedi Troonyi. "Oldukça suçlu. Son derece suçlu."

Salondaki gözler Mulaghesh'e döndü. Yaroslav başını iki yana sallayıp sadece dudaklarını kıpırdatarak ona *hayır* diyordu.

Puro içmem gerek, diye düşündü Mulaghesh.

"Bay Yaroslav," dedi. "Bu ihlalden ilk suçlandığınızda, itiraz etmeden suçunuzu kabullenmiş olsaydınız cezanız çok daha hafif olurdu. Fakat siz, bu mahkemenin tavsiyesine –ve benim *kişisel önerime*– karşı gelerek bu konunun mahkemede görülmesini talep ettiniz. Savcı Jindash'in öne sürdüğü delillerin suçluluğunuzu açıkça ortaya koyduğunu anladığınıza inanıyorum. Savcı Jindash'in de belirttiği gibi burada tarihi tartışmıyoruz; sadece onun etkileriyle uğraşıyoruz. Bu sebepten, üzülerek söylemek zorundayım ki..."

Mahkeme salonunun kapısı çarpılarak açıldı. Yetmiş iki başın hepsi bir anda o yöne döndü.

Ufak tefek bir Saypur yetkilisi gergin ve endişeli bir halde kapının eşiğinde duruyordu. Mulaghesh onu tanıdı: Adı Pitry bilmem neydi, elçilikte çalışıyordu, Troonyi'nin dalkavuklarından biri.

Pitry yutkundu ve sıraların arasında tökezleyerek kürsüye doğru geldi.

"Evet?" dedi Mulaghesh. "Davetsizce içeriye girmenin bir sebebi var mı?"

Pitry elindeki mesajı uzattı. Mulaghesh kâğıdı alıp açtı ve okudu:

EFREM PANGYUI'NİN CESEDİ BULIKOV ÜNİVERSİTESİ'NDEKİ ODASINDA BULUNDU. CİNAYET ŞÜPHESİ VAR.

Mulaghesh kafasını kaldırıp baktığında salondaki herkesin kendisini izlediğini fark etti.

Bu lanet olasıca dava, diye düşündü, *artık eskisinden de önemsiz hale geldi.*

Boğazını temizledi. "Bay Yaroslav... Son gelişmelerin ışığında davanızın önceliğini tekrar değerlendirmek zorundayım."

Jindash ve Troonyi aynı anda, "Ne?" dediler.

Yaroslav kaşlarını çattı. "Ne?"

"Dersinizi almış olabilir misiniz, Bay Yaroslav?" diye sordu Mulaghesh.

İki Kıtalı, mahkeme salonunun kapısından içeriye süzüldü. Kalabalıkta arkadaşlarını bulup onların kulaklarına bir şeyler fısıldadılar. Kısa süre sonra haber seyirciler arasında yayılmaya başlamıştı. "... *öldürülmüş mü?*" dedi biri yüksek sesle.

"Ders... dersimi mi?" dedi Yaroslav.

"Açıkça sormak gerekirse, Bay Yaroslav," dedi Mulaghesh, "gelecekte dükkânınızın satışlarını canlandırmak için bir İlah'a ait olduğu açıkça belli bir mührü kullanma salaklığını yapacak mısınız?"

"Ne *yapıyorsun?*" dedi Jindash. Mulaghesh mesajı uzattı ve adam göz atar atmaz bembeyaz kesildi. "Ah, hayır... Ah, denizler adına..."

"... öldüresiye dövülmüş!" dedi seyircilerden biri.

Şu âna kadar tüm Bulikov öğrenmiş olmalı, diye düşündü Mulaghesh.

"Ben... Hayır," dedi Yaroslav. "Hayır, böyle bir şey yap... yapmam?"

Troonyi mesajı okumuştu. Nefesini tutarak Dr. Pangyui'nin ölü bedenini orada bulmayı beklermişçesine boş koltuğa baktı.

"Güzel cevap," dedi Mulaghesh. Tokmağını vurdu. "O zaman bu mahkemenin bana verdiği yetkiye dayanarak BD Troonyi'nin değerli görüşlerini bir kenara bırakıp davayı düşürüyorum. Gitmekte özgürsünüz."

"Öyle miyim? Gerçekten mi?" dedi Yaroslav.

"Evet," dedi Mulaghesh. "Ve size bu özgürlüğünüzü, burayı bir an önce terk ederek kullanmanızı öneririm."

Kalabalık bağrışıp çağrışmaya başladı. Bir ses kükredi, "Öldü! Gerçekten öldü! Zafer, ah, olağanüstü bir zafer!"

Jindash âdeta omuriliği çıkarılmışçasına koltuğuna çöktü.

"Ne *yapacağız*?" dedi Troonyi.

Kalabalıktan biri yakınıyordu, "Hayır. Hayır! *Şimdi* kimi gönderecekler?"

Başka biri bağırarak cevap verdi, "Kimin umurunda?"

"Anlamıyor musunuz?" dedi kalabalığın içinden gelen ses. "Bizi tekrar istila edecekler, tekrar işgal edecekler! Şimdi *daha da kötü* birini gönderecekler!"

Mulaghesh tokmağını kenara bırakıp minnet dolu bir şekilde kısa purosunu yaktı.

***

Buna nasıl katlanıyorlar? diye düşündü Pitry. *Nasıl oluyordu da Bulikov'daki insanlar şehir duvarlarının dibinde oturmalarına, perdelerden ve panjurlardan sızan duvar manzarasında yaşamalarına rağmen kendilerini normal hissedebiliyorlar?* Pitry başka herhangi bir yere bakmaya çalıştı: Kol saatine, beş dakika geri kalmış ve daha da yavaşlamaya başlamıştı; parmaklarına, rahatsız edici pütürlere sahip serçe parmağı dışında gayet iyi durumdaydılar; hatta tren istasyonunun ona sürekli ters ters bakan hademesine. Sonunda Pitry dayanamadı ve soluna, duvarların dikildiği doğuya bir bakış attı.

Rahatsız edici bulduğu şey duvarların boyutu değildi, ki normalde bunun onu oldukça rahatsız etmesi gerekirdi. Daha ziyade, kafasını kaldırıp onların göz alabildiğince uzanan enginliğine bakmaya her çalıştığında, gözlerinin duvarı *bulmasının* daha da zor hale gelmesiydi. Duvarlar yerine uzak tepeleri ve yıldızları, rüzgârın okşadığı ağaçların kıpırtılarını görmeye başlamıştı: diğer taraftaki gece manzarasını, âdeta duvar buzlu cam şeffaflığındaymış gibi. Duvarın tepesinin olmasının beklediği yerde, sadece gece göğünü ve ayın toparlak, sakin yüzünü görüyordu. Eğer onların *ilerisine* bakıp kıvrımlarını alt edebilirse yüz metre ötedeki evlerin ve harabelerin ardında duvarlar yavaşça beliriyor, pürüzsüz yüzeylerinden şehrin ışıklarını yansıtıyorlardı.

Ama diğer tarafta olsam, diye düşündü, *ya da onların yanına*

gitsem beyaz taştan başka bir şey göremeyeceğim. Bir bakıma rahatlatıcı bir şeydi bu: Bu duvarı inşa eden varlıklar şehri korumak istemişlerdi ama sakinlerinin günbatımı ve doğumlarından mahrum kalmasını istememişlerdi. Pitry küçük bile olsa her mucizenin bir Saypuri için ne kadar da rahatsız edici olduğunu düşündü.

Tekrar kol saatine bakıp kafasından hesap yaptı. Tren geç mi kalmıştı? Böyle olağandışı trenler geç kalır mıydı? Belki de ancak kendine göre doğru zamanda gelirdi. Belki de makiniste –artık o her kimse– telgrafta açıkça 'saat 3:00' yazdığı söylenmemişti ve o, son derece resmi insanların bu gizli randevuyu oldukça önemsediğinden habersizdi. Ya da belki de kimse, bu treni bekleyen kişinin üşümüş, acıkmış, bu duvarlar yüzünden gerilmiş ve tren istasyonun hademesinin açık mavi bakışlarıyla kendini ölüm tehdidi altında hissetmeye başlamış olabileceğini umursamıyordu.

Pitry iç çekti. Eğer ölse ve son anında tüm hayatı gözlerinin önünden geçse sıkıcı bir gösteriyle karşılaşacağına oldukça emindi. Saypur elçiliklerinden birinde görev almanın heyecan verici ve egzotik bir iş olacağını, onu yeni ve egzotik diyarlara götüreceğini (ayrıca yeni ve egzotik kadınlarla tanışmasını sağlayacağını) düşünmüştü ama şu âna kadar yaptıkları çoğunlukla beklemekten ibaretti. Elçilik idarecisinin yardımcılarından birinin asistanı olarak Pitry, yeni ve sıkıcı şeyleri nasıl yeni ve sıkıcı şekillerde bekleyebileceğini öğrenmiş, saatinin saniye kolunun akrebi oynatacak kadar uzun süre boyunca dönüşünü izlemekte uzmanlaşmıştı. Bir asistanın amacı, bürokratik günleri dolduran sıkıcı önemsiz işleri üzerine yıkacak birisi olmaktır diye bir yargıya varmıştı.

Saatine baktı. Yaklaşık yirmi dakika geçmişti. Ağzından buharlar çıkıyordu. *Tüm denizler adına, ne kadar da berbat bir iş.*

Belki başka bir göreve atanabilirim diye düşündü. Aslında burada bir Saypuri'nin yapabileceği çok şey vardı: Kıta dört ayrı bölgeye ayrılmıştı ve hepsinin kendi bölge valileri vardı; bir alt kademede vilayet valileri yer alıyordu, onlar Kıta'nın büyük metropoliten alanlarının düzenini sağlıyorlardı; bir altlarındaki kademede ise elçilikler geliyordu, onların düzenlediği şey ise... dürüst olmak gerekirse Pitry elçiliklerin tam olarak neyi düzenlediğini

hiç anlayamamıştı. Kültürle ilgili bir şeydi ve çok fazla kişiyi içeriyormuş gibi görünüyordu.

İstasyon hademesi ofisinden çıkıp platformun kenarında durdu. Arkasına döndü ve başıyla ona selam verip gülümseyen Pitry'ye baktı. Hademe Pitry'nin başındaki örtüyü ve kısa, koyu renk sakallarını inceledi; iki kez burnunu çekti –*Cücük koktu*– ve âdeta, *Burada olduğunu biliyorum, o yüzden bir şey çalmaya kalkma*, dercesine adamı süzdükten sonra dönüp tekrar ofisine gitti. Sanki bu ıssız tren istasyonunda çalacak bir şey varmış gibi.

Bizden nefret ediyorlar, diye düşündü Pitry. Elbette ederlerdi. Elçilikte geçirdiği kısa süre sonunda bu gerçeği kabullenmişti. *Onlara unutmalarını söylüyoruz ama unutabilirler mi? Biz unutabilir miydik? Herhangi biri bunu yapabilir mi?*

Pitry nefretlerinin nedenini hafife almıştı. Buraya gelip duvarlardaki ve dükkân camlarındaki boş yerleri, üzerlerindeki tüm görseller ve işlemeler silinmiş yüzeyleri, boş çerçeveleri görene; günün belli saatlerinde Bulikovluların, âdeta hürmet göstermeye ayrılmış o zamanda başka ne yapabileceklerini bilmiyorlarmış gibi boş boş dolaştıklarını fark edene; şehir gezileri sırasında, bir zamanlar bir şeylere –şahane bir heykel ya da tütsü dumanlarının sisleri içindeki bir mihrap– ev sahipliği yaptığı açıkça belli olan ama artık bir sokak lambası, sıkıcı bir belediye parkı ya da tek bir banktan daha şahane bir şey barındırmayan veya üzerleri tamamen taşla kaplanmış göbeklere ve çıkmaz sokaklara denk gelene kadar bunu hiç anlayamamıştı.

Saypur'da, Dünyevi Nizamname'nin son derece başarılı olduğuna, yetmiş beş yıldır Kıtalıların davranışlarını kontrol altına alıp düzenlediğine dair sarsılmaz bir inanç hakimdi. Ama Bulikov'da geçirdiği süre boyunca Pitry, Nizamname'nin başarısının sadece yüzeysel olduğunu –Bulikov'daki hiç kimsenin İlahların herhangi bir yönünü övmediği, varlıklarını kabul etmediği ya da onlardan bahsetmediği doğruydu, en azından topluluk içinde– aslında başarısızlıkla sonuçlandığını düşünmeye başlamıştı.

Şehir biliyordu. Hatırlıyordu. Geçmişi kemiklerine kazınmıştı ve şimdilerde söyleyeceklerini sessizliğiyle söylüyordu.

Pitry soğuktan titredi.

Dr. Efem Pangyui'nin cinayetine yönelik endişe ve kaos ortamının mevcut olduğu ofiste olmayı tercih edip etmediğine emin değildi. Telgraf makineleri kapanma saatinde kusmaya başlayan sarhoşlar gibi kâğıt tükürüp durmuştu. Telefonların çığlıkları hiç susmuyordu. Sekretereler ofis odaları arasında koşuşturarak örümcekkuşlarının saldırganlığıyla çivilere kâğıt asıp duruyorlardı.

Ardından herkesin sessizliğe bürünmesine neden olan bir telgraf gelmişti:

K-ELÇ THIVANI SAAT 3:00 BULIKOV MOROV İSTASYONU STOP VTS512

Mesajın sonundaki kod vilayet valisi ofisinden değil de *bölge* valisinin ofisinden geldiğini açıkça gösteriyordu, ki orası Kıta'da, Saypur'la doğrudan ve anında bağlantı kurabilen tek yerdi. Bu sebeple İletişim Dairesi sekreteri, dehşet içinde bu telgrafın bizzat Güney Denizleri'nin ötesindeki Dışişleri Bakanlığından yönlendirilmiş olabileceğini duyurmuştu.

Thivani denen bu kişiyi kimin karşılaması gerektiğine yönelik hararetli bir tartışma başlamıştı çünkü şüphesiz ki bu adam profesörün ölümüne tepki olarak, hızlı ve korkunç bir öç almak amacıyla gönderilmişti; sonuçta Dr. Efrem Pangyui, Saypur'un en zeki ve en sevilen oğullarından biri değil miydi? Elçilik görevi tarihteki en büyük bilim olaylarından biri olmamış mıydı? Böylece hemen bu iş için en doğru adamın Pitry olduğuna –çünkü genç, neşeli ve o anda odada bulunmayan biriydi– karar verilmişti.

Yine de 'Kültürel Elçi' anlamına gelen K-ELÇ kodu üzerinde de kafa yorulmuştu. Neden *onlardan* birini gönderiyorlardı ki? KE, Bakanlıktaki en düşük mevki değil miydi? Çoğunluğu yabancı kültürlere sağlıksız bir merak duyan gencecik öğrencilerdi ve metropollerde yaşayan Saypuriler bu merakı iğrenç buluyorlardı. KE'lerin davetlerde ve açılışlarda süs görevi görmekten öte bir işlevi yoktu. Peki, neden son on yılın en büyük diplomatik felaketlerinden birine basit bir KE gönderiyorlardı?

"Elbette eğer," diye sesli düşünmüştü Pitry elçilikteyken, "bunlar birbirleriyle gerçekten de bağlantılıysa. Belki sadece bir tesadüftür."

"Ah, kesin bağlantılı," demişti elçilikteki İletişim Dairesinin müdür muavini Nidayin. "Telgraf biz haberi gönderdikten sadece birkaç saat sonra geldi. Bu onların olaya tepkisi."

"Peki neden KE gönderiyorlar? Bu bir tesisatçı ya da arp sanatçısı göndermekten farksız."

"Elbette eğer," demişti Nidayin, "Bay Thivani *gerçekten de* bir kültür elçisiyse. Tamamen farklı bir şey de olabilir."

"Demek istediğin şey," diye sormuştu Pitry, kafasını kaşımak için başındaki örtüye uzanırken, "telgrafın *yalan* söylediği mi?"

Nidayin basitçe kafasının iki yana sallamıştı. "Ah, Pitry. Sen Bakanlığa girmeyi nasıl *başardın*?"

Nidayin, diye düşündü Pitry soğukta. *Senden nasıl da nefret ediyorum. Bir gün o güzeller güzeli kız arkadaşınla dans edeceğim; o, bana delice âşık olacak ve sen bizi kırıştırdığımız çarşaflarının üzerinde basacaksın. O kirli kalbin buz kesecek...*

Ama Pitry şimdi aptallık ettiğinin farkına varmıştı. Nidayin, Thivani denen bu adamın KE kisvesi altında *dolaşsa* da aslında düşman bölgelere sızıp Saypur'a direnenleri indiren, yüksek rütbeli bir gizli ajan olabileceğini söylüyordu. Pitry gözünde iri yarı, sakallı bir adam canlandırdı; omzuna patlayıcılarla dolu bir kayış asmıştı ve birçok kez kan tatmış bıçağı dişlerinin arasında parıldıyordu... Hakkında düşündükçe bu Thivani denen kişiden daha da çok korkmaya başlıyordu. *Belki de vagondan bir ifritcini gibi çıkıverir*, diye düşündü, *gözlerinden alevler, ağzından ise siyah zehir saçarak.*

Batıda bir gürültü oldu. Pitry şehir duvarlarına ve alt tarafındaki küçük açıklığa baktı. Durduğu yerden haşereler tarafından kemirilmiş bir deliği andırsa da yakından bakıldığında on metre yüksekliğindeydi.

Karanlık delik ışıkla doldu. Bir parıltı ve tiz bir sesin ardından tren göründü.

Aslında tam olarak tren sayılmazdı: Sadece hırpalanmış, lekeli bir lokomotif ve zavallı tek bir yolcu vagonundan ibaretti. Kömür bölgelerinde madenden madene işçi taşırken kullanılacak bir şeye benziyordu. Bir elçiye yaraşmayacağı belliydi, bir kültür elçisi de olsa.

Tren platforma yanaştı. Pitry aceleyle trene yaklaşıp ellerini arkasında kavuşturdu ve kabarttığı göğsüyle kapısında durdu. Düğmeleri ilikli miydi? Başındaki örtü düzgün müydü? Apoletlerini parlatmış mıydı? Hatırlayamıyordu. Panikle başparmağını yalayıp birini ovalamaya başladı. Ardından kapılar çığlığı andırır bir sesle açıldı ve işte...

Kırmızı. Hayır, kırmızı değil; bordo. Çok fazla bordo, sanki kapının önüne bir perde asılmış gibi. Lakin perde hareket ediyordu ve Pitry ortasındaki ayrımda beyaz kumaş üzerine dikili bir sıra düğme olduğunu fark etti.

Bu bir perde değildi. Bordo kaban giymiş bir adamın göğsüydü. Bu, Pitry'nin bugüne kadar gördüğü en büyük adam, bir devdi.

Dev kendini gözler önüne sererek vagondan dışarıya adım attı. Ayakları değirmen taşları misali basamakları ezdi. Devin uzun, kırmızı kabanının etekleri devasa siyah postallarının üzerine değiyordu; gömleğinin yakası açıktı ve boynunda fular yoktu. Ayrıca kafasında geniş siperli, korsanlara özgü bir açıyla takılmış gri bir şapka vardı. Sağ eline yumuşak gri bir eldiven takmıştı; sol elinde ise merak uyandıracak kadar efemine görünen örme altın bilezikten başka bir şey yoktu. Adamın boyu iki metreden de uzundu; sırtı ve omuzları son derece genişti ve vücudunda tek gram yağ dahi yoktu: Zayıf yüzünde aç kalmış bir görüntü vardı. Bu, Pitry'nin Saypuri bir elçide görmeyi hiç beklemediği bir yüzdü: Teni soluk ve bir sürü pembe yarayla kaplıydı, saçı ve sakalı beyaz sarıydı, gözlerinin –daha ziyade *gözünün*, zira diğeri karanlık, derin bir çukurdan başka bir şey değildi– rengi o kadar açık bir griydi ki beyaz görünüyordu.

Bir Dreyling, bir Kuzeyli'ydi. Elçi, her ne kadar imkânsız görünse de dağ barbarlarındandı; hem Kıtalılar hem de Saypuriler için yabancıydı.

Eğer karşılıkları buysa, diye düşündü Pitry, *ne kadar da kötü ve iğrenç bir karşılık...*

Dev, Pitry'ye boş ve umursamaz bir bakış attı; sanki bu ufak tefek Saypuri'nin üzerine basmaya değip değmeyeceğini anlamaya çalışıyordu.

Pitry reverans yapmaya yeltendi. "H-harikulade B-Bulikov

şehrine hoşgeldiniz, Elçi Thivani. Ben Pitry Suturashni. Umarım yolculuğunuz güzel geçmiştir."

Sessizlik.

Hâlâ eğilmiş halde olan Pitry kafasını yukarıya kaldırdı. Dev ona tepeden bakıyordu; tek kaşı hakir gören bir şaşkınlıkla hafifçe kalkmış gibiydi.

Devin arkasından bir yerden bir boğaz temizleme sesi geldi. Dev selam ya da veda olabilecek tek bir kelime dahi etmeden döndü ve istasyon idarecisinin masasına doğru yürüdü.

Pitry kafasını kaşıyarak onun uzaklaşmasını seyretti. Hafif öksürük sesi tekrar duyulduğunda kapının eşiğinde başka birinin durduğunu fark etti.

Bu, ufak tefek Saypuri bir kadındı; koyu tenliydi ve Pitry'den bile kısa boyluydu. Oldukça sade giyimliydi –mavi pelerinin dikkat çeken tek yanı Saypuri kesimli olmasıydı– ve ona, aşırı kalın camlı gözlüklerin ardından bakıyordu. Açık gri renkli bir pardösü giymiş ve şeridinde kâğıttan bir orkide olan, dar siperli mavi bir şapka takmıştı. Pitry gözlerinde bir tuhaflık olduğunu düşündü... Devin son derece cansız ve sabit bakışlarının aksine kadının gözleri âdeta içlerinde bir sürü balık yüzen derin kuyular gibi kocaman, yumuşak ve koyu renkti.

Kadın gülümsedi. Gülümseyişi ne sevimli ne de sevimsiz sayılırdı: kaliteli gümüş tabaklar gibi, özel bir davette ortaya çıkan, cilalı ama işi biter bitmez ortadan kalkan türden. "Böyle geç bir saate bizi karşılamaya geldiğiniz için teşekkürler," dedi.

Pitry önce kadına ardından istasyon idarecisinin endişeli bakışları altında iki büklüm şekilde onun ofisine sığmaya çalışan deve bir kez daha baktı. "El-Elçi Thivani?"

Kadın başıyla onaylayıp trenden indi.

Bir kadın mıydı? Thivani bir *kadın* mıydı? Neden bu bilgiyi...?

Ah, lanet olası İletişim Dairesi! Onların kahrolası dedikoduları ve yalanları!

"Eminim Baş Diplomat Troonyi," dedi kadın, "cinayetin sonuçlarıyla uğraşıyordur. Yoksa bizzat gelirdi, değil mi?"

"I..." Pitry, BD Troonyi'nin niyetinden gökteki yıldızların hareketleri kadar habersiz olduğunu itiraf etmek istemiyordu.

Kadın gözlüklerinin ardındaki gözlerini kırptı. Sessizlik meddücezir misali iyice kabarıp Pitry'yi yuttu. Söyleyecek bir şeyler, herhangi bir şey bulmak için çabaladı. Sonunda şunda karar kıldı: "Bulikov'a gelmeniz çok hoş." Hayır, hayır, bu kesinlikle *yanlış* karardı. Yine de devam etti: "Umarım yolculuğunuz... keyifli geçmiştir." Yanlış! Daha da kötü!

Kadın bir anlığına daha ona baktı. "Adım Pitry mi demiştin?"

"E-evet." Arkalarından bir bağrış geldi. Pitry o tarafa dönse de Thivani dönmedi ve tuhaf bir böceği incelermişçesine Pitry'ye bakmaya devam etti. Pitry, devin istasyon idarecisinin elinden bir şey kaptığını gördü –bir çeşit kâğıt altlığı– ki bu durum idareciyi hiç de memnun etmemişti. Dev hafifçe eğilip gri eldiveni sağ elinden çıkararak avucunu açtı ve... bir şey gösterdi. O âna kadar yüzü bayat pancar renginde olan idareci bembeyaz kesildi. Dev kâğıt altlığından bir sayfayı koparıp altlığı idareciye geri vererek ofisten çıktı.

"O kim...?"

"Benim sekreterim," dedi Thivani. "Sigrud."

Dev, bir kibrit çıkararak baş parmağıyla yaktıktan sonra kâğıdı ateşe verdi.

"S-sekreteriniz mi?" dedi Pitry.

Alevler devin parmaklarını yalıyordu. Bu canını yakıyorsa dahi hiç belli etmiyordu. Kâğıdın yeterince yandığına emin olduktan sonra üzerine üfledi –*püff*– ve közler platforma dağıldı. Gri eldivenini tekrar eline geçirip soğuk bakışlarla istasyonu inceledi.

"Evet," dedi kadın. "Şimdi, senin için bir sakıncası yoksa sanırım hemen elçiliğe gitmek istiyorum. Elçilik geleceğimi Bulikov yetkililerinden herhangi birine bildirdi mi?"

"Şey. I...ı..."

"Anlıyorum. Profesörün cesedi elimizde mi?"

Pitry'nin zihnindeki çarklar hızla döndü. Belki de ilk kez, öldükten sonra insanın bedenine ne olduğunu düşündü; birdenbire bu, ruhun nereye gittiğinden daha kafa karıştırıcı bir hal almıştı.

"Anlıyorum," dedi. "Yanında bir araç var mı?"

Pitry başıyla onayladı.

"Lütfen yolu göster."

Kafası karışmış halde tekrar başıyla onayladı ve kadını gölgeler içindeki istasyondan geçirerek ara sokaktaki arabaya doğru götürdü. Omzunun üzerinden kadına bakmadan duramıyordu.

Gönderdikleri kişi *bu* muydu? Sesi oldukça tiz, ufak tefek, sade kız mı? Bu son derece düşman ve oldukça şüpheci yerde ne başarmayı umuyor olabilirdi ki? Geceyi atlatması dahi mümkün olabilir miydi?

Onca araştırma ve eserleri ortaya çıkarmaya yönelik onca çabadan sonra bugün bile onların nasıl göründüklerine dair görsel bir veriye sahip değiliz. Tüm o heykeller, tablolar, fresk-ler, kabartmalar ve oymalardaki eşkaller ya ayırt edici olmaktan uzak ya da kendi içlerinde tutarsız. Bir tasvirinde Kolkan bir ağaç altındaki pürüzsüz bir taş olarak betimlenirken, bir diğerinde parlak güneşin altındaki karanlık bir dağa, bir başkasında ise bir dağa oturmuş kilden bir adama dönüşüyor. Yine de bu tutarsız betimlemeler havada asılı belli belirsiz bir desen ya da bir fırça darbesinden ibaret bir renk olarak resmedenlere nazaran büyük bir ilerleme. Örneğin, eğer Kıta'nın kadim sanatının sözüne inanacak olursak, İlah Jukov'un genellikle bir sığırcık tufanı olarak ortaya çıkıyor.

Benzeri çalışmaların çoğunluğunda olduğu gibi, bu tarz birbirleriyle uyumsuz bilgi kırıntılarından herhangi bir sonuç çıkarmak güç. İnsan, bu sanat eserlerinin özneleri, acaba kendilerini bu şekilde mi sergilemeyi seçti diye düşünmesi gerek. Belki de bu özneler geleneksel sanatla aktarılması mümkün olmayan şekillerde deneyimlenmişlerdir.

Belki de Kıta'daki hiç kimse ne gördüğünün bilincinde değildir. Ve artık İlahlar gitmiş olduğundan bunu asla bilemeyebiliriz.

Zaman, tüm insanları ve varlıkları sessizliğe sürüklüyor. Belki ki tanrılar da bunun bir istisnası değil.

–"KITA SANATININ DOĞASI,"
DR. EFREM PANGYUI

ONLARI MEDENİLEŞTİRMELİYİZ

İzliyordu.

Yıkılmakta olan kemerleri, bükülmüş kocaman tonozları, yıkık dökük kuleleri ve dolambaçlı sokakları izliyordu. Bina yüzeylerindeki solmuş çizimleri, yama işi gibi görünen çinilerin kubbelerden sarkışını, is lekeleriyle kaplı lünetleri ve çatlamış eğri

pencereleri izliyordu. İnsanları izliyordu; kısa boylu, kumaşlara sarınmış, yetersiz beslenen insanların tökezleyerek gösterişli geniş kapılardan ve revaklardan geçişini, artık hayalete benzeyen bu harikalar kentindeki dilencileri izliyordu. Görmeyi beklediği her şeyi görmüş olsa da bu kasvetli yıkıntılar zihninde, onların yetmiş, seksen ya da doksan yıl önce nasıl göründüklerine dair sorular belirmesine neden oluyordu.

Bulikov. Duvarlar Kenti. En Kutsal Dağ. Yeryüzü Kürsüsü. Merdivenler Kenti.

Sonuncusunu asla anlayamamıştı. Duvarlar, dağlar, yeryüzü kürsüsü, bunlar övünülecek şeylerdi. Peki ya merdivenler? Neden merdivenlerle övünüyorlardı?

Ama Ashara –ya da genellikle bilindiği haliyle sadece Shara– sonunda anlıyordu. Her yere giden ya da hiçbir yere gitmeyen merdivenlerle doluydu: Aniden kaldırımdan fışkırıp yamaçları yararak yükselen kocaman merdiven dağları vardı; ayrıca bayırlara, kıvrıla kıvrıla akıp giden dereler misali eğri büğrü basamak sıraları dizilmişti; bazense merdivenler gürül gürül çağlayan şelaleleri andırır şekilde karşınızda beliriveriyordu ve sadece birkaç metre ötenizde bir anda gözler önüne serilen bu manzaraya bakakalıyordunuz...

Bu isim yeni olmalıydı. Bu, sadece Savaş'tan sonra gerçekleşmiş olabilirdi. Her şey... bozulduğunda.

Demek ki Ân böyle görünüyor, diye düşündü. *Daha doğrusu buna sebep oldu...*

Savaştan önce merdivenlerin nereye gittiğini düşündü. Şimdi gittikleri yere gitmedikleri kesindi. Nerede olduğunun, buraya nasıl geldiğinin ve tüm bunların nasıl olabileceğinin gerçekliğiyle boğuşuyordu...

Bulikov. İlahi Kent.

Arabanın camından dışarıyı baktı. Bir zamanlar dünyanın en görkemli şehri olsa da şu an insanlığın bildiği en harap yerlerden biriydi. Yine de sakinleri ona tutunmaya devam ediyordu: Hâlâ dünyadaki en kalabalık nüfusa sahip yerler arasında üçüncü ya da dördüncü sıradaydı, elbette bir zamanlar çok, çok daha büyüktü. Neden burada yaşıyorlardı? İnsanları bu paramparça, karanlık ve soğuk, yarım-şehirde tutan şey neydi?

"Gözleriniz acıyor mu?" diye sordu Pitry.

"Efendim," dedi Shara.

"Gözleriniz. Buraya ilk geldiğimde benimkiler sulanırdı. Şehre baktığınızda, özellikle belli yerlerine, bazı şeyler tam olarak... doğru değilmiş gibi görünür. Eskiden daha çok olduğunu söylüyorlar, artık azalıyormuş."

"Nasıl bir his, Pitry?" diye sordu Shara, cevabını bilmesine rağmen zira yıllardır bu fenomen hakkında bir şeyler okumuş ve duymuştu.

"Şey gibi... bilmiyorum. Bir camın ardına bakmak gibi."

"Cam mı?"

"Şey, hayır, cam değil. Bir pencere gibi. Ama o pencere artık orada olmayan bir yere bakıyor. Açıklaması zor. Görünce anlarsınız."

İçindeki tarih bilimci, istihbaratçı içgüdüleriyle çatışma halindeydi: *Kemerli kapılara, sokak isimlerine, şehir duvarlarındaki dalgalanmalara ve çatlaklara bak!* diyordu biri. *İnsanlara bak, nereye gittiklerini izle, nasıl da sürekli omuzlarının üzerinden baktıklarını gözlemle*, diyordu diğeri. Sokakta sadece birkaç kişi vardı; sonuçta saat gece yarısını geçeli çok olmuştu. Binaların tamamı gözüne küçük geldi; araba bir tepeyi tırmandığında dışarıya baktı ve şehir duvarlarının diğer tarafına kadar uzanan alçak ve düz binalarla kaplı alanlar gördü. Ufuk çizgisini bu kadar boş görmeye alışık değildi.

Daha büyük yapıları vardı, diye hatırlattı kendine, *ama bu Savaş'tan önceydi.* Yine de ufuk çizgisinin tuhaf boşluğu onu düşünmeye itti. *Bu kadar çok şey bir anda, sadece dakikalar içinde ortadan kalkmış olabilir mi?*

"Muhtemelen biliyorsunuzdur ama yine de uyarayım," dedi Pitry. "Elçiliğin çevresindeki mahallelerde arabayla dolaşmanız daha doğru. O bölge şehrin... saygın yerlerinden biri sayılmaz. Dediklerine göre biz elçiliği kurduğumuzda iyi kesimin çoğu oradan taşınmış. Cücüklere yakın olmak istemişler."

"Ah, evet," dedi Shara. "Bize burada öyle dediklerini unutmuşum." *Cücük*, dedi içinden. Bu, Saypurilerin yemeklerinde çok soğan kullanmasından ilham alan bir takma addı. Gerçi bu yanlıştı çünkü aklı başında her Saypuri sarımsağı tercih ederdi.

Sigrud'a bir bakış attı. Adam tam karşısına bakıyordu... galiba. Sigrud'un dikkatini neye verdiğini anlamak her daim zordu. Öyle hareketsiz oturuyor ve çevresinde olan biten her şeyi öyle kayıtsız bir ilgisizlikle izliyordu ki ona bir heykelmiş gibi davranabilirdiniz. Her hâlükarda şehir onu ne etkilemiş ne de ilgisini çekmiş gibi görünüyordu: Onun için bu da sadece sıradan bir durumdu; ne şiddet tehdidi taşıyor ne de şiddet kullanılmasını gerektiriyordu, dolayısıyla dikkate değer değildi.

Kadın düşüncelerini önündeki zor ve çetrefilli olacağı kesin olan birkaç saate saklamaya çalıştı. Dün o telgraf Ahanashtan'da eline verildiğinden beri içini kemiren düşünceyi kafasından atmaya çalıştı. Ama atamadı.

Ah, zavallı Efrem. Bu nasıl oldu?

***

BD Troonyi'nin ofisi, Saypur'daki görkemli ofislerin bire bir kopyasıydı, elbette son derece zevksiz bir şekilde döşenmesi haricinde: koyu ahşaptan panjurlar, kırmızı çiçekli halı, açık mavi duvarlar, masanın üzerindeki boncuklarla süslü bacaları olan bakır lambalar. Duvarlardan birinde yeşil-gri dalgalara sahip yosun kaplı tabanından kıvrık, narin yapraklar fışkıran, Saypur'a özgü fil kulağı bitkisi çiçek açmıştı; onun altında minicik bir mum sayesinde fokurdayan küçük bir su kasesi duruyordu; çıkan buharlar yukarıya doğru süzülerek bitkiye hayatta kalmak için ihtiyaç duyduğu nemi sağlıyordu. Shara, bunların hiçbirinin, Saypur'daki elçilik komitelerinin iddia ettiği gibi kültürler arası kaynaşma, ilim, iletişim ve bölgesellik sonrası birleşmeyi yansıtmadığının farkına vardı.

Yine de tüm bu dekorasyon masanın arkasındaki duvarda asılı hakaretin yanında bir *hiç* sayılırdı.

Shara öfkeli ve hastalıklı bir şekilde büyülenmiş halde ona baktı. *Nasıl bu kadar aptal olabilir?*

Troonyi yüzünde âdeta ölen Efrem değil de kendisiymişçesine ciddi bir ifadeyle ofisine daldı. "Kültür Elçisi Thivani," dedi. Sol topuğunu öne doğru çıkarıp sağ omzunu yukarıya kaldırarak ya-

pılabilecek en zarif reveransı yaptı. "Şeref verdin; gelişin bu kadar üzücü bir nedenle olsa dahi."

Shara hemen onun Saypur'daki hangi hazırlık okuluna gittiğini merak etti. Elbette gelmeden önce dosyasını okumuştu ve karşılaştığı davranış soylu ailelerden çıkma çerçöpün sık sık dünyadaki Saypur elçiliklerine gönderildiği görüşünü destekliyordu. *Ve o da benim tam olarak böyle bir aileden geldiğimi düşünüyor*, diye hatırlattı kendine, *o yüzden böyle gösteriş yapıyor.* "Burada olmak bir şeref."

"Bizim için de öyle, biz..." Troonyi kafasını kaldırıp köşedeki koltuğa sığışmış, ağır ağır piposunu doldurmakta olan Sigrud'u gördü. "Öhm. B-bu da kim?"

"O Sigrud," dedi Shara. "Sekreterim."

"Burada olmak zorunda mı?"

"Sigrud her konuda bana yardımcı oluyor, gizli olsun ya da olmasın."

Troonyi gözlerini ona dikti. "Sağır mı yoksa salak mı?"

Sigrud'un tek gözü bir anlığına hafifçe yukarıya kalksa da hemen tekrar piposuna döndü.

"İkisi de değil," dedi Shara.

"Peki," dedi Troonyi. Alnını bir mendille sildi ve kendini toparladı. "Bakan Komayd'ın profesörün cesedini incelenmesi için bu kadar hızlı bir şekilde birini göndermesi," dedi masasına otururken, "iyi yürekli profesörün anısına büyük bir saygı. Tüm gece yolculuk mu ettin?"

Shara başıyla onayladı.

"Yok artık. Ne kötü. Çay!" diye bağırdı birdenbire ortada hiçbir neden yokken. "*Çay!*" Masasının üzerindeki zili alıp delirmişçesine sallamaya başladı ve ardından istediği yanıtı alamayınca onu masaya vurmaya başladı. On beş yaşından daha büyük olamayacak bir kız, kocaman bir çay tepsisi taşıyarak odaya girdi. "Nerede kaldın?" diye azarladı adam. "Bir *misafirim* var." Kız gözlerini kaçırdı ve çayı koydu. Troonyi yalnızlarmışçasına dikkatini tekrar Shara'ya verdi: "Anladığım kadarıyla Ahanashtan'da, yani yakınlardaymışsın, doğru mu? Ne kötü bir vilayet ya da en azından ben öyle düşünüyorum. Martılar, onlar eğitimli birer hırsız

ve insanlar da martılardan ders çıkarmış." Parmaklarını şaklatarak eliyle çıkmadan önce reverans yapan kızı gönderdi. "Yine de onları medenileştirmeliyiz; insanlardan bahsediyorum, kuşlardan değil." Kahkaha attı. "Bir fincan alır mıydınız? En iyi sirlangimiz..."

Shara yüzünde belli belirsiz bir gülümsemesiyle başını iki yana salladı. Aslında Shara bir kafein bağımlısıydı ve bir fincan içmek için yanıp tutuşuyordu ama BD Troonyi'den herhangi bir şey almamaya kararlıydı.

"Sen bilirsin. Ama Bulikov, eminim ki duymuşsundur, oldukça farklıdır. Bizim nüfuzumuza karşılık vermeyen yapılara sahip. Sadece duvarlardan bahsetmiyorum. Hatta üç ay önce vilayet valisi, bir kadını asmalarını engellemek zorunda kaldı; suçu –böyle bir şeyi genç bir kadının yanında anlatmaktan hoşlanmıyorum ama– kocası öldükten sonra başka bir adamla ilişkiye girmekmiş ve kocası öleli *yıllar* oluyormuş! Şehir Ayanları beni dinlemediler elbette ama Mulaghesh..." Sesi kısıldı. "Geçmişi yüzünden en çok acı çeken şehrin aynı zamanda yeni düzenlemelere en çok karşı çıkan olması çok tuhaf, öyle değil mi?"

Shara gülümseyerek başıyla onayladı. "Kesinlikle katılıyorum." Adamın omzunun üzerinde asılı tabloya bakmamak için çok çaba sarf ediyordu. "Her neyse, Dr. Pangyui'nin cesedi elinizde mi?"

"Ne? Ah, evet," dedi bisküvi dolu bir ağızla. "Özür dilerim... evet, evet bedeni elimizde. Ne kadar da korkunç. Tam bir trajedi."

"Gönderilmeden önce inceleyebilir miyim?"

"*Cesedini* görmek mi istiyorsun? Şey değil... üzgünüm ama adam görülebilecek halde *değil*."

"Nasıl öldüğünden haberdarım."

"Öyle mi? Vahşice öldürüldü. *Vahşice*. Mide bulandırıcı, kızım."

Kızım, diye düşündü Shara. "Bu bana iletildi. Yine de onu görmeyi talep etmek zorundayım."

"Emin misin?"

"Eminim."

"Şey... Hm." Yüzüne en hoş gülümsemesini oturttu. "Sana kü-

çük bir tavsiye vereyim, kızım. Bir zamanlar ben de senin gibiydim; vatanperver, büyük işler başarıyormuşum gibi görünmeye, milletin gözünü boyamaya çalışan, genç bir KE'ydim. Anlarsın ya, şöhret kazanmak için her şeyi yapıyordum. Ama, güven bana, sen ne mesaj gönderirsen gönder hattın diğer ucunda kimseler yok. Kimse *dinlemiyor.* Bakanlık kültür elçilerine kulak asmıyor. Bir kabul sınaması gibi, tatlım; kendini kurtarabilene kadar dayanman gerek. Ama ter dökmene lüzum yok. Keyfini çıkar. Eminim kısa süre içinde bununla ilgilenmesi için ciddi birilerini gönderirler."

Shara kızgın değildi: Öfkesi yerini şaşkınlığa bırakalı çok olmuştu. Ona nasıl cevap vereceğini düşünürken gözleri tekrar duvardaki tabloya kaydı.

Troonyi tabloya baktığını fark etti. "Ah. Bu nadide parça seni de büyülemiş gibi görünüyor." Tabloyu işaret etti. "*Kızıl Kum Gecesi,* Rishna'nın eseri. Vatanperverliği mükemmel işleyen bir eser. Maalesef ki aslı değil ama aslının çok eski bir kopyası. Bu da yeterince iyi."

Shara bu tabloyu defalarca görmüş olsa da –Saypur'daki okullarda ve idare binalarında çok bulunurdu– ona tuhaf ve rahatsız edici geliyodu. Kumlarla kaplı uçsuz bucaksız bir çölde gece vakti yapılan bir savaşı tasvir ediyordu: En yakındaki kum tepesinde bitap haldeki Saypur ordusu duruyor, çölün diğer ucundaki zırhlarla kuşanmış savaşçılardan oluşan güçlü rakiplerini izliyorlardı. Üzerlerindeki kocaman, kalın ve parlak zırhlar bedenlerinin her santimi kaplıyordu; kafalarındaki miğferler çığlıklar atan şeytanların parıltılı motifleriyle süslüydü; devasa kılıçları neredeyse iki metre uzunluğundaydı ve soğuk bir alevle ışıldıyordu. Tablo, bu çelik ve kılıçtan adamların zavallı, bitkin Saypurileri ikiye böleceğini açıkça gösteriyordu. Buna rağmen tablodaki savaşçılar şaşkınlıktan donakalmış haldeydi: Ordusunun gerisindeki yüksek bir kum tepesinin üzerinde duran, cesur ve uçuşan kabanıyla göz kamaştırıcı görünen bir Saypuri'ye bakıyorlardı; belli ki adam bu hırpani ordunun komutanıydı. Tuhaf bir silahla uğraşıyordu; bir yusufçuk kadar narin, uzun ve ince silahtan çıkan alev topları kendi ordusunu aşıp düşmanlarının başlarının üzerinden geçtikten sonra çarpıyordu...

Bir şeye. Belki de bir insana, gölgeler içinde resmedilmiş kocaman bir insana... Ne olduğunu görmek zordu; belki de ressam o şeklin neye benzemesi gerektiğinden tam olarak emin değildi.

Shara, Saypuri komutanına baktı. Tablonun tarihsel olarak hatalı olduğunu biliyordu: Kaj, Kızıl Kum Gecesi'nde aslında ordusunun *ön* saflarında yer almıştı ve öldürücü atışı yapmadığı gibi silahların yakınında bile değildi. Bazı tarih bilimcilerinin buna sebep olarak cesur bir lider olmasını gösterdiklerini hatırladı; diğerleri ise o deneysel silahı bu boyutta bir saldırıda daha önce hiç kullanmamış olan Kaj'ın, bu saldırının başarıyla mı yoksa felaketle mi sonuçlanacağından emin olamadığı için ikinci ihtimale karşı silahtan mümkün olduğunca uzakta bulunmak istediğini iddia ediyorlardı. Onun nerede bulunduğundan bağımsız olarak öldürücü atış her şeyin başlama noktasıydı.

Bu kadar kibarlık yeter.

"Bu ofiste Bulikov'un Şehir Ayanları'yla buluşuyor musun, Elçi?" diye sordu Shara.

"Hm? Ah, evet. Elbette."

"Peki onlar hiç... tablo hakkında bir yorumda bulundular mı?"

"Hatırladığım kadarıyla hayır. Bazen gördüklerinde sessizleşiyorlar. Tam bir şaheser, övünmek gibi olmasın."

Kadın gülümsedi. "Baş Diplomat Troonyi, profesörün bu şehirde bulunma amacından haberdar mısın?"

"Mm? Elbette haberdarım. Oldukça olay yarattı. Eski müzelerini karıştırmak, eski yazılarını okumak... Bu konuda birçok mektup aldım. Bazıları burada hatta." Çekmecesindeki kâğıtları kurcaladı.

"Bu görevi Dışişleri Bakanı Vinya Komayd'ın onayladığından da haberdar mısın?"

"Evet?"

"Yani ölümünün elçiliğin, vilayet valisinin ya da bölge valisinin yetki alanına değil, *bizzat* İçişleri Bakanlığı'nınkine girdiğinden haberdarsın, değil mi?"

Troonyi'nin kuşboku-rengi gözleri kademeleri düşünürken dans etti. "Sanırım... Bu mantıklı..."

"O zaman sanırım bilmediğin şey," dedi Shara, "kültür elçi rütbesinin bana *formalite* icabı verildiği."

Troonyi'nin bıyıkları seğirdi. Bunu onaylamak istercesine gözleri Sigrud'a kaydı ama o, parmaklarını kucağında birbirine kenetlemiş halde oturmaktaydı. "Formalite mi?"

"Evet. Sen buraya gelme nedenimin bir formalite olduğuna inanıyor olsan da bil ki benim başka sebeplerim var." Omzuna asılı çantasını kurcalayarak içinden küçük, deri bir arma çıkarıp merkezindeki küçük, kuru ve düzgün Saypur nişanıyla altında yazan DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI yazısını görmesi için masanın üzerinden kaydırdı.

Troonyi'nin taşları yerine oturtması biraz zaman aldı. Sonunda bir şeyler gevelemeyi başardı, "Ne... Hm."

"Yani, evet," dedi Shara. "Artık bu elçilikteki en kıdemli yetkili değilsin." Öne doğru uzanarak masasının üzerindeki zili alıp çaldı. Çay getiren kız içeriye girdi ve kendisine hitap eden kişi Shara olunca şaşırdı: "Lütfen bu tabloyu indirmek için bakım ekibini getir."

Troonyi resmen köpürmeye başladı. "Ne! Ne yapmaya çalışıyorsun..."

"Yapmaya çalıştığım şey," dedi Shara, "buranın aklı başında bir Saypur temsilcisinin ofisi gibi görünmesini sağlamak. Kıta'nın tarihinin oldukça kanlı bir hal almaya başladığı *anı* romantik bir şekilde resmeden *o* tabloyu indirmek bunun için iyi bir başlangıç olacaktır."

"Katılmıyorum! Halkımız için harika bir an, Bayan..."

"Evet, *bizim* halkımız için. *Onlarınki* için değil. Tahmin yürütmem gerekirse Bay Troonyi, Bulikov Şehir Ayanlarının seni dinlememelerinin ve sana *saygı duymamalarının*, kariyerinin son *beş senedir* yerinde saymasının sebebi ofis duvarına birlikte çalıştığın insanları aşağılayan ve *öfkelendiren* bir tabloyu asman! Sigrud!" Dev adam ayağa kalktı. "Bakım ekibi BD Troonyi dışındaki kişilerden gelen taleplere son derece ağır bir şekilde yanıt verdiğine göre lütfen tabloyu indirip dizinin üzerinde *kır*. Troonyi... sen lütfen otur. Emekliliğinin şartlarını konuşmamız gerekiyor."

***

Ardından, Troonyi aceleyle kovalandıktan ve gittikten sonra, Shara masaya dönüp kendine ağzına kadar bir fincan çay koydu ve içti. Bu his ne kadar vatanperverce olmasa da tablonun yok edilmesi onu mutlu ediyordu: Bakanlık adına yaptığı görev süresince bu tarz aşırı milliyetçilik gösterileri ağzında gitgide daha nahoş bir tat bırakmaya başlamıştı.

Ayaklarını masaya uzatmış halde köşede oturan Sigrud'a baktı, elinde paramparça olmuş tuvalin bir parçasını tutuyordu. "Ee?" dedi. "Çok mu abarttım?"

Adam başını kaldırıp ona baktı: *Sen ne düşünüyorsun?*

"Güzel," dedi Shara. "Bunu duyduğuma memnun oldum. İtiraf ediyorum ki çok eğlenceliydi."

Sigrud boğazını temizleyip duman ve çamurdan ibaretmiş gibi duyulan bir ses, katrandan daha yoğun bir aksanla konuştu, "Shara Thivani kim?"

"Yaklaşık altı yıl önce Jukoshtan'a atanmış, çok da önemli olmayan bir KE. Bir tekne kazasında öldü ama evrak doldurmak konusunda olağanüstü bir başarısı vardı; herkesin onun kim olduğuna ve neler yaptığına dair kaydı var. İzinlerinin iptal edilmesinin ve kayıtlardan çıkarılmasının zamanı geldiğinde ben bunları askıya alıp kimliğini elimde tutmaya karar verdim."

"Adınız aynı olduğu için mi?"

"Belki. Ama başka benzerliklerimiz de var; sıkıcı ve göz korkutmayan bir bürokrat rolüne uygun görünmüyor muyum?"

Sigrud sırıttı. "Kimse sadece bir KE olduğuna inanmayacak ama. Hele ki Troonyi'yi kovduktan sonra."

"Hayır, inanmalarını da *istemiyorum* zaten. Endişelenmelerini istiyorum. Tam olarak kim olduğumu merak etmelerini istiyorum." Pencereye gidip puslu gece göğüne baktı. "Arı kovanına çomak sokup içindeki arıları kızdırdığında, hepsi birden dışarıya çıkıp sana saldırabilir, doğru... ama en azından onları iyice inceleme fırsatın olur."

"Eğer onları *gerçekten* kızdırmak istiyorsan," dedi, "*gerçek* adını kullanman yeterdi."

"Onları kızdırmak istiyorum, evet ama *ölmek* istemiyorum."

Sigrud pis pis sırıtarak bakışlarını tuttuğu tuval parçasına çevirdi.

"Neye bakıyorsun?" diye sordu kadın.

Tuval parçasını kadına göstermek için çevirdi. Tablonun üzerinde Kaj olan parçasıydı; sert, soylu yüzünün profili silahtan çıkan ateşin ışığıyla aydınlanıyordu.

Sigrud parçayı tekrar çevirip Shara'nın yüzüne doğru uzatarak Kaj'ın yüzünün küçücük resmini kadının profiliyle yan yana tuttu.

Sigrud, "Aile bağlarını görebiliyorum," dedi.

"Ah, kes sesini," diye azarladı Shara. "Ve şunu ortadan kaldır!"

Sigrud gülümsedi ve tuvali buruşturarak çöp kutusuna fırlattı.

"Pekâlâ," dedi Shara. Çaydan ikinci fincanı içtiğinde vücudu bayram etti. "Sanırım artık işe devam etme vakti geldi. Lütfen bana Pitry'yi getir." Sonra daha yumuşak bir tonda ekledi, "İncelememiz gereken bir ceset var."

***

Oda küçük, sıcak, süslemesiz, boş ve havalandırmasızdı. Henüz çürüme başlamadığı için minik oda lütufkâr bir şekilde kokudan yoksundu. Shara yatakta oturan şeye baktı; minik, cılız bacaklarından biri kenardan aşağıya sarkmıştı. *Biraz kestirmek için uzanmış gibi.*

Kahramanını görmüyordu. Tanıştığı nazik adamı da. Sadece yamulmuş ve kabuk tutmuş bir et parçası vardı karşısında; insan çehresine benzerliği çok azdı. Elbette bu oldukça tanıdık bir şeye bağlıydı: kuşu andıran küçük bir boyun, pamuklu kumaştan takım elbise, narin ve uzun kollarla parmaklar ve tabii ki, renkleri gülünç çoraplar... Ama bu Efrem Pangyui değildi. Olamazdı.

Adamın ceketinin yakalarına dokundu. Kurdele gibi lime lime olmuşlardı. "Giysilerine ne oldu?"

Pitry, Sigrud ve kasa muhafızı bakmak için eğildiler. "Efendim?" diye sordu kasa muhafızı. Elçiliğin cenaze tesisi olmadığı için Dr. Efrem Pangyui'nin ölü bedeni bir yatak üzerinde elçilik kasasına konmuştu, evine dönmek için bürokratik işlemlerin tamamlanmasını bekleyen değerli bir aile yadigârı gibi. *Öyle, en azından bir bakıma*, diye düşündü Shara.

"Giysilerine bak," dedi. "Tüm dikişler ve manşetler kesilmiş. Pantolonunun paça katları bile. Her şey."

"Ee?"

"Bedeni bu şekilde mi teslim aldınız?"

Muhafız bedeni temkinli gözlerle inceledi. "Şey, bunu *biz* yapmadık."

"Yani Bulikov polisi mi yaptı sence?"

"Herhalde? Üzgünüm, hanımefendi. Bu konuda bir bilgim yok."

Shara hareketsiz duruyordu. Elbette bunu daha önce görmüştü, hatta bir ya da iki kez kendisi de yapmıştı; kişinin giysilerindeki her cep, her astar, her paça ve kol kıvrımı yüksek gizliliğe sahip bir şeyleri saklayacak yer olarak kullanılabilirdi.

Bu da şu soruyu akla getiriyor, diye düşündü, *diplomatik bir görevle buraya gönderilmiş bir tarih bilimcinin neden saklayacak bir şeyi olsun?*

"Gidebilirsin," dedi.

"Ne?"

"Bizi yalnız bırak."

"Şey... Kasadasınız, hanımefendi. Sizi burada yalnız bırakıp..."

Shara kafasını kaldırarak adama baktı. Yol yorgunluğundan, artık yüzünde belirmeye başlamış olan keder kırıntılarından ya da nesiller boyunca hükmetmiş bir soydan gelmesinden dolayı muhafız öksürdü, kafasını kaşıdı ve kendisine koridorda ilgilenecek bir şeyler buldu.

Pitry de onu takip etmeye yeltendi ama kadın, "Hayır, Pitry... sen gitme. Lütfen burada kal," dedi.

"Emin misiniz?"

"Evet. Elçiliğe mensup birinden de görüş almak istiyorum, ne kadar kısıtlı olursa olsun." Sigrud'a baktı. "Ne düşünüyorsun?"

Sigrud minnacık bedene doğru eğildi. Kafatasını âdeta tablonun orijinalliğini belirlemeye çalışan bir ressam edasıyla oldukça dikkatli bir şekilde inceledi. Pitry'yi gözle görülecek şekilde iğrendirerek bir deri parçasını kaldırıp altındaki kemiğe baktı. "Bir alet," dedi. "Muhtemelen bir anahtar. Dişli bir şey."

"Emin misin?"

Başıyla onayladı.

"Yani işe yarar bir şey yok mu?"

Omuz silkti. *Belki vardır, belki de yok.* "İlk ön tarafına darbe almış." Profesörün sol kaşının hemen üzerini işaret etti. "Oradaki izler derin. Diğerleri... o kadar derin değil."

Herhangi bir alet, diye düşündü Shara. *Herhangi bir silah. Bunu herhangi biri yapmış olabilir.*

Shara bedene bakmaya devam etti. Bu gece ikinci kez kendisine, *Süsleri görmezden gel*, dedi. Yine de kahramanın paramparça olmuş çehresini, ellerini, boynunu, gömleğini, kravatını... bu tanıdık görüntülerin hepsini sadece süs olarak görüp umursamayabilir miydi?

Bir dakika. Kravat mı?

"Pitry... burada geçirdiği süre boyunca profesörle sık sık karşılaştın mı?" diye sordu.

"Onunla *karşılaştım*, evet ama arkadaş sayılmazdık."

"Yani kravat takma alışkanlığı geliştirip geliştirmediğini bilmiyorsun," dedi yumuşak bir sesle, "öyle mi?"

"Kravat takmak mı? Bilmiyorum, hanımfendi."

Shara uzanıp kravatı çıkardı. Kırmızı ve kaymak beyazı çizgili, nefis bir ipekten yapılmaydı. Kuzeylilerin modasına uygundu ve yeniydi. "*Benim* tanıdığım Efrem Pangyui," dedi, "fular takmayı tercih ederdi. Anladığım kadarıyla kendisine akademisyen görüntüsü kattığını düşünüyordu, fularların yani; genelde turuncu, pembe ya da kırmızı olanları tercih ederdi. Okul renklerinde olanları. Ama onun kravat taktığını hiç hatırlamıyorum. Kravatlar hakkında çok şey bilir misin, Pitry?"

"Biraz bilirim sanırım. Burada çok sık kullanılıyorlar."

"Evet. Ve bizim orada çok sık kullanılmaz. Peki, sen de bu kravatın olağandışı derecede kaliteli olduğunu düşünüyor musun?" Ona göstermek için kravatı çevirdi. "Oldukça kaliteli ve son derece... ince, değil mi?"

"Hmm. Evet?"

Gözlerini kravattan ayırmadan elini açarak Sigrud'a uzattı. "Bıçak, lütfen."

Koca adamın elinde hemencecik küçük bir parça parlak metal,

bir tür neşter belirdi. Onu Shara'ya uzattı. Shara gözlüklerini burnunun üzerine iterek adamın bedeninin üzerine doğru iyice eğildi. Adamın gömleğinden hafif bir çürüme kokusu sızıyordu ama bunu duymazdan geldi... o da bir süsten başka bir şey değildi.

Beyaz ipeğe dikkatle baktı. *Hayır, beyaza yapmaz*, diye düşündü. *Çok belli olur...*

Dokunun tersi yöne giden incecik kırmızı iplikler fark etti. Her birini neşterle kesti. İplikler kravatın içine küçük bir pencere açıyordu; Shara bunun bir cep oluşturduğunu fark etti.

İçinde beyaz bir kumaş şeridi vardı. Kravatla aynı kumaştan yapılmamıştı – farklıydı. Çıkarıp ışığa tuttu.

Beyaz kumaşın bir tarafında kömürle yazılmış yazılar, bir çeşit kod vardı.

"Kravata bakmayı akıl etmezlerdi," dedi yumuşak bir sesle. "Özellikle de *kaliteli* bir kravat olduğu için. Bir Saypuri'den böyle bir şey beklemezler, değil mi? Ve o da bunu biliyordu."

Pitry deşilmiş kravata baktı. "Böyle bir numarayı nereden öğrenmiş olabilir ki?"

Shara neşteri Sigrud'a geri verdi. "Bu," dedi, "çok iyi bir soru."

***

Şafağın ışıkları ofisinin penceresinden süzülüyor, boş masanın ve odadan çıkarttırdığı mobilyalardan kalan izleri taşıyan halının üzerine vuruyordu. Pencereye gitti. Çok tuhaftı: Şehir duvarları tam tepede olmadığı müddetçe güneşin şehre düşmesini engellemeliydi ama ufukta beliren güneşi görebiliyordu, duvarların tuhaf şeffaflığıyla bulanıklaşmış bir şekilde de olsa...

Adamın adı neydi, diye düşündü Shara, *bu konu üzerine bir yazı kaleme almıştı?* Hatırlamaya çalışırken parmaklarını şaklattı. "Vochek," dedi. "Anton Vochek. Doğru ya." Bulikov Üniversitesi'nden bir profesördü. Onlarca yıl önce –Bulikov'un en eski ve ünlü mucizevi karakteristiklerinden biri olan– Duvarların Mucizesinin hâlâ işlevsel olmasının, esas İlahlardan bir ya da birkaçının bir şekilde hâlâ var olduğu anlamına geldiği teorisini üretmişti. DN'yi bu kadar açık bir şekilde ihlal etmesi anında

saklanmasını gerektirmişse de Kıtalı nüfusu teorisini çok olası bulmamıştı: Eğer İlahlardan herhangi biri hâlâ varlığını sürdürüyorsa neredeydi ve neden halkına yardım etmiyordu?

Mucizevi şeylerle ilgili problem bu, dediğini hatırladı Efrem'in. *Fazlasıyla gerçekçiler. Ne yaptıklarını söylüyorlarsa onu yapıyorlar.*

Onunla son konuşmasını dün gibi hatırlıyordu ama aslında üzerinden bir yılı aşkın zaman geçmişti. Shara, Kıta'ya ilk geldiğinde Efrem Pangyui'yi en temel simsarlıklar üzerine eğitmişti: tahliye, kaçınma, yetkililerin labirenti andıran çeşitli ofis binalarında yönünü bulma ve işine yarama ihtimali olmadığını düşünse de anonim takas noktalarının yaratılmasıyla korunması gibi basit şeyler üzerine. Çoğu sadece güvenlik önlemiydi zira Kıta'daki hiçbir yer Saypuriler için tam anlamıyla güvenli sayılmazdı. Kıta'da görev yapan en kıdemli yetkili olarak Shara, diğer tüm görevlilerin bebek bakıcılığı olarak nitelendireceği bu görev için gereğinden çok daha kalifiye olsa da reformcu, eğitmen ve yerlere göklere sığdırılamayacak bir tarih bilimci olan Efrem Pangyui'den daha çok saygı duyup değer verdiği başka bir Saypuri olmadığından bu işi almak için mücadele etmişti. O adam, tek başına tüm Saypur'un geçmiş anlayışını değiştiren, Saypurilerin adalet sisteminin tamamını yeniden hayata döndüren, Saypur'un okullarını varlıklıların elinden alıp yoksullara eğitim olanağı tanıyan kişiydi... Ahanashtan'da, Bulikovlu bir sınır memuru ondan belgelerini istediğinde *aslında* almayı istediği şeyin yirmi drekellik banknotlar olduğunu kendisine açıklarken (ve sesinin çok heyecanlı çıkmadığını umarken) bu yüce adamı karşısına oturmuş, sabırlı bir şekilde başıyla onaylar halde görmek çok tuhaftı. Gerçekdışı bir deneyim olduğu kesindi ama aynı zamanda Shara'nın en kıymet verdiği anılarındandı.

Tekrar karşılaşıp karşılaşmayacaklarını merak ederek adamı yolcu etmişti. Ve dün masasının üzerinde süzülen bir telgrafı yakalayıp ölü bulunduğunu öğrenmişti; hayır, sadece ölü bulunduğunu değil, *öldürüldüğünü*. Bu, Shara için yeterince büyük bir şok olmuşken şimdi bir de üstüne giysilerinin içine saklanmış gizli mesajlar bulmuştu, bu *kendisinin* öğretmediği bir simsarlıktı...

Birdenbire, diye düşündü, *görevinin gerçekten de tarihsel anlayış üzerine olduğundan şüphe etmeye başladım.*

Gözlerini ovuşturdu. Tren yolculuğu yüzünden sırtı tutulmuştu. Yine de saate bakıp düşündü.

Saypur'da sabah sekiz olmak üzereydi.

Shara bunu yapmayı istemiyordu –bunun için çok yorgun ve zayıftı– fakat şimdi yapmazsa sonradan bunun bedelini ödeyeceğini biliyordu. Bulikov'a yapılan bir gezintiyi bildirmeyi unutmak gibi basit hataların bir çoğu vatana ihanet kabul edilebilirdi.

Yeni ofisinin kapısını açarak dışarıda kimsenin olmadığından emin oldu. Kapıyı kapatıp kilitledi. Pencere gitti ve dışarıdaki panjurları kapattı (güneşin tuhaf ve bulanık görüntüsünden canını sıktığı için bu onu rahatlattı). Ardından pencereyi de kaydırarak kapattı.

Burnunu çekip parmaklarını oynattı. Sonra işaret parmağının ucunu yalayıp pencerenin camına yazmaya koyuldu.

Shara işi gereği yasadışı birçok şey yapıyordu. Bir ülkeye karşı çalışırken onun yasasını çiğnemek bir yere kadar kabul edilebilirdi; şu an Shara'nın yaptığı, Saypur'da dehşet verici derecede korkutucu sayılan, bu hareketin doğduğu yer olan Kıta'da da son derece yasadışı olan, düzenlenen ve denetlenen şey ise kabul edilemezdi.

Çünkü Shara şu an, BD Troonyi'nin ofisinde bir mucize gerçekleştirmek üzereydi.

Her zamanki gibi değişim belli belirsizdi: Hava akımının yönünde birileri bir kapı aralamış gibi bir değişme, teninde bir serinlik oldu; parmak ucunun dokunduğu camın yüzeyinin gitgide daha yumuşak olmaya başladığını hissediyordu, ta ki bir suya yazıyormuş gibi olana dek.

Cam değişti: Buğuyla kaplandı ve pervazın kenarlarından başlayarak buz kesti; ardından buz geri çekildi fakat cam artık olması gerektiği gibi arkasındaki panjuru göstermiyordu. Bunun yerine duvardaki bir delik gibiydi ve deliğin diğer ucunda tik ağacından kocaman bir masanın ardına oturmuş, kalın bir dosya inceleyen uzun boylu ve alımlı kadının ofisi vardı.

Ne kadar da tuhaf bir his, diye düşündü Shara, *resmen dünyayı değiştirmek...*

Shara kendini bu tarz duyguların üstünde görmekten hoşlanıyordu, gerçi Saypur'un hatırı sayılır teknolojik gelişmelerine rağmen hâlâ İlahilerin numaralarının çoğuna yetişememiş olması canını sıkıyordu. Bu küçük numarayı yüzlerce yıl önce İlah Olvos yaratmıştı ki donmuş bir göle bakıp kilometrelerce uzakta bulunan, istediği başka bir donmuş gölle iletişim kurabilsin. Shara bu numaranın neden cam üzerinde de işlediğini tam olarak kavrayamamıştı: Genel kabul gören teori, Kıtalıların ana dilindeki 'cam' sözcüğünün 'buz' sözcüğüne çok benzemesi nedeniyle mucizenin istemsizce çakıştığı yönündeydi; gerçi İlahlar camı birçok tuhaf amaç için kullanmayı çok seviyorlardı, saç teli kalınlığındaki cama âdeta kristale güneş ışığı hapsedercesine eşya ve hatta insan sakladıkları oluyordu.

Camdaki kadın kafasını kaldırdı. Görüntü biraz tuhaftı: bir lombardan bakarmış gibi. Shara camın öteki tarafında gerçekte ne olduğunu biliyordu: elçiliğin penceresindeki panjur, ardında da yere kadar otuz metrelik bir düşüş. Her şey ses ve görüntünün bir oyunundan ibaretti: Güney Denizleri'nin ötesindeki Saypur'da, bu kadının Ghaladesh'teki bir yerlerde bulunan ofisinin penceresindeki bir cam, Troonyi'nin odasından dışarıya bakan Shara'yı gösteriyordu.

Kadın oldukça şaşırmış görünüyordu ve ağzı oynuyordu. Dudaklarının hareketine eşlik eden ses yumuşak ve bir su borusundan yankılanıyormuş misali kısıktı: "Ay! Ay."

"Başka birini beklermiş gibi görünüyorsun," dedi Shara.

"Hayır. Arayacak mısın diye merak ediyordum ama *acil durum* hattını kullanmanı beklemiyordum." Sesindeki bozulmaya rağmen sesi bir sigara tiryakisininki gibi kısık ve boğuktu.

"Acil durum hattını kullanmamamı mı tercih ederdin?"

"Sana verdiğim araçları," dedi kadın ayağa kalkıp pencereye doğru yürürken, "asıl amaçları için o kadar ender kullanıyorsun ki."

"Haklısın bu... *tam olarak* bir acil durum sayılmaz," dedi Shara. "Sana şeyi haber vermek istedim... Bulikov'daki bir operasyonu üstlendim."

Camdaki kadın gülümsedi. Olgun yaşına rağmen oldukça göz

alıcıydı: Kömür karası saçları kalın bukleler halinde omuzlarına dökülüyor, gri çizgilerle bezeli perçemi alnına iniyordu ve birçok kadının fiziğini düzgün tutmaya uğraşmaktan vazgeçtiği yaşta olmasına rağmen hâlâ neredeyse her kıvrımını, Shara'nın umut edebileceğinin de ötesinde koruyordu. Ama Shara'ya göre Vinya Teyze'nin çekiciliği güzelliğinin de ötesinde, kocaman koyu kahverengi gözlerindeki bir şeydeydi. Birçok kişinin yaşamak için elini kana bulayacağı dolu dolu bir hayatı yarı hatırlar gibi bakıyordu.

"Bir operasyon üstlenmedin," dedi Vinya. "Doğrudan diplomatik bir göreve atıldın."

Shara duyulmayacak bir şekilde iç çekti. "Nereden anladın?"

"Thivani kimliğinden," dedi Vinya. "Yıllardır onu bir köşede tutuyordun. Böyle şeyleri fark ederim. Birileri, nasıl söylesem, açık büfeye gidip cebine bir iki kurabiye attığında. Ardından isim birdenbire faal hale geldi, hem de zavallı Efrem'in öldürüldüğünü duyduğumuz gece... Yapıyor olabileceğin tek bir şey var, değil mi?"

Bu bir hataydı, diye düşündü Shara. *Bu yorgunlukla buna kalkışmamalıydım.*

"Shara, ne *yapıyorsun?*" diye sordu Vinya nazik bir sesle. "Böyle bir şeyi asla onaylamayacağımı biliyorsun."

"Neden ki? En yakındaki ve bu iş için en uygun yetkili bendim."

"En uygun kişi *değilsin* çünkü Efrem'le kişisel bir bağlantın var. Başka yerde olman daha iyi. Bir talep göndermen gerekiyordu."

"Postanı kontrol etmek isteyebilirsin," dedi Shara.

Vinya'nın yüzünden belli belirsiz bir sıkılmışlık ifadesi geçti. Kapısındaki posta kutusuna gidip bekleyen mektup yığınını kurcalayarak aralarından küçük bir kâğıt parçası çıkardı. "Dört saat önce," dedi. "Son derece dakik."

"Öyle. Yani," dedi Shara, "Resmi gerekliliklerin hepsini karşıladım. Hiçbir kuralı çiğnemedim. En kıdemli yetkili benim. Ayrıca bu alanda da uzmanım. Bulikov tarihini benim kadar iyi bilen kimse yok."

"Ah, evet," dedi Vinya. Tekrar cama bakmak için yürüdü. "Kıta tarihi üzerinde en deneyimli çalışanımız sensin. Dünya üzerinde onların ölü tanrılarını senin kadar iyi bilen herhangi biri olduğunu sanmam, Efrem de öldüğüne göre."

Shara gözlerini kaçırdı.

"Ben... özür dilerim," dedi Vinya. "Çok düşüncesizce davrandım. Anlaman gerekiyor ki... Böyle bir durumda dahi gereken şefkati göstermek benim için genellikle biraz zor oluyor."

"Biliyorum," dedi Shara. Vinya Teyze Dışişleri Bakanı görevine geleli yedi yıldan biraz fazla olmuştu. Gerçi her daim Bakanlıktaki en etkili güç, bir şekilde tüm kararları alan memur olmuştu; sonuçta yapılan tek şey bunun resmiyete dökülmesiydi. Terfinden beri Bakanlık hem gelişmiş hem de etki alanını artırmıştı: Ticarete, sanayiye, siyasi partilere ve çevre yönetimine el atmıştı. Artık Shara ne zaman Saypur'a yaklaşsa –ki bu çok ender oluyordu– Vinya Komayd'ın, yani Komayd ailesinin maderşahi ve Ghaladesh'teki en önemli kişilerden biri olan kadının bir sonraki en yüksek mertebe olan başbakanlığa göz diktiğine dair söylentiler duyuyordu. Bu, Shara'yı hem endişelendiren hem de heyecanlandıran bir fikirdi: Eğer teyzesi Saypur'daki, hatta *dünyadaki* en yüksek mertebede olursa sonunda eve dönebilirdi... Ama döndüğü ne çeşit bir ev olacaktı?

"Eğer Efrem'i eğiten kişi sen olmasaydın," dedi Vinya, "eğer onun becerilerini sınamaya gönüllü olmamış, onunla o kadar çok zaman geçirmemiş olsaydın... biliyorsun ki seni kullanmak konusunda bir saniye bile tereddüt etmezdim, tatlım. Ama sorumlu memurların kendi çalışanlarının ölümünü araştırmasına izin yok, bunu sen de biliyorsun."

"Ben onun sorumlu memuru değildim ki. Sadece onu eğittim."

"Haklısın ama düşüncesizce hüküm verme konusunda bir geçmişin olduğunu inkâr edemezsin, özellikle de kişisel olaylarda."

Shara iç çekti. "Hâlâ *bunu* koştuğumuza gerçekten inanamıyorum."

"Dinlemek istemesen de *ben* konuşuyorum. Siyasi çevrelerde ne zaman fon almaya çalışsam bunun konusu açılıyor."

"Bu on yedi yıl önceydi!"

"Aslına bakarsan on altı. Biliyorum. Seçmenlerin hafızası kısa ömürlü olabilir ama politikacılarınki değil."

"Yurtdışında geçirdiğim süre boyunca skandal yaratacak küçücük bir söylentiye dahi neden oldum mu? Beni tanıyorsun, Teyze. Yaptığım işte oldukça iyiyim."

"İşim için bir nimet olduğunu asla inkâr etmem, hayatım, hayır." Ardından Vinya iç çekerek düşündü.

Shara hızla son beş dakikayı zihninden geçirirken yüzünü sabit ve ifadesiz tuttu. Bu konuşma hiç de beklediği gibi gitmemişti: Teyzesinden sert bir azar işitmeyi beklemişti çünkü Shara'ya çok daha derin ve tehlikeli bir operasyonla karşı karşıyaymış gibi gelmişti ki anlaşılan Pangyui de buna dahildi. Ama şimdiye kadar Vinya Teyze'sinin tepkileri, Pangyui, diplomatik bir görevdeki basit bir tarih bilimcisiymiş gibiydi... *Bu demek oluyor ki ya bilmiyor*, diye düşündü Shara, *ya da bildiğini bilmemi istemiyor.*

O yüzden bekledi. Bekleyip gözlemlediğinde genelde her şeyin kendi kendine ortaya döküldüğünü öğrenmişti, rakibi ne kadar uğraşırsa uğraşsın. Ayrıca Vinya teyzesi olsa da, bir amir ve çalışanı arasındaki ilişkinin rekabet içermemesi mümkün değildi.

"Peki o zaman," dedi Vinya. "Sanırım bana bir brifing vermen gerekiyor. Oradaki durum ne?"

İlginç, diye düşündü Shara. "Fakir. İsyankâr. BD Troonyi'nin elçiliği elinden geldiğince iyi yönetmediğini söylemek çok hafif kalır."

"Troonyi... Aman Tanrım, onu ortaya sürdüklerini unutmuştum. Çevrede hiç genç kız var mı?"

Shara çaycı kızı düşündü. "Bir tane var."

"Hamile mi?"

"Görebildiğim kadarıyla değil."

"Neyse. Bu küçük mucize için denizlere şükürler olsun."

"Vilayet valisi Mulaghesh hakkında ne düşünüyorsun? Bulikov'a çok... müdahaleci davranmıyor. Özünde hâlâ nizamnamenin korucusu. Ona güvenebilir miyim?"

"Muhtemelen. Eskiden askeriyedeydi, isyanlarda savaştı. Subaylık iliklerine kadar işlemiş. Onun gibilerle hep iyi anlaşırsın. Şimdi... profesör hakkında ne öğrendin?"

"Hâlâ bilgi topluyorum," dedi Shara hızlı, basmakalıp ve iş görür şekilde.

"Peki, onu kimin, niye öldürdüğünü öğrendiğinde ne yapacaksın?" diye sordu Vinya.

"Durumu değerlendirip Saypur'a yönelik ne gibi bir tehdit içerdiğine bakacağım."

"Yani kafanda intikam düşüncesi yok mu?"

"Tüm dünyanın gözü üzerindeyken," dedi Shara, "kimsenin intikam düşünmeye fırsatı olmaz. Adil ve kansız olmalıyız. Ben, her zamanki gibi, sadece ulusumun elindeki basit bir aracım."

"Bu kadar laf ebeliği yeter," dedi Vinya. "Bunlara hâlâ kim kanar bilemiyorum." Düşünmek için bakışlarını kaçırdı. "Bak ne diyeceğim, Shara. Sana karşı cömert olacağım. Bu işi çözmek için bir hafta süren var."

Shara kızgın gözlerle ona baktı. "Bir hafta!"

"Evet. Durumun Saypur için önemli olup olmadığını çözmen için bir hafta. Bulikov nüfusunun tamamı adamın ölmesini istiyordu, tatlım! Bir *hademe* bile öldürmüş olabilir onu. Senin orada olmanı gerektirecek daha önemli bir neden varsa, bunu bir hafta içinde ortaya çıkarman gerek, yoksa seni oradan alıp işlerle ilgilenmesi için başka birini göndereceğim. Bu görev sana göre değil, tatlım; senin Bakanlık için çok daha önemli işleri denetlemen gerekiyor."

"Bir hafta..." Shara bir anlığına Vinya'ya bulduğu mesajdan bahsetmeyi düşündü fakat bunun muhtemel kötü yanları iyilere üstün geliyordu.

"A aa, yoksa az önce bana bölgedeki en yüksek rütbeli yetkili olduğunu söyleyen kızla konuşmuyor muyum? Bir üflesen her şey iskambil kâğıtlarından yapılma evler misali dağılacakmış gibi konuşuyordun." Vinya iskambil kâğıtlarının yere doğru yavaşça süzülüşünü taklit edercesine parmaklarını oynattı. "Eğer gerçekten dediğin kadar hazırlıklıysan, tatlım, eminim bunu çözmen sadece birkaç *saatini* alır."

Shara bıkkın halde gözlüklerini düzeltti. "Peki."

"Güzel. Beni haberdar et. Ayrıca adamının en azından birkaç günlüğüne birilerini öldürmesini engellersen çok mutlu olurum."

"Buna söz veremem."

"Biliyorum. Yine de söyleyeyim dedim."

"Peki, eğer bu durumu bir haftada çözersem," dedi Shara, "eğer bu sefer gerçekten de imkânsızı başarırsam, acaba, şey..."

"Ne?"

"Atanabilir miyim?"

"Atanmak mı?"

"Evet. Ghaladesh'e geri dönebilir miyim?" Ardından Vinya boş gözlerle ona baktığında ekledi: "Bunu konuşmuştuk. Geçen sefer."

"Ah. Ah, evet," dedi Vinya. "Haklısın, konuşmuştuk, değil mi..."

Bunu biliyorsun, diye düşündü Sahra. *Bunu hep konuşuyoruz; bir önceki defa da, ondan öncekinde de, ondan öncekinde de...*

"İtiraf etmem gerekir ki," dedi Vinya, "senden başka merkez binada masabaşı görevi isteyen ajan tanımıyorum. Kıta'ya bayılacağını düşünmüştüm, eğitimin boyunca odaklandığın tek şey buydu."

"Yurtdışında," dedi Shara yumuşak bir sesle, "on altı sene geçirdim."

"Shara..." Vinya rahatsız bir şekilde gülümsedi. "Kıta'daki en önde gelen ajanım olduğunu biliyorsun. İlahlar hakkında senden daha fazla bilgiye sahip biri yok... ayrıca Ghaladesh'teki hiç kimse Kıta'nın hâlâ İlahlara dair izler taşıdığından haberdar değil, ne kadar az da olsa."

Bu konuşmayı, diye düşündü Shara, *daha önce kaç kere dinledim ben.*

"Ne kadar az da olsa, İlahların varlığının sürdüğünü açıklamamak Bakanlığın politikalarından biri. Saypuriler hepsinin tarih olduğuna, ölüp gittiklerine inanmayı tercih ediyorlar. Kıta'da bazı mucizelerin hâlâ işlediğini bilmemeleri gerek... ayrıca sen ve adamının, temizleme konusunda çok başarılı olduğunuz bazı İlahi yaratıkların hâlâ var olduğunu da *kesinlikle* öğrenmemeliler."

Shara, böyle bir şeyin ne demek olduğundan teyzesinin hiç mi hiç haberi olmadığını düşünürken sessiz kaldı.

"İlahlar ortada olmadığı sürece –ki durumun bu şekilde de-

vam etmesinden *son derece* memnunuz– insanlara bilmek istemedikleri şeyleri söylemek için hiçbir sebebimiz yok," dedi Vinya.

Shara apaçık ortada olan şeyi dile getirmek için araya girdi: "Yani, kimsenin itiraf etmek istemediği çok fazla şey gördüğüm için," dedi, "eve dönemem."

"Kimliğin dolayısıyla eğer eve dönersen çok ayrıntılı bir sorguya çekileceksin. Kimsenin bilmemesi gereken birçok şey bildiğinden..."

Shara gözlerini kapattı.

"Bana zaman tanı, canım," dedi Vinya. "Elimden geleni yapıyorum. Güç sahibi kişiler beni hiç olmadığı kadar çok dinlemeye başladılar. Kısa süre sonra ikna olmaktan başka seçenekleri kalmayacak."

"Sorun şu ki," dedi Shara kısık sesle, "biz ajanlar evimizi korumak için savaşıyoruz... ama ara sıra dönüp uğruna savaştığımız o evimizi hatırlamamız gerekiyor."

Vinya güldü. "Bu kadar yumuşak kalpli olma! Sen bir *Komayd*'sın, çocuğum. Ebeveynlerinin çocuğu, benim çocuğumsun; sen bir vatanperversin. Damarlarında Saypur akıyor."

Onlarca insanın öldüğünü gördüm, demeyi diledi Shara, *ve birçok ölüm fermanı imzaladım. Ebeveynlerimle alakam yok. Artık yok.*

Vinya parlayan gözlerle gülümsedi. "Lütfen güvende kal, canım. Tarih Bulikov'da biraz daha ağır basıyor. Senin yerinde olsaydım adımlarıma dikkat ederdim, özellikle de doğrudan tüm Kıta'yı dizleri üzerine çöktüren adamın soyundan geldiğin için." İki parmağını uzatarak camı sildi ve yok oldu.

Dışişleri Bakanlığının görevi düzenlenmesi mümkün olmayan şeyleri düzenlemektir.

Her hâlükarda, bir şeyin mümkün olmaması Saypur halkının bunun gerçekleşmesini beklemeyeceği anlamına gelmez: Sonuçta Savaş'tan önce Kıta'da her gün, her saat imkânsız şeyler gerçekleşmiyor muydu?

Saypurilerin ve hatta dünyanın geri kalanının her gece uykusuz kalmasına neden olan şey bu değil mi?

–BAŞBAKAN ANTA DOONIJESH
BAKAN VINYA KOMAYD'A YAZDIĞI MEKTUPTA, 1712

ZİKREDİLEMEYECEKLER

Bulikov Üniversitesi, birçok odacık barındıran geniş bir bina, Bulikov'un batısında yükselen duvarların ardına saklanmış yoğun bir taş, avlu ve koridor ağıydı. Üniversitenin taş duvarları yağmur lekeleri ve koyu renkli küf öbekleriyle kaplanmış, yerleri ve kaldırımları çok uzun yıllardır çiğnenmişçesine yıpranarak düzleşmişti. Herhangi bir işlevsel mimarlık özelliğinden ziyade arı kovanlarını andıran şişman bacaları ise en az birkaç yüzyıldır hiçbir mimaride kullanılmamıştı.

Bunlara rağmen Shara, içeriye girer girmez üniversitenin tesisat sisteminin kusursuz olduğunu fark etti. Birçok binada olduğu gibi burada da sadece tesisatın ufak parçalarını görebiliyordu: su şebekesi bağlantılarını, tavandaki fıskiyeleri ve normal musluklarla lavaboları. Yine de gördükleri oldukça gelişmişti.

Gülümsememeye çalıştı. Çünkü Shara üniversitenin tarihi görüntüsüne rağmen binanın sadece yirmi seneden biraz daha eski olduğunun bilincindeydi.

"Şu an hangi kanattayız?" diye sordu.

"Dil Bilimleri kanadı," dedi Nidayin. "Ve onları 'odacık' olarak adlandırmayı tercih ediyorlar."

Shara bu düzeltme karşısında gözlerini kırpıştırdı. Nidayin'in sıradışı bir elçilik memuru olmadığını fark etmişti; yani hepsi

gibi ukala, kibirli ve kendini beğenmişti. Aynı zamanda kendisi elçiliğin halkla ilişkiler temsilcisiydi, bu da demek oluyordu ki resmi elçileri ve diplomatları ziyaret için üniversite gibi önemli yerlere götüren kişi oydu.

"Çok uzun odacıklar," dedi Pitry çevresine bakarak. "Aslında bir koridor."

"'Odacık' terimi," dedi Nidayin ciddiyetle, "oldukça *sembolik* bir anlama sahip."

"O anlam nedir?"

Bu şekilde sorguya çekilmeyi hiç beklemediği bariz olan Nidayin, "Eminim bunun soruşturmanızla hiçbir ilgisi yoktur. Önemli değil," dedi.

Ayak sesleri taş zeminde yankılandı. Üniversite Pangyui'nin ölümünden sonra boştu. Lambalardan (Shara *gaz* lambası olduklarına dikkat etti) gelen mavi ışıktan kaynaklanıyordu belki de ama kendini bir böceğin kovanı ya da devasa bir yaratığın midesi gibi organik bir yapının içinde hissetmeden edemiyordu. *Zaten muhtemelen bu*, diye düşündü, *mimarların yaratmak istedikleri etkinin ta kendisi.*

Efrem'in bu yer hakkında ne düşündüğünü merak etti. Elçilikteki odalarını halihazırda görmüştü ve beklendiği üzere tamamen boş, her türlü detaydan yoksunlardı: Efrem işi için yaşayan bir adamdı, özellikle de tarihsel önemi olan bu mekândaki *bu* tarz işler için. Üniversitedeki ofisinde bir çekmeceye tıkılmış yüzlerce karakalem çizim olduğundan şüphesi yoktu, üniversitenin saçaklarının ve geçitlerinin yanı sıra kesinlikle onlarca ve onlarca kapı kolunun çizimi olmalıydı çünkü Efrem insanların elleriyle yaptıkları şeylerden her daim büyülenmişti: *İnsanlar dünyayla böyle etkileşim kuruyor*, demişti ona bir keresinde. *Ruhları gözlerinde saklı olabilir ama bilinçaltları, davranışlarının nedeni ellerinde gizli. Bir adamın ellerini izlersen onun kalbini izlemiş olursun.* Ve belki de haklıydı çünkü Efrem karşılaştığı her şeye yeni bir icatmışcasına dokunurdu: Masa üstlerini sıvazlar, duvarlara hafifçe vurur, toprağa diz çöker, olgun meyveleri okşardı... Efrem Pangyui dünyayı deneyimlemeye asla doymazdı.

"İyice merak ettim," dedi Pitry.

"Önemli değil," diye tekrarladı Nidayin.

"Demek bilmiyorsun," dedi Pitry.

"*Biliyorum,*" diye karşılık verdi Nidayin. "Sadece gereken kaynaklar önümde değil. Yanlış bir bilgi vermek istemem."

"Saçmalık," dedi Pitry.

Sigrud hafifçe iç çekti ki bu, onun için bıkkınlık patlamasına eşdeğerdi.

Shara boğazını temizledi. "Üniversitede altı odacık var," dedi, "çünkü Kıtalılar dünyayı her odacığı hakiki İlahlardan birine ev sahipliği yapan altı odacıklı bir kalp olarak görürler. İlahlar arasındaki akış zamanın akışını, kaderi ve olan her şeyi, yani dünyanın kanını oluşturur. Üniversite bu ilişki evreninin minyatür hali olarak görülür. Buraya gelmek her şey hakkındaki her şeyi öğrenmekti ya da en azından anlatmaya çalıştıkları şey buydu."

"Gerçekten mi?" dedi Pitry.

"Evet," dedi Shara. "Ama bu asıl üniversite değil. Aslı Savaş sırasında yitip gitti."

"Yani Ân'dan sonra," dedi Nidayin. "An, Bulikov'un büyük bir kısmını yok etti. Değil mi?"

Shara onu duymazdan geldi. "Üniversite Savaş öncesi döneme ait çizimlerden ve sanat eserlerinden yola çıkılarak tekrar inşa edildi. Bulikov, eski halinin aynısı olması konusunda oldukça ısrarcıydı: Ayakta kalmış birçok tarihi mimariyi, üniversiteyi gerçek tarihi taşlardan inşa edebilmek için yıktılar. Hakiki olmasını istediler... ya da en azından," dedi bir gaz lambasına kibarca dokunurken, "bazı modern konfor öğelerine izin verirken ne kadar hakiki olabilirse o kadar hakiki."

"Tüm bunları nasıl biliyorsunuz?" diye sordu Pitry.

Shara gözlüklerini düzeltti. "Burada ne gibi dersler işliyorlar?"

"Ee, şu günlerde, genelde iktisat dersleri," dedi Nidayin. "İşletme. Temel iş eğitimi de var. Vilayet dünyadaki finansal güçlerden biri olmayı hedeflediği için başlıca dersler bunlar. Yeni Bulikov hareketinin bir parçası ki bu hareket son zamanlarda insanlar kendisini modernleşme olarak yorumladığı için biraz geri tepti. Aslına bakarsanız gerçekten de öyle. Çoğu zaman üniver-

site kampüsünün çevresinde dağınık eylemler yapılıyor. Ya Yeni Bulikov hakkında ya da, şey..."

"Dr. Pangyui hakkında," dedi Shara.

"Evet."

"Herhalde," dedi Pitry dikkatini kapıları incelemeye vermiş halde, "tarih dersi veremiyorlardır."

"Çok fazla yok, hayır," dedi Nidayin. "Tarih kapsamında öğretilebilecekler DN yüzünden sıkıca denetleniyor. Nizamname burada yaptıkları çoğu şeyi köstekliyor. Bilim ve temel fizik öğretmekte de sorun yaşıyorlar zira çok uzun süre boyunca burada temel fizik kuralları *işlemedi*. Bazı yerlerde hâlâ işlemiyor."

Elbette, diye düşündü Shara. *Yerel gün doğumu her sabah bilime karşı gelirken insanlara nasıl bilim öğretebilirsin ki?*

Sigrud durdu. İki kez havayı kokladı ve ardından sağ tarafındaki bir kapıya baktı. Üniversitedeki çoğu kapı gibi bu da ortasında kalın bir cam bulunduran kalın bir ahşaptandı. Başka herhangi bir işaretten yoksundu.

"Bu Dr. Pangyui'nin ofisi mi?" diye sordu Shara.

"Evet," dedi Nidayin. "Nasıl bil..."

"Peki buraya polisten başka giren oldu mu?"

"Zannetmiyorum."

Shara yine de yüzünü ekşitti. Polisin girmiş olmasının bile yeterince kötü olacağını biliyordu. "Nidayin, Pitry... Üniversitenin bu odacığındaki tüm ofisleri ve odaları kontrol etmenizi istiyorum. Yakınlarda başka hangi üniversite görevlisi bulunmuş olabilir bakmalı ve o kişilerin Dr. Pangyui'yle ilişkilerinin ne şekilde olduğunu öğrenmeliyiz."

"Böyle bir soruşturma yapmak istediğinizden emin misiniz?" diye sordu Nidayin.

Shara ona çok da soğuk olmayan bir bakış attı: belki ılıktan biraz daha serin bir bakış.

"Demek istiyorum ki, haddimi aşmak istemem ama... siz sadece BD *vekilisiniz*," dedi.

"Evet," dedi Shara. "Öyleyim." Küçük pembe bir telgraf kâğıdı çıkararak Nidayin'e uzattı. "Görebileceğin gibi vilayet valisinin emirlerini uyguluyorum."

Nidayin telgrafı açıp okudu:

K-ELÇ THIVANI POLİS GÜÇLERİNE YARDIM AMAÇLI İLK TAHKİKATI YÜRÜTECEK STOP GHS512

"Ah," dedi Nidayin.

"Sadece ilk tahkikat," dedi Shara. "Kanıtlar henüz tazedeyken onlardan yararlanmalıyız, en azından bana öyle söylendi. Yanılıyor muyum?"

"Hayır," dedi Nidayin. "Hayır, yanılmıyorsunuz."

O ve Pitry bitişik ofisleri dolaşmaya başladılar. Beş metre bile uzaklaşmadan tekrar münakaşaya başladılar. *Bu onları bir süre oyalar*, diye düşündü Shara.

Telgrafını kabanının içine koydu. Ona muhtemelen tekrar ihtiyaç duyacağının farkındaydı.

Doğal olarak Vilayet Valisi Mulaghesh böyle bir telgraf göndermemişti; ne işe kalkışırsan kalkış İletişim Dairelerinde arkadaşlarının olması iyi bir şeydi.

"Şimdi," dedi Shara. "Geriye ne kalmış bir bakalım."

***

Dr. Efrem'in ofisi dize kadar ulaşan yırtık kâğıtlardan oluşan bir denizdi ve masası da bu sarı dalgaların arasında kaybolmuş bir dubayı andırıyordu. Shara gaz lambalarını açıp zararı inceledi: Duvarlardaki mantar panoda sayısız raptiye olduğunu gördü, altlarında bazı kâğıtların parçaları kalmıştı. "Polis hepsini yırtarak indirmiş olmalı," dedi kısık sesle. "Hayret bir şey."

Pangyui'nin itibarına yakışmayan küçük, izbe bir ofisti. Bir penceresi vardı fakat vitrayın renkleri o kadar koyuydu ki tuğladan farksızdı.

"Sanırım hepsinin torbalayıp elçiliğe götürmeliyiz." Duraksadı. "Bu arada, buraya gelirken bizi kaç kişi takip etti?"

Sigrud iki parmağını havaya kaldırdı.

"Profesyoneller mi?"

"Sanmam."

"Nidayin ve Pitry onları gördüler mi?"

Sigrud ona bir bakış attı: *Sence?*

Shara gülümsedi. "Demiştim sana. Arı kovanına çomak soktun mu... Ama biz işimize dönelim. Ne düşünüyorsun?"

Sigrud havayı kokladı ve burnunu ovuşturdu. "Eh... Belli ki birileri bir şey arıyormuş. Ama bence bulamamışlar." Shara kendi çıkarımlarının doğrulanmasından memnun bir şekilde başıyla onayladı. Sigrud'un gri gözü kâğıt dalgaları arasında gezindi. "Eğer bir şey arıyorlarsa onu bulduklarında dururlardı. Ama durduklarına dair bir iz görmüyorum."

"Güzel. Ben de öyle."

Bu da şu soruyu gündeme getiriyordu: Aradıkları şey neydi? Pangyui'nin kravatındaki mesaj mıydı? Henüz emin olmasa da Pangyui'nin sadece Bulikov'a aykırı düşüncelere sahip olduğu için öldürüldüğüne dair şüpheleri gitgide artıyordu.

Hiçbir şeyi varsayma, diye hatırlattı kendine. *Bilene kadar bilemeyeceksin.*

"Peki," dedi Shara. "Nerede?"

Sigrud tekrar havayı koklayıp masanın üzerindeki kâğıtları karıştırdı ve masanın profesörün genellikle kullandığı tarafının karşısındaki zemini ayağını kullanarak temizledi. Taş zeminde hâlâ kocaman, koyu renk bir leke vardı. Bayat kanın bakırı andıran kokusunu almak için iyice yaklaşması gerekti.

"Yani masasında değildi," dedi Shara.

"Olduğunu sanmıyorum, evet."

Onu nerede yatarken bulduklarını bilmeyi diledi, yanında ne vardı, üzerinde ne vardı... Polis raporunda elbette notlar vardı fakat raporda Pangyui'nin yırtılmış giysilerinden hiç bahsedilmemişti, dolayısıyla çok güvenilir olduğu söylenemezdi. Muhtemelen elinde olan kadar bilgiyle idare etmesi gerekecekti.

"Bu kâğıtlar için bir torba getirebilir misin, lütfen," dedi yumuşak bir sesle.

Sigrud başını sallayarak koridorda sinirli sinirli ilerledi.

Shara odayı inceledi. Temkinli bir şekilde ileriye yürüyüp eğildi ve yerden bir kâğıt parçası aldı:

... ama yaygın görüş, Kaj'ın olağandışı yetkilere sahip bir Saypuri olmasının, yaptıklarının önemini azaltmadığı yönünde. Babası Kıta'yla işbirliği içindeydi, evet ve annesi hakkında hiçbir şey bilmiyoruz. Kaj'ın bir alim, evinde deneyler yapan bir çeşit bilim insanı olduğunu biliyoruz ve katliamda kendi kanından kimseyi kaybetmemiş olsa da...

Başka bir tane aldı.

... insan, üniversitedeki Olvos odacığının aslında ne için kullanıldığını merak ediyor zira tanrıçanın Kıta'mn ve hatta diğer İlahların davranışlarını onaylamadığı söylenmekte. Umudun, ışığın ve direncin İlah'ı sayılan Olvos'un, Kıta'nın Altın Çağı'nın ilk yıllarında, 775'de dünyadan çekilmesi büyük bir trajedi sayılıyor. Tam olarak neden çekildiği ise sayısız tartışmaya sebep olmuş bir konu: Olvos'un diğer İlahların seçtiği yolun kederden başka bir şey getirmeyeceğini öngördüğü bazı yazıtlar ortaya çıkmışsa da bunların çoğu muhtemelen diğer İlahlar tarafında hızla yok edildi...

Ve daha başka bir tane:

... tüm göstergeler Kaj'ın 1646'da bir enfeksiyondan ölmeden önce Kıta sahillerinde çok ender vakit geçirdiği yönünde. Uyuyor, yemek yiyor, tek başına yaşıyor ve sadece emir vermek için konuşuyormuş. Teğmeni Sagresha mektuplarında, "Onca zamandır halkını fethetmiş ve yönetmiş kişilerin anavatanı kendisini o kadar hayal kırıklığına uğrattı ki âdeta yaralanmış gibi. Bunu hiç dile getirmemiş olsa da şöyle düşündüğünü hissedebiliyorum: 'Tanrıların toprağı tanrılara layık olmamalı mı?'" şeklinde bahsetmiş. Elbette Kaj'ın Kıta'nın perişanlığından doğrudan sorumlu olduğunu, Ân'ı getiren şeyin Kaj'ın İlah Taalhavras'a düzenlediği başarılı suikast olduğunu bilmesi mümkün değil...

Shara bunların çoğunu Efrem'in halihazırda yayımlanmış eski

yazılarından biliyordu. Eski ciltlerini buraya getirmiş, polis de 'araması' sırasında onları parçalamış olmalıydı. *Belki de Saypurilerin bu kadar takdir ettiği yazıları parçalamaktan hoşlanmışlardır*, diye düşündü. *Elbette bunu yapanlar gerçekten de polisse.*

Gözü köşedeki hantal bir şekle takıldı. İncelemesinin ardından onun kalın, etkileyici görünümlü bir kasa olduğunu fark etti, ayrıcı kapısı da aralıktı. Kilidi inceledi, son derece karmaşıktı: Shara kilit açma konusunda yetenekli değildi ama zamanında öyle birkaç kişiyle tanışmıştı ve bu kasayı görseler yüzlerinin renginin atacağından emindi. Buna rağmen kilitte herhangi bir hasar izi yoktu; kasanın geri kalanı ve kapısı da aynı durumdaydı. Ayrıca bir zamanlar kasanın içinde ne olduğuna dair hiçbir iz ya da parçaya da rastlamadı.

Düşünmek için otururken gözüne yığıntının içindeki, diğerlerinden tamamen farklı bir kâğıt parçası ilişti: Bu akademik bir yayının sayfası değil, sol üst köşesinde Dışişleri Bakanlığının, sağ üst köşesinde ise vilayet valiliğinin mührünü taşıyan resmi bir formdu.

Onu bulup çıkardı. Efrem tarafından doldurulmuş bir talep formuydu. Talep ettiği şeyin tam olarak ne olduğunu anlamak güçtü zira bir koda indirgenmişti: ERİŞZD14-347. Efrem altını imzalamıştı fakat bir imzaya daha gerek vardı; boşluğun altında TURYIN MULAGHESH, BOLIKOV VİLAYET VALİSİ yazıyordu.

"Bir şey mi buldun?" dedi Sigrud kapıdan.

"Henüz emin değilim," dedi Shara.

Her şeyi torbalarken Shara, o formun Efrem'in eşyaları arasına kendisine yer bulan vilayet valisine ait tek belge olmadığını fark etti: Kâğıt parçalarının arasında bol miktarda giriş izni makbuzu koçanı da vardı; muhtemelen giriş izni onaylandıktan sonra muhafız tarafından ona geri verilmişlerdi... artık nereye girdiyse.

Shara işleri bittiğinde onları saydı: Ofiste toplam on dokuz makbuz koçanı vardı. Efrem'in bunları muhtemelen bilinçli olarak saklamadığını biliyordu: Ziyaret sonrasında değersiz hale gelmişlerdi. Ofisine döndükten sonra ceplerini boşaltmış olmalıydı.

Shara tekrar köşedeki kasaya baktı. *Belki de yanında getirdiği tek şey makbuz koçanları değildi.*

Nidayin ve Pitry yorgun argın odaya daldılar. Nidayin elinde uzun ve kirli bir kâğıt parçası tutuyordu. "Şey," dedi. "İşimiz bitti. Toplam altmış üç tane isim bulduk ve onların bölümlerini, ne kadar süredir çalıştıklarını, profesörle ilişkilerini not aldık; bir de..."

"İyi işi çıkardınız," dedi Shara. "Sigrud, lütfen onu da topladıklarımıza ekle. Sanırım buradaki işimiz bitti. Artık elçiliğe dönelim. Ve Pitry, ardından senin tekrar arabayı doldurman gerekebilir. Sanırım Bulikov dışında küçük bir gezinti yapmamız gerekecek."

"Nereye gideceğiz?" diye sordu Pitry.

Shara cebindeki makbuz koçanlarının yokladı. "Dürüst olmam gerekirse," dedi, "emin değilim."

***

Üniversiteden çıkıp arabaya ulaşmak için karşıya geçerlerken Shara yavaşladı.

Sigrud arkasında yürüyordu. Burnundan nefes verirken hafif bir hırıltı çıkardı.

Shara başını eğip yana, adamın ellerinin olduğu yere baktı.

Adam sağ işaret parmağıyla orta parmağının hafifçe kalçasına vurdu. Kadın sağ tarafa baktı.

Bir kafede oturan sıradan insanlar gibi görünüyorlardı ama zaten öyle görünmeliydiler: kalın gri kabanına iyice sarınmış, yağlı saçlı, iki günlük sakalı olan bir adam; elli ya da elli beş yaşında, zayıf ve sert yüz hatlarıyla yıpranmış ve morarmış ellere sahip, gri saçları kafasının üzerinde topuz olarak toplanmış bir kadın. Kadın bakışlarını elindeki örgüden ayırmayı reddetse de Shara ellerinin titrediğini görebiliyordu.

Hayır. Profesyonel değiller.

"Seni köşede indiririz," dedi Shara. "Sonra da onları takip et."

Sigrud başıyla onaylayıp arabaya bindi.

***

Bulikov'dan arabayla çıkmak bir dizi izin evrakı, kontrol noktası, daraltılmış ya da tıkanmış yol, kırmızı-beyaz çizgili geçit, trafik

görevlisi ve de sayfalarca ama sayfalarca liste içeriyordu. Üzerlerine bir düzine pirinç düğme işlenmiş siyah ya da mor renkli üniformaları içindeki tüm görevliler Kıtalı'ydı. *Bu şehri o kadar sıkı denetim altına aldık ki,* diye düşündü Shara, *kendi sakinleri bile onu boğazlamak için gönüllü hale geldi, öyle mi?* Ellerindeki evrak âdeta sihirli bir asa görevi görerek coşkulu el hareketleri ve hatta selamlar yaratıp o ve Pitry'nin bu kontrol noktası ağını yarım saat içinde aşmasını sağladı; Bulikov sakinleri bunu ancak çok ama çok erken kalkarak başarabiliyorlardı.

Bir vilayet valisinin 'konağı' Kıta'da her daim nazik bir konuydu. Shara, Saypur'un vali konaklarıyla ilgili resmi tutumunun –ister bölgesel ister vilayet için olsun– onların geçici olarak sınıflandırmak yönünde olduğunu biliyordu: Bu, bir Saypuri bir yetkili olarak sürekli tekrarladığı bir şeye dönüşmüştü. Resmi açıklamalar valilik konaklarının Saypur tarafından sadece ama sadece kendini idame ettirebilir hale gelene dek barışı korumak amacıyla inşa edilmiş denetim noktaları olduğunu belirtiyordu. Ama Kıta'daki herkesin her gün sorduğu soru bunun tam olarak ne zaman olacağıydı.

Altı metre yüksekliğindeki beton duvarı, sabit silahları, demir geçitleri ve askerlerin duvarlarda (ki bu duvarlarla Bulikov'un duvarları arasındaki mesafe üç kilometreden azdı) yankılanan bağrışları sebebiyle Vilayet Valisi Mulaghesh'in konağı barışın çok uzun süre boyunca kendini idame ettirecek hale gelmeyeceği izlenimini yaratıyordu. Tesis heybetli, gösterişli, çoğunlukla süssüz ve kesinlikle ama kesinlikle kalıcı görünüyordu. İçeriye girer girmez valinin masasının arkasındaki tavandan yere kadar uzanan pencereleri ve onların ardındaki beton duvarla çevrelenmiş yeşil tepelerin manzarasını gördü. Ayrıca tören meydanında talim yapan askerleri de izleyebiliyordu; düzinelerce açık mavi renkli örtü takmış baş, amirlerin bağırdığı emirler doğrultusunda inip kalkıyordu.

"Vali Mulaghesh birazdan sizinle olacak," dedi yüz hatları keskin, bir deri bir kemik, sert görünüşlü genç bir adam olan görevli. "Şu an bünyesel gerekliliklerini yerine getiriyor."

"Üzgünüm, ne yapıyor dedin?" diye sordu Shara.

Belli ki kibar olduğunu düşündüğü bir gülümsemeyle karşılık verdi. "Egzersiz."

"Ah. Anladım. O zaman memnuniyetle beklerim."

Adam tekrar gülümsedi; âdeta, *Başka bir seçeneğinin olduğunu düşünmen ne hoş*, dermiş gibiydi.

Shara ofise baktı. Bir baltanın ruhuna ve süslülüğüne sahipti: Her şeyin temiz gri bir yüzeyi vardı, sadece işlevlerini yerine getirmek ve bunu iyi yapmak üzerine tasarlanmışlardı.

Odanın yan tarafındaki küçük kapı açıldı. Kırk beş yaşlarında görünen kısa boylu sayılabilecek bir kadın içeriye girdi; gri kolsuz, sade bir bluz, açık mavi kısa pantolon ve postal giyiyordu. Tüm vücudunu kaplayan ter damlaları geniş ve yapılı omuzlarında aşağıya doğru süzülüyordu. Durdu ve soğuk gözlerle Shara'yı inceledikten sonra aynı soğuklukta bir gülümsemeyle masasına doğru yürüdü. Masanın kenarına tutunup sağ ayağını kaldırarak sağ eliyle bileğini yakaladı ve bacak kaslarını esnetti.

"Selam," dedi.

Shara gülümsedi ve ayağa kalktı. Turyin Mulaghesh de ofisi gibi soğuk, tutumlu, gaddar ve etkiliydi: Savaş için doğmuş ve büyümüş bir yaratık olduğundan başka bir yaşama tahammülü yoktu. Gergin pazıları, adaleli boynu ve omuzlarıyla Shara'nın şu âna kadar karşılaştığı en kaslı kadınlardan biriydi. Shara, Mulaghesh'in Kara Nehirler Yazı'nda olanların sonucunda çıkan küçük ayaklanmalarda yaptıklarıyla ilgili hikâyeleri duymuştu ve çenesinin sol tarafındaki kocaman yaranın yanı sıra parçalanmış yumruklarını incelerken anlatılanların hepsinin doğruluğuna inandı. Mulaghesh'in temelde sadece bürokratik olan bir mevki için çok sıradışı bir kişi olduğunu söylemeye gerek yoktu.

"Tünaydın, Vali Mulaghesh," dedi Shara. "Benim adım..."

"Kim olduğunu biliyorum," dedi Mulaghesh. Bacağını esnetmeyi bırakıp bir çekmece açtı ve içinden küçük bir puro çıkardı. "Sen yeni kızsın. Neydi? Baş Elçi."

"Evet. Ashara Thivani, resmi olarak Kültürel..."

"Evet, evet. Kültürel Elçi. Dün gece geldin, değil mi?"

"Evet."

Mulaghesh kendini sandalyesine atıp ayaklarını masaya koy-

du. "Troonyi'yi buraya sürmelerinin üzerinden sadece iki hafta geçmiş gibi geliyor. Hâlâ bir işim olmasına şaşıyorum. Adamın benim buradaki görev sürem içinde şehri alevler içinde bırakacağını düşünmüştüm. Dürüst olmak gerekirse, kalın kafalının önde gideni." Kafasını kaldırıp Shara'ya baktı. Gözleri çelik grisiydi. "Belki de bir yangına sebep olmuştur. Demek istediğim, sonuçta Pangyui onun gözetimi altında öldü." Purosunun ağız tarafıyla Shara'yı işaret etti. "Sen bu yüzden buradasın, değil mi?"

"Burada olma sebeplerimden biri bu, evet."

"Eminim bir diğer sebepte," dedi Mulaghesh purosunu yakarken, "Bakanlık'ın, benim hareketlerimin –ya da *hareketsizliğimin*– kültürel temsilcinin ölümüne katkıda bulunup bulunmadığını belirlemek istemesidir. Çünkü bir açıdan bu olay *benim* gözetimim altında oldu. Öyle değil mi?"

"Önceliğim bu değil," dedi Shara.

"Tebrikler," dedi. "Diplomatlığı sanata çevirmişsin."

"Doğruyu söylüyorum," dedi Shara.

"Eminim bu *senin* için doğrudur. Ama Bakanlık için değil." Mulaghesh iç çekip başını bir duman bulutunun içine gömdü. "Dinle, burada olmandan dolayı memnunum çünkü *benim* onlara bir senedir anlatmaya çalıştığım şeyi *sen* de söylersen belki *seni* dinlerler. Bu kültürel keşif saçmalığını duyduğumdan beri bunun gözyaşlarıyla sona ereceğini *biliyordum*. Bulikov aynı bir fil gibi, anlıyor musun? Güçlü bir hafızası var. Ahanashtan, Taalvashtan... onlar düzene girdi. *Modernleşiyorlar*. Tren raylarını döşüyor, doktorlar yetiştiriyor... hatta kadınların oy kullanmasına bile izin veriyorlar." Alaycı bir kahkaha atıp öksürdü ve masasındaki çöp kutusuna tükürdü. "Burası" –eliyle camın dışını, Bulikov'un duvarlarının olduğu yeri gösterdi– "kendini hâlâ Altın Çağ'da sanıyor. Ya da Altın Çağ'da olmaları *gerektiğine* inanıyor. Arada sırada unutuyorlar da biraz huzur buluyoruz ama hemen ardından birileri yine kovana çomak sokuyor ve ortaya baş etmem gereken bir kriz daha çıkıyor. Tam olarak müdahale *edemediğim* bir kriz zira yönetmelik 'Müdahil olma' diyor. Yönetmelik Ghaladesh'ten, yani lanet olasıca koca okyanusun diğer yanından bakıldığında sapasağlam olsa da o duvarlar yürüyerek

bir günde varabileceğin mesafedeyken sadece kelimelerden ibaret kalıyor."

Shara sözünü kesti. "Vali Mulaghesh, devam etmeden önce..."

"Evet?"

"*Sence* Dr. Pangyui'yi kim öldürdü?"

Mulaghesh biraz şaşırmış gibi göründü. "Bence mi? Kahretsin. Bilmiyorum. Herkes olabilir. Tüm şehir ölmesini istiyordu. Ayrıca henüz araştırma için onay vermedim."

"Ama eminim bir fikrin vardır."

"Evet. Var." Uzunca bir süre Shara'yı inceledi. "Niye umursuyorsun ki? Sen sadece bir diplomatsın. Burada olma amacın partiler. Öyle değil mi?"

Shara cüppesinin içinden Dışişleri Bakanlığı rozetini çıkardı.

Mulaghesh öne doğru eğildi ve hiç tepki göstermeden rozeti inceledi.

Uzunca bir süre sonra altında yazan ismi okudu, "Komayd."

"Evet," dedi Shara.

"Yani Thivani değil."

"Değil," diye yanıtladı Shara.

"Komayd. Yani *Vinya* Komayd gibi mi?"

Shara gözlerini kırpmadan kadına baktı.

Mulaghesh geriye yaslandı. Bir süre Shara'ya baktıktan sonra sordu, "Kaç yaşındasın?"

"Otuz beş."

"Yani... On altı yıl önceki şey. Milliyetçi Parti. O...?"

Shara oldukça fazla çaba sarf ederek yüzünü ifadesiz tuttu.

Mulaghesh başıyla onayladı. Shara kadının gözünde şeytani bir pırıltı gördüğünü sandı. "Hıh. Niye baştan söylemedin?"

"Korkarım herhangi bir şey söylememe fırsat tanımadan konuşmaya başladın."

"Sanırım haklısın," dedi Mulaghesh. "Koşudan sonra çenem düşüyor." Purosunu dişlerinin arasına sıkıştırdı. "Yani. Sen profesörün ölümünü araştırmak için *buradasın*."

"Burada olma sebebim," dedi Shara rozetini kaldırırken, "Bulikov'daki herhangi bir şeyin Saypur için tehdit oluşturup oluşturmadığını görmek."

"Bulikov'daki mi? Heh. Başları boktan on beş yıl kadar önce çıktı onların. Buraya ilk geldiğimde durumları muhtemelen Kaj'ın ilk ele geçirdiği zamankinden farksızdı. İnsanlar hâlâ kovalara sıçıyorlardı. Bir tehdit olabileceklerini düşünmek zor."

"Kara Nehirler Yazı'ndan önce de aynı şeyi düşünmüşlerdi, Nizamnameyi açıkladığımızda ve Bulikov'da ayaklanma çıktığında, o zamanlar şehir daha da beter durumdaydı. Bulikov'un hırsı ellerindeki imkânları fazlasıyla aşıyormuş gibi görünüyor."

"Şairane," dedi Mulaghesh. Baş parmağını çenesindeki yaranın üzerinde gezdirdi. "Ama muhtemelen doğru da." Sandalyesinde Shara'nın mümkün olduğunu sandığından daha fazla geriye yaslandı ve düşünmeye başladı.

Shara bu yeni, gizemli yetkiliye yardım eli uzatmanın akıllıca olup olmadığını düşündüğünü biliyordu: Bakanlık'ta iyilikler ve yardımsever davranışlar sık sık sadece acı getirirdi, birilerinin ayağı kaydığı an ona destek olan herkes cezalandırılırdı.

"Yardımına ihtiyacım var, Vali," dedi Shara. "Elçiliğe bel bağlayamam."

Mulaghesh alaycı bir kahkaha attı. "Kim bağlayabilir ki?"

"Çok haklısın. Ve desteğini kazanmak için ne gerekiyorsa yapmaya hazırım."

"Ah, gerçekten mi?"

"Evet. Tüm bunları bir an önce sonuçlandırmak istiyorum. Ve bunu yapmak için yardımına ihtiyacım var."

Mulaghesh purosunun ucunu kemirdi. "Bana istediğim şeyi verebileceğinden emin değilim."

"Seni şaşırtabilirim."

"Belki. Bir hizmetçi olmaktan yana bir derdim yok, Elçi Komayd. Ve olduğumuz şey bu, biz devletin hizmetçileriyiz. Ama ben yeterince hizmet ettim. Bu az gelişmiş harabeden çok daha iyi bir yere gitmek istiyorum."

Shara bu sözleriyle ne demeye çalıştığını tahmin ettiğini düşündü. "Ahanashtan'a mı?"

Mulaghesh güldü. "Ahanashtan mı? Daha *çok* sorumluluk istediğimi mi sanıyorsun? Denizler adına, hayır. İstediğim şey *Javrat*'a atanmak."

"Javrat'a mı?" dedi Shara şaşırmış halde.

"Evet. Güney Denizleri'nin ötesine. Palmiyelerle kaplı bir yere gitmek istiyorum. Güneşli. *Sahilleri* olan. Şarabı güzel ve erkeklerinin teni yağlı sığır eti gibi görünmeyen bir yere. Kıta'dan mümkün olduğunca uzaklaşmak istiyorum, Elçi. Artık burayla hiçbir alakam olmasın istiyorum."

Shara buna biraz şaşırmıştı. Ahanashtan vilayeti Kıta'daki tek işlevsel limana ev sahipliği yapıyordu ve Savaş'tan sonra ticaret gitgide daha çok deniz yoluyla yapılır hale gelmişti; bu da Ahanashtan'ı varlıklı birkaç Kıta vilayetinden biri konumuna getirmişti. Buna ek olarak Saypur'un askeri gücünün neredeyse tamamı donanmasından geldiğinden Ahanashtan Saypur'la en yakın bağlantısı olan şehirdi, bu sebeple oranın vilayet valisi dünyadaki güçlü kişilerden biri oluyordu. Kıta'daki tüm Saypur yetkilileri bu görev için yanıp tutuşurdu... Mulaghesh'in küçücük bir ada olan Javrat'a tayin istemesi onun politik oyundan *tamamen* çıkmayı arzuladığı anlamına geliyordu ki Shara daha önce hiç hırslarını bir tarafa bırakıp oyundan uzaklaşmak isteyen bir Saypuri görmemişti.

"Yani bunun," dedi Mulaghesh, "mümkün olabileceğini düşünüyor musun?"

"Mümkün... kesinlikle mümkün," dedi Shara. "Ama Bakanlık'ın biraz şaşıracağını tahmin ediyorum."

"Terfi istemiyorum," dedi Mulaghesh. "Şurada ne kadar ömrüm kaldı, yirmi yıl mı? Belki daha da az, ha? Kemiklerimi ısıtacak bir yere gitmek istiyorum, Elçi. Ve tüm bu oyunlar... artık midemi bulandırıyor."

"Kesinlikle dileğini gerçekleştirmek için elimden ne geldiğine bakacağım."

Mulaghesh'in yüzünde bir köpekbalığında tuhaf durmayacak sırıtış belirdi. "Mükemmel. O zaman hadi başlayalım."

***

"Sana şu kadarını söyleyebilirim, şehirdeki Yeni Bulikov hareketi koca bir kazan bokun ortalığa saçılmasına neden oldu," dedi

Mulaghesh. "Kazan bir süredir kaynamaktaydı. İnsanlar modernleşmenin –bir diğer deyişle Saypurilerle işbirliği yapmanın– para getireceğini gördüler ve bu parayı kazanmayı kafalarına koydular. Bulikov'daki zenginler ise işbirliği yapmaya hiç yanaşmıyor ve fakirlerin kendilerini dinlemesini sağlayacak kadar ses çıkarmayı başarıyorlar."

"Bunun Dr. Pangyui'yle ilgisi ne?"

"Şimdi, Yeni Bulikov karşıtı hareketin savunduğu temel düşünce bunun 'yollarını kaybetmelerine' neden olacağı." Mulaghesh bunu söylerken gözlerini devirmek, dudaklarını bükmek, küçükseyici bir tavırla elini sallamak gibi ifadelerin hepsini kullanmayı ihmal etmedi. "İşler böyle *değildi*, dolayısıyla şu anda da böyle *olmamalı*. En aşırı militanlar kendilerine küstah sayılacak bir edayla Restorasyonistler diyorlar. Bulikov'un milli kimliğini, kültürel kimliğini vesaire korumayı kendilerine görev edinmiş gardiyanlar. Öyle götlerin nasıl olduğunu bilirsin. O yüzden Pangyui gelip Kıta'nın tarihini ve kültürünü incelemeye başladığında, eh, onlara kocaman bir hedef yaratmış oldu."

"Ah," dedi Shara.

"Evet. Restorasyonistler tartışmayı kaybetmekteydi çünkü kimse refaha muhalif olmaz. Ve eğer tartışmayı kaybettiğini hissetmeye başlarsan konuyu değiştirirsin."

"Başka bir deyişle profesör dikkati dağıtmak için iyi bir hedef oldu."

"Aynen öyle. Birlikte çalışmaları gerektiği söylenen şu yabancı hükümetin desteğiyle gelen pis Saypuri'yi göster ve kutsal şeylere yapılan bu korkunç hakaret hakkında çığlıklar at, ağla, zırla, söylen dur. Pangyui'nin ve onun 'kültürel anlayış görevinin' umurlarında olduğunu bile sanmıyorum –eh, tabii belki aralarından *bazılarının* umurundadır– onu sadece politik bir avantaj olarak kullandılar. Ve şimdi öldürülmesiyle herhangi bir bağlantıları olmadığını iddia ediyorlar, resmi tutumları bunun sadece politik bir tartışma olduğu yönünde. Bilirsin işte, sıradan, eski moda, mide bulandırıcı, çamur atan bir politik tartışma. Sıradışı bir şey değil."

Shara bu anlatılanların hiçbirini şaşırtıcı bulmamıştı. Politik içgüdüler farklı milletlerde farklı kılıklara bürünebilirdi ama alt-

larında yatan çirkinlik aynıydı. "Peki bunun Dr. Pangyui'nin öldürülmesiyle bir bağlantısı var mı?"

"Belki vardır. Belki de yoktur. Bu durum birkaç manyağın profesörü öldüresiye dövmesine katkı sağlamış olabilir mi? Olabilir. Bu, olaydan sorumlu olanların Bulikov'daki politik gruplar olduğunu mu gösterir? Belki. Bu konuda bir şey yapabilir miyiz? Muhtemelen hayır."

"Ya Bulikov'daki güçler," dedi Shara, "suça ortak olduysa?"

Mulaghesh purosunun çiğnemeyi bıraktı. "Bununla ne kastediyorsun?"

"Profesörün ofisini inceledik. Yağmalanmıştı. Böyle bir şeyin Bulikov polisinden *birilerinin* bilgisi olmadan gerçekleşmesi muhtemel değil. Evraklarının çoğu parçalanmış ve yok edilmişti. Birileri bir şeyler arıyordu."

"Peki ne?"

"Bilmiyorum."

"O zaman neden gelip de bunu bana anlatıyorsun?"

"Bunun tam olarak *ne* araştırdığıyla alakası olabilir." Shara kabanının içine uzanıp izin makbuzu koçanlarını çıkartarak onları Mulaghesh'in masasına koydu ve ona doğru itti.

Mulaghesh'in suratı asıldı. Purosu ağzından çıkardı ve bir süre tek elinde onunla hareketsiz kaldıktan sonra elini masaya koydu. "Hay lanet."

"Ne bunlar, Vali?" diye sordu Shara.

Mulaghesh bıkkın bir şekilde homurdandı.

"Nedir bunlar?"

"Ziyaretçi yaka kartları," dedi Mulaghesh çekingen bir şekilde. "Onları giysinin üzerine asıyorsun ki giriş iznin olduğu anlaşılsın. Sadece bir hafta için geçerliler çünkü, şey, erişim izni çok sınırlı. Sanırım süresi geçmiş olanları eve götürmüş; gerçi onları *yok etmesi* konusundaki talimatları çok netti. Bu işi sivillere vermenin sonucu böyle oluyor."

"Erişim izni mi? Nereye?"

Mulaghesh purosunu masanın üzerine koydu. "Bildiğini düşünmüştüm. Demek istediğim, herkes *Depolar* hakkında bir şeyler bilir."

Shara bunu duyduğunda ağzı açık kaldı. "Depolar mı? Bahsettiğin şey... *Zikredilemeyecek* Depolar mı?"

Mulaghesh çekingen bir şekilde başıyla onayladı.

"Onlar *gerçek* mi?"

İç çekti. "Evet, evet gerçekler." Bir kez daha boynunu esnetip tekrar, "Hay lanet," dedi.

***

"Bana valiliğimin ilk haftasında gösterdiler," dedi Mulaghesh. "Yıllar önce. Beni kırsal bir bölgeye götürdüler. Nereye gittiğimizi söylemediler. Ardından ambarlarla dolu bir alana geldik. Onlarcası vardı. İçlerinde ne olduğunu sordum. Omuz silktiler. 'Özel bir şey değil. Olağanüstü bir şey yok.' Tahıl, lastik, kablo gibi şeyler. Biri hariç. Biri diğerlerinden farklıydı ama dışarıdan aynı görünüyordu. Kamuflaj için. Göz önünde saklıyorlar. Biz Saypuriler zeki insanlarız. Deponun kapısını açmadılar. Sadece dediler ki, 'İşte burada. Gerçek. Ve bu konuda yapabileceğin en akıllıca şey bir daha onun hakkında konuşmamak, hatta onu düşünmemek.' Ben de aynen öyle yaptım. Ta ki profesör gelene kadar."

Shara ağzı açık kalmış halde ona baktı. "Ve... Dr. Pangyui *oraya* mı gidiyordu?"

"Tarihi incelemek için buradaydı," dedi Mulaghesh omuz silkerek. "Zikredilemeyecek'ten çok tarih barındıran bir yer var mı? İşte bu yüzden... İşte bu yüzden bu kadar tehlikeli."

Shara dili tutulmuş halde oturdu. Zikredilemeyecek Depolar, Bakanlıktaki herkes için saçma bir peri masalından ibaretti. Varlıklarına dair tek ipucu Dünyevi Nizamname'nin kısacık bir fıkrasındaki bir satırdı:

Kıtalıların kıymet verdiği hiçbir obje, sanat eseri, eser ya da cihaz Kıta topraklarından çıkarılmayacak; Nizamname'yi doğaları gereği doğrudan ihlal eden bu objeler, sanat eserleri, eserler ve cihazlar korunacak ve kendilerine erişim engellenecektir.

Ve Büyük Savaş öncesi tarih eğitimi gören her öğrenci gibi Shara da Kıta'nın resmen bu şeylerle *dolu* olduğunu biliyordu. Kaj'ın işgalinden önce Kıta'nın günlük hayatı sayısız mucizevi eşya tarafından yürütülüyor, düzenleniyor ve destekleniyordu: asla boşalmayan çaydanlıklar, belli bir kişinin kanının bir damlasıyla açılan kilitler, hava sıcaklığından bağımsız olarak ısıtan ve koruyan battaniyeler... Saypurilerin Büyük Savaş sonrası ele geçirdiği yazıtlarda bunlar gibi eşyalardan yüzlercesinin bahsi geçiyordu. Elbette bazı mucizevi eşyalar o kadar da iyi huylu değildi.

Bu da şu soruyu akla getiriyordu: Bu eşyalar şimdi nerede? Eğer İlahlar bu kadar çok eşya yaratmışsa ve DN Saypur'un bunları Kıta'dan çıkarmasına ya da yok etmesine izin vermiyorsa (ki birçok kişi bu diplomatik kararın olağandışı ve akılsızca olduğunu düşünüyordu) o zaman nerede olabilirlerdi?

Bazıları bu sorunun tek cevabının hâlâ orada olduğuna karar vermişlerdi. Kıta'da bir yerlerde fakat saklı. Güvenli bir şekilde zikredilemeyecek kadar gizli depolarda olduğuna.

Yine de bu imkânsız olmalıydı. Herkesin bir diğerinin işine burnunu soktuğu Bakanlık'ta bu kadar büyük ve önemli depoları nasıl gizli tutabilirlerdi? Shara kariyeri boyunca birçok şeyle karşılaşmış olmasına rağmen onların varlıklarını gösterecek hiçbir şeye rastlamamıştı.

"Bu nasıl...? Bu nasıl *olabilir*?" diye sordu Shara. "Bu kadar büyük bir şey nasıl sır olarak saklanabilir?"

"Sanırım," dedi Mulaghesh, "eski olduğundan dolayı. İnsanlar onlardan çok fazla olduğunu sanıyorlar ama aslında sadece bir tane var. Şu an faaliyette olan bütün istihbarat ağlarından daha öncesine dayanıyor. Hatta, Kıta Hükümetlerinden bile eski olduğu kesin. Bakanlık sadece bilmen gerekiyorsa sana söylüyor ve senin bilmene gerek olmamış."

"Ama *burada* mı? *Bulikov'da* mı?"

"Bulikov'un *içinde* değil, hayır. Yakınında. Kaj öldükten sonra teğmenleri mucizevi her şeyi alıp kaldırmış. O kadar çoklarmış ki herhangi biri Kıta'daki kimse fark etmeden onları bir yerlere götüremezmiş. O yüzden onları burada tutup depoyu çevresine inşa etmişler."

"Kaç tane var?"

"Binlerce. Sanırım."

"*Sanır* mısın?"

"*Ben* hiç içeriye girmek istemedim. İçeride ne olabileceğini kim bilebilir? Elbette hepsi dosyalanmış, düzenlenmiş ve kilitlenmiş halde, yine de... bilmeyi hiç istemedim. Öyle şeyler *ölmüş* olmalı. O şekilde kalmalarını istedim."

Shara büyük bir çabayla dikkatinin tekrar asıl soruna vermeyi başardı. "Ama Pangyui bunu istemedi, öyle mi?"

"Buraya tarihi daha önce hiç kimsenin araştırmadığı gibi araştırmak için geldi," dedi Mulaghesh. "Gelmesinin asıl sebebinin Depo olduğuna iddiaya girerim. Burada bir yığın tarih öylece duruyordu ve sanırım bir noktada Bakanlıktan biri sabırsızlanmaya başladı. Kutuyu açmak istediler."

Shara bu haberler karşısında kendisini ihanete uğramış gibi hissetti. Efrem böyle bir şeyden hiç bahsetmemişti. *Simsarlık konusunda iyi bir öğrenci olmasına şaşmamalı. Halihazırda bir sürü sır saklıyormuş.*

Vinya'nın bu konular hakkında herhangi bir bilgisinin olmaması imkânsız gibi geliyordu. *Bu konuyu kurcalamayı*, diye düşünü Shara, *gerçekten de istiyor muyum?* Bu, yanlışlıkla teyzesinin projelerinden birine ilk dahil oluşu değildi ve her seferinde görmezden gelmenin en doğru kariyer hamlesi olacağı ortaya çıkmıştı.

Ama Efrem'in elçilik kasasındaki yatakta yatarkenki halini hatırladı; kafatası küçük ve narin yüzünün kötü yapılmış bir maskesini takıyormuş gibi...

Shara'nın midesine bir yumru oturdu. *Efrem... ölmene Vinya Teyzem mi sebep oldu?*

"Hangi objenin üzerinde çalıştığını biliyor musun?"

"Sadece kitapları incelemek istediğini söylemişti ve faal olmayan birkaç nesneyi."

Shara başıyla onayladı. Terimi biliyordu: 'faal' genellikle gözle görünen ya da gizli mucizevi özelliğe sahip kutu, kalem, tablo gibi sıradan eşyalar için kullanılırdı. Örneğin Aziz Varchek'in tablolarının mucizevi oldukları ortadaydı zira resmedilen kişiler tuva-

lin için hareket ediyor, geziniyor ya da aralarında dedikodu yapıyorlardı; İlah Jukov'un çarşaflarının mucizevi özelliği ise o kadar belirgin değildi, kişi onların serili olduğu yatağa uzanıp kendini anında kilometrelerce ötedeki ay ışığıyla aydınlanan bir plajda çırılçıplak bulana kadar özelliklerinin farkına varamıyordu.

Ama bu eşyalara mucizeyi bahşeden İlah gittiğinde –bir diğer deyişle o tanrı öldüğünde– mucizevi özellikleri genelde oldukça çabucak yok oluyordu. Bu eşyalar 'faal olmayan' olarak adlandırılıyordu: artık mucizevi özelliği olmayan ama yine de güvenilmez objeler.

"Hangilerine baktığını bilmiyorum," dedi Mulaghesh. "O şeyler hakkında çok fazla bilgim yok ve olmasını da *istemiyorum*. Tüm bunlar Kaj'ın döneminde kurulmuş. Ve Pangyui'ye kadar depo doğru dürüst giren olmadı.

"Tehlikeleri anlıyordu. Oradaki şeyler hakkında olağanüstü bir bilgiye sahipti. Sanırım eski hikâyeler üzerinde çok çalıştığından oradaki şeyler hakkındaki her şeyi daha kapıdan girmeden biliyordu. Dikkatliydi. Dışarı çıkardıklarını güvenli bir şekilde korudu ve gözlemledi."

"Onları *dışarıya* mı çıkardı?"

Mulaghesh omuz silkti. "Bazılarını. Tarif ettiği kadarıyla depodakilerin çoğu aslında sadece çöptü. Orada yığınlarca kitap da var. Dediğine göre, profesörün asıl aradığı şey onlarmış. Özenle aralarından bazılarını seçti ve onları... Depo'nun el verdiği koşulların ötesinde inceledi. Ki oradaki koşulların oldukça bunaltıcı olduğunu söyleyebilirim."

Kasa, diye düşündü Shara. "Peki, öldürülmesinin Depo'yla bir ilgisi olabileceğini düşünüyor musun?"

"Akla öyle olabileceğini geliyor," dedi Mulaghesh. "Ama sanmıyorum. Dediğim gibi, Depo hakkında kimse çok fazla şey bilmiyor. İçinde bulunduğu ambarlar çok sıkı denetleniyor. Endişeye mahal verecek herhangi bir olay yaşanmadı. Bence onu öldürmek için daha göz önünde sebepler vardı."

"Ama büyük bir tehlike vardı çünkü Depo..."

"Bak, Bulikov'da çok fazla şey yapamıyorum ama gözlemleyebiliyorum. Ve kimse Depo'yu kurcalamaya kalkmadı. Bundan

eminim. Benden tavsiye istedin ve bu tavsiye Restorasyonistleri araştırman yönünde."

Shara bunu isteksizce değerlendirdi. "Ve sanırım," dedi. "bana Depo'ya erişim vermeniz mümkün..."

"Hayır," dedi Mulaghesh sert bir şekilde. "Olmaz."

"Onay almadığımı biliyorum ama bunun fark edilmemesini sağ..."

"O cümleyi bitirme bile. Böyle bir şeyi teklif etmek dahi vatana ihanet."

Shara ona dik dik baktı. "Bu gibi tarihi konularda neredeyse Pangyui kadar bilgiliyim."

"Ne güzel," dedi Mulaghesh. "Ama buraya bunun için gönderilmedin. Erişim yetkin yok. Bir şeyleri gizli tutmanın yolu insanların onları görmesini engellemekten geçiyor. Bu insanlara sen de dahilsin, Elçi Komayd."

Shara gözlüklerini düzeltti. Tüm bunları daha sonra değerlendirmek üzere zihnine kaydediyordu. "Anlıyorum," dedi sonunda. "Her neyse. Restorasyonistler demiştin."

Mulaghesh onaylar şekilde başını salladı. "Evet."

"Onlar üzerinde istihabaratın var mı?"

"Bir tane dahi yok," dedi Mulaghesh. "En azından güvenilir bir tane. Ve o karmaşanın içine dalıp da bir de onları izlediğime dair bas bas bağırmalarını istemiyorum."

"Belki Yeni Bulikov taraftarları yardımcı olabilir."

"Bir noktaya kadar. Sıkı taraftar olan bir Şehir Ayanı var ki bu görülmemiş bir şey. Ama muhtemelen bizim gibi Saypurilerle çok muhatap olmak istemez. *Gizli ittifak* muhabbetleri işte. Gerçi elimize bazı resmi fırsatlar geçiyor. Partisi adına her ay bir davet düzenleyip sanat düşkünlerini çağırıyor. Bir çeşit fon toplama daveti; bu sene seçimler var. Genelde usulen beni ve baş diplomatı da davet ediyor. Yani onunla konuşmak istiyorsan orada konuşabilirsin."

"Onun hakkında başka ne söyleyebilirsin?"

"Varlıklı bir soydan geliyor. Ailesinin birçok yerde tanıdıkları var. Yıllar önce tuğla işine girmişler ve koca bir şehri yeniden inşa ediyorsan tuğla lazım oluyor. Votrov ailesinden biri, ne kadardı yaklaşık altı yıldır mı ne, Şehir Ayanlığı yapıyor."

Kafasını sallayarak söylediklerini dinleyen Shara bir anda donakaldı.

Duyduklarını zihninde tekrar oynattı, ardından bir kez daha ve bir kez daha.

Ah, diye düşündü, *umarım söylediğini yanlış duymuşumdur.*

"Özür dilerim," dedi Shara. "*Hangi* aile dedin?"

"Votrov. Neden ki?"

Shara yavaşça sandalyesine yaslandı. "Bu kişinin adı... adı..."

"Evet?"

"Vohannes olabilir mi?"

Mulaghesh tek kaşını kaldırdı. "Onu tanıyor musun?"

Shara cevap vermedi.

Sözcükler âdeta dün söylenmişçesine zihnine üşüştü.

Eğer benimle evime gelecek olsaydın seni bir prenses yaparım, demişti adam ona son karşılaşmalarında. Shara da şu şekilde cevaplamıştı: *Bence senin asıl istediğin, sevgili çocuğum, bir prens. Ama evinde böyle bir şeye sahip olamazsın, değil mi? Seni bu yüzden öldürürler.* Ardından adamın yüzündeki kendini beğenmiş gülümseme silinmiş, mavi gözleri ılık suya atılan buz parçaları misali çatırdamıştı ve Shara onu kırdığını anlamıştı, gerçek anlamda kırdığını, içindeki kimsenin bilmediği, derinlerde gizlenen bir yeri bulup orayı küle çevirdiğini.

Shara gözlerini kapattı ve burnunun kemerini sıktı. "Hay aksi."

***

Kolonlar gri gökyüzünü tekrar tekrar deliyor, bıçaklıyor, yaralıyordu. Gökyüzü de ince yağmur damlaları halinde kanıyor, yıkık dökük binaların yüzlerini terlemişlercesine parlak bir görünüme büründürüyordu. Şehre bu yaraları açan savaş çoktan sona ermiş olsa da binalar hâlâ etleri yarılmış ve kemikleri ortaya çıkmış haldeydi. Kara kuru çocuklar bir tapınağın kalıntılarına, onun kamp ateşinin ışığıyla dans eden yıkık duvarlarına, içlerinde çığlıkların yankılandığı delik ve oyuklarına tırmanıyorlardı. Garibanlar gelip geçenlere maymunları andıran hareketler yapıyor ve onlardan bozuk para, yemek, gülümseme ya da uyuyabilecekleri sıcak bir

yer kapmak uğruna konuşup duruyorlardı; buna rağmen giysilerinin kollarının içine gizlenmiş metal parıltısı, kirli kumaş parçalarının arasında nazik herhangi bir harekete vahşice karşılık vermeyi bekleyen küçük bir bıçak vardı. Bulikov'un yeni nesli.

Sigrud'un geçtiğini görebilen birkaç tanesi hiçbir şey söylemedi: Ne yalvardılar ne de tehdit savurdular. O uzaklaşana kadar sessizce izlediler.

Kadınlardan oluşan bir grup, kamburlarını çıkarıp gözlerini kaçırarak önünden karşıya geçti. Vücutları koyu renk yün katmanlarının altına gizlenmişti. Boyunları, omuzları ve ayak bilekleri özenle örtülmüştü. Arabalardan gelen patırtı ve gıcırtılar. At dışkısının pis kokusu. Birkaç katlı binalardan çıkan, kaldırıma yağmur misali atık döken borular. Düzgün bir tesisat sistemi için çok eski ve çok yerleşik bir şehir. Ona kör gözlerle ve umursamazca tepeden bakan yüzü olmayan heykellerle tıka basa dolu sütunlar. Kalın duvarlı, bodur, burgulu sundurmalarında kahkaha ve müzik sesleri yankılanan yapılar, yani güçlülerin, varlıklıların ve gizli kalanların evleri. Balkonlarında duran, madalyalarla ve nişanlarla bezeli, siyah, kalın kabanlarına sarınmış, Sigrud'a ters ters bakarak, *Bu ne arıyor burada? Bir dağ barbarının bu mahallede dolaşmasına nasıl izin verilir?* diye düşünen adamlar. Bu kubbeli malikânelerin yanında bina yüzeyi oluşturan bir yapbozun parçası olabilecek, pencereleri boş, karkasına ahşap bir merdiven tutturulmuş yarım bir duvar. Bunların ötesinde döne döne uzanan basamak dizileri; bazıları yuvarlak ve eski, bazıları keskin kenarlı ve yeni, bazıları geniş, bazıları son derece dar.

Sigrud hedeflerini takip ederken tüm bunların yanından geçti. Adamla kadın üniversiteden kaçmış ve onu çok fazla yormamışlardı: Profesyonel değillerdi ve sokak sanatında oldukça hantallardı. Yüksek sesle tartıştılar, ardından kısık sesle ve sonrasında tekrar seslerini yükselterek. Sigrud mesafesini korusa da bir kısmını duydu.

Adam dedi ki, *Bu beklendik bir durumdu. Sana bunun olabileceği söylenmişti.* Kadın başta kısık sesle ardından öfkelendikçe sesini yükselterek cevapladı: *... bu insanlar çalıştığım yere geldi! Günlerimi geçirdiğim, kahvaltımı ettiğim yere! Onlarca yıldır ze-*

minini paspasladığım yere! Ardından adam: *Tehlikeleri olduğunu biliyordun! Bunu biliyordun! Şimdi mi tereddüt yaşıyorsun? Senin inancın yok mu?* Ve kadın sessiz kalmıştı.

Sigrud tek gözünü devirdi. Hareketlerindeki tüm bu beceriksizlik moral bozucuydu. Artık kendini saklamakla uğraşmak istediğinden bile emin değildi. Bordo kabanı dürülmüş halde koltuk altında duruyordu zira dikkat çekici bir bayrak gibiydi ama iki metrelik bir adam normal şartlar altında yine de kendini gizlemekte zorlanmalıydı. Ama Sigrud kalabalıkların da bireyler gibi olduğunu biliyordu: Kendi psikolojileri, kendi alışkanlıkları, kendi doğaları vardı. Düşünmeden belli yapıların –trafik kanalları ve koridorlarının, ablukaların çevresindeki virajların– varlığını kabul ediyor ve bu yapıların çevresinde, izlediğinizde dans gösterisi gibi gelen bir şekilde ayrılıyorlardı. Olay kendinizi bu yapıların içine yerleştirmekten ibaretti, âdeta okyanus tabanında dönüp dolaşan bir balık sürüsünün durgun tarafında süzülmek gibi. Kalabalıklar da insanlar gibi asla kendilerini tam olarak tanıyamazlardı.

Çift, sallanan ve tuhaf şekilde yuvarlak bir binada durdu. Adam son talimatlarını verirken, gri yüzlü, seğiren kadın başıyla onayladı. Ardından kadın içeriye girdi. Bir ahır tarafından gizlenen Sigrud özenle adresi not etti.

"Hey!" Yan kapıdan bir seyis yamağı girdi. "Sen kimsin? Ne yapı..."

Sigrud dönüp seyis yamağına baktı.

Çocuk bocaladı. "Ee. Şey..."

Sigrud geri döndü. Kadının eşlikçisi yola koyulmuştu. Sigrud sinirli sinirli yürüyerek ahırdan çıkıp adamı takip etti.

Bu takip... biraz daha farklıydı. Adam, Bulikov'un gözle görünür bir şekilde Ân'dan, Savaş'tan ya da dünya tarihinin o çalkantılı döneminde başka her ne felaket yaşanmışsa ondan daha çok etkilenmiş bir bölgesine daldı. Merdivenlerin sayısı üçe hatta belki de dörde katlanmıştı; Sigrud tek gözüyle onları saymakta zorlanıyordu. Döner merdivenler göğe doğru yükseliyor; kimisi üç metre, kimisi altı ya da dokuz metre yükseklikte kesiliyordu. Dev gibi, egzotik, geviş getiren bir hayvanın burgulu boynuzlarını andıran iskeletimsi bir yapıları vardı. Bazılarının en üst basa-

maklarım kediler ve kuşlar mesken tutmuştu. Tuhaf bir örnekte, kocaman, bazalttan bir merdiven tepeyi boylu boyunca yararak kalıntıları uçurumun kenarında korkutucu bir şekilde sallanan birkaç küçük evi yıkmayı başarmış, gerçek bir kanyonun içinden yerin on iki metre altına dimdik inmişti.

Neyse ki Sigrud'un avı, bu bir yere varmayan basamakların hiçbirini tırmanmaya ya da inmeye kalkmamış, bunun yerine genellikle neredeyse merdivenler kadar şizofren olan caddelerde ve sokaklarda hızla yürümüştü. Sigrud âdeta bir çocuk tarafından birbirine sokulmuş oyuncaklar misali diğer binalara karışmış gibi duran yapılara dalgın dalgın baktı: Bodur bir hukuk firması gibi görünen yapı, yan tarafından doğal olmayan bir tür uzuv gibi fışkıran küçük bir hamama sahipti. Bazı yerlerde bu istilacı binalar gelişigüzel kesilip atılmış gibi duruyordu: Bir ayakkabı mağazasının parçası kısa süre önce bankanın yanındaki yerinden sökülmüş gibi görünüyordu.

Kovalamaca hızlandı. Sigrud'un avı sola döndü. Sigrud onu takip etti. Avı, kocaman bir duvarın yıkıntıları arasına atladı. Sigrud başka bir aralıktan geçse de onu gözünden kaçırmıyordu. Avı, –ki Sigrud, onun takip edildiğinin farkına varmamış olduğundan emindi– eski bir kilisenin çatısına çıkmak için sallanan bir merdivenden hızla tırmandı. Sigrud –özenle hesaplanmış hızlı adımlarla– hemen arkasından gidip aralarındaki mesafeyi kapattı.

Zirveye ulaştığında çatıya göz attı. Avının çatının kenarına doğru koştuğunu fark etti ama adam durmaya niyetli gibi görünmüyordu. Kenara on metre kala da, beş metre kala da, bir metre kala da ve ardından adam...

Atladı.

Sigrud'un son gördüğü şey kollarını ve parmaklarını açmış halde aşağıdaki sokağa doğru süzülen adamın gri kabanının uçuşmasıydı.

Sigrud kaşlarını çattı ve çatıya tırmanıp kenara gitti.

Sokak yaklaşık on metre aşağıdaydı. Ama ortada ne bir beden vardı ne de oraya düştüğüne dair bir işaret. Çevrede adamın atlayabileceği hiçbir yer yoktu: Yakındaki tüm duvarlar dümdüz ve boştu. Âdeta düşmüş ve ardından sadece...

Yok olmuştu.

Sigrud homurdandı. Bu hiç hoş değildi. Duvara tırmanmayı düşündü fakat bunun yersiz olacağına karar verdi. O yüzden tekrar merdivenlere dönerek sokağa çıktı.

Etrafta kimse, hiçbir şey yoktu. Bulikov'un bu kısmı tam anlamıyla ıssız görünüyordu.

Sigrud parke taşlarına teker teker dokundu. Hiçbiri ılık değildi ve hepsi katıydı.

İç çekti.

Shara Komayd'la çalışmak onu birçok şaşırtıcı olayla, onlarca acayip, korkutucu ve tuhaf şeyle tanıştırmıştı. Ama o bunların hiçbirini özellikle büyüleyici ya da duygusal bulmamıştı: Daha çok rahatsız edici olduklarını düşünüyordu.

Elçiliğe yönelmek için arkasını döndü. Ama dönerken çok tuhaf bir duyguya kapıldı.

Sokak az önce değişmiş miydi? Göz ucuyla değiştiğini mi görmüştü? İmkânsız gibi görünse de bunun olduğuna emindi: Bir saniyeliğine yıkık dökük bina yüzeylerinin ve terk edilmiş evlerin yerinde beyaz ve altın rengi parıldayan ince uzun gökdelenler görmüştü.

Ân'ın yarattığı hasarı tam olarak hesaplamak neredeyse imkânsızdır.

Ân'ın tahribatının tek ölçütü –bu hasar her ne kadar muazzam boyutlarda da olsa– bu değildir; daha doğrusu, Ân'ın yarattığı tahribat doğası gereği öyle tuhaf ve karmaşıktır ki kaybettirdiği şeyleri bizim –Saypuriler, Kıtalılar ya da o dönemde yaşamış veya sonrasında dünyaya gelmiş herhangi bir kişi– anlamamız mümkün değildir.

Oysa ki ne kadar yüzeysel olsalar da olgular basittir:

1639 yılında, bir İlah'a düzenlenen ilk başarılı suikastın ve Kıtalıların Saypur'daki karargâhlarının yıkılmasının ardından, Kaj olarak yeni taç giymiş olan Avshakta si Komayd eski gemilerden küçük bir donanma oluşturup Kıta'ya, daha doğrusu o günlerde Kutsal Topraklar olarak bilinen yere yelken açtı.

Kutsal Topraklar böyle bir harekâta tamamen hazırlıksızdı: Neredeyse bin yıldır İlahların koruması altında yaşadıklarından, Saypuriler bir yana, herhangi birinin Kutsal Toprakları istila edebileceği ya da –ki bu daha akıl almazdı– bir İlah'ı öldürebileceği akla hayale sığmayan bir şeydi. İlah Voortya'nın uzun süredir dönmemiş olması Kutsal Toprakları ve geriye kalan üç İlah'ı (zira Olvos ve Kolkan gideli uzun zaman olmuştu) oldukça endişelendirmişti; tanrıça ve ordusunun 1638'de, Kızıl Kum Gecesi'nde bozguna uğratıldıklarından habersizlerdi. Bu sebeple Ahanashtan'ın güney kıyılarında bir donanma tespit edildiğinde İlahlar kayıp arkadaşlarının döndüğünü düşünerek hemen tepki verdiler.

Bu düşünce onların çöküşü oldu. Kaj bir deniz savaşı beklentisiyle gemilerden bir kısmına Voortya'ya düzenlediği suikastta kullanılan düzeneğin aynısını yüklemişti. Tanrıçanın yokluğu İlahları o kadar endişelendirmişti ki donanmayı Ahanashtan limanında karşılamaya İlahların lideri Taalhavras bizzat gitti.

Kaj'ın denizcilerinin tam olarak neler olduğuna dair anlattıkları birbirlerinden oldukça farklı. Bir kısmı, "limanda duran on metre boyunda, kartal başlı, insansı bir şekil" gör-

düklerini ifade etse de, "az çok insanı andıran, çevresi yapı iskeleleriyle kaplı olsa da bir şekilde hareket edebilen devasa bir heykel" ya da "sadece gökyüzünden süzülen mavi bir ışık hüzmesi" gördüklerini söyleyenler de var.

Taalhavras kendini ne şekilde sergilemiş olursa olsun Kaj düzeneği ona doğrultup aynı Voortya'ya yaptığı gibi onu da vurdu.

İnşa tanrısı Taalhavras'ın yok oluşu inşa ettiği her şeyin de yok olması anlamına gelmişti ki Ân'ın yarattığı muazzam tahribatı düşünecek olursak herkesin tahmin ettiğinden çok daha fazlasını inşa etmişti. Aslına bakılırsa Taalhavras, Kıta'nın gerçekliğinin temeline birçok müdahalede bulunmuştu. Bu müdahaleler doğaları gereği muhtemelen fani zihinler tarafından algılanamaz fakat yok olmalarıyla –insanın gözünün önüne yerlerinden çıkan destek, kiriş, cıvata, somun ve benzeri şeyler geliyor– Kutsal Topraklar'ın gerçekliği ansızın değişti.

Kaj'ın denizcileri Ân'a şahit olmadılar: Kayıtlara sadece iki gün üç gece boyunca kıyıya inmelerini engelleyen, korkunç bir fırtınayla boğuştukları geçti. Bunun İlahi bir savunma mekanizması olduğunu varsaydılar ve sadece Kaj'ın bizzat sergilediği kararlılıkla orada kalmaya devam ettiler. Sadece bir kaç kilometre ötede gerçekleşen kozmik çöküşten haberdar olamazlardı.

Tamamıyla yeryüzünden silinen ülkeler oldu. Sokaklar yarıklara dönüştü. Tapınaklar küle döndü. Yıldızlar ortadan kayboldu. Kıta'nın kalıcı iklim değişikliğinin habercisi olarak gökyüzü bulutlarla kaplandı; daha önceleri kuru, kumlu ve güneşli olan yerler kısa süre içinde Kuzey'deki Dreyling toprakları gibi, bulutlu, yağışlı ve acı soğukların yaşandığı yerlere dönüştü. İlahi doğaya sahip yapılar içe göçerek tek bir taşa dönüştü ve sakinlerini ancak korkunç olduğu varsayılabilecek bir kaderle yüzleştirerek yanlarında götürdü. En ilahi şehir olduğundan Taalhavras'ın en çok ilgilendiği yer Bulikov ise, şehrin doğasını temelden sarsılmasıyla vahşi tek bir saniyede kilometrelerce içe çekildi ve en az yüz binlerce sakinini ha-

yal edilmemesi daha doğru olacak şekillerde yitirdi. Yeryüzü Kürsüsü'nün kendisi, yani tapınak ve İlahların buluştuğu yer, ardında sadece birkaç kat yüksekliğe sahip bir boyuta inen çan kulesini bırakarak tamamen yok oldu.

Kısacası, tüm bir yaşam biçimi –ve ona dair tarih ile bilgi– bir anda yok oldu.

– "YİTİRİLMİŞ TARİHE DAİR,"
DR. EFREM PANGYUI, 1682

ÖLÜ DİLLER

Kurşun kalemin küçük darbeleri lambaların ışığında birbirine karışıyordu. Shara dilini şaklatıp bir lamba daha yaktı ve onu masasının üzerine koyarak yazıları tekrar okumaya çalıştı. *Lanet olasıca şehir*, diye düşündü. *O kadar çağdışı kalmışlar ki elçiliğimiz bile bir odayı doğru dürüst aydınlatacak gaz yağını temin edemiyor.*

Profesörün kodunu bir dizi kâğıda geçirmişti; taşın suyunu sıkmaya çalışmak gibi çarpık harflerin içinden gerçeği bulmaya çalışıyordu. Bir fincan noonyan çayı belgelerin yanında soğumaktaydı. (Shara sirlangi azaltmaya karar vermişti: Eğer o hızla devam ederse elciğinin stoklarını bir haftada tüketecekti.) Belgelerin üzerine o kadar eğilmişti ki lambalardan gelen ısı katlanılmaz boyuttaydı.

Bu bir adres diye düşündü. Harflerin düzenleniş şekli bunu açıkça gösteriyordu. Kodun bir kısmını kırmayı başarmıştı ama bunun bilinen anlamda bir kod olmadığından şüpheleniyordu: Daha çok farklı yabancı alfabelerin karşımı halinde tercüme edilmiş bir mesajdı. Sessiz harflerinin tamamının üst kısımlarının Batı Saypur'daki ölü bir dil olan Gheshatca'dan geldiğini düşünüyordu. Saatlerce inceledikten sonra alt kısımlarının, Dreyling Cumhuriyetleri'nin doğu dağlarında konuşulan, çok az kişinin bildiği ve neredeyse anlaşılmaz bir dil olan Chotokan alfabesinden alındığına karar vermişti.

Şimdi sesli harfleri çözmesi gerekiyordu.

Ve ardından sayıları.

Ah, o sayılar...

Profesöre duyduğu hayranlık biraz azalmıştı: *Pangyui, seni gidi esrarlı yaşlı kertenkele...*

Çayını kafasına dikip sandalyesinde geriye yaslandı. Kodu çözmesinin bu kadar zaman almasının sebebini kodun zorluğuna yormaya çalışıyordu. Diğer fikri aklına getirmekten hoşlanmıyordu, yani aslında dikkatinin çok dağınık olduğunu.

O burada. O, benimle aynı şehirde. Belki sadece birkaç sokak ötede. Bunu niye daha önce düşünmedim? Nasıl bu kadar aptal olabildim?

***

Shara'nın hayat boyu peşinde koştuğu birçok şey gibi bu da bir oyunla başladı.

Ghaladesh'teki Fadhuri Akademisi'nde her dönemin ilk günleri her zaman en gergin günler olurdu. Saypur'daki her ülkenin ve adanın zeki genç yıldızları kendilerini Fadhuri'nin kutsal binalarına doluşmuş halde bulur ve büyürlerken onlara tam tersi söylenmişse de aslında özel olmayabileceklerinin farkına varırlardı: Buradaki her öğrenci kendi evinde birer dâhiydi, o yüzden hepsi gerçekten istisnai olan kişiler arasında da istisna olup olmayacaklarını merak ederek gelirdi.

Gerilimi azaltmanın bir yöntemi olarak, dönemin resmi başlangıcından önceki haftasonu okulda geleneksel bir Batlan turnuvası düzenlenirdi. O kadar popüler bir aktivite halini almıştı ki ebeveynler, hatalı bir şekilde, belki de turnuvadaki yüksek bir derecenin iyi notları ve parlak bir geleceği garantileyeceğini varsayarak çocuklarının okula gelmeden önce stratejiler ve hamleler içine gömülmelerini destekliyorlardı.

O zamanlar on altı yaşında olan Shara Komayd, bu öğrencilerden biri değildi. Oradaki en zeki çocuk olduğuna dair sarsılmaz bir özgüvene sahipti ve Batlan'ı hor görüyordu çünkü onun gözünde bu, şansa ve gösterişe dayalı bir oyundu: Oyuncuların yapabilecekleri hamleler her el atılan zara göre belirleniyor ve

bu, oyunu daha *öngörülemez* bir hale getirse de oyuncuların oyun üzerindeki kontrolünü oldukça kısıtlıyordu. Her zaman, birkaç hamle ilerisini planlayarak oynayan oyuncuyu ödüllendiren yapısıyla daha çok zekâ gerektiren ve çok daha yavaş tempolu, benzer sayılabilecek bir oyun olan Tovos Va'yı tercih ederdi. Buna rağmen çok fazla oynama olanağı bulamamıştı: Tovos Va bir Kıtalı oyunuydu ve Saypur'da duyulmamıştı.

Yine de Tovos Va'dan aldığı dersler bir noktaya kadar Batlan'a da *adapte edilebiliyordu*; gerçi şans faktörünü azaltmak için çok, çok ileri hamlelere kadar planlamak gerekiyordu. Eğer bunu yeterince erken yapmaya başlar ve yeterince öngörüyle oynarsanız sıradan herhangi bir Batlan oyuncusunu alt etmek çocuk oyuncağıydı.

Dönemden önceki o haftasonunda Shara, Batlan puan tablosunu bir köpekbalığı misali yararak zirveye çıkmıştı. Kazanmakla kalmamış, diğer oyuncuları âdeta ezip geçmişti. İlk bir düzine hamlede kazandığı belliyken oyunun kazananı olarak ilan edilebilmek için üç düzine daha hamlenin yapılmasını beklemek zorunda kalması, sandıklarından çok daha farklı bir oyunla karşı karşıya oldukları için Shara'nın tuzaklarına düşen rakiplerine karşı gitgide daha aşağılayıcı bir tavır takınmasına neden olmuştu. Ve bu tavrını karşı tarafa da belli etmişti: İç çektiş, gözlerini devirmiş, çenesini eline yaslayarak oturmuş ve rakipleri aptalca hamleler yaptıkça homurdanmıştı.

Diğer öğrenciler onu saf bir nefretle izlemeye başlamışlardı. Henüz on altı yaşında, yani Fadhuri'deki sıradan birinci sınıf öğrencilerinden iki yaş küçük olduğunu öğrendiklerinde ise nefretleri hiddete dönüşmüştü.

Shara turnuvayı alacağına o kadar emin hale gelmişti ki puan tablosuna dikkat dahi etmemişti. Nihayet puanlara baktığında neredeyse kendisi kadar başarılı olan, salonun diğer ucundaki oyuncuları teker teker yiyen bir kişi olduğunu görmüştü: VOTROV.

Sandalyesinde geriye yaslanıp onun kim olduğunu görmek için salonu taramıştı. Kim olduğunu bulması uzun sürmemişti.

Oğlanın Saypuri değil, Kıtalı olduğunu gördüğünde oldukça şaşırmıştı: Uzun boylu, zayıf genç adamın teni soluktu; kızıla çalan sarı saçları, güçlü bir çenesi ve parlak mavi gözleri vardı.

"Hamlemi yaptım," demişti Shara'nın rakibi.

"Şhh," demişti oğlanı izlemeye devam etmek isteyen Shara.

"Ne?" demişti öfkelenen rakibi.

"Tamam ya," demişti Shara ve muhtemelen bir sonraki turda oğlanı yerlebir edecek iki hamle yapmıştı. Ardından Kıtalı'ya bakmaya geri dönmüştü.

Zengin Kıtalıların çocuklarını eğitim için Saypur'a göndermesi sıradışı bir durum değildi. Saypur, sonuçta artık dünyadaki en varlıklı ulustu ve Kıta hâlâ oldukça tehlikeliydi. Oğlan kesinlikle aristokrat bir görüntüye sahipti: Bıkkın bir keyifle sandalyesine yayılmış, rakipleriyle sürekli konuşuyor, onlarla âdeta bir kafedeymişçesine tatlı tatlı alay ediyordu.

Oğlan başını kaldırmış ve Shara'nın kendisini izlediğini görmüştü. Sırıtıp göz kırpmıştı.

Telaşlanan Shara dikkatini tekrar oyununa vermişti.

İki saatlik oyundan ve Fadhuri'deki öğrencilerin yarısını tahrip ettikten sonra Shara sonunda kendini Kıtalı'nın karşısında otururken bulmuştu. Oyunculardan geriye sadece ikisi kalmış, öğrencilerin geri kalanı ve öğretmenler onları izlemek için çevrelerine toplanmışlardı.

Shara'nın kuşkuyla baktığı Kıtalı oğlan yüzünde kendini beğenmiş bir sırıtışla gerinmiş, parmaklarını çıtlatmış ve, "İlk gerçek oyunum için heyecanlıyım, ya sen?" diyerek Batlan taşlarını yerleştirmeye başlamıştı.

"Neyden bahsediyorsun bilmiyorum," demişti Shara kendi taşlarını yerleştirmeye başlarken.

"Hmm. Belki," demişti. "Söylesene. Hiç Tovos Va diye bir oyun duydun mu?"

Shara'nın içinde bir şey tiz bir çığlık atmıştı. Sıradaki taşı yerleştirmeden önce hafif bir tereddüt yaşamıştı.

"Geldiğim yerde çok sevilen bir oyundur," demişti oğlan neşeli neşeli. "Bulikov'da her sene turnuvası düzenlenir. Şimdi, benim kazandıklarım hangileriydi? Üç turnuvayı üst üste kazanmışlığım var. Ama hangileri olduğunu tam olarak hatırlayamıyorum..."

Shara taşlarını yerleştirmeyi tamamlamıştı. "Bence, bayım," demişti, "konuşmak yerine oynayalım."

Oğlan, Shara'nın yerleştirdiği taşlara bakıp gülmüştü. "Şüphelerimde haklı çıktığımı görmek güzel! Bu Mischeni Hilesi gibi duruyor," demişti. "Daha doğrusu Tovos Va oynuyor olsaydık öyle *olurdu*. Neyse ki Batlan oynuyoruz, ha?" Kendi taşlarını yerleştirmeyi tamamlamıştı.

Shara taşlara bakmıştı. "Ve *bu da*," demişti, "Strovsky'nin Dönüşü."

Oğlan muzaffer bir edayla sırıtmıştı.

"Daha doğrusu öyle olduğunu düşünmemi istiyorsun," demişti, "ama bence üç hamle sonra Vanguard Savunması'na ve ardından sıradan bir kanat saldırısına dönüşecek."

Oğlan tokat yemişçesine kalakalmıştı. Sırıtışı yüzünden silinmişti.

"Neyse ki *Batlan* oynuyoruz, ha?" demişti Shara lafı gediğine oturtarak. Oğlana doğru eğilmişti. "yüzündeki ukalalığın silinmesi," dedi, "bence sana daha çok yakışıyor."

Çevrelerindeki öğrenciler *uuuu* sesleri çıkarmıştı.

Oğlan gözlerini Shara'ya dikmişti. İnanmaz bir kahkaha atmıştı. Ardından: "Zarları at."

"Memnuniyetle," demişti Shara.

Kemik zarları atıp oyuna başlamıştı.

Kıran kırana geçen dört saatlik bir mücadele sayısız başlangıca, savunma hamlesine, yeniden birleştirmeye ve yeniden düzenlemeye ev sahipliği yapan bir oyun haline gelmişti. Bir öğretmen, bunun gördüğü en dengeli Batlan müsabakası olduğunu söylemişti fakat elbette aslında oynadıkları şey Batlan değil, ilerledikçe kurguladıkları Baltan ve Tovos Va karışımı çok farklı bir oyundu.

Oğlan âdeta çenesi düşmüşçesine durmaksızın onunla konuşuyordu. Shara üç saat boyunca direnmiş, alaylarını duymazdan gelmişti fakat sonunda Kıtalı oğlan, "Söylesene... hayatında hiç mi eğlenceli bir şey yok da yabancıların karmaşık oyunlarını öğrenmeye vakit bulabiliyorsun?" diye sormuştu. Saldırgan görünen ama Shara'nın aslında aldatmaca olduğunu bildiği bir hamle yapmıştı. "Hiç arkadaşın yok mu? Ya da ailen?"

"Oyununuzu öğrenmenin zor olduğunu varsayıyorsun," demişti Shara rahatsız olarak. "Bence oyununuz da kültürünüz de

çocuksu." Aldatmacayı görmezden gelerek neler döndüğünü anlamayan birine intihara meyilli bir hareket gibi görülecek şekilde ilerlemeye devam etmişti.

Oğlan gülmüştü. "Konuşuyor! Küçük savaş baltası konuşuyor!"

"Eminim ki bütün kaprislerine körü körüne göz yummayan birinin var olabileceği senin mevkindeki bir kişi için akıl almaz bir olaydır."

"Belki haklısındır. Belki yolcuk etmemin tek amacı *bir yerlerde* bana küstahça cevap verebilecek birilerini bulabilmektir. Yine de merak ediyorum... bu kadar keskin bir şekilde bilenmeni sağlayacak ne yaşadın, küçük savaş baltam?" Geriye çekilip savunmasını tekrar güçlendirmişti. (Yakındaki bir öğrenci homurdanmıştı, "Ne zaman gerçekten *oynamaya* başlayacaklar?")

"Yanılıyorsun, bayım," demişti Shara. "Sadece sen çok hassassın. Aslına bakarsan muhtemelen yastıksız bir sandalyede oturmak bile asil popona hasar verecektir."

Öğrenciler gülüşürken Shara sessizce tuzağını inşa etmeye başlamıştı.

Kıtalı oğlan buna alınmış gibi görünmemiş, aksine gözlerinde tuhaf bir parıltıyla bakmaya başlamıştı. "Ah, tatlım," demişti. "Eğer gerçekten hasar görüp görmediğiyle ilgileniyorsan bakabilirsin, sana engel olmam." Bir hamle yapmıştı.

"*Bu da* ne demek oluyor?" diye sormuştu Shara. İçeriye doğru çekiliyormuş gibi görünen ama aslında tuzağını güçlendiren bir hamle daha yapmıştı.

"Bu kadar safmışsın gibi davranma," demişti. "Konuyu sen açtın, tatlım. Sadece sana boyun eğiyorum." Körü körüne bir hamle daha yapmıştı.

"Boyun eğiyor gibi *görünmüyorsun*," demişti Shara. Yemi de ekleyerek daha da geri çekmişmişti ve, *Neden birdenbire bu kadar kötü oynamaya başladı?* diye düşünmüştü.

"Görünüş," demişti oğlan, "aldatıcı olabilir." Zar atıp taşlarını daha da dışarıya itmişti.

"Doğru," demişti Shara. "Ee. Şimdi bitirmek ister misin?"

"Neyi bitirmek?"

"Oyunu. Eğer istersen şimdi sona erdirebiliriz."

"Ne yani, berabere olarak mı?"

"Hayır," demişti Shara. "Az önce ben kazandım. Gerçekleşmesi birkaç hamle sürecek ama. Sonuçta ben kazanacağım."

Diğer öğrenciler hayretler içinde birbirlerine bakmışlardı.

Kıtalı oğlan öne uzamış, kızın taşlarına bakmış ve son birkaç eli gözden geçirmişti: Belli ki o âna kadar oyuna çok dikkat etmemişti. Shara'nın son birkaç eldir tahtaya değil de sadece kendisine bakmakta olduğunu fark etmişti.

Oğlanın ağzı açık kalmıştı. "Ah," demişti. "Ah. Anladım."

"Evet," demişti Shara.

"Hm. Peki. Hayır, hayır. Onurlu davranıp oyunu tamamlayalım, olur mu?"

Oyunun geri kalanı gelen güzel zarlar sayesinde birkaç el uzayan bir gösteriden ibaretti; Shara kısa süre sonra oğlanın taşlarını toplamaya başlamıştı. Oğlan onu sinir eder şekilde utanmış ya da mahcup olmuş görünmemiş, Shara'ya gülümsemeye devam etmişti.

Shara sondan bir önceki olduğunu bildiği hamleyi yapmıştı. "Sormak zorundayım... Saypuri bir kıza yenilmek nasıl bir duygu?"

"Sen," demişti oyunun boynunu Shara'nın bıçağının altına yatırırken, "bir kız değilsin."

Shara hamlesini yaparken bocalamıştı; bununla neyi kastetmiş olabilirdi?

Oğlanın son taşını da almıştı. Çevrelerindeki öğrenciler tezahürata başlamışsa da kız onları zar zor duyabilmişti. *Akıl oyunlarından bir tane daha.* "Sormadan söyleyeyim, ne zaman istersen tekrar oynayabiliriz."

"Açıkçası," demişti neşeyle, "Sikişmeyi daha çok tercih ederim."

Shara hayretler içinde ona bakmıştı.

Oğlan göz kırpıp ayağa kalkmış ve arkadaşlarının yanına gitmişti. Shara onun uzaklaşmasını izledikten sonra çevresindeki tezahürat eden öğrencilere bakmıştı.

Birileri duymuş muydu? Gerçekten düşündüğü şeyi mi *kastetmişti*? Bu konuda *ciddi* olabilir miydi?

"O kimdi?" diye sormuştu yüksek sesle.

"Gerçekten bilmiyor musun?" demişti bir öğrenci.

"Hayır."

"Gerçekten mi? Vohannes Votrov'a, yani lanet olasıca Kıta'daki en zengin hergeleye karşı oynadığını gerçekten bilmiyor muydun?"

Shara gözlerini boş oyun tahtasına dikmiş ve acaba oğlan en başından beri başka bir oyun mu oynuyordu diye düşünmüştü: ne Batlan ne Tovos Va, Shara'nın bilmediği bambaşka bir oyun.

***

Rakamlar Shara'nın ömründen yılları eksiltecekti.

Profesörün kodunun büyük bir kısmını çözmüştü. Artık şöyle görünüyordu:

Y_KS_K S_KAK _ _ _ _, AZ_Z M_ _ _V_ _VA BANKAS_, K_T_ _ _ _ _, GH_V_NY TA_ _ _ KAN _ _ _ _ _.

Bir bankadaki bir emanet kutusu. Bir azizin adını taşıyan bir bankadaki. Normalde bu seçenekleri oldukça kısıtlardı ama Yüksek Sokak Bulikov'daki çok uzun çok uzun bir sokağın ismiydi ve neredeyse her banka bir çeşit azizin adını taşıyordu.

Aslında, Shara Kıta'daki neredeyse *her şeyin* azizlerden birinin adını taşıdığını biliyordu. Saypuri tarihçiler Büyük Savaş'tan önce yaklaşık 70.000 aziz olduğunu hesaplamışlardı: Görünen o ki İlahlar azizlik mertebesi bahşetmeyi üzerinde çok düşünülmeden yapılması gereken sıkıcı bir formalite olarak görmüşlerdi. DN yürürlüğe girdiğinde vilayet yapılarından, içinde aziz geçen isimleri kaldırmanın –ilaveten adlarını bir İlah'tan ya da İlahi yaratıktan alan bütün şehirlerin ve bölgelerin adını tamamen değiştirmeye çalışmanın– çok zor olduğu görülmüştü; Saypuriler de büyük bir uzlaşma ve umursamazlık sergileyerek denemekten vazgeçmişlerdi. Shara vazgeçmemiş olmalarını diliyordu. Öyle olması işini çok kolaylaştırırdı.

İsimler, diye düşündü. *İsimler her daim problem yaratıyor.* Sonuçta Güney Denizleri aslında Saypur'un *kuzeybatısında* kalıyor-

du; öyle adlandırılmalarının tek sebebi bu adın Kıtalılar tarafından verilmiş olmasıydı ve Saypur'un tekrar tekrar fark ettiği üzere isimler çok zor ve yavaş kayboluyordu.

Ve sayılar... Shara henüz onlara gelmemişti ama bir göz atmıştı. Kadim dillerdeki herhangi bir sayıyı ya da rakamı çözmek hep çok zor olurdu: örneğin İlah Jukov'un özellikle ateşli bir mezhebi 17 sayısının varlığını kabul etmeyi reddediyordu fakat tarihçiler bunun sebebini hiç çözememişlerdi.

Ahanashtan'daki güvenli evde Dr. Pangyui'yle yaptıkları konuşmayı hatırladı:

"Ölü dillerin sayısı," demişti, "gökteki yıldızlar kadar."

"O kadar çok mu?" diye sormuştu Shara.

"Kadim Kıtalılar salak değillerdi; diğer uluslar üzerinde egemenlik kurmanın en iyi yönteminin onların nasıl konuştuğunu kontrol etmekten geçtiğini biliyorlardı. Ve o diller öldüğünde, o düşünce biçimleri, o dünyaya bakış açıları da öldü. Artık ölüler ve onları geri getiremeyiz."

"Saypur'un anadilini tekrar hayata döndürmeye çalışan o akademisyenlerden biri misiniz?" diye sordu Shara.

"Hayır. Çünkü Saypur çok büyük bir yer ve bir sürü anadili var. Bu kadar beyhude ve şovenist çabalar ilgimi çekmiyor."

"O zaman neden onlara zaman harcıyorsunuz?"

Piposunu yakmıştı. "Hepimiz bugüne nasıl geldiğimizi anlamak için geçmişimizi yeniden inşa etmeye çalışırız, öyle değil mi?"

Ama Pangyui ona yalan söylemişti. Onu kendi gizli emellerine alet etmişti.

Saatler süreceğini bilerek tekrar işine döndü; belki de anılarından kaçmaya çabalıyordu.

***

Oğlanla tekrar karşılaştıklarında dönem başlayalı iki ay olmuştu. Shara kütüphanede Kaj'ın teğmenlerinden biri ve şöhretli bir savaş kahramanı Sagresha'nın politik başarılarını okurken pencerenin kenarındaki masaya birinin oturduğunu fark etmişti.

Başı öne eğilmiş ve kızıla çalan kıvırcık sarı saçları gözlerinin üzerine düşmüştü. Sanki sandalyelere düzgün oturmayı beceremiyormuş gibi bir havası vardı: Kucağında Kıta'ya demiryolu kurulmasını sağlayan mühendis Thinadeshi hakkında bir ciltle yan oturmuş ve neredeyse tamamen geriye kaykılmıştı.

Shara ona dik dik bakmıştı. Bir anlığına düşündükten sonra ayağa kalkıp kitaplarını alarak karşısına yerleşmiş ve onu izlemişti.

Oğlan kafasını kaldırmamıştı. Bir sayfa çevirmiş ve bir süre sonra, "Ne istiyorsun?" diye sormuştu

"Bana neden öyle dedin?" diye sormuştu Shara.

Kafasını kaldırıp dağınık saçlarının ardından ona bakmıştı. Shara içki içen biri olmasa da oğlanın şişmiş göz kapakları sayesinde onun Fadhuri'deki hocaların 'sabah kafası' diye adlandırdığı halde olduğunu anlamıştı. "Ne?" diye sormuştu. "Turnuvada dediklerimden mi bahsediyorsun?"

Shara başıyla onaylamıştı.

"Ah, şey." Utanmışçasına irkilip bakışlarını tekrar kitabına çevirmişti. "Belki de senin tepeni attırmak içindir. Sonuçta çok ciddi görünüyordun. Takdire şayan başarına rağmen tüm gün gülümsediğini görmemiştim."

"Ama ne *kastettin*?"

Bu uzun, şaşkın bir bakışa sebep olmuştu. "Sen, ee, ciddi misin?"

"Evet."

"Şey... sikişmek istediğimi söylediğimde ne kastetmiş olabileceğimi *düşündün*?"

"Hayır, *ondan* bahsetmiyorum." Shara elini sallamıştı. "*Onu* söylerken ne kastettiğin belli. Benim... kız olmadığım hakkında söylediklerinden bahsediyorum."

"*Bu yüzden* mi kızgınsın? *Ona* mı kızdın?"

Shara sadece dik dik bakmakla yetinmişti.

"Şey, demek istediğim," demişti. "Şöyle şimdi. Daha önce kızlarla tanıştım. Bir sürü kızla. Kız olmanın yaşı yoktur. Kırk yaşında da kız olunur. Elli yaşında da. Uçarı bir yanları vardır, tıpkı beş yaşındaki bir oğlanın sabırsızlığına ve saldırganlığına sahip kırk

yaşındaki adamlar gibi. Aynı şekilde *kadın* olmanın da yaşı yoktur. Ve sen, tatlım, muhtemelen altı yaşından beri elli üç ya da elli dört yaşındaki bir kadının ruhsal olgunluğuna sahipsin. Bunu görebiliyorum. Sen bir kız *değilsin*." Bakışlarını tekrar kitabına çevirmişti. "Sen tam anlamıyla bir kadınsın. Muhtemelen de *yaşlı* bir kadın."

Shara bunu değerlendirmişti. Ardından kendisini aklı karışmış, öfkeli ve tuhaf bir şekilde gururu okşanmış hissederek kitaplarını açıp karşısında okumaya başlamıştı.

"Haberin olsun, Thinadeshi'nin o biyografisi uyduruk," demişti.

"Öyle mi?"

"Evet. Yazar bir amaca hizmet ediyor. Ve referansları şüpheli."

"Ah. Referanslar. Çok önemli."

"Öyle."

Oğlan sayfayı çevirmişti.

"Konusu açılmışken," diye sormuştu oğlan, "sikişmek hakkında söylediklerim üzerine hiç düşündün mü?"

"Kapa çeneni."

Oğlan gülümsemişti.

***

Neredeyse her gün kütüphanede buluşmaya başlamışlardı ve aralarındaki ilişki âdeta Batlan oyununun devamı niteliğindeydi: Uzun, yorucu çatışmalar sonucu verilen küçük kayıplar ya da kazanılan küçük zaferlerden ibaret. Shara başından beri uluslarına zıt roller oynadıklarının farkına varmıştı: O, şüpheci muhafazakârlığın savunucusu, doğru yaşam biçimiyle kuralcı ve yararlı bir hayat kurmanın ateşli taraftarıyken; oğlan, hoşgörülü bir liberal olarak kimseye zarar vermediği ve bunu sağlayacak *paraları* olduğu sürece herkesin istediğini yapabilmesi gerektiği görüşündeydi.

Buna rağmen ikisi de uluslarının kötü ve tehlikeli bir durumda olduğu konusunda fikirbirliğine varabiliyorlardı: "Saypur ticaret yüzünden şişmanlayıp zayıf bir hale geldi," demişti Shara ona bir keresinde. "Güvenliği *satın alabileceğimizi* zannediyoruz. Onun için savaşmamız, üstelik bu savaşı her gün vermemiz gerektiği aklımızın ucundan bile geçmiyor."

Vohannes gözlerini devirmişti. "Dünyanı ne kadar da donuk bir karamsarlık ışığında resmediyorsun."

"Haklıyım," diye ısrar etmişti. "Saypur olduğu yere askeri güç sayesinde geldi. Aşırı hoşgörülü olan sivil yönetim."

"Sen olsan ne yapardın? Saypuri çocuklara bir tane daha ant, Saypur Ana'ya bir bağlılık yemini daha mı ezberletirdin?" Vohannes gülmüştü. "Sevgili Shara, ülkeni bu kadar harika yapan şeyin kişilerin, Kıta'nın hiç izin vermediği şekilde insan olmalarına izin vermesi olduğunu göremiyor musun?"

"Saypur'a *hayranlık* mı besliyorsun? Bir Kıtalı olarak?"

"Elbette besliyorum! Hem de sadece burada cüzzam kapma riskim olmadığı için de değil ki aynı şeyi Kıta için söyleyemem. Çünkü burada insanların... insan olmasına izin veriyorsunuz. Bunun ne kadar ender bir şey olduğunu biliyor musun?"

"Düzen ve ceza yanlısı olacağını düşünmüştüm," demişti Shara. "İnanç ve özveri yanlısı."

"Sadece Kolkashtani Kıtalılar öyle düşünür," demişti Vohannes. "Ve bu yaşamak için çok aşağılık bir yöntem. Güven bana."

Shara başını iki yana sallamıştı. "Yanılıyorsun. Barışı koruyan şey gayret ve güç. Ve dünya o kadar da değişmedi."

"Dünyanın son derece soğuk ve kötü bir yer olduğunu düşünüyorsun, sevgili Shara," demişti Vohannes. "Eğer büyükbabandan herhangi bir şey öğrendiysen umarım bu, tek bir kişinin birçok insanın hayatını önemli ölçüde iyileştirebileceğidir."

"Kıta'da Kaj'ı bu kadar öven bir şey söylemek ölümüne sebep olur."

"Kıta'da *birçok* şey ölümüme sebep olur."

Güçlü ailelerden gelen eğitimli çocuklar olarak ikisi de dünyayı değiştireceklerini varsaymaktaydı ama değiştirmek için en iyi yöntem konusunda ikisi de kararsızdı: Shara bir gün Saypur'un ve dünyanın destansı, harika tarihini kaleme almak istiyor, ertesi gün teyzesi gibi seçimlere aday olmayı düşünüyordu; Vohannes bir gün Kıta'nın tüm vilayetlerini baştan inşa edecek bir sanat projesine finansman sağlamayı hayal ediyor, ertesi gün kurnaz ve esaslı bir ticari girişim planlıyordu. İkisi de diğerinin fikrinden nefret ediyor ve bu nefreti karşı tarafa mem-

nuniyetle dile getirirken ne kadar sert davrandıklarını umursamıyorlardı.

Geriye dönüp bakıldığında, yatmaya başlamalarının tek sebebinin konuşmaktan yorulmaları olduğu düşünülebilirdi.

Ama bundan daha fazlası vardı. Shara, Vohannes'le tanışana kadar konuşabileceği, *gerçek anlamda* konuşabileceği birinin hayatına hiç girmediğinin içten içe farkındaydı ve oğlanın da bu şekilde hissettiğini tahmin ediyordu: İkisi de şöhretli saygıdeğer ailelerden geliyordu, ikisi de öksüzdü ve ikisi de içinde bulundukları yaşamlar yüzünden yoğun bir şekilde soyutlanmıştı. Turnuvada oynadıkları oyuna benzer şekilde ilişkilerini de günden güne sıfırdan yaratıyorlardı ve bu ilişki bir tek kendilerinin anlayabileceği bir ilişkiydi.

Shara okuldaki ilk iki yılında ders çalışmadığı zamanları, daha sonra ölçülemez miktarlarda olarak değerlendireceği kadar seks yaparak geçirmişti. Akademi hizmetlilerinin evde kaldığı ve herkesin geç saatlere kadar uyuduğu haftasonlarında Vohannes'in odasında kalıyor, tüm gününü onun kollarında uyuyup tüm kalbiyle nefret etmesi gereken yerden gelen bu yabancıyla tam olarak ne yaptığını düşünerek geçiriyordu.

Bunun aşk olduğunu düşünmemişti. Vohannes orada olmadığı zaman garip bir sızı ve telaş hissettiğinde bunun aşk olduğunu düşünmemişti; ondan gelen bir notla nasıl rahatladığını hissettiğinde de bunun aşk olduğunu düşünmemişti; bazen beş, on ya da on beş yıl sonra hayatlarının nasıl olacağını hayal ederken bile bunun aşk olduğunu düşünmemişti. Aşk fikri aklına bile gelmişti.

Gençler ne salak, diye düşünecekti sonraları, *gözlerinin önündeki şeyi göremiyorlar.*

***

Shara sandalyesinde geriye yaslandı ve ortaya çıkardığı işe baktı:

YÜKSEK SOKAK 3411, AZİZ MORNVIEVA BANKASI,
KUTU 0813, GHIVENY TAORSKAN 63611

Alnındaki teri silip saatine baktı. Saat sabahın üçüydü. Ve bunu fark eder etmez o saatin rehavetini de hissetti.

Şimdi asıl zor kısma geldik, diye düşündü. *Kutudaki şey her neyse ona nasıl ulaşacağım.*

Kapısı çalındı. "Gir," dedi.

Kapı savrularak açıldı. Sigrud hantal hantal içeriye girip masasının karşısındaki sandalyeye çöktü ve piposunu doldurmaya başladı.

"Nasıl geçti?"

Yüzünü tuhaf bir şekle soktu: şaşkınlık, umutsuzluk ve hafif bir etkilenmişlik ifadesi.

"Kötü mü?"

"Kötü," dedi. "Bazı açılardan iyi. Ayrıca... tuhaf."

"Ne oldu?"

Piposunu biraz agresif bir şekilde ağzına soktu. "İkiliden kadın olanı üniversitede çalışıyor. Hizmetçi... Irina Torskeny. Hiç evlenmemiş. Ailesi yok. İşi dışında hiçbir şeyi yok. Vardiyalarını kontrol ettim; profesörün ofisini ve odalarını temizlemiş. Tamamını. Dr. Pangyui buraya geldiğinden beri ofisini temizleme görevini o üstlenmiş."

"Güzel," dedi Shara. "Onun hakkında araştırma yaparız."

"Ama diğeri... adam..." Sigrud, Bulikov'un harabeye dönmüş mahallelerindeki akıl almaz tecrübesini anlattı.

"Yani adam bir anda... ortadan kayboldu, öyle mi?" diye sordu Shara.

Sigrud başıyla onayladı.

"Bir ses çıktı mı? Kamçı şaklaması gibi?"

Sigrud başını iki yana salladı.

"Hm," dedi Shara. "Eğer kamçı şaklaması gibi bir ses çıksaydı diyecektim ki..."

"Paresi'nin Dolabı."

"Parnesi."

"Neyse ne."

Shara şakaklarını ovuşturarak düşündü. Aziz Parnesi yüzlerce yıl önce ölmüş olsa da eserleri hâlâ Shara'yı rahatsız ediyordu: İlah Jukov'un, Kolkashtani bir rahibeye delicesine âşık olan bir

rahibiydi. İlah Kolkan'ın cinsel çekim konusunda son derece haşin görüşleri olduğundan Parnesi, rahibe manastırına gidip âşık olduğu kadını görmekte zorlanıyordu. Jukov –kurnaz ve zeki bir İlah olduğundan– Parnesi'yi hem fani hem de İlahi düşmanların gözlerinden gizleyecek bir mucize yaratmıştı: istediği zaman içine girebileceği ve rahibe manastırına sızmasını sağlayacak bir 'dolap' ya da görünmez bir hava cebi.

Ama elbette bu mucize daha nahoş emeller için de kullanılabilirdi. İki yıl önce Shara, Ahanashtan'da bir evrak hırsızlığının kaynağını bulabilmek için neredeyse üç ayını harcamak zorunda kalmıştı. Olayın faillerinin bir şekilde bu mucizeyi keşfetmiş olan üç ticari atâşe olduğu ortaya çıkmıştı ve eğer içlerinden biri parfümü abartmamış olsaydı –zira Parnesi'nin Dolabı kokuları maskelemiyordu– Sigrud onları asla yakalayamayabilirdi. Ama yakalamayı başarmıştı ve işler oldukça dehşet verici bir hal almıştı... Gerçi adam ortaklarının ismini hemen vermişti.

"O mucizenin Ahanashtan'da olanlardan sonra yaygınlaşmasından korkmuştum," dedi Shara. "Böyle bir şey... bir felaketle sonuçlanır. Ama eğer Parnesi değilse... Ortadan kaybolduğuna *emin* misin?"

"İnsanları bulurum," dedi Sigrud sarsılmaz ve kayıtsız bir özgüvenle. "O adamı bulamadım."

"Gümüş rengi bir bez parçası çıkardığını gördün mü? Jukov'un Kafa Derisi'nin de benzer bir etkisi olduğu söyleniyor... Ama kırk yıldır bir parçasını dahi gören olmadı. Gümüş rengi bir bez gibi görünür."

"Daha önemli bir sorunu gözden kaçırıyorsun," dedi Sigrud. "Bu adam görünmez olmuş olsa bile birkaç kat yüksekten aşağıya düşmek onu öldürürdü."

"Ah. İyi bir noktaya parmak bastın."

"Hiçbir şey görmedim. Sokakları didik didik aradım. Bölgeyi de. Etrafı soruşturdum. Hiçbir şey bulamadım. Ama..."

"Ama ne?"

"Bir anlığına... o an bulunduğum yerde değilmişim gibi hissettim."

"*Bu* ne demek?"

"Tam olarak bilmiyorum," diye itiraf etti Sigrud. "Âdeta daha... eski bir yerdeymişim gibi hissettim. Aslında orada olmayan binalar gördüm."

"Ne gibi binalar?"

Sigrud omuz silkti. "Gördüğümü tarif edecek kelime yok."

Shara gözlüklerini düzeltti. Bu rahatsız edici bir durumdu.

"Gelişme var mı?" diye sordu Sigrud dip dibe duran lambalara ve kâğıt yığınlarına bakarak. "Sanırım üç çaydanlığa yakın çay içmişsin... Yani haberler ya çok iyi ya da çok kötü."

"Seninki gibi, ikisi de. Mesaj bir bankadaki bir emanet kutusunun numarası. Asıl soru ona nasıl ulaşacağımız."

"Beni bir banka soygununa göndermeyeceksin, değil mi?"

"*Yok artık*, elbette hayır," dedi Shara. "Manşetleri düşünemiyorum bile..." *Ve*, diye geçirdi içinden, *ölü sayısını*...

"Nüfuzunu kullanamaz mısın?"

"Nüfuzumu kullanmak mı?"

"Seni bir diplomatsın," dedi Sigrud. "Şehir Ayanları kukla sayılırlar, öyle değil mi? Onları kullanamaz mısın?"

"Bir noktaya kadar kullanabilirim. Belki onları zorlayabilirim, elbette eğer kutu takip altında değilse. Ve görünen o ki Pangyui çok yakın takip altındaymış. Uğraştığı şeyler... ki ben bunlarla uğraştığını bilmiyordum. Belli ki bana tüm gerçekleri anlatmamış." Kafasını kaldırıp Sigrud'a baktı. "Aslına bakarsan *sana* ne olduğunu söylemeli miyim bilmiyorum. Ama sorarsan söylerim."

Sigrud omuz silkti. "Açıkçası hiç umurumda değil."

Shara rahatlamış olduğunu gizleme gereği duymadı. 'Sekreterinin' en değer verdiği özelliklerinden biri sır tutmanın gerekliliklerini anlıyor oluşuydu: Sigrud bu çiviler dünyasındaki bir çekiçti ve bunu bilmek ona yetiyordu.

"Güzel," dedi Shara. "Pangyui'nin araştırmalarına olağandışı bir ilgi duyduğumuzun ortaya çıkmasını istemem; onların Pangyui'nin ne bildiğini bildiğimizi bilmesi... Eh. Akıllıca olmaz. Girişimlerimizi üstü kapalı yapmamız gerekecek. Henüz bunu tam olarak nasıl yapacağımızı bilmiyorum."

"O zaman ne yapıyoruz?"

Başta Shara ne diyeceğini bilemedi. Ardından tüm gece bo-

yunca bir strateji geliştirmiş olduğunu fark etti: Sadece bunu düşündüğünden *habersizdi.*

Çözümün ne olduğu anladığında kalbi sıkıştı ama bunun işe yarayacağından o kadar emindi ki denememek aptallık olurdu.

"Eh," dedi Shara. "Bir ipucumuz var. Bakanlıkta finanstan anlayan kim var?"

"Finanstan mı?"

"Evet. Özellikle bankacılıktan."

Sigrud omuz silkti. "Sanırım Yonji'nin hâlâ orada olduğunu duymuştum."

Bunu not aldı. "O işe yarar. Kısa süre içinde onunla iletişime geçip kontrol etmeliyim... Haklı olduğumu *düşünüyorum.* Ama finansal düzenlemelerin tam olarak nasıl olduğunu onaylaması gerekiyor."

"Yani hâlâ tek başımıza mıyız? Bulikov'un tamamına karşı sadece sen ve ben miyiz?"

Shara not almayı tamamladı. "Hm. Hayır. Bunun yeterli olacağını sanmıyorum. Ağız yoklamaya başla. Tahminimce birkaç göze ve kulağa ihtiyacımız olacak. Bunun Bakanlıkla bir bağlantısı olduğunu bilmemeleri gerek. Ama sen genelde taşeronlarla iyi anlaşıyorsun."

"Onlara ne kadar ödeme yapabilirsin?"

Shara miktarı söyledi.

"İşte *bu* yüzden taşeronlarla iyi anlaşıyormuşum gibi görünüyor," dedi.

"Çok iyi. Şimdi son bir şey daha. Sana şunu sormam gerekiyor - bir partiye uygun kıyafetlerin var mı?"

Sigrud tembelce çamura bulanmış postallarını ve is lekeleriyle dolu gömleğini işaret etti. "Bunların neresi," diye sordu, "bir parti için uygun değil?"

***

Güneş ağarmak üzereyken Shara uykuyu bekledi ve hatırladı.

O zamanlar ne Shara ne de Vohannes bunun farkında olsa da bu anı ilişkilerinin ortalarındaki bir döneme aitti. Vohannes'i bir

ağacın altına oturmuş kürek takımının akademinin yanındaki Khamarda Nehri'nde yaptıkları antrenmanı izlerken bulmuştu. Kız takımı kanolarını suya koymuş binmeye hazırlanmaktaydı. Shara oğlanın yanma gittiğinde sık sık yaptığı gibi kucağına oturmuş ve belinde bir yumru hissetmişti.

"Endişelenmeli miyim?" diye sormuştu.

"Ne konuda?" demişti oğlan.

"Sen ne konuda olduğunu düşünüyorsun?"

"Dışarıdayken hiçbir şey düşünmemeye çalışıyorum, tatlım. Düşünmek genelde her şeyi berbat ediyor."

"Bir gün tercihini başka bir kızdan yana kullanmak isteyebileceğin konusunda," demişti Shara, "endişelenmeli miyim?"

Vohannes şaşırarak gülmüştü. "Kıskanç olduğunu bilmiyordum, savaş baltam!"

"Kimse sebepsiz yere kıskanç olmaz." Uzanıp yumruyu tutmuştu. "Ve *bu* bir sebep gibi görünüyor."

Homurdansa da canı sıkılmamıştı. "O kadar resmi olduğumuzu bilmiyordum."

"Resmi mi? Bu *resmiyetle* mi ilgili?"

"Bence öyle. Ee, sonuç nedir? Senin *benim* ve benim de *senin* olduğumuzu düşündüğünü mü söylüyorsun? Sonsuza kadar *benim* kızım olmak, sadece *bana* ait olmak istediğine emin misin?"

Shara sessiz kalmıştı. Gözlerini kaçırmıştı.

"Ne?" demişti Vohannes.

"Yok bir şey."

"Ne?" demişti tekrar bıkkın bir sesle. "Yine ne dedim?"

"Yok bir şey!"

"Olduğu belli. Resmen bir anda hava soğudu."

"Bir şey *olmamalı*. Bu... bu bana özgü bir şey. Saypurilere... özgü."

"Ah, söyle artık, Shara. En azından ne olduğunu öğrenmeme izin ver."

"Sana herhangi bir anlam ifade etmiyor, değil mi? Birinin senin olduğunu söylemek. Sana ait olduğunu. Benim *senin* kızın olduğumu. Ama biz burada öyle şeyler söylemeyiz. Belki bunu anlayamazsın... sonuçta siz hiç birine ait olmadınız. Ve bunu senin azından duymak çok ağır, Vo."

Vohannes derin bir nefes almıştı. "Ah, tanrılar aşkına, Shara, böyle bir şeyi kastetmediğimi–"

"Biliyorum. Senin için bunu söylemenin oldukça masum bir şey olduğunun farkındayım. Ama birine ait olmak, birini kendinin yapmak... buradaki anlamları çok farklı. Biz böyle şeyler söylemeyiz. İnsanlar eskiden nasıl olduğunu hâlâ hatırlıyorlar."

"Ama," dedi Vohannes birdenbire sertleşmişti, "*biz* hatırlamıyoruz. Biz geçmişimizi kaybettik. Geçmişimiz elimizden *alındı*. Lanet olasıca büyük büyükbaban ya da kimse o tarafından."

"Bunun hakkında konuşmandan nefret..."

"Ah, biliyorum. Ama en azından *senin* halkın anılarınıza sahip, ne kadar nahoş olsalar da. Burada *benim* tarihim konusunda bilgi edinebiliyorsunuz. Hatta bu okulun kütüphanesi bile bizim hakkımızda kendi sahip oluğumuzdan daha fazla bilgi içeriyor! Ama ben bu bilgiyi eve götürmeye kalksam *senin* halkın tarafından cezaya, hapse ya da daha kötüsüne layık görülürüm."

Mahcup olan Shara cevap vermemişti. İkisi de nehre dönmüşlerdi. Bir kuğu yavrusu koyu renk gagasını sazlıkların içinde daldırmış, ardından uzun beyaz boynunu ağzına kısılmış beyaz bir kurbağanın panik içindeki çırpınışları eşliğinde kaldırmıştı.

"Bundan nefret ediyorum," demişti Vohannes.

"Neden?"

"Birbirimizden farklı olduğumuzu hissetmekten nefret ediyorum." Uzun bir duraksama olmuştu. "Ve sanırım birbirimizi gerçekten tanımıyormuş gibi hissetmekten."

Shara sabah güneşiyle dalga dalga görünen kol ve bacak kaslarıyla nehrin üzerine ilerleyen kürek takımlarını izlemişti. Önce kız takımı geçmişti, ardından üzerlerinden çok daha az giysi olan ve çok daha fazla kas sergileyen erkek takımı.

Bu onun hayal gücü müydü yoksa oğlan takımı söğüt ağacının gölgesinden gün ışığına çıktığında Shara'nın beline batan yumru birazcık oynamış mıydı?

Oğlan iç çekmişti. "Ne gün ama."

Biz kendimiz değiliz. Kendimiz olmaya iznimiz yok. Kendimiz olmak bir suç, bir günah. Kendimiz olmak bir hırsızlık.

Biz emeğiz, sadece emek. Biz ülkemizin ağaçlarından kestiğimiz odunuz, ülkemizin kalbinden çıkardığımız madeniz, onun tarlalarına ektiğimiz mısır ve buğdayız.

Ama asla tadına bakamayacağız. Kestiğimiz ağaçların odunuyla yapılmış evlerde yaşamayacağız. Madenleri kendimize araç yapmak için dövemeyeceğiz. Bu şeyler bizim için yaratılmadı.

Biz kendimiz için yaratılmadık.

Biz suyun öteki yakasındaki insanlar için yaratıldık. Biz tanrıların çocukları için yaratıldık. Biz onların amaçları uğruna kullanacakları demir, taş ve odunuz.

İsyan etmiyoruz çünkü sesimiz yok. Sesimizin olması bir suç.

İsyan etmeyi düşünemiyoruz. Böyle şeyleri düşünmek suç. Bu sözcükler –işittiğiniz bu sözcükler– benden çalındı.

Biz seçilmiş değiliz. Biz tanrıların çocukları değiliz. Biz ruhsuzuz, biz kül-çocuklarız, biz toprak ve çamurdan ibaretiz.

Eğer bunlar doğruysa tanrılar bizi niye yarattılar ki? Ve eğer sadece iş gücü için yaratıldıysak neden bize zekâ bahşettiler, neden bizi arzularla donattılar? Tarladaki sığırlar ya da kümesteki tavuklar gibi olsak olmaz mıydı?

Annelerim ve babalarım esaret altında öldüler. Ben esaret altında öleceğim. Çocuklarım esaret altında ölecekler. Eğer tanrıların çocuklarına ait maldan öte değilsek tanrılar neden yas tutmamıza izin veriyorlar?

Tanrılar bizi çalıştırdıkları için cani değiller. Umut etmemize izin verdikleri için caniler.

–BİR SAYPURI ŞEHADETNAMESİ, C. 1470

EN İYİ YAPTIĞI ŞEY

Votrovların hanesi Bulikov'daki en modern evlerden biriydi ama bunu dışarıdan asla anlayamazdınız: Koyu gri taş ve kırılgan des-

teklerden oluşmuş dev gibi, hantal bir yapıydı. Iğne deliği misali küçük pencereler binanın şişkin yan duvarlarını kaplıyordu; bazılarında mum alevinin ince parıltısı vardı. Kuzeyden gelen hakim rüzgârdan korunaklı güney cephesi üst üste dizilmiş gibi görünen devasa balkonlara ev sahipliği yapıyordu; her biri bir altındakinden birazcık daha küçülerek en tepede küçük bir karga yuvasıyla sona eriyordu. Saypur'un kibar ve basit ahşap yapılarını görerek büyümüş Shara için bu yapı, konuttan ziyade şekilsiz bir su polipini andıran ilkel ve vahşi bir şeydi. Yine de Bulikov'daki yeni yapılardan biri olduğundan birçok soylu ailenin evinin aksine özellikle soğuk kış iklimine uygun inşa edilmişti. Ki bunun yeni bir gelişme olduğunu unutmamak gerekirdi.

Bir şeylerin değiştiğini kabul etmek, diye düşündü Shara arabası yaklaşırken, *bu insanlar için ölüme eşdeğer olmalı.*

Kalbi pır pır etti. O gerçekten içeride olabilir miydi? Daha öncesinde evi hakkında hiçbir şey bilmiyordu ve şimdi evi karşısında görüp gerçekliğini, adamın kendinin ötesinde bir hayatı olduğunu kavramak Shara'yı tuhaf bir şekilde rahatsız ediyordu.

Sessiz olun, dedi zihnindeki mırıltılara ama bu, bir şekilde onların seslerini yükseltmelerine neden oldu.

Otomobillerden ve faytonlardan oluşan upuzun sıra santim santim Votrov malikânesinin girişine doğru ilerliyordu. Shara, Bulikov'un varlıklı ve tanınmış simalarının farklı ulaşım araçlarından inip hızla içeriye geçerken yüzlerini dondurucu havadan korumak için yakalarının bir tarafını kaldırmalarını seyretti. Neredeyse yarım saat geçtikten sonra söylenmeye başlayan ve gerilen Pitry, arabayı malikânenin girişinden geçirip kapıya doğru sürdü.

Vale, onu gece rüzgârı kadar soğuk bakışlarla karşıladı. Shara resmi davetiyeyi valeye uzattı. Adam davetiyeyi alıp başını sert bir şekilde sallayarak eldivenli ellerinden biriyle bilinçli olarak açmadığı kapıyı işaret etti.

Sigrud amortisörlerden gelen gıcırtılar eşliğinde arabadan çıkıp en alt basamağa tırmandığında, vale belli belirsiz bir kasılarak Shara'ya reverans yaptı ve kapıyı açtı.

Shara eşikten içeri adım attı. *Hayatım boyunca kaç partiye katıldım*, diye düşündü Shara, *savaş beylerinin, generallerin ve gu-*

rurlu katillerin bulunduğu kaç partiye katıldım? Buna rağmen aralarından en çekindiğim bu oluyor.

Evin içi, dış görünümüyle taban taban zıt şekilde göz kamaştırıcı bir savurganlığa sahipti: Giriş holünü yüzlerce gaz lambası aydınlatıyor, her biri boyalı camlarının ardından ortama altın rengi bir ışıltı katıyordu; yuvarlak tavandan göz kamaştırıcı derecede karmaşık kristallerle süslü bir avize sarkıyor, parıldayan devasa bir sarkıtı andırıyordu; odanın tam ortasında ise alevler içindeki iki şöminenin ortasından dönerek evin kubbesine çıkan bir merdiven yer alıyordu.

Vinya Teyze'ninkinden çok da farklı olmayan bir ses, *Bu kadar gururlu olmasaydın burada onunla yaşıyor olabilirdin,* dedi.

O beni sevmiyordu, diye yanıtladı, *ve ben de onu sevmiyordum.*

Shara kendini, söylediklerinin doğru olduğuna inandırabilecek kadar salak olmasa da tamamen yalan olduklarını iddia edemeyeceğinin de farkındaydı.

"Bu kadar büyük olmasının sebebi," dedi bir ses, "elbette tüm inşaatçıları elinde tutması."

Mulaghesh bir sütunun önünde esas duruşta bekliyordu. Onun dimdik duruşuna bakmak bile Shara'nın sırtını ağrıttı. Mulaghesh jilet gibi ütülü, cilalı ve lekesiz üniformasını giymişti. Saçları kafasının üzerinde bir topuz şeklinde toplanmıştı ve dizine kadar gelen postalları ayna gibi parlıyordu. Sol göğsü tamamen madalyalarla kaplıydı ve fazlalıklar sağ göğsüne taşıyordu. Bakıldığında iyi giyimliden ziyade özenle bir araya getirilmiş gibi görünüyordu. Shara ceketinin dikiş yerlerinde perçin arama isteği duydu.

"Esas ev Ân'da yok oldu," dedi Mulaghesh. "Ya da en azından bana öyle söylendi."

"Merhaba, Vali. Oldukça... etkileyici görünüyorsun."

Mulaghesh başıyla selam verdi fakat gözlerini, ateşlerin çevresinde dolanan sosyeteden ayırmadı. "Bu insanların ne olduğumu unutmasından hoşlanmıyorum," dedi. "Tüm diplomatik bahanelere rağmen şehirlerindeki varlığımız *askeri* düzeyde."

Asker doğan, diye düşündü Shara, *asker ölür.* Sağ taraftaki şöminenin ardında bir kaide vardı ve üzerinde beş kısa heykel du-

ruyordu. "Bunlar da davetin sebebi olmalı, öyle değil mi?" diye sordu Shara.

"Öyleler," dedi Mulaghesh. Birlikte heykellere doğru ilerlediler. "Yeni Bulikov partisi ve birkaç tane daha belli belirsiz öneme sahip yardım kuruluşu yararına yapılacak sanat müzayedesi. Votrov sanata olan düşkünlüğüyle kendine bir isim yaptı. Özellikle de oldukça tartışmaya yol açan eserlere düşkünlüğüyle."

Shara nedenini görebiliyordu: Taş figürlerin hiçbiri mahrem yerlerini açıkta bırakacak kadar çıplak olmasa da bu, sadece doğru yerlere yerleştirilmiş bir kumaş kıvrımı ya da gitar sapıyla sağlandığından çıplaklığa oldukça *yakın* sayılırlardı. Heykellerin üçü kadın, ikisi ise erkekti ama hiçbiri fiziksel açıdan hoş sayılmazdı: Geniş kalça ve omuzları, yağlı baldırlarıyla hantal yaratıklardı.

Shara kaidenin altındaki plaketi okurken gözlerini kıstı. "*Durgun Köylüler*," dedi.

"Evet," dedi Mulaghesh. "Bulikovluların düşünmek istemedikleri iki şey: çıplaklık ve yoksullar. Gerçi *özellikle* çıplaklıktan kaçınıyorlar."

"Şehrin cinselliğe nasıl baktığından haberdarım."

"Daha çok ters ters bakıyorlar," dedi Mulaghesh. Yanlarından geçen uşaktan bir kadeh ale alıp kafasına dikti. "Onlarla bu konuda konuşamıyorum bile."

"Evet, konuşabilmen çok olası değil. Bizim... daha liberal evlilik düzenimizden tiksindikleri bilinen bir şey," dedi Shara.

Mulaghesh alaycı bir kahkaha attı. "Evliyken *bana* o kadar da liberal gelmemişti."

Kıta İmparatorluğu'nun yönetimindeyken neredeyse tüm Saypuriler köle olduğundan birçoğu, onlara sahip olan Kıtalı şirket ya da kişilerin arzusuyla evlenmeye ya da boşanmaya zorlanmışlardı. Kaj, Kıta'yı alt ettikten sonra Saypur'un evlilik ve kişisel özgürlüklere dair yasaları, bu travmalardan fazlasıyla etkilenmişti: Saypur'da eşler kendi arzularıyla altı yıllık bir anlaşma imzalıyorlardı; anlaşmayı yenilemekte ya da süresinin dolmasına izin vermekte özgürlerdi. Çoğu Saypuri'nin hayatı boyunca iki, üç ya da daha fazla eşi olurdu; eşcinsel evlilikler ise resmi olarak kabul görmese de kişisel özgürlüğün ehemmiyeti yasaklanmalarına da müsaade etmiyordu.

Shara heykellerden birinin mahrem yerleri örtüren kumaşın altındaki skandala sebebiyet verebilecek kabartıyı inceledi. "Yani bu eser karşıkültürel olarak değerlendirilebilir."

"Ya da varlıklıların gözlerine işemek olarak, evet."

"Çok kabaca olsa da böyle denebilir," dedi bir ses. Vahşi hayvan kürklerine bürünmüş uzun boylu, ince bir kadın gelip tam arkalarında durdu. Çok gençti, yirmi yaşından daha büyük değildi; koyu renk saçları ve çıkık elmacık kemikleri vardı. Hem Kıtalı hem de şehirli görünümüne sahipti ki bu iki özellik normal şartlar altında çelişirdi. "Ben yeniliği kucaklamak olarak dile getirmeyi tercih ederim."

Mulaghesh kadehini alay edercesine kaldırdı. "İşte buna içilir. Ayakları yere bassın, hızla uzaklara koşsun."

"Benzer şekilde düşünmüyor gibisiniz, Vali."

Mulaghesh alesine bakarak homurdandı.

Genç kadın şaşırmış görünmüyordu, yine de, "Çabalarımıza bu kadar şüpheli yaklaşmanızı hep cesaret kırıcı bulmuşumdur, Vali. Umarım ulusunuzun bir temsilcisi olarak bize destek olursunuz," dedi.

"Herhangi bir şey olabilecek konumda değilim, özellikle de destek söz konusu olduğunda. Ayrıca resmi bir şeyler söyleyebilecek konumda da değilim. Ama Şehir Ayanlarınızı sık sık dinlemeye gönüllüyüm, Bayan Ivanya. Yine de toprağın, ne kadar hırslı olurlarsa olsunlar fikirlerinizin yeşermesine elverişli olduğuna emin değilim."

"Her şey değişiyor," dedi genç kadın.

"Öyle," dedi Mulaghesh. Gözlerini uğursuzca alevlere dikti. "Ama tahmin ettiğiniz kadar çok değil."

Genç kadın iç çekti ve Shara'ya döndü. "Umarım vali sizi çok fazla karamsarlığa sürüklememiştir. Bulikov'daki ilk sosyal etkinliğinizin daha *keyifli* geçmesini yeğlerim. Siz yeni kültür elçimizsiniz, değil mi?"

"Evet," dedi Shara. Kibarca reverans yaptı. "Shara Thivani, ikinci sınıf kültür elçisi ve Saypur Elçiliği'nin yönetici vekiliyim."

"Ben Ivanya Restroyka, bu eserleri bağışlayan stüdyonun koleksiyon yöneticisi yardımcısıyım. Aramızda olmanıza gerçekten çok memnun oldum fakat buradaki herkesin sizi bu derece sıcak

karşılamayacağını söylemeliyim; bazı kokuşmuş eski alışkanlıklar kolay çıkmıyor. Yine de gecenin sonunda beni bir dost olarak kabul edeceğinizi umuyorum."

"Çok naziksiniz," dedi Shara. "Teşekkür ederim."

"Gelin sizi herkesle tanıştırayım," dedi Ivanya. "Ne de olsa vali böyle sosyal sorumlulukların altına girmek istemeyecektir."

Mulaghesh bir ale daha aldı. "Sen bilirsin, Elçi," dedi. "Ama bu kadına dikkat et. Belayı sever."

"Ben sadece *güzel* şeyleri severim," dedi Ivanya keyifle.

Bayan Ivanya Restroyka'nın gençliğine rağmen sosyete konusunda deneyimli olduğu anında kendini göstermişti: Gösterişli ve güçlü insanlardan oluşan grupların arasından balık sürülerini yaran bir köpekbalığı misali geçiyordu. Bir saat içinde Shara davetteki şöhretli herkese reverans yapmış ya da onlarla el sıkışmıştı. Ivanya, "Sanatkâr olmayı istiyordum," diye içini döktü Shara'ya. "Ama öyle olmadı. Gereken bir şeyler eksikti... tam olarak ne olduğundan emin değilim. Sanırım *hayal gücü* ya da hırs, belki de ikisi birden. Yeni bir şey üretmek için olaylara biraz dışarıdan bakmak gerekiyor ama ben hep her şeyin *içindeydim*."

Şöminelerden birinin önünde bir kargaşa yaşandı. "Bu da ne?" dedi Ivanya fakat Shara neler olduğunu görmüştü bile: Sigrud tek ayağını şömineye dayamış bir parça kömür almak amacıyla içine eğiliyordu. Shara adamın parmak uçları köze dokunduğunda çıkan cızırtıyı olduğu yerden dahi duyabilmişse de adam yüzünde herhangi bir acı belirtisi olmaksızın közü piposuna koyarak iki nefes çekti ve yoğun bir duman bulutu çıkarıp kömürü şömineye geri attı. Ardından gölgede kalan bir köşeye gizlenerek kollarını kavuşturdu ve duvara yaslanıp etrafa bakmaya başladı.

"*O* yaratık da kim?" diye sordu Ivanya.

Shara öksürdü. "Sekreterim. Sigrud."

"Sekreteriniz bir *Dreyling* mi?"

"Evet."

"Onlar *barbar* değiller mi?"

"Hepimiz durumun olmamızı gerektirdiği kişileriz."

Ivanya güldü. "Ah, Elçi... umduğumdan da kışkırtıcısınız. Dostluğumuz çok sıkı olacak. Ah! Mükemmel zamanlama!"

Shara'dan ayrılıp beyaz bastonuyla yavaşça merdivenlerden inmekte olan beyefendiye doğru ilerledi. Adamın sağ kalçasında bir sorun vardı: İki adımda bir sağ elini sertçe indirerek onu düzeltiyordu ama tutucu sayılabilecek süslü beyaz smokini ve altın rengi kuşağıyla soylu duruşunu hiç bozmuyordu. "İşte sevgilim *geldi*. Aşağıya inmen çok *uzun* sürdü! Kadınların bir türlü hazırlanamadıklarını sanırdım, erkeklerin değil."

"Bu lanet olasıca eve bir makaralı asansör koyacağım," dedi adam. "Bu merdivenler ölümüme sebep olacak, buna eminim."

Kadın kollarını adamın omuzlarına doladı. "Yaşlı bir adam gibi konuşuyorsun."

"Yaşlı bir adam gibi de hissediyorum."

"Ama yaşlı bir adam gibi mi öpüşüyorsun?" Ivanya onu kendine çektiğinde adam biraz dirense de sonunda kadına teslim oldu. Kalabalıktan kısık bir *uuu!* Sesi geldi. "Hayır," diye sonuca vardı kadın. "Henüz değil. Her gün kontrol etmem mi gerekecek, sevgilim?"

"Eğer gerekecekse randevu almalısın. Gördüğün gibi oldukça yoğunum. Şimdi. Bu gece beni sömürecek kişi kim?" diye sordu neşeyle.

Kafasını kaldırıp kalabalığa baktı. Ateşten yayılan ışık yüzünü aydınlattı.

Shara'nın kalbi buz kesti: Adamın yaşlı olduğunu varsaymıştı ama yanılmıştı. Aslına bakılırsa bir gün bile yaşlanmamış gibiydi.

Saçı uzamıştı ve şakaklarındaki gri çizgilere rağmen hâlâ o tuhaf kızıl tonunu koruyordu. Sakalı canlı bir bakır kızılıydı ve varlıklı Kıtalıların çoğu gibi kabarık bir top yığını olarak uzatılmamış, kısacık kesilmişti. Çenesinin sert hatları, yüzünden hiç eksik olmayan sırıtış ve vahşi ışıltısını biraz kaybetmiş olsalar da hâlâ insanın içine işleyen mavi gözleri hatırladığı gibiydi.

Sanat meraklıları ve sosyeteden insanlar kibarca çevresini sardılar. "Vay canına," dedi. "Ne büyük kalabalık. Umarım cüzdanlarınızı getirmişsinizdir..." Onları selamlarken kahkaha attı. Ancak küçük bir kısmını tanıyabilecek olsa da hepsine eski dostuymuşçasına sıcak davranıyordu.

Shara büyülenmiş, dehşete düşmüş ve korkmuş halde izledi.

Gerçekten de ne kadar az değişmiş, diye düşündü.

Şaşırarak bu yüzden ondan nefret ettiğini fark etti. Bunca yıl geçirip hâlâ aynı kişi olarak kalmak ne kadar da kötü ve katlanılamaz derecede kaba bir davranıştı.

"Eserleri gördün mü?" diye sordu Ivanya ona. "Hazır fırsatın varken mutlaka görmelisin, sevgilim. O kadar hoş bir şekilde *berbatlar* ki. Bayıldım. Gazetelerin ne yazacağını görmek için *sabırsızlanıyorum.*"

"Muhtemelen hiç de kibar olmayan bir sürü şey," dedi.

"Ah, elbette, doğal olarak. Üfleyip püfleyecekler. Tam da umduğumuz gibi. Dökümhaneden Rivegny burada; uzun zamandır onun davetlere katılmasını istiyordun, değil mi? Neyse, *sonunda* katıldı. Sanayinin kaptanlarından biri olduğundan yapılı bir adam olmasını beklerdim ama bence son derece narin. Onunla konuşman gerek. Çek için sana bir zarf getiririm. Ah ve de yeni kültür elçisi burada, *yardımcısının* bir Kuzeyli adam olduğunu biliyor muydun? Yani *sekreterinin*? O da *burada,* sevgilim. Alevlerin içine *elini* soktu, tam anlamıyla *gülünç*! Kahkahalarımı bastıramadım, yani demek istediğim gece *çok* iyi gidiyor."

Adam tekrar kafasını kaldırdı ve memnuniyetle odayı süzdü. Başta bakışları Shara'yı geçip gitti. Shara bu görmezden gelme karşısında esaslı bir darbe yemişçesine sarsıldı.

Ardından adamın gözlerine bir ışık yansıdı ve bakışları yavaşça tekrar Shara'ya döndü.

Saniyeler içinde yüzünden birçok ifade geçti: Shara ilk olarak aklının karıştığını gördü, ardından tanıdığını, sonra inanamadığını ve öfkelendiğini. Bu duygu karmaşasının ardından narin yüz hatları Shara'ya oldukça tanıdık gelen bir şekle büründü: en kendinden emin, kendini beğenmiş sırıtışa.

"Yeni elçi?" dedi.

Shara gözlüklerini düzeltti. "Hay lanet."

***

Sigrud eldivenli elinin avucuna başparmağıyla masaj yaparken ateşe baktı. Aklına vatanındaki bir deyiş gelmişti: *Ateşi kıskan*

çünkü o ya canlıdır ya değil. Ateş sevinç, üzüntü ya da öfke hissetmez. Ya yanar ya yanmaz.

Sigrud'un bu deyişi anlaması birkaç yıl sürmüştü ama ateş gibi olmayı öğrenmesi çok daha fazla zaman almıştı: sadece yaşamayı, fazlası olmaksızın.

Shara ve bastonlu adamın kalabalıkta birbirleri etrafında dönmelerini izledi. Yüzlerini başka yöne çevirir gibi ama asla çevirmeden durduklarını gördü: Hep birbirlerini takip ediyor, birilerinin omzunun üstünden ya da yan yana bakarak diğerinin kendilerini görmezden geliyormuş gibi yaptığını yakalıyorlardı.

İzlemeden izliyorlardı. Sigrud'a göre bu beceriksizce yapılmış bir danstı.

Bastonlu adam saatine bakıp duruyordu: Belki de, diye düşündü, çok hevesli görünmek istemiyordur. Kalabalık içinde iyice bir göründükten sonra bir uşak yakalayıp kulağına fısıldadı. Uşak insanların içinde birkaç kez dolaştıktan sonra Shara'ya yaklaştı ve ona küçük beyaz bir kart verdi. Shara gülümseyerek kartı sakladı ve kürkler içindeki geveze genç kızdan kurtulduktan sonra üst kata doğru ilerledi.

Sigrud tekrar ateşe döndü. Sevgili oldukları kesindi. Hareketleri eski okşamaların şarkısını dillendirir gibiydi. Keyiflendi: Küçük ve sessiz olmasına rağmen Shara Komayd da Sigrud kadar güçlü bir silahtı. Ardından şaşırmasının saçma olduğunu fark etti. Bu dünyadaki her yaratığın hayatında birazcık da olsa sevgi vardı, kısa ömürlü de olsa.

Balina avlama teknesi *Svordyaaling*'i hatırladı. Mürettebat ölü bir balinanın derisini elma misali soyarken kan ve yağ kaplanan güvertesini. Teknenin yanından sarkan, çevresinde bir martı bulutu dolaşan, pis kokulu, kanayan yaratığı. Öldürdükleri günlerin ardından, kovalamacanın ardından, güverte reisinin kargıyı hava deliğinden kan çıkana kadar yaratığın akciğerlerine saplamasını, yaratığı okyanusun diğer ucundaki gemiye sürüklemelerini... Öyle günlerde Sigrud alt güverteye iner, ceketinin cebinden altın bir madalyon çıkarıp onu ellerinin içinde tutar ve açıp mum ışığı eşliğinde içine bakardı...

Sigrud eldivenli, ağrıyan eline baktı. Madalyonun neye benze-

diğini de içindeki fotoğrafı da hatırlayamıyordu. En azından madalyonu ellerinde tutma hissini hatırlayabildiğini düşünüyordu. Ama belki de bunu sadece hayal ediyordu.

"Dalgın gibisin," dedi bir ses. Varlıklı ve şöhretli olduğu belli olan orta yaşlı bir kadın şöminenin kenarına, yanma oturdu. "Bir içkiye ne dersin?" Bir şarap kadehi uzatıyordu.

Sigrud omuz silkti, kadehi alıp içindekini tek yudumda içti. Sol bileğindeki altın bilezik manşet düğmelerine çarparak şıngırdadı. Kadın heyecanlı ve meraklı gözlerle izliyordu.

"Ne kadar da olağanüstü bir misafirsin," dedi kadın. "Votrov'un daha önce çatısı altında senin gibi bir misafir ağırladığını hiç sanmıyorum."

Sigrud piposundan bir nefes çekerek ateşe baktı.

"Ee, burada olmanın sebebi nedir?" diye sordu kadın.

Piposundan derin bir nefes daha çekti. Vereceği cevabı düşündü. "Bela," dedi.

Biri müstehcen bir espri yapmıştı: Kalabalığın bir kısmı kahkahalara boğulurken daha hassas olanlar alınıp uzaklaştılar.

***

Kadehlerini şangırtısı ve kahkahaların mırıltısı. Bu eğri evin uzak bir boşluğunda yankılanan neşeli sesler. *Metrelerce taşın ardından,* diye düşündü Shara, *partinin vahşi sesleri kulağa ne kadar da boş ve berbat geliyormuş.*

Dönen merdivenler yukarıya çıktıkça çıkıyordu. Acaba tepeye vardığımda onu bulabilecek miyim diye düşündü, eğer bulacaksa onunla konuşmaktansa kendini sırt üstü merdivenlerden salıp basamaklardan yuvarlanmasının daha akıllıca olacağını hissediyordu.

Kendine hakim oldu ve basamakları tırmanarak kütüphane olduğu belli olan ama tek bir oda sayılamayacak kadar geniş bir alana çıktı. Duvarlardan birinde kocaman bir aile tablosu vardı. İki senelik ilişkileri boyunca Vohannes bir kez olsun ebeveynlerinden bahsetmemişse de –ki şimdi bunun tuhaflığının farkına varıyordu– onların tam da düşündüğü gibi olduğunu gördü: gururlu, soylu, sert. Baba Votrov askeri üniformayı andıran madalya

ve nişanlarla dolu bir giysi giymişti. Anne Votrov'un üzerinde kabarık, pembe bir tuvalet vardı. *Çocuklarını yetiştirmekten ziyade ara sıra teftiş etmeyi yeğleyecek tarzda insanlar.* Onu daha da şaşırtan şey on bir yaşında gibi görünen Vohannes'in yanında duran, ondan biraz büyük, daha koyu gözlü ve açık tenli ikinci oğlandı. İki oğlan o kadar çok benziyorlardı ki kardeş oldukları kesindi ama Vohannes ondan hiç bahsetmemişti.

Bir rüzgâr esti ve mumun alevi titreşti. Shara parmağını yalayarak havaya kaldırdı ve esintinin yakındaki açık bir pencereden geldiğini keşfetti. Ona doğru yürüdü.

Altında Bulikov'un ışıkları mavi-beyaz yıldızlardan bir deniz misali uzanıyordu. Ay bu gece sönük olsa da Shara çatıların arasındaki tuhaf ve yabancı şekilleri seçebiliyordu: yarı yıkık bir tapınak, harabeye dönmüş bir ev iskeleti, sallanan merdivenlerin kıvrılarak dönüşü.

Aşağıya baktı. Miğferli muhafızlar ellerinde sürgülü tüfekleriyle Votrov evini saran duvarların çevresinde nöbet tutuyorlardı. Bu tuhaftı: Ön kapıdan girerlerken çevrede hiç muhafız görmemişti.

Kapı kolunun tıngırtısı duyuldu. Shara dönüp yan taraftaki çift kapının açılmasını ve beyaz bir baston ucunun görünmesini izledi.

Kaçmak için son şansın! dedi zihnindeki bir ses. Bu fikri anında reddetmediği için kendinden utandı.

Adam topallayarak içeriye girdi. Beyaz ceketi lambaların ışığında bal rengi görünüyordu. Ona yan bir bakış attı –göz göze gelmekten kaçındı– ve içki masasının yanına gidip kendine bir şeyler koydu. Ardından aksayarak odada dolaşmaya başladı.

"Bu oda," dedi, "fazlasıyla büyük. Katılmıyor musun?"

"Bu, kullanılma amacına göre değişir." Ellerini nereye koyacağı, ne şekilde duracağı konusunda kararsızdı: Daha önce kaç tane kodamanla görüşmüştü, kaç tane soyluyla, buna rağmen şimdi mi kendini tuhaf hissediyordu? "Seni partinden alıkoyduğum için özür dilerim."

"Ah, o. Daha önce de gördüm. Nasıl biteceğini biliyorum." Shara'ya dönüp sırıttı. Gülümseyişi hâlâ kör ediciydi. "Tüm bunları, nasıl derler, iple çektiğim söylenemez. Manzara hoşuna gitti mi?"

"Oldukça... şatafatlı."

"Öyle de denebilir." Pencerenin başındaki Shara'ya katıldı. "Babam buranın manzarası hakkında hiç durmadan konuşurdu. Demek istediğim manzarasının nasıl *olduğu* hakkında. Orayı işaret eder ve, 'İşte şu köşe, Kivrey'in Pençesi tam oradaydı! Ve orada, parkın ilerisinde Ahanas'ın Kuyusu vardı; insan sırası sokak boyunca uzanırdı!' derdi. Etkilenir, hayran olurdum, ta ki tarihleri kavrayıp babamın bunların hiçbirini görmüş olamayacağını fark edene kadar. Hepsi o doğmadan çok öncesine aitti. Aslında bilmiyordu. Sadece tahmin yürütüyordu. Ve artık kastettiğini ve o eski şeylerin ne olduğunu umursamıyorum."

Shara gergin gergin başını salladı.

Vohannes yan yan kadına baktı. "Ee, hadi."

"Neye hadi?"

"Hadi, anlat. Anlatmazsan çatlayacağını biliyorum."

"Şey..." Öksürdü. "Eğer gerçekten bilmek istiyorsan... Kivrey'in Pençesi ön tarafında küçük bir kapı olan yüksek, metal bir anıttı: Ziyaretçiler kapıdan girer ve içeride kendilerini bekleyen bir şey bulurlardı, hayatlarını değiştirecek bir şey. Bu değişiklik bazen iyi yönden olurdu –hasta bir akrabalarına götürecekleri ilaç gibi– bazense kötü yönde: bir kese dolusu para ve daha sonra hayatlarını berbat edecek bir hayat kadınının adresi."

"İlginç."

"Muhtemelen İlah Jukov'un espri anlayışının bir göstergesiydi: diğer bir deyişle herkese yaptığı uzun soluklu bir şaka."

"Anlıyorum. Peki ya kuyu?"

"Ah, sadece iyileştirici su. Kıta'nın dört bir yanında İlah Ahanas'ın kuyuları vardı."

Adam gülümseyerek başını iki yana salladı. "Hâlâ tahammül edilemez bir ukalasın."

Kadın gergin ve acı bir gülümsemeyle karşılık verdi. "Ve sen de hâlâ kendini beğenmiş, tasasız bir cahil."

"Bilmek umurumda değilse de bu cehalet sayılır mı?

"Evet. Aslına bakarsan cehaletin tam tanımı bu."

Adam onu baştan aşağıya süzdü. "*Hiç* beklediğim gibi görünmüyorsun."

Shara sözcüklerle ifade edilemeyecek kadar aşağılanmış hissetti.

"Postallar ve askeriye grisine bürünmeni bekliyordum, Shara," dedi. "Aynı aşağıdaki Mulaghesh gibi ama daha gürültücü."

"O kadar korkunç muydum?"

"Zeki ve mutlu bir faşisttin," dedi Vo. "Ya da en azından yabani küçük bir vatanperver, diğer birçok Saypuri çocuk gibi. Ve buraya küçük bir fare misali arka kapıdan fark ettirmeden girmeye çalışmak yerine bir kahraman olarak gelmeni beklerdim."

"Ah, *kapa çeneni*, Vo."

Kahkaha attı. "Bunca yıla rağmen hemen eski alışkanlıklarımıza dönüyor olmamız çok ilginç değil mi! Söylesene; seni DN'yi ihlalden tutuklamalı mıyım? Birkaç yasaklı isimden bahsettiğini duydum..."

"Bildiğim kadarıyla orada bir maddede," dedi Shara, "elçinin durduğu yerin Saypur toprağı sayılacağına belirtiliyor. Biliyor musun, demin yaptığın aptalca konuşma muhtemelen bana ailen hakkında anlattığın en uzun şeydi sanırım."

"Öyle mi?"

"Okuldayken onlardan hiç bahsetmedin." Shara başıyla duvardaki tabloyu işaret etti. "Bana bir ağabeyinin olduğundan da hiç bahsetmedin. Aynı sana benziyor."

Vohannes'in yüzündeki sırıtış donuklaştı. "Bir ağabeyim *vardı*," dedi. "Ve sana ondan bahsetmemiş olmamın sebebi muhtemelen iyi bir ağabey olmamasıydı. Bana Toros Va oynamayı o öğretti; yani sanırım ona bizi bir araya getirdiği için teşekkür etmeliyiz." Shara bunun alaycı bir ifade olup olmadığını anlamaya çalıştıysa da sonuca varmadı. "Ben okula gitmeden önce öldü. Ebeveynlerimle birlikte ölmedi, Salgın Yılları'nda değil... sonrasında."

"Üzgünüm."

"Gerçekten mi? Ben üzülmemiştim, en azından çok değil. Dediğim gibi çok iyi bir ağabey değildi."

"Ailen sana muhteşem bir ev bırakmış. Ondan da hiç bahsetmemiştin."

"Çünkü henüz ortada yoktu." Bastonunu taş zemine tıklattı. "Okuldan döner dönmez eski Votrov malikânesini yıktırdım

ve yerine bunu inşa ettirdim. Yasal vasilerimin –aslına bakarsan annelerinin peşinden ayrılmayan ördek yavruları gibi beni takip eden yaşlı troller demek daha doğru– hepsi dehşete düştü, *öyle böyle değil*. Ama o *gerçek* Votrov malikânesi bile değildi! En azından herkesin bahsettiği o yüzlerce yıllık malikâne değildi. Artık hiç kimse onun nerede olduğunu dahi bilmiyor, aynı Bulikov'un geri kalanı gibi. Hepimiz o ev *asıl* evmiş gibi, hiçbir şey –ne Ân, ne Büyük Savaş, hiçbir şey– olmamış gibi davranıyorduk sadece. Gerçi bu basamakları yaptırdığıma pişmanım." Yüzünü buruşturdu ve kalçasına dokundu.

"Bu yüzden mi sakatlandın?"

Başını keder içinde sallayarak onayladı.

"Üzgünüm," dedi kadın. "Çok kötü mü?"

"Rutubet olduğunda evet. Ama bana karşı dürüst ol." Kollarını açtı ve yüzünü yan tarafına ışık vuracak şekilde çevirdi. "Bunun dışında zaman bana ne kadar acımasız davranmış? Hâlâ ilk görüşte çarpıldığın güzelliğe sahip miyim? Sahibim değil mi, itiraf et."

Shara onu pencereden atma isteğine direndi. "Hâlâ götün önde gidenisin, Vo. *Bu* değişmemiş."

"Bunu evet olarak kabul edeceğim. Kibar minik fare numarası bana sökmez, Shara. Benim tanıdığım kızın köşeleri *asla* törpülenemez."

"Belki de beni sandığın kadar iyi tanımamışsındır," dedi Shara. "Sence ebeveynlerin bu evi onaylar mıydı, ya da bu partiyi?"

Kocaman kocaman sırıtarak kadına baktı. "Eminim Saypuri bir istihbarat subayıyla konuşmamı ne kadar onaylarlarsa o kadar onaylarlardı."

Aşağıdaki biri kahkahalara boğuldu. Bir camın kırılma şangırtısı ve kalabalığın çıkardığı üzüntülü *aaa* sesi duyuldu.

Shara düşündü, *Yani bu konuya geldik.*

"Şaşırmamana sevindim," dedi Vohannes. "Sonuçta saklamaya çalışır gibi bir halin yoktu. Fadhuri'den birincilikle mezun olan, Dışişleri Bakanı'nın yeğeni, lanet olası Kaj'ın torunun torunu Ashara Komayd'ın sadece kültür elçisi rütbesine ulaşabilmiş olması akla hayale sığar şey değil."

Shara iltifat karşısında keyifsizce gülümsedi.

"Ve 'Ashara' ismi sıkça rastlanır olsa da," dedi, "'Komayd,' öyle değil... Bu isimden hemen kurtulman gerekiyordu. O yüzden 'Thivani' adını aldın."

"Evlenmiş olabilirim," dedi Shara, "ve kocamın soyadını almış olabilirim."

"Evli değilsin," dedi Vohannes geçiştirerek. İçkisinin geri kalanını pencereden aşağı döktü. "Evli kadınları *tanırım*. Bunu belli eden işaretler taşırlar ve sen hiçbirini taşımıyorsun. Başka birilerinin seni tanımasından endişe etmiyor musun?"

"Kim tanıyacak?" dedi Shara. "Kıta'da sen ve benim haricimde Fadhuri'ye gitmiş kimse yok. Ailemin ilişki içinde olduğu tüm devlet adamları Ghaladesh'te. Burada sadece askerlerle Kıtalılar var ve hiçbiri benim neye benzediğimi bilmiyor."

"Peki ya biri Ashara Komayd'ın peşine düşerse?"

"Onun gözler önündeki hayatından emekli olup Saypur'un güneyindeki Tohmay'de bulunan küçük bir okulda öğretmenlik yapmaya başladığına dair kayıtlar bulurlar, yanlış hatırlamıyorsam dört sene kadar önce kapanan bir okulda."

"Zekice. Peki. Senin rütbendeki, o her neyse, birinin şu an Bulikov'da bulunmasının tek sebebi... Pangyui olabilir, değil mi? Ama neden *bana* geldiğine dair hiçbir fikrim yok. Adamdan vebalıymışçasına kaçtım. Bir araya gelmemizin politik sonuçları çok ağır olurdu."

Shara, "Restorasyonistler," Dedi.

Vohannes başını yavaşça salladı. "Ah. Anlıyorum... Ne kadar da politiksin. Onları sana bu dünyada en nefret ettikleri adamdan daha iyi kim anlatabilir ki?" Vohannes bir an durumu değerlendirdi. "Bunu başka bir yerde konuşalım," dedi. "Daha az yankı yapan bir yerde."

***

Votrovların kâhyası Morotka soğuğa karşı ayaklarını hızlı hızlı yere vurdu. Burada olması son derece aptalcaydı. Parti başlayalı ne kadar olmuştu, bir saat mi? Daha mı az? Yine de evin kâhyası olarak,

tüm konuklara kapıyı tutmak, onların araçlarını çağırmak ve içine yerleşmelerini sağlamak Morotka'nın göreviydi. Ve bu aptal insanların birçoğu gelip, etrafta görünüp ya da arz-ı endam edip –nasıl adlandırmak isterseniz– hızla gitmekten hoşlanıyorlardı. Bay Votrov bu insanların maalesef ki çoğu kişiden daha önemli insanlar olduklarını ve memnun edilmelerinin gerektiğini bilecek kadar akıllıydı. Ama arz-ı endamları Morotka'nın bir yudum erik şarabı içip, bir tutam enfiye çekip ayaklarını şöminede birkaç saniye ısıtmasına yetecek kadar süremez miydi? Hayır, hayır, elbette süremezdi; o yüzden soğuğa karşı ayaklarını hızlı hızlı yere vurdu ve mutfak görevinin onun için daha iyi olup olmayacağını düşündü. Havuçlar ve patatesler onu rahatsız etmiyordu. Hayatını öyle yaşayabilirdi.

Batı yönünden bir tıngırtı geldi, sokak boyunca yuvalanan bir teneke sesini andırıyordu. Meraklı gözlerle o tarafa baktı. Malikânenin batı duvarında bir muhafız gördü; iki tane olmaları gerekmiyor muydu? Bay Votrov konuklarının, radikal sayılabilecek duruşunun çirkin gerekliliklerini görmelerini istemiyordu ama genelde davet başladıktan sonra güvenlik her zamanki haline dönüyordu.

Morotka homurdandı. *Belki de o salak*, diye düşündü, *fırsatı varken nöbetten kaçabilecek kadar zekidir.* Ardından gözlerini kıstı. Duvarda bir şey mi vardı? Diğer muhafıza doğru yavaş yavaş ilerleyen bir şey?

Araç yolunun başında farlar parladı. Bir araba öksürerek hayat bulup eve doğru gelmeye başladı.

"Ah, hayır," dedi Morotka. Bir adım öne çıkarak kollarını salladı. "Hayır, hayır, hayır. Ne yapıyorsun?"

Araba ona doğru gelmeye devam etti. Kapıya doğru yaklaşırken Morotka bağırdı, "Çağırıldığında geleceksin, tamam mı? Henüz sana işaret etmedim. Efendinin ne dediği umurumda değil, çağırıldığında geleceksin."

Araba yanına yanaşırken Morotka göz ucuyla malikâne duvarında bir hareketlenme gördü: Karanlık bir şekil ortaya çıkmış ve muhafıza bir şey doğrultmuştu. Bir *klik* sesinin ardından muhafız kasılarak geriye doğru yuvarlandı, miğferi bir tangırtıyla duvardan sıçrayıp aşağıdaki sokakta tıngırdadı.

Arabanın camında bir sürgünün parıltısı vardı. Bir ses konuştu, "Ama biz *çağırıldık*."

Ardından sert bir *klik* sesi geldi ve araba düşmeye başladı.

***

Sigrud kendini anılarına kaptırmış halde ateşe bakıyordu.

Sudaki kan, ellerindeki kargı. Kendini orada oraya atan, inleyen, kanlar saçan devasa gölge. O günlerin nasıl da cehennem azabı gibi geldiğini düşündü ama o zamanlar cehennemi bilmiyordu.

Yumruğunu sıkarken eldivenin derisi gıcırdadı.

"İyi misin?" diye sordu ona eşlik eden kişi. Kadın Sigrud'u inceledi. "Bir kadeh daha şarap iyi gelir mi?" Bir uşağa gelmesini işaret etti.

Ama Sigrud o anda duydu; oldukça kısık bir ses ama *oradaydı*: evin önünden gelen son derece yumuşak bir *klik*. Ve bu sesi çok iyi tanıyordu.

Sonunda. Dikkatini dağıtacak bir şey.

"İşte," dedi kadın. Elinde başka bir kadehle Sigrud'a doğru dönüyordu. "İşte, al baka..."

Ama döndüğünde sadece yanının boş olduğunu gördü.

***

"Eski Bulikov'un düşmanı," dedi Vohannes, "ne Saypur ne benim ne de Yeni Bulikov hareketi. O düşman *zaman*." Misafir odalarından birindeki yatağın üzerinde oturuyorlardı. Oda, katın çoğunluğu gibi sıcak kırmızı tonlarıyla ve altın yaldızlarla döşenmişti. Malikânenin arazisi pencerenin hemen dışında bitiyor ve duvarlar zarifçe aşağıdaki evin çevresinde dönüyordu. "Bulikov'da inanılmaz bir yaş uçurumu var: Büyük Savaş'tan ve Ân'dan sonra normale dönmek oldukça zaman aldı. O yüzden nüfusun hâlâ eski yaşamı hatırlayan ölmekte olan bir kısmı, onlara tüm kalbiyle tutunmaya çalışırken onlar hakkında hiçbir şey öğrenmeden büyüyen nüfus onları hiç umursamıyor. Sadece fakir olduklarını ve öyle kalmak zorunda olmadıklarını biliyorlar."

"Yeni Bulikov hareketi," dedi Shara.

Vohannes elini salladı. "O sadece bir isim. Burada gördüğümüz şey politik oyunlardan daha büyük. Bu, bir nesil dönüşümü ve yaratıcısı kesinlikle ben değilim: Ben dalgayı sürüyorum sadece."

"Ve Restorasyonistler bu yüzden senden nefret ediyorlar."

"Dediğim gibi onlar tarih için savaşıyorlar. Ve bu savaşı herkes kaybeder."

"Seni herhangi bir şekilde tehdit ettiler mi, Vo?"

"Saçmalama."

"O zaman neden dışarıda muhafızlar var?"

Yüzünü buruşturdu. "Hmm. O konuda ketum olmayı tercih ediyorum... Ama senin anlayabileceğine güveniyorum. Beni *doğrudan* tehdit etmediler, hayır. Ama şiddete meyilli birçok politik konuşma yapılıyor. Bunun en etkili faili de Ernst Wiclov, kendisi Restorasyon oyunundaki en büyük oyuncu sayılabilir. Bir diğer Şehir Ayanı. Oldukça dogmatik biri. Etrafa para saçıp duruyor. Sanırım onun benim siyasi rakibim olduğunu söyleyebiliriz. Onunla asla muhatap olmuyorum –olmamı gerektiren bir durum yok– ama o beni politik bir rakipten ziyade cehennemden çıkmış bir zebani olarak görüyor."

"Bana son derece mantıklı bir adam gibi geldi."

"Sevimli olmaya çalışma. Bunu hiç beceremiyorsun."

"Ve şu Wiclov," dedi Shara, "o...?"

"Pangyui'ye karşı yapılan gösterilerdeki en etkili provokatörlerden biri olabilir mi?" Vohannes vahşice gülümsedi; bu, şaşırtıcı derecede çirkin bir yüz ifadesiydi. "Ah, evet. Bu olaylara boynuna kadar batmış olduğuna şüphem yok ve köpeklerini onun peşine salman beni hiç üzmez. O adam bir torba dolusu kokuşmuş keçi boku ve sakaldan ibaret."

"Yeni Bulikov hareketini destekleyen iki Şehir Ayanı daha var," dedi, "ama onlar nefret oklarını senin kadar üzerlerine çekmiyorlar."

"Ah, şey," dedi Vohannes, "ben bir çeşit ikonaya dönüştüm. Modaya ve mimarlığa hep ilgi duydum, bunu biliyorsun... Ve bir kısmı da onları sinirlendirmek eğlenceli olduğundan. Çöküşü

açıktan açığa birazcık destekledim ve onlar da bunu sahip oldukları kokuşmuş iffet ve baskı değerlerine hakaret olarak alıp nefret dolu bir dizi yazıyla karşılık verdiler ki bu da bir sürü yeni oy kazanmamı sağladı." Sigarasından zarif bir nefes çekti. "Bence iki taraf da kazançlı çıktı. Ayrıca geçmişimden dolayı da bana güvenmiyorlar... Eğitimim düşünüldüğünde onların gözünde yarı Saypuri sayılıyorum." Ardından suçluluk dolu bir bakış attı: "Ama benim de... sürtüşme yaratacak birkaç projem var."

"Ne gibi?"

"Şey... Dünyadaki en büyük silah alıcısı elbette Saypur. Ama tüm o askerler tüfek yerine sürgü kullanmak zorunda, yani mekanik ok ve yay. Sorun, tahmin edebileceğin gibi *güherçile*: Saypur ve müttefiklerinin elinde hiç güherçile yok ve onsuz barut üretemezsin. Öte yandan Kıta'da bolca var..."

"Yani *Saypur* için mühimmat üretmek mi istiyorsun?" diye sordu hayret içinde. Aslında söylemeye çalıştığı şey şuydu: *Ben bunu daha önce nasıl duymadım?*

Adam omuz silkti. "Ailem tuğla üretiyor. Madencilik bundan çok da farklı sayılmaz."

"Ama Vo bu... Sen *salak* mısın?"

"Salak mı?"

"Evet! Bu planladığın tüm politik hilelerden çok ama çok daha tehlikeli! Saypur'la sıradan ticari ürünlerde işbirliği yapmak dahi yeterince tartışma yaratırken onlar için silah üretmek... Bulikov'dakilerin seni hâlâ öldürmemiş olmasına şaşıyorum!"

"Evet, şey, daha resmi olarak duyurulmadı... Görünen o ki Saypur devleti bu tarz anlaşmalarda oldukça yavaş hareket ediyor."

"Yani gerçekten savaş zengini mi olmak istiyorsun?"

"*İstediğim* şey," dedi Vohannes sertçe, "Bulikov'a sanayi ve refah getirmek. Saypur'un endüstrisi savaş üzerine. Bu, dünyadaki en büyük sanayi. Bulikov çok fakir –bizim Ahanashtan dışında doğru dürüst limanımız yokken Ghaladesh'teki tersaneler her ay yeni zırhlı gemiler çıkarıyor– ama bu büyük ve kötü sanayi için gereken kaynaklara sahibiz. Lanet olasıca jeopolitik koşulları değiştiremem, Shara. Sadece onlarla başa çıkabilirim."

Shara inanamaz halde bir kahkaha attı. "Vay be... Daha önce

bir sürü haydut kralı ve savaş ağasıyla uğraştım ama Vohannes Votrov'un onlardan biri olabileceği daha önce hiç aklıma gelmemişti."

Vohannes soylu bir duruş takındı. "Halkıma yardım etmek için ne yapmam gerekiyorsa onu yapıyorum."

"İnanamıyorum, Vo," iç çekti. "Lütfen boş laflarını kendine sakla. Yeterince nutuk dinledim."

"Bunlar boş laflar değil. Nutuk da değil, Shara! Daha önce de Saypur'u ve onun ticari ortaklarını devreye sokmaya çalıştım ama Saypur bizi desteklemek istemiyor; her şeyin olduğu gibi kalmasını, tüm kontrolün Saypur'un elinde olmasını istiyor. Bulikov'un refah içinde olması, onlar için en az İlahlara ayin düzenlenmesi kadar kötü. Eğer şehrime, ülkeme bir yardımımın dokunması için çırılçıplak soyunup kendimi satma gerekiyorsa bunu memnuniyetle yaparım."

Hiç değişmemiş, diye düşündü hem şaşkınlık hem keyif içinde. *Hâlâ kendince soylu bir idealist...*

"Vo, beni dinle," dedi Shara. "Tam olarak senin şu an yaptığın şeyi yapmış insanlarla çalıştım. Hepsi birbirinin aynı. Ve şu an çoğunluğu kurtçuk, balık, kuş ya da çok derin ağaç köklerine besin olmuş halde."

"Yani. Benim güvenliğim için endişeleniyorsun."

"Evet! Elbette endişeleniyorum! Bu, seni içinde görmeyi istediğim bir oyun değil!"

"Bunun *senin* oyunun olduğunu söylemeye çalışıyorsun," dedi.

"Evet! Neden sahip olduklarınla mutlu olmadığına şaşırıyorum!"

"Nelere sahipmişim?"

"Görünen o ki engin bir servetin, umut vadeden bir politik geleceğin ve sana hayran bir sevgilin var!"

"Aslında nişanlım," dedi umursamazca.

Shara'nın içinde bir şey yırtıldı. Karnı buzla kaplandı.

"Ah," dedi.

Bu kadar umursamamalıyım, diye düşündü. *Ben bir* profesyonelim, *kahretsin. Ne kadar aptalca bir his bu...*

"Evet. Bugün yüzüğünü takmamış. Ona viski bardağı büyük-

lüğünde bir pırlanta aldım." Kocaman hayali bir taşı tutar gibi yaptı. "Geleneksel bir şey olduğunu söylüyor. Fazla şatafatlı. Ki öyle de. Henüz tarihe karar vermedik. İkimiz de plan yapmak konusunda iyi değiliz." Başını eğip ellerine baktı. "Özür dilerim. Muhtemelen eğlenceli bir, aa" –öksürdü– "konu değildir."

"Hep büyük işler başaracağını tahmin ettim, Vo," dedi, "ama dürüst olmam gerekirse *hiç* evlenecek tipte biri olduğunu düşünmemiştim. Demek istediğim..."

Sessizlik uzadıkça uzadı.

Sonunda adam başını olumlu anlamda salladı. "Evet," dedi ihtiyatla. "Ama. Bazı uygulamalar yurtdışında kabul görürken burada... hoş karşılanmıyor. Kolkashtani doğdun mu Kolkashtani ölürsün..." İç çekti ve kalçasını ovmaya başladı. "Yardımına ihtiyacım var, Shara. Bulikov yıkık bir şehir, evet ama mükemmel olabilir. Saypur dünyanın tüm cüzdanlarını sıkıca kavramış durumda ve benim tek istediğim sadece cüzdanın ağzını birazcık olsun gevşetmeleri. Karşılığında ne istersen yaparım."

İşimin gerçekliği gözüme hiç bu kadar, diye düşündü, *hayali ve mantıksız görünmemişti.*

Ama cevap verecek fırsatı bulamadan aşağıdan çığlıklar yankılandı.

"*Bu* da ne?" dedi Vohannes ama Shara pencereye gitmişti bile. Sadece malikâne duvarının gölgesinde duran iki bedenin şeklini seçebiliyordu.

"Hm," dedi Shara.

***

Kapıları tekmeleyip hep birlikte içeriye daldılar. Gerçekten kusursuzdu: partiye katılanların üzerine çullanırken gri kumaşın dalgalandığı mükemmel ve ölümcül bir dans gösterisi gibi. Cheyschek'in maskesi hafifçe kaymıştı –artık gözünün sol tarafını göremiyordu– ama bunun dışında kendini görkemli, göz kamaştırıcı ve seçilmiş olarak hissediyordu.

Baksana hainler ve günahkârlar nasıl da sindiler ve titriyorlar. Baksana nasıl da kaçışıyorlar. Bana bakın ve korkun.

Yurttaşlarından biri tekmeleyerek barı devirdi. Şişeler kırıldı ve tüm katı alkol buharı kapladı. Cheyschek ve silah arkadaşları insanlara yere yatmaları için bağırdı. Cheyschek sürgüsünü cesur görünen bir adama doğrulttu ve adamın yüzüne haykırarak onu yere serdi.

Ilah'ın bir aracı olmak, diye düşündü Cheyschek, *heyecan verici ve erdemli bir şey.*

Bir kadın çığlık attı. Cheyschek susması için ona bağırdı.

Hızla ve kolayca bitmişti. Ki bu yumuşak, entel kesimden de bu beklenirdi zaten. Vilayet Valisi tahmin ettikleri gibi buradaydı ama ona dokunmamaya dair katı emirler almışlardı. *Ama neden, neden?* diye düşündü. *Neden adil olmayan bir sürü cezayı onaylayan kişiyi affedelim ki?*

Rehineler sindirildikten sonra Cheyschek'in lideri (hiçbiri bir diğerinin ismini bilmiyordu; hepsi bir *bütün* oldukları için isimlere *ihtiyaçları* yoktu) partiye katılanların arasında dolaşıyor, yüzlerine bakmak için saçlarından tutarak kafalarını kaldırıyordu.

Bir süre sonra konuştu, "Burada değil."

"Emin misin?" diye sordu Cheyschek.

"Kimi aradığımı *biliyorum*." Rehinelere baktı, aralarından yaşlıca bir kadını seçti ve sürgüsü hemen sol gözünün üzerine gelecek şekilde kadına doğrulttu. "Nerede?"

Kadın ağlamaya başladı.

"*Nerede?*"

"Ne demek istediğini anlamıyorum!"

"Özel biri burada yok, değil mi?" diye sordu alay edercesine. "Peki, o kişi nerede olabilir?"

Yaşlı kadın utanç içinde merdivenleri işaret etti.

"Bana yalan söylüyor olabilir misin?" dedi adam.

"Hayır!" diye inleki. "Votrov ve kadın yukarıya çıktılar!"

"Kadın mı?" Duraksadı. "Yani tek başına değil mi? Emin misin?"

"Evet. Ve..." Çevresine bakındı.

"Ne? Ne var?"

"Kırmızı ceketli adam... ortada görünmüyor."

"Kim?" Kadın cevap vermeyince saçını kavrayıp kafasını salladı. "Kimden *bahsediyorsun*?" diye gürledi.

Kadın hıçkıra hıçkıra ağlamaya başlamıştı, cevap veremeyecek kadar korkmuştu.

Liderleri kadını bıraktı. Üçüne işaret etti ve, "Burada kalın. Onları izleyin. Hareket etmeye kalkan olursa öldürün," dedi. Sonra Cheyschek ve diğer dördünü işaret etti. "Diğerleri benimle yukarıya gelsin."

Merdivenleri dağ ormanlarında koşan kurtlar misali sessizce tırmandılar. Cheyschek keyif, heyecan ve hışımdan titriyordu. Soğuk gecenin içinden çıkıp acının çığlıklarını onların, o hainlerin, o günahkârların ve o pis cahillerin üzerine salmak ne kadar da erdemli bir davranıştı. Onları, kanları yabancı içkilerle kirlenmiş ve tütsü kokuları eşliğinde kendi arzularıyla namuslarını lekeledikleri pornografik bir ayin içinde bulmayı bekliyordu. Cheyschek, örneğin Qivos'un yakınlarındaki yerlerde –elbette Saypur'un buna tamamen müsamaha göstermesiyle– olanları duymuştu; oradaki kadınlar o kadar dekolteli elbiseler giyiyorlardı ki onların şeylerini görebiliyordunuz... şeylerini...

Bunun düşüncesi bile yüzünün kızarmasına neden oldu.

Bunu düşünmek günah. Böyle düşünceler hem zihinden hem de ruhtan uzak tutulmalı.

İkinci kata vardıklarında liderleri eldivenli ellerinden birini havaya kaldırdı. Durdular. Lider maskeli yüzünü çevirerek minicik siyah göz deliklerinden etrafı süzdü. Ardından o ve diğerleri bir üst kata çıkarken Cheyschek ve adamlardan ikisinin kalıp o katı araştırmasını işaret etti.

Cheyschek koridorları taradı, odaları kontrol etti ama hiçbir şey bulamadı. Ev boyutlarına göre çok boştu. *Bu adamın aşırılıklarına bir örnek daha,* diye düşündü. *Ülkesinin taşlarını bile gereksiz yere kullanıyor!*

Bir köşeyi dönüp duvarı iki kez tıklattı. Dinlemeye başladı ve ikinci bir *tık tık* sesi duydu, ardından evin daha da içlerinden gelen bir tane daha. Silah arkadaşlarının yakında olmasının verdiği tatminle başını salladı ve ilerlemeye devam etti.

Pencerelerden dışarıya baktı. Hiçbir şey yoktu. Odalara baktı.

Boş yataklar hariç hiçbir şey bulamadı. *Belki de Votrov burada sevgililerini tutuyordur; her odada bir tanesini*, diye düşündü Cheyschek kendini mahcup ve kirli hissederek.

Odaklan. Tekrar diğerlerini kontrol et. Bir kez daha duvarı tıklattı. Evin başka bir yerinden bir *tık tık* sesi daha işitti, ardından...

Hiç ses gelmedi.

Duraksadı. Dinledi. Tekrar duvarı tıklattı. Yine ikinci tıklama geldi ama üçüncü gelmedi.

Belki de beni duyamayacak kadar uzaktadır. Ama Cheyschek emirlerinin ne yönde olduğunu bildiğinden geriye dönerek merdivenlerin olduğu yere çıkmak üzere aynı koridorlardan ilerledi.

Merdivenlere ulaştığında tekrar duvarı tıklattı ve dinledi.

Bu sefer hiç ses gelmedi; ne ikinci ne üçüncü tıklatma.

Göğsünde kabaran panik duygusuyla savaşarak tekrar duvarı tıklattı.

Hiç ses gelmedi. Acaba neler oluyor diye düşünerek çevresine bakındı ve o anda gördü:

Karanlık ikinci kat holünde, fazlasıyla kabarık beyaz koltukta oturan biri vardı.

Cheyschek sürgüsünü doğrulttu. Oturan kişi kıpırdamadı. Cheyschek'i fark etmemiş gibiydi. Cheyschek duvara doğru geri çekildi ve sürgüsünü o kişinin üzerinden bir an dahi ayırmaksızın gölgelerin içinden ilerledi...

Yaklaştığında o kişinin grilere bürünmüş olduğunu ve kucağında gri bir maskeyle oturduğunu gördü.

Cheyschek sürgüsünü indirdi.

Bu silah arkadaşlarından biriydi. Ama adamın maskesi çıkmıştı ve emirleri maskelerini *asla* çıkarmamak yönündeydi.

Cheyschek öne doğru iki adım daha attı ve durdu. Adamın açık duran boynunda uzanan kırmızı-mor bir çizgi vardı ve gözleri ancak ölü olarak ifade edilebilecek şekilde tavana dikilmişti.

Cheyschek'in midesi bulandı. Yardım aramak için çevresine bakındı, birilerini çağırabilmek için duvarı tıklatabilmeyi arzuladı fakat koridorlarda onlara eşlik eden biri ya da bir *şey* vardı ve yerini belli etmek istemiyordu.

Bu gerçek olamaz. Burada sadece sosyete ve sanatçılar olmalıydı...

Ardından donakaldı.

Kuzey koridorundan boğulma sesleri mi geliyordu?

Sürgüsünü hazırladı. Kalbi kulaklarında atıyordu. İleriye atıldı, köşeyi döndü ve...

Silah arkadaşlarından biri koridorun kenarındaki bir kapının eşiğinde duruyordu, neredeyse görüş açısının dışında kalacaktı. Adam hafifçe titriyor, kolları iki yanından sarkmış halde dururken omuzları sarsılıyordu; ayrıca maskesinin üzerinde bir şey vardı, beyaz-pembe ve kapının iç tarafına doğru uzandığı için Cheyschek'in tam olarak göremediği kocaman bir şey.

Yaklaşırken silah arkadaşının yüzünde bir şey değil, bir *şeyler* olduğunu fark etti: bir çift kocaman el adamın kafasını sıkarken başparmakları ikinci boğumuna kadar göz yuvalarına girmişti.

Silah arkadaşı boğulurcasına sesle çıkarıyor ve inliyordu. Başparmakların etrafından kanlar fışkırıyor; bilekleri duvarları, yeri kırmızıya boyuyordu.

Cheyschek artık görebiliyordu.

Kapı eşiğinin gölgesinde duran dev gibi bir adam vardı ve çıplak elleriyle Cheyschek'in silah arkadaşını öldürmekteydi.

Dev kafasını kaldırarak baktı, gözünde soluk bir ateş gibi parlıyordu.

Cheyschek çığlık attı ve sürgüsünü körlemesine ateşledi. Dev adam irkildi ve Cheyschek'in silah arkadaşını düşürüp geriye devrildi. Dev tamamen hareketsiz bir şekilde koridorda yatıyordu.

Cheyschek gönlünce ağlayarak silah arkadaşına koştu ve maskesini yırtarcasına çıkardı. Maskenin altındaki yüzü gördüğünde çığlıkları ulumaya dönüştü.

Ölü silah arkadaşını kollarına aldı. *Ülkemin onurlu oğullarının başına ne geldiğine bak,* demek istedi. *Böyle kirli dönemlerde erdemliliğin ne getirdiğine bak.* Ama kendini bu kelimeleri dile getirebilecek kadar kontrol edemiyordu.

"En azından onu öldürdüm," dedi ölü arkadaşına, hıçkırıklarının arasında. "Lütfen bu yetsin. Lütfen. En azından sana bunu yapan adamı öldür..."

Öfkeli bir homurtu yükseldi. Cheyschek şaşkın halde durdu ve etrafına baktı.

Koca adam tuhaf bir kararlılıkla yavaşça oturur konuma geldi ve kafasını eğip ellerine baktı.

Sol elini açtı. Avucunda Cheyschek'in sürgü ucu gaz lambalarından gelen ışıkla parıldıyordu; belli ki hedefine bile ulaşamadan havada yakalanmıştı.

Koca adam elinde âdeta tuhaf bir çocuk oyuncağı varmış misali eğlenircesine sürgü ucuna baktı. Ardından başını kaldırdı ve bir buzdağının merkezini andıran soğuk, gri-mavi gözünü Cheyschek'e çevirdi.

Cheyschek sürgüsünü tekrar doldurmaya çabaladı. Algılayamadığı bir hareket oldu. Boynuna dolanan parmakları, kanın gözlerinin arkasına toplandığını ve yerden kaldırıldığını hissetti; gördüğü son şey ona doğru gelen pencere camıydı. Cam çevresinde dağıldığında kendini önce soğuk hava tarafından sarmalanmış olarak buldu ve hemen ardından da aşağıdaki sokak tarafından.

***

İki adam odaya daldığında Shara hazırdı: Ellerini kaldırmış, yatakta kıpırdamadan oturuyordu. Vohannes ise az önceki tavsiyelerini dinlememiş ve ayağa fırlamış, bastonunu bir kılıç misali doğrultmuş ve onlara çeşitli sebeplerden lanet okumaya başlamıştı.

"Eller havaya!" diye bağırdı adamlardan biri.

"Ee, ben ne yapıyorum," dedi Shara.

"Yere yatın!" diye bağırdı diğeri. Shara, eklemlerinden ve boyunlarından bağlanmış gri giysiler giydiklerini fark etti: Törensel bir giysi gibi görünüyordu ve yüzlerinde tuhaf, düz, gri maskeler vardı.

"Hepimiz oturacağız," dedi Shara.

Vohannes hiç de sakin sayılmazdı: "Sizin gibi zorbalar bana emir veremez! Hepinizin yedi ceddini ağzından sikerim!"

"Vo," dedi Shara sakince.

"Yere yatın! Yere!" diye bağırdı ikinci saldırgan. "Hemen! Şimdi!"

"Yakala onu!" dedi ilki.

"Dinleyin," dedi Shara.

"Siktirip gidin!" diye bağırdı Vohannes. Bastonunu adamlardan birine sapladı.

Adam homurdandı. "Kes şunu!"

"Yere *yat*, lanet olasıca!" diye bağırdı diğer saldırgan.

Ama Vohannes bir sonraki saldırısına hazırlanmıştı bile. Maskeli adamlardan biri bastonunu kavradı: Kısa süren bir mücadeleden sonra Vohannes bastonu bırakınca ikisi de geriye doğru tökezlediler.

Saldırganın sürgüsünden *klik* sesi geldi ve Shara hafifçe sola eğilerek az önce boynunun olduğu yerden geçip doğruca yatak başucuna saplanan sürgü ucundan kurtuldu.

Üç adam şaşkın şaşkın ona ve arkasında sallanan sürgüye baktılar.

Shara boğazını temizledi. "Dinleyin," dedi iki saldırgana. "Beni dinleyin. Çok büyük bir hata yaptınız."

"Kapa çeneni ve yere yat!" diye bağırdı bir tanesi.

"Silahlarınızı bırakmanız gerek," dedi Shara kadife gibi yumuşacık bir sesle. "Ve sakince teslim olmanız."

"Seni pis cücük," diye haykırdı bir tanesi. "Kapa çeneni ve yere *yat*."

"Sen kim..." Vohannes ayağa kalkmaya çabaladı.

"Dur, Vo," dedi Shara.

"*Neden?*"

"Tehlikede değiliz."

"Kapayın *çenenizi*!" diye bağırdı saldırganlardan biri.

"Az kalsın seni suratından vuruyorlardı!" dedi Vohannes.

"Şey, *biraz* tehlikedeyiz," diye itiraf etti. "Ama sadece... Sadece beklememiz gerek."

İki saldırganın da gitgide daha tereddütlü hale geldiğini fark etti, o yüzden Vohannes, "Neyi?" diye sorduğunda ikisi de biraz rahatlamış gibiydi.

"Sigrud'u."

"Neyi? Neden bahsediyorsun?"

"Sadece beklememiz gerek," dedi Shara, "ki o en iyi yaptığı şeyi yapabilsin." Saldırganlara döndü, "Şimdi arkadaşımın aya-

ğa kalkmasına yardım edeceğim. Silahsızım. Lütfen bana zarar vermeyin." Yere uzanıp Vohannes'in yatağın üzerine oturmasına yardım etti.

"Sigrud... kim?" diye sordu Vohannes.

Yakınlardan korkunç bir çığlık sesi ve kırılan camın şangırtısı geldi. Ardından sessizlik oldu.

"Bu Sigrud," dedi Shara.

Maskeli adamlar birbirlerine baktılar. Yüzlerini göremese de rahatsız olduklarını hissedebiliyordu.

"Silahlarınızı bırakmanız gerek," dedi Shara. "Ve burada bizimle birlikte beklemeniz. Eğer söylediklerimi yaparsanız hayatta kalabilirsiniz. Mantıklı davranın."

Maskeli adamlardan lider olduğu belli olan konuştu, "Bu bir numara. Pis cücüklere özgü bir numara. Onu dinleme. Sesler kâhyadan geliyor. Git de bak. Ve eğer birini görürsen öldür ve bu konuda pişmanlık duyma." Hâlâ sarsılmış görünen ikinci adam başıyla onaylayıp kapıya doğru yürümeye başladı. Lider onun omzunu kavradı, "Bu sadece bir numara. Ödüllendirileceğiz," dedi ve sırtına vurup onu yolladı.

"Onu ölüme gönderdin," dedi Shara.

"Kapa çeneni," diye azarladı lider. Artık nefes nefeseydi.

"Diğer adamlarının hepsi ya öldü ya da şu an ölüyor. Teslim olman gerek."

"Hep öyle söylemez misiniz zaten? Teslim ol, teslim ol, hep teslim ol. *Yeterince* teslim olduk. Size daha fazla şey *veremeyiz*."

"Senden hiçbir şey istemiyorum," dedi Shara.

"Silahımı bırakmamı istiyorsun, özgürlüğümü bırakmamı, yani her şeyimi istiyorsun."

"Bu bir savaş değil. Artık barış zamanı."

"Sizin barışınız. *Onun* gibi şeyler için barış," dedi iğrenmiş bir sesle, Vohannes'i işaret ederek.

"Hey..." dedi Vohannes.

"Günahkârlara, korkaklara ve kâfirlere kol kanat geriyorsunuz," dedi lider. "Geçmişe, olduğumuz her şeye sırtını dönmüş insanlara. Böylece bize savaşı dayatıyorsunuz."

"Biz," dedi Shara sertçe. "Savaşta. Değiliz."

Lider eğildi ve fısıldadı, "Bir cücük İlahi Şehir'e adım attığı *saniye* onunla savaştayım demektir."

Shara sessiz kaldı. Lider doğrulup etrafı dinledi. Hiç ses yoktu.

"Arkadaşın öldü," dedi Shara.

"Kapa çeneni," dedi lider. Omzuna uzanıp kısa, ince bir kılıç çekti. "Ayağa kalın. Sizi buradan bizzat çıkaracağım."

Shara, Vohannes'in topallayan bedenini yarı taşır halde misafir odasından çıkıp koridorda ilerlerken lider de peşlerinden geldi.

Birkaç saniye sonra Shara durdu.

"Devam et," diye gürledi lider.

"Önünü göremiyor musun?" diye sordu Shara.

Adam çevrelerinden dolaşıp koridorda yatan bir şey olduğunu gördü.

"Hayır," diye fısıldayıp yerdeki şeye doğru yürüdü.

Bu, kan gölünün içinde büzülmüş halde yatan maskeli bir bedendi. Kana bulanmış gri kumaşın üzerinden seçmesi zor olsa da boynu boydan boya yarılmış gibi görünüyordu. Lider diz çöktü ve kibarca elini maskenin altına sokup adamın alnına dokundu. Bir şeyler fısıldadı. Kısa bir süre sonra ayağa kalktığında kılıç tutan eli titriyordu.

"İlerlemeye devam edin," dedi çatlak bir sesle ve Shara adamın ağladığını fark etti.

Yürümeye devam ettiler. Başta ev fazlasıyla sessizdi. Ama merdivenlere ulaşmaya fırsat bulamadan boğuşma sesleri işittiler – ahşap çatırtısı, tabak şangırtısı ve sert bir bağrış– ve hemen ardından sol taraflarındaki büyük bir odaya açılan kapının eşiğinde dans eden bir sürü gölge gördüler.

"Balo salonu," diye mırıldandı Vohannes.

Lider doğrulttuğu kılıcıyla hızla öne geçti; ardından kendini hazırlayıp odaya daldı.

Vohannes'i sürükleyen Shara onu takip edip ne göreceğini bile bile içeriye baktı.

Balo salonu son derece gösterişliydi, en azından bir zamanlar. Bir maskeli saldırgan yere diz çökmüş, bileğini tutarak inliyordu: Eli tamamen kesilmişti ve fışkıran kan ahşap zeminde yayılıyordu. Bir diğer maskeli saldırgan köşede oturmuştu; kabzasına ka-

dar boynuna gömülmüş kısa, siyah uçlu bir bıçak yüzünden ölmek üzereydi. Odanın ortasındaki yemek masası devrilmişti; kan ve ter kaplı Sigrud bu siperin arkasında, debelenen zavallı bir saldırganın kafasını sol kolunun altına sıkıştırmış halde duruyordu. Sağ elinde balo salonun avizesinden kalanları tutuyor –belli ki avize tavandan sökülmüştü– ve onu kılıçla üzerine gelmekte olan başka bir saldırgana karşı kendini savunmak için kullanıyordu. Parıldayarak havada uçuşan onca kristal parçası yüzünden anlaşılması güç olsa da saldırgan istikrarlı bir biçimde yeniliyormuş gibi görünüyor ve Sigrud'un avizeyi tutan yumruğunu kafasını sıkıştırdığı adamın mutsuz suratına gömdüğü her hamle arasında geriye doğru tökezliyordu.

Saldırganların lideri bu görüntü karşısında bir an duraksadıktan sonra şevkle kılıcını kaldırıp ciğerlerini patlatırcasına bağırarak koştu ve masanın üzerinden atladı.

Sigrud ona sinir olmuş bir bakış attı –*Yine ne var?*– ve tam da sırtına liderin kılıcının ucu saplanacağı anda koltuğun altındaki adamı havaya kaldırdı.

Maskeli adamların ikisinin de şaşkınlıktan nefesleri kesildi. Sigrud avizeyi boştaki adamın kılıcına geçecek şekilde havada savurdu ve adamı yere devirip avizeyi üzerine bıraktı.

Lider kılıcının sapını bırakıp kısa bir bıçak çıkardı ve acı dolu bir çığlık eşliğinde Sigrud'un üzerine atıldı.

Sigrud kafasını tuttuğu ölü (ya da ölmek üzere olan) adamı bırakıp liderin bileğini kavrayarak bıçağın kendisine zarar vermesini önledi. Lidere kafa attı ve hemen ardından –Vohannes'ten çıkan dehşet sesleri eşliğinde– ağzını kocaman açarak adama doğru atılıp adamın boğazının büyük bir kısmını dişleriyle parçaladı.

Kan, adamın kalp atışlarının ritmiyle fışkırıp duruyordu. Shara'nın aklından tek bir düşünce kendisinden bir anlığına iğrenmesine neden oldu: *Gazeteler kesin bunu yazacak.*

Artık tamamen kırmızıya bulanmış olan Sigrud, lideri bırakıp ölü adamın sırtındaki kılıcı kaptı ve âdeta düşünmeden, ağlayan, kesik bilekli saldırgana bir mızrak gibi fırlattı. Kılıcın ucu adamın tam çene kemiğinin altından girdi. Adam anında yere yığıldı. Adamın kafatasına saplanmış olan kılıç sallandı ve çıkamayacağı

kadar derine girmiş olduğu için sallanırken rahatsız edici bir çatırtı çıkardı.

Sigrud avizeden kalanların altına hapsolmuş homurdanan adama döndü.

"Hayır," dedi Shara.

Dönüp kadına baktı. Gözü buz gibi bir öfkeyle parıldıyordu.

"Canlı birine ihtiyacımız var."

"Beni vurdular," dedi kanayan avucunu göstererek. "Bir okla."

"Canlı *birine* ihtiyacımız var, Sigrud."

"Beni *vurdular*," dedi tekrar kızgınca, "bir *okla*."

"Alt katta daha fazla saldırgan olmalı," dedi Shara. "Rehineler, Sigrud. Düşün. Onları kurtar, dikkatlice."

Sigrud kendisine zahmetli bir iş verilmiş bir çocuğu andıran bir yüz ifadesi takındı. Boynuna bıçak saplanmış adama doğru gitti ve bıçağı çıkarıp sert adımlarla odayı terk etti.

Vohannes rezil olmuş balo salonuna baktı. "*Bu mu?*" dedi. "Adamının en iyi yaptığı şey *bu mu?*"

Shara avizeden kurtulmaya çabalayan adama yaklaştı ve onu etkisiz hale getirmeye başladı. "Hepimizin yeteneği ayrı."

***

Sigrud alt kata indiğinde rehinelerin başında bekleyen maskeli saldırgan göremedi. "Şükürler olsun geldin, biz..." dedi bir kadın Sigrud'u tamamen görmeden evvel. Ardından çığlık atmaya başladı.

Mulaghesh kadının yarısı kadar bile ürkmemişti. Holdeki kolonlardan birinin yanında boğazını temizledi: Vilayet valisi griler içindeki bir şeklin üzerine eğilmişti ve rengârenk bir kurdeleyle sakince onu boğuyormuş gibi görünüyordu. Mulaghesh sol gözü sert bir darbe yüzünden morarmış bir halde Sigrud'a baktı ve, "İki tane daha var. Kapıdan çıktılar," dedi.

Sigrud dışarıya çıktığında araba çalışmaya başlamış fakat henüz hızlanamamıştı. Botları üzerlerinde koştuğu parke taşlarını inletti. Arabadaki adamlardan birinin bağırdığını duydu: "Bas gaza! Bas gaza! Hadi!"

Cevap geldi: "Bastım! Deniyorum!"

Araba vites yükseltti ama uzaklaşamadan Sigrud ileri atıldı ve arka kapıyı kavradı.

"Siktir!" diye inledi adamlardan biri. "Ah, Tanrılar aşkına!"

Sigrud'un elleri kandan o kadar kayganlaşmıştı ki az daha arabayı kaçırıyordu. Tek ayağını basamağa atıp sağ eliyle uzanarak bıçağını arabanın tavanına sapladı.

"Vur şunu, lanet olasıca!" diye bağırdı bir ses.

Arabanın camında bir sürgü belirdi. Sürgü ucu camı geçerek onu birkaç santimle ıskaladı ama camı kırmadı. Sigrud sol eliyle pencereyi yumrukladı ve ona ateş eden adamı yakalayıp tekrar tekrar arabanın kapısına ve tavanına çarpmaya başladı.

Artık tamamen paniğe kapılmış olan sürücü arabanın kontrolünü kaybetmeye başladı. Sigrud yanlarından geçip giderken şaşkın şaşkın kendisine bakan kafe ve restoran müşterilerini, fayton şoförlerini görebiliyordu. Küçük bir çocuk keyifle onları işaret edip güldü.

Sigrud adamın bilincini kaybettiğini fark edip onu arabadan atmak için tek koluyla camın dışına çekmeye çalıştı. Ardından araba sağa keskin bir dönüş yaptı...

Sigrud kafasını kaldırdı. Bir binanın köşesi hızla üzerlerine gelmekteydi. Anında şoförün arabayı duvara sürterek kendisinden kurtulmayı planladığını anladı.

Arabanın tavanına tırmanmayı düşündü fakat yeterince zamanı olmayacağına karar vererek bıçağını çekip aşağıya atladı.

Acı dolu bir düşüştü ama arabanın kırık penceresinden sarkan adamın başına gelenler kadar acı verici değildi: Islak bir *şak* sesi gelmiş ve taş sokaklarda bir şey yuvarlanmıştı. Sigrud şoförün dehşet çığlıkları atmaya başladığını ve yolcudan kalanların pencereden kayıp bir oluğa düştüğünü işitti.

Araba geniş bir dönüş yapıp saptığı bir sokakta ilerlemeye başlamıştı. Artık bıkmış olan Sigrud ayağa kalktı ve arkasından koştu.

Sokağa saptı. Araba birkaç metre ötede durmuştu. Arabaya doğru atılıp sürücü kapısını savurdu ve...

Hiçbir şey. Araba boştu.

Çevresine bakındı. Sokak boş bir bina duvarıyla sona eriyordu ama öncesinde de hiçbir şey yoktu: ne pencere, ne merdiven, ne geçit, ne rögar kapağı, ne kapı.

Sigrud homurdandı ve bıçağını kınına sokup yavaşça yürüyerek duvarlara dokundu. Hiçbirinin bir özelliği yoktu. Âdeta şoför ortadan kayboluvermişti.

İç çekti ve yanağını kaşıdı. "Yine mi ya?"

Ağacın dibindeki taşım ben.
Güneşin altındaki dağım ben.
Toprağın bağrında akan nehirim ben.
Tepelerdeki oyuklarda yaşarım ben.
Kalbindeki oyuklarda yaşarım ben.
Orada yatanları gördüm ben.
Zihinlerinizde yaşayanları biliyorum ben.
Doğruyu biliyorum ben. Adili biliyorum ben.
Kolkan'ım ben ve dinleyeceksin sen.

–KOLKASHTAVA, İKİNCİ KİTAP

ZİHNE KAZINMIŞ BİR ANI

Bulikov Polis Merkezi'nin subay yemekhanesi yaşanmakta olan panik için benzersiz bir bakış açısına sahipti. Öndeki ofislere bakan pencereleri vardı; böylece içeridekiler, orada gelişmekte olan –siyasetçileri, muhabirleri, öfkeden deliye dönmüş vatandaşları ve rehineler akrabaları içeren– büyük çaplı ayaklanmayı izleyebildikleri gibi, arka taraftaki sorgu odası koridorlarındaki asıl şüphelinin kim olduğu, kimlerin hastaneye götürülebileceği ve Sigrud'la ne yapmaları gerektiği konularında hâlâ kararsız olan Bulikov polisini de görebiliyorlardı.

"Bu, benim için yeni bir deneyim," dedi Shara.

"Gerçekten mi?" dedi Mulaghesh. "En az birkaç kez tutuklanmış olacağını tahmin ediyordum."

"Hayır, hayır, *hiç* tutuklanmadım. Yetkili olmanın avantajlarından biri."

"Hoş olmalı. Az önce kendisine suikast düzenlenmiş biri için oldukça sakin görünüyorsun. Kendini nasıl hissediyorsun?"

Shara omuz silkti. İşin aslı, çevrelerinde kıyamet koparken burada Mulaghesh'le birlikte çay içtiği için kendisini tuhaf hissediyordu. Konumları yüzünden anında diğer rehinelerden ayrılmışlardı; bunun temel sebebi ofis memurlarının çoğunun tanıdığı Mulaghesh'ti. Mulaghesh gözüne bir buz torbası tutuyor ve sık

sık 'sıçtığının yavaşlığı' ya da 'sıçtığının yaşlılığı' hakkında söyleniyordu. Yerel karargâha haber göndermişti ve Saypur'un tecrübeli askerlerinden oluşan küçük bir birlik onlara göz kulak olmak için kısa süre içinde gelecekti. Shara herhangi bir şey söylememiş olsa da bu konuda hiç de mutlu değildi: Kişinin çevresindeki güvenlik genelde rakibininkini aşmasını güçleştirirdi. Ayrıca Sigrud genelde gereken güvenliği sağlamayı başarıyordu. Fakat şu anda kendisi bir hücrede sakinleşmekteydi. Hiç zarar görmeden yakalanan saldırgan normalde en azılı suçlular için kullanılan küçük bir hücreye tıkılmıştı.

Bir memur çaydanlıklarını tazelediğinde Shara anında yenisini de tüketmeye koyuldu. "Bu dördüncü çaydanlık," diye belirtti Mulaghesh.

"Ee?"

"Yani normalde de bu kadar çay içer misin?"

"Çalışırken içerim."

"Her daim çalışan tarzda birine benziyorsun."

Shara çayını yudumlarken omuz silkti.

"Eğer bu şekilde devam etmeyi planlıyorsan, bir ürologla tanışmanı öneririm."

"Gözün nasıl?"

"Küçük düşücü. Ama daha kötü hale geldiği olmuştu."

"O kadar da küçük düşürücü olamaz. Şüphesiz ki kavgada kaybeden taraf adam oldu."

"Bir zamanlar," diye iç çekti Mulaghesh, "böyle küçük ahmakların işini nefes almaya dahi gerek duymadan bitirirdim. Artık benden geçti, herhalde. Gençliğin getirdiği zindelik için" –irkildi ve buzu gözüne bastırdı– "neler vermezdim. Gerçi en iyi zamanımda dahi adamının o evde yaptıklarıyla *boy ölçüşemezdim*. Onu nereden buldun?"

Shara, "Oldukça kötü bir yerden," demekle yetindi.

Ardından yavaşça kendi içine çekildi. Uzaktaki bağrışlarm gürültüsünü duymaz oldu ve zihninde bir liste oluşturmaya başladı.

Shara, istihbarat işinin yarısını listelerin oluşturduğunu düşünüyordu, diğer yarısı da sabırdı. Sonuçta casusluk veri toplamak ve onu sınıflandırmak meselesiydi: Kim hangi gruba ait ve ne-

den; şu an neredeler, bundan nasıl emin olabiliriz ve o bölgede bizden biri var mı; artık grupları sınıflandırdığımıza göre onları hangi güvenlik tehdidi seviyesinde konumlandırmalıyız; vesaire, vesaire.

O yüzden Shara'nın ne zaman bir konuda kafası karışsa düşüncelerini alıp ayıklıyor; onları sap ve saman misali birbirlerinden ayırıyor; zihnini kazıp bilgilerinin içindeki gerçekleri bulmaya çalışıyor; kendi kendini sorgulayarak bitmek tükenmek bilmeyen not, nitelik, sınıflandırma ve istisna listeleri oluşturuyordu:

Durum: Efrem Pangyui saldırıya uğrayalı daha bir hafta olmadan bana saldırıldı.

I. Saldırının benim için düzenlendiğinden emin değilim.

A. Başka kimin için olabilir?

1. Vo, Saypur için mühimmat üretmek istiyor. Bu, onu orada öldürmek için yeterli bir gerekçe.

a. O zaman neden fırsatını bulduklarında Vo'yu öldürmediler? Odaya girer girmez vurabilirlerdi.

b. Anlaşma henüz resmileşmedi ve duyurulmadı.

1) Bu bir anlam ifade etmez; dışarı haber sızmış olabilir.

II. Efrem ofisindeki sert bir aletle ölene kadar dövüldü. Bu adamlar çok daha profesyonel görünüyorlardı.

A. Sen öyle san. Efrem'e saldıran her kimse henüz yakalanmadı; bu, profesyonel olduğunu göstermiyorsa, ne gösterecek?

1. Profesyonellik ve yerel otoritenin beceriksizliği birbirlerinden çok farklı şeyler.

B. Efrem Depo yüzünden saldırıya uğramış olabilir. Ne Vo'nun ne de benim Depo'yla ilgimiz var.

1. Varlığından haberdarım.

a. Gerçi bu öldürülmem için yeterli olmaz.

2. Üçümüz de doğamız gereği Kıtalıların duyarlılıklarına ters düşüyoruz.

a. Yeterli bir belirleyici değil. Kıtalıların duyarlılıklarına ters *düşmeyen* ne var?

Durum: Efrem Pangyui Zikredilemeyecek Depo'yla ilgili araştırma yapıyordu.

I. Vinya bunu biliyor mu? Nasıl bilmez?

A. Efrem Kıta için mi çalışıyor? Bir hain mi?

1. Gerzekleşme.

B. Neden bana söylemedi? Orada benim bilmemem gereken ne gömülü?

1. Muhtemelen birçok şey.

2. Kıtalılar Depo'ya girebilmek için onu öldürmüş olabilir mi?

a. Mulaghesh Depo'ya Efrem dışında kimsenin girmediğinden emin.

C. Eğer Vinya Efrem'in yaptıklarından haberdarsa neden burada kalmama izin veriyor?

1. Belki de tüm bunları çözemeyecek kadar salak olduğumu düşünüyordur.

2. Beni koruyor mu? Neye karşı?

a. Manyaklaşma. Az önce saldırıya uğradım; tabii ki beni korumuyor.

3. Öldürülmemi mi istiyor?

a. O senin teyzen.

1) Bakan olmak onun için teyze olmaktan daha önemli.

a) Peki, o zaman *bakan* neden ölmemi istiyor?

2) Eğer Vinya ölmemi isteseydi ölmüş olurdum, nokta.

4. Vinya Efrem'in öldürülmesini mi istedi?

a. Efrem'in Bakanlık için çalıştığı çok aşikâr. Neden senin için çalışan birini öldüresin ki?

Durum: Yirmi üç saattir hiç uyumadım.

I. Daha fazla çaya ihtiyacım var.

Shara iç çekti. "Yüzbaşı Nesrhev'den henüz haber çıkmadı mı?"

"Çıkmadı," dedi Mulaghesh. "Hâlâ gelmedi. Ama saat sabahın dördü ve evi buraya yakın değil."

"Nerede yaşadığını biliyor musun? Bunu nereden biliyorsun?"

"Sütten çıkmış ak kaşık gibi davranmayı kes, Elçi," dedi Mulaghesh. "Sana yakışmıyor." Shara gizlice gülümsedi: *Gençliğin getirdiği zindelik, elbette...* "Her neyse. Nesrhev'le... *geçmişimizin,* onun bu kadar büyük bir soruşturmanın yabancı bir elçi tarafından elinden alınmasına sıcak bakmasını sağlayacağını sanmıyorum."

"Elinden almıyorum," dedi Shara. "Onların kendi soruşturması var, benim kendi soruşturmam. Sadece yakalanan adamla önce ben konuşabilmeyi istiyorum."

Qivos'ta olsak bu ne kadar da kolay olurdu, diye düşündü. *Onu sokağın ortasından kaçırıp hiç orada olmadığını iddia ederdik...* Kısa bir süre için medeni ülkelerin ona gitgide ne kadar da çok zorluk çıkardığı gerçeği üzerine düşündü ve bir anlığına ne kadar kullanışsız olsa da idealizmini koruduğu için Vohannes'i kıskandı.

Shara'nın aklına bir fikir geldi ve başka masada duran eski bir gazeteyi aldı. ŞEHİR AYANI WICLOV MÜLTECİ MAHALLESİNE KARŞI başlıklı yazıyı bulana kadar sayfaları karıştırdı. Başlığın altında yuvarlak yüzünde acımasız bir ifade ve dağ gibi bir sakal olan adamın fotoğrafı vardı. Shara'ya sürekli bağırsam mı yoksa sadece sesimi mi yükseksem diye düşünen bir adammış gibi geldi.

"Neden Wiclov hakkındaki yazıyı okuyorsun?" diye sordu Mulaghesh.

"Onu tanıyor musun?"

"Onu herkes tanır. Boktan bir adam."

"Bana söylendiğine göre," dedi Shara, "Pangyui'nin öldürülmesiyle bir bağlantısı olabilirmiş."

"Bunu sana Votrov mu söyledi?"

Shara başıyla onayladı.

"Ben olsam dikkatli olurdum Elçi," dedi Mulaghesh. "Votrov sana kendi kara listesini veriyor olabilir."

Shara fotoğrafa bakmaya devam etti ama Mulaghesh az önce en derin kaygılarından birini dillendirmişti: *Körlemesine ilerliyo-*

rum, diye düşündü. *Normalde bir operasyona hazırlanmak için altı ayım ya da altı haftam olur; altı saatim değil...*

Biraz daha çay içti ve Mulaghesh'e sadece işi çok, çok kötü gittiğinde bu kadar çok kafein aldığını itiraf etmemeye karar verdi.

Yüzbaşı Nesrhev –kendisi oldukça yakışıklı bir adamdı ve Mulaghesh'ten en az on yaş gençti– sabaha karşı beş buçukta gelebildi. Herhangi bir şeye sıcak bakar bir hali yoktu ki bu, o saatte uyanan insanlar arasında oldukça sık görülen bir durumdu ama Shara rozet ve evrak üçkâğıtlarında son derece başarılıydı ve "uluslararası bir vaka" kalıbı birkaç kez kullanıldıktan sonra istemeyerek de olsa "bir saatin var ve şu an başladı" cümlesini kurmaya razı geldi.

"Bu yeterli," dedi zaman sınırlamasını görmezden gelmek konusunda kararlı olan Shara. "Votrov'a ne oldu?"

"İfadesini verir vermez kız arkadaşı onu sarmalayıp evine götürdü," dedi Nesrhev. "Çükünü bir kavradın mı o adamı nereye istersen götürebilirsin."

Esprisine gülünmesini beklediyse de Shara rol yapmaya gerek duymadı.

***

Yakalanan adamın aslında genç bir oğlandan fazlası olmadığı ortaya çıktı: Shara odaya girdiğinde yaşının on sekiz civarı olduğunu düşündü. Hücredeki büyük ahşap masanın arkasında oturmuştu ve dik dik ona bakıp bileklerini ovarak, "Ah, sen mi geldin? Ne *istiyorsun*?" dedi.

"Öncelikle sana tıbbi müdahalede bulunmak." Kapıyı artık son derece yorgun olan doktor için açık tutu.

Doktor yakalanan oğlanı muayene ederken dehşete düştü. "Bu çocuk bir camın içinden mi geçti?"

"Bir avizeyle dövüldü."

Doktor homurdandı ve kafasını iki yana salladı: *Bu insanlar kendilerine zarar vermek için ne kadar saçma yöntemler buluyorlar.* "Yaralarının çoğu yüzeysel gibi görünüyor. Bileği fena burkulmuş."

Doktor, işi bittiğinde reverans yaparak izin istedi. Shara oğlanın karşısına oturup çantasını yere, yanına koydu. Oda oldukça soğuktu: Duvarlar kalın taştandı ve bu binayı kim tasarladıysa buraya ısıtma koymaya gerek duymamıştı.

"Kendini nasıl hissediyorsun?"

Oğlan cevap vermedi, surat asmakla yetindi.

"Sanırım doğrudan konuya girip," dedi Shara, "neden bana saldırdığını sorabilirim."

Oğlan bakışlarını Shara'ya çevirip bir süre baktıktan sonra gözleri kaçırdı.

"*Bu amaçla* mı gönderilmiştiniz? Arkadaşlarının bunun için bolca fırsatı vardı."

Göz kırpmakla yetindi.

"Adın ne?"

"Bizim adımız yok," dedi oğlan.

"Yok mu?"

"Yok."

"Neden?"

Cevap vermeyi düşündü ama tereddüt ediyordu.

"Neden?"

"Çünkü biz susturulduk," dedi oğlan.

"Bu ne demek?"

"Geçmişimiz yok. Tarihimiz yok. Ülkemiz yok." Kelimeler ağzından iyice ezberlenmiş bir metin temposunda dökülüyordu. "Bunlar elimizden alındı. Ama onlara ihtiyacımız yok. Kim olduğumuzu bilmek için onlara ihtiyacımız yok."

"O zaman sen nesin?"

"Biz hayat bulan geçmişiz. Unutulamayız ve görmezden gelinemeyiz. Zihne kazınmış bir anıyız."

"Yani Restorasyonistlersiniz," dedi Shara.

Oğlan sessiz kaldı.

"Doğru mu?"

Gözlerini kaçırdı.

"Silahlarınız, giysileriniz, arabanız," dedi Shara. "Hepsi oldukça pahalı şeyler. İnsanlar böyle bir paranın el değiştirmesini fark eder. Artık araştırıyoruz. Ardında kimi bulacağız? Wiclov'u mu?

Ernst Wiclov'u mu?" Hiç tepki vermedi. "O, Restorasyonistlerin varlıklı bir destekçisi, öyle değil mi? Anladığım kadarıyla politik afişleri birçok silah görseli içeriyor. Bunların arkasında onu mu bulacağız, çocuk?"

Oğlan gözlerini masaya dikmişti.

"Bana hiç de," dedi Shara, "azılı bir suçlu gibi gelmiyorsun. O zaman neden öyleymiş gibi davranıyorsun? Döneceğin bir evin yok mu? Tüm bunlar keyifsiz politik oyunlar. Bunu durdurabilirim. Seni buradan çıkarabilirim."

"Konuşmayacağım," dedi oğlan. "Konuşamam. Ben senin ve halkın tarafından susturuldum."

"Maalesef bu konuda yanılıyorsun."

"Ben *yanılmıyorum*, kadın," dedi oğlan. Shara'ya dik dik baktı ve gözlerini kaçırırken bakışları onun açıktaki boynuna ve köprücük kemiğine kaydı.

Ah. Demek eski kafalı. "Umarım herhangi bir kuralı çiğnemiyorumdur," dedi Shara. "Evli olmayan bir kadınla tek başına kaldığın için herhangi bir ceza çekmen gerekecek mi?"

"Sen bir kadın değilsin," dedi oğlan. "Kadın olabilmen için önce insan olman gerekir. Cücükler sayılmaz."

Shara hoşça gülümsedi. "Eğer bu doğruysa neden bu kadar gerginsin?"

Oğlan cevap vermedi.

Shara çok çekici olduğunu düşünmüyordu fakat her daim tüm yolları denemeye hevesliydi. "Burası oldukça sıcak," dedi. "Sence de öyle değil mi? Sıcak bastığında ellerim terler." Eldivenlerini parmaklarını teker teker çekerek çıkardı ve onları düzgünce katlayarak masanın üzerine koydu. "Senin de ellerin terliyor mu?" Oğlanın yaralı eline doğru uzandı.

Oğlan, kadının eli ateşten yapılmaymış gibi geriye kaçtı. "Bana *dokunma*, kadın! Ve beni... gizli dişiliğinle kandırmaya çalışma!"

Shara kahkahasını bastırabilmek için çok çaba sarf etti. Tarih dersleri hariç bu terimin kullanıldığını duymamıştı ve bu kadar içtenlikle söylenildiğini *hiç* işitmemişti. "Konuşmayı reddeden birine göre oldukça fazla şey söyledin. Ama itiraf etmem gerekir

ki arkadaşın kadar çok konuşmuyorsun." Çantasından bir dosya çıkarıp incelemeye başladı.

"Kimin kadar?" diye sordu oğlan şüphe içinde.

"Yakaladığımız diğer adam kadar," dedi Shara. "O da adını söylemedi. Ölmek üzere olmasına rağmen. Ama başka bir sürü şey söyledi." Elbette bunların hiçbiri doğru değildi –Sigrud ortadan kaybolan haricindeki saldırganların hepsini öldürmüştü– ama Shara neşe yayan bir gülümsemeyle oğlana bakarak sordu, "Ortadan kaybolma numarası nasıl işliyor?"

Oğlan irkildi.

"Şehrin bir ucundan diğerine ulaşım için o numarayı kullandığınızı biliyorum," dedi Shara. "Arabalar. İnsanlar. Boş bir sokak ya da yol buluyorlar, oraya sapıyorlar ve *puf*. Yok oluyorlar. Oldukça... mucizevi."

Oğlanın kulaklarının yanında ter damlaları ışıldıyordu.

"Arkadaşın anlamsızca konuşup duruyordu," dedi Shara. "Anlarsın ya, kan kaybından zayıf düşmüştü. Anlattıklarının ne kadarı gerçek ne kadarı yalan emin olamıyorum ama... neredeyse tamamının gerçek olduğunu düşünmeye daha yatkınım. Ki bu, aslına bakarsan oldukça etkileyici."

"Bu... bu doğru olamaz," dedi oğlan. "Hiçbirimiz asla konuşmayız. Ölürken dahi. Bizi Slondheim'a atsanız bile konuşmayız."

"Aslına bakarsan bunun olmasını sağlayabilirim," dedi Shara. "O hapishaneye gittim. Hayal edebileceğinden bile kötü bir yer."

"*Asla* konuşmayız."

"Evet ama yetilerinin kontrolünü kaybedersen... Bu oldukça anlaşılabilir bir durum. Bize başka neler anlatacak? Eğer onun yerine her şeyi dürüstçe anlatırsan sana karşı hoşgörülü oluruz. Eve dönmeni sağlarız. Tüm bunları ardımızda bırakırız. Ama eğer anlatmazsan..."

"Hayır," dedi oğlan. "*Hayır.* Asla yapamayız... *Ödüllendirileceğiz.*"

"Neyle?"

Oğlan rahatsız olmuş halde bir nefes aldı ve ilahi söylemeye başladı.

"Bu da ne?" diye sordu Shara. Dinlemek için ona doğru eğildi.

Oğlan ilahiye devam etti, "Dağlarda, kayanın yanında, ödüllendirileceğiz, kutsalların kutsalı. Dağlarda, kayanın yanında, ödüllendirileceğiz, kutsalların kutsalı."

"Neyle ödüllendirileceksiniz hapse atılmakla mı, ölümle mi...?" dedi Shara. "Birçoğunuz halihazırda öldü. Gözlerimle gördüm. Senin de gördüğünü biliyorum. Onlar ödüllendirilecekler mi? Dilekleri gerçekleşti mi?"

"Dağlarda, kayanın yanında, ödüllendirileceğiz, kutsalların kutsalı," dedi oğlan daha yüksek sesle. "Dağlarda, kayanın yanında, ödüllendirileceğiz, kutsalların kutsalı."

"Aileleri ödüllendirildi mi? Arkadaşları? Yoksa aileleri, arkadaşları bile mi yok?"

Ama oğlan ilahiyi tekrar tekrar söylemeye devam etti. Shara iç çekti, düşündü ve odadan çıktı.

***

"Sana ihtiyacım var, asker," dedi Shara.

Sigrud gözünü açtı. Hücresinin köşesine yığılmıştı. Elleri sargılar içindeydi ve neredeyse üzerinde kan kalmayacak kadar temizlenmişti. Shara uyanık olduğunu anlayabiliyordu: Piposu hâlâ tütüyordu.

"Seni kısa süre içinde serbest bırakacaklar," dedi. "Tüm bunları ayarlamayı başardım... zayiata rağmen. Rehineler senin kahramanca davrandığın konusunda destek oldular."

Sigrud umursamaz ve hor gören bir tavırla omuz silkti.

"Elbette. Şimdi. Sana birkaç taşeron bulmak için ortamı koklamanı söylemiştim. Şansın yaver gitti mi?"

Başıyla onayladı.

"Güzel. Zahmet olmazsa haydutluk yardımına ihtiyacımız olacak. Salıverildiğinde üniversitedeki hizmetçiyi kapmanı istiyorum. Pangyui'nin yanında çalışanı, geçen gün bizi takip edeni. Aslında bunu anında yapmalıydık ama başka... işimiz vardı. Onu yakala ve elçiliğe getir. Onu bizzat sorgulamak istiyorum. Taşeronların geride kalıp onun evini izlesin ve gelip giden biri olacak mı baksın. Bunun akşamüstü..." Saatine baktı. "... altıya kadar

halledilmiş olması gerek. Ve kimseler farkına varmamalı. Hem sen hem de kadın takip altındaymışsınız gibi düşünüp ona göre davran. Anlaşıldı mı?"

Sigrud iç çekti. Ardından yapabileceği başka şeyler var mı diye düşünüp daha iyi bir planı olmadığına karar vermiş bir ifade takındı. "Akşamüstü altı."

"Güzel."

"Hayatta kalan adam," diye sordu. "Konuşuyor mu?"

"Hayır. Ve konuşacak türde biri olduğunu sanmıyorum."

"O zaman ne olacak?"

Shara gözlüklerini düzeltti. "Biraz daha zaman kazanmaya çalıştım ama onu normal yollardan kırmaya yetecek kadar değil."

"O zaman ne olacak?"

"Şey." Shara düşünceli düşünceli hücrenin köşesine baktı. "Sanırım ona ilaç vermem lazım."

Sigrud birden daha ayılır gibi oldu. İnanamaz bir ifadeyle ona baktı. Ardından gülümsedi. "Eh. En azından eğleneceksin."

***

Shara hücrenin kapısında durup gözetleme deliğinden yakalanan oğlanı izliyordu. Saatine baktı; kırk dakika. Oğlan ürperişini kovmak istercesine başını iki yana salladı ardından bardağını kaldırdı ve bir yudum aldı. *Şu âna kadar yedi yudum*, diye düşündü Shara. *Keşke susamış olsaydı...*

Oğlan âdeta sönüyormuşçasına gitgide daha öne düşüyordu. Shara tekrar saatine baktı: Olağandışı bir yavaşlıkta gitmese de daha hızlı gitmesini tercih ederdi.

"O kadar da merak uyandırıcı olamaz," dedi yanına gelen Mulaghesh.

"Değil," dedi Shara.

"Hm. Hayatta kalan çocuğun konuşmadığını duydum."

"Konuşmuyor. Bağnaz; bu talihsiz ama beklendik bir durum. Bence ölümden korkacak tarzda biri değil. Daha çok sonrasında olacaklardan endişeleniyor."

Hücredeki oğlan kafasını kaldırıp gözlerini duvara dikti. Yü-

zündeki ifade huşu içinde, dehşete düşmüş, büyülenmiş gibiydi. Hafifçe titremeye başladı."

"Nesi var?" dedi Mulaghesh. "Deli mi?"

"Hayır, hayır. Gerçi, yaptıkları düşünüldüğünde belki öyledir. Ama *bu*, delilikten değil."

"O zaman nesi var?"

"Bu... Qivos'ta öğrendiğim alışılmışın dışında bir yöntem. Kısıtlı zamanda işe yarayan bir yöntem, gerçi daha fazla zamanımız olmasını tercih ederdim... en az dört, beş saat. Ama bu yöntem ucuz. Ve kolay. Sadece karanlık bir odaya, biraz ses efektine... ve bir simyacı taşına ihtiyacın var."

"Bir *ne*?"

"Sütten çıkmış ak kaşık gibi davranmayı kes, Vali," dedi Shara. "Sana yakışmıyor."

"Ona *ilaç* mı verdin?"

"Evet. Güçlü bir halüsinojenik ve aslına bakarsan burada oldukça yaygın, gerçi eğlence amaçlı kullanılmıyor. Kıta'daki geçmişi düşünüldüğünde bu, anlaşılabilir bir şey."

Mulaghesh konuşamayacak kadar şaşkındı.

"İlah'la daha samimi bir iletişim için kullananlara dair onlarca hikâye var," diye devam etti Shara dalgın dalgın. "Engelleri yıkmak, sonsuzla birleşmek tarzı şeyler sağlıyor. Hatta bazı mucizeleri daha güçlü kılmak için de kullanılıyor: İlahların rahipleri müthiş mucize becerilerini sergilemeden önce tüketirlermiş. Çok güçlü bir madde ama sonuçta sadece bir uyuşturucu."

"Sürekli yanında öyle bir şeyle mi dolaşıyorsun?"

"Elçilikten getirmesi için Pitry'yi gönderdim. Genelde yüksek ateşle evlerinde yatıyorlarmış gibi hissetmelerini sağlamaya çalışırım, çevrelerinde aileleriyle ya da en azından ailesi olduklarını iddia eden kişilerle ve çoğunlukla kendilerini o kadar tedirgin hissederler ki her şeyi anlatırlar. Buradaki durumun öyle sonuçlanacağından emin değilim ama hapishane hücresinin tetikleyeceği hezeyan..."

Oğlan nefesini tutmuş halde koluna baktı ve ardından gözlerini tavan çevirdi. Sonra başının iki yanından tutarak biraz hıçkırdı.

"...daha kâbusvari olacaktır."

"Bu işkence değil mi?"

"Hayır," dedi Shara kısık sesle. "İşkencenin neye benzediğini biliyorum. Bunun onunla uzaktan yakından alakası yok. Ayrıca *bu şekilde* daha doğru cevaplar alabiliriz. İşkence genelde duymak istediğin şeyin söylenmesiyle sonuçlanır. Ve insanlar bu yöntem konusunda daha bağışlayıcı. Çoğunlukla tam olarak neler olduğundan emin olamadıkları için."

"Asker olarak kalmayı seçtiğim için çok mutluyum," dedi Mulaghesh, "ve senin alanında çalışmaya başlamadığım için. Bu, ağzımda acı bir tat bırakıyor."

"Eğer bilgiyi *alamazsak* daha da kötü olur çünkü bilgi genelde hayat kurtarır."

"Bu da ahlaki değerlerimizi kapıda bırakacağımız anlamına mı geliyor?"

"Ulusların ahlaki değeri olmaz," dedi Shara, teyzesinden alıntı yaparak. "Sadece çıkarları olur."

"Muhtemelen haklısın. Yine de böyle bir şey yapmana şaşırdım."

"Neden?"

"Şey... Milliyetçi Parti skandalı sırasında Ghaladesh'te değildim. Ama neler olduğunu duymak için orada olmaya gerek yoktu. *Herkes* bu konuda konuşuyordu. Herkesin başbakan olmasını beklediği adamın bir anda çöküşü... Parti hazinedarının intihara kalkışmasından bahsetmiyorum bile; onurlu bir kaçışın başarısızlığından daha aşağılayıcı bir şey yoktu. Ama bilhassa tüm bunlara küçük bir kızın neden olduğunu duyduğumu hatırlıyorum, ortalığı velveleye vermiş."

Shara yavaşça gözlerini kırpıştırdı. Koridorun sonundaki üç polis memurunun konuşması öfkeli bir didişmeye dönüşmüştü.

"Aslında onun suçu değil demişlerdi," dedi Mulaghesh. "Sadece hırslı ve çok genç. Yirmi yaşından büyük değil demişlerdi. Durdurmaya çalışmaman gereken bazı yolsuzluklar, açılmaması gereken bazı defterler olduğundan haberdar değildi."

Kızgın bir sekreter ofisinden çıkıp didişen üç polis memurunu susturdu ve onlar da birbirlerine pis pis bakıp dağıldılar.

"Kafası yerine," dedi Mulaghesh, "kalbini kullanmış. Ve bazı hatalar yapılmış."

Shara hücredeki kahkaha atmakla ağlamak arasında kalmış gibi görünen, seğiren oğlana baktı.

"Hep o kızın," dedi Mulaghesh, "bu tarz kokuşmuş işlere bulaşmış ama iyi yürekli biri olduğunu düşünmüştüm. O kadar."

Oğlan geriye yaslandı ve kafasını taş duvara yaslayıp cam gibi boş gözlerini karşıya dikti. Shara kapının üzerindeki gözetleme deliğini kapattı.

Yeter.

"İzninle," dedi Shara ve kapıyı açıp içeri girdikten sonra arkasından kapattı.

Bir hapishane hücresine girmek için hiç bu kadar hevesli olmamıştı.

***

Oğlan Shara'ya odaklanmaya çalıştı ve sordu, "Kim var orada?"

Shara onu susturdu. "Endişelenme. Benim. Her şey yolunda."

"Kim? Kim var orada?" Dudaklarını yaladı. Artık terle kaplanmıştı.

"Lütfen sakinleş. İyileşme sürecindesin."

"Öyle miyim?"

"Evet. Çok kötü düştün. Hatırlamıyor musun?"

Bunu düşünürken gözlerini kıstı. "Hatırlıyor olabilirim. Sanırım... parti sırasında düştüm..."

"Evet. Dinlenmen için seni serin ve karanlık bir odaya koyduk. Çok tedirgindin ama iyileşeceksin."

"Emin misin? İyileşeceğimden emin misin?"

"Eminiz. Hastanedesin. Sadece bir süre daha burada kalman gerekiyor ki iyileştiğinden emin olalım."

"Hayır! Hayır, gitmem gerek! Yapmam gereken..." Yerinde kıpırdanarak ayağa kalkmaya çalıştı.

"Yapman gereken şey ne?"

"Diğerlerinin yanına dönmem gerek."

"Kimin? Arkadaşlarının mı?"

Yutkundu ve başıyla onayladı. Artık neredeyse nefes nefeseydi. Shara onun gördükleri hakkında tahmin yürüttü: kör edici ışık patlamaları, dalgalanan gölgeler, soğuk alevler...

"Nereye gitmen gerekiyor?" diye sordu.

Bu soruyu anlamakta zorlandı. "Ha-hayır... gitmem... gerek."

"Maalesef gidemezsin," dedi kadın sakinleştirici bir sesle. "Bakıma ihtiyacın var. Ama arkadaşlarına haber gönderebiliriz. Neredeler?"

"Neredeler mi?" dedi kafası karışmış halde.

"Evet. Arkadaşların neredeler?"

"Onlar... onlar başka bir yerdeler. Orası başka bir yerdeki bir yer. *Sanırım.*"

"Tamam. Peki bu yer nerede?"

Gözlerini ovuşturdu. Onları Shara'ya çevirdiğinde kadın içlerindeki birkaç damarın patlamış olduğunu gördü.

"Nerede?" diye sordu tekrar.

"Öyle... Öyle *değil.* Orası... daha eski bir yer. Her şeyin gerektiği gibi olduğu bir yer."

"Gerektiği gibi mi?"

"*Olması* gerektiği gibi."

"Peki arkadaşlarını görmek için oraya nasıl gidiyorsun?"

"Gitmek zor." Gözlerini tavandaki ışığa dikti. Bu görüntü acı veriyormuşçasına bakışlarını kaçırdı. Ardından konuştu, "Dünya... yırtık pırtık. Yırtık pırtık."

"Peki?"

"Eksik. Şehir eksik. Eskiden bir şeylerin olduğu yerlerde artık hiçbir şey yok. Götürülmüş. Bağ..." Kaşlarını çattı. "... *dokusu.* Ama hâlâ gidebilirsin. Oralara gidebilirsin. Eğer oraya aitsen. Altın... kirlenmiş ama yine de parıldıyor. İnci çatlamış. O, yine de şehir. Hâlâ" –kalbine dokundu– "burada hissettiğim şey."

"İnsanlar ortadan bu şekilde mi kayboluyor?"

Gülmeye başladı. "Ortadan kaybolmak mı? Ne kadar da... ne kadar da saçma bir fikir." Bu fikir onu o kadar eğlendirmişti ki neredeyse sandalyesinden düşüyordu.

Shara başka bir yöntem denedi: "Bu geceki partiye neden geldin?"

"Bu gece mi?"

"Evet."

"Ah." Başını tuttu. "Bu gece olduğundan emin misin? Çok uzun zaman önceymiş gibi..."

"Değil. Sadece birkaç saat önceydi."

"Ama yılların parmaklarımın arasından kayıp gittiğini hissettim," diye fısıldadı. "Rüzgâr misali." Bunu düşündü. "Şey için geldik... çelik."

"*Çelik* mi?"

"Evet. Biraz satın almaya çalışıyorduk ama çok yavaştı. Onu sevmiyorduk... Ondan *nefret* ediyorduk. Ama onu ele geçirmek zorundaydık."

"Votrov'u mu?"

"Evet. Onu."

Shara başıyla onayladı. "Peki kadınla ilginiz var mıydı?"

"Kiminle?"

"O..." Düşündü. "... cücükle."

"Ha. Ha, *o kadın*." Tekrar gülmeye başladı. "Biliyor musun, orada olacağından haberimiz bile yoktu."

"Anlıyorum," dedi Shara kısık sesle. "Neden çeliğe ihtiyacınız var?"

"Ahşap gemilerle havada uçamayız," dedi oğlan. "Öyle dediler. Dağılırlar. Ahşap çok zayıf." Gözleri havadaki görünmez bir şeyi takip etti. "Vay canına... Ne kadar güzel."

Shara acaba ona çok fazla mı ilaç verdim diye düşündü. "Dr. Pangyui'yi sen ve arkadaşların mı öldürdünüz?"

"Kimi?"

"Cücük profesör."

"Cücüklerden profesör olmaz. Olmaya yetecek akılları yok."

"Ufak tefek yabancı profesörü, hani... kutsallara hakaret edeni."

"Tüm yabancılar kutsala hakaret. Onların hayatta olması kutsala hakaret. Sadece biz varız. Biz tanrıların çocuklarıyız. Tüm diğer insanlar kül ve kilden ibaret. Onların hayatta olup bize sadakat göstermemeleri kutsala en büyük hakaret." Kaşlarını çattı ve karnı ağrıyormuş gibi öne eğildi. "Ah. Ay."

"Burada, üniversitede çalışan bir adam vardı," dedi Shara yavaş ve tane tane. "Onu burada istemedin. Yani, şehir istemedi. Bu konuda birçok itiraz vardı."

Oğlan gözlerini ovuşturdu. "Kafam. Kafamda... Kafamın içinde bir şey var..."

"Adam öleli sadece birkaç gün oldu. Hatırlıyor musun?"

Sızlandı. "*İçimde* biri var..." Kafasının yanını ses çıkaracak kadar sertçe yumrukladı. "Lütfen... Lütfen o adamı *çıkarmama* yardım et..."

"Birileri üniversitede ona saldırdı. Öldürene kadar dövdü."

"Lütfen. *Lütfen!*"

"Bana profesörden bahset."

"O kafamın içinde!" diye bağırdı oğlan. "Kafamın içinde! O kadar uzun zamandır orada hapis ki! Bana ışığı göster, ah, bana ışığı göster!"

"Lanet olsun," dedi Shara. Hücrenin kapısına doğru gitti ve elini gözetleme deliğine koydu. "Işık mı istiyorsun?"

"Evet!" diye çığlık attı oğlan. "Tanrıların tüm lütfuyla, evet!"

"Peki." Shara deliği açtı. İçeriye bir ışık hüzmesi sızdı. "İşte," dedi. Tekrar oğlana döndü. "Şimdi söyleyecek m...?"

Oğlan gitmişti.

Sadece oğlan da değil, odanın yarısı yoktu. Odanın yarısı âdeta siyah bir su duvarı tarafından kesilmişti; ortasından sarı ışıktan küçük bir delik belirdi, fırtına öncesi gökyüzünü kaplayan sarıyı andırıyordu.

"Ah," dedi Shara.

Sarı ışıktan delik genişledi. Shara birilerinin kocaman, kalın parmaklı elleriyle kafasının içine uzandığını hisseti, ufacık bir kapı açtığını...

Shara'nın tek bir şey düşünmeye vakti oldu –ben *ona ilaç verdiğimi sanmıştım*– ve bir sürü şey görmeye başladı.

***

Yaşlı, büklüm büklüm bir ağaç vardı.

Yalnız bir tepenin üzerinde duruyordu. Dalları sarı göğün altında karanlık bir kubbe oluşturuyordu.

Ağacın altında bir kaya vardı. Koyu renkli ve parlak bir taştı, o kadar parlaktı ki sürekli ıslak görünüyordu.

Kayanın ortasında oyulmuş bir yüz vardı. Shara zar zor görebiliyordu...

Sonra gök gümbürtüsü misali bir ses geldi:

SEN KİMSİN?

Hepsi –tepe, ağaç ve kaya– yok oldu ve her şey yer değiştirdi.

***

Güneş parlak, korkunç ve alev alevdi. Shara'nın son derece alışık olduğu koca ışık topu değildi bu: âdeta gökyüzü ince sarı bir kâğıtmış ve birileri elinde yanan, yağlı bir meşaleyle arkasında duruyormuş gibiydi.

Bu toprak kadim ateş tarafından aydınlatılıyor. Ama bu ateşi kim yaktı?

Güneşin altında yalnız, tuhaf bir dağ vardı. Yeryüzünden dümdüz, dik bir sütun gibi yükseliyordu. Tepesi pürüzsüz ve yuvarlaktı –az önce gördüğü kaya gibi– ve kenarları düz ve dalga dalgaydı. Dağın rahatsız edici capcanlı bir görüntüsü vardı; gerçi bunun tek sebebi pürüzsüz yapısının güneşin titrek ışıkları altındaki görüntüsü de olabilirdi.

Ardında ses tekrar geldi:

BURAYA NASIL GİRDİN?

Manzara tekrar yok oldu.

***

Önünde, ateşlerden gelen ışıkla aydınlanan bir bayır uzanıyordu. Gece vaktiydi. Çevresinde gölgeler dolaşıyordu: yüzler, eller, hepsi vahşi, hepsi eğri büğrü. Tepesindeki devasa şişkin ay örümcek yumurtasını andırıyordu ve Shara önünde üç köşeli şapkayı andıran

bir şeklin dans ettiğini görür gibi oldu, âdeta ayın kendisine katılmasını istermiş gibi göğe bir şey –bir çömlek mi?– kaldırıyordu.

Ötüşen bir sığırcık sürüsü sel misali karanlık gökyüzüne yayıldı.

SENİ GÖREMİYORUM. YAKLAŞ BANA.

Karanlık yok oldu. Shara bir yere çekildiğini hissetti.

***

Bir ovada bir yol. Yine sönmekteki bir meşale ışığına sahip güneş tarafından aydınlatılan sarı gökyüzü. Bunu dışında sadece tozlu yol ve ova.

Shara yol boyunca, sanki yeryüzünün birkaç santim yukarısında uçuyormuş gibi çekiliyordu.

İleride sıradan, sarı ve çıplak tepeler yükseliyordu. Bir yay tarafından fırlatılmış gibi onlara doğru uçtu ve tepelerinin pürüzsüz yamaçlarında yükseldi, ta ki ikisinin arasında bir çatlak, küçük bir açıklık, bir bıçak yarası, bir mağara görene kadar.

Mağaranın içindeki bir şey onu kendisine çekiyordu.

İçeri girdi. Onu çevreleyen ışık söndü.

Bunların içi bomboş, bu tepelerin.

Hayır, tepe değil; bunlar heykel.

Ama kimin heykeli?

Mağaranın arka tarafında biri vardı. Onu göremiyordu. Uzun boylu birini gördüğünü düşündü, o kalın cüppeyi andıran gri kumaşlara sarınmış biri.

Herhangi bir yüz görmedi ama üzerinde bir sürü göz olduğunu hisseti.

İŞTE BURADASIN.

Herhangi bir el görmedi ama birilerinin onu tuttuğunu hissetti.

BURAYA NASIL GİRDİN? HAYIR, BU ÖNEMLİ DEĞİL.
BENİ BURADAN ÇIKAR.

Herhangi bir hareket görmedi ama duvarlar üzerine geliyormuş gibi hissetti.

BENİ BURADAN ÇIKAR.
BENİ BURADAN ÇIKARMAK ZORUNDASIN.

Gri kumaş uçuştu. Ona yakınlaştı ama o hâlâ göremiyordu.

HİÇ HAKLARI YOKTU.
BANA BUNU YAPMAYA HİÇ HAKLARI YOKTU.

Shara debelendi. Uzanıp kendini uzaklaştırmaya çalıştı. *Hayır! Hayır!*

BENİ BURADAN ÇIKARMAK ZORUNDASIN.

Karanlıkta parlak bir alev belirdi.

***

Shara bir anlığına hapishane hücresinde durduğunu algılayamadı. Hücrenin ortasında yanan bir ateş vardı ve alevlerin ışığı hücrenin taş duvarlarına az önceki görüntülere benzer, kadim bir hava katıyordu. Ardında Mulaghesh'in bağıran sesini işitti, "*Dışarı çık! Shara! Ne diye orada duruyorsun? Çabuk çık oradan!*" ve nerede olduğunu fark etti.

Bir ses daha vardı. Birinin çığlık attığını fark etti.

Ardından hapishane hücresinin içindeki ateş doğruldu, ona baktı ve uzandı.

Alevlerin içinde parçalanmakta olan haşin bir yüz gördü.

Oğlandı bu ama gaz yağına batırılmış gibi yanıyordu.

Çığlık atmak için ağzını açtı. Shara alevlerin oğlanın ağzından girip boğazından inmesini izledi. Dilinin kabarcık kabarcık olduğunu görebiliyordu.

Arkasındaki kapı sertçe açıldı. Mulaghesh onu yakalayıp koridora çekti.

Hücre kapısı çarpılarak kapandı; köşeleri ve çatlakları ateşin parlak ışığıyla aydınlandı. İçeriden kapıyı yumruklama sesleri ve çığlıklar geliyordu. Polis memurları koşarak gelmişseler de ne yapacaklarından emin değillerdi.

"Ah," dedi Mulaghesh. "Ah, denizler adına. Ne oluyor, *amına koyayım*. Birileri battaniye getirsin! O adamı *söndürmemiz* gerek! Hadi, *çabuk!*"

Kapıdan gelen yumruk sesleri azaldı ve yumuşadı. Mum dükkânlarının fokurdayan yağı andıran kokusu havayı istila etti. Memurlar battaniye ve doktorla geri geldiklerinde kapının üzerindeki aralıktan siyah dumanlar sızıyordu.

Hazırlanıp kapıyı kırarcasına açtılar. Ardında çağlayan siyah suları andıran dumandan bir duvar vardı.

"Hayır," dedi Mulaghesh. "Hayır. Çok geç. Çok geç."

Siyah denizin yüzeyinde karanlık, eğri büğrü bir şekil belirdi. Shara bakmaya yeltendi ama Mulaghesh onu engelledi.

***

Kargaşa. Çığlıklar atarak ve bağırarak oradan çıkmaya çalışan koridorlar dolusu insan. Shara, *Bu telaş neden?* diye sormak istedi ama bunun için çok şaşkındı ve beyni yavaş çalışıyordu.

Ona ulaşmak için kalabalığı yaran Saypuri askerleri gördü; Mulaghesh'in onu askerlere ittiğini, izdihamın içinden koparıldığını hissetti.

Tüm bunları hissetti fakat algılayamadı. *Sanırım şoka girmek böyle bir şey*, diye düşündü merak içinde.

Mulaghesh ve iki askerle birlikte bir arabaya tıkıldı. Pitry şoför koltuğunda geriye dönüp panik halinde onlara baktı. Mulaghesh ona, "Elçiliğe. *Derhal*," dedi. Araba yola koyulduğunda vilayet valiliğinin işaretini taşıyan zırhlı bir aracın motoru öksürerek hayat buldu ve araç onları takibe başladı.

"*Yukarıya* bakın," dedi Mulaghesh. "Çatıların üzerine. Sokak içlerini de atlamayın."

"Neye bakmalarını söylüyorsun?" diye sordu Shara yumuşak bir sesle.

"*Delirdin* mi? Başka suikastçı var mı diye bakmalarını söylüyorum! Altı saat içinde *ikinci* mi oldu? Denizler adına, o adamın ne yaptığını bile çözemedim... Üzerinde bir alet olmalı, gaz yağı matarası ya da öyle bir şey... Polis memurlarının gözünden nasıl kaçmış bilmiyorum, elbette içlerinden biri ona vermediyse. Ki bu ihtimali göz ardı etmemeliyiz."

Shara düşündü, *Oğlanın bana saldırdığını sanıyor.*

Ama saldırmadı. Onun tam olarak ne olduğunu biliyorum.

Ama şu âna kadar sadece kitaplarda karşılaştım...

"Arkam dönüktü," dedi Shara. "Ne gördün?"

"Hayır, değildi," dedi Mulaghesh. "Doğrudan ona bakıyordun. Onun üzerinde bir zihin oyunu oynadığını sanmıştım. Kapıya gittin, deliği açtığın için içeriyi görebildim. Işık hakkında bir şeyler söyleyip döndüğünde ikinizde ... birbirinize *baktınız*."

"Bu, ne kadar sürdü?"

"Lanet olsun, bilmiyorum. Ardından o... alevler içinde kaldı. Onun herhangi bir şeyi çalıştırdığını, bir düğmeye bastığını ve bir kibrit çaktığını görmedim. *Hareket* etmemiş gibiydi. Ne kullandığını bilmek istiyorum. Tekrar kullanabilirler."

"Peki... Peki odada herhangi bir ses duydun mu?"

"Bir ne?"

"Bir ses? Biz birbirimize bakarken?"

Mulaghesh gözlerini yoldan ayırıp Shara'ya baktı. "Şoktasın. Geriye yaslanıp dinlenmen gerek. Bırak bugünlük her şeyi ben halledeyim. Benim işim bu. Bildiğim şey bu. Tamam mı?"

Benimle dünyanın kalbinden konuştu.

Hayır... o, dünyanın kalbiydi.

"Adamlarına bu emirleri," dedi Shara yumuşak bir sesle, "vermene gerek yok."

"Shara, sadece *arkana yaslan*..."

"Hayır," dedi Shara. "Dinle. Bu planlı, koordine bir saldırı değildi. Ve kesinlikle bir suikast de *değildi*."

"O zaman neydi?"

Shara ona anlatmama fikrini değerlendirdi. *Bazı sırlar*, dedi kendi kendine, *tek başına saklanamaz.*

Doğruydu ve Pitry'ye seslendi, "Pitry, üzgünüm ama lütfen

kısa bir süreliğine kenara çekebilir misin? Ve durduğunda şu ayırma bölmesini de kapat lütfen."

"Ne?" dedi Mulaghesh. "Neden?"

"Çünkü maalesef askerlerin ön koltuğa geçmek zorunda," dedi. "Bu konuşmayı baş başa yapmalıyız."

***

Yanlarından geçip giden yıkık binalar dağ tepelerinden sarkan gri buzulları andıran vahşi bir manzara oluşturuyordu. Bir pencerede solgun bir yüz belirdi; genç bir kız sokağa sadece bol miktarda insan dışkısı olabilecek bir şeyler döktü. Yoldan geçenler yalnızca bir anlığına duraksadı: Bu, onlar için sıradışı bir görüntü değildi.

"Kıta tarihi konusunda bu dünyadaki neredeyse herkesten daha fazla okuma yaptım," dedi Shara. "Benden daha fazla bilen tek kişi Efrem Pangyui'ydi. Elbette o artık yok. Bu demektir ki sadece ben kaldım."

"Nereye varmaya çalışıyorsun?" diye sordu Mulaghesh.

"Kıta'da bir anda alev alma olaylarına dair birçok vaka okudum. Yıllardır gerçekleşmiyor ama eskiden, çok uzun zaman öne oldukça sık yaşanırmış. O zamanlar, bu birden alev almaların nedeni buradaki herkes tarafından bilinirmiş: Bu, kişinin içine İlah girdiğini gösterirmiş."

"Ne girdiğini?"

"İlah girdiğini. Bir İlah'ın doğrudan iletişim kurabilmek için zihnini ölümlü bir bedene yansıtması; temelde onları bir kukla gibi kullanması. Daha aşağılık İlahi yaratıkların çok uyguladıkları bir yöntem: periler, ruhlar, hizmetkârlar ve benzerlerinin."

"Bu bahsettiklerinin hepsini Kaj, Büyük Temizlik'te öldürdü," dedi Mulaghesh. "Değil mi?"

"Öyle varsayılıyor. Ama *asıl* İlahlar da ölümlü bedenine belli bir noktaya kadar girebilir. Varlıkları çok büyük, çok güçlü, çok yoğundur. Ölümlü bir beden bunu kaldıramaz. Sanırım ruhsal bir sürtünme yaşanıyor ve alev almayla sonuçlanıyor."

Mulaghesh uzun, çok uzun bir zaman sessiz kaldı. "Ve... gerçekleşen şeyin bu olduğunu söylüyorsun."

"Buna eminim."

"Nasıl?"

"Çünkü" –bir nefes aldı– "o oğlanın içine giren şey her neyse benimle konuştu. Hücrenin dışından sana sadece öylece duruyormuşuz gibi göründü. Ama o şey beni... bir yere götürdü. Bir süre orada kaldım. Beni içeriye çekti. Beni görmek istedi. Ve benim onu oradan çıkarmamı istedi, orası... her neresiyse."

"Seninle konuştu mu?"

"Evet."

Mulaghesh yutkundu. "Bundan... emin misin?"

"Evet."

"Bu oğlanın üzerinde kullandığın ilacın bir yan etkisi değildi, öyle mi? Belki de ilaç teninden emilmiştir, olamaz mı?"

"Eminim ilacın da etkisi vardır ama o şekilde değil. Dediğim gibi simyacı taşı sık sık İlahlarla iletişim için kullanılırdı. Kayıtlarda bir çeşit kayganlaştırıcı etkisi gösterdiği yazıyor. Sanırım istemeden de olsa oğlanı... içine giren her neyse, ona açık hale getirdim."

"İçine giren her neyse," diye tekrarladı Mulaghesh.

"Evet."

"Ama o... Aslında *'içine giren her neyse'* değildi. Çünkü ne olduğunu biliyormuşsun gibi konuştun."

"Evet."

"Çünkü eğer dediklerin doğruysa... insanların alev almasına neden olacak tek şey..."

"Evet. Asıl bir İlah."

"Ve... eğer gördüğünün bu olduğunu söylüyorsan, oğlanı ele geçirenin bu olduğunu o zaman..."

"Evet," dedi Shara. "Bu, tanrılardan en azından birinin hayatta kaldığını gösterir."

Savaşı kazanmak şüphesiz ki Saypur'un tarihindeki en büyük güç değişimidir. Buna rağmen hem Kaj hem de Savaş genellikle Kıta'nın düşüşünden hemen sonraki yılları gölgeler. Bu yıllar, Saypur için en az İlahların ölümü kadar önemli olsalar da neredeyse hep göz ardı edilir.

Bunun muhtemel sebebi Savaş'ın ardından gelen yılların hatırlamak istenmeyecek kadar nahoş olmasıdır.

Kaj'ın son İlah'ı öldürmesinin ardından ortaya çıktı ki İlahlar Kıta'yı –ve bir noktaya kadar da Saypur'u– sadece dışarıdan gelecek saldırılardan korumuyorlardı, aynı zamanda virüslerden ve hastalıklardan da koruyorlardı. Ve son İlah Jukov'un ölümünden yirmi yıl sonra korkunç bir veba ya da azgın bir salgın en az mevsimsel hava durumu kadar tahmin edilebilir hale geldi.

Resmi Salgın Yılları'nda dünya çapında hayatını kaybedenlerin sayısı belirlenemeyecek kadar yüksek. Kıta İlahlara fazlasıyla bağımlı olduğu için özellikle korunmasız durumdaydı: Ân'ın hemen ardından halkın üçte biri çeşitli hastalıklardan telef oldu. Saypuri askerler –ki onlar da Kıta'da oldukları için aynı derece savunmasızlardı– evlerine yazdıkları mektuplarda sokakların çürüyen cesetlerle dolup taştığını, insan boyunun iki katı yüksekliğine kadar ceset nehirlerinin olduğunu, her vilayetin dışının bitmek tükenmek bilmeyen beden yığınlarıyla çevrelendiğini yazmışlardı. Her vilayette böcek, fare, kedi, kurt, aklınıza gelebilecek her türlü haşerat patlaması yaşandı. Kıta'nın her köşesine çürüyen et kokusu hakimdi.

Mucizevi müdahaleden sadece dolaylı olarak etkilenmiş bir koloni olan Saypur ise halk sağlığını mucizevi olmayan yöntemlerle korumak konusunda daha deneyimliydi. Hasta olan herkesi karantina altına aldıkları gibi eve dönen tüm askerleri de hemen izole ettiler ki bu karar zamanında Saypurileri çok öfkelendirdi. Salgın Yılları hiç de kolay geçmese de sonuçta ağır hastalık istilaları Saypur'da on binden az kişinin hayatına mal oldu.

Bu kendine yeterlilik Saypur'a teknolojik açıdan da yar-

dımcı oldu. Esaret altında geçen 867 yıl boyunca Saypur, Kıta'nın ihtiyaç duyduğu belli başlı şeyleri kendi imkânlarıyla imal etmeye zorlanmıştı, İlahi yardım olmaksızın. (İlahların neden Saypur tarafından üretilen kaynaklara ihtiyaç duyduğu, neden çeşitli mucizelerle onları yaratmadıkları Saypuri tarih bilimciler arasında oldukça sık tekrarlanan, çok sevilen sorulardan biridir.) Tehdit altındayken teknolojik gelişme göstermeye zorlanmak ve birdenbire kendilerini bir kaynak zenginliği içinde bulmak Saypur'un tek gecede inanılmaz bir teknolojik değişim göstermesini sağladı. Voortyashtan'da kayboluşundan önce zamanın en ikonik mühendislerinden biri sayılan Vallaicha Thinadeshi yirmi yıl boyunca, "Ghaladesh'te herhangi bir pencereden taş atsan en az dört dâhiye çarpar" demişti. (Belki de Kaj'ın da amatör bir bilim insanı olduğunu, malikânesinde birçok deney yaptığını eklemek gerekir.)

Öte yandan, Kıta –salgınlarla ve açlıkla kavrulan Kıta– çaresizlik içindeydi. Hakim tek bir gücün olmaması vilayetlerin iç çatışmalarla çalkalanmasına neden oldu. Haydut kralları mantarlar gibi her yerden fışkırdılar. Geri çekilme sürecinde Saypuri askerlerin bir kısmı yamyamlık, işkence, köleleştirme ve toplu tecavüze dair söylentiler olduğunu bildirdiler. Bir zamanlar dünyanın kutsanmış aydınları olan insanlar âdeta tek gecede canavarlara, zalim vahşilere dönüştü.

Saypur'un, yani uzun süredir boyun eğen halkın, düzen sağlamak için Kıta'nın işlerine karışması kararı yeni oluşturulan Saypur Parlamentosu için memnuniyet verici sayılmasa da kolay bir karar olmuş olmalıydı. Kıta'yı bu sefer barış ve yeniden inşa etmek adına tekrar işgal edeceklerdi.

Ama Kıta'nın acı hafızasının –Ân'a rağmen, Salgın Yıllarına rağmen, haydut krallara rağmen– günümüze kadar direnebileceğini gerçek anlamda anladıklarını sanmıyorum.

Ne olduklarını hatırlıyor ve ne kaybettiklerini biliyorlar.

–"BEKLENMEDİK HEGEMONYA,"
DR. EFREM PANGYUI

TEHLİKELİ DERECEDE DÜRÜST

Puslu sabah ışığı çatıların üzerinde süzülüyordu. Bulikov'un duvarlarının tam olarak nerede başlayıp bittiğini çözmeye çalışan Shara gözlerini kıstı ama tek görebildiği sabahın erken saatlerinin aydınlığına sahip gökyüzüydü ya da belki de doğan güneşin üzerinde asılı, elmas şekilli benekleri andıran yıldızlar sadece hayal gücünün bir ürünüydü. *Bu aslında güneş değil,* diye düşündü. *Gökyüzünü görmüyorum. Bu sadece güneşin ve gökyüzünün duvarlar tarafından yaratılmış bir resmi. Ya da en azında ben öyle olduğunu* düşünüyorum... Bulikov güvercinleri için bir farkı yoktu: Tüneklerinden kafalarını çıkarıyor, tüylerini kabartıyor ve dönüp duran bulutlar misali şehrin sokaklarına iniyorlardı.

Shara korkmuyordu. Kendine bir doktorun sakin sesiyle bunu tekrarlayıp duruyordu.

Hiçbir zaman bilgiyi bir yük olarak görmemiştim, diye düşündü Shara, *ama bunun üzerimde yarattığı yük...*

Yine de içindeki küçük ve kısık bir ses ona, bunun çok da şaşırtıcı olmadığını hatırlatıp duruyordu. Shara Bakanlığın kısıtlı bilgi bölümüne gömülmüş halde geçirdiği onca zamanda Saypur okullarında öğretilen tarihin sadece hikâyenin bir çeşitlemesi olduğunu anlamıştı; birçok açığı olan bir çeşitleme. *Ama gerçekleşmesini beklediğin bir kâbusun hayat bulması,* dedi kendi kendisine, *onun korkutuculuğunu azaltmıyor.*

Depo'da ne olduğuna dair gitgide daha sık endişeleniyordu. Ayrıca oraya Efrem dışında birilerinin erişimi olduğuna dair endişeleri de arttıkça artıyordu. Bu imkânsız *olmalıydı;* gerçi az önce ölü *olması* gereken bir İlah doğrudan kendisiyle konuşmuş olduğundan imkânsızın göz ardı edilemeyeceğini biliyordu.

Masanın üzerindeki sabah gazetesini aldı ve dün geceki ölümlere dair haberi yüzüncü kez okudu; yazının iki paragrafına özellikle dikkat etti:

Vohannes Votrov öldürülen çalışanları için derin üzüntü

duyduğunu belirtti ve saldırının ne kadar üzücü olsa da şaşırtıcı olmadığını söyledi: "Şehirde dönen konuşmalar düşünüldüğünde bazı vatandaşların şiddeti tek çare olarak görmesine hiç şaşırmadım. Her gün Yeni Bulikov vizyonunun bu şehre yıkım ve ölüm getireceğini dinliyorlar bizim yalancı ve düzenbaz olduğumuzu. Böyle adamların davranışlarını ahlaki ilkelere dayandırdığına dair hiç kuşkum yok ve beni en çok üzen şey de bu."

Votrov'a ve Yeni Bulikov hareketine sık sık karşı çıkmasıyla tanınan Şehir Ayanı Ernst Wiclov anında bu suçlamaları kınadı. "Birinin böyle bir trajediden politik kazanç sağlamak isteyebileceği fikri dahi mide bulandırıcı," dedi saldırıdan sadece birkaç saat sonra verdiği röportajda. "Zaman yas tutma ve olanları düşünme zamanı, kendini beğenmişlik zamanı değil." Bu sözlere cevap vermesi için Bay Vohannes'e ulaşılamadı.

Kapı çalındı ve Mulaghesh kafasını içeriye soktu. "Burayı yolgeçen hanına çevirme niyetim olmasa da bu seferlik bir istisna yapmaya karar verdim; senin oğlan burada."

"Benim ne?"

Mulaghesh kapıyı sonuna kadar itip koridorda duran, şık gri takımı ve beyaz kürkten kalın kabanına rağmen oldukça rahatsız görünen Vohannes'i gözler önüne serdi.

"Ah," dedi Shara. "İçeri gel."

Vohannes topallayarak girdi. "Seni tek parça halinde gördüğüme sevindiğimi söylemem gerek... Tek bir günde iki kez hayatına kastedildi! Önemli olduğunu biliyordum Shara ama..." Kalçasını ovdu. "*Bu kadar* önemli olduğunu sanmıyordum."

Shara gözlerini devirdi. "Görüyorum ki tüm bu heyecan, cazibene gölge düşürmemiş. Lütfen otur, Vo. Sana bazı kötü haberlerim var."

O yerleşirken Shara, Vohannes'e yapması gerekenleri yaptırmanın tek yolunun onu korkutmak olmasını şanslı bir tesadüf olarak addettiği için kendinden o kadar da nefret etmediğini fark etti.

"Kötü haber mi?" diye sordu Vo. "Evime gelen onca zarardan ve... ve *lekeden* fazlası mı var?"

"Zararı memnuniyetle karşılayabiliriz," dedi Shara. "Sonuçta o zararlara bir Bakanlık çalışanı sebep oldu."

"O adam *Bakanlık* çalışanı mı? Senin için mi çalışıyor? Ama o bir *Dreyling*, değil mi? Minik krallıkları çöktüğünden beri hepsi ya barbara ya da korsana dönüşmedi mi?"

"Öyle olabilir," dedi Shara, "ama hayatını kurtardı."

Vohannes bir sigara çıkarırken duraksadı. "Şey, sanmıyorum... Bir dakika, *ne dedin? Benim* hayatımı mı?"

"Evet," dedi Shara. "Çünkü o adamlar benim için gelmemişti. Seni öldürmeye gelmişlerdi, Vo."

Adam ona dik dik baktı. Sigara Vohannes'in açık ağzından birkaç santim uzakta duruyordu.

"Bahsettiğim kötü haber buydu," dedi kadın nazikçe.

"O... O ne yaptı?"

Shara hayatta kalan saldırganın sorgusu sırasında öğrendiklerini özetledi. "Demem o ki şu an karşımda oturuyor olduğun için çok şanslısın," dedi yumuşak bir sesle. "Muhtemelen Kıta'da sana yardım edebilecek tek kişi benim."

"Ne konuda yardım edebilecek?"

"Hayatta kalmana yardım edebilecek. O adamların giysilerini gördün mü?"

Adamın suratı hafifçe ekşidi. "Kolkashtani giysileri..."

"Evet. Yıllardır Kıta'da görülmemişlerdi. İlah Kolkan'a yürekten bağlılar. Bunun siyasi bir şey olduğunu sanmıyorum, Vo, bence *imanla* ilgili. Bu insanlar inançları uğruna ölmeyi göze almışlar. Ve senden istedikleri bir şey var. Ayrıca eğer ölmeyi göze aldılarsa bu, tekrar deneyecekleri anlamına gelir."

"Tekrar deneyecekleri mi... neyi?"

"Sorguladığım saldırgan çok fazla ayrıntı verebilecek... durumda değildi ama *metaline* ihtiyaç duyduklarını dile getirdi. Bunun anlamını biliyor musun?"

Vohannes soruyu değerlendirirken neredeyse bir dakika boyunca boş boş duvara baktı. "*Metalime* mi?"

"Evet. Değerli bir metalden bahsettiğini sanmıyorum; yani al-

tın, gümüş ya da öyle bir şey değil. Ama senin de belirttiğin gibi bir maden oyunu oynuyorsun... o yüzden düşündüm ki."

"Şey... Sana en büyük projemin güherçile olduğunu söyledim... biliyorsun ki o da metal değil."

"Metallerin doğası hakkında bilgim var," dedi. "Aynı okula *gittik*, unuttun mu?"

"Tamam, tamam... Aklıma gelen diğer şey" –Vohannes kaşını ovalayarak düzeltti– "çelikhane. Ama o son derece yeni."

"Çelik mi?"

"Evet. Kıta'daki başka kimse çelik üretemiyor çünkü sürecin masrafını karşılayamıyorlar."

"Yani sen karşılayabiliyor musun?"

"Evet, bir kısmını. Kurulumu ve bakımı çok masraflı özel bir fırın gerektiriyor. Şimdilik bir deneme ve çok pahalı olduğundan o kadar da üzerine düşmüyorum. Ayrıca Bulikov çelik *gerektirecek* büyüklükte herhangi bir şey inşa etmiyor."

"Yani sen çelik mi *üretiyorsun*?""

"Evet. Gerçi bir dizi gerici Restorasyonist onunla ne yapmak istiyor hiçbir fikrim yok."

"Havada yol alan gemiler yapmak için olduğundan bahsetti."

"*Ne* için olduğunu söyledi?"

Shara omuz silkti. "Söylediği şey buydu."

"Yani adam deli. Belli ki kafayı yemiş. İtiraf ediyorum ki bunu duymak içimi rahatlattı..."

"Uyarılmış bir durumda olduğunu söylemek daha doğru olacak. Ama maalesef onu daha fazla sorgulayamayacağız çünkü öldü."

"Nasıl?"

Shara sessiz kaldı. Bir anlığına oğlanın yüzü gözlerinin önüne geldi, çığlık atmaya çalışırken ağzını dolduran alevler... "Şu an buna cevap veremem," dedi. "Ama oldukça nahoş bir şekilde. Tüm bunlar benim için oldukça rahatsız edici, Vo. Ve senin hepsinin merkezinde olmandan hiç hoşlanmıyorum. Görünen o ki paratonere dönüşmüşsün." Kibarca önündeki gazeteye dokundu. "Her şeyi daha da kötü hale getirmeni istemiyorum."

Vohannes onu inceledi. "Ah... Ah, Shara. Umarım tahmin ettiğim şeyi önermeyeceksindir."

"Tüm destekçilerinin ve müttefiklerinin seni ziyarete geldiğini varsaymakta sakınca görmüyorum," dedi Shara, "ve eminim hepsi farklı şekillerde sana oldukça değerli bir siyasi varlık kazandığını söylemişlerdir. Saldırıya uğrayıp hayatta kalmak eline son derece güçlü bir silah veriyor. Ayrıca tahminimce, gazetede mümkün olduğunca yer almanın politik çıkarlarınızın yararına olacağını varsayıyorsunuz."

"Saldırıya uğradım," dedi. "Saldırganları kınamaya hakkım yok mu?"

"Hayır, ben onları yakalamaya çalışırken yok," dedi Shara. "Gazetelerden uzak durmanı istiyorum, Vo, durumu daha da kızıştırmanı istemiyorum."

Kesik bir kahkaha attı. "Gerçekten mi?"

"Gerçekten. Bu işin oldukça zor olduğu ortaya çıkmaya başladı. İşimi birazcık kolaylaştırabilirsin."

"*Senin* işin mi zor? Ah, şehrime adım attın ve bir anda burası *senin* alanın haline mi geldi? Bulikov'da her şeyin nasıl işleyeceğine karar verecek kişi *sen* misin artık? Tanrılar aşkına... Eğer bu kadar kültürlü biri olmasaydım Shara bunun tam da..."

Shara tek kaşını kaldırdı.

Vohannes öksürdü. "Dinle, Shara. Hayatımı kariyerimi ilerletmeye adadım. Bunu yapmak için bir servet harcadım. Ve buraya yardım, varlık, destek ve eğitim getirebilmek için uğraşırken Kıta'yı çevreleyen görünmez duvarlara çarpıp durdum. Şimdi tam da bir yerlere ulaşmaya başlarken, tam da Bulikov'un bütün desteğini alma ihtimalim ortaya çıkmışken... *durmamı* mı istiyorsun? Hem de gelecek *ay* Şehir Ayanı seçimleri varken?"

"Bu oylardan daha önemli."

"*Oylardan* bahsetmiyorum. Bunları şehir için, Kıta için yapıyorum!"

"Ben de öyle."

"Bana ihtiyaç duyan insanlar var!"

"Bana da," dedi Shara. "Sadece henüz bunun farkında değiller."

"Ah, *bunu* söyleyerek neredeyse her şeyi haklı çıkarabilirsin."

"Ben senin düşmanın değilim," dedi. "Müttefikinim. Sana kar-

şı dürüst oldum, Vo, tehlikeli derecede dürüst. Bana güvenmek zorundasın. Kısa bir süreliğine göz önünde olmaktan vazgeçmeni istiyorum. Eğer hareketiniz dediğin kadar kuvvetliyse bundan zarar görmez."

Gururunun okşanmasıyla biraz sakinleşir gibi oldu. "Ne kadar süre?"

"Umarım çok uzun sürmez. Bunu ne kadar çabuk halledebilirsem işine o kadar çabuk dönebilirsin, hem de korumalara gerek duymaksızın."

"Ben... Bir saniye ne koruması?"

Shara çayını karıştırdı. "Koruma görevlileri. Sana atayacağım Saypuri güvenlik."

Vohannes ona bakıp kahkaha attı. "Beni... beni korumalarla çeviremezsin. Bu çok saçma!"

"Çevirebilirim. Hâlâ ne istersen yapmakta özgürsün, elbette bir noktaya kadar. Korumalar sadece sana göz kulak olacak."

"Bunun ne kadar kötü görüneceğinin farkında mısın? Şehirde silahlı Saypuriler eşliğinde dolaşmamın?"

"Az önce şehirde dolaşıp durmayacağına karar verdiğimizi sanmıştım," dedi Shara. "Bir süreliğine mahrem bir vatandaş olacaksın ve eğer her şey istediğim gibi giderse *güvende* bir vatandaş olacaksın. Bu süreci kısaltmak da elinde... ama benim için bir şey yapman gerek."

"Vay canına..." Vohannes gözlerini ovuşturdu. "Senin için bir şey yapmam mı gerekiyor? Bakanlık istediği şeyleri hep böyle mi elde ediyor?"

"On altı kişi öldü, Vo. Bazıları malikânende çalışan kişilerdi. Bu durumu oldukça ciddiye alıyorum. Sen de almalısın."

"Ben de ciddiye *alıyorum*. Bana hiçbir şey yapmamamı söylüyorsun!"

"Hiçbir şey yapmamanı değil. Bir bankanın emanet kutusunda duran bir şey var. Tam olarak ne olduğundan emin değilim ama ona ihtiyacım olduğunu biliyorum."

"Ve benim onu ele geçirmemi istiyorsun, öyle mi?"

Shara başıyla onayladı.

"Bunu nasıl başarmamı bekliyorsun? Siyahlara bürünüp ge-

cenin bir yarısı bankaya mı sızacağım? Bunu yapacak adamların olmasını beklerdim."

"Bundan daha kolay bir yöntem bulabileceğini tahmin ediyorum. Özellikle de bankanın sahibi olduğun düşünüldüğünde."

Vohannes kalakaldı. "Ben... ben mi?"

"Evet." Shara Pangyui'nin deşifre edilmiş mesajını ona uzattı.

Adam notu inceledi. "Bankanın benim olduğuna *emin* misin? Adı tanıdık gelmiyor..."

"Çok hoş olmalı ya," dedi Shara, "sahip olduğun kurumların hepsinin adını bilemeyecek kadar zengin olmak. Ama evet. Bu bankanın sana ait olduğunu teyit ettim. Kutunun içindekileri ele geçirmek için bir bahane bulup onları bana getirirsen her şeyi çözmemize yardımı dokunabilir. Böylece korumalara ihtiyacın kalmaz ve işlerin normale dönebilir."

Vohannes bunun haklarını ihlal ettiğine dair bir şeyler homurdandı ve ardından notu katlayıp öfkeyle cebine soktu. Ayağa kalkıp konuştu, "Eğer gerçekten müttefikimsen buna uygun davranmanı bekliyorum."

"Bu ne demek?"

"Sen de söyledin, aynı şeyi istiyoruz: Bulikov'un barış içinde olmasını ve gelişmesini. Öyle değil mi?"

Shara Dışişleri Bakanlığının bu yönde hiçbir arzusu olmadığını bildiğinden sorduğu için anında pişmanlık duydu.

"Benimle birlikte çalış," dedi adam. "Bana yardım et."

"Bu, mühimmat üretmeye başlamak istemenle mi ilgili?"

"Saypurilerin Bulikov'daki varlıklarını artırmalarından bahsediyorum," dedi. "*Gerçek* bir varlığı kastediyorum. *Gerçek* yardımı. Şimdi dönen dolapları değil. Şu an bize sadece birkaç damla su veriliyor ama bu tembelliği yıkamak için bir sele ihtiyacımız var. Nüfuzunu kullan, Shara. Politik olarak bana içten destek ver."

"Yerel bir politikacıya desteğimizi dile getiremeyiz. Belki bir gün bunu yapma fırsatımız olur. Ama koşullar..."

"Koşullar asla uygun olmayacak," dedi Vohannes, "çünkü bu hep zor olacak."

"Vo..."

"Shara, şehrim ve ülkem çaresiz, sefalet içinde ve vahşetle so-

nuçlanacağına içtenlikle inandığım bir yoldalar. Sana bize yardım etme ve farklı bir yola girmemizi sağlama fırsatı tanıyorum."

"Bunu kabul edemem," dedi Shara. "Şu an olmaz, Vo. Üzgünüm. Belki yakında."

"Hayır. Buna sen de inanmıyorsun. Sen değişim elçisi değilsin Shara. Dünyayı daha iyi bir yer haline getirmiyorsun; her şeyin olduğu gibi kalması için çalışıyorsun. Restorasyonistler geçmişi yaşatmaya çalışıyor, Saypur şimdiyi korumaya çalışıyor ama kimsenin geleceği düşündüğü yok."

"Üzgünüm," dedi. "Sana yardımcı olamam."

"Hayır, üzgün falan değilsin. Sen ülkenin bir temsilcisisin. Ve ülkeler keder hissetmezler." Döndü ve topallayarak uzaklaştı.

***

Shara tekrar pencerenin önünde durdu. Bulikov'un çatılarının üzerinde şafak sökmeye başlamış, bacalardan yükselen avare dumanları altın rengi çizgilere dönüştürmüştü. Çaydan bir yudum aldı. *İthal çay*, diye düşündü. *Belki Ghaladesh'ten gelmiştir.* Bir anlığına acaba çayın içindeki kafeine değil de çok uzaklardaki evini andıran tadı ve kokusuna mı bağımlıyım acaba diye düşündü.

Pencereyi açtı; soğuk esinti karşısında ürpererek panjurları kapattı ve ardında pencereyi örttü.

Parmağını yaladı ve bir anlık tereddüdün ardından cama yazmaya başladı.

Neden bunu hep en zayıf olduğum anda yapıyorum? diye düşündü

Yavaşça gölgeler değişti. Yeni, tuhaf bir hava akımı belirdi. Odadaki bir yerde başka bir yere açılan görünmez bir kapı belirdi. Ve camın içinde...

Boş ofisi gördü.

Shara oturup bekledi. Yirmi dakika sonra Vinya Komayd elinde kâğıtlarla içeriye girdi; üzerinde bizzat 'zırhım' olarak adlandırdığı, hem çekici hem de son derece korkutucu parlak kırmızı, oldukça pahalı elbise vardı. Bu giysinin Vinya'yı şüpheye yer bırakmayacak şekilde girdiği her odanın merkezine yerleştirmek

gibi bir özelliği vardı. Vinya elbiseyi mağazada gördüğünde aynısından beş tane almış ve ardından modelin raflardan çekilmesini sağlamıştı. *Böyle bir elbisenin gücünü başkasının kullanmasına izin veremem*, demişti Shara'ya anlatırken. *Bu çok tehlikeli olurdu.*

"Önemli bir toplantın mı vardı?" diye sordu Shara.

Vinya Teyze kafasını kaldırıp kaşlarını çattı. "Hayır," dedi biraz sinir olmuş halde. "Ama önemli insanların olduğu bir toplantıydı. Neden acil durum hattından arıyorsun? Eğer bir şey bulduysan normal kanallardan gönder."

"On altı ölü var," dedi Shara. "Kıtalılar. Bulikovlu bir politikacıya, bir Şehir Ayanı'na düzenlenen saldırıda öldüler. Ayan kurtuldu."

Vinya duraksadı. Elindeki kâğıt parçasına baktı –belli ki bir an önce halletmesi gereken bir işti– ve iç çekip kâğıdı kenara koydu. Yürüyüp camın önüne oturdu ve, "Nasıl?" diye sordu

"Bir davet sırasında saldırdılar. Ben de oradaydım."

Vinya gözlerini devirdi. "Ah. Sen ve... adı neydi..."

"Sigrud."

"Evet. *Kaç* kişi öldü dedin?"

"On altı."

"Her zamanki rakamlarına ulaştı yani. Lanet olasıca denizler adına Shara, öyle... öyle bir adamı nasıl *yanında* tuttuğunu aklım almıyor! Dreylinglerle her gün başımız belaya girip duruyor! Onlar *korsan*, tatlım!"

"Hep öyle değillerdi. Kralları hayattayken öyle değillerdi."

"Ah, evet, hakkında şarkılar söylemeye bayıldıkları o kral... O ve kaybettikleri, bir gün tekrar onlara doğru yelken açacağına inandıkları minik prensleri. Muhtemelen Kıta'nın kıyı kesimlerini ateş verirken onun hakkında da şarkılar söyleyip duruyorlardır! Yani tatlım, itiraf etmek zorundasın ki o insanlar *barbar!*"

"Bence değerini kanıtladı, hem dün gece hem de öncesinde."

"İstihbarat işleri kan dökülmesini engellemek içindir, ortalığı kan gölüne çevirmek için değil!"

"Buna rağmen istihbarat işleri de diğer her şey gibi yöresel duruma bağlı," dedi Shara. "Kontrolümüzde olmayan değişkenlere göre hareket etmek zorundayız."

"Benden alıntı yapmandan *nefret* ediyorum," dedi Vinya. "Peki. Ee? Yani birkaç ahmak Şehir Ayanı'na ya da her ne deniyorsa ona saldırdı. Bu önemli bir haber değil. Sıradan bir olay. Neden benimle iletişime geçiyorsun?"

"Çünkü bunun Pangyui'yle bir bağlantısı olduğuna eminim," dedi Shara

Vinya donakaldı. Gözlerini kaçırdı ve ardından yavaşça tekrar Shara'ya baktı. "*Ne?*"

"Pangyui'nin ölümünün Saypur'un buradaki etkisini yok etmeyi ve Kıta'yı –ya da en azından Bulikov'u– eski şanlı günlerine döndürmeyi amaçlayan gerici hareketle bağlantılı olduğunu düşünüyorum," dedi Shara.

Vinya sessizce oturdu. Ardından: "Peki bu kanıya *nasıl* vardın?"

"Takip ediliyordu," dedi Shara. "Ve ben onun bu gerici hareketin ajanları tarafından takip edildiğinden şüpheleniyorum."

"*Şüpheleniyorsun*?"

"Bunun çok yüksek bir olasılık olduğunu söyleyebilirim. Özellikle de –henüz bunu teyit edememiş olsam da– ölümü muhtemelen burada tam olarak *ne* yaptığının ortaya çıkmasından kaynaklanıyor. Ki bu söylendiği gibi kültürel anlayış geliştirmek *değil*."

Vinya iç çekti ve boynunu ovdu. "Ah. Demek öyle."

Shara başıyla onayladı. "Öyle."

"Onun küçük... tarihi keşif gezisini öğrendin."

"Yani Depo'yu *biliyorsun*, öyle mi?"

"*Elbette* Depo'yu biliyorum!" diye ters ters cevap verdi Vinya. "Oraya gitme sebebi buydu elbette!"

"Sen de bunu onayladın mı?"

Vinya gözlerini devirdi.

"Ah. Yani bu senin *planındı*."

"*Elbette* benim planımdı, tatlım. Ama fikir Efrem'den *çıktı*. Benim de özel olarak ilgi duyduğum bir fikirdi."

"Peki bu fikir neydi?"

"Ah, şey, bir İlah uzmanı olarak eminim bunu çözmüşsündür... Ya da en azından Efrem'in bulgularını yayımlama şansı olsa

çözerdin. Fikri, çağımızda kullanılan deyimle *münasip* değil. Ayrıca çok tehlikeli bir fikir."

"Peki neydi bu fikir?"

"Burada İlahların lafını pek açmayız –doğal olarak öyle şeylerin ölü kalmasını istiyoruz– ama lafı açıldığında Kıta'dan farksız şekilde aralarında bir alt-üst ilişkisi olduğunu düşünüyoruz: İlahlar piramidin en tepesine oturmuş Kıtalılara ve hatta dünyaya ne yapacaklarını söylüyorlar ve her şey onlara boyun eğiyor. *Gerçeklik* onlara boyun eğiyor."

"Yani?"

"Yani," dedi yavaşça, "Efrem'in bunun doğruluğuna olan inancı kariyeri boyunca giderek azaldı. Aralarında insanların hayal ettiğinden daha farklı, zor anlaşılan bir alışveriş olduğuna inanıyordu. İlahlar kendi dünyalarını yansıtıyorlardı, kendi *gerçekliklerini* ki tarih bilimcilerimiz de birbirleriyle çelişen onca yaradılış hikâyesinden, ölümden sonraki hayat efsanelerinden, parazit ve benzeri şeylerden bunu az çok çıkarmışlardı." Tüm bu ayrıntıları geçiştirme arzusuyla elini salladı.

"Elbette," dedi Shara; bu bilgi sahibi olduğu bir konuydu.

Kıta'nın altı İlahının olmasının yarattığı en büyük sorunlardan biri birbirleriyle çelişen çok ama çok fazla efsanenin olmasıydı: Örneğin, dünya nasıl hem Olvos'un kendi kalbinin alevlerinden çıkardığı altın bir kor *hem de* güneşin ardındaki dağdan Kolkan tarafından sökülmüş bir taş olabilir? Ve ölümden sonra kişinin ruhu nasıl hem Jukov'un kahverengi sığırcık sürüsüne katılarak uzaklaşabilir *hem de* ölüm nehrinde sürüklenip Ahanas'ın bahçesinde kıyıya vurarak oradaki bir orkide olarak açabilir? Tüm İlahlar bu tarz şeyleri oldukça açık anlatsalar da diğerleriyle fikir birliğine varamıyorlardı.

Kıta'da tüm bunların nasıl yürüdüğünü çözmek Saypuri tarih bilimcilerin oldukça fazla vaktini almıştı. Birileri bu uyumsuz efsanelerin genellikle *coğrafi* koşullara bağlı olduğuna; İlah'a fiziksel olarak yakın olan kişilerin, tarihi kayıt altına alırken o İlah'ın efsanelerine bağlı kaldıklarına dikkat çekene kadar çok ilerleme kaydedememişlerdi. Tarih bilimciler kayıtlı verileri harita üzerine yerleştirmeye başladığında sınırların şaşırtıcı derecede belirgin

olduğunu fark etmişlerdi: Neredeyse bir İlah'ın etkisinin bitip diğerininkinin başladığı *tam* çizgiyi görebiliyordunuz. Bunun üzerine tarih bilimciler, o etki küresi ya da izdüşümü içinde temel olarak o İlah'ın iddia ettiği tüm gerçeklerin tartışılmasız gerçek *olduğu* farklı bir gerçeklikte yaşadığınıza kanaat getirmişlerdi.

Yani eğer Voortya'nın bölgesindeyseniz o zaman dünya onun gökyüzündeki buzul meydanda öldürdüğü ordunun kemiklerinden oluşuyordu.

Ama eğer Ahanas'ın yakınlarına giderseniz o zaman dünya onun nehir çamurundan kurtardığı ve gözyaşlarıyla yeşerttiği bir tohuma dönüşüyordu.

Buna rağmen Taalhavras'ın yakınlarına gittiğinizde o zaman dünya onun bin yıllık bir süreçte tasarlayıp göksel parçalar kullanarak inşa ettiği bir makine oluyordu. Vesaire vesaire.

İlahların doğru olduğunu düşündüğü şeyler o bölgelerde *doğruydu*. Ve Kaj onları öldürdüğünde tüm bunlar doğru olmayı bırakmıştı.

Bu teoriyi destekleyen en son kanıt, Kaj'ın altı asıl İlah'tan dördünü öldürmesinin hemen ardından yaşanan 'gerçeklik paraziti' durumuydu: Söylenene göre dünya, bölümlerinin farklı gerçekliklerde var olduğunu "hatırlamış" ve kendini tekrar birleştirmekte zorluk çekmişti. Saypuri askerler göğe akan nehirler, başka bir yere taşındığında kurşuna dönen gümüş, tek gün içinde birkaç kez yeşerip solan ağaçlar, belli bir noktada durulduğunda çatlamış kurak topraklara dönüşen fakat oradan uzaklaştığınız andan tekrar eski haline dönen verimli araziler gördüklerini bildirmişlerdi. Sonuçta dünya kendini toparlamış ve gerçeklik parazitleri Kıta'dan yok olmuş, geriye tam olarak harabe halinde olmasa da bütün de olmayan bir dünya kalmıştı.

Vinya devam etti: "Efrem bu İlahların fani vekillerinin ve müritlerinin bu gerçeklikleri *şekillendirmede* parmağı olduğuna inanıyordu. Tam olarak nasıl olduğundan emin değildi çünkü doğru tarihi kaynaklara erişimi yoktu. *Tehlikeli* tarihi kaynaklara."

"Bu kaynakların hepsi Depo'daydı."

"Evet. Bu teori hakkında bir makale yazıp göndermişti ve bu gibi konular hor görüldüğünden makale hemen benim masama

geldi. Sanırım onu hapse atmamı, sürgüne göndermemi ya da öyle bir şey yapmamı bekliyorlardı."

"Ama sen ona tam olarak istediği şeyi verdin. Neden?"

"Düşünsene, Shara," dedi Vinya. "Saypur şu an dünyanın en güçlü ulusu. Kudretimiz yadsınamaz. Dünyadaki hiçbir şey bizi tehdit etmeye yaklaşamıyor bile. Tek sorun... İlahların bir zamanlar var olduğunu biliyoruz. Ve artık ölü olsalar da onların ne olduklarını ve yaptıkları şeyleri nasıl yaptıklarını, nereden geldiklerini ya da Kaj'ın onları *nasıl* öldürdüğünü hâlâ anlayamıyoruz."

"Onları silah olarak görüyorsun."

Vinya omuz silkti. "Belki de. Hayal etsene... eğer bir İlah bir arazinin alevlerle yıkanmasını istiyorsa orası alevlerle yıkanacak. Bu, modern savaşları bildiğimiz anlamında bir bakıma sona erdirecek bir şey. Artık ordulara gerek kalmayacak. Donanmaya gerek kalmayacak. Ya da herhangi bir askere... sadece şehitler olacak."

Shara midesinde buz gibi bir dehşetin büyüdüğünü hissetti. "Yani dileğin... Saypur için bir tane *üretmek* mi?"

Vinya güldü. "*Yok* artık, hayır. Hayır, hayır, hayır. Olduğum yerden *son derece* memnunum. Kendimden –nasıl desem?– daha yetkili bir şeyi davet etmek için deli olmam gerek. Dileğim başka *birinin* bir tane üretmesini engellemek. *Bu*... Bu, benim ve birçok Saypuri'nin geceleri uykusuz kalmamıza neden olan bir şey. Eğer Efrem tanrıların tam olarak nereden geldiğini ve nasıl işlediğini çözebilseydi bunun olmasını engellemek için çalışabilirdik. Ayrıca eğer Kaj'ın silahı hakkına biraz bilgi edinebilseydik –zira şu güne kadar *hiçbir* şey öğrenemedik– bu da geceleri daha rahat uyumamı sağlardı."

"Bir tanrıyı nasıl öldüreceğini bilmek geceleri daha rahat uyumanı mı sağlayacak?"

Küstahça omuz silkti. "Bunlar gücün getirdiği yükler," dedi Vinya. "Efrem bu maceraya atılmakta biraz daha isteksizdi –doğruyu söylemek gerekirse, sanırım anlattıklarım ona sıkıcı geliyordu– ama öğreneceğimiz her şey şu an bildiklerimizden iyi olurdu."

"Ve biz... Şey. Neden bundan mahrum bırakıldığımızı da öğrenecektik," dedi Shara.

Vinya duraksadı ve başını yavaşça salladı. "Evet. Sonunda öğrenecektik."

İkisi de bu konu üzerinde daha fazla konuşmadı, zaten buna gerek de yoktu: Hiçbir Saypuri atalarının bedbaht bir kölelik altında yaşadığını unutamadığı gibi bunun *nedenini* de sorgulamadan edemezdi. Neden onlar bir tanrıdan *mahrum* edilmişlerdi? Neden Kıta'ya koruyucular, güç, araçlar ve ayrıcalıklar bahşedilmişken bunlar Saypur'a da verilmemişti? Bu kadar büyük bir eşitsizliğe nasıl izin verilebilirdi? Ayrıca Saypuriler dışarıdan eğitime ve zenginliğe meraklı, önemsiz insanlar olarak görülseler de Saypur'da biraz vakit geçiren herkes kısa sürede kalplerinde yatan buz gibi öfkenin hiç kimsenin tahmin edemeyeceği bir zalimliğe neden olduğunu görebilirdi. *Bizim kâfir olduğumuzu söylüyorlar*, derdi Saypuriler sık sık birbirlerine, *sanki bu bizim tercihimizmiş gibi.*

"O yüzden bunu bir diplomasi gösterisi olarak sunduk," dedi Vinya. "Kendi ulusumuzla onlar arasındaki uçurumu kapatacak bir çaba. Tek isteğimiz Depo'daki kitaplara ulaşmaktı. O kadar. Ben... ben Efrem'in tehlikede olabileceğini hiç düşünmedim. Bulikov'un Bulikov olmaya devam edeceğini varsaydık –yani sefalet ve pislik içinde– böylece Efrem de rahatça işine bakabilecekti."

Shara duraksayıp en aşikâr soruyu nasıl dile getireceğini düşündü. "Peki... Merak ettiğim bir şey var," dedi yavaşça. "*Neden* bunu bana Bulikov'a ilk geldiğimde anlatmadın?"

Vinya burnunu çekti ve daha dik oturdu. Nasıl cevap vereceğini düşünürken koyu renk gözleri bir anlığına etrafta dolaştı.

Shara hafifçe öne doğru eğilip dikkatle teyzesini inceledi.

"Bu çok ama çok gizli bir projeydi," diye duyurdu Vinya. Gözleri camın panelinin alt tarafında dolaştıktan sonra Shara'nın yüzüne kaydı. "Eğer birilerini yakalarsan aferin sana diyecektim. Yakalayamazsan bu konuyu farklı kanallardan çözecektim."

Vinya mağrurca gülümsedi.

Yalan söylüyor, diye bağırdı Shara'nın zihni. *Yalan söylüyor! Yalan, yalan, yalan, yalan!*

O anda Shara, teyzesine hapishane hücresinde başına gelenleri anlatmamaya karar verdi. Bu, aklına gelen tüm mantıksal nedenlere aykırıydı –Vinya yeni tüm İlahları nasıl yok edeceğini bilmek

istiyordu, yani Shara'nın böyle bir varlıkla karşılaştığını bilmeyi *elbette* isteyecekti– fakat Shara çok ama çok yanlış giden bir şeyler olduğunu hissediyordu. Elbette paranoyasını göz ardı etmesi gerektiğini biliyordu –*Kişinin üstlerine ve komutanlarına karşı hissettiği paranoya son derece doğal bir duygu* derdi kendi altlarına– ama teyzesi son zamanlarda normal kurnazlığında değildi ve şimdi tüm içgüdüleri Vinya'nın yalan söylediğini haykırıyordu. Görüşmelerle ve sorgularla geçen neredeyse on yedi yılın ardından içgüdülerine güvenmesi gerektiğini öğrenmişti.

İçinde hiç de azımsanamayacak bir şüpheyle acaba teyzemin güvenilirliğine bir şekilde gölge düşmüş olabilir mi diye düşündü. Birileri başbakan koltuğunun bir sonraki varisini kontrol edebilecek kadar çok bilgi ele geçirmiş olabilir miydi? *Yozlaşmış bir politikacı*, diye düşündü Shara. *Ne kadar da alışılmadık bir fikir.* Sonuçta insanlar son birkaç basamağı oldukça nahoş ödünler vermeden aşamazdı. Ayrıca birileri Vinya Teyze'nin dolabının kapılarını açacak olursa dışarıya koca bir iskelet ordusu dökülürdü.

Shara bu kararı yüzünden kendini bu kadar suçlu ve utanç dolu hissetmesine şaşırdı. Sonuçta bu kadın, ailesi Salgın Yılları'nda öldükten sonra onu yetiştiren, ona bakan ve eğitimiyle ilgilenen kişiydi. Yine de nasıl Vinya önce bakan, sonra teyzeyse Shara da her şeyden önce bir istihbaratçıydı.

O yüzden Shara eski ilkesine döndü: *Şüphe duyuyorsan sabırlı ol ve izle.*

Vinya, "Şimdi. Şu bahsettiğin hareket nedir?" diye sordu

Shara Yeni Bulikov hareketini birkaç cümleyle özetledi.

"*Ah,*" dedi Vinya. "Ah, bunu hatırlıyorum. Bize silah üretmek isteyen adamla ilgili bir şeyler."

"Evet. Votrov."

"Evet, evet. Bazı bakanlar buna çok hevesliydi ama ben oyalayabildiğim kadar oyaladım... Bulikov gibi bir yere *herhangi bir şey* için bağımlı olmamızı *istemiyorum*. Özellikle de barut için! Yani dün gece saldırıya uğrayan adam Votrov muydu?"

"Evet." Shara bilgilerin ne kadarını paylaşması gerektiğini değerlendirdi ve Restorasyonistlerin onun çeliğinin peşinde olduğunu söylememeye karar verdi.

"*Votrov*... bu isim bir sebepten ötürü son derece tanıdık..."

"Biz... onunla birlikte okumuştuk."

Vinya tek parmağını havaya kaldırdı. "Ah. *Ah*. Şimdi hatırladım. *O* mu? *Fadhuri'deki* oğlan mı? Bizim için silah üretmek isteyen o mu? Seni hamile bırakmasından çok korktuğumu hatırlıyorum."

"Vinya Teyze..."

"Bırakmadı, değil mi?"

"Vinya Teyze!"

"Peki, peki..."

"Mühimmat üretme fikrinden vazgeçeceğini sanmıyorum," dedi Shara. "Haberin olsun. Kıta'ya sanayi getirmeye çalışmak konusunda çok ısrarcı görünüyor."

"İstediği kadar ısrarcı olabilir," dedi Vinya. "Böyle bir şeyin gerçekleşmesine izin vermem. Kıta'nın olduğu gibi kalması daha iyi. Şu sıralar her an bozulabilecek bir istikrar hakim."

"Burada değil," dedi Shara. "Görüldüğü üzere."

Vinya elini salladı. "Kıta her zamanki Kıta. Savaş'tan beri hep böyle oldu. Ve umarım yumuşamaya başlamamışsındır, Shara. Dünyadaki tüm ülkelerin Saypur'un iliğini kurutmak istediğini biliyorsun. Her seferinde de çocukların açlıktan öldüğünü, masumların kanının döküldüğünü falan iddia ediyorlar... Bunları her gün binlerce kez duyuyoruz. Kendimizden olanı kollamak ve gerisini kaderin eline bırakmak en akıllıcası, özellikle de konu Kıta olduğunda. Neyse bu konuda daha fazla konuşmaya gerek yok. Eee. Oradaki görevini uzatmamı istediğini tahmin ediyorum. Elle tutulur ne öğrendin?"

"Kısa süre içinde muhtemel bir Restorasyonist'i sorgu için alıkoyacağız. Sessizce."

"Yakalamak istediğin bu kişi kim?"

"Bir... hizmetçi."

Vinya güldü. "Bir *ne*?"

"Üniversitedeki bir hizmetçi! Pangyui'nin orada çalıştığını hatırlatmak isterim. Senin de *bildiğin* gibi gözetleme ve operasyonlar için genellikle en niteliksiz işçiler kullanılır."

"Hm," dedi Vinya. "Haklısın. Konusu açılmışken Pangyui'nin öldürülmesiyle ilgili bir şeyler öğrenebildin mi?"

İşte başlıyoruz, diye düşündü Shara. Yüzünü ifadesiz tutmaya ve ilgisiz görünen bir maske takmaya çalıştı. "Hayır, henüz öğrenemedim. Ama ipuçlarını takip ediyoruz."

"Hayır mı? Hiçbir şey mi öğrenemedin?"

"Şu âna kadar öğrenemedim. Ama üzerinde çalışıyoruz."

"Bu çok ilginç." Vinya'nın nar kadar kırmızı dili ön dişlerinde dolaştı. Gülümsedi. "Çünkü iki gün önce bir banka için sorgu gönderdiğini görebiliyorum. Bundan bahsetmedin."

Shara'nın kanı buz kesti. *Sorgu taleplerimi mi takip ediyor?*

Bir bahane bulmaya çabaladı. "Gönderdim," dedi. "Votrov'u araştırıyordum."

"Öyle mi?" dedi Vinya. "Votrov Bulikov'daki bir sürü bankanın sahibi. Çoğu senin sorguladığından çok daha büyük. Ve *o bankaya* oldukça dolaylı bir yoldan sahip. O yüzden merak ettim; neden özellikle o banka?"

"Tam da bahsettiğin sebeplerden dolayı. Saklayacak bir şeyi varsa oradadır."

Vinya başını yavaşça sallayarak onayladı. "Ama *öyle* bir şeyi araştırmak tam bir finansal sorgu gerektirir. Ki böyle bir şey talep etmedin."

"Dikkatim dağıldı," dedi Shara. "Bir sürü cesetle uğraşmam gerekti ya."

Hem Shara'nın hem Vinya'nın birbirlerine tamamen ifadesizce bakan yüzleri pencere panelinde asılı kaldı.

"Yani bunun sebebi o bankanın emanet kutularına sahip Bulikov Üniversitesi'ne en yakın banka olması değil, öyle mi?" dedi Vinya kısık sesle

Biliyor.

"Emanet kutusu mu?" diye sordu Shara. Sözcüklerinden masumiyet akıyordu.

"Evet. Sonuçta onlar, senin anonim takas noktası için en çok tercih ettiğin yerler. Genelde finans alanında çalışanları seversin. Onlar da senin gibi süreç odaklı kişilerdir."

"Anonim takas noktasına ihtiyaç yaratan bir şey yapacak kadar uzun zamandır burada değilim, Teyzeciğim."

"Değilsin." Vinya'nın gözleri geriye devriliyormuş gibi görün-

dü ve Shara tuhaf ve iğrenç bir incelenme duygusuna kapıldı. Bir anda Vinya'nın nasıl onca komiteyi yönettiğini ve nasıl tam bir özgüvenle toplantılarına katıldığını anladı. "Ama muhtemelen bu yöntemi Efrem'e öğretmişsindir."

Umarım şu anda terlemiyorumdur. "Bununla nereye varmaya çalışıyorsun, Vinya Teyze?"

"Shara, tatlım," dedi Vinya yavaşça, "benden bir şeyler *saklamıyorsun*, değil mi?"

Shara hafifçe gülümsemeye çalıştı. "Bir şeyler saklayan kişi *ben* değilim."

"Ben senin üstünüm. İnsanların bilgiye erişimlerini sınırlandırmak benim görevim. Ve tüm bunların burnuma nasıl kokular getirdiğini söylemek istiyorum... Sanki sen Pangyui'nin anonim takas noktalarından birini bulmuşsun da henüz ona erişememişsin gibi duruyor. Ve içinde ne olduğunu görmeden bilgi vermek istemiyormuşsun gibi. Fakat tatlım, sana şunu hatırlatmak *zorundayım* ki" –sözcükleri öylesine buz gibiydi ki Shara kendini tokat yemiş gibi hissetti– "Pangyui *benim* adamımdı. Bu *benim* operasyonumdu. Bu sıralar çok fazla operasyon yönetmiyorum ama yönettiğimde onların benim kalmasını sağlıyorum. Ve o operasyondan çıkan her şeyin ilk *bana* gelmesini. *Bana*, Shara. *Şans eseri orada* bulanan herhangi bir yetkili, bu göreve *atanmamış* bir ajan tarafından yutulmasına izin vermem. Tabii o yetkili bir anda istihbarat görevinden alınmak istemiyorsa. Anlaşıldı mı?"

Shara yavaşça gözlerini kırptı.

"Anlıyor musun, Shara?" diye tekrar sordu Vinya.

Shara dışarıdan tamamen tepkisiz görünse de zihninde büyük bir tartışma dönüyordu. Görebildiği kadarıyla dört seçeneği vardı.

1. Teyzesine bir İlah'la bağlantı kurduğunu ve bu sebeple Pangyui'nin sonuçlarının hepsine ihtiyaç duyduğunu söyleyebilirdi. (Fakat bu, güvenilirliği muamma olan bir yetkiliye modern tarihteki en tehlikeli istihbaratı vermek anlamına gelirdi.)

2. Hem Pangyui'nin anonim takas noktasını hem de İlah'la kurduğu bağlantıyı teyzesinden gizleyip iki ko-

nuda da kendi araştırmasını sürdürebilirdi. (Fakat bu, Bulikov'dan gönderilmesi anlamına gelebilirdi, oysaki teyzesinin tek umursadığı Pangyui'nin anonim takas noktasıymış gibi görünüyordu.)

3. Pangyui'nin emanet kutusundakileri teyzesine verip –birileri muhtemelen içindekileri ele geçirmek için Pangyui'yi öldürmüş ama onlara ulaşmada başarısız olmuştu– hem Ilah'la kurduğu bağlantıyı hem de Pangyui'nin ölümünü araştırmaya devam edebilirdi.

4. Vinya'ya emanet kutusundakileri okumayacağını söyleyip ne yapacağına hizmetçiyle konuştuktan sonra karar verebilirdi.

Tamam, diye düşündü Shara. O zaman dördüncü seçenek.

"Eğer Efrem'in ortaya çıkardığı herhangi bir şey bulursam," dedi Shara, "hemen sana ileteceğimden emin olabilirsin, Vinya Teyze."

"*İncelemeden* mi?"

"Elbette incelemeden. Efrem'in operasyonuna olan ilgim öldürülme nedenini öğrenmekle sınırlı."

Vinya yüzünde kocaman bir gülümsemeyle başını sallayarak onayladı. "Ne kadar da tatmin edici bir görüşme oldu! Onca entrika, onca tarih, onca kültür... sanırım kısa süre içinde sana birkaç ulak gönderebilirim. Çünkü Efrem'in işinin bazı sonuçlar *ürettiğinden* şüpheleniyorum ve bunları kısa sürede bulacağını tahmin ediyorum."

Tercümesi: Bazı sonuçlar ürettiğini *biliyorum* ve birilerini gönderiyorum ki sen bir şey yapamadan onları elinden alabilsinler.

"Teşekkürler, Teyzeciğim," dedi Shara. "Desteğin çok makbule geçer."

"Ah, ne demek, tatlım," dedi Vinya. "Bir istihbarat teşkilatını güçlü kılan şey sahadaki ajanlarıdır. Denizaşırı yetkililerimizi desteklemek *zorundayız*: İşler çizmenin toprağa değdiği yerde yürüyor." Tekrar gülümsedi ve, "Kendine dikkat et, tatlım ve beni bilgilendirmeyi unutma," dedikten sonra parmak uçlarıyla camı sildi.

Teyzesinin yüzü dağılırken Shara, onun bu sözcükleri hangi konuşmadan çaldığını düşünerek homurdandı, "Bay bay."

İnsanlar, Kaj'a tanrıları öldürmekte yardım ettiğim için ne kadar da harika bir kadın olduğumu söylüyorlar. Bunu söylerlerken gözleri yaşlarla dolu. Bana dokunmayı dileyerek giysilerimi kavrıyorlar. Ben de bir tanrıymışım gibi davranıyorlar bana.

Ama onlara şu karşılığı veriyorum: "Tanrılara karşı bir kez bile kılıç kaldırmadım. Onlara saldırmadım. Onlara tek bir ok bile atmadım. Hepsini o yaptı, tek başına. Silahının nasıl çalıştığını bilen tek kişi oydu. Öldüğünde sırlarını mezara götürdü."

Zaten öyle de yapmalıydı. Böyle bir şey insanlar tarafından bilinmemeli.

Doğrusu, Kıta'yla neredeyse hiç savaşmadık. Tanrılar ya ölmüşlerdi ya ölüyorlardı. Toprak ya ölmüştü ya ölüyordu. Ne tasvir edebileceğim ne de etmeyi isteyeceğim birçok dehşete şahit olduk. Dövüşün çoğu ruhlarımız tarafından yapıldı.

Kıta'da sadece 'Kutsanmışlar' adıyla anılan bir Kıtalı kabilesiyle savaştık. Bu kişiler, benim anlayabildiğim kadarıyla, insanlık ve İlahlar arası birleşmelerden doğanların torunlarıydı, tanrılarla ya da tanrıların yaratıklarıyla sapkın ilişkiler sonucu ortaya çıkan yaratıklar. Bu varlıklar Kıta'daki birçoğu hasta ve aç olan insanları toplayıp bize karşı savaştılar.

Savaş çok acıydı ve ben Kutsanmışlardan nefret ettim bu yüzden. Öldürülmeleri neredeyse imkânsız denebilecek kadar zordu. Yine de derileri demirden olmadığı gibi güçlü kolları da yoktu: Sadece şanslılardı, inanılmaz derecede şanslı. Tanrıların çocukları olduklarından kanları tılsımlıydı, gerçi kanları diğer fanilerinkiyle karıştıkça bu tılsım etkisini yitiriyormuş gibi görünüyordu.

Sonuç olarak yeterince tılsımlı değillerdi. Onları da diğerleriyle birlikte yere serdik. Ufacık ordularını katledip sokakları kanlarıyla boyadık. Bedenlerini kasaba meydanlarına yığarak ateşe verdik. Onlar da diğer erkekler ve kadınlar gibi yandılar. Diğer çocuklar gibi.

Kasabalardaki insanlar ateşleri izlemeye geldiler. Ve izlerlerken içlerindeki umudun ve kalplerinin öldüğünü görebiliyordum.

Acaba biz, Saypuri askerler, içten içe hâlâ erkek ve kadın mıyız diye düşünüyorum.

Zafer böyle bir şey.

–KAJ'IN ÜSTEĞMENİ
JINDAY SAGRESHA'NIN ANILARI

Shara saate altıncı kez baktı ve evet, saat hâlâ akşamüstü 3:30'du. İç çekti.

Bugün zamanlamalar saçmasapan derecede kötüydü. Sigrud iş günü henüz başlarken salıverilmişti; bu da demek oluyordu ki üniversitede çalışan hizmetçiyi almaya gittiğinde kadın çoktan işe gitmek üzere evini terk etmişti. Shara, Bakanlık adına yürüttüğü işler sayesinde birçok güce sahip olsa da bir kadının işyerine gidip onu alarak dışarıya çıkmak onun bile başaramayacağı bir şeydi.

Hizmetçinin dairesine dönmesine yaklaşık bir buçuk saat daha olduğunu tahmin ediyordu. Homurdanarak Pitry'ye biraz dolaşmaya çıkacağını söyledi; adam buna itiraz etse de Shara'nın tek bakışı sesini kesmeye yetti. Yine de Saypuri olduğu hemen anlaşılmasın diye kapüşonlu bir cüppe giymeyi ihmal etmedi.

Önünde nemli gri duvarla, parıltılı taşlarla ve haki rengi sulu buzlarla kaplı sıra sıra sokak ve cadde uzanıyordu. Burnu kızardı ve acımaya başladı; ayak parmakları uyuştu. Yürüyüşün zihnini toplamasını sağlayacağını zannetmişti fakat tüm şüpheleri ve paranoyaları bir sis bulutu gibi çevresinde dolaşmaya devam ediyordu.

Ardından başını kaldırarak ileriye baktı ve karşısındaki sokakta dikilen bir adam görünce durdu.

Adam sadece soluk turuncu bir cüppe giymişti: Ayakkabıları, şapkası –aslına bakarsanız tamamen keldi– ya da eldivenleri yoktu. Kolları bile çıplaktı ve yüzü gibi oldukça bronzlaşmıştı.

Shara adama baktı. *Hayır... Olamaz. Bu yasadışı, öyle değil mi?*

Buz gibi esen rüzgâr hızlandı. Cüppeli adam bunu fark etmedi: Kadının kendisini izlediğini görüp sakince gülümsedi. "Bir şey mi arıyorsun?" Sesi kalın ve neşeliydi. "Yoksa buraya ısın-

mak için mi geldin?" Yukarıyı işaret etti. Üzerinde duran tabelada DROVSKANI SOKAĞI ISINMA SIĞINAĞI yazıyordu.

"Ben şey... emin değilim," dedi Shara.

"Ah. Belki de bağış yapmak için gelmişsindir?"

Bu fikri bir süre değerlendirdikten sonra adamın ilgisini çektiğini fark etti. "Mümkün."

"Mükemmel!" diye bağırdı adam. "O zaman bu taraftan buyur, sana burada yaptığımız tüm iyilikleri göstereyim. Böyle acı bir günde bize bağış yapman çok düşünceli ve kibar bir hareket."

Shara adamın takip etti. "Evet..."

"İnsanlar, bağış yapmak bir yana dışarı çıkmayı dahi istemiyorlar."

"Evet... Affedersin. Bir şey sorabilir miyim?"

"Bana ne istersen" –kapıyı iterek açtı– "sorabilirsin."

"Sen... Olvoshtani misin?"

Adam durdu ve hem şaşırmış hem de biraz alınmış gibi görünen bir ifadeyle Shara'ya baktı. "Hayır," dedi. "Bu yasadışı olurdu, yani bir İlah'ın düzeninden olmak. Öyle değil mi?"

Shara ne diyeceğinden emin değildi. Cüppeli adam yine ışıl ışıl gülümsedi ve sığınağın içine doğru ilerlediler.

Paçavraları içindeki çocuklar, titreyen kadınlar ve erkekler, bir sürü kaynayan kazanla bezeli uzun, geniş şöminenin çevresine toplanmışlardı. Oda öksürükler, homurtular ve çocuklar arasındaki umutsuz fısıltılarla doluydu.

"Ama cüppelerin," dedi Shara. "Üzerinde..."

"Üzerimdekilerin," dedi adam, "İlah'la ne ilgisi var?"

"Onlar... *tarihsel açıdan* Olvoshtani giysileri."

"Ve *tarihsel açıdan* biri İlah'a dua etmek istese ellerini uzatıp gözlerini göğe çevirmeli." Mutfaktan boş bir kazan getirip kenarına kaşığıyla vurduğunda çıkan *pat pat pat* sesleri eşliğinde çorbayla doldurdu. "Ama biri bugün sokakta bunu yapacak olursa tutuklanmaz mı?"

Shara geriye dönüp mutfağa baktı. Orada soluk turuncu cüppeleri içinde neşeyle çalışan bir sürü sığınak görevlisi daha olduğunu gördü; hepsi saçsız ve soğuk havaya karşı savunmasızdı. "Peki, eğer Olvoshtani değilseniz," dedi Shara, "nesiniz?"

"Isınma Sığınağı'yız elbette."

"Şey, peki, ama *sen* nesin?"

"Bir insanım sanırım. Diğer insanlara yardım etmeyi arzulayan bir insan."

Shara başka bir yöntem denedi: "Neden soğuğa karşı kendini ısıtmaya çalışmıyorsun?"

"Soğuk mu?"

"Dışarısı buz gibi. Balık tutabilmek için buzu delen adamları buradan bile görebiliyorum."

"O suyun meselesi," dedi. "Rüzgârın sıcaklığı rüzgârın meselesi. Ayaklarımın ve ellerimin sıcaklığı... *benim* meselem."

"Çünkü," dedi Shara eski yazıtları hatırlayarak, "kalbindeki gizli ateşi yakaladın."

Adam duraksadı ve sözleri üzerine yüzünü ifadesiz tutmakla memnuniyetini belli etmek arasından kalmış gibi göründü.

"Sen Olvoshtani *misin?*" dedi Shara.

"Ortada Olvos yokken," dedi cüppeli adam, "nasıl Olvoshtani olabilirim?"

Bunun üzerine Shara anladı. "Ah," dedi. "Ah, bunu hatırlıyorum. Sen... Ayrıklardansın."

Cüppeli adamın yüzünü şunu söylüyordu: *Eğer öyle demeyi uygun görüyorsan.*

İlah Olvos Kıta'yı terk ettiğinde halkı etmemişti, en azından tamamen değil. Sarı ya da turuncu cüppeleri dışında çıplak, üzerlerinde ne ayakkabı ne eldiven ne de saç bulunan ve kendilerini tabiata maruz bırakmaktan son derece hoşnut Olvoshtani keşişlerine benzer kişilerin ilk görüldükleri şehirler Jukoshtan ile Voortyashtan olmuştu. Bu kişiler göçebe gibi görünüyor, insanlara en zor zamanlarında yardımcı olmaktan başka hiçbir amaçları yokmuşçasına kasaba kasaba, şehir şehir dolaşıyorlardı. Buna rağmen Olvoshtani ya da keşiş ya da herhangi bir üst düzene bağlı olduklarını dile getirmiyorlardı: Bazıları onlara "Metruk" ya da "Ayrık" dese de onlar kendilerini herhangi bir şekilde tanımlamıyorlardı. "Buradayız," dedikleri biliniyordu. "Daha ne olsun?"

"Maalesef yanılıyorsun," dedi cüppeli adam. "Kendimizi bu isimle ifade etmiyoruz."

"Hayır, etmiyorsunuz," dedi Shara. "İsimleri reddediyorsunuz, öyle değil mi?"

"Reddedilecek bir şey yok. İsimler diğer insanların meselesi. Onlar insanların kendileri gibi olmayan şeyleri ayırt etmesine yarayan şeyler."

"Peki burada, Bulikov'da ne yapıyorsunuz? Burada olma sebebiniz ne?"

Ateşin yanında birbirlerine sokulmuş biçare insan topluluklarını işaret etti. Bazıları küçük çocukları olan ailelerdi: Bir baba bebeğinin minicik ayakkabılarını çıkarıp kızın morarmış ayaklarına ısıtmaya çalışıyordu. "Bu," dedi cüppeli adam artık yüzünde neşeden eser olmaksızın, "yeterli bir sebep gibi görünüyor."

"Yani eski yazıtların dediği gibi umut vermek için yaşıyorsunuz. Karanlık yerlerde ışık olmak için."

"Eski yazıtlar birçok şey söyler. Bunları sanki özel bir şeymiş gibi söylüyorsun, insanın başka birinin acısını görüp ona yardım etmek istemesi sıradışıymış gibi. Âdeta," dedi kısık sesle, "olağanüstü bir şey yapmak için –ya da senin olağanüstü olduğunu düşündüğün bir şey– bunun bir İlah tarafından *söylenmesi* gerekiyormuş gibi."

"Şey, öyle değil mi?"

"Öyle mi? Henüz bağışta bulunmadın ama eğer bulunursan bu, sana öyle söylendiği için mi olacak?" Bir parça siyah ekmek aldı.

"Hayır."

"Hayatını yaşamak için sen –bir Saypuri, besbelli– bir İlah'a mı ihtiyaç duyuyorsun?"

"Bu farklı bir durum. Farklı ülkelerdeniz."

"Daha önce hiç ülke görmedim," dedi cüppeli adam. "Benim tek gördüğüm şey ayaklarımın altındaki toprak."

"Bunları yapmanızın sebebi," dedi Shara ısrarla, "Olvos'un size öyle söylemiş olması."

"Olvos'la hiç tanışmadım," dedi adam. Siyah ekmeğin içinden kalın bir kablo geçirip onu közlerin üzerine tuttu. "Sen tanıştın mı?"

"Olvos olmasa burada olmazdınız," dedi Shara. "Bu düzeninizi Olvos başlattı. O olmasa bu sığınak da olmazdı."

"Eğer bu Olvos ki yanlış hatırlamıyorsam var olduğunu kabul etmeme yasalar izin vermiyor..."

Shara rahatsız olmuş ve sabırsızca elini salladı.

"... eğer Olvos var olmuş olsaydı, o zaman bize vermiş olduğu en büyük hediye iyi şeyler yapmak için kendisine *ihtiyacımızın* olmadığı bilgisi olurdu. İyiliğin herhangi bir yerde, herhangi bir zamanda, herhangi bir kişiye, herhangi bir kişi tarafından yapılabileceği bilgisini. Hayatımız bir sürü kural yaratmakla geçiyor..." Ekmeğin bir parçasını kopardı. Kabuğu parçalanırken içinden ince bir duman yükseldi. "... ama genelde her şey son derece basit." Dumanı üzerinde bir ekmek parçasını kadına uzatırken gülümsedi. "Bir lokma alır mısın? Üşümüş görünüyorsun."

Shara cevap vermeye fırsat bulamadan sokağın başında ona seslenerek koşan Pitry belirdi. Shara adama on drekel atıp –ki adam gülümseyerek şaşırtıcı bir hızla havada kaptı– hızla uzaklaştı.

Kendince hâlâ tanrısının izinden gidiyor, diye düşündü. Ki bu da şu soruyu gündeme getiriyordu: Bulikov'daki başka kim aynı şeyi daha kötü niyetli amaçlarla yapıyordu?

***

Yaşlı kadın gözleri ağlamaktan pancar kırmızısına dönmüş halde elçilik koridorunda oturuyordu. Dudağının üzerindeki sümük lambaların ışığında parıldıyordu. Elleri yıllarca su ve sabunla uğraşmaktan morarmıştı.

"Bu o mu?" diye sordu Shara kısık sesle.

"O," dedi Sigrud. "Buna eminim."

Shara kadını inceledi. Yani bu kadın geçen gün üniversitede kendilerini izleyen iki 'uzman' ajandan biriydi: Irina Torskeny, Pangyui'nin ofisleriyle ilgilenen üniversite hizmetçisi, belki de gecelerini Restorasyonistler için çalışarak geçiren kişi. Bu zavallı yaşlı yaratığın Efrem'in ölümünde bir şekilde parmağı olabilir miydi?

Shara kaşlarını çatıp iç çekti. *Bir sorgunun daha içine etmeyi göze alamam*, diye düşündü. Pitry'ye, "Davet salonunun köşesine, pencerenin yanına bir masa ve iki sandalye koy," dedi. "Biraz

kahve demle. İyi olanlardan, varsa vitlov olsun."

"Var ama... çok pahalı," dedi Pitry.

"Umurumda değil. Dediğimi yap. En iyi fincanlarımızı da çıkar. Elinden geldiğince çabuk."

Pitry aceleyle uzaklaştı.

"Kadın onu öldüreceğini düşünüyor," dedi Sigrud yumuşak bir sesle.

"Neden öyle düşünsün?" diye sordu Shara.

Sigrud omuz silkti.

"Direndi mi?"

"Bütün gün bunu bekliyormuş gibi geldi," dedi Sigrud.

Shara yaşlı kadını bir süre daha inceledi: Irina gözyaşlarını silmeye çalışıyordu fakat elleri o kadar titriyordu ki kollarına silmek zorunda kaldı. *Onun yerine sıradan bir haydutla uğraşıyor olmayı o kadar isterdim ki...* diye düşündü Shara.

Davet salonu hazırlandığında Pitry yaşlı kadını, Shara'nın önünde iki fincan, fincan tabakları, kurabiyeleri, şeker, krema ve dumanı üzerinde bir demlik kahve ile oturmuş beklediği küçük, sade masaya getirdi. Geniş alana rağmen bu köşe şu an birinin toplu oturma odası havasına sahipti.

"Otur," dedi Shara.

Irina Torskeny burnunu çekmeye devam ederek oturdu.

"Kahve ister misin?" diye sordu Shara.

"Kahve mi?"

"Evet," dedi. Kendisine bir fincan doldurdu.

"Neden bana kahve veresiniz ki?"

"Neden vermeyelim ki? Sen konuğumuzsun."

Irina bunu düşündü ve ardından başıyla onayladı. Shara ona da bir fincan doldurdu. Irina minik fincandan kıvrılarak yükselen dumanı kokladı. "Vitlov mu?"

"Düşüncelerini duymayı dört gözle bekliyorum," dedi Shara. "Genelde insanlar kendilerini, yaptığımız her şeyi övmek zorunda hissediyorlar. Bu kibar bir davranış ama dürüst olmuyorlar; anlıyor musun?"

Irina bir yudum alıp ağzını şaplattı. "Güzel. Çok güzel. Şaşırtıcı güzellikte."

Shara gülümsedi. "Mükemmel." Ardından gülüşü hafifçe soldu. "Söylesene, neden ağlıyordun?"

"Ne?"

"Az önce neden ağlıyordun?"

"Neden?" Irina düşündü ve sonunda şöyle dedi, "Neden *ağlamayayım* ki? Sadece ağlamak için sebebim var. Artık sadece buna sahibim."

"Yanlış bir şey mi yaptın?"

Acı acı güldü. "Bilmiyor musun?"

Shara cevap vermedi: Sadece izledi.

"Düşündüğümde yanlış şeyler *dışında* bir şey yapmadığımı görüyorum," dedi Irina. "Her şey, tamamı... koca bir hataydı. Senden beklenen şey budur, öyle değil mi? İdealistler ve vizyonerler senden bunu ister, onlar için hata yapmanı."

"Sen kimin için hata yaptın?".

Tekrar güldü. "Ah, benim gibi yaşlı bir yaratığın çok fazla şey bilmemesini sağlayacak kadar akıllılar. Benim –nasıl desem– riskli olduğumu biliyorlardı. Gerekli ama riskli biri. Ah, annem, büyükannem... Şu an beni görseler ne hissederler ve ben..." Az daha tekrar ağlamaya başlıyordu.

Başlayamadan Shara sordu, "Neden gerekliydin?"

"Neden mi, onunla birlikte çalışan tek kişi bendim, öyle değil mi?"

"Profesörle mi?"

Başıyla onayladı. "Üniversite duvarlarının içindeki meselelerine erişimi olan tek kişi bendim. Ve bana gelip dediler ki, 'Sen Bulikov'un gururlu bir çocuğu değil misin? Geçmiş kalbinde bir kor misali yanmıyor mu?' Ben de evet dedim, elbette. Şaşırmadılar, memnun da olmadılar; sanırım insanların onlara hep evet demesini bekliyorlardı."

Shara anlayışla başını sallayarak onayladı ama içten içte yaklaşımını tekrar gözden geçiriyordu. Bu kadın gibi kaynaklarla daha önce sadece birkaç kez uğraşmıştı: bilginin tehlikeli bir sel misali ağızlarından dökülmesine neden olacak kadar öfkeli, yıpranmış ve gergin insanlar. Onu sorgulamak kuduz bir ata binmek gibi olacaktı.

Daha sakin bir yöntem denedi: "Adın ne?"

Irina gözlerini kuruladı. "Bilmiyor musun?"

Shara ona her anlama gelebilecek üzgün bir bakış attı.

"Adım Irina Torskeny," dedi yaşlı kadın yumuşak bir sesle. "Üniversitede hizmetçilik yapıyorum. Hayatımın yirmi dört yılını o duvarlara, o yerlere su ve sabun sürerek geçirdim. İnşa edildiğinde, yani *yeniden* inşa edildiğinde buradaydım. Şimdi ise öleceğimi ve o taş duvarların beni unutacağını düşünüyorum."

"Ve Pangyui'yle birlikte mi çalıştın?"

"Çalışmak? Heh. Sanki onun iş arkadaşıymışım, eşitiymişim gibi konuşuyorsun... sanki o bana, 'Irina şuna bir göz atar mısın...' diye danışıyormuş gibi. Ben onun *hizmetçisiydim*. Fincanlarını topluyordum. Yerlerini siliyor, pirinç eşyalarını cilalıyor, kütüphanelerinin tozunu alıyordum... Tüm o kütüphanelerinin." Haklı sertliği yumuşadı. "Beni öldürecek misin?"

"Neden böyle bir şey yapayım?"

"Onun ölümü yüzünden. Yurttaşının ölmesine izin verdiğim için."

"'İzin vermek mi?' Kulağa onu sen öldürmüşsün gibi gelmiyor."

"Hayır. Hayır, ölümü benim elimden olmadı. Ama bence... buna ben neden oldum."

"Nasıl Irina? Lütfen bana anlat."

Bir nefes alıp öksürdü. "Benimle iletişime geçtiklerinde o, üniversiteye geleli daha birkaç gün olmuştu. Toplantılara katılmıştım... anlarsın ya. Artık cü... Saypurilerle uğraşmak istemeyen insanlar için düzenlenen buluşmalara."

Shara başıyla onayladı. Anlıyordu ve Irina da anladığını fark etti.

"Bu yüzden benden nefret ediyor musun?" diye sordu Irina.

"Eskiden olsa ederdim," dedi Shara, anlık dürüstlüğü kendisini de şaşırtmıştı.

"Ama şimdi etmiyor musun?"

"Nefret etmeye ne zamanım ne de enerjim var," dedi Shara. "Sadece anlamayı istiyorum. İnsanlar oldukları gibilerdir." Hafifçe gülümseyerek omuz silkti: *Elden ne gelir?*

Irina başıyla onayladı. "Bence böyle bakmak çok akıllıca. Ben bu kadar akıllı değildim. O toplantılara gittim. Öfkeliydim. Hepimiz öyleydik. Ve bu adamlar beni orada buldular."

"Kimler?"

"Bana isimlerini vermediler. Sordum ama bu güvenli olmaz dediler. Tehlikede olduklarını söylediler, her zaman tehlikede olduklarını. Kimden dolayı olduğunu söylemediler."

"Kaç kişiydiler?"

"Üç."

"Neye benziyorlardı?"

Irina adamları tarif ederken Shara not aldı. İlk iki tarifi –kısa boylu, koyu gözlü, koyu saçlı, gür sakallı– Bulikov'daki neredeyse her adamı tanımlayabilecek şekildeydi. Ama sonuncu farklıydı: "Uzun boyluydu," dedi. "Ve soluk tenli. Ve bir deri bir kemik. Sadece çorbayla besleniyormuş gibiydi, zavallı şey. Kendine baksa oldukça yakışıklı bir adam olabilirdi. En az o konuşuyordu. Aslına bakarsan sadece beni izlemekle yetiniyordu. Söylediğim hiçbir şeye şaşırmıyor gibiydi. Üniversitede çalıştığımı biliyorlardı; bunu nasıl öğrendiklerinden emin değilim. Benden onlara, Bulikov'a hizmet etmemi istediler. Eski zamanlardaki gibi. Ben de ettim." Irina tekrar öksürdü. "Profesörü gözetledim. Kâğıtlarını aşırmam, çekmecelerini açmam, dosyalarını kurcalamam gerekiyordu."

"Ne bulmak için?"

Irina kızardı fakat cevap vermedi.

"Ne arıyordun, Irina?"

"B*en* herhangi bir şey arıyordum."

"O zaman bir şey bulduğunu nasıl anlıyordun?"

Irina daha da kızardı. "Şey... *tahmin* yürütmem gerekiyordu."

"Neden?"

"Çünkü sözcükler..." Yine gözleri dolmaya başlamıştı. "Onları sayfaların üzerinde gördüğümde bana anlamlı gelmiyorlar."

"Ne demek istiyorsun?"

"Bana böyle bir şeyi hiç öğretmediler. Ben büyürken burada, Bulikov'da hiç okul yoktu. Buraya okul getirdiklerinde de ben büyümüştüm ve hiç sökemedim... Sadece numara yapabiliyorum.

Elime bir kitap alıp ona bakıyormuş gibi davranabiliyorum ve..." Dudaklarını büzdü; bu hareket Shara'ya utanmış bir çocuğu hatırlattı. "*Denedim.*" Elini cebine sokup Saypur karşıtı propaganda gibi görünen buruşmuş bir kâğıt çıkardı. "Öğrenmeye çalıştım. Nasıl erdemli olunacağını öğrenmek *istedim*. Bilmek istedim. Ama sadece okuyormuş gibi yapabildim..."

Shara şaşırmamıştı: Kıta'nın büyük bir bölümü hâlâ okuma yazma bilmiyordu. "Peki onu gözlemeni istediklerinde ne yaptın?"

"Onlara gözetleyeceğimi söyledim. Onları yüzüstü bırakmak istemiyordum. Ve ondan... ondan nefret ediyordum. Profesörden nefret ediyordum çünkü tarihimizi okuyup duruyordu ve biz... ve ben..." Sesi azalarak kesildi. Ardından: "Onlara götürmeyi seçtiğim şey bir listeydi."

"Ne listesi?"

"Bilmiyorum. Profesör *sürekli* o listenin üzerinde çalışıyordu, o yüzden önemli olduğunu biliyordum. Ama benim için sadece bir sürü bilgi içeren bir listeydi. Sayfa boyunca içleri sayılar ve harflerle dolu yan yana, alt alta bir sürü kare. Bunu yapmak birkaç hafta sürdü. Listeyi *alıp* gidemezdim –alsam fark ederdi ve yanında sadece listenin bir kısmı oluyordu– o yüzden sayfa sayfa, bazen ikişer, üçer ya da dörder sayfa aşırıp temizlik dolabına götürüyor, orada kopyalıyordum. İlk başta zordu ama sonra sadece birkaç dakikada yapabilmeye başladım. Okumayı bilmesem de kopyalayabiliyordum," dedi biraz gururlu bir edayla. "Sonra onlara kopyaları götürüyordum."

"Onlara kaç sayfa kopya götürdün?"

"Düzinelerce. Haftalar boyunca çalışarak belki de yüzden fazla kopya götürdüm. Bu konuda oldukça iyiydim," dedi kendinden memnun. "Ve onlara ilk götürdüğümde çok memnun olmuşlardı. Aşırı sevinmişlerdi. Mutluluktan *ağladılar.* Şey gibi hissettim... Şey..." Cümleyi tamamlayamadan sesi azalarak kesildi.

"Neden götürmeyi bıraktın?"

"Bırakmamı istediler. Başta değil... gitgide götürdüğüm kopyalar onları daha az memnun etmeye başladı. 'Ah bunlar güzel fakat aradığımız şey bunlar değil, bunlara ihtiyacımız yok.' San-

ki benim suçummuş gibi! Ama sonra bir gün uzun boylu soluk tenli adam, listede bir şey gördü ve tam olarak *gülümsemedi* ama gözleri, gözlerini kıstı ve başını onaylarcasına salladı. Ve diğer adamlar gülüp, 'Güzel, güzel, çok güzel,' dediler. Sanki ihtiyaç duydukları şeyi bulmuşlardı. Ve bir daha başka bir şey getirmemi istemediler."

Shara içinde uyanan korkuyu hissedebiliyordu. "Bu hangi gündü?"

"Gün mü? Emin değilim..."

"Hangi aydı, o zaman?"

"Hava hâlâ sıcaktı. Güzün sonlarına doğru olmalı. Sanırım Tuva ayıydı."

"O liste hakkında bana söyleyebileceğin başka *herhangi bir şey* var mı?"

"Anlattıklarımdan fazlasını bilmiyorum."

"Onu kopyaladın. Yüzlerce sayfasını kopyaladın. Kâğıtlarda ne vardı?"

Irina düşündü. "Şey, sayfa numaraları vardı."

"Onların *haricinde*."

"Onların haricinde, şey... Köşede bir mühür vardı. Hayır, mühür değil... her sayfanın köşesinde bir çeşit simge vardı. Sanki... duvarın üzerinde oturan bir kuş gibi."

Shara sessiz kaldı. Ardından: "Başının üzerinde bir taç var mıydı? Ve kanatları açık mıydı?" Göstermek için kollarını açtı.

"Evet. Daha önce hiç öyle bir kuş görmemiştim."

Çünkü sadece Saypur'da yaşar, diye düşündü Shara çünkü bu nişanı çok iyi tanıyordu. Vilayet valisi mührü taşıyan sadece tek bir liste Restorasyonistleri bu kadar heyecanlandırabilirdi: *Yani düşmanlarımız sadece aylardır Zikredilemeyecek Depo'dan haberdar olmakla kalmıyor*, diye düşündü, *aynı zamanda* içindekileri *de biliyorlar, benim bile erişimim olmayan bir şeyi*... Şu an teyzesine verdiği sözden dolayı çok pişmandı: Belki de Pangyui'nin anonim takas noktası Restorasyonistlerin ne aradığına dair bir ipucu içeriyordu.

"Tüm bunlar ne anlama geliyor?" diye sordu Irina.

"Henüz emin değilim," dedi Shara.

"Profesörden nefret ettiğimi sanıyordum," dedi Irina. "Ama öldüğü söylendiğinde aslında hiç nefret etmemiş olduğumu fark ettim. Ondan nefret etmeyi *istiyordum*. Ama nefret ettiğim şey ondan çok daha büyüktü. Bu kadar... aşağılanmış olmaktan nefret ediyordum." Taze yaşlarıyla dolu gözleriyle Shara'ya baktı. "Benimle ne yapacaksınız? Beni öldürecek misiniz?"

"Hayır, Irina. Masumlara zarar vermem."

"Ama ben masum *değilim*. Onun ölmesine neden oldum."

"Bunu bilemezsin. Dediğin gibi kendinden çok daha büyük şeylerden nefret ediyordun... ve bence burada senden, benden, hatta profesörden çok daha büyük şeyler devrede."

Irina rahatlamış ve umut dolu gözlerle baktı. "Öyle mi düşünüyorsun?"

Shara yüzünün içindeki korkuyu yansıtmaması için çaba gösterdi. "Öyle olduğunu biliyorum."

Ardından dışarıdaki sokakta yankılanan bağrışlar üzerine iki kadın da kafalarını kaldırdılar: "İzin verin! İzin verin!"

"Neler oluyor?" dedi Irina.

Shara eğildi ve tek parmağıyla perdeyi geriye doğru çekti. Elçilik girişinin önünde küçük bir kalabalık toplanmıştı: Shara orada bir Şehir Ayanı olduğunu gösteren altın rengi kuşağın parıltısını ve kırık beyaz cüppeler içinde bir sürü adam görebiliyordu. Ve onların önlerinde, kapının iç tarafında Mulaghesh duruyordu; kollarını kavuşturmuş, ayaklarını bir dövüş pozisyonunda konumlandırmış ve ateşin duman yayması gibi kibir yayıyordu.

Shara, Irina'ya gülümsedi. "İzninle."

***

Shara ön kapıdan çıkmadan dışarıdaki bağrışları duyabilmeye başladı. "Bu hem politik hem de etnik bir hakaret, anlıyor musun!" diye bağırdı bir adam. "*Savaş* ilanı sayılabilecek bir suç! Bir kadını evinden almak? Bulikov'un en sevilen ve saygıdeğer kurumlarından birine hayatını adamış yaşlı bir hizmetçiyi? Vali, hemen önümden çekilmenizi ve onu serbest bırakmanızı *talep ediyorum!* Eğer bunu yapmazsanız bu durumu uluslararası bir

sorun haline getirmek için elimden geleni ardıma koymam! Anlaşıldı mı?"

Mulaghesh cevaben bir şeyler homurdandı fakat sesi duyulamayacak kadar kısıktı.

"Saldırı mı? *Saldırı mı?*" diye karşılık verdi adamın sesi. "Endişelenmemiz gereken tek saldırı Bulikov sakinlerinin haklarına ve özgürlüklerine karşı yapılan saldırı!"

Shara avluyu aştı. Elçiliğin duvarına yaslanmış olan Sigrud'un gölgeler içinden durumu izlediğini görebiliyordu. Dışarıdaki Şehir Ayanı kapıyı, hücresinin demirlerini tutan bir mahkum gibi kavramıştı. Bir Kıtalı'ya göre uzun boyluydu; yüzü kahverengi ve parlak kırmızıydı. Shara'nın aklına yağlanıp fırına verilmiş bir patates geldi. Oysa yüzünün yarısı neredeyse gözlerine kadar tırmanan kalın sakalla kaplıydı.

Shara adamı tanıdı. *Gazetedeki fotoğraf*, diye düşündü, *Ernst Wiclov'a hakkını vermiyor...*

Arkasında en az on iki sakallı adam daha vardı; Bulikovlu avukatların beyaz cüppelerini giyiyorlardı. Hepsi küçük ve etkilenmemiş gözlerle Mulaghesh'i izliyor ve deri çantalarını bir kılıç misali sağ ellerinde tutuyorlardı.

Bir de avukatlarla mı uğraşacağız, diye düşündü Shara. Şu an ölsem kendimi şanslı sayarım.

"Bu elçilik teknik olarak Saypur toprağı sayıldığından..." dedi Mulaghesh.

Wiclov güldü. "Ah, *eminim* tüm dünyayı Saypur toprağı saymak için *can atıyorsunuzdur!*"

"Bu elçilik teknik olarak Saypur toprağı sayıldığından," dedi Mulaghesh sıktığı dişlerinin arasından, "sana mülkümüzde kimin bulunduğunu ya da bulunmadığını bildirmek zorunda değiliz."

"Zaten bildirmenize gerek yok! Zira dostlarım ve iş arkadaşlarım kadının buraya getirildiğine bizzat şahit olmuşlar!"

Shara kaşları endişeyle çatılmış olan Sigrud'a baktı: Normalde onu takip eden neredeyse herkesi yakalardı, yani eğer biri onun gözünden kaçtıysa çok yetenekli olmalıydı.

Wiclov devam etti: "Sana söylüyorum, Vali Mulaghesh," –ismini bilinçli olarak yanlış telaffuz etmişti– "eğer Bulikov'un bir

çocuğu sizin türünüz tarafından herhangi bir şekilde zarara uğradıysa ya da tehdit edildiyse sokaklarda, elçiliğinizi ve konutunuzu yıkıp yıllar önce yapmış olmamız gerektiği gibi sizi buradan sürmeye yönelik çağrılar yankılanacak!"

"Gösteri yapmayı bırakabilirsin, Wiclov," dedi Mulaghesh. "Çevremizi saran bir kalabalık yok. Sadece sen, ben ve boş avlu varız."

"Ama o kadını serbest bırakmazsanız bir *kalabalık* toplanacak! Eğer o zavallı kadın salıverilmezse garanti ederim ki *isyan* çıkacak!"

"Salıvermek mi? Kendi arzusuyla burada bulunan birini mi?"

"Kendi arzusuyla! *Bunun* ziyaretinden sonra mı?" Wiclov parmağını sıkılmış bir ifadeyle burnunu kaşıyan Sigrud'a doğrulttu. "Bu gözdağıdır! Tehdittir! Onu yakalamaktan farkı ne?"

Shara boğazını temizledi ve, "Yanılıyorsunuz efendim," dedi. "Bayan Torskeny üst katta benimle kahve içiyordu. Buna bizzat tanıklık edebilirim."

Hoş gören bakışlarını Shara'ya çevirdi. "Peki sen kimsin? Ah yoksa adi hödük Troonyi'nin yerine gelen kişi misin? Eğer öyleysen bu durumda senin sözün gözümde anca sarhoş bir köylününki kadar değer taşıyor!"

Shara kalakaldı. Bir süredir kimse onunla bu şekilde konuşmamıştı. "Anladığım kadarıyla siz Ernst Wiclov'sunuz, öyle mi?" diye sordu.

Adam vahşice başını sallayarak onayladı. "Adımın sizin listelerinizden birinde olduğunu biliyorum. Eminim 'Saypur Düşmanı' olarak fişlenmişimdir ve bu hedefi gururla göğsümde taşırım!"

"Tam aksine efendim," dedi Shara. "Sizi ilk kez dün gece gazetede hakkınızda çıkan yazıda duydum."

Mulaghesh gülüşünü bastırmak için ağzını kapattı. Wiclov renk değiştirdi. "Küstahlık türünüzün başarılı olduğu ender şeylerden biri," dedi. "Küçük hanım, bundan kurtulmaya ne senin ne de valinin yalanları yeter. Diplomatik oyunlarınız burada işe yaramaz. Gerçekler basit: Bir Bulikov sakinini esir tutuyorsunuz ve bunun dün geceki didişmenin öcünü almak için yapılan bir hamle olduğu neredeyse kesin!"

"Didişme mi?" dedi Mulaghesh. "On altı kişi öldü. *Vahşice* öldürüldü. Ben oradaydım. Cesetleri gördüm. Ya sen?"

"Halkınızın barbarlığı konusunda daha fazla kanıta ihtiyaç duymuyorum," dedi.

"Önce didişme, şimdi de barbarlık," dedi Mulaghesh.

"Konumuz bu değil," dedi Wiclov. "Mülkünüzde Irina Torskeny adlı bir kadın var mı? Eğer yalan söylemek konusunda ısrar ederseniz ben ve iş arkadaşlarım davranışlarınızın birden fazla uluslararası antlaşmayı ihlal ettiği yönünde en yüksek mercie başvuruda bulunacağız! Topraklarımızdan bir daha geri dönmemek üzere atılmanızı bizzat sağlayacağım! *Bu*, senin için bir anlam ifade ediyor mu?"

Shara yüzünü ekşitti. Elbette böylesine saçma tehditler onun gözünü korkutmamıştı ama Wiclov üzerine istenmeyen bir ilgi çekmek konusunda oldukça başarılı görünüyordu ve şu an böyle bir ilgi istemiyordu. Hapishane hücresindeki görüntülerden beri kendini tehlikeli patlayıcılarla dolu bir davulun üzerinde oturuyor gibi hissediyordu ve insanlar sürekli bu davulu tekmelemeye çalışıyordu.

"Ah!" diye bağırdı Wiclov birdenbire. "İşte orada! İşte orada!"

Herkes dönüp baktı. Elçiliğin ön kapısından çıkan Irina Torskeny'yi gördüğünde Shara'nın kalbi tekledi.

"Görüyor musunuz!" diye bağırdı Wiclov. "Onu görüyor musunuz? Esir *tutuluyor!* Size söylemiştim! Bu o, öyle değil mi?"

Shara hızla kocaman açılmış gözlerle huşu içinde Wiclov'u izleyen Irina'nın yanına gitti. "Irina, aşağı inmemelisin," dedi. "Burası güvenli değil."

"Adımı duydum," dedi yumuşak bir ses tonuyla. "Oradaki bir Şehir Ayanı mı? O Şehir Ayanı *Wiclov* mu?"

"Onu ya da oradaki adamlardan herhangi birini tanıyor musun?" diye sordu Shara kısık sesle.

Irina başını iki yana salladı. "*Beni* mi soruyorlar?"

"Irina!" diye bağırdı Wiclov. "O kadını dinleme! Yanıma gel, Irina! Onu dinleme!"

"Birilerinin daireni izlediğini düşünüyorum," dedi Shara. "Seni takip ediyor, denetliyorlardı, onlar için çalışmış olmana rağmen."

"Irina! Bize doğru gel! Onu umursama!"

"Onlarla gitmemeni tavsiye ediyorum, Irina. Neden burada olduklarını bilmiyorum fakat dürüst bir nedenle olduğunu sanmıyorum."

Irina avlunun öte yanına baktı. Wiclov kapının parmaklıklarını sallıyordu. Mulaghesh durması için azarladı ama Wiclov bağırmaya devam etti, "Sana zarar vermek istiyorlar, Irina! Sana ve Bulikov'a kötülük etmek istiyorlar! O aptal kadını dinleme!"

"Irina... bunu yapmanı tavsiye *etmem*," dedi Shara. "Bu olayların ardındaki adamlar çok tehlikeli. Bunu biliyorsun."

"Ama bir Şehir Ayanı hiç..."

"Seni duyabiliyorum!" dedi Wiclov, bunun yalan olduğu belli olsa da. "Onunla konuştuğunu duyabiliyorum, ona Bulikov'un bir çocuğu olarak sahip olduğu haklardan vazgeçmesini söylediğini! Onu dinleme, Irina Torskeny!"

"Irina," dedi Shara. "*Düşün.*"

Ama Wiclov devam etti: "O senin ırkından, seni halkından değil! Sen ve ben gibi, kız ve erkek kardeşlerin gibi kutsal değil. Bunu söylemek onların yasalarına aykırı ama sen kalbinin derinliklerinde bu sözlerimin doğruluğunu hissediyorsun!"

Irina kafasını kaldırarak ona baktığında Shara kararını vermiş olduğunu görebiliyordu. "Ben... üzgünüm," diye fısıldadı ve avluyu geçti.

Wiclov parmaklıkları tekrar sallayarak Mulaghesh'e kapısı açması için bağırdı. Mulaghesh, Shara'ya baktı. Shara bir yöntem bulmaya çalıştı, herhangi bir yöntem fakat aklına hiçbir şey gelmedi. Mulaghesh ekşi suratıyla başını sertçe salladığında düzenek tangırdamaya, dişliler dönmeye başladı ve kapı yavaşça açıldı.

Yıllarını dalgalar arasında geçirmek
Ruhunu uçurumlar arasında yönlendirmek
Ellerini kan ve tuzla yıkamak
Ormanın sesine gözlerini kapamak

Rüzgârda savrulan bir yaprağız biz
Karın ortasındaki bir közüz
Dalgaların altınaki bir gölgeyiz
Ve hatırlıyoruz

Hatırlıyoruz deniz günlerini, altın ırmağı
Keyifli zaferleri, tükenmeyen hazineleri
Bize barbar diyorlar
Ama biliyoruz biz, barış içinde yaşadığımız günleri

Hepimizin çok iyi tanıdığı şiddet yüzünden
O şiddet ki bizim davetsiz misafirimiz
Ah, ne kadar uzun zaman yaşadık onun gölgesinde
Derinliklerinden çekip çıkarana kadar krallarımız bizi

Pencereden çelik bir mızrağa
Çağlayan alevlerden bir meşaleye
Kirişlerden tırmanan, sazlık damlara dolaşan
Karanlıktaki bir çığlık, cevapsız kalan

Kaybettik onu, kaybettik ailesini
Kralımızı kaybedince kaybettik kendi ailemizi

Ardından yas dahi tutamadık
Alıp götürdüler Harkvald'ın bedenini
Beslediler onunla dalgaları, deniz yaratıklarını
Beslediler onunla bizim çocuklarımızı beslediğimiz hasadı

Kızıl günler artık kara
Geçiyor korsanlık ve kanunsuzlukla

Geçiyor bitmeyen savaşla
Geçiyor boş kıyılar ve dolu mezarlarla

Hatırlıyoruz onu. Hatırlıyoruz ailesini
Hatırlıyoruz kayıp oğlunu
Hatırlıyoruz Dauvkind'i

Ve biliyoruz ki bir gün gelecek
O bize dönecek
Kurtaracak kendimizden bizi

-ANONİM DREYLİNG ŞARKISI, 1700

TARİHİN BİZE GÖSTERDİKLERİ

Shara avluda durup küçük kalabalığın sakince dağılmasını izledi. Mulaghesh ve Sigrud yavaş yavaş yanına geldiler. "Şey," dedi Mulaghesh, "işler... yolunda gitmedi."

Shara ona katılıyordu; aslına bakılırsa işler son otuz altı saattir yolunda gitmiyordu. Ona göre olanlar felaket olarak bile nitelendirilebilirdi.

Durumu değerlendirdi: Restorasyonistler Zikredilemez Depo'yu biliyorlardı. Daha da kötüsü, Depo'nun *içinde* işlerine son derece yarayacak bir şey olduğunu öğrenmişler gibi görünüyordu. Şimdi soru şu, diye düşündü Shara, *bir şekilde Depo'nun* içine *girmeyi başarmış olabilirler mi? Ve eğer bunu başardılarsa buldukları şeyi kullanmaya başladılar mı? O İlah'la bağlantı kurmamın sebebi bu mu?*

İşin daha tuhaf yanı şuydu: *Ondan istedikleri şeyi elde ettiklerine göre Pangyui'yi neden öldürmüşlerdi? Özellikle de bunun Bulikov'a "kötü insanlar" getireceğini bile bile.*

Shara gözlerini ovuşturdu. Boğazından küçük bir bıkkınlık homurtusu çıkıverdi.

Pitry kapının eşiğinde öksürdü. "Siz... Siz iyi misiniz?"

"Hayır," dedi Shara yumuşak bir sesle. "Hayır, iyi değilim."

"Sizin için yapabileceğim bir şey var mı?"

Shara'nın baş ve işaret parmakları arasındaki yeri diğer eliyle sertçe sıktı. Donuk acı beyninde çatlamakta olan buzu kırmaya yetmemişti.

O zaman yapılacak tek bir şey var.

"Bana bir bıçak lazım," dedi Shara.

"Ne?" dedi Pitry.

"Evet, bir bıçak. Çok keskin olmalı."

"Iı," dedi endişeli endişeli.

"Ve demir bir tava."

Mulaghesh başını yana eğdi. "Ne?"

"Ve iki soğan, maydanoz, tuz, karabiber, kırmızıbiber, sanırım bir buçuk kilo kadar da keçi eti."

Sigrud homurdandı ve yüzünü kapattı. Shara onu görmezden gelerek elçiliğe doğru yürüdü. "Hadi," dedi ve elini sallayarak onları çağırdı.

"Ne?" dedi Mulaghesh. "Neler oluyor?"

Sigrud bir anlığına homurdansa da isteksizce açıkladı, "Çok kızgın olduğunda hep yemek yapar."

Shara durdu ve bakmadan Sigrud'u işaret etti. "Taşeronlarınla hâlâ iletişim halinde misin?"

"Elbette," dedi Sigrud.

"Torskeny'yi ve Wiclov'u takip etsinler. Ve saat başı bize rapor versinler."

"Benim takip etmemi istemez misin?" diye sordu Sigrud.

"Senin yanımda kalmanı istiyorum," dedi Shara. Elçilik koridorlarında ilerledi. "Açıklığa kavuşturmamız gereken bazı şeyler var."

"Ne gibi şeyler?" diye sordu Mulaghesh.

"Ölü şeyler," dedi Shara. "Daha doğrusu ölü *olması* gereken şeyler."

***

Bir bıçak olmak ne de hoş olurdu; hep en az direnç gösteren yolu seçmeye hevesli olmak, hep zayıf noktaları bulmak, tendonlar, deri ve kabuklar arasında derenin akıntısına kapılmış bir yaprak misali

kolayca ilerlemek. Bıçak sürtünüyor, kayıyor, dönüyor, dolaşıyor ve ardında kâğıt şeritlerden oluşmuş bir yığını andıran minik portakal, limon, kavun kabuğu ruloları bırakıyordu. Eti yavaşça doğruyor, damarlarla kası, tendonlarla yağı ayırıyor, keçi etini yaşayan bir canlıdan geldiği belli olmayana dek parçalara bölüyordu.

Tek ihtiyacın iyi bir bıçak ve iyi bir tava, diye düşündü Shara. *Bu basit aletlerle insan her şeyi yaratabilir.*

Shara bir kibrit çakıp ocağa götürdü. Ocağın üzeri tavayı okşayan alevlerle kaplandı. Tavaya yağ koyduktan sonra bir soğan aldı.

"Aslen onlardan altı tane vardı," dedi Shara kısık sesle. Yüzü gazın aleviyle titreşiyordu. "En azından altı tanesi varlıklarının bilinmesini istedi. Olvos, ışık taşıyıcısı. Kolkan, hâkim. Voortya, savaşçı. Ahanas, tokum ekici. Jukov, numaracı, sığırcık çobanı. Ve Taalhavras, inşacı."

Mulaghesh yumruğunu sıktı ve eklemleri çatırdadı. "Bunların hepsini biliyorum. Herkes bilir."

"Bir *kısmını* biliyorsun," dedi Shara. Troonyi elçiliği düşüşe geçirmeden önce sayısız davet için yiyecek hazırlanmış geniş elçilik mutfağında, fırınların önünde duruyordu. Mulaghesh ve Sigrud hizmetçilerin masasına oturmuşlardı ve küçük bir duman bulutu üretiyorlardı çünkü Mulaghesh purosunu, Sigrud da piposunu tüttürüyordu; Pitry ise kilerle mutfak arasında gidip gelerek daha fazla sebze, baharat ve tuzlanmış et getiriyordu. "Öğretilmeyen birçok şey var. Dünyevi Nizamname bu konuda Kıta'nın sessiz kalmasını talep ediyor olsa da Saypur da benzer miktarda sınırlamaya tabi. Tarih bilimcilerin sadece bazı bulgularını yayımlanmasına izin veriliyor, diğerleri unutulmak üzere arşive kaldırılıyor. Özellikle de konu Kadimler, En Kutsallar, İlahlar olduğunda. Altısı da Kıta'da hayat buldu –ne kadar zaman önce olduğu bilinmiyor–, altısı da burada kendi bölgelerini kurdu ve altısı da yaklaşık beş yüz yıl sürdüğünü tahmin ettiğimiz bir dönem boyunca kedi köpek gibi birbirleriyle savaştı."

"Savaştıklarını bilmiyordum," dedi Mulaghesh. "Müttefik olduklarını sanıyordum."

Shara bıçağıyla soğanın zarını yarıp soğanı soyduktan sonra parlak dış katmanını attı. "Sonuçta öyle oldular. Ama başlarda

toprak için, mürit için, kısaca her şey için deliler gibi savaşıyorlardı. 700'lerin başlarında bir noktada savaşmayı bırakıp birleştiler. Bundan kısa süre sonra da genişlemeyi seçtiler. *Hızla* genişlemeyi. Bu, Kıta'nın Altın Çağı'nın başlangıcı olarak alınabilir ve Saypur'un Kıta'nın kölesi haline gelmesinin. Elbette bu konuda çok fazla bilgiye sahibiz, hiç istemesek de." Bir kesme tahtası çıkardı ve esnekliğini ölçüp tezgâha çarptı. "Kıta'yı bir turta olarak düşünün –ki zaten dairesel bir şekli var– altı eşit dilime bölünmüş. Ve tam ortasında, bir tekerleğin merkezi misali yer alan..."

"Bulikov var," dedi Sigrud. Cümle ağzından bir duman tomarıyla birlikte çıktı.

"Evet," dedi Shara. Soğanı ikiye bölüp yarısını kesme tahtasının üzerine yatırdı ve yarımı minik damarlarından beyaz sıvılar akacak kadar sıkıca kavradı. Bıçak kesik ve kuvvetli takırtılar çıkardı; ortaya bir dizi beyaz küp çıktı ve soğan dağıldı. "Yeryüzü Kürsüsü. Birleşmeye karar verdiklerinde kimseye ait olmayan, herkese ait olan şehir kuruldu. Sonuçta her İlah'ın kendi Şehri vardı. Kolkan'ın şehri Kolkashtan, Taalhavras'ın şehri Taalvashtan, Ahanas'ın şehri Ahanashtan, Jukov'un şehri Jukoshtan ve Voortya'nın şehri Voortyashtan. Yani Bulikov herkesin şehri olacaktı."

"Ama sadece beş şehir saydın," dedi Pitry küçük bir kereviz dağının ardından.

"Doğru. Olvos'un da bir zamanlar bir şehri vardı. Ama o, İlahlar birleşmeye karar verdikten kısa süre sonra Kıta'yı terk etti. Ve o gittiğinde müritleri şehri boşaltılar. Bir tarih bilimcinin bildirdiği gibi orayı çamur ve kül tarafından ele geçirilmesi için bıraktılar. Kimse nerede olduğundan dahi emin değil."

"Tanrıça neden gitti?" diye sordu Mulaghesh.

"Kimse tam olarak bilmiyor. Belki girişken bir İlah değildi. Belki bir konuda fikir ayrılığı yaşadı. Belki Kıta'nın neredeyse tüm dünyayı ele geçirdiği Büyük Genişleme'nin bir parçası olmak istemedi. Nedeni ne olursa olsun tarihten silinip gitti: 775'ten beri kimse onunla konuşmadı ya da onu görmedi."

"Bir dakika, bir dakika," dedi Mulaghesh. "Yani herkes bunca yıldır bir İlah'ın hâlâ var olabileceğini biliyor muydu? Kaj'ın *hepsini* öldürdüğünü sanıyordum."

"Peki sana hangilerini öldürdüğü *söylendi?* Hangilerinin nasıl öldüğü anlatıldı?" Shara parmaklarıyla saydı: "Voortya'yı Saypur'da öldürdü, Kızıl Kum Gecesi'nde. Taalhavras ve Ahanas'ı ordusu Kıta sahillerine çıkar çıkmaz öldürdü. Ve Jukov'u Bulikov'da öldürdü. Olvos'un suikastına ilişkin kesin bilgi duyduğun oldu mu? Ya da Kolkan'ınkine?"

"Ama... Ama herkes Kaj'ın işgalinden sonra tarihi kayıtların muğlaklaştığı konusunda hemfikir," dedi Mulaghesh. "Kimse tam olarak *ne* olduğundan emin değil. Olvos'u ve Kolkan'ı o sırada öldürmüş olabilir, değil mi?"

"Bu bir yere kadar doğru. Sadece tarihi kayıtlarda yer alan bilgi kırıntılarından haberdarız. Kaj'm silahını –o her ne ise– İlahlar üzerinde kullandığını ve onların yok olduğunu biliyoruz. Ama bu mevcudiyetlerinin tamamen sona erdiği anlamına gelmek zorunda değil. Bazı mucizeler hâlâ çalışıyor. Tüm çabalarımıza ve arzularımıza rağmen İlahlar Kıta'yı tam olarak terk etmedi. Kayıtlar, Kaj'm öldürdüğünü *bildiğimiz* İlahları nasıl öldürdüğü konusunda dahi tutarsız; örneğin Jukov, Kaj onu Bulikov'un işgalinden üç yıl sonra öldürdü, bu bilgi ders kitaplarında yer almıyor."

"Bunu bilmiyordum," dedi Pitry. "Jukov'un Büyük Temizlik sırasında idam edildiğini sanıyordum. Bize okulda öyle öğrettiler."

"Çünkü Jukov'un kaçışı sevilen bir konu değil," dedi Shara. "Kaj'ı zayıf gösteriyor. Jukov, Kaj'ın güçlerine saldırmadı ya da onlarla yüzleşmedi; sadece onlardan saklandı. Yine de Kaj devam etti, belki de düşmanın bedenini öldürmeden önce cesaretini kırman gerektiğini biliyordu. Temizliği bu yüzden başlattı."

Shara sarımsağı bıçağıyla ezip doğradı ve soğanların arasına attı. "Büyük Temizlik, Saypur tarih kitaplarının genelinde yazdığı gibi erdemli bir hareket değildi. Kaj silahını Kıta'daki tüm İlahi varlıkları kan dökmeden tek seferde ortadan kaldırmak için kullanmadı. Onları cennete ya da denizlere de geri göndermedi."

"O zaman ne oldu?" dedi Pitry.

"Evlerinden sürüklenerek sokaklara çıkarıldılar," dedi Shara. Bıçağı elinde çevirdi. Sapı pürüzsüz ve yağlıydı. "Hayvanlar gibi toplanıp güdüldüler ve aynı şekilde öldürüldüler. Yaratıcılarının aksine İlahi yaratıklar sıradan yöntemlerle öldürülebiliyorlardı."

Sigrud şiddet içeren değerli bir anının tadını çıkararak pis pis sırıttı. "Örneğin Bulikov birçok toplu mezara ev sahipliği yapıyor," diye devam etti Shara. "Onları kazsak nasıl kemiklerle karşılaşırız kim bilir? Ahanas'ın kanatlı midillileri *gityrlerin* narin kanatları? Taalhavras'ın sarayındaki yirmi parmaklı arp çalgıcıları *hovtariklerin* el kemikleri? Jukov'un dehşet saçan evcil hayvanı, yumruk adam *mhovostların* bozulmuş kemikleri? Elbette Kaj ve ordusu onları tanınmayacak hale getirmediyse... ki muhtemelen bunu yapmışlardır. Belki de bunu yapmanın hakları olduğunu düşünmüşlerdir. Her Saypuri hayatını bu yaratıkların ayakları altında ezilerek geçirmedi mi? Bunlar tehlikeli canavarlar değiller mi? Yine de bir asker, ateşin içinden gelen acı çığlıkları hakkında yazmış; bu yaratıkların bazılarının nasıl da çocuksu bir görünüşe ve davranışlara sahip olduklarından, nasıl merhamet için yalvardıklarından söz etmiş. Ama herhangi bir merhamet görmemişler."

Mulaghesh sessizdi; purosundan çıkan dumanlar gitgide azalıyordu. Sigrud parmağını siyah bıçağının ağzında gezdirdi.

Shara tavuk suyu ve koyu renkli kremamsı sosu emen pirinci kontrol etti. Onu koklayıp içine biraz daha sarımsak ekledi. "Temizlik bittiğinde Jukov sonunda ortaya çıktı. Bir pencerenin cam panelinde saklandığı söyleniyor; bunun tam olarak ne anlama geldiğini ben de bilmiyorum. Yine sadece tarihi kayıtların bize aktardığı kadarını biliyorum. Jukov doğrudan Kaj'a haber göndererek onunla buluşmak istediğini bildirdi. Tek başına. Kaj, teğmenlerini şaşırtarak bunu kabul etti. Belki de Kaj'ın bu konuda bir öngörüsü vardı zira son İlah'la buluştuğunda Jukov'u tehdit olarak görmediği kayıtlarda yer alıyor: İlah kendini kontrol edemez halde ağlıyormuş, Kıta'yı harap eden ölümler ve kargaşa yüzünden kendinden geçmiş."

"O zaman gelip Saypur'u görmeliydi," dedi Mulaghesh sertçe. "Kendini böylesi bir sefalete hazırlamış olurdu."

"Muhtemelen haklısın. İkisi terk edilmiş bir tapınakta buluşmuşlar. Aslında bir harabede, gerçi Kaj'ın teğmenleri bu tapınağın tam olarak nerede olduğuna dair net bilgiler vermiyorlar. Gecenin neredeyse tamamını orada geçirmişler. İkisi arasında nasıl bir konuşma geçtiğini hiç kimse bilmiyor. Geri dönmediğinde Kaj'ın

teğmenleri en kötü olasılığı değerlendirmeye başlamışlar. Ardından Kaj, Jukov'u bizzat öldürerek dışarıya çıkmış fakat ağlıyormuş. Nedenini kimseye açıklamamış. Ama Jukov'un öldüğünü doğrulamış." Shara bıçağı sildi. "Kaj bu son zaferin ardından dengesiz ve sessiz bir tutum sergilemeye başlamış ve kendini şaraba vermiş. Zaten dört ay içinde de enfeksiyondan öldü; bu, muhtemelen Salgın Yılları'nın ilk ölümlerinden biriydi."

Sigrud havayı kokladı ve burnunu ovaladı. Böyle hikâyeler ilgisini çok fazla çekmiyordu. Mulaghesh ise kulaklarını kabartmış her kelimesini dinliyordu. "Yani Jukov öldürülen *son* tanrıydı."

Shara keçi etini tuzladı ve haşlanan sebzelerin içine attı. "Evet. Hemen ardından Salgın Yılları başladı; İlahi korumanın son parçası da yok olduğundan onun bu dünyadan gittiğine eminiz."

Mulaghesh düşündü. "Bu çok tuhaf," dedi, "İlahları hırsızlık şüphelileri gibi saymak. Onları bir duvara sıralayacakmışız da mağdur gelip suçluyu gösterecekmiş gibi. Yani öldüğü *teyit* edilebilen –en azından diğer insanların öldüğünü *gördüğü*– tanrılar Voortya, Taalhavras, Ahanas ve Jukov mu?"

"Bu makul bir tahmin," dedi Shara.

"Geriye Olvos ve Kolkan kalıyor."

"Evet."

"Kolkan hakkında hiçbir şey söylemedin."

"Doğru. Varlığına dair birçok şey biliyoruz. Fakat sonunu... Bunu kimse bilmiyor. *Kıta'da* bile bilen olduğunu sanmıyorum."

"O da Olvos gibi gitti mi?" diye sordu Pitry.

Shara ellerini yıkayıp bir bez parçasına sildi. "Hayır. Gitmedi. En azından gittiğini düşünmüyoruz."

"O zaman ona ne oldu?"

Shara saatine baktı. Yemeğin pişmesine yirmi dakika vardı.

"Bu," dedi otururken, "ayrı bir hikâye."

***

"Kolkan'ın yargının ve düzenin İlah'ı olduğu söylenir. Taştan Adam, Yüksek Mertebenin Adamı, Baş Çoban. Birçok farklı şekilde tarif edilmiş fakat en baskın görünüşü dağda oturmuş, iki elini

de avuçları yukarı gelecek şekilde uzatmış bir adam. Ölçmek, değerlendirmek ve yargılamak için bekliyor. Altısı içinde açık ara en faal olanıydı. Jukov fani müritlerine oyunlar oynardı, onları hayvanlara –en çok kahverengi sığırcığa bazen de kurda– dönüştürür ve inanır mısınız, zaman zaman onları cinsiyetlerine bakmaksızın hamile bırakacak kadar ileri giderdi." Pitry'nin ağzı açık kaldı ama Shara devam etti: "Taalhavras ve Ahanas inşacı ve yetiştirici olduklarından daha büyük meselelerle uğraşıyor ve fani yaşamla sadece genel anlamda ilgileniyorlardı. Olvos, bildiğiniz gibi gitmişti. Ve Voortya kendince oldukça *faaldi*, savaşları ve baskınları bizzat yönetiyordu. Ama hiçbiri fani yaratıkların meselelerinden büyülenmiş olan –bunlara kafayı takmış olan– Kolkan'la karşılaştırılamazdı."

Shara keçi etini nazikçe çevirdi. Yağ cızırdayıp sıçradı. Yağ damlası isabet etmeden elini geri çekti.

"Kolkan en çok müritlerinin iyi ve düzenli bir hayat yaşamalarını arzuluyordu. Kolkashtan şehri kurulduktan sonra müritlerine her türlü soru ve endişe için kendisine gelmelerini; onlara cevap vermek, yardımcı olmak ve onları yargılamak için hep orada olacağını söyledi. Ve müritleri bunu seve seve yaptılar. İnsanların on, on beş, hatta yirmi kilometrelik sıralar oluşturdukları kaydedildi. Sırada beklerken bayılan, açlıktan ölen, hastalanan ve sakatlanan insanlar... Tarihsel veriler muğlak fakat Kolkan'ın yüz altmış yıl boyunca yerinde oturup gece gündüz toplamda birkaç milyon insanı yargıladığı söyleniyor."

"Denizler adına," diye mırıldandı Mulaghesh.

"Evet," dedi Shara. "Tarih bilimciler bunun muhtemelen Kolkan üzerinde bir etkisi olduğu konusunda hemfikir. Sonuçta bu yöntemin verimli olmadığını fark etti. Bu yüzden yargı sürecini sona erdirip tapınağından çıktı ve süreç boyunca öğrendiklerinden yola çıkarak fermanlar yayımlamaya başladı."

Sigrud kilerden bir füme domuz budu çıkardı. Oturup siyah bıçağıyla mükemmel bir rulo kestikten sonra onu kemirmeye ve sert etin geri kalanını da dalgın dalgın kesmeye başladı.

"İki yıllık bir süreçte Kolkan bin iki yüz tane ferman yayımladı. Günümüz standartlarına göre inanılmaz baskıcı ve genellikle

keyfi kurallar: Şu tip taşı bu tipin üzerine koymayın; bir kadının saçı şu şekilde örülmemeli; günün şu saatleri sessizlik, şu saatleri ise konuşmak için doğru zamanlar; sadece şu etler fümelenebilir ve bunlar fümelenemez... vesaire vesaire. Normal insanların itiraz edeceğini ve bunlardan kurtulmaya çalışacağını düşünürsün... Ama Kolkashtaniler öyle yapmadılar. Bu kuralları benimsediler, bin iki yüz tanesini de. Sonuçta İlahları bunu hak ettiklerini söylediyse hak etmez olurlar mıydı?"

"Ciddi olamazsınız," dedi Pitry.

"Son derece ciddiyim. Ne kadar saçma da olsalar bu fermanları içtenlikle uygulamaya çalıştılar. Ama kimse mükemmel değil, doğal olarak tamamen uygulayabilen sadece birkaç kişi oldu. Ama *fermanlar* yanlış olamazdı; ne yapacaklarının söylenmesi insanların hoşuna gidiyordu. O yüzden bir noktada Kolkan sorunun fermanları *uygulamak* için yeterli zorlama olmaması olduğuna karar verdi." Shara pirinç tenceresinin kapağını açtı. Dönerek yükselen buhar gözlüklerinin camını buğu yaptı. Bir adım gerileyip kapağı kapattıktan sonra gözlüklerini sildi. "Böylece Ceza Buyrukları ortaya çıktı. İnsanların fermanları uygulamaya nasıl... *teşvik edileceğine* dair yaşayan, süre gelen ve sürekli değiştirilen bir belge. Zaman içinde –nasıl söylesem?– tene iz bırakmaya yönelik eğilimin arttığını gözlemleyebiliyorsunuz."

"Iz bırakmak mı?" dedi Mulaghesh.

"Kırbaçlama. Dağlama. En kötü suçlular için topal etme, kör etme ve bir uzuv kesme; bir hırsızın sağ elini kesmek gibi. Öldürmek yok. Kolkan yaşamın *kutsal* olduğuna karar vermişti. Bu beyanata kendisi dahi karşı gelmeyecekti. En ünlü cezalardan birinin adı Kolkan'ın Parmağı'ydı: tene değdiği zaman gitgide ağırlaşan ve ısınan küçük yuvarlak bir taş. Cezalandırıcılar mağdurları bağlar ve Parmağı üzerlerine koyarlardı, bacaklarına, karınlarına, göğüslerine ya da..."

Sigrud'un eldiveni gıcırdadı: Sağ eli yumruk halini almış, çenesi piposuna kenetlenmiş ve siyah bıçağı domuz buduna saplanmış haldeydi.

Shara öksürdü. "Ne demek istediğimi anladınız," dedi. "Bu cezalar neredeyse hiç itiraz olmaksızın uygulanıyorlardı. İnsanlar

karşı çıkmıyorlardı. Mahkumlara özgü o bilinçli dalkavuklukla bu cezaları kucaklıyorlardı.

"Zaman içinde Kolkan'ın cezaları ve kuralları daha da ağır ve tuhaf hale geldi. Kafayı tene ve arzuya takmıştı, cinselliğe ve şehvete. Bu konuları tamamen sansürlemek istiyordu. Ne tuhaftır ki seçtiği ilk yöntem her Saypuri'ye tanıdık gelecektir. Kadın cinsiyetinin ve fiziğinin halk arasında tanınmasını yasakladı. Aynı bizim konuşmayı sansürleyen yasamız gibi."

"Ne!" dedi Mulaghesh. "Bunun... Bunun Dünyevi Nizamname'yle hiç alakası yok! Biz *tehlikeli* bir şey bastırmaya çalışıyoruz!"

"Ve Kolkan'a göre cinsellikten daha tehlikeli bir şey yoktu. Saypuri tarihçiler neden *kadın* cinsiyetini baskılamayı tercih ettiğinden emin değil... Bu, uzmanlar arasında oldukça tartışılan bir konu. Ama Kolkan rahiplerinden ve azizlerinden kadınları halk arasındayken bedenlerini tamamen örtmeye zorlamalarını talep etti ve kadın anatomisinin, cinselliğinin, bedeninin –kadınla ilgili herhangi bir şeyin– bahis konusu olmasını yasakladı. Bu, 'Kirlilikten Arınma' olarak anılıyordu. Bu durum hem komik hem de acı bir çıkmaza sebep oldu: Yasada dahi bahsedilmesi yasak olan bir şeyin yasadışı olduğunu nasıl söyleyebilirsiniz? Yasa koruyucular aslında herhangi bir anlama gelebilecek olan 'gizli dişilik' tanımında karar kıldılar. Böylece yasa uygulayanın inisiyatifine bağlı olarak merhametli ya da çok zalim olabiliyordu."

Shara gölgelerle sarılı hapishane hücresinin serinliğini hatırladı. Genç oğlanın, *Beni gizli dişiliğinle kandırmaya çalışma!* diye fısıldayışı.

"Durum gitgide kötüleşti. *Tüm* müritlerinin 'bedenlerini örtmesi' ve kendilerini *tüm* dünyevi zevklerden mahrum bırakması gerektiği konusunda ısrar etmeye başladı. Yemeğin ya da içeceğin tadı, çıplak insan tenlerinin birbirlerine dokunuşu, hatta rahat bir uyku. Kolkan düzenindekilerin tamamı taştan yataklarda yatmaya zorlanıyorlardı. Hiçbir zevk teşvik edilmiyordu. Ve cezaları gitgide daha abartılı bir hal aldı. Hadım etme. Klitoridektomi. Aşırı uçta uzuv kesme. Ve benzeri.

"Fakat artık diğer İlahlar da bunun farkına varmaya başla-

mıştı. İlahlar arasında çok fazla etkileşim –hatta ilişki– olsa da genelde birbirlerinin işine karışmamayı tercih ediyorlardı. Ama Kolkan'ın yeni takıntıları yayılmaya başlamıştı. Bulikov'un da cinsellik konusunda onun görüşlerine katılması konusunda ısrarcıydı; örneğin daha hoşgörülü İlahların yönetiminde izin verilen homoseksüellik ve çok eşlilik Bulikov'da yasadışı ilan edildi. Jukov bu duruma oldukça hızlı şekilde karşı çıktı fakat Kolkan'ın bakış acısı kök saldı ve Bulikov sonrasında olanlara rağmen bunun etkisinden hiç çıkmadı. Sonuçta Jukov diğer İlahları hareket geçmeye ikna etti."

"Nasıl harekete geçtiler?" diye sordu Mulaghesh. "Beni kimsenin bilmediği ikinci bir *savaş* olduğuna ikna edemezsin."

"Hayır," dedi Shara. "Bir savaş olmadı. Çünkü 1442'de Kolkan ortadan kayboluverdi. Hiçbir açıklama olmaksızın."

Bir duraksama oldu.

"Ortadan... kayboluverdi, öyle mi?" diye sordu Pitry.

"Evet."

"Kaj'ın silahıyla olduğu gibi mi?" diye sordu Mulaghesh.

"Tam olarak değil," dedi Shara. "Kolkan'ın eserlerinin hiçbiri yok olmadı. Kolkashtan bozulmadan kaldı. Ama birkaç değişiklik oldu: Kolkan'ın yöntemleri yüzünden sakatlanmış insanlar bir gecede eski hallerine döndüler, iyileştiler. Elbette ölenler hariç. Bu tek başına bile yeterince tuhafken bir de mağdurlar cezalandırıldıklarını hatırlayamıyorlardı, âdeta zihinlerindeki anıların üzerine çizgi çekilmiş gibi."

"Peki..." Sigrud sorusunu biçimlendirirken gözünü yukarıya doğru yuvarladı. "O zaman cezalandırıldıklarını nereden *biliyorlardı*?"

Shara başını onaylarcasına salladı. "Haklı bir soru. Biraz zaman almışsa da Saypuri tarih bilimciler 1442'yi büyük tarihi şaşkınlık yılı olarak belirlemeyi başardılar. Bölgesel olarak takip ettiler; Kolkashtan ve Bulikov'daki tüm tarihi kayıtlar, günceler ve ifadelerin Kolkan'ın ceza yıllarını içeren kısımları birdenbire bomboş hale gelmiş. Bildiklerimizi Kolkashtan ve Bulikov'dan çok uzakta bulunan yazılardan elde ettik; bunlar bir şekilde tarihi temizlikten kurtulmayı başarmışlardı."

"Ve sen bunu diğer dört İlah'ın yaptığını mı düşünüyorsun?" dedi Mulaghesh.

"Evet; özellikle de diğer İlahlar Kolkan'ın yokluğuna dair herhangi bir yorumda bulunmadığı için. Bu konuda bir beyannameye ya da açıklamaya rastlamadık... Ondan bahsetmemişler bile. Âdeta o hiç var olmamış gibi davranmışlar. Gerçeklik yeniden düzenlenmiş; hayır, *yeniden yazılmış*."

"Ve bu..." dedi Mulaghesh. "Senin gördüğün şeyin *bu* olduğunu mu düşünüyorsun? Ölmemiş ama ortadan yok olmuş bir İlah?"

Shara düşündü. Sonunda cevap verdi, "Hayır."

"Neden ki?"

"Saldırganlarımız geleneksel Kolkashtaniler gibi giyinmiş ve konuşuyorlardı. Ama İlahlarla sohbet vakalarına dair yazılar okudum. Ve o hapishane hücresinde karşılaştığım şey hiç onlarda anlatıldığı kadar tutarlı değildi. Ahenksiz sesler ve görüntülerden ibaretti, tekin içinde birçok insan. Nasıl tarif edeceğimi bilemiyorum. Kolkan bile benim konuştuğum şeyden daha mantıklı olurdu bence."

Sessiz kaldılar. Sigrud dumanını üfledi. "İnsanlara" –biraz daha duman çıkardı– "ne oldu?"

"Hangi insanlara?"

"Kolkan'ın insanlarına."

"Ah. Biliyor musun, aşağı yukarı aynı şeyleri yapmaya devam ettiler. Kolkashtani cüppeleri giydiler, öğretileri uygulamaya devam ettiler, hatta Ceza Buyrukları'nı dahi bir noktaya kadar uyguladılar. Kolkan'ı az da olsa hatırlıyorlardı ve fermanları –silinmemiş olanlar– ellerindeydi; onlar da hep yaptıkları şeyi yapmaya devam ettiler. Asla bizzat Kolkan'ın buyruğundaki kadar kötü ve cezalandırıcı olmadılar ama aynı bakış açısı, aynı inançlar... Bunlar sizin de bildiğiniz gibi Kolkashtan ve Bulikov'da günümüzde de varlığını sürdürüyor."

"Yani Votrov'un sanat sergisinin bu kadar ayıp görülmesinin sebebi," dedi Mulaghesh, "deli bir tanrının üç yüz yıl önceki inançları mıydı?"

"Az çok." Saatine baktı ve ardından keçiyi kontrol etti: Yağı-

nın çoğu erimişti. Doğranmış eti kaşıklayıp suyunu süzdürdü. "Sanırım bu tarz şeyler ivme gibi," dedi. "Bir kez başladı mı durması zor."

Yağ ocağa sıçrayıp denize dökülen lav misali cızırdadı.

***

Sigrud, Mulaghesh ve Pitry yemeğe aç kalmış mülteciler gibi saldırdılar. Körili keçi, yumuşak beyaz pilav, kızarmış sebze börekleri ve domuz etine sarılı kavun vardı. Shara'nın sanatsal sunumları birkaç dakika içinde yağmalanmış kırıntılara dönüştü.

"Bu," –Mulaghesh hıçkırdı– "mükemmeldi. Yıllardır yediğim en iyi köri yemeği. Evdeki kadar iyi. Yemek yapmayı nerede öğrendin?"

"Başka bir istihbaratçıdan." Çayından bir yudum aldı ama yemek yemedi. "Operasyonlarda bir yere kısılıp kaldığın çok oluyor. Elindekilerle yetinmeyi öğrenmen gerekiyor." Geriye yaslanıp kafasını yukarıya kaldırdı. Duman lekeleri tavan boyunca uzanıyordu. Yağlı görünen bir tondaydılar: şüphesiz düzinelerce donmuş yemeği kızartmaktan kaynaklı yağ tortuları. "Depo'da herhangi bir sıkıntı yaşanmadığından en ufak bir şüphen olmaksızın emin misin?"

"Yaşanmadı," dedi Mulaghesh dolu bir ağızla. "Bakması için bir ulak da gönderdim. Ama Depo'ya saldırabilecek kaynaklara sahip olmadıklarından eminim."

"Nasıl?"

"Votrov'a yapılan saldırı çok fazla insan gücü içeriyordu. Dikkat dağıtmak için yapılmış bir şey değildi. Bence olsa olsa çaresiz bir girişimdi. Bu şekilde iki operasyonu aynı anda düzenleyebileceklerini düşünmüyorum."

"Yine de Depo'daki güvenliği artıracağız."

"Kesinlikle."

"Hem içindeki hem dışındaki."

"Şey, hayır." Mulaghesh öksürdü ve ağzını sildi. "Depo'nun içinde güvenlik yok."

"Hiç mi?"

"Hayır. Depo'ya kimse girmiyor."

"Devriyeler dahi mi?"

"Orada devriye gezilmesini isteseydim bile herhangi birine içeriye girmesini emredebileceğimden emin değilim. Orası hayaletlerle dolu, Shara. Orada her ne varsa onu rahatsız etmek istemeyiz."

"Ama Depo'nun *içindeki* şeylerin bir listesi var, değil mi?"

"Ah, evet. Elbette."

"Ve tahminimce," dedi yavaşça, "bu listenin tek kopyası yok? Efrem incelemek için listenin bölümlerini aldığına göre onlara bir şey olması halinde bir yedeğinin bulunmasını istemişsinizdir..."

"İki kopya var, evet. Aklından ne geçiyor?"

"Düşünüyorum," dedi Shara yavaşça, "Irina Torskeny, Restorasyonistler aradıkları şeyi, işlerine yarayacak şeyi bulmadan önce neredeyse yüz sayfayı kopyaladığını söylemişti. "

"Yani?"

"Yani. *Son* birkaç sayfayla ilgilendiklerini biliyoruz. Aradıkları ya da onlara yardımcı olacak şeyi bulduktan sonra durmuşlar. Irina bunun Tuva ayında olduğunu söyledi. Yani sadece listenin o zaman diliminde alınmış sayfalarına bakmamız gerekecek..."

"... ve Restorasyonistlerin ne bulduğunu öğreneceğiz! Elbette! Lanet olsun, bu çok akıllıca!"

"Hayır, iğneyi aradığımız samanlığı birazcık daha küçülteceğiz sadece," dedi Shara. "Irina'nın liste hakkında anlattıklarına bakılırsa her sayfada onlarca kayıt varmış. Yani binlerce kaydın sayısını sadece birkaç yüz taneye indirebileceğiz."

Mulaghesh'in yüzü düştü. "Birkaç yüz..."

"Az azından başlangıç için iyi," dedi Shara. "Irina'dan bahsetmişken..." Dönüp Sigrud'a baktı.

"İzlemedeyiz," dedi Sigrud.

"Tuttuğun adamlardan emin misin?"

"Onlara ne ödediğimi biliyorum," dedi. "Bu kadar kolay bir işte sorun çıkmaz. Bana söylenene göre evine dönmüş. Onu orada tek başına bırakmışlar. Ve biz izlemedeyiz."

"Onu kaybetmediğimizden emin olmalısın. O, son somut ipuçlarımızdan biri. Ayrıca Wiclov'un üzerinden de gözümüzü ayırmamalıyız."

Sigrud bıçağını domuz budundan çıkardı. "İzlemedeyiz."

Shara parmağıyla çay fincanını kenarına vurdu. İpuçlarının üzerine otur ki, derdi eski bir özdeyiş, *ağırlığın altında çatlasınlar.*

"Eğer sadece çalışırken çay içiyorsan," dedi Mulaghesh, "kahveye dönmeni öneririm. Önümüzde çok fazla çalışma olduğunu öngörüyorum ve kahvenin etkisi daha yoğun."

"Kahve bedeni dinlendirir," dedi Shara. "Çay ise ruhu."

"Yani ruhun bu kadar bitap mı?"

Shara cevap vermedi.

"Siz yemeyecek misiniz?" diye sordu Pitry. "Biz hepsini bitirmeden biraz alın."

"Hepsini asla bitiremeyiz," dedi Mulaghesh.

"Hm. Hayır," dedi Shara düşüncelerinin sisi içinden.

"Neden? Aç değil misiniz?"

"Sorun o değil. O tat bana," dedi Shara çayını doldururken, "evi biraz fazla anımsatıyor. Ghaladesh'ten bir tat almak istediğimde bunun çay olmasını tercih ediyorum."

***

Tabut, taşıma sandığının içine mükemmel oturmuştu, hiçbir tarafında neredeyse tek santim dahi boşluk yoktu. *Acaba,* diye düşündü Shara, *tabutlar için sandık satan yerler mi var? Denizaşırı ölen o kadar insan var mı?*

"Artık çivilememi ister misiniz?" diye sordu ustabaşı. O ve üç çalışanı sabırsızlıklarını gizlemeye dahi gerek duymuyorlardı.

"Henüz değil," dedi Shara kısık sesle. Tabutun yüzeyine dokundu: Birçok Saypuri'nin asla içinde gömülmeyeceği vernikli çamdandı. "Bana birkaç dakika izin verebilir misiniz?"

Adam tereddüt etti. "Şey... Ahanashtan'a gidecek tren bir saat içinde kalkacak. Eğer geç giderse o zaman..."

"Sizin ücretinizden keserler. Evet. Eğer geç kalmanıza sebep olursam farkı memnuniyetle öderim. Birkaç dakika izin verin. Lütfen?"

Ustabaşı omuz silkip adamlarına çekilmelerini işaret etti ve Shara elçiliğin arkasındaki sokakta tek başına kaldı.

Bundan daha törensel olmalıydı ama neredeyse hiç öyle olmazdı. Javrat'taki casusu, Kolkashtan'a gönderdikleri maden müfettişi, Jukoshtan'daki kapı kapı dolaşıp fotoğraf makinesi satan ve bunu satış tekniğiymiş gibi davranarak ev sakinlerinin fotoğrafını çeken satıcı... Hiçbirini tam anlamıyla toprağa verememişti. Hayatta dolaşıp durdukları gibi zihninde dolaşıp duruyorlardı.

Eğer toprağa verildiğini görmek için seninle eve gelebilseydim gelirdim, dedi tabuta.

Onun Ahanashtan'a ilk geldiği zamanı hatırladı, tam da beklediği gibi pırıl pırıl gözlü, zarif giyimli bir adam olduğunu gördüğünde nasıl da mutlu olduğunu. Bir günlük eğitimin ardından Shara'nın bilgi birikiminden etkilenmişti: "Hangi üniversitede eğitim gördüğünü söylemiştin? Çok özür dilerim. Yayımlarına aşina değilim." Ve Shara ona hiçbir yayını olmadığını, *asla* da olmayacağını, onun çalışma alanın akademik araştırmanın çok uzağında olduğunu söyledikten sonra duraksamış, düşünmüş ve şunu sormuştu: "Özür dilerim ama sormak zorundayım... Sen, ıı, Ashara *Komayd'sın*, değil mi? Herkes bunu dile getirmekten çekiniyormuş gibi görünüyor... ama öylesin, değil mi?"

Shara hafifçe gülümsemiş ve başını isteksizce sallayarak onaylamıştı.

"Ghonjesh ve Ashadra... ebeveynlerin onlardı, öyle değil mi?"

Gerilmişti ama başını tekrar sallamıştı.

Adam bir anlığına bunu düşünmüştü. "Onları tanıyordum, biliyor musun. Çok uzaktan. Reformist günlerinde. Bunu biliyor muydun?"

Son derece tiz çıkan bir sesle Shara cevaplamıştı, "Evet."

"Onlar benden çok daha faallerdi. Ben masamın arkasında oturup mektup ve makale yazdım ama onlar gerçekten gecekondulara, Salgın bölgelerine *gidip* sıhhiye çadırları ve hastaneler kurdular... Tehlikenin bilincindeydiler –Salgın çok bulaşıcıydı– ama yine de gittiler. Bazen onların yaptıklarının yanında bir korkak gibi davrandığımı düşünüyorum. Kendimi tamamen akademiye bir akademik."

"Ben öyle düşünmüyorum," demişti Shara.

"Düşünmüyor musun?"

"Bence... tarihi değiştirdin. *Değişmesine* ihtiyaç duyduğumuz sırada tarihi değiştirdin."

Bunun üzerine biraz sertleşmişti. "*Değiştirmek mi?* Hayır, ben hiçbir şeyi *değiştirmedim*, Bayan Komayd. Ben doğru olduğunu düşündüğüm şeyi söyledim. Bence tarih bilimciler gerçeğin bekçileridir. Her şeyi olduğu gibi söylemek zorundayız, dürüstçe ve tahrip etmeden. Bu yapabileceğimiz en büyük iyilik. Ve bir Bakanlık hizmetkârı olarak kendine şunu sormalısın; saklamak istediğin gerçek ne?"

Bunun ardından Shara onun biraz geri çekildiğini hissetmişti, âdeta adam onu koklamış ve kendisinden farklı değerlere sahip bir yaratık olduğunu hissederek bir gün yalanlamak zorunda kalacağını bildiği amacını ve hikâyesini korumuştu. Shara, *Hayır, hayır, lütfen beni hor görüp de reddetme; ben de senin gibi bir tarih bilimciyim. Aynı senin gibi gerçeği arıyorum*, demeyi dilemişti.

Ama bunu söyleyemezdi çünkü içten içe bunun bir yalan olduğunu biliyordu.

İmtiyaz sahibi olan insanlardan o imtiyazları sonuna kadar kullanmayanını görmedim. Bir inanç, bir parti, bir mali sistem ya da bir güç hakkında ne derseniz deyin; benim tek gördüğüm şey imtiyaz ve bunun sonuçları.

Eyaletler, bana göre imtiyazı destekleyen yapılardan oluşmuyor. Hayır, bunu sınırlayan yapılardan oluşuyorlar; başka bir deyişle masaya kimin davet edilmeyeceğine karar veriyorlar.

Maalesef insanlar sık sık önyargıların, kinin ve batıl inançların bu imtiyazlardan mahrum bırakmada rol oynamasına izin veriyor; oysaki bu belirlemelerin soğukkanlılıkla yapılması çok daha yararlı olur.

–DIŞİŞLERİ BAKANI VINYA KOMAYD
BAŞBAKANA YAZILMIŞ MEKTUBUNDA, 1707

Yine soğuk bir gündü. Shara elçiliğin kapısını açarken, avludaki burnuna kadar kürklerle kaplı muhafız dönüp, "Giriş kapısında bekliyor. Onu içeriye almadık çünkü..." dedi.

"Anlıyorum," dedi Shara. Elçiliğin avlusunu aştı. Ağaçlar siyah cam gibi görünen katmalardan eğilmişti; elçiliğin aşınmış ve çatlamış yerleri âdeta bir önceki gece dolguyla kaplanmış gibi inci beyazına dönüşmüştü. Elindeki kahve fincanı, ardında köpüren sular bırakan bir geminin bacası misali tütüyordu. Avlunun gündüz vakti ne kadar da farklı hissettirdiğini düşündü, bir gece önce Wiclov'un bir koruma köpeği gibi parmaklıkların ardından havladığı zamankinden daha temiz, soğuk ve parlaktı.

Kapılar sarsılarak açıldı. Oğlan havada tuttuğu gümüş tabakla elçiliğin girişinde duruyordu. Shara onun giysilerinin uşaklara özgü olduğunu fark etti fakat uzun yol yürümüş gibiydi: Dudağının üzeri donmuş sümükle kaplanmıştı. Eğer delicesine titremiyor olsaydı yüzündeki ifadenin bir gülümseme olabilirdi. "Elçi Thivani?"

"Sen kimsin?" diye sordu.

"Size... bir m-mesajım var." Gümüş tabağı ona uzattı. Ortasında küçük beyaz bir kart duruyordu.

Shara buz kesmiş elleriyle kartı alıp gözlerini kısarak okudu.

BULIKOV VİLAYETİ'NİN
14., 15. VE 16. BÖLGELERİNİN ŞEHİR AYANI
SAYGIDEĞER VOHANNES VOTROV
SİZİ KEYİFLİ BİR GECEYE DAVET EDİYOR
BU AKŞAM SAAT 7:30'TA
GHOSHTOK-SOLDA YEMEK SALONU'NDA
ÇOK EĞLENCELİ OLACAK

Shara kartı buruşturdu ve, "Teşekkürler," deyip fırlattı. Şansa bak, diye düşündü. *Olayı çözebilecek tek şey Vinya'ya bakamayacağımı söylediğim şey.*

"Affedersiniz, hanımefendi," dedi oğlan. "Rahatsız etmek istemem ama... gide-gidebilir miyim?"

Shara bir anlığına ona dik dik baktı, ardından kahve fincanını onun eline tutuşturdu. "Al. Sana benden daha çok yarar."

Oğlan ağır adımlarla uzaklaştı. Shara döndü ve hızla elçiliğin içine doğru ilerledi.

Elçiliğin arasındaki sokakta bir çocuk ağlamaya başladı. Kartopu savaşının tadı kaçmıştı: Haddinden fazla buz içeren bir top atılmış, kaldırımlar birbirlerini suçlayan parmaklarla ve ısrarcı *Haksızlık, haksızlık!* çığlıklarıyla dolmuştu.

***

Kapının açılmasıyla Ghoshtok-Solda Yemek Kulübü'nün içi dumandan bir duvarla kaplanmış gibi göründü. Shara bu görüntü karşısında şaşırmış olsa da katılımcılar bunu fark etmemiş gibilerdi: Yoğun sis tabakası oldukça davetkâr bir görüntüymüş gibi hareket ediyorlardı. Dışarıdaki rüzgâr sertçe eserek dumanı dalgalandırıp inceltiğinde Shara, güç bela titreşen mum alevini, yağlı çatalların parıltısını ve kahkaha atan adamların yüzlerini görebildi.

Ardından burnuna baskın bir tütün kokusu çarptı ve neredeyse geriye doğru sendeledi.

Gözleri alışmaya başlarken içeriye girdi. Duman ilk tahmin ettiği kadar yoğun değildi ama yine de tavan görünmüyordu: Avizeler ve lambalar âdeta gökten iniyormuş gibi duruyordu.

Masadaki görevli ona baktı –şaşkın, biraz da öfkeliydi– ve âdeta bir Saypuri'den daha fazlasını bekleyemezmiş gibi bir ifadeyle isim istedi. "Votrov," dedi Shara. Adam başını sertçe sallayarak onayladı –*tahmin etmeliydim*– ve yolu göstermek için kolunu uzattı.

Shara, hepsi takım elbiseli ya da cüppeli adamlarla dolu kabinler, özel odalar ve barlardan oluşan bir labirentten geçirildi; içlerindeki adamların her birinin parlak gri dişleri, parlak kel kafaları ve parlak siyah botları vardı. Puroların külleri etrafta kırmızı-turuncu ateş böcekleri misali dans ediyordu. Âdeta tüm mekân yağ ve dumanla kaplanmıştı ve Shara, dumanın şaşkın şaşkın etleklerini kokladığını, *Bu da ne? Buraya sızan bu yabancı yaratık neyin nesi? Neler oluyor?* diye düşündüğünü hissedebiliyordu.

O geçerken bazı masalar sustu. Kel kafalar kabinlerin üzerinde belirip onu izlediler. *Elbette iki ayrı suç işliyorum*, diye düşündü duruşunu korurken. *Hem kadınım hem de Saypuri...*

Kadife bir perde çekilince arkadaki büyük oda belirdi. Nehir teknesi büyüklüğündeki masanın başında bir gazetenin ardına yarı gizlemiş haldeki Vohannes oturuyordu; minderli bir sandalyenin üzerinde kamburunu çıkarmış, açık kahverengi (ama çamurlu) botlarını masanın üzerine uzatmıştı. Arkasında son derece rahat görünen koltuklarda oturan Saypuri korumaları vardı; içlerinden biri kafasını kaldırıp el salladı ve özür dilercesine omuz silkti: *Bu bizim fikrimiz değildi.* Vohannes'in gazetesi biraz alçaldı; Shara tepesinden bakan iki parlak mavi göz gördü ve ardından gazete tamamen indi.

Vohannes kalçasının izin verdiği ölçüde hızla ayağa fırlayıp reverans yaptı. "Bayan Thivani!"

Ondan mükemmel bir balo salonu takdimcisi olur. "En son görüşmemizin üzerinden iki gün bile geçmedi," dedi. "Bu seremonilere hiç gerek yok."

"Ah, ama seremoni çok gerekli! Özellikle de buluşulan kişi... O söz nasıldı? Düşmanımın düşmanı benim..."

"Neden bahsediyorsun, Vo? Almanı istediğim şey elinde mi?"

"Ah, elimde. Ve onu almak ne kadar da büyük *keyifti*. Ama önce..." Vohannes ellerini iki kez çırptı. Beyaz kadife eldivenleri gazetenin mürekkebiyle lekelenmişti. "Ah bayım, lütfen bize iki şişe beyaz erik şarabı ve bir tepsi salyangoz getirir misin?"

Görevli yaylı bir oyuncak misali reverans yaptı. "Hemen."

"*Salyangoz* mu?" dedi Shara.

"Siz beyler," –Vohannes Saypuri muhafızlara döndü– "içecek bir şey ister misiniz?"

İçlerinden biri cevap vermek için ağzını açmışsa da Shara'ya bir bakış atıp cevabını tekrar değerlendirdi ve başını iki yana salladı.

"Siz bilirsiniz. Lütfen." Vohannes abartılı hareketlerle yanındaki sandalyeyi işaret etti. "Otur. Gelebilmene çok sevindim. Çok yoğun olmalısın."

"Ilginç bir buluşma yeri seçmişsin. Eminim cüzzamlı biri bile burada daha içten karşılanırdı."

"Düşündüm ki ben seninle senin işyerinde buluştuğuma göre sen de benimle benimkinde buluşabilirsin... Burası geri kafalı sefa düşkünlerinin gürültü yapıp durduğu bir yer gibi görüyor olabilir, Bayan *Thivani* ama seni temin ederim ki Bulikov ticaretinin kalbi burada atıyor. Eğer finansal akışın tamamını görebilsen ve onu başımınız üzerinde akan altın bir nehir olarak hayal etsen burası –tüm bu dumanın, kaba esprilerin, haşlanmış etin ve kel kafaların arasındaki bu yer– o nehrin en yoğun, en anlaşılmaz, en karmaşık düğümü olurdu. Seni Bulikov'un ticaretini refah denizine taşıyan bok lekeli, cılız gemiyi görmeye ve bunun üzerinde düşünmeye davet ediyorum."

"Tuhaf bir şekilde," dedi Shara, "burada çalışmaktan *hoşlanmadığın* hissine kapıldım..."

"Başka seçeneğim yok," dedi Vohannes. "Durum bu. Ve burası tek bir bina gibi *görünse* de aslında birkaç tane. Bulikov'daki her kurum bölünmüş bir kurumdur ve bu kurum paramparça, savaş baltam. Her kabine bağlantısı olan partilere göre ayrı bir renk atanabilir. Yere bazı kulüp üyelerinin asla geçmeye cesaret edemediği sınırları gösteren çizgiler çekebilirsin, tabii eğri yer döşemeleri

el verdiğince. Fakat son dönemde bu kulüp –aynı Bulikov gibi– iki temel gruba bölündü. Benim grubum ve şey..."

Kucağındaki gazeteye vurdu. Kısa sayılabilecek bir makaleyi yuvarlak içine almıştı: WICLOV ELÇİLİĞİN KARŞINA DİKİLDİ.

"Ses getirmeye başladın, tatlım," dedi Vohannes.

Shara makaleye göz attı. "Evet," dedi. "Bundan haberim var. Sen niye önemsiyorsun ki?"

"Şey, sana nasıl yardımcı olabileceğime dair kafa patlatıyordum."

"Ah, hayır."

"Ve Wiclov konusunda çok yardımım dokunabilir."

Dumanın içinde elinde bir şişe beyaz erik şarabı tutan bir garson belirdi. Şişeyi Vohannes'e doğru uzattı; Vohannes etikete bakıp başıyla onayladıktan sonra tembelce uzattığı eline hemen doldurulmuş kristal bir kadeh verildi. Garson, *Gerçekten ona da servis yapmamı istiyor musunuz?* dercesine bir Shara'ya bir Vohannes'e baktı. Vohannes başını öfkeyle salladığında bezgin garson aynı seremoninin yarım yamalak bir versiyonunu Shara için de yaptı.

"Küstah şey," dedi Vohannes garson çıkarken. "Bu tarz şeylerle sık sık karşılaşıyor musun?"

"Teklifin nedir, Vo?"

"*Teklifim* Wiclov konusunda bir sonuca varmanı sağlamak. Ve bunu sadece çok iyi kalpli bir olduğum için yapacağım... elbette eğer sen o koca şerefsizi gömeceksen."

Shara şarabından bir yudum aldı ama başka bir şey yapmadı. Vohannes'in yanında eldivenleri kadar beyaz, kadife ve gülünç bir valiz durduğunu gördü. *Denizler adına. Birlikte çalışmak için gerçek bir palyaço mu seçtim?* Ama diğer yanında ikinci bir valizin durduğunu fark etti. *Emanet kutusunun içinde* o kadar *çok şey mi vardı?*

"Wiclov konusunda bir sonuca varmamızı nasıl sağlayacaksın?"

"Şey, o işin zor kısmı... Şu an yaşananlara rağmen sinsi, saman altından yürütülen entrikalara taraftar değildim. Benim tarzım daha çok" –düşünürken zarif parmaklarından birini havada çe-

virdi– "azimli bir idealist olmak. İnsanlar beni özellikle kendimi kire *bulaştırmadığım* için destekliyor."

"Ama bulaştırmaya gönüllüsün."

"Eğer o tepesinde sinekler dolaşan insan bozması gerçekten ama *gerçekten* bize saldıran insanlarla, Pangyui'yi öldürenlerle bağlantılıysa hayır, onun politik sahneden inmesi beni hiç üzmez. Sırtına hançeri ben saplayamayacak olsam da belki o hançeri kullanma konusunda daha yetenekli birine devredebilirim."

Garson tekrar pis kokulu sisi yardı; elinde küçük deliklerle kaplı kocaman, düz bir taş vardı. Taş tereyağında yüzüyordu ve delikler küçük, bej düğmelerle doldurulmuş gibi görünüyordu.

"Ne demeye çalışıyorsun, Vo?" diye sordu tekrar.

Vohannes havayı kokladı ve iğne boyutunda bir çatal aldı. "Wiclov'un ticarethanesinde bir arkadaşım var. O sayede önemli biri haline geldi, anlarsın ya; Wiclov ticarete merak saran ender tutuculardan. Hayatını patateslerden kazandı. Bir şekilde bu ona çok yakışan bir durum. Çamurun içinde, güneşten uzakta yetişen bir şeyden para kazanması..." Çatalını sapladığı salyangozu ağzına attı ve homurdanarak dolu ağızla, "*Sıcaak.* Mm," dedi. Küçük et topunu dişlerine götürdü ve bir nefes alıp yuttu. "Çok sıcak. Her neyse. Wiclov'ın ticarethanesindeki bu bağlantıyı, onun *son bir yıldır* yaptığı tüm yatırımları ve alımları bize iletmeye ikna etim." Muzaffer bir edayla gülümsedi ve sandalyesinin yanındaki ikinci valize vurdu. "Cüppesinin altında çürümüş bir şeyler olduğuna eminim diyelim. Muhtemelen ahlaksız bir şey değildir –Kolkashtani doğdun mu Kolkashtani ölürsün ve Wiclov sapına kadar Kolkashtani– yine de bir şeyler çıkacaktır. Ve o şeyi bulman beni çok memnun eder."

Shara sadede varmak adına sözünü kesti: "Restorasyonistlere kaynak mı sağlıyor?"

"Sayfalara şöyle bir baktım ve itiraf etmeliyim ki maalesef *bunu* göremedim. Gerçi dikkat çeken bir tuhaflık vardı."

"Ne gibi?"

"Dokuma atölyeleri gibi."

"Dokuma... Bir dakika, *ne?*"

"Dokuma atölyeleri," dedi Vohannes tekrar. "Wiclov şehirdeki

üç dokuma atölyesini satın almış, peşin olarak. Kilim dokuyan büyük fabrikaları bilir misin?"

"Genel bir fikrim var..."

"Evet. *Satın almış*. Ucuza da değil; hem isimlerini de değiştirmemiş."

"Yani kimsenin bunu öğrenmesini istemediğini düşünüyorsun," dedi Shara.

"Evet. Ama geçmişinde *bir şeyler* daha olmalı. Sadece ben göremiyorum. Gerçi benim arkamda devasa bir istihbarat örgütü yok."

Shara bunu değerlendirdi. "Bu dokuma fabrikalarını Tuva ayından sonra mı satın almış?"

"Ah... Şey, tam olarak emin değilim ama *sanırım* öyle."

İlginç, diye düşündü. "Kaynağın ne kadar sağlam?"

"Oldukça sağlam."

"Peki ama *ne kadar?*"

Vohannes tereddüt etti. "Kişisel olarak tanıdığım bir adam," dedi yavaşça. "Bu senin için yeterli olmalı."

Shara sorgulamaya devam edecekti ki ne demek istediğini anladı. Rahatsızca öksürdü ve, "Anladım," dedi. Adamın şarabından bir yudum daha almasını izledi. Terliyordu ve solgundu; birden bir gözüne kaliteli olduğu kadar narin, kırışık ve yumuşak bir kumaş gibi görünmeye başladı. "Dinle, Vo. Ben... Normalde gönüllü kaynaklara yapmadığım bir şey yapacağım."

"*Neymiş* o?"

"Sana şu an yaptığın şeyi tekrar değerlendirme fırsatı tanıyacağım," dedi Shara. "Çünkü o belgeleri bana vermeyi tekrar önerirsen onları *kullanacağım*. Kullanmamam profesyonel bir davranış olmaz. Ve birileri bana bu belgeleri nereden bulduğumu sorduğunda –ki *soracaklar*– onlara kaynağımı söylemek zorunda kalacağım. Olacakları öngöremem ama gelecekte, yani her şey bittiğinde Saypur'daki oldukça kalabalık ve erişilebilir bir toplantıda birilerinin, Bulikov Şehir Ayanı Vohannes Votrov'un başka bir Şehir Ayanı'nın bu sebepten başının derde gireceğini bile bile Saypur Hükümeti'ne değerli belgeler sağladığını dile getirme olasılığı var. Ve böyle bir şey... yankı getirir."

Vohannes ince mumun üzerinde titreşen aleve baktı.

"Buna daha önce de şahit oldum," dedi Shara. "Bu sebeple kaybettiğim kaynaklarım oldu. Ben insanları *kullanırım*, Vo. İşim bu. Bu hoş değil. Birçok kötü sonuç doğruyor. Ve... Ve eğer o belgeleri bana vermeyi bir kez daha teklif edersen onları *alırım* çünkü bunu yapmak zorundayım. O valizi bana verirsen olabilecek şeyleri iyice bir düşünmeni istiyorum."

Vohannes parlak mavi gözlerini ona dikti. *Hâlâ*, diye düşündü Shara, çocukken olduğu mavilikte.

Vohannes, "Gel benimle çalış," dedi birdenbire.

"Ne?"

"Olduğun yerde mutsuz görünüyorsun." Çatalını sapladığı salyangoza üfledi. Masa örtüsüne tereyağı damlaları yağdı. "Gel benimle çalış. Senin için de değişiklik olur. Biz geri kafalı dediğiz. Hiçbir şirketim öyle değil. Büyük yenilikler peşindeyiz. Ayrıca sana iyi miktarda para ödeyebilirim."

Shara inanmaz gözlerle adama bakıp güldü. "Ciddi değilsin."

"Çok ciddiyim. Ölümüne ciddiyim."

"Ben... Ben senin için çalışmayacağım, Vo."

"O zaman yerime geç." Şarabını yudumladı ve ağzına bir salyangoz daha attı. "Benim için baş ağrısından başka bir şey değil. Şirketlerimi yönet. Paramı idare et. Ben sadece oturayım, seçileyim ve ne bileyim ben, tören arabalarında falan gezeyim."

Shara kahkahalar atarak yüzünü ellerinin arasına aldı.

"Neye gülüyorsun?" Sesinin ciddi çıkması için cesurca çaba sarf etse de gülümsemesi onu ele verdi. "Ne. Ben ciddiyim. Gel benimle ol." Yüzündeki gülümseme silindi. "Gel benimle yaşa."

Shara gülmeyi kesti. İrkildi ve homurdandı. "Ah, Vo. *Neden?*"

"Ne neden?"

"Neden *bunu* söyledin ki?"

"Demek istediğim... Ah, hadi ama, *Bulikov'da* yaşamanı kastettim.

"Kulağa öyle gelmedi. Ve... Ve mezun olduğunda bana sorduğun şey de tam olarak buydu."

Mahcup olan Vohannes Saypuri muhafızlara baktı. "Siz beyler, ah, bize biraz izin verebilir misiniz?"

Muhafızlar omuzlarını silkip arka odanın dışındaki yerlerini aldılar.

"Bu... Shara bunu kastetmediğim *belli*," dedi Vohannes. Çaresizce güldü.

"Beni bu yüzden mi buraya davet ettin? Kaliteli bir yemek eşliğinde tekliflerde bulunmak için mi?"

"Bu kaliteli yemek *değil*. Tanrılar adına, tütünden başka hiçbir tat alamıyorum..."

Sessizlik oldu. Yan odadaki boğazdan gelen kahkaha sesleri kesintisiz öksürüklere dönüştü.

"Beni geri getirmek bizi mutlu etmez," dedi Shara.

Kırılan Vohannes sandalyesinde geriye yaslandı ve gözlerini kadehine dikti.

"Eskiden olduğum kişi değilim," dedi kadın, "sen de değilsin."

"Neden her şey bu kadar *rahatsız* olmak zorunda," dedi suratını asarak.

"Sen *nişanlısın*."

"Ah, evet, nişanlıyım." Ellerini havaya kaldırdı, sonra indirdi: *Peki bu ne anlama geliyor?* "Çok mutlu bir çiftiz. Sık sık alem yapıyoruz. Gazetelere çıkıyoruz."

"Ama ona âşık değilsin?"

"Bazı insanlar hayatlarında aşka ihtiyaç duyarlar. Diğerleri o kadar duymaz. Bir ev almak gibi: 'Büyük bir şömine istiyor musun? Yatak odanda pencere olsun istiyor musun? Aşk istiyor musun?' Benim gerekli şeyler listemin bir parçası değil."

"Bence bu senin için geçerli değil."

"Şey, bu konuda bir *seçim* şansım olduğu söylenemez," diye çıkıştı. "İçeriye girdiğinde kabinlerdeki o... o adamları gördün mü? Neler olacağını *hayal edebiliyor* musun, eğer...?" Yine kendini toplamak için çaba sarf etti. "Bildiğinden daha kirliyim, Shara."

"Kirli nasıl olunur bilmiyorsun."

"*Beni* tanımıyorsun." Dik dik Shara'ya baktı. Yanakları titredi. Sağ gözünün kenarında bir damla gözyaşı belirdi. "Sana Wiclov'u verebilirim. Bunu hak ediyor. Onu al ve ateşe at."

"Kolkashtanileri yargılamak konusunda bu kadar hevesli olmana üzüldüm."

Acı acı güldü. "*Hak etmiyorlar* mı? Demek istediğim, lanet olasıca *ailem* bile... Yargılamaktan mı bahsetmek istiyorsun, neden yüzlerce yıldır hevesle bunu yapanlarla konuşmuyorsun, başlarında lanet olasıca" –çevresine bakıp sesini alçalttı– "tanrıları olmamasına rağmen?"

"Yine de onlar senin insanların değiller mi, yardım etmek istediğin insanlar? Gerçekten Bulikov'u iyileştirmek mi istiyorsun, Vo, yoksa onu yerle bir etmek mi?"

Vohannes bu sözler karşısında o kadar incinmişti ki bir süre konuşamadı.

"Ailen Kolkashtani miydi?" diye sordu Shara alçak sesle.

Başıyla onayladı.

"Bana hiç söylemedin."

Teni yine solgun, kâğıdı andıran bir hal aldı. Düşünürken kaşları çatıldı. "Evet," dedi. "Evet, söylemedim. Söylememe gerek olduğunu düşünmedim; o dönemde Bulikov'un çoğunluğu Kolkashtani'ydi. Hâlâ da öyle. Kıta'da hâlâ çok fazlalar. Sanırım İlahları olmaksızın yaşamaya alıştıklarından. Kaj'dan ve Savaş'tan sonraki değişim Kolkashtaniler için diğerlerinden çok daha kolay oldu..." Şişedeki şarabın geri kalanını da kadehine boşalttı ve son damlaların akması için şişeye vururken yüzüklerinden biri *tık tık* diye ses çıkardı. "Babam *zengin* bir Kolkashtani'ydi, bu daha da kötü. Kolkashtanilerin çoğu dünyaya utanacakları birçok şey olarak gelirler –utançla doğarlar– ama zengin olanlar *fakir* de gelirler. Anlarsın ya, utanılacak bir şey daha. Sert adamdı. Eğer yanlış bir şey yaparsak gidip bir dal kesmemiz gerekirdi" –işaret parmağını uzattı– "parmağımız kalınlığında bir dal ki onunla bizi dövebilsin. Eğer çok küçük bir tane getirirsek bizim adımıza *o* başka bir tane seçerdi. Ve cimri bir adam olmasına rağmen dalları konusunda asla cimri davranmazdı..." Şarabından bir yudum aldı. "Ağabeyim onu çok severdi. Sanırım birbirlerini çok severlerdi demem daha doğru olur. Belki de bunun tek nedeni Volka'nın daha büyük olmasıdır; babamın çocukların mantıklı yetişkinler gibi davranmama küstahlığını göstermelerine garezi vardı. Ve babam öldüğünde ağabeyim hiç affetmedi... Hiçbir şeyi. Dünyayı. Özellikle de Saypur'u; zira biz Kıtalılar Salgın'ın Saypur icadı ol-

duğunu düşünüyorduk. Keşiş gibi bir şey oldu; on beş yaşındayken bir grup hacıya katılıp buzullarla kaplı kuzeyde lanet olasıca bir tapınağı aramaya gitti. Beni dokuz yaşındayken bir sürü dadı ve hizmetkârla yalnız bıraktı. Ve Volka hiç geri dönmedi. Yıllar sonra tüm gidenlerin öldüğünü öğrendim. Donarak ölmüşler. Hiç gelmeyen" –Vohannes şarap kadehini dudaklarına götürdü– "bir mucizeyi beklerken. Belki Wiclov'u mahvetmeyi istiyorum, evet. Belki de o Kıta'nın geleceği önünde duran bir engel; onun parlak bir gelecek arzulayacağını zannetmiyorum, onun yerine ölü, donuk, tozlu geçmişi yeğler. Her hâlükarda onun gidişine tek damla gözyaşı dökmem."

Shara gözlerini kapattı. *Yozlaşmışlığım*, diye düşündü, *ne kadar kadar kolay yayılıyor.* "Eğer belgeleri bir kez daha teklif edersen onları almak zorunda kalacağım."

"Al, Shara. Eğer işin buysa bunu o adama karşı yaptığını görmek beni mutlu eder."

Shara gözlerini açtı. "Peki. Alacağım. Diğer valizde emanet kutusundakileri olduğunu tahmin ediyorum."

"Doğru tahmin ediyorsun." Valizi alıp masaya çarptı ve açmaya koyuldu.

"Hayır, hayır," dedi Shara. "Açma."

"Ne? Neden?"

"Talihsiz bir söz vermiş bulundum." *Ve Vinya Teyze kendisine verilen sözleri hatırlar... hangilerinin tutulmadığını da.* Teyzesine karşı gelip valizi açmayı göze alıp almayacağını sorguladı. Bunu yapmak hayatını cehenneme çevirecekmiş gibi hissediyordu, özellikle de Vinya Teyzesinin tehdidinden sonra. *Son çare olarak o zaman,* diye düşündü, acaba aptallar da seçimlerini böyle mi haklı çıkarıyorlar diye merak ederek. "Bana valizi verebilirsen Bakanlık masraflarını memnuniyetle karşılayacaktır."

"Sana valizi *vermemi* mi istiyorsun?" Bu fikir Vohannes'i heyecanlandırmıştı. "Ama bu çanta bir servet değerinde!"

"Ne kadar?"

"*Ben* ne bileyim... *Ben* satın almadım ki. Bu işi benim için yapan insanlar var." Homurdandı ve valizi inceledi. "Bir servet değerinde *olmalı*..."

"Faturasını gönderirsen gereken bedeli öderiz." O valizi masanın üzerinden çekti. Sadece biraz ağırdı. *Kâğıt mı?* diye düşündü hararetle. *Kitaplar mı? Bir obje mi?* Ardından diğer valizi de Vohannes'ten aldı. Ayağa kalktı; iki elinde de biraz valizle komik duruyordu, bir tatil için sahile gidecekmiş gibi.

"Acaba neden," dedi Vohannes kapıya doğru yürürken, "bir iş tamamladığımızda ikimiz de istediğimizi ele edememişiz gibi hissediyoruz?"

"Belki de yaptığımız işin türü yanlıştır."

***

Kulübün havasından çıkmak denizin derinliklerinden yüzeye ulaşmak gibiydi. *Bu giysileri atsam mı*, diye düşündü. *Zehir kumaşın içine işlemiştir...*

"Aa," dedi bir ses. "O da kim... Bayan Thivani mi?"

Shara başını kaldırdı ve kalbi tekledi. Uzun, pahalı, beyaz bir arabanın arka koltuğunda Ivanya Restroyka oturuyordu; yüzü kar kadar beyaz, dudakları kanı andıran parlak bir kırmızıydı. Bir şekilde Shara'nın onu son gördüğü zamandan, Vohannes'in partisindekinden daha renksiz görünüyordu. Siyah saçlarının bir buklesi kaşının üzerinden kıvrılıp kulağının arkasına yerleşmek için şapkasından kaçmıştı. Özenle işlenmiş yüz hatlarına rağmen Shara'ya bakışlarında küstah bir şaşkınlık gizliydi.

"Ah," dedi Shara. "Merhaba, Bayan Restroyka."

Ivanya'nın koyu renk gözleri kulübün kapısına kaydı ve hayal kırıklığıyla kısıldı. "Yani. Bu gece buluştuğu kişi sizdiniz."

"Evet." *Hızla bir bahane bul.* "İş bağlantıları kurmama yardımcı oluyordu." Shara yavaşça arabanın camına doğru yürüdü. "Saypur'la çalışarak büyütmek istediği birçok iş var. Bu yaptığı büyük nezaket." İyi bir yalan: kullanışlı, inanılır ve altıda biri kadarı doğru.

"*Bu* kulüpte. Bulikov'daki en geri kafalı yerde."

"Sanırım dedikleri gibi devir değişiyor."

Ivanya beyaz valize baktı ve inanmadığı açıkça belli olsa da başıyla onayladı. "Bir zamanlar onu tanıyordunuz, değil mi?"

Shara duraksadı. "Tam olarak değil, hayır."

"Hm. Sizden bir şey isteyebilir miyim, Bayan Thivani?"

"Elbette."

"Lütfen... ona karşı nazik olun."

"Pardon?"

"Bütün cesaret gösterilerine, bütün kabadayılıklarına rağmen o, düşündüğünüzden çok daha narin biri."

"Ne demek...?"

"Size kalçasını merdivenden düşerek kırdığını mı söyledi?" Başını iki yana salladı. "Bir kulüpteydi. Bunun gibi bir kulüp değil. Burası gibi erkeklerin erkeklerle tanıştığı bir kulüp ama... benzerlikleri o kadar."

Shara kalbinin daha hızlı atmaya başladığını hisseti. *Bunu zaten biliyorum. Ama bu beni neden kadar şaşırtıyor?*

"Orada olduğu gece polis kulübe baskın düzenledi," dedi Ivanya. "Bulikov, sizin de muhtemelen bildiğiniz üzere, Kolkashtani yatkınlıklarının çoğundan vazgeçmedi. Bu tarz... *uygulamalar* son derece yasadışı. Ve yakalanan insanlar karşı oldukça sert davrandılar. Neredeyse ölüyordu. Kalçalar zor iyileşen yerler." Acı acı gülümsedi. "Ama asla ders çıkarmıyor. Politikaya bu sebeple atıldı. Bir şeyleri değiştirmek istedi. Sonuçta baskın emrini veren kişi Ernst Wiclov'du."

Bir dizi sarhoş adam kahkahalar atarak kulüpten çıktı. Duman bir âşık gibi boyunlarına dolanmıştı.

"Neden onunla birliktesiniz?" diye sordu Shara.

"Çünkü onu seviyorum," dedi Ivanya. Üzgünce iç çekti. "Onu seviyorum, olduğu şeyi seviyorum ve yapmak istediklerini seviyorum. Ve ona sahip çıkmak istiyorum. Umarım siz de aynı şeyi istiyorsunuzdur."

Uzun beyaz araba far ışığıyla yıkandı. Shara, elçilik arabasından kendisine seslenen Pitry'nin sesini işitti. Kulübün kapısı açıldı ve dışarıya beyaz kürk kabanı sokak lambalarının ışığında parlayan Vohannes çıktı.

Ivanya gülümsedi. "Hoşça kalın, Bayan Thivani. İyi geceler."

***

Shara o günü hâlâ hatırlıyordu: Uzun zaman önce, Fadhuri'deki ikinci yılının ikinci döneminin sonlarına doğru Vo'nun binasının merdivenlerini tırmanırken Rooshni Sidthuri koşarak merdivenlerden inmişti. Shara onu selamlamışsa da dalgın ve terli olan Rooshni karşılık vermemişti. Ve Vo'nun odasına girdiğinde onu üstü çıplak bir şekilde çalışma masasının sandalyesine oturmuş, ayaklarını pencerenin pervasına uzatmış, ellerini ise başının arkasına koymuş halde bulması bir sebepten zihnindeki uyarı çanlarının çalmasına neden olmuştu; zira bunu sadece seviştikten sonra yapardı.

Konuşurlarken –yeterince tehlikesiz konularda– yatağa yaklaşmıştı. Çarşaflara dokunmuştu.

Ne kadar da nemlilerdi, özellikle bir yerleri –tam da kalçanın ve belin geleceği yer– resmen sırılsıklamdı.

Genç Rooshni ne kadar da aceleyle gitmişti, sanki bina yanıyordu...

O zaman onunla yüzleşmemişti. Ama izlemeye başlamıştı. *(Bu her zamanki halim*, diye düşünecekti çok sonrasında. *Kendi hayatıma müdahale etmiyorum, sadece izliyor ve arka planda kalıyorum.)* Vo'nun genç adamlarla ne kadar çok zaman geçirdiğine dikkat etmişti, onlara nasıl sarıldığını. Onları nasıl izlediğini izlemişti, onların yanında duruşunun daha gevşek ve rahat oluşunu.

Biliyor mu ki? diye düşünmüştü o zamanlar. *Ben biliyor muyum?*

Ve bir gün artık daha fazla dayanamamış, o ve adını bile hatırlamadığı bir oğlan –Roy bilmem ne– Vo'nun iki günden bile daha kısa süre önce Shara'ya onu ne kadar çok sevdiğini fısıldadığı yatakta yavaş yavaş, nazik nazik hareket ederlerken Vo'nun dairesine sessizce girmişti.

Boğazını temizlediğinde yüzlerinde oluşan ifade... Oğlanın hızla kapıdan çıkışı... O sessizce dururken Vo'nun öfkeyle ona bağrışı...

Shara'nın da kendisine bağırmasını istemişti. Shara bunu anlayabilmişti. Ama ona bu zevki yaşatmayacaktı. Bu bir kavga değildi. Onun suçuna ortak olmayacaktı. Bundan daha saf bir ihanet hayal edemiyordu.

En kötü yanı oğlanın ona çok benzemesiydi. Shara hiçbir zaman kadınsı bir görünüşe sahip olmamıştı: Bir oğlan bedenine, geniş omuzlara, dar kalçalara ve dümdüz bir göğse sahipti. İkame miydim? diye düşünmüştü sonrasında. *Yasak herhangi bir şey yapmadan yasak aşk yaşamak için bir yöntem mi?* Ve öyleyse bile noksan, aslının özünü vermekte yetersizdi.

Bir şey söylemesi, ona cevap vermesi, kavga etmesi için Shara'ya yalvarmıştı. Ama Shara karşılık vermemişti. Dairesinden ve okul hayatlarının geri kalanı boyunca hayatından çıkıp gitmişti.

(Bununla biraz gurur duyuyordu: ne kadar sakin kaldığıyla, ne kadar soğukkanlı olduğuyla, nasıl da duruşunu koruduğuyla. Buna rağmen utanıyordu da: Kendisine ona *bağıracak* fırsatı bile tanımayacak kadar şaşkın, korkak ve içine kapanık mıydı?)

Birdenbire vatanperver disiplin hissi alevlenmiş kendini okul çalışmalarına adamıştı. Vo aylar sonra, mezuniyetinin ardından onu iskelelere götürecek tren yolcuğuna ve sonrasında Bulikov'a gitmeye hazır halde yanına gelmişti. Onunla gelmesi için Shara'ya yalvarmıştı, onu olmayı içtenlik istediği adam haline getirmesi için. Ona rüşvet vermeye kalkmıştı, dilerse kitaplardaki masallar gibi onu bir prenses yapacağını söylemişti. Ve Shara buz gibi, çelik kadar soğuk bir tavırla onu elinden geldiğince incitmiş –*Bence senin asıl istediğin, sevgili çocuğum, bir prens. Ama evinde böyle bir şeye sahip olamazsın, değil mi? Seni bu yüzden öldürürler.*– ve kapıyı yüzüne çarpmıştı.

Bir gün fark edeceksin, demişti Vinya Teyzesi ona. *Ve anlayacaksın. Kendin çözeceksin. Ve her şey yoluna girecek.*

Vinya Teyzemin tamamen yanıldığı ender anlardan biri, diye düşünürdü sık sık Shara.

Jukoshtan'ın yakınlarındaki tepelere vardığımda oldukça korkmuş hissediyordum. Ay bir çay lekesi misali sarı-kahverengiydi. Kısa, eğri büğrü ağaçların olduğu tepeler ıssız ve beyazdı. Zemin öylesine engebeliydi ki sizi sürekli aşağıya, karanlığın içinde kaybolmuş vadilere yönlendiriyordu. Ya da öyleymiş gibi geliyordu.

Bazen eğri büğrü ağaçların gövdelerinde titreşen alevler görüyordum. Karanlıkta yankılanan çığlıklar vardı: Hayvanlardan, hayvan taklidi yapan insanlardan ya da insan taklidi yapan hayvanlardan çıkıyor olabilirlerdi. Bazen sesler duyuyordum. "Bizimle gel!" diye fısıldıyorlardı. "Gel dansımıza katıl!"

"Hayır," dedim. "Bir iş üzerindeyim. Yüküm var. Yükümü bizzat Jukov'a teslim etmeliyim, başkasına olmaz." Ve bana güldüler.

Taalvashtan'a dönmeyi nasıl da arzuluyordum. Evimde olmayı. Bu Yükü Aziz Threvski'den hiç almamış olmayı diliyordum. Buna rağmen aynı zamanda meraklıydım da; rüzgârdaki seslerden mi, titreşen ağaçların hışırtısından mı, yoksa sarı ayın ışığından mı bilmem ama Jukoshtan gizli şeylerin mekânıydı, sürekli bir gizemin... ve içten içe daha fazlasını görmeyi istiyordum.

Bir köşeyi dönüp deriden çadırlarla dolu bir vadiye çıktım. Ortalarında cayır cayır yanan bir ateş vardı. İnsanlar ateşin çevresinde dans ediyor, çığlık atıyor ve şarkı söylüyorlardı. Bir ağacın yanına büzülüp dehşet içinde insanların toprak zeminde çılgınca çiftleşmelerini izledim.

Arkamdan birinin geldiğini duydum. Döndüm ve soylu cüppeleri giymiş yaşlı bir adamın arkamdaki patikada durduğunu gördüm. Saçları o dönemde birçok saygıdeğer Taalvashtani'nin yaptığı gibi örülmüş ve başının üzerinde duracak şekilde bağlanmıştı.

Beni korkuttuğu için özür diledi. Ona orada bulunma nedenini sordum ve bana Bulikov'dan gelen bir tüccar olduğunu söyledi. Yükün yüzünden benim de öyle olduğumu varsaydığını görebiliyordum.

"Vahşi bir halk, öyle değil mi?" diye sordu.

Ona neden bu şekilde yaşadıklarını anlayamadığımı söyledim.

"Özgür olduklarına inanıyorlar," dedi. "Ama aslında arzularına köleler."

Bana çadırının yakında ve iyice gizlenmiş olduğunu söyleyip bu tuhaf yerde bir sığınak önerdi. Nazik bir yaşlı gibi duruyordu; ben de kabul edip eğik ağaçların arasında onu takip ettim.

Yürürken dedi ki, "Bazen keşke daha genç olsaydım diyorum. Yaşlı olduğum için sadece narin bedenim değil, yıllar boyunca bana öğretilen şeyler de elimi kolumu bağlıyor. Bazen o kadar genç, o kadar gürültücü, o kadar dizginsiz ve o kadar yüksüz olabilecek cesarete sahip olmayı diliyorum."

Ona bu yaşa kadar yozlaşmış güdülerine müsamaha göstermeden yaşadığı için kendiyle gurur duyması gerektiğini söyledim.

"Şaşırdım," dedi. "Senin kadar genç bir adam nasıl olur da bu gibi yasak vahşiliklere bu kadar ilgisiz olur?"

Ona bundan iğrendiğimi söyledim; bu bir yalandı, biliyordum.

"Arzuların birazcık da olsa kölesi olmanın seni özgürleştirip özgürleştirmeyeceğini hiç merak etmiyor musun?"

Terlediğimi fark ettim. Yükün boynumda o kadar ağırdı ki. Düşüncelerimin bazen yasak yerlere kaydığını itiraf ettim. Ve bu gece öyle yerlere daha sık kayıyormuş gibi geldiğini.

Ağaçların koyu örtüsünün ardına keskin bir dönüş yaptı. Artık onu göremiyordum ama sesini takip ettim.

"Jukoshtan, şehrin bizzat kendisi de bir bakıma yasak yer," dedi önümden gelen sesi. "Bunu biliyor muydun?"

Yaşlı adamın toprak zeminin üzerine yatan cüppelerinin yanından geçtim; yürürken çıkarıp atmış gibi görünüyordu.

Önümdeki ağaçlardan bir kahverengi sığırcık sürüsü havalanıp göğe yükseldi.

"Hareket ediyor, deviniyor," dedi ses. "Tepeler boyunca dans ediyor."

Ağaçtan sarkan bir peruğun yanından geçtim; yaşlı adamın örgülü saçıydı.

"Asla olmasını beklediğin yerde olmuyor," dedi ses.

Çalıya asılı bir kumaş parçasının yanından geçtim ama o kumaş değil bir maskeydi; yaşlı adamın yüzüne sahip bir maske.

Sesi ağaçların arasında dolaştı: "Aynı Jukov'un kendisi gibi."

Bir açıklığa çıktım. Merkezinde hayvan derilerinden yapılma bodur, uzun bir çadır vardı. Açıklıktaki her ağacın dalına kahverengi küçük birer sığırcık kurulmuştu ve hepsi koyu renk, soğuk gözleriyle beni izliyorlardı.

Çadırın girişine uzanan ayak izleri gördüm. Onları takip edip girişte durdum.

"İçeriye gel," diye fısıldadı heyecanlı bir ses, "ve Yükünü bırak!"

Tereddüt ettim. Arzular bana fısıldadı. Ve ben de onları dinledim.

Sığırcıklar izlerken cüppemi ve sandaletlerimi çıkardım. Serin rüzgârı çıplak tenimde hissettiğimde ürperdim. Ardından içeriye adım attım.

İşte Gök Dansçısı, Yüz Dağıtıcısı, Şarkıların Lordu, Sığırcıkların Çobanı Jukov'la böyle tanıştım. Ve sanırım o bana dokunmadan önce dahi onu sevmeye başlamıştım.

–AZİZ KIVREY'İN ANILARI
JUKOV'UN RAHİBİ VE 78. KARISI-KOCASI, C. 982

HAYATTA KALANLAR

Mulaghesh koşuyordu.

Donmuş tepelerin üzerinde, çamurlu yollarda, karanlık ormanların içinde koşuyordu. Her nefeste ciğerleri yansa da, her adımda bacakları isyan etse de koşuyordu.

Kırk sekizinde, artık kendine bunu yapabileceği yaşı aşmak üzere olduğunun bilincindeydi. *Yani kendimi şu an şekle soksam*

iyi ederim, diye düşündü, *tabii eğer bunu yapmayı gerçekten istiyorsam.* Koşmayı seviyordu çünkü o dövüş sporlarının en safıydı; her adımda dövüştüğü tek kişi kendisiydi. Ve birileriyle dövüşmeyeli o kadar uzun zaman olmuştu ki (hâlâ mor olan gözü her adımda sızladı) belki de artık kazanabildiği tek dövüş buydu.

Shara Komayd'ı son görüşünün üzerinden neredeyse bir hafta geçmişti ama Mulaghesh 'elçinin' ona söylediklerini zihninden atamıyordu. *Denizler aşkına, umarım o kız yanılıyordur,* diye düşündü. Bu düşünce gücünü tüketiyordu –bir sonraki tepeye tırmanmak bir öncekinden çok daha zor olmuştu– ama düşünmeden edemiyordu.

Tanrılardan biri hayatta. Belki burayı hiç terk etmediler.

Mulaghesh ordudaki herkes gibi –Saypur'daki herkes gibi– Kaj olmayı isteyerek büyümüştü. Buna rağmen bu fırsatı elde edebileceğini bilmek onu dehşete düşürüyordu. Saypur'daki her çocuk kâbuslarının sınırında gezinen İlahlarla büyümüştü: tarihin derinliklerinde yüzen devasa, karanlık zikredilemeyecekler... Shara onlardan birer politikacı ya da generalmişler gibi bahsediyordu ama Mulaghesh ve Saypur'un geri kalanı için onlar hep öcülerin öcüsü olarak kalacaktı, isimlerini ağza almanın dahi yasadışı ve berbat sayılacağı kadar korkunç yaratıklar.

Gerçek bir savaşa her daim hazırım, diye düşündü. *Sürgülerle ve siperlerle olanlara. İnsanlara karşı olanlara. Yaralanabilen şeylere karşı.* Siyah Nehirler Yazı savaşına katılmış biri olarak Mulaghesh, o çamur ve şimşek dolu, karanlıkta debelendikleri berbat günlere duyduğu hasretin ne kadar ironik olduğunun farkında olmalıydı. Bu, tüm Saypurilerin hemfikir olacağı gibi şanlı bir savaştı ama Mulaghesh benzerini tekrar yaşamamayı umuyordu.

Yine de. Bundan iyiydi.

O genç kız kendine ne kadar da güveniyor. Çok mu okumuş? Yoksa Kaj'ın soyundan gelmek böyle bir şey mi?

Buna rağmen Mulaghesh genç Shara Komayd'ın bir gün sonra battaniyelerin altında nasıl da titrediğini hatırlıyordu, çayını tutmaya odaklanmak için nasıl da çabaladığını...

Denizler aşkına, diye düşündü, *umarım o kız yanılıyordur.*

Hızla odasına döndüğünde çalışma masasının üzerinde onu

bekleyen küçük bir kâğıt yığını buldu. Sandalyesinin üzerinde teğmenlerinden birinin yazdığı bir not vardı:

KAYITLARI ÇIKARDIK. O AY TESLİM ALINAN SAYFALAR BURADA. BİRAZ ZAMAN ALDI. ÇOCUKLARA BİR GÜNLÜK İZİN VERMEK İSTEYEBİLİRSİNİZ... SADECE BİR ÖNERİ.

Kâğıtları inceledi: Zikredilemez Depo'daki bulunanlara dair yirmi sayfalık bir listeydi.

Mulaghesh daha önce hiç bu listeye bakmamıştı –bakmayı da hiç istememişti– ama şimdi sayfalardan birine göz atıp yıllar önce bu şeyleri depoya kaldıran çoktan ölmüş Saypuri askerlerin yazdıklarına baktı:

368. Raf C5-158. Kivrey'in Camı: Aziz Kivrey'in uyuyan bedenini içerdiği iddia edilen küçük mermer bilye; kendisi Jukov'un mucizelerinden biri kapsamında her gece cinsiyet değiştiren Jukoshtani bir rahip. Mucizevi yapısı belirlenemedi.

369. Raf C5-159. Küçük demir anahtar: Adı bilinmiyor fakat herhangi bir kapıda kullanıldığında kapı bazen tanımlanamayan bir tropik ormana açılıyor. Neye bağlı olduğu henüz belirlenemedi. Hâlâ mucizevi.

370. Raf C5-160. Ahanas Büstü: Bir defa iyileştirici özelliklere sahip gözyaşları dökmüş. Gözyaşlarını kullananlar aynı zamanda havada durma eğilimi de göstermişler. Artık mucizevi değil.

371. Raf C5-161. Dokuz taş bardak: Eğer güneş alan bir yerde bırakılırlarsa bu bardaklar her gün doğumunda tekrar keçi sütüyle doluyor. Artık mucizevi değil.

372. Raf C5-162. Jukov'un Kulağı: kapısı bulunmayan işli, taş bir kapı çerçevesi. Tabanında demir tekerlekler mevcut. Bir

ikizi olduğu iddia ediliyor ve diğer Kulak her neredeyse olursa olsun doğru kullanıldığında kişi bir kapıdan girip diğerinden çıkabiliyor. İkizinin yok edildiğini düşünüyoruz. Artık mucizevi değil.

373. Raf C5-163. Kolkan'ın Fermanları, 783. kitaptan 797. kitaba: genel olarak Kolkan'ın dansa karşı tutumunu anlatan on beş cilt. Toplam ağırlık: 171 kilogram. Mucizevi değil fakat içeriği kesinlikle tehlikeli.

374. Raf C5-164. Cam küre. Ahanas'ın dertliyken ziyaret etmeyi sevdiği küçük bir gölet ve üzerine sarkan ağacı içermekteydi. Artık mucizevi değil.

Yirmi sayfa. Mucizevi yapıya sahip, birçoğu oldukça tehlikeli neredeyse iki yüz obje.

"İnanılmaz," dedi Mulaghesh. Birdenbire kendini çok yaşlı hissetmeye başlayarak oturdu.

***

Arka sokağa doğru yürürken Shara'nın çantası şangırdıyor ve tangırdıyordu. Çantayı toplamak gününün çoğunu almıştı –gümüş parçaları, inciler, çantalar dolusu papatya yaprağı, üfürme cam parçaları– ve her şeyi iyice paketlemiş olsa da gösteri yapacak köşe arayan tek kişilik bir orkestra misali sesler çıkarıyordu. Arka sokağa vardığında durabileceği için memnun oldu.

Arka sokağı dikkatlice inceledi. Birçokları gibi burası da unutulmuş bir çatlak taş şeritten ibaretti ama bu, Votrov Evi'nden en fazla üç blok ötedeki batı binasının kavisli duvarının yanından kıvrılıyordu.

Taşın üzerindeki eğri büğrü tekerlek izlerinin beceriksizce atılmış fırça darbelerini andırdığı zemine baktı. *Buradan köşeyi dönmüşler*, diye düşündü Shara, *ve arka sokağa girmişler.* Birkaç adım ilerledi; açıktaki bir borunun üzerinden geçip bir çöp yığınının çevresinden dolaştı. Siyah lastik izleri burada daha so-

luktu fakat hâlâ seçilebiliyorlardı. *Bu tümseğin üzerinden, burunun üzerinden* –başını kaldırdı ve parçalanmış bir çöp kutusuyla cam kırıklarını gördü– çöp kutularına çarpmış ve...

Lastik izleri bitmişti.

"Durmuş," diye mırıldandı, "arabadan inmiş ve..."

Ve ne yapmıştı? Nasıl olur da bir adam birdenbire yok olurdu?

Shara, Sigrud'un Vohannes'in partiyi düzenlediği gece yaptığı gibi buradaki taşları ve duvarları kontrol etmeye gerek duymadı. Bunun yerine sarı bir tebeşir çıkarıp zemine ara sokak boyunca uzanan bir çizgi çekti. *Bu çizginin üzerinde bir yerlerde,* diye düşündü, *bir kapı var. Ama nasıl bulunur?*

Çantasını yere koydu. İlk numarası eski ve basit bir taneydi: Bir kavanoz çıkardı, içini papatya yaprağıyla doldurdu –*Ahanas için kutsaldı,* diye düşündü Shara, *kasıtlı yinelenmelerinden dolayı*– kavanozu salladı ve yaprakları döktü. Ardından biraz mezarlık çamuru aldı ve kavanozun cam tabanına sürdü, sonra temizleyip kavanozun ağzını bir teleskop misali gözüne tuttu.

Kavanozun merceğinden ara sokak bire bir aynı görünüyordu. Buna rağmen Bulikov'un duvarlarının uzaktan görünen parçaları fosforlu mavi-yeşil renklerde ışıldıyordu, gece göğünü aydınlatabilecek kadar parlaktı.

Kavanozu gözünden çekti. Elbette duvarlar ışıldamıyordu: Her zamanki gibi şeffaftı. Fakat İlahi eserleri algılayabilen bir mercekten bakıldığında doğal olarak dikkat çekiyordu.

Bu da saldırganların kaçtığı kapı her ne ise onun Bulikov duvarlarının aksine İlah yapımı olmadığı anlamına geliyordu.

Ki bu imkânsız olmalı, diye düşündü Shara. *Birinin kaybolmasını sağlayabilen herhangi bir şey İlahi bir yapıya sahip olmak* zorunda.

Ara sokakta volta atmaya başladı. Son dört gecedir bu sokağa ve Sigrud'un bir adamın ortadan kaybolduğuna şahit olduğu diğer yere gidip duruyor, bu yerlerde çoğu sonuç vermeyen çeşitli testler ve deneyler yapıyordu. Yapacak başka bir şeyi yoktu: Sigrud, Bayan Torskeny'nin dairesini izliyordu. Pitry, Nidayin ve seçilmiş birkaç diğer elçilik görevlisi Wiclov'un bir yıl boyunca yaptığı yatırımları inceliyorlardı. Shara orada olmayı, yaptıkla-

rı işi denetlemeyi istiyordu fakat İlahlara dair bilgisi onu bu işe daha uygun kılıyordu.

Ayrıca tuhaf bir şekilde Wiclov, Bayan Torskeny'yi alıp götürdüğü geceden beri Bulikov'da görülmemişti. Ofisinden, "Jukoshtan yakınlarındaki konutunda ailevi işlerle ilgileniyor," bilgisi almışlardı.

Onca ortadan kaybolma, diye düşündü Shara çantasına dönerken. *Ve azıcık cevap...* Gerçi ofisinde onu bekleyen Vohannes'in beyaz valizi cevaplarla dolu bir hazine olabilirdi, yine de Vinya'nın gazabını henüz göze alamıyordu. En azından önünde baştan çıkarıcı başka bir bilmece dururken.

Shara bir sürü başka numara denedi: Yere haşhaş tohumları serpti ama dünyaya yapılmış İlahi bir müdahaleyi işaret edecek şekilde herhangi bir yöne dizilmeyi başaramadılar. Voortya'nın ilahisinin üçte birini kâğıda yazıp ara sokak boyunca taşıdı: Voortya'nın kutsal alanından geçtiğinde ilahinin hemen onun vahşi el yazısıyla tamamlanması gerekirdi. (Bunun işe yaramaması onu şaşırtmadı: Voortya'nın mucizelerinden hiçbiri, en küçükleri dahi Kızıl Kum Gecesi'nden beri çalışmamıştı.)

Bir numara daha denedi.

Nasıl yok oldun?

Bir tane daha.

Bunu nasıl yaptın?

Ve bir tane daha.

Nasıl?

Son bir test daha yaparak ara sokakta gümüş bir sikke yuvarladı; sikke oraya bilinçli koyulmuş olsun ya da olmasın İlahi bir engelle karşılaşırsa durup zemin onu çeken bir mıknatısmış gibi düşmeliydi ama öyle olmadı, tıngırdayarak ilerleyip düşmeden önce bir süre döndü.

Shara iç çekerek tekrar çantasına uzandı ve bir termos çay çıkardı. Bir yudum aldı. Uzun zaman boyunca çok nemli bir yerde tutulduğundan tadı bayattı.

Tekrar iç çekip zeminde bir alan açtı ve sırtını duvar yaslayarak oturup eğitiminin son gününü, Saypur topraklarında geçirdiği son saati, son gerçekten güzel çay içişini hatırladı.

***

"Bunu nasıl yaptın?" diye sormuştu Vinya Teyzesi. "Söyle bana. Nasıl?"

Genç Shara Komayd –yorgun, susuz ve aç– ağzına yemek tıkarken anlamaz gözlerle teyzesine bakmıştı. Eğitim merkezi yemekhanesinin geri kalanı boş olduğundan çiğneme sesleri yankılanıyordu.

"Tüm üstelemelerine ve sorgularına rağmen hikâyenden şaşmadın," demişti Vinya. "Her cevabın doğruydu. Her biri, altı gün boyunca. Bunun ne sıklıkta olduğunu biliyor musun?" Yarım ay şeklindeki gözlüklerinin üstünden on dokuz yaşındaki yeğenine bakarken memnuniyeti açıkça belliydi. "Çoğu üçüncü günde uykusuzluktan çöker. Müzik canlarına okur; hep aynı bas sesini duymak. Bu, bir şeylerin yerinden oynamasına neden olur. Ve onlara bir soru sorulduğunda sonunda yanlış cevabı verirler. Ama sen sanki hiçbir şey duymuyormuş gibi devam ettin."

"Peki ya sen?" diye sormuştu Shara patates dolu bir ağızla.

"Ne olmuş bana?"

"Sen çökmüş müydün?"

Vinya gülmüştü. "Bu süreci ben *yarattım*, tatlım. Hiç içinde bulunmam gerekmedi. Ee, söylesene... bunu nasıl yaptın?"

Shara çayını lıkır lıkır içmişti. "*Neyi* nasıl yaptım, teyzeciğim?"

"Nasıl devam ettin diyorum. *Altı gün* boyunca gördüğün psikolojik işkencede çökmedin."

Shara çatalını bir tavuk göğsüne batırıp duraksamıştı.

"Bana söylemek istemiyor musun?" diye sormuştu Vinya.

"Şey... utanç verici."

"Ben senin *teyzenim* bir tanem."

"Aynı zamanda üstümsün."

"Ah..." Elini sallamıştı. "Bu gece değil. Bu uzun süre boyunca birlikte geçireceğimiz son gece."

"*Uzun* süre mi?"

"*O kadar da* uzun değil, tatlım. Ee... nasıl?"

"Şey hakkında düşündüm..." Shara yutkunmuştu. "Annemle babam hakkında."

Vinya'nın dudakları gevşemişti. "Ah."

"Ölürlerken neler yaşadıklarını düşündüm. Hikâyeleri okudum; Salgın'ın... kötü bir ölüm olduğunu biliyorum."

Vinya üzgün üzgün başını sallamıştı. "Evet. Öyle. Buna şahit oldum."

"Onları düşündüm ve Saypur'un Kıta hakimiyetindeyken yaşadıklarını... Tüm o köleliği, tacizleri ve sefaleti. Ve birdenbire benim yaşadıklarım kolay geldi. Müzik, uykusuzluk, susuzluk, açlık, sorular, tekrar tekrar aynı şeyler... Bana yapacakları hiçbir şey o yaşananlar kadar kötü olamazdı. Hiçbir şey."

Vinya gülümseyip gözlüklerini çıkarmıştı. "Sanırım sen gördüğüm en vatanperver kişisin. Seninle *gurur* duyuyorum, tatlım. Özellikle de, şey... Biraz endişelenmiştik."

"Ne konuda?"

"Şey, tatlım... Tarihe düşkün olduğunu hep biliyordum. Fadhuri'deyken de güçlü olduğun konu buydu. Özellikle de *Kıta* tarihi. Ardından bize geldin ve sana *gizli* bilgilere erişim izni verdik, Fadhuri'de anlatılmasına dahi izin vermediğimiz şeylere... Ve sen tüm o küflü yazıları ezberlemek için *saatler* harcadın! Hükümet nezdinde bu düşkünlük biraz... sağlıksız kabul ediliyor."

"Ama çok fazla şeyi açıkladılar!" demişti Shara. "Fadhuri'de sadece bazı bölümlerini öğrenebilmiştim. Birçok şey eksikti ve sonra o eksiklerin orada, raflarda durduğunu gördüm!"

"Endişelenmemiz gereken şey" demişti Vinya, "*bugün*. Ayrıca itiraf etmem gerekir ki okuldayken oynaştığın o oğlanın seni bozmuş olmasından korkuyordum."

Shara'nın yüzü ekşimişti. "Onun hakkında konuşma," diye çıkışmıştı. "O benim için öldü. Değersiz ve düzenbaz biriydi, muhtemelen Kıta'nın geri kalanı da öyledir."

"Biliyorum, biliyorum," demişti Vinya. "Çok şey yaşadın. Okuldan mezun olduğunda dünyayı değiştirmeyi arzuladığını biliyorum, Saypur'un nasıl olması gerektiğine dair hayallerini gerçekleştirmeyi." Acı acı gülümsemişti. "Ve Rajandra'yı da bu sebeple araştırdığını biliyorum."

Shara şaşkın şaşkın ona bakmıştı. "Teyzeciğim... Ben... bunu konuş..."

"Geçmişten korkma, hayatım. Yaptıklarını kabullenmek zorundasın. Rajandra Adesh'in yanlış bir şeyler yaptığından şüphelendin. Ulusal Parti'nin kaynaklarını kötüye kullandığını düşündün. Onun çok ama çok yozlaşmış olduğunu. Bu doğru. Ve sanırım onu ifşa ederek beni etkilemeye çalıştın, hepimizi etkilemeye. Yine de bilmelisin ki yozlaşma yeterince güçlüyse o artık yozlaşma değildir; *kanundur.* Yazılı olmasa da, dile getirilmese de kanundur. Orada olan şey buydu. Anlıyor musun?"

Shara başını eğmişti.

"Herkesin başbakanlık koltuğunu devralacağını düşündüğü birinin kariyerini alaşağı ettin. İktidar partisinin yönetimini yıktın. Araştırmaların parti hazinedarını intihara sürükledi. Zavallı herif kendini öldürmek konusunda dahi başarılı olamadı; kendisini ofisinde *asmaya* çalıştı fakat su borularını tavandan sökmekle kaldı." Vinya dilini şaklatmıştı. "Sen bir Komayd'sın, tatlım ve bu bizi biraz korur. Ama bunun sonuçları *yıllarca* etki edecek."

"Çok üzgünüm, teyzeciğim," demişti Shara.

"Biliyorum. Bak... dünya yozlaşma ve eşitsizlikle dolu," demişti Vinya. "Sen bir vatanperver olarak yetiştin, Saypur'u severek ve onun erdemlerinin tüm dünyaya yayılması gerektiğini düşünerek... ama bu senin işin değil. Bakanlık'taki görevin yozlaşmayı ve eşitsizliği *durdurmak* değil: hayır, bunlar senin Saypur'a mümkün olduğunca yardım etmek için kullanman gereken araçlar. Senin görevin geçmişin tekrarlanmasını engellemek; bir daha asla o kadar fakir ve güçsüz duruma gelmememizi sağlamak. Yozlaşma ve eşitsizlik yararlı şeyler: Eğer bize fayda sağlayacaklarsa onları sonuna kadar savunmalıyız. Anlıyor musun?

Shara o an Vohannes'i hatırlamıştı: *Dünyayı ne kadar da donuk bir karamsarlık ışığında resmediyorsun...*

"Anlıyor musun?" diye tekrar sormuştu Vinya.

"Anlıyorum," demişti Shara.

"Saypur'u sevdiğini biliyorum," demişti Vinya. "Bu ülkeyi annenle babanı sevdiğin gibi sevdiğini biliyorum, onların ve mücadelede ölen tüm Saypurilerin hatırasını onurlandırmak istediğini. Ama Saypur'a gölgeler içinden hizmet edeceksin ve Saypur onu güvende tutmak için senden onun erdemlerine ihanet etmeni *isteyecek.*"

"Peki sonra..."

"Sonra ne?"

"Sonra, görevimi tamamladığımda... eve dönebilir miyim?"

Vinya gülümsemişti. "*Elbette* dönebilirsin. Eminim görevin sadece birkaç ay sürecektir! Çok yakında birbirimizi tekrar göreceğiz. Şimdi yemeğini ye ve dinlen. Gemin sabaha yola çıkacak. Ah. Yeğenimin benim için çalışması o kadar *güzel* ki!"

Bunları söylerken nasıl da gülümsemişti.

***

Sabaha, diye düşündü Shara. *Neredeyse on altı yıl önce...*

O on altı yıl boyunca Shara, Kıta'dakiler bir yana neredeyse dünyadaki her görevliden daha fazla davayla ilgilenmiş, hepsinden daha fazla çalışmıştı. Ama bir zamanlar tutkulu bir vatanperver olan Shara Komayd'ın hevesi her ölümle, her ihanetle kırılmış, Saypur'u geliştirme arzusu önce sadece onu korumaya ardından da vatanını ölmeden önce son bir kez görebilmeye yönelik, bazen gerçekleşme olasılığının çok düşük olduğuna inandığı bir özleme dönüşene kadar erimişti.

Tekrar, koşullandırma, heves ve inanç, diye düşündü ara sokakta çayını yudumlarken. *Hepsi o kadar değersiz ki. Belki de insanın dinden vazgeçmesi böyle bir şeydir.*

Ayrıca sürgünde olup olmadığını da sorgulamaya başlamıştı. Ne kadar felaket olursa olsun Ulusal Parti skandalı *hâlâ* insanların zihnini meşgul ediyor olabilir miydi? *Gerçekten* bu sebeple mi uzak tutuluyordu? Keşke Saypur'dayken Parlamento'dan birkaç bağlantı edinecek kadar akıllı olsaydım diye düşündü. (Gerçi İlahlarla ilgili deneyiminin onu da en az Zikredilemeyecek Depo kadar tehlikeli ve yasadışı bir konuma soktuğu doğruydu, bunu hatırlıyordu. Görünen o ki vatanının onu reddetmesi için birçok sebep vardı.)

"Elçi Thivani?"

Omzunun üzerinden baktı. Pitry hemen arkasında arabayla ara sokağın girişinde duruyordu; anılarına onun gelişini bile duymayacak kadar çok kaptırmış olmalıydı kendini. "Pitry? Burada

ne arıyorsun? Wiclov'un mali belgeleri üzerinde çalışmıyor muydun?"

"Sigrud'dan mesaj geldi," dedi. "Bayan Torskeny taşınmış. Ona Wiclov ve bir adamın eşlik ettiğini söyledi. Bir de adres verdi ama başka bir şey söylemedi."

Shara tüm eşyalarını toplarken tangırtılar yükseldi. Ara sokağın sonuna gidip sikkeyi aldı ve arabanın arka koltuğuna kuruldu.

Gümüş sikkenin ışıltısını biraz kaybettiğini fark ettiğinde bir kilometre ilerlemişlerdi bile. Sikkeyi ışıkta görmek için pencereye doğru tuttu.

Gözleri şaşkınlıkla kocaman açıldı. Ardından gülümsedi.

Sikke artık gümüş değildi: Tamamen kurşuna dönüşmüştü.

***

Shara ve Pitry, Bulikov'un Ân sırasında önemli ölçüde yıkılmış bir bölgesine girdiler: Tepeleri olmayan binalar ve incelmiş yollar geçip giderken Shara büyülenmiş halde izledi. Bir blokta ilerlerlerken köşedeki çamaşırhane uzadı, büküldü ve diğer köşedeki banka binasının yarısına dönüşene kadar kendi içinde kıvrıldı. Antika sıra evlerin cephelerinde insanlar için tasarlanmamış izlenimi uyandıran kocaman ve yamuk yumuk kapılar bulunuyordu. *Bir gecede ortaya çıkıvermiş olmalılar*, diye düşündü Shara.

"Wiclov'un geçmişiyle ilgili bir gelişme var mı?" diye sordu.

"Olduğunu düşünüyoruz," dedi Pitry. "Dokuma atölyeleri konusunda haklı çıktınız. Doğu Bulikov'daki üç tanesinin sahibi olduğunu teyit ettik. Fakat dokuma atölyelerini satın aldığı dönemde *Saypuri* bir şirketten de mal almaya başlamış: Vidashi Anonim."

"Vidashi..." İsim belli belirsiz de olsa tanıdık geliyordu. "Bir dakika... Maden işletmesi mi?"

"Evet," dedi Pitry. Arabayı bir kavisten döndürdü. "Görünen o ki Wiclov onlardan oldukça küçük miktarlarda çelik almaya başlamış. Her ay, düzenli olarak. Miktarlar da son derece rasgele... her seferinde sekiz yüz elli kilogramla dokuz yüz doksan kilogram arası. Nedeninden emin değil..."

Shara öne doğru eğildi. "Ağırlık kontrolü."

"Ne?"

"Ağırlık kontrolü! Dışişleri Bakanlığı çok miktarda malzeme alımı yapan herkesin geçmişini otomatik olarak inceliyor! Petrol, ahşap, taş, metal... Eğer büyük miktarda alım yapılırsa kime sattığımızı bilmek istiyoruz. Ve çelik için ağırlık kontrolü..."

"Bin kilogram," dedi Pitry. "Yani Bakanlık onu hiç incelemedi."

Hapishane hücresindeki oğlan uyuşturucu etkisi altındayken Vohannes'i hedef almalarının nedeninin onun "çeliği" olduğunu itiraf etmişti. Bu da Shara'ya şunu düşündürüyordu: Eğer halihazırda yasal yollardan çelik satın alıyorlarsa neden Vohannes'in peşine düştüler?

Elbette ben onları korkutmadıysam, diye düşündü. *Arı kovanına çomak sokmak istemiştim, öyle değil mi? Her ne yapıyorlarsa yetecek kadar çelik alamamış olmalılar... O yüzden Pangyui öldürülüp bir Bakanlık görevlisi geldiğinde endişeli ve çaresiz hale geldiler.*

Düşünceleri birbirlerini kovalarken camdan dışarıya baktı. *Ne inşa ediyor olabilirler? Bu kadar çeliğe neden ihtiyaç duyuyorlar?*

Bunu düşünmeye devam etti ta ki çatıların tepesinden kendisine göz kırpan bir şey görene dek: on kat yüksekliğinde abanoz bir çizgi misali gri gökyüzünü delen devasa simsiyah bir kule.

Kalbi tekledi.

Ah, hayır, diye düşündü. *Onu* oraya *getiriyor olamazlar. Orası olmaz...*

Henüz bu yeri görmeye gitmemişti. Hâlâ var olduğuna inanmak güçtü.

Kaj onca şeyi yıkıp da neden bunu bıraktı?

***

Pitry arabayı arka sokağa park etti. Eski kapı eşiğindeki karanlık dalgalandı ve gölgelerin içinden Sigrud çıkarak sokağı aştı.

"Lütfen bana oraya girdiklerini söyleme," dedi Shara arabadan inerken.

"Nereye?" diye sordu Sigrud.

"Çan kulesine."

Sigrud şaşkın şaşkın durdu. "Neden soruyorsun?"

Shara iç çekti ve gözlüklerini düzeltti. "Göster bana," dedi.

Bulikov'un Ân'dan en çok etkilenen bölgeleri neredeyse zifiri karanlıktı: Bozulmalar toprağın derinliklerine kadar indiğinden kimse buraya gaz borusu döşemeyi başaramamıştı. Bir inşaat şirketi cesurca denemede bulunmuş fakat sokağın altındaki kilin içinde bir metre kalınlığında, on iki metre yüksekliğinde ve (tahminlerine göre) yarım kilometre uzunluğunda bir demir tabakasıyla karşılaşmışlardı. Kimse varlığı için mantıklı bir neden öne süremiyordu: Sonuçta birçok olağanüstü durum gibi Ân'ın istemsiz ve açıklanamayan sonuçlarından biri olduğuna karar verilmişti. Demir tabakasıyla *başa çıkılabilecek* olsa da şirket belki de Bulikov'un sokaklarının altında daha nelerin gömülü olabileceğine duyduğu endişeden dolayı teklifini geri çekmişti.

Bu harap mahallenin merkezinde geniş ve boş bir park vardı. Nemli toprakta köknar fideleri yetişiyordu: Yeni nakledilmişlerdi zira Bulikov'un doğal bitki örtüsünün tamamı iklimin aniden değişmesiyle ölmüştü. Parkın ötesinde, kuzey tarafından devasa bir kule yükselen uzun bir bina vardı; çan kulesinin çatısının üzerinde ise son derece tuhaf bir yapı bulunuyordu: Bir zamanlar içinde çan barındırdığı belli olsa da artık boş olan küre şeklinde demir bir çerçeveydi bu. Ana bina derme çatma kil duvarlar ve düz çatıdan ibaretti ve zaman kendisine hiç de nazik davranmamıştı: Çatı girintili çıkıntılıydı ve buz tuttuğundan zemini bozulmuş engebeli bir araziyi andırıyordu.

"Oraya mı girdiler?" diye sordu Shara.

"Hayır," dedi Sigrud. Parkın ucundaki uzun, kasvetli görünen belediye binasını işaret etti. "Wiclov ve diğer adam onu *oraya* götürdüler. Hemen yanına. Neden bu kadar endişeleniyorsun?"

"Çünkü *o*" –Shara başıyla çan kulesini işaret etti– "duvarlardan sonra Bulikov'daki en eski yapı. Aslen Bulikov'un tam merkezindeymiş fakat Ân'ın dengesiz etkileri bunu oldukça değiştirmiş. Yeryüzü Kürsüsü'nün Merkezi. Normalde sadece Yeryüzü Kürsüsü olarak anılır, gerçi yabancılar bu ismi Bulikov'u tarif etmek için de kullanıyor."

"Tapınak mı?"

"Benzeri bir şey. İddiaya göre Saypur'un Parlamento Binası'nın İlahlar için olanıymış. Gerçi ben hep daha büyük olacağını hayal etmiştim –gayet pejmürde göründüğünü itiraf etmek zorundayım, oysaki şaheser vitrayları olduğunu okuduğumdan eminim– gerçi Ân'ı hasarsız atlatamadığını da duymuştum. Dediklerine göre aslında kule çok, çok daha uzunmuş. Her İlah'ın çanına ev sahipliği yapıyormuş ve hepsinin farklı... etkileri varmış."

"Ne gibi?"

Shara omuz silkti. "Kimse bilmiyor. O yüzden burada olmaktan çekiniyorum. Yani gelen *Wiclov'du*, öyle mi?"

"Wiclov ve bir yardımcı. Gelip Torskeny'yi o küçük binaya götürdüler. Sonra, kırk dakika önce Wiclov ve yardımcısı gittiler. Torskeny'den iz yok."

"Açıktan açığa hareket etmeleri cesurca. Sonra nereye gittiler?"

Sigrud'un yüzü kardı.

"Dur tahmin edeyim," dedi Shara. "Sokaklarda dolaşıp durdular ve sonra birdenbire..."

"Ortadan kayboldular," dedi Sigrud. "Evet. Bu üçüncü oldu. Ama bu adamların kaybolduğu yerlerin hepsi aklımda." –başının yanına ses çıkaracak kadar sert bir şekilde vurdu– "Görebildiğim tek bağlantı hepsinin *bu* bölgede ve batıdakinde olduğu."

"Ân'dan en çok zarar görenler," dedi Shara. "Bu da an itibariyle yarısına kadar doğruladığım teoriyi destekliyor." Elini arkalarındaki bereli tuğla duvarın üzerinde gezdirdi. "Ân'ın hasarlarından ya da etkilerinden birini kendi çıkarları için kullanıyorlar."

"Bundan nasıl bu kadar eminsin?"

"Bir saat kadar önce," dedi Shara, "Hayatta kalan saldırganın ortadan kaybolduğu ara sokakta yuvarlanan gümüş parçası kurşuna dönüştü. Bu gibi olaylar sadece Ân'ın hemen ardından yaşanmıştı."

"Mucize olmadığından nasıl eminsin?"

"Çünkü bildiğim tüm mucizeleri gösteren numaraları denedim," dedi Shara, "ve bir mucizeyle karşılaşmadım. Hiçbir İlahi müdahale yoktu, bu da Ân'ı tek olasılık kılıyor. Gerçi bu bir yere varmamızı sağlayamıyor zira hiç kimse Ân hakkında yeterince araş-

tırma yapamadı. Kıta gördüğü zararları huysuz yaşlı bir kadının kin tutması gibi içinde saklıyor. Zamanımız olduğunda ben araştırmayı planlıyorum... ama şimdilik elimizdekileri inceleyelim."

Belediye binasına yaklaştıklarında Shara geride kalarak Sigrud'un etrafı kolaçan etmesine izin verdi. Adam binanın çevresinde dolandıktan sonra başını iki yana sallayarak Shara'ya gelmesini işaret etti. "Hiçbir şey yok," dedi kadın yanına geldiğinde. "Kapı kilitli değil. Görebildiğim kadarıyla pencerelerde kimse yok. Ama binanın çoğu yerinde pencere de yok."

"Burası neresi?"

"Belediyenin inşa ettiği bir yer. Sanırım gelişim hedefliyorlardı; mahalleyi daha iyi bir yere dönüştürmeyi. Ama herhalde sonradan vazgeçtiler."

Ben de vazgeçerdim, diye düşündü Shara.

Sigrud kapıya gidip siyah bıçağını çekti. İçeriye göz atıp sessizce girdi. Shara bir saniye bekledikten sonra onu takip etti.

Binanın içinde hiçbir süs ya da eşya yoktu. Odalar bir dizi küçük kapıyla birbirlerine bağlanarak bina boyunca uzanıyordu. Binanın en ilgi çekici özelliği çevresindeki tüm binaların aksine gaz bağlantısının bulunmasıydı: Tavandaki küçük mavi ağızlar etrafı azıcık aydınlatıyordu. "Işıkları açık bırakmışlar," diye mırıldandı Shara ama Sigrud tek parmağını dudaklarına götürdü. Başını hafifçe yana eğip dinledi ve sanki onu mutsuz eden bir ses duymuş gibi tuhaf bir yüz ifadesi takındı.

"Birileri mi var?" diye sordu Shara yumuşak bir sesle.

"Emin değilim."

Sigrud binanın içinde ilerledi ve Shara kendisini takip etmeden önce tüm odalara göz attı. Her oda birbirinin aynıydı: küçük, karaktersiz ve boş. Bayan Torskeny görünürde yoktu. Shara kapıların hemen hemen tek bir çizgide olduğunu fark etti: Birinden baktığınızda hepsini görüyordunuz...

Sondaki kapı hariç. O kapalıydı ve anahtar deliğinden soluk sarı bir ışık yayılıyordu.

Bu gitgide daha az hoşuma gidiyor, diye düşündü Shara.

Sigrud tekrar durdu. "Yine duydum. Bu... kahkaha sesi," dedi sonunda.

"*Kahkaha mı?*"

"Evet. Çocuk kahkahası. Çok... kısık sesli."

"Nereden geliyor?"

Kapalı kapıyı işaret etti.

"Peki başka herhangi bir şey duyabiliyor musun?"

Başını iki yana salladı.

"Peki," dedi Shara. "Hadi ilerleyelim."

Aynı tahmin ettiği gibi kapısı kapalı odaya kadarki tüm odalar boştu. Oraya yaklaştıkça Shara da duymaya başladı: zayıf ve yumuşak kahkaha sesleri; kapının ardında bir çocuk keyifle oyun oynuyormuş gibi.

"Bir koku alıyorum," dedi Sigrud. "Tuz, toz..."

"Bu niye önemli?"

"Bu kokuları önemli miktarlarda alıyorum." Tekrar kapıyı işaret edip anahtar deliğinden bakmak için diz çöktü.

"Bir şey görüyor musun?"

"Yerde... bir halka görüyorum. Zemin beyaz tozla kaplı. Bir sürü mum var. *Bir sürü*. Ve kıyafetler."

"Kıyafet mı?"

"Yerde bir kıyafet yığını var." Ekledi: "Kadın kıyafeti."

Shara onun omzuna dokundu ve anahtar deliğindeki yerini aldı. Delikten gelen ışık sersemleticiydi: Hepsi beşer, onar, on beşer mum taşıyan şamdanlar, duvarlar boyunca bir daire oluşturuyordu. Oda ateşle capcanlıydı: Yanağına vuran yoğun huzmeden sıcacık olduğunu hissedebiliyordu. Gözleri ışığa alıştığında yerde beyaz bir şeyden –*Tuz mu? Toz mu?*– geniş bir halka olduğunu fark etti; beyaz halkanın diğer tarafında da bir giysi yığını olduğunu görebiliyordu.

Bayan Torskeny'yi son gördüğünde üzerinde olan mavi giysiyle neredeyse aynı tondaki kumaş parçasını görünce kalbi sızladı.

Ardından görüş alanında bir şey dans etti... Savrularak hareket eden puslu, beyaz bir şey; bu, uzun bir elbisenin eteği miydi? Shara irkilerek zıpladı fakat gözünü ayırmadı: Kumaşın üzerinde saçla kaplı bir kafa gördü; beyaz şey uzaklaşmadan önce kalın siyah bukleler mum ışığında parıldadı.

"İçeride biri var," dedi Shara yumuşak bir sesle.

Çocuksu kahkaha tekrar yükseldi. Ama yanlış bir şeyler vardı...

"Bir çocuk," dedi. "*Belki...*"

"Geri çekil," dedi Sigrud.

"Ama... Emin değilim..."

"Geri çekil."

Shara geri çekildi. Adam kapı kolunu denedi: Kilitli değildi. Elinde bıçağıyla iyice çömeldi ve yavaşça kapıyı açtı.

Kahkaha sesleri anında acı dolu çığlıklara dönüştü. Shara durduğu yerden içeride ne olduğunu göremiyordu fakat görebilen Sigrud herhangi bir tehdit yokmuş gibi davrandı: Endişe ve şaşkın gözlerle Shara'ya bakıp içeriye adım attı.

"Dur," dedi Shara. "*Dur!*"

Shara da hızla açık kapıya geçip içeriye girdi.

***

Her şey Shara'nın algılayamayacağı kadar hızlı gelişti: çevresinden dolaşmasını gerektirecek kadar yoğun duran şamdanlardan gelen parlak ışık; yerdeki beyaz kristalden, muhtemelen de tuzdan oluşan halka; dairelerin ortasında oturan parlak beyaz bir elbise içindeki koyu renk bukle bukle saçları ve kırmızı dudakları olan dört yaşlarındaki kız. Tuz halkasının ortasına oturmuş dizini ovuyordu... ya da en azından Shara dizini ovduğunu *düşündü* zira kızın neredeyse tamamı beyaz elbisenin altına gizlenmişti. Shara ellerini bile göremiyor, sadece beyaz kumaşın altındaki yoğurma hareketini fark edebiliyordu.

"Acıyor!" diye bağırdı küçük kız. "*Acıyor!*"

Toz kokusu bunaltıcıydı. Shara'nın boğazını kaplamış gibiydi.

Sigrud çekinerek ileriye adım attı. "Bir şeyler... yapmalı mıyız?" diye sordu.

Tuz.

"Dur!" dedi Shara tekrar. Uzanıp kolunu yakaladı ve onu geriye çekti; Sigrud kendisinden o kadar büyüktü ki neredeyse onu yere deviriyordu.

Küçük kız acıyla kıvrandı. "*Yardım edin!*"

"Bir şey yapmamı istemiyor musun?" diye sordu Sigrud.

"Hayır! Dur! Ve bak!" Shara yeri işaret etti. Tuz halkası elli santimetre ötede başlıyordu.

"O da ne?" diye sordu Sigrud.

"Tuz, şey gibi..."

"*Lütfen* yardım edin!" diye yalvardı küçük kız. "Lütfen! *Lütfen*, yardım etmek *zorundasınız!*"

Shara daha yakından baktı. Elbise o kadar küçük bir kız için çok büyüktü ve altında vücudunu şişmiş ve bozuk şekilliymiş gibi gösteren bir yumru vardı.

Bunu biliyorum, diye düşündü Shara.

"Yalnızca bekle, Sigrud. Dur şunu bir deneyeyim ve..." Boğazını temizledi. "Rica etsem," dedi küçük kıza, "bize ayaklarını gösterir misin?"

Sigrud afallamıştı. "*Ne?*"

"*Lütfen!*" diye bağırdı küçük kız. "Lütfen bir şey yapın!"

"Sana yardım edeceğiz," dedi Shara, "ama önce bize ayaklarını göstermen gerek."

Küçük kız homurdandı. "Niye ki? Neden böyle... Çok acıyor!"

"Sana hemen yardımcı olabiliriz," dedi Shara. "Tıp konusunda uzmanız. Lütfen... bize ayaklarını göster!"

Küçük kız yerde ileri geri sallanmaya başladı. "Ölüyorum!" diye inledi. "*Kanamam var!* Lütfen *yardım edin!*"

"Ayaklarını göster. Hemen!"

"Anladığım kadarıyla," dedi Sigrud, "bunun küçük bir kız olduğunu düşünmüyorsun."

Kız uzun, acı dolu bir çığlık attı. Shara ümitsizce başını iki yana salladı. "Bak. Düşün. Yerdeki onu çevreleyen tuza bak... Torskeny'nin giysilerine... tuzu geçer geçmez yere atılmış gibi duruyorlar..." Acıdan inlemeye devam eden küçük kız onlara doğru sürünmeye çalıştı. Ama hareketleri çok *tuhaftı*: Ellerini ve kollarını hiç kullanmıyormuş gibi görünüyor, (*Acaba elleri var mı ki?*) dizlerinin üzerinde emekleyerek ve yeri tekmeleyerek onlara gelmeye çalışıyordu. Sert kafalı, kumaştan bir kukla gibiydi ama yanakları, gözyaşları, hepsi son derece gerçekçiydi...

Ayaklarını hiç göstermiyordu. Bu tuhaf sürünme hareketi boyunca bir kez olsun ayaklarını göremediler.

Tozun ağzındaki tadı yoğunlaştı: Shara'nın boğazı yapış yapış, gözleri kupkuru olmuştu.

Elbisenin altında bir şey vardı. Küçük bir kız bedeni değil... Çok daha büyük bir şey...

Ah, denizler aşkına, diye düşündü Shara. *Olamaz...*

"Yardım edin *lütfen!*" diye bağırdı küçük kız. "Çok canım yanıyor!"

"Geri çekil, Sigrud. Sana yaklaşmasına izin verme."

Sigrud onu dinledi. "Hayır!" diye bağırdı kız. Kız solucan misali tuz halkasının ucuna kadar süründü; aralarında sadece birkaç santim kalmıştı. "Hayır! Lütfen... Lütfen beni bırakıp gitmeyin!"

"Sen gerçek değilsin," dedi Shara küçük kıza. "Sen tuzaksın."

"Tuzak mı?" dedi Sigrud. "Ne için?"

"Seninle benim için."

Küçük kız gözyaşlarına boğuldu ve halkanın sınırına yığıldı. "*Lütfen,*" dedi. "Lütfen beni *kucağınıza* alın. O kadar *uzun* zamandır kucaklanmadım ki..."

"Rol yapmayı bırak," dedi Shara öfkeli bir sesle. "Ne olduğunu biliyorum."

Küçük kız kulakları sağır eden bir çığlık attı.

"*Kes şunu!*" diye bağırdı Shara. "Saçmalamayı bırak! Biz aptal değiliz!"

Çığlıklar anında kesildi. Tüm sesin bir anda yok olması şaşırtıcıydı.

Kız kafasını kaldırmadı: Donuk ve cansızmışçasına hareketsizce dertop olmuş halde oturdu.

"Hâlâ *nasıl* hayatta olduğunu bilmiyorum," dedi Shara. "Hepinizin Büyük Temizlik'te öldüğünü sanıyordum..."

Kızın başı hafifçe yana dönünde kalın bukleleri titreşti.

"Sen *mhovost*sun, değil mi? Jukov'un evcil hayvanlarından biri."

Küçük kız dikleşti ama hareketi ipler tarafından yönlendiriliyormuş gibi rahatsız edici derecede mekanikti. Az önce yürek burkucu bir acıyla kırışmış olan yüzü şimdi oyuncak bir bebeğinki kadar ifadesizdi.

Elbisenin altında bir şeyler hareket etti. Küçük kız bir kumaş parçasına düşmüş gibi göründü. Aniden etrafı toz kapladı

Kumaş tozun içinde dönerek yavaşça ayağa kalktı.
Shara ona baktı ve anında kusmaya başladı.

***

Bir bakıma insan gibiydi: Gövdesi, kolları ve bacakları vardı. Ama hepsi acayip şekilde uzun, şişkin ve çok eklemliydi; sanki yalnızca pürüzsüz teninin altında hareket eden boğumlardan ve sert kemiklerden ibaretti. Uzuvları gri toz kaplı beyaz kumaşla sarılıydı ve ayakları kazla insan ayağı karışımı gibi görünüyordu: Kocaman, perdeli ayakları ve hepsinin üzerinde ufacık mükemmel tırnaklar bulunan üçer kalın ayak parmağı vardı. Buna rağmen en kötü kısmı başıydı: Arkası neredeyse kelleşen bir adamınki gibiydi ve uzun, gri saçlardan düzensiz bir halka kafatasının etrafını kaplıyordu; ne yüzü vardı ne de çenesi. Kafası yine bir kazınkini anımsatacak biçimde uzun, düz bir gaga misali öne doğru uzuyordu ve gözleri yoktu. Ama gagası, normalde ördeklerde ve kazlarda görülen sert keratinden değil, eklemli insan etindendi. Sanki parmakları birbirine lehimlenmiş bir adam ellerini avuç içleri birbirine dönük vaziyette bileklerden birleştirmişti.

Mhovost, Shara'ya doğru gagasını açıp kapayarak şapır şupur bir *fapfapfap* sesi çıkardı. Shara zihninde bir yerlerde çocuk kahkahalarının, bağrışlarının ve ağlamalarının yankısını duyabiliyordu. Etten gaga hareket ederken Shara ne yutak ne de diş gördü: Gaganın içi de sadece kemiksi ve tüylerle kaplı etten ibaretti.

Ağzına gelen kusmuğu tekrar yere tükürdü ama tuza yaklaşmamaya özen gösterdi.

Sigrud boş gözlerle karşısında horoz misali volta atan ve kendisine saldırması için meydan okuyan menfura baktı. "Bu," diye sordu yavaşça, "öldürmem gereken bir şey mi?"

"*Hayır*," dedi Shara. Ağzına daha fazla kusmuk geldi. *Mhovost* tekrar gagasını açıp kapadı; yine hayalet çocukların yankıları duyuldu. Shara, *Bana gülüyor*, diye düşündü. "Tuz halkasını bozma! Hayatta kalmamızı ona borçluyuz!"

"Peki ya küçük kız?"

"Hiç orada değildi... Bu yaratık doğası gereği mucizevi, gerçi oldukça karanlık şekilde."

Ağzındaki safrayı yere tükürdü. *Mhovost* kavgacı hareketler yaptı. Hareketlerinin insansılığı iticiydi: *Hadi! Hadi!* dediğini düşündü.

"Bayan Torskeny'yi öldürdün, değil mi?" diye sordu Shara. "Onu buraya getirdiler ve tuz halkasını geçti."

Mhovost tuhaf derecece etkili bir pantomim örneği sergileyerek giysi yığınına bakıp omuz silkti: *O yaşlı şey mi?* Elini geçiştirircesine salladı: *Önemli bir şey değildi.* Ardından tekrar gagasını açıp kapattı.

"Bunu yapmayı kesmesini" –Sigrud bıçağını elinde çevirip duruyordu– "o kadar istiyorum ki."

"Halkayı geçmeni istiyor. Eğer sana ulaşabilirse tek lokmada yutar."

Fapfapfapfap.

Sigrud şüpheci bir bakış attı.

"Bu yaratık deri ve kemikten," dedi Shara. "Ama *kendi* derisi ve kemiği değil. Maalesef içinde bir yerlerde Bayan Torskeny'nin de artık başka amaçlara hizmet eden bedeni var."

Mhovost çok eklemli parmaklarıyla sanki kadını arıyor gibi karnını dürttü.

Şakacı. Ama onu kimin yarattığı düşünülürse elbette öyle olacak.

"Nasıl hâlâ hayattasın?" diye sordu Shara. "Jukov öldüğünde yok olman gerekmiyor muydu?"

Yaratık durdu. Gözleri olmaksızın kadına baktı. Ardından yürümeye başladı, ileri, geri, ileri, geri, tuz halkasının sınırlarını deniyormuş gibi.

"Ne yapıyor?" diye sordu Sigrud.

"Kudurmuş," dedi Shara. "Jukov'un kötü ruh halindeyken yarattığı yaratıklardan biri, bir eklem-adam, kumaşın altındaki ses. Bizimle dalga geçmeye, bizi kışkırtmaya çalışıyor. Onları tanımanın tek yolu ayaklarını göstermesini istemektir çünkü o asla saklayamayacakları bir şey. Ama nasıl hâlâ hayatta olduğuna dair en ufak bir fikrim yok... Jukov öldü mü?" diye sordu yaratığa.

İleriye ve geriye volta atmaya devam eden *mhovost* başını iki yana salladı. Ardından durdu, düşünüyormuş gibi göründü ve omuzlarını silkti.

"Nasıl buradasın?"

Yine omuzlarını silkti.

"*Uzun* süre dayanabildiklerini biliyorum," dedi Shara, "ama bir İlah'ın yaratıklarının onun ölümünden bu kadar sonra hâlâ var olabileceklerini bilmiyordum."

Mhovost tiksindirecek derecede uzun düz elini uzatıp yukarı aşağı çevirdi. *Olabilir de, olmayabilir de.*

"Buradaki iki adam," dedi Shara. "Seni buraya onlar mı hapsetti?"

Tekrar ileri geri volta atmaya başladı; Shara onu öfkelendirdiğini, dolayısıyla haklı olduğunu varsaydı.

"Seni bu binada ne kadar süredir kapalı tutuyorlar?"

Yaratık kahkaha atıyormuş gibi yaptı –Shara yine pantomim konusunda ne kadar başarılı olduğunu düşündü– ve elini ona doğru salladı: *Ne kadar aptalca bir soru!*

"Yani uzun zamandır."

Omuzlarını silkti.

"Yetersiz beslenmiş gibi görünmüyorsun. Başka kaç kişi öldürdün?"

Başını iki yana salladı ve tek parmağını sağa sola oynattı: *Hayır hayır hayır hayır.* Ardından sevgi dolu, düşünceli bir ifadeyle karnını okşadı: *Onların öldüğünü nereden çıkardın?*

Shara'nın boş zihninde çocuk kahkahaları yankılandı. Tekrar öğürme arzusunu bastırdı. "Kaç kişiyi... bu halkanın içine kaç kişi ittiler?"

Gagasını açıp kapadı. Omuzlarını silkti.

"Çok."

Tekrar omuzlarını silkti.

Shara fısıldadı, "Nasıl *hayattasın?*"

Mhovost dairenin içinde incelikle dönerek dans etmeye başladı.

"Bu şeyi öldürmeyi çok istiyorum," dedi Sigrud. *Mhovost* dönerek kemikli poposunu Sigrud'a salladı. "Birçok şeyi istediğim-

den de çok," diye ekledi. "Hem daha önce de İlahi yaratıkları öldürdük..."

"Dinle beni, menfur," dedi Shara soğuk bir sesle. "Ben senin ırkını öldüren adamın soyundan geliyorum, İlahlarını yıkıp gömen, bu toprakları *haftalar içinde* harabeye çeviren adamın. Atam senin kız ve erkek kardeşlerinin onlarcasını, *yüzlercesini* toprağa gömdü ve hepsi bugün orada çürümeye devam ediyor. Aynı şeyi sana da yapmaktan hiç çekinmem. Şimdi söyle bana... yaratıcın, İlah Jukov bu dünyadan bir daha dönmemek üzere gerçekten *gitti* mi?"

Mhovost yavaşça dikildi. Bir şey düşünüyormuş gibiydi; bir anlığına neredeyse üzgün göründü. Ardından dönüp Shara'ya baktı ve başını iki yana salladı.

"O zaman nerede?"

Yine omuzlarını silkti ama bu seferki diğerlerinin yarısı kadar bile haince ve neşeli değildi: Efkârlı ve şaşkın bir hareketti, niye terk edildiğini anlayamayan bir çocuk gibi.

"Buradaki iki adam. Biri şişman ve keldi, değil mi?"

Halkanın sınırında volta atmaya, daire içinde çıldırmışçasına dönmeye başladı.

Evet diyor, diye varsaydı Shara. "Peki ya diğeri... o nasıl görünüyordu?"

Mhovost adımlarına gösterişli bir hava kattı; tek elini beline koyup diğerini kadınsı bir tavırla bilekten büktü; daire içinde ilerlemeye devam ederken mükemmel yüz hatlarını vurgulamak istercesine gagasının altını okşadı...

Bu, diye düşündü Shara, *Wiclov'un normalde vakit geçireceği tarzda birine benzemiyor.*

"Wiclov seni buraya nasıl hapsetti?" diye sordu.

Mhovost durdu, ona baktı ve sessiz kahkahalarla iki büklüm oldu. Komik bir espriyi takdir edercesine elini salladı: *Ne saçma bir fikir!*

"Yani bunu yapan Wiclov *değildi*," dedi Shara. "O zaman kimdi?"

Bileğini kıvırıp kadınsı bir duruş takındı ve ancak "şirretçe" olarak ifade edilebilecek bir şekilde başını iki yana salladı.

"Seni burada *diğer* adam hapsetti. Diğer adam kim?"

Kıvrakça takla atarak amuda kalktı ve avuçlarının üzerinde yürümeye başladı.

"Kim o?"

Şamdanlardaki alevlerin dans etmesiyle odadaki ışık titreşti. Ve Shara tüm alevlerin aynı açıyla eğildiğini fark etti...

Bir esinti mi?

Duvarları inceledi. Uzak köşede, kehribar gölgelerin derinliklerindeki taşın üzerinde bir çatlak gördüğünü sandı; belki de bir kaplama tahtası ya da kapıydı.

Yere baktı. Tuz halkası odayı neredeyse mükemmel bir şekilde dolduruyordu: *mhovost*u çevreleyen alana girmeden kapıya ulaşmak imkânsızdı. *Koruma köpeği gibi...*

"O kapının ardında ne var?" diye sordu Shara.

Mhovost kafasını kaldırıp ona baktı ve bir takla daha atıp ayakları üzerine indi. Başını köpek misali yana eğdi ve dört eklemli parmaklarından biriyle kel kafasını abartılı abartılı kaşıdı.

İlahlar, diye hatırladı, *sadece Kaj'ın silahıyla öldürülebiliyorlardı. Ama onların aşağı yaratıkları daha dayanıksızdı ve hepsinin kendine özgü bir zayıf noktası vardı.*

Shara bir karar verdi. "Burada tutuklu olduğun süre boyunca kaç kişiyi yedin?"

Yaratık yine yalancı bir kahkahayla iki büklüm oldu. Sigrud'un durduğu yere gitti ve onu inceliyormuş gibi yaptı, kalçalarını ve göbeğini sıkıyormuş gibi...

"Çok kişi olduğunu düşünüyorum," dedi Shara. "Ve bundan zevk aldığını."

Mhovost tek bir hamleyle Shara'nın önüne kaydı. Tek parmağını ağzının çevresinde dolaştırdı: Bu, rahatsız edici derecede cinselliği çağrıştıran bir hareketti.

Shara yanındaki şamdana baktı. "Bunlar elbette yasadışı." Bir mum alıp çevirdi. Altına iki paralel çizgi içindeki alev simgesi kazınmıştı... Olvos'un mührü, ağaçlıktaki alev. "Bu mumlar asla sönmez ve çok parlak beyaz bir ışık yayarlar." Elini aleve tuttu. "Ama saçtıkları ısı... *O* oldukça gerçektir, bir yanılsama değildir."

Mhovost durdu ve yavaşça parmağını ağzından çekti.

"Bu şamdanların burada olmasının bir sebebi var, değil mi?" diye sordu Shara. "Buradalar çünkü şans eseri kafesinden çıksan bile senin gibi tozlu ve kuru bir yaratık alev almamak için bu mumların etrafında çok dikkatli hareket etmek zorunda."

Mhovost elini indirdi ve bir adım geriledi.

"Eminim Bayan Torskeny sana koşarak gelmiştir, öyle değil mi?" dedi Shara yumuşak bir sesle. "Yardıma muhtaç küçük bir kız gördüğü için."

Shara kahvesinin üzerine eğilmiş yaşlı kadını hatırladı: Öğrenmeye çalıştım. Nasıl erdemli olunacağını öğrenmek istedim. Bilmek istedim. Ama sadece okuyormuş gibi yapabildim.

Öfkeli *mhovost* gagasını ona doğru açıp kapadı: *fapfapfapfa...*

Tek hamleyle Shara mumu yaratığa attı.

Yaratık anında alev aldı: *Vop* diye bir ses geldi ve göğsünden turuncu alevler fışkırdı. Saniyeler içinde turuncu-beyaz dalgalanan bir bulutun dövdüğü koyu renk insan şekline dönüştü.

Zihninin içinde bir yerlerde Shara çocuk çığlıkları işitti.

Bir kez daha hapishane hücresindeki oğlanı hatırladı. *Nasıl da kendimi tekrarlıyorum.*

Alevlerle boğuşan yaratık, tuz halkasının içinde görünmez duvarlardan sekiyormuşçasına oradan oraya savruldu. Yanan kumaş parçaları, turuncu kiraz çiçekleri gibi havada uçuştu. Yaratık başını ellerinin arasına aldı ve devasa ağzı sessiz bir çığlıkla açıldı.

Şekil belirsizleşti; alevler söndü; küller şamdanların çevresinde dans etti. Ardından geride yerdeki yanık izleri hariç hiçbir şey bırakmadan yok oldu.

Ve Olvos dedi ki:
"Hiçbir şey asla tam olarak kaybolmaz
Dünya meddücezir gibidir
Döner bir anlığına, daha önce olduğu yere
Ya da terk eder aynı yeri bir kez daha

O zaman kutlamalı, kaybettikleriniz geri geleceği için
O zaman gülümsemeli, yaptığınız tüm iyilikler sizi ziyaret edeceği için
O zaman ağlamalı, yaptığınız tüm kötülükler size döneceği için
Ya da çocuklarınıza, ya da çocuklarınızın çocuklarına

Biçilmiş ekilmiştir.
Ekilmiş ise biçilmiş."

–KIRMIZI NİLÜFER KİTABI,
BÖLÜM IV, 13.51 – 13.61

YENİDEN YARATILANLAR

Shara uzun adımlarla odanın diğer ucuna yürüdü. Tuz halkasının içine adım atarken kendisini korkunç bir kadere hazırladı –yaratık yeniden dirilip üzerine atlayacak mıydı– ama hiçbir şey olmadı.

Duvardaki çatlağı hissetti, parmaklarıyla açmaya çalıştı fakat açamadı. "Gel ve bak," dedi. "Bir kol görüyor musun? Ya da düğme? Belki de bir sap..."

Sigrud onu tek eliyle kibarca kenara çekti. Ardından bir adım geriledi ve duvardaki kapıyı gürültüyle tekmeledi.

Bu sessiz yerde yankılanan *güm* sesi sağır ediciydi. Kapının yarısı içeriye göçtü. Geri kalanı birdenbire tozlaşıp bir ayna misali parçalanarak yere düştü. Beyaz keskin bir bulut yükseldi.

Shara kırık kapıya dokunduğunda parmaklarına tebeşiri andıran bir tortu bulaştı. "Ah," dedi. "Alçı." Başını karanlığın içine doğru soktu.

Toprak merdivenler dik bir açıyla doğrudan aşağıya iniyordu.

Sigrud alevi titreyen şamdanlardan birini aldı. "Sanırım," dedi, "bunlardan birine ihtiyacımız olacak."

***

Merdivenler bitmiyordu: Siyah kil ve topraktan yapılma, yumuşak ve nemli basamaklar karanlıkta birbiri ardına uzandıkça uzanıyordu. Aşağıya inerlerken ne o ne de Sigrud konuştu. Az önce yaşadıkları dehşet dolu anları tartışmadıkları gibi Sigrud ona yaratıktan bu kadar yetenekli bir biçimde kurtulmalarını sağlayacak yöntemi nereden bildiğini de sormadı. İkisi de o kadar uzun süredir bu tuhaf alanda çalışıyorlardı ki onları şaşırtacak çok az şey kalmıştı: Mucizevi bir şeylerle karşılaşıyor, gerekeni yapıyor ve işlerine dönüyorlardı. *Gerçi bu seferki*, diye düşündü Shara, *uzun süredir karşılaştıklarımızın en kötüsüydü.*

"Sence hangi yöne gidiyoruz?" diye sordu Shara.

"Batıya."

"Çan kulesine doğru mu?"

Sigrud bunu değerlendirdi ve başıyla onayladı.

"Yani yakında... altında olacağız."

"Yaklaşık olarak, evet."

Shara gaz şirketinin nasıl bu bölgeden çekilip Bulikov'un altında gömülü olanları rahat bırakmaya karar verdiğini hatırladı.

"Aklıma bir soru takıldı," dedi Sigrud. "Böyle bir şeyi hiç kimse fark etmeden nasıl inşa etmişler?"

Shara tünelin duvarlarını inceledi. "Uzun süredir buradaymış gibi görünüyor. Çoğu yeri aşınmış. Ama bu tünel ilk inşa edildiğinde bunu *yakarak* yapmışlar gibi."

"Ne?"

Yanık izlerini ve cam misali erimiş daha kumlu yüzeyleri işaret etti.

"Birileri bu derinlikte bir deliği *yakarak* mı açmış?" diye sordu Sigrud.

"Öyle görünüyor," dedi Shara. "Sanki metal yığınına pürmüz lambası alevi tutulmuş gibi."

"Daha önce böyle bir şey gördün mü?"

"Aslına bakarsan... hayır. Ki açıkçası bunu oldukça rahatsız edici buluyorum."

Beyaz mum ışığı toprak duvarlara çarptı. Tuhaf bir esinti, kadının yanaklarını okşadı. Shara gözlüklerini düzeltti.

Basamaklar altında eriyor gibiydi. Duvarlar geri çekildi ve ardından taşa dönüştü; hayır, fevkalade karmaşık bir desende oyulmuş taştan bir *duvar resmine*. Titreşen ışık görmeyi zorlaştırsa da Shara desenin içinde Ahanas'ın çelimsiz şeklini ve Taalhavras'ın işaret eden elini gördüğüne emindi.

Duvarlar geri çekilmeye devam etti. Ardından yok oldular.

"Vay canına," dedi Shara.

Mum ışığı karanlığı dövdü. Gölgeler perde misali geri çekilip devasa bir salonu ortaya çıkardı....

Shara göz ucuyla uzakta belirip kaybolan, titreşen bir taş gördü...

"Vay *canına*."

Çevresine baktı. Görebildiği kadarıyla salon devasaydı ve tuhaf bir biçimde rahmi andırıyordu: Hem tavan hem de zemin kocaman ve içbükeydi; ayrıca ikisi de tam merkezlerinden sütuna benzer bir şeyle birbirlerine bağlanıyordu. Salonun fevkalade karmaşık bir orkide çiçeğinin yaprakları ve dişicik başı misali merkezde birleşen altı odacığı vardı. Duvarların, tavanların ve yerlerin her santimi hayret verici olaylar tasvir eden oymalarla, mühürlerle, piktogramlarla kaplıydı: bir kafatasından dikenli bir çiçek çıkarıp dilinde kök saldırmaya çalışan bir adam; kıyıdan onları izleyen bir erkek geyik eşliğinde kayalıklı bir derede yıkanan uzuvları kesilip biçilmiş, gözleri cam boncukları andıran üç kadın; koltuk altındaki kesiği diken bir kadın ve kadının içine dikiliyormuş gibi kesikten taşan boş bir adam yüzü; gökyüzünde dönen dört karga ve altlarında mızrakla yerden su çıkaran bir adam... Ve çok daha fazlası... Anlayamadığı korkunç anlamlara sahip bir sürü resim.

"Burası..." Sigrud öksürerek balgam çıkardı ve onu sesli bir şekilde yuttu. "Burası da ne?"

Shara merkezde, "sütun"un başladığı yerin zemininde yumu-

şak toprak birikmiş olduğunu fark etti. *Ama*, diye düşündü, *nere-den gelmiş?* Meyilli zemini geçerken aksak adımlar atarak ilerledi.

Gördü ki sütun aslında beş kolonun tuttuğu, dönerek yükselen bir merdivendi: Aslen altı tane kolon olduğunu fakat birinin çıkarıldığını fark etti.

Altı odacık, diye düşündü, *altı kolon ve altı İlah...*

Merdiven tavandaki oynak taşlar ve çatlamış balçıkla kapanmış bir delikte son buluyordu, üzerinde her ne varsa çökmüş gibi.

"Elbette," dedi. "*Elbette!*"

"Ne oldu?" diye sordu Sigrud.

Kolonlardan birini inceledi: Gövdesine bir alev çizgisi tırmanan çam ağacını andıracak şekilde oyularak incelikle işlenmişti. Bir sonraki kolon dik ve düzdü; üzerine bir sürü matematiksel formülün görsel izahı gibi görünen ve kendini tekrar eden karmaşık bir desen işlenmişti. Bir sonraki dişlerden ya da bıçaklardan yapılma bir direğe benzeyecek şekilde oyulmuştu, bir palmiye ağacının gövdesini andıracak şekilde eritilerek birleştirilmiş yukarıya bakan binlerce bıçak. Ardındaki bir sürü ahşap gövdenin birbirine dolandığı yaşlı sarmaşıklardan bir düğümdü: Kolondaki hafif eğim sanatsal bir şekilde esnekliği temsil ediyordu. Ve ayakta kalan beş kolondan sonuncusu tomurcukların, kürklerin, yaprakların, kumun ve aklınıza gelebilecek diğer her şeyin birbirine girdiği karmaşık bir hortum gibiydi.

Shara yumruklarını sıkıp bir kız öğrenci gibi titredi. "Bu o!" diye bağırdı. "O olmalı! *Gerçekten* o! Bunca zamandır hep aşağıdaymış!"

"*O* derken neyi kastediyorsun?" dedi hâlâ etkilenmemiş olan Sigrud.

"Görmüyor musun? Herkes çan kulesinin Ân'da küçüldüğünü söylüyor! Ama bu doğru değil! Çünkü *bu* çan kulesinin tabanı!" Merdivenin çevresindeki kolonları işaret etti. "O merdivenlerden yukarıya çıkılıyor!"

"Yani..."

"Yani kule hiç *küçülmedi!* Tüm tapınak çamurun içine *gömülmüş* olmalı! Parktaki o yıkık dökük kil yığını *aslında* gerçek

Yeryüzü Kürsüsü değildi! Ki *Bulikov'da* bile herkes hâlâ öyle olduğunu düşünüyor. *Burası* o! Burası Yeryüzü Kürsüsü! İlahların buluştuğu yer!"

Shara yetişkin hayatının çoğunu tarihe adadığı için hiç vatanperverce olmasa da heyecanlanmadan edemiyordu ama zihnin etkilenmeyen bir kısmı konuştu:

Tüm bunlar tesadüf olamaz. Bulikov'daki en kutsal yapı seksen yıl boyunca saklı kalacak şekilde gömüldü, öyle mi? Ve ona ulaşmak için tünel kazan kişi Ernst Wiclov *oldu? Elinde bilgi olmadan böyle bir şey yapmazsın... ve bilginin elinde olması için birinin sana bunu söylemesi gerek.*

Shara, Sigrud'un şamdanından bir mum çıkardı. "Git ve Mulaghesh'e haber ver. *Hemen.* Eğer Bulikov halkı bunun hâlâ burada olduğunu duyarsa ve buraya halkın gözü önünde el koymak zorunda kalırsak Siyah Nehirler Yazı'nı baştan yaşarız. Ayrıca Wiclov için de ağ atmamız gerek. Bulikov'un içindeki ve çevresindeki denetleme noktalarının hepsinin onun için gözleri açık tutmaları gerek. Elimizde onu en azından sorgu için alıkoyabilecek kadar çok şey var."

"Sen ne yapacaksın?" diye sordu Sigrud.

"Burada kalıp inceleyeceğim."

"O mum sana yetecek mi?"

"Aslında bu *senin* için." Tek mumu ona doğru uzattı ve şamdanı işaret etti. "Sakıncası yoksa onu *ben* alayım."

Sigrud tek kaşını kaldırdı, omuz silkti ve şamdanı uzattı. Toprak tünele geri döndü. Merdivenlerden aşağıya soluk bir ışık gelmeye başladı; ardından ışık giderek azaldı ve Shara'yı devasa salonda tek başına bıraktı.

Mumlar fışırdadı ve tısladı. Bir yerlerden damlayan suyun şıp sesi geldi. Ve binlerce taş göz sessizce onu izledi.

***

Düşünce şeklini yeniden düzenlemesi biraz zaman aldı: Salon bir yeraltı mağarası *değil*, yerin yüzeyinde olması gereken bir tapınak diye hatırlattı kendisine. Bu, şişkin odacıkların her birinin du-

varlarındaki kocaman delikleri açıklıyordu: Onlar bir zamanlar pencereydi ve merdivenin yanında durduğu yerden anlamak zor olsa da biri hariç hepsi kırılmış gibi görünüyordu. *Yani Yeryüzü Kürsüsü'nün hikâyelere konu olan vitraylarının kaderi bu oldu*, diye düşündü. *Kırıldılar ve Bulikov'un çamuruna gömüldüler...*

Altı odacığa baktı. Her odacık muhtemelen bir İlah'la uyumlu olacak şekilde farklı tarzdaydı, aynı merdivenleri destekleyen kolonlar gibi. Shara mühürlerini görebiliyordu, Olvos'unki, Taalhavras'ınki, Voortya'nınki, Jukov'unki ve...

"Hmm," dedi Shara.

Gömülmesine rağmen Yeryüzü Kürsüsü mükemmel durumda *değil* gibiydi: Odacıklardan birinde hiçbir işleme yoktu, birileri gelip duvarları, tavanı ve zemini zımparalamış gibiydi.

Ama Shara birilerinin kısa süre önce bu boş odacığın zeminini restore etmeye çalışıp oraya tapınağın geri kalanından çok daha koyu renkli, üzeri işlemeli taşlar koyduğunu görebiliyordu. Restorasyon henüz tamamlanmamış, ardında yeri kaplayan yarım hikâyeler ve kısmi efsaneler anlatan resimler, yazılar ve mühürlerden oluşan karman çorman, biçimsiz bir dağınıklıkla bomboş kocaman alanlar bırakmıştı.

Bu yeni, koyu renkli taşlarda tekrar tekrar aynı şekil yer alıyordu: Odanın merkezine oturmuş birini dinleyen insana benzer bir şekil. Bu şekle eşlik eden mühür tanıdıktı: Kare bir çatalla desteklenen ve iki kesik çizgi şeklinde temsil edilen bir tartı.

Kolkan'ın elleri, diye hatırladı. *Tartmayı ve yargılamayı bekliyor...*

Arkasına baktı. Boş odacığı karşılayan kolon eksikti.

Shara oynanmış bir tarihe baktığına dair tuhaf derecede güçlü bir hisse kapıldı.

Burası da bir zamanlar diğer beş bölüm gibi süslüydü, diye düşündü Shara. *Ama iddiaya girerim ki 1442'de hepsi silindi, tam Kolkan'ın dünyadan kaybolduğu anda.* Yeni piktogramlardan oluşan yapboza baktı. *Ama birileri kayıtları düzeltmeye gelmiş.*

Sırıttı. *Belki de 'Restorasyonist' tanımını fazla ciddiye alıyorlar.*

Bu boş bir işti. Tahminine göre restore edilmesi gereken yüzlerce metrekarelik zemin, tavan ve duvar vardı. Ayrıca bunu kim

denemişse Kolkan'ın odacığının aslen nasıl süslenmiş olduğunu bilmediği açıktı. Hem bu taşlar da nereden gelmişti?

Shara aşağıya atladı ve yerdeki yeni taş parçalarını incelemeye başladı. Taşların kendileri büyüleyiciydi –daha önce hiç görmediği koyu renkli, pürüzsüz bir maden– ve üzerlerindeki piktogramlar Shara'nın daha önce hiç duymadığı kahramanlıkları ve olayları anlatıyordu: Cüppeli ve başlıklı tasvir edilen Kolkan çıplak bir insan bedenini ikiye bölüyor, saf ve parlak bir ışık yuvarlak tepelere yağmur misali yağıyordu.

Belki de başka bir tapınaktandır. İşlemeyi parmağıyla takip etti. *Birileri gerçekten taşları Kolkan'ın ayakta kalan tapınaklarından birinden getirmiş ve burayı tekrar inşa etmeye, Kolkan'ın Yeryüzü Kürsüsü'ndeki yerini restore etmeye çalışmış.*

Ernst Wiclov böyle bir şeyi yapabilir mi?

İleride bir hareketlenme gördü ve yavaşça başını kaldırdı. Duvarda bir şey kıpırdıyordu.

Kısa bir incelemenin sonunda birkaç metre ötesinde bir çeşit ayak üzerinde duran büyük, boş bir çerçeve olduğunu gördü; mumların titrek alevleri, gölgesinin arkasındaki taş duvarda dans etmesini sağlamış olmalıydı.

Çevresindeki diğer odacıklara baktı. Hiçbirinde herhangi bir çerçeve bulunmuyordu. Buraya Kolkan'ın odacığını restore etmeye çalışan kişi –muhtemelen toprak merdiveni yapan ve *mhovost*u bir bekçi köpeği gibi kullanmak için köşeye sıkıştırmayı akıl eden de aynı kişiydi– tarafından getirilmiş olmalıydı.

Ona doğru yürüdü. Yaklaşık üç metre yüksekliğinde taştan bir kapı çerçevesiydi bu. Ardından hatırladı, Kıtalılar Ân öncesinde genel olarak çok daha uzun boylu olurlardı: O günlerde daha iyi besleniyorlardı. İlah çağından kalma birçok şey gibi çerçeve de kalın bir kürke, kuru ahşaba, kireçli taşa ve sığırcıklara benzemesini sağlayacak muhteşem taş işçiliğine sahipti. Yine de bu sanatsal çalışmanın Kolkan'la doğrudan bir bağlantısı yoktu, en azından Shara'nın bildiği kadarıyla: Kolkan genelde her türlü süslemeyi hor görürdü.

Kapı çerçevesine oyulmuş sığırcığa dokundu: "Hem sen Jukov'un en sevdiklerinden değil miydin?"

Ona dokurken kapı geriye doğru kaydı. Zeminine baktı. Kapı çerçevesi demirden yapılma dört küçük tekerleğin üzerine oturtulmuştu. Shara bir kez daha ittiğinde gıcırdayarak biraz daha geriye gitti. *Neden biri hareket eden bir kapı çerçevesi istesin ki?*

Kolkan'ın odacığındaki pencere çerçevesine baktı. Aslen her odacığın kendi penceresi ve her İlah için özel vitray camları vardı. Shara Yeryüzü Kürsüsü'ndeki İlahi camların güzelliğini anlatan birçok mektup okumuştu –insan gözünün tam olarak algılayamadığı fakat kişinin *hissedebildiği* maviler ve kırmızılar– ve hepsinin kırılmış olmasına üzülse de Kolkan'ın camının bütün ama tamamen boş ve şeffaf olarak kalmasına şaşırdı. Şamdanı yavaşça öne geriye sallayarak yansımayı izledi: Kocaman, şeffaf fakat sıradan bir pencereydi. *Belki de Kolkan yok olduğunda,* diye karar verdi, *tamamen silinmiştir. Ama eğer öyleyse bile neden diğerlerinin hepsi kırılmışken bu sağlam kalmış?*

Şamdanı havaya kaldırıp diğer yuvarlak odacıklara baktı.

Çok gençken bir keresinde Vinya Teyze onu Ghaladesh Ulusal Kütüphanesi'ne götürmüştü. Shara o zaman da kitap okumaya çok düşkündü fakat o âna kadar hiç kitapların anlamını, sundukları imkânları fark etmemişti: Onları sonsuza kadar koruyabilir, mühendislerin suyu sakladığı gibi saklayabilirdiniz ve zamanla bilgiye dair sonsuz bir kaynak olurlardı, mürekkeple hapsedilmiş, kâğıda bağlanmış, raflara dizilmiş sonsuz bir kaynak...

Kendini kaybetmişti. Bu aynı –bir anlığına Vo ile birlikte kütüphanede kitap okudukları zamanları düşünmüştü– ilk kez âşık olmak gibi bir duyguydu.

Bunu burada, toprağın altında bulmak da benzer bir histi, Kıta'nın tüm deneyimleri, yazıları, tarihi yağmurla sürüklenerek toprağa sızmış ve yavaş yavaş taşlaşan kristal misali damla damla balçığın içini kaplamış gibi...

Karanlığın içinde, Bulikov'un altında, kadim taşların üzerinde dolaşırken Shara Komayd tekrar âşık oldu.

***

Ayak seslerinin gümbürtüsü. Shara başını baktığı Olvos piktogramından kaldırarak toprak merdivenlerin parlak mum ışığıyla aydınlandığını gördü.

Mulaghesh yanında şamdanlar taşıyan Sigrud ve iki askerle içeriye girdi. Devasa salona bir bakış atmasıyla omuzları çöktü –*Ah, ne büyük bir karmaşa*– ve iç çekti: "Hay *lanet*."

"İnanılmaz bir buluş, değil mi?" diye seslendi Shara odacığı aşarken.

"Öyle denebilir," dedi Mulaghesh, "evet."

"Girişe nöbetçi bıraktın mı?"

"Beş askerim orada, evet."

"Bu" –Shara bir çamur birikintisinin yanından geçti– "muazzam. *Muazzam!* Bunun Savaş'tan beri, Ân'dan beri yapılan en önemli İlahi keşif olduğunu düşünüyorum! Şey boyunca... *tarih* boyunca yapılmış en büyük tarihi keşif. Buranın en ufak bir parçasını, bu piktogramların küçücük bir bölümünü keşfetmek dahi Ghaladesh'te devrimsel nitelikte sayılırdı; hele ki binanın *tamamını* bulmak, bütün ve neredeyse hasar görmemiş halde..." Nefes nefese kalmış olan Shara soluklandı. "Akıl alır gibi değil."

Mulaghesh eğimli tavana baktı. Yumruğuyla çenesindeki yara izini ovdu. "Kesinlikle öyle."

"Bak! Buraya, bu bölüme bak!" Shara sert adımlarla ilerledi. "Şu birkaç metrelik alandaki oymalar Ahanas hakkında herhangi birinin *yıllardır* bulduğundan daha fazla bilgi içeriyor. O Tanrıça hakkında neredeyse hiçbir şey bilmiyoruz! Ahanashtan, muhtemelen bildiğin üzere, Ân'dan en çok etkilenen yerlerden biriydi; anlarsın ya, neredeyse tüm şehir *ortadan kaybolmuş* gibiydi. Şu an orada bulunan neredeyse her şey Saypur tarafından inşa edildi."

"Hı-hı."

"Ama bu duvar resmi *neden* her şeyin yok olduğunu açıklıyor! Ahanas'ın tüm şehri *yetiştirdiği* teorisiyle örtüşüyor, yaşayan binalara, evlere, sokaklara, ışıklara dönüşen mucizevi tohumlar atmış... Gece sokak lambaları misali ışıldayan şeftaliler, su ve atık taşıyan sarmaşıklar... *Büyüleyici.*"

Mulaghesh dudağının kenarını kaşıdı. "Öyle."

"Ve Ahanas öldüğünde *hepsi* yok olmuş. Dahası da var, eksik

bilgilerimize dair *ikinci* bir açıklama da mevcut: Burada yazanlara göre Ahanashtaniler tüm hayatın, bedenlerinin tüm parçalarının kutsal olduğunu düşünüyorlarmış; asla ilaç kullanmıyor, asla saçlarını kesmiyor, asla tıraş olmuyor, asla tırnaklarını kısaltmıyor, asla dişlerini fırçalamıyor, asla... şey... mahrem bölgelerini yıkamıyorlarmış."

"Iyk."

"Ama bunun sebebi yapmak *zorunda* olmamalarıymış! Ahanas ihtiyaçlarının her birini karşılayabiliyormuş! Bu devasa, organik şehirle mükemmel bir uyum içinde yaşıyorlarmış! Ân'dan sonra hastalıklar Kıta'yı kasıp kavurmaya başladığında da her türlü ilacı, her türlü bakımı reddetmiş olmalılar... O yüzden Kıta'daki Ahanashtanilerin neredeyse tamamı *ölmüş olmalı!* Düşünebiliyor musun? Bunu hayal edebiliyor musun?"

"Evet," dedi Mulaghesh. Sonra tatlılıkla ekledi: "Yani bu tüneli çökertmemiz gerektiğini biliyorsun, değil mi?"

"Ve buradaki bölümde," dedi Shara, "bu... bu..." Başını eğdi ve yavaşça nefes verdi. Ardından kafasını kaldırıp Mulaghesh'e baktı.

Mulaghesh acı acı gülümsedi ve başını onaylarcasına salladı. "Evet. Biliyorsun. Böyle bir şeyi sır olarak saklamamızın mümkün olmadığını biliyorsun. Bu kadar büyük bir şeyi saklayamayız. Nöbetçi dikeriz. Ama o zaman birileri o nöbetçilerin neden orada olduğunu, neyi koruduklarını sorgulamaya başlar ve cevapları bulana kadar sorgulamaya devam eder. Bela" –Mulaghesh tırnağının pütürlü bir kısmını bir oymanın kenarına sürterek törpüledi– "kaçınılmaz. Daha da kötüsü *Wiclov* buradan haberdar, yani burada kalmaya çalışırsak ya da burayla ilgili *herhangi bir şey* yaparsak eline cephane vermiş olacağız: 'Saypur'a bakın, dünyadaki en kutsal tapınağımızı ellerinde tutuyor, pis ve yabancı parmaklarıyla her yerini kurcalıyorlar.' Bunun getireceklerini düşünebiliyor musun? Neler olabileceğini düşünebiliyor musun, Elçi? Sadece senin araştırmana da değil, Kıta'ya, Saypur'a etkisinin ne olacağını?"

Shara iç çekti. Bu tartışmayı bekliyordu fakat çözümün bu kadar sert olmayacağını umuyordu. "Gerçekten de... çökertmek mi istiyorsun? En iyi yöntemin *bu* olacağına mı inanıyorsun?"

"Lanet olasıca tüneli betonla doldurmayı yeğlerim ama araç gereçler çok dikkat çeker. Kapıda taşıyıcı olduğu belli olan ahşap kirişler var. Bir saatten fazla sürmez."

"Ama *kanıtlar* var. Birileri buraya gelip Kolkan'ın odacığını restore etmeye çalışmış. Hatta biri buraya bir kapı çerçevesi dahi getirmiş, gerçi nedeni konusunda en ufak bir fikrim yok. Bu kişi... Wiclov'la çalışan kişi *olmalı!*"

"Bundan Kıtalıların burayı keşfetme riskine girecek kadar emin misin?"

Shara gözlerini ovdu ve ardından oturup Yeryüzü Kürsüsü'ne baktı. "Buraya bakarak," dedi, "hayatımı bunları inceleyerek geçirebileceğimi biliyorum."

"Eğer bir tarihçi olsaydın yapabilirdin," dedi Mulaghesh. "Ama değilsin."

Shara irkildi, kırılmıştı.

"Sen bir hizmetkârsın, Elçi," dedi Mulaghesh yumuşak bir sesle. "İkimizin de görevi var ve ikimiz de o görevi burada gerçekleştiremeyiz."

Shara'nın zihninde Efrem Pangyui, *Saklamak istediğin gerçek ne?* diyordu.

Şamdanlardaki alevler titreşti. Binlerce gölge duvarlarda dans etti. Kadim yüzler belirip kayboldu.

"Yap," dedi Shara.

***

Yukarıya çıkarlarken basamakların sonu gelmeyecekmiş gibiydi. Shara kendisini gördüğü, okuduğu her şeyi ezberlemeye adadı. *Tüm denizler aşkına*, dedi kendi kendine, *bunu da kaybetmeyeceğiz.*

"Yani aşağıda mucizevi hiçbir şey yok muydu?" diye sordu Mulaghesh.

"Görebildiğim kadarıyla yoktu," dedi Shara dalgın dalgın.

"Bu rahatlatıcı," dedi Mulaghesh. Ceketinin cebinden bir zarf çıkarıp Shara'ya uzattı. "Depo'dakilerin listesinden çalınan sayfaları inceliyorduk. Daha fazlasını böyle açıkta görmenin düşüncesi bile kâbus görmeme neden olacak. Restorasyonistleri heyecan-

landıran şeyin şu yirmi sayfa olduğunu düşünüyoruz ya da en azından bu sayfalardaki bir şey olduğunu. Muhtemelen çok, çok daha fazlasını ele geçirmişlerdir."

Shara'nın dikkatini dağıtabilecek tek şey varsa o da buydu. Zarfı Mulaghesh'in elinden kaptı ve yırtarak açıp okudu:

356. Raf C4-145. Travertine'in botları: bir şekilde giyen kişinin metrelerce uzunlukta adımlar atmasını sağlayan ayakkabı; giyenin Kıta'nın öbür ucuna gitmesi bir gün sürmüyor. Tek ayağı yerde tutmak ÇOK ÖNEMLİ: Aslen iki çift vardı fakat denemek için giysen kişi zıpladı ve atmosfere uçtu. Kalan çift hâlâ mucizevi.

357. Raf C4-146. Kolkan'ın halısı: Uçma yeteneğine sahip olduğu KESİN OLAN küçük kilim. Kontrol etmesi ÇOK zor. Kayıtlar Kolkan'ın kilimin her ipliğine uçma mucizesi bahşettiğini söylüyor, dolayısıyla teorik olarak her iplik tonlarca ağırlığı havaya kaldırabilir; gerçi bunu denemedik ve denemeyeceğiz. Hâlâ mucizevi.

358. Raf C4-147. Oyuncak tren: Yeniay gecelerinde yok olup dolunayda Jukov'un yüzünü taşıyan bozuk paralarla dolu olarak tekrar beliriyor. Bir keresinde kemiklerle (insana ait değil) geri döndü. Hâlâ mucizevi.

359. Raf C4-148. Cam pencere: Aslen bir sürü Ahanashtani mahkumun cam içine hapsedilmiş halde tutulduğu yerdi. Ahanas yok olduğunda panel iki ay boyunca kanadı; mahkumlar bulunamadı. Artık mucizevi değil.

360. Raf C4-149. Kolkan'ın Fermanları, 237. kitaptan 243. kitaba. Kadın ayakkabılarının ne şekilde hazırlanması, giyilmesi, atılması, temizlenmesi ve benzeri şeylere dair yedi cilt.

"Ah," dedi Shara yumuşak bir şeyle. "Vay *canına*."

Mulaghesh tünelin duvarlarından çıkan taşlara sürttüğü kibriti yakmak için bir anlığına duraksadı. "Evet."

"Depo'da *bunlar* mı var?"

"Listenin olağanın çok üstünde faal, mucizevi şeylerin olduğu kısmını ele geçirmeseler olmazdı sanki. Gerçi çok fazla cam parça da var."

"İlahlar camı bir saklama yeri olarak kullanmayı severlerdi," diye mırıldandı Shara.

"Ne demek istiyorsun?"

"İçlerine bir şeyler koyar, bir şeyler gizlerlerdi. İlahların rahiplerinin hepsi bir sürü Salıverme mucizesi bilirlerdi –onlara basit bir cam boncuk geldiğinde gereken mucizeyi uygular, camı kırar ve" –parmaklarını salladı– "bir yığın altın, bir malikâne, bir kale, bir gelin ya da... her neyse işte." Okumaya devam ederken sesi kısıldı; diğer maddeleri incelerken büyülenmek ve dehşete düşmek arasında kararsız kalmıştı. Neredeyse tünelden çıktıklarının bile farkına varmadı, tek algıladığı şey *mhovost*un odasındaki şamdanlardan gelen parlak ışıktı.

Mulaghesh ellerinde baltalar ve balyozlarla bekleyen iki askere başıyla işaret verdi. "Hadi," dedi.

Askerler tünele girdiler.

Shara son sayfaları okudu.

Elleri yumruğa döndü: Neredeyse sayfayı ikiye bölüyordu.

"Bekleyin!" dedi. "Bekleyin, durun!"

"Bekleyelim mi?" diye sordu Mulaghesh. "Niye?"

"Bak," dedi Shara. Bir maddeyi işaret etti:

372. Raf C5-162. Jukov'un Kulağı: kapısı bulunmayan işli, taş bir kapı çerçevesi. Tabanında demir tekerlekler mevcut. Bir ikizi olduğu iddia ediliyor ve diğer Kulak her neredeyse olursa olsun doğru kullanıldığında kişi bir kapıdan girip diğerinden çıkabiliyor. İkizinin yok edildiğini düşünüyoruz. Artık mucizevi değil.

"Hatırlıyor musun," diye sordu Shara, "Kolkan'ın odacığında taş bir kapı görmüştük?"

"Evet..." Gözlerini sayfadan ayırıp Shara'ya çevirirken Mulaghesh'in yüz ifadesi değişmedi. "Sence... Sence o..."

"Evet."

Mulaghesh bir an düşünmek zorunda kaldı. "Yani diğer Kulak buradaysa..."

"Ve ikizi hâlâ Depo'daysa..."

İkisi bir saniye daha birbirlerine baktılar. Ardından koşarak merdivenleri inmeye başladılar.

Sigrud ve diğer iki asker bir süre şaşkın şaşkın onları izledikten sonra arkalarından gittiler.

***

Gölgelerin içinden Mulaghesh'in, "Her şeyi hesaba kattığımızda hâlâ en akıllıca yöntem lanet olasıca şeyi yok etmek," diyen sesi yükseldi.

Shara kapı çerçevesini incelemek için şamdanı daha da yukarıya kaldırdı. "Birilerinin Depo'ya girmek için bu kapıyı kullanıp kullanmadığını *bilmemeyi* mi tercih edersin?"

Mulaghesh'in purosundan nefes aldığı bir süre geçti. "Oraya gitmiş, dokunmamaları gereken bir şeye dokunmuş ve ölmüş olabilirler."

"Öyle olsa bile ben, kişisel olarak cesetleri görmeyi tercih ederim." Yontulmuş kapıyı inceleyerek bir kelime, harf, anahtar ya da düğme aradı. *Gerçi mekanik bir şeye gerek duymazlardı*, diye hatırlattı kendi kendine. *Mucizevi özelliklere sahip tüm mekanikler daha soyut şekilde işlerler...*

Sigrud tapınağın zeminine uzanmış, güneşli bir tepeye yatmış da mavi gökyüzünü izliyormuşçasına tavana bakıyordu. "Belki de," dedi, "*diğer* kapıya bir şey yapman gerekiyordur."

"Öyle olmasını tercih ederim, evet," dedi Shara. Jukoshtava'dan birkaç cümle mırıldandı: Kapı kayıtsız kaldı. "O zaman bu kapı neredeyse işe yaramaz olur. Elbette Depo'nun güvenliği sıkıysa."

"Ki öyle," diye çıkıştı Mulaghesh.

Shara birkaç Jukoshtani azizinin isimlerini söylemeyi denedi. Kapı hareket etmedi. *Partide kızlara asılan zamparalar da*, diye düşündü, *böyle hissediyor olmalı.*

"Ben bu konuya yaklaşımımın yanlış olduğunu düşünmeyi daha doğru buluyorum," dedi sonunda.

Mulaghesh şiddetli bir esnemeyi bastırmaya çalıştı. "Böyle düşünmene sebep olan şey ne?"

Shara'nın gözleri uzağa, Jukov'un odacığındaki çok büyük bir seks partisi tasvir eden piktograma kaydı. "Jukov kelimelere ya da sadakat gösterilerine saygı duymazdı. Hep vahşilikten ve plansız davranışlardan yana oldu." Seks partisinin başında duran sivri şapkalı kişi elinde bir testi şarapla bir bıçak tutuyordu. "Kendisine kan, ter, gözyaşı, duygu gibi şeyler sunulmasını isterdi..."

Jukoshtava'daki ünlü bir deyişi hatırladı: *"Kanından ve korkularından ayrılmakta gönülsüz olanlar; şarabı ve vahşiliği reddedenler; karşılarına bir seçim, bir fırsat çıktığında korkudan titreyenler... onları neden gölgeme alayım ki?"*

Şarap, diye düşündü Shara, *ve et.*

"Sigrud," dedi. "Bana mataranı ver."

Sigrud kafasını kaldırıp kaşlarını çattı.

"Bir mataran olduğunu biliyorum. Bu umurumda değil. Şimdi onu bana ver. Bir de bıçak."

Mulaghesh purosunu duvara sürtünce kıvılcımlar çıktı. "Bunun gittiği yerden hoşlandığımı sanmıyorum."

Sigrud güç bela ayağa kalkıp kabanının ceplerini kurcaladı – bir metal şangırtısı duyuldu: Kesin nahoş araçlardan geliyordu– ve koyu kahverengi camdan bir matara çıkardı.

"İçinde ne var?" diye sordu Shara.

"Erik şarabı demişlerdi," dedi. "Ama kokusuna bakılırsa... Satıcının çok da dürüst olduğunu sanmıyorum."

"Peki... tadına baktın mı?"

"Evet. Ve kör olmadım. Yani." Küçük bir bıçak uzattı.

Bu ya işe yarar, diye düşündü Shara, *ya da çok utanç verici olur.* Sigrud mataranın tıpasını çekti –kokusu bile kadının midesinin ağzına gelmesine yetti– ve Shara boştaki elinin eldivenini dişleriyle çıkardı. Ardından kendini hazırlayıp avucuna bir kesik attı.

Mulaghesh dehşete düşmüştü. "Ne yapıy...?"

Shara yarayı ağzına götürdü ve emdi. Kan durmadan akıyordu: Tuz ve bakır tadı ağzını kapladı ve neredeyse onu boğuyordu. Ardından elini çekti ve hızla matarayı ağzına götürdü.

Daha önce içtiği türden bir alkol olmadığı *kesindi.* Kusmuğu

midesinden çıkıp yemek borusunu tırmansa da onu geri yuttu. Kapıya doğru dönüp bir kez öğürdükten sonra alkol ve kan karışımını oraya püskürttü.

Kendine bunun işe yarayıp yaramadığına bakacak kadar bile hakim olamadı. Matarayı ve bıçağı Sigrud'a geri verip dizleriyle ellerinin üzerine yığıldı ve delice öğürmeye başladı ama midesindekilerin çoğunu *mhovostu* ilk gördüğünde çıkarmış olduğundan çıkacak bir şey kalmamıştı.

Mulaghesh'in, "Hmm. Iıı..." dediğini duydu.

Sigrud'un bıçağını kınından çıkardığını gösteren hafif bir sürtünme sesi geldi.

"Ne?" diye hırladı Shara. Gözyaşlarını sildi. "Ne oluyor? İşe yaradı mı?"

Baktı ve bunu söylemenin güç olduğunu fark etti.

Kapı çerçevesinin içi olduğu gibi yoğun bir siyaha bürünmüştü, âdeta o bakmazken birileri içine siyah bir granit tabakası koymuş gibi. Mulaghesh'in askerlerinden biri merakla kapı çerçevesinin arkasına gitti: Hiçbiri onu göremiyordu. Asker diğer taraftan elini soktu ve, "Bir şey var mı?" diye sordu.

"Yok," dedi Mulaghesh. "Yapması gereken şey," –kelime bulmakta zorlandı– "*bu* mu?"

"En azından bir tepki verdi," dedi Shara. Şamdanı aldı ve kapı çerçevesine yaklaştı.

"Dikkatli ol!" dedi Mulaghesh. "Bir şeyler... Ne bileyim ben, çıkabilir."

Shara kapının içindeki siyahın sandığı kadar katı olmadığını fark etti: Yaklaştığında gölgeler kapının diğer tarafında uzun metal çerçeveler ve çürük ahşaptan bir zemin olduğuna dair ipuçları verecek kadar geri çekildi.

Raflar, diye fark etti. *Dizi dizi raf görüyorum.*

"Denizler ve yıldızlar aşkına," diye fısıldadı Mulaghesh. "O da ne?"

Acaba bu –Shara'nın kalbi tekliyordu– *raf C5-162'den, yani Jukov'un Kulağı'nın durduğu yerden görünen manzara olabilir mi?*

Shara yere eğildi ve bir toprak topağı aldı. Mesafeyi hesaplayıp kapıya doğru fırlattı.

Topak kapının içinden geçip gölgelerle buluştu ve bir *tak* sesiyle ahşap zemine indi.

"Geçiyor," diye belirtti Sigrud.

Demek ki, diye kafa yordu, *Lord Jukov bizi gölgesine alacak.*

Hiçbir şey söylemese de bu durum onu çok endişelendirmişti: Az önce Jukov'un İlahi yaratıklarından birini canlı bulması yetmezmiş gibi şimdi onun mucizevi aletlerinden biri hâlâ çalışıyormuş gibi görünüyordu. *Jukov'un ölümüne kim tanık oldu ki*, diye düşündü, *bizzat Kaj dışında?*

Dikkatini tekrar elindeki işe verdi. "Hadi bir bakalım, olur mu?"

***

Bir gölge geçti, –şamdanındaki mumların alevi neredeyse söndü– rahatsız edici bir rüzgâr esti ve ardından ayaklarının altındaki ahşap gıcırdadı.

Shara geçmişti.

Bir nefes alıp anında öksürmeye başladı.

Zikredilemez Depo'nun içi inanılmaz derecede küf kokuyordu, öyle ki koku Yeryüzü Kürsüsü'ndekinden bile fazlaydı: Kendini hiçbir eşyayı atmayan olağanüstü yaşlı bir çiftin evine girmiş gibi hissetti. Shara çaresizce eline sardığı kanlı mendili yüzüne götürdü. "Burada havalandırma yok mu?"

Mulaghesh adım atmadan önce yüzüne bir bandana bağlamıştı. "Neden olsun ki?" dedi sinir olmuş bir sesle.

Sigrud onu takip etti. Hava onu rahatsız ettiyse de bunu belli etmedi.

Mulaghesh arkasına dönüp C5 rafının en alçak noktasında rahatça oturan diğer taş kapı çerçevesine baktı. Shara, Mulaghesh'in iki askerinin kapının diğer tarafında gergin gergin onları izlediğini görebiliyordu.

"Gerçekten burada olabilir miyiz?" diye sordu Mulaghesh yüksek sesle. "Gerçekten öylece Bulikov'un kilometrelerce dışına gidivermiş olabilir miyiz?"

Shara şamdanı yukarıya kaldırdı: Tepelerinde uzanan raflar

neredeyse iki, üç kat yüksekliğindeydi. Shara çok yukarılardaki teneke tavanı seçebildiğini düşündü. Birkaç metre ötelerinde çok eski bir hareketli merdivenin iskeletimsi şekli duruyordu. "Ben burada olduğumuzu söylerdim," dedi, "evet."

Üçü Zikredilemez Depo'da durup etrafı dinlediler.

Karanlık hava iç çekmelerle, gıcırtılarla ve kısık sesli uğultularla doluydu. Sikkelerin şangırtısı, ahşabın sürtünmesi. Odadaki hava basıncı sürekli değişiyor gibiydi: Ya Depo'daki bir şey Shara'nın tenini, içkulağını ve sinüslerini kandırıyordu ya da sayısız güç onun üzerine gelip ardından bir okyanus gibi geri çekiliyordu.

Burada bizimle birlikte karanlıkta çalışıp duran kaç mucize var? diye düşündü Shara. *İlahların sözlerinden kaçı hâlâ burada yankılanıyor?*

Sigrud aşağıyı işaret etti. "Bakın."

Ahşap zemin toz tabakalarıyla kaplı olmasına rağmen bu koridor taze ayak izleriyle bozulmuştu.

"Tahminimce," dedi Mulaghesh, "bunlar gizemli rakibimizin izleri."

Shara odaklanmaya çabaladı: Ayak izleri hiçbiri açıkça belli olmayan birçok yol çiziyordu. Buraya izinsiz giren kişi koridorlarda defalarca dolaşmış olmalıydı. "Herhangi bir şeyle oynanmış mı diye bakmalıyız," dedi. "Sonra *kayıp* bir şey var mı diye bakmamız gerekecek. Tahminimce kayıp bir şey varsa sayfalardaki bir şeydir zira Restorasyonistlerin ilgisini onlar çekti. O yüzden" –sayfaları çevirdi– "C4, C5 ve C6 raflarına bakmalıyız."

"Rasgele bir şey de çalmış olabilirler," dedi Mulaghesh.

"Evet. Öyle de olabilir." *Teşekkürler,* diye düşündü, *aramamızın ne kadar boşuna olacağını hatırlatman çok iyi oldu.* "Hepimizin ışığı var, değil mi? Hadi ayrılalım ve birbirimize göz kulak olalım... böylece buradan elimizden geldiğince hızlı çıkabiliriz. Bunu dile getirmeme gerek yoktur ama *hiçbir* şeye *dokunmayın.* Dikkatinizi ya da ilginizi çekmeye çalışan bir şey olursa da görmezden gelin."

"Bu... *nesnelerin* gerçekten kendi akılları var mı?" diye sordu Sigrud.

Shara'nın aklına yaşayan ya da yaşadığı iddia edilen mucizevi nesneler geldi. "Bir şey dokunmayın yeter," dedi. "Raflardan uzak durun."

Shara C4 rafını, Mulaghesh C5'i, Sigrud ise C6'yı aldı. Shara kendi koridorunda yürürken bu mekânın yaşını düşündü. *Bu raflar neredeyse seksen yaşında,* diye geçirdi içinden çatırtıları dinlerken. *Ve yaşlarını gösteriyorlar.* "Kaj bunun kalıcı bir çözüm olmasını planlamamıştı, değil mi?" diye fısıldadı koridorun ilerisine bakarken. "Biz sürekli görmezden gelerek problemin ortadan kalkacağını umduk."

Raflardaki her alan küçücük metal bir etiketle numaralandırılmıştı. Bunun ötesinde içeriklerine dair hiçbir açıklama yoktu ve rasgele yerleştirilmişler gibi duruyordu.

Bir rafın çoğunluğunu parçalara ayrılmış kocaman bir heykel kaplıyordu. Tüm kafası boyunca dolaşan formüle benzer hareketli tasarım hariç yüzü özelliksiz ve boştu. *Taalhavras,* diye düşündü Shara, *ya da onun cisimlendirilişlerinden biri.*

Kilitler ve zincirlerle kaplı ahşap bir kutu kıpırdanıp duruyor, içinden bir sürü küçük ve pençeli yaratık ahşabı tırmalıyormuş gibi aceleci sesler geliyordu. Shara onun yanından hızla geçti.

Altın bir kılıç, üzerindeki tuhaf ışıkta parıldıyordu. Hemen yanında on iki kısa, kalın ve özelliksiz cam kolon duruyordu. Onların yanında ise bir sürü mücevherle dolu gümüş bir çanak vardı. Ardından dağ gibi yığınlar halinde kitap ve parşömen tomarları.

Yürümeye devam etti. Altmış cam paneli gördü. Pirinçten yapılma bir ayak. Battaniyeye sarılıp gümüş bir iplikle bağlanmış bir ceset.

Shara koridorun sonunu göremiyordu. *Bin beş yüz yılı aşkın bir sürece ait mucizevi nesne,* diye düşündü

İçindeki tarihçi konuştu, *Kaj'ın hepsini saklamış olması ne kadar da güzel.*

İçindeki istihbaratçı konuştu, *Fırsatı varken her birini yok etmeliydi.*

"Elçi?" diye seslendi Mulaghesh.

"Efendim?"

"Bir şey mi... dedin?"

"Hayır." Shara duraksadı. "En azından dediğimi sanmıyorum."

Uzun bir sessizlik oldu. Shara gümüş başparmaklardan oluşan bir koleksiyonu inceledi.

"Bu şeylerin kafanın içinde konuşması mümkün mü?" diye sordu Mulaghesh.

"Burada her şey mümkün," dedi Shara. "Duymazdan gel."

Kova dolusu çocuk ayakkabısı.

At kılından yapılma baston.

İçinden çok eski parşömenler taşan dolap.

Yaşlı bir adam yüzüne benzeyecek şekilde yapılmış bir kumaş maske.

Farklı boyutlarda yedi erekte organı olan ahşap adam heykeli.

Odaklanmaya çalıştı fakat zihni sürekli ezberlediği hikâyelere kayıp duruyor, bu nesnelerin binlerce Kıta efsanesinin hangisinde yer aldığını bulmaya çalışıyordu. *Şu, düğümün içinde bir fırtına saklayan ve çözüldüğünde sonsuz yağmur getiren ilmek mi? Şu, Taalhavras'ın meclisindeki hovtarikin goblenleri canlandıran arpı olabilir mi? Ve şuradaki Voortya tarafından yapılmış olan kırmızı ok mu, hani dev bir dalganın karnına saplanıp onu sakin bir akıntıya dönüştüren?*

"Hayır," dedi Sigrud'un sesi. "Hayır. Öyle değil."

"Sigrud?" dedi Shara. "İyi misin?"

Birkaç metre öteden kısık sesli bir uğultu geldi.

"Hayır!" dedi Sigrud. "Bu bir yalan!"

Shara hızla koridorun sonuna doğru gidip Sigrud'u gözlerini karşındaki rafta duran kadife kaplı kutunun içindeki siyah renkli, parlak, küçük bir küreye dikmiş halde buldu.

"Sigrud?"

"Hayır," dedi küreye. "Oradan ayrıldım. Ben... Ben artık *orada* değilim."

"O iyi mi?" diye seslendi Mulaghesh.

"Sigrud, beni dinle," dedi Shara.

"Öldüler çünkü" –bir açıklama bulmaya çalıştı– "çünkü bana *zarar vermeye* çalıştılar."

"Sigrud..."

"Hayır. Hayır! Hayır, yapmayacağım!"

Camsı siyah küre kadife kutunun içinde hafifçe sola döndü; Shara başını yana eğen bir köpek gibi göründüğünü düşündü: *Neden?*

"Çünkü *ben*," dedi Sigrud güçlü bir sesle, "o *değilim*. Bir *kral* değilim!"

"Sigrud!" diye bağırdı Shara.

Adam gözünü kırpıştırdı. Siyah küre kadife kumaşın içine birazcık daha gömüldü; oyun arkadaşını kaybettiği için üzülmüş gibiydi.

Sigrud yavaşça dönüp kadına baktı. "Ne...? Ne oldu?"

"Buradasın," dedi. "Burada, benimle birlikte Depo'dasın."

Sigrud sarsılmış halde şakaklarını ovdu.

"Buradaki şeyler... Çok tuhaflar," diye açıkladı kadın. "Sanırım sıkılmışlar. Ve birbirlerinden... besleniyorlarmış. Küçük bir gölette hapsolmuş balıklar misali."

"Kayıp bir şey görmedim," diye homurdandı. "Raflar oldukça dolu. Hatta *fazlasıyla* dolu."

"Ben de göremedim," diye yükseldi Mulaghesh'in sesi yan koridordan. "Merdivenlere tırmanmamızı beklemiyorsun, değil mi?"

"Merdivenler yerinden oynatılmış gibi görünüyor mu?" diye sordu Shara. "Yerdeki toza bak."

Bir duraksama oldu. "Hayır."

"O zaman aldıkları şey alttaki raflardan birindeydi."

Shara dikkatini en alttaki raflara vererek araştırmaya devam etti.

Dört pirinç lamba. Cilalı ahşaptan boş bir pano. Oyuncak bebekler. Ortada ne iplik ne de çeviren biri olmasına rağmen tekerleği hafifçe dönen bir çıkrık.

Ardından sonunda gördü, hemen karşısında...

Boş bir yer.

Belki de boş görünen bir yer. En azından orada herhangi bir şey göremiyordu.

Shara düşündü, *Kayıp bir şey mi var?*

Boş yere doğru ilerledi. Göz ucuyla rasgele yerleştirilmiş eşya-

lar görmeye o kadar alışmıştı ki altında ne olduğuna bakmıyordu. Ama raftaki boşluğa doğru ilerlerken kısa bir an için, *Yerde parlayan bir şey mi gördüm?* diye düşündü.

Bir kablo olabilir mi?

Bir şey ayak bileğine dolandı; bileğini çektiğinde kırıldı... hafif bir çık sesi duyuldu!

Yan taraftaki koridordan metal çınlaması geldi; çelikten ufacık bir anahtar tahta döşemede zıpladı.

Anında Sigrud gürledi, "*Yere yatın! Hemen!*"

Sağ tarafındaki koridoru siyah bir duman kapladı.

Ardından turuncu alevler vahşi çiçekler misali açtı ve bir patlama oldu.

Shara'nın sağ yanına bir ısı dalgası çarptı. Yerden yükseldi. Yanında duran raflara çarpıp kadim hazinelerin uçuşmasına neden oldu: Sonsuz sayıda altın sikke kusan deri bir çanta havada takla attı; soluk renkli şeritleri olan bir flama yere düşüp bir sürü yaprağa dönüştü.

Toz, metal ve yaşlı ahşap parçaları çevresinde dönüp duruyordu. Yere yığıldı ve bir raftan destek alsa da kalkamadı.

Isı sağ tarafını dağlıyordu. Duman, ışık huzmesine sığınan bir kara kedi misali döne dolana tavana doğru ilerliyordu.

Sol tarafında duran Taalhavras'ın heykeli raftan düştü. Sigrud güçlükle ilerlese de yanına geldiğinde o da diz çökmek zorunda kaldı.

"Sen iyi misin?" diye sordu. Kadının başının yanına dokundu. "Saçlarının bir kısmı gitmiş..."

"Nasıl bir lanet olasıca mucizeydi," dedi nefes nefese, "bu?"

"Mucize değildi," dedi adam. Dönüp yayılmakta olan alevlere baktı. "Bir mayındı. Sanırım yangın çıkarmak içindi ya da düzgün patlamadı."

Mulaghesh'in, "Orada neler oluyor?" diye bağıran sesi duyuldu.

Karanlıkta bir yerlerden birçok tiz ses cıvıldadı.

Alevler tozlu zemin üzerinde hızla ilerleyip bir rafa sıçradı ve battaniyeye sarılı cesedi ele geçirdi.

"Gitmemiz gerek," dedi Sigrud. "Burası o kadar kuru ve eski ki... hemen yanıp kül olacak."

Shara büyüyen alevlere baktı. Sağ tarafındaki raf tamamen alevler içindeydi. "Boş bir yer vardı," diye mırıldandı, "ilerideki rafta. Oradan bir şey çalınmış." İşaret etmeye çalıştı: Parmağı sarhoş gibi havada dolanıp durdu.

"Gitmemiz gerek," dedi Sigrud tekrar.

Karanlıkta hafif patlamalar oluyordu. Ateşin içindeki bir şey tiz çığlıklar atıyordu.

"Orada *ne dönüyor?*" diye gürledi Mulaghesh.

Shara, Sigrud'a baktı. Başıyla onayladı.

Adam çaba sarf etmeksizin onu omzuna attı. Mulaghesh'e, "Gidiyoruz!" diye bağırdı.

Sigrud koridoru koşarak aştı, sağa döndü ve kestirme yoldan taş kapı çerçevesinin olduğu yere vardı.

Yükselen raflardan oluşan orman, yakut kırmızısı parıldıyordu.

Onlarca yıl, diye düşündü Shara. *Yüzlerce yıl. Hatta daha fazlası. Yok oldu. Hepsi yok oldu.*

***

Yeryüzü Kürsüsü'ne döndüklerinde Sigrud Shara'yı yere bıraktı.

Kadın öksürdü ve zayıf bir sesle sordu, "Ne kadar kötü durumdayım?"

Adam el ve ayak parmaklarını oynatmasını istedi. Shara söyleneni yaptı. "Güzel," dedi adam. "Genel olarak iyisin. Kaşının büyük bir bölümünü kaybetmişsin. Saçının da bir kısmını. Ve yüzün kıpkırmızı. Ama yanmamış... en azından ciddi bir şekilde. Şanslısın." Başını kaldırıp kapı çerçevesinin diğer tarafındaki cehenneme baktı. "Bu tuzağı kim kurduysa ne yaptığını bildiğini sanmıyorum. Ama duyduğumda..." Başını iki yana salladı. "Dünyada o sesi çıkaran tek şey var."

Mulaghesh askerlerinden birine doğru eğildi ve kesik nefesler arasında bir puro daha yakmaya çalıştı. "Yani o orospu çocukları Depo'ya *mayın* mı döşemişler? Onları takip etmeye kalkarsak diye mi?"

Kapı çerçevesinden kavurucu bir sıcak geliyordu.

Her seferinde, diye düşündü Shara, *benden bir adım önde oldular.*

"Hadi şu lanet olasıca tüneli çökertelim de," dedi Shara, "bu lanet olasıca yerle işimiz bitsin."

***

Depo'nun karanlığındaki efsaneler ve hazineler alevler içinde öldü. Binlerce kitap küle döndü. Tablolar alevler tarafından içten dışa yendi. Raflar boyunca yerleştirilmiş mumlarının erimesiyle oluşan balmumu göletleri ahşap kaplamalar boyunca kıvrımlı gökkuşakları misali yayıldı. Gölgelerin derinliklerinde görünmez bir ses kederle hıçkırdı.

Fakat tüm nesneler yok olmadı.

Rafta duran büyük kil testi ısıyla yıkanıyordu. Parlak yüzeyi siyah ve narin birçok fırça darbesiyle kaplıydı: güç, kapsama ve bağlama mühürleri.

Mürekkep artan sıcaklıkla kabarcıklar çıkardı, çatladı ve soldu. Tıpasının çevresini saran balmumu eridi ve testinin yanına damladı.

Şişenin içindeki bir şey kükreyerek hapishanesinin yavaş yavaş yok olmaya başladığını fark etti.

Testi ileri geri sallanmaya başladı. Durduğu raftan düşüp yerde parçalara ayrıldı.

Testi karanlıkta patladı. İçindeki şey hızla genişleyip rafları domino taşları gibi devirdi. Testinin mahkumu neredeyse Depo'nun tavanına değene kadar büyümeye devam etti.

Tek sarı göz, alevleri, dumanı ve yanan rafları süzdü

Tiz bir ses muzaffer bir öfkeyle inledi: *Özgürüm! Sonunda özgürüm! Sonunda özgürüm!*

Size karşı naziğim çocuklarım çünkü sizi seviyorum.

Ama sevgi ve nezaket saflığı doğurmaz: Saflık cefa, ceza ve aydınlanmayla kazanılır. O yüzden bu kutsal varlıkları yarattım ki yolunuzu bulmaya yardım etsinler ve size benim öğretmeye içimin elvermediği şeyleri öğretsinler:

Ukma, gökleri aşan, duvarlarda yürüyen, izleyen ve fısıldayan. İçinizdeki sizin göremediğiniz zayıflıkları görür ve üstesinden gelene kadar sizi onlarla savaştırır.

Usina, yolcu ve gezgin, pencereden sızan ve kül kadın. Zavallı, biçare birini görürseniz dikkat edin çünkü o Usina olabilir ve intikamı uzun ve acılıdır.

Saflaşamayacaklar, pişman olmayacaklar, hepimizin kalbinde yaşayan utancı bilemeyecekler için de Urav var; deniz canavarı, nehir yüzücüsü, karanlık yerlerin bir sürü dişi ve tek bir parlak gözü olan sakini. Işığa kör olan o günahkârlar ebediyen onun karnında kalacak; benim doğruluğumu, bağışlayıcılığımı ve sevgimi anlayıp bilene kadar onun hor gören bakışıyla yanacaklar.

–KOLKASHTAVA, ÜÇÜNCÜ KİTAP

ACIYI TADACAKSIN

Vod Drinsky, Solda'nın kenarında oturmuş kendini aslında hissettiği kadar sarhoş olmadığına ikna etmeye çalışıyordu. Erik şarabı testisinin çoğunu bitirmişti ve kendisine eğer çok sarhoş *olsaydı* şarabın tadının daha yoğun ve ekşi geleceğini söylüyordu, oysaki şarabın ağzında bıraktığı lezzet hâlâ çok güzel ve tatlıydı. Soğukta hayatta kalabilmek için şaraba *ihtiyacı* vardı; baksanıza nefesi nasıl da donuyordu! Solda'daki koca buz kütlelerine bir bakın, cam kadar ince ve şeffaf noktalarında siyah su nasıl da kabarıyordu! Böylesine soğuk bir gecede hazzı için affedilmesi gerektiğini düşünüyordu, haksız mıydı?

Batıya, Bulikov'un ayışığında devasa beyaz uçurumlar misali parlayan duvarlarına doğru baktı. Onlara ters ters bakarak şöyle

dedi: "Öyle olması gerek!" Geğirdi. "Affedilmem *gerek*."

İzlerken bir tuhaflık olduğunu, arkasındaki tepede turuncu bir ışığın parıldadığını fark etti.

Bir yangın. Tesisteki depolardan biri yanıyor gibi görünüyordu.

"Hayda." Kafasını kaşıdı. Birini aramalı mıydı? Şu an için bu zor bir görevmiş gibi geliyordu, o yüzden şarabından bir yudum daha alıp tekrar, "Hayda," dedi.

Depo tesisinin çevresindeki tel örgüde karanlık bir gölge belirdi. Devasa bir şeyin gölgesi.

Uzun cırtlak bir çığlık yükseldi. Karanlık şekil tel örgüye akın etti; metal teller gerilip arp telleri misali koptu.

Kocaman bir şey tepeden hızla indi. Vod bunun bir ayı olduğunu varsaydı. Bir ayı olmak *zorundaydı* zira sadece bir ayı bu kadar büyük olur, bu kadar gürültülü nefes alır ve kükrerdi... Fakat çıkan sesler ayıdan çok ama çok daha büyük bir şeyden geliyormuş gibiydi.

Ağaçların başladığı yere geldi ve sıçradı.

Vod'un sarhoş gözleri onu sadece bir anlığına gördü. Tütüyordu... belki de yukarıdaki yangından kaçmıştı. Fakat dumanın içinde kalın ve bombeli bir şey gördüğünü sandı, ayışığında parlayan bir sürü pençesi ve dokunacı olan bir şey.

Gürültülü bir çatırt sesiyle nehrin buz kaplı yüzeyine daldı ve altındaki karanlık sulara gömüldü. Vod buzun altında bir şeyin kıpırdandığını gördü: Artık yaratık yosun tutmuş güzel bir çiçek gibi uzun ve akışkan görünüyordu. Zarif bir hamleyle akıntının tersine, Bulikov'un duvarlarına doğru ilerlemeye başladı. Yaratık dönerken üzerinde yumuşak sarı bir ışığın yandığını gördü ve bu hafif fosforlu ışık onu çok rahatsız etti.

Yaratık nehrin ilerisinde yok oldu. Vod kırık buza baktı: En az altmış santim kalınlığındaydı. Demek ki delip geçen yaratık son derece ağırdı...

Vod testisini kaldırıp kokladı ve bu markayı tekrar almayı isteyip istemediğinden emin olmaksızın ağzına götürdü.

***

Fivrei ve Sohvrena, Solda Köprüsü'nün altındaki küçücük bir barakada soluk bir lambanın yanında oturuyorlardı. Solda'da balık tutmak için tuhaf bir zamandı ama bu iki adam çok az kişinin bildiği bir sırrı biliyorlardı: Köprünün hemen altındaki Solda'nın en geniş ve derin yerinde onlarca alabalık toplanıyordu, Fivrei'nin iddiasına göre sıcaklık ve yemek bulmak için oraya gidiyorlardı. "Rüzgârdan mümkün olduğunca uzağa kaçıyorlar," diyordu siyah misinasını küçük deliğe her bıraktığında.

"Ve," diye homurdandı Sohvrena, "akıllılar."

"Söyleniyor musun? Dün gece kaç tane yakaladın?"

Sohvrena eldivenli ellerini asılı duran mangalın içindeki ateşe uzattı. "Altı," diye itiraf etti.

"Peki ya önceki gece?"

"Sekiz. Yakaladığım balık miktarını kaybettiğim ayak parmaklarımla karşılaştırmalıyım."

"*Peh*," dedi Fivrei. "Gerçek bir balıkçı sert malzemeden olmalı. Bu bir erkek işi. Erkek olmak lazım."

Ama bir adamın diğer işi de, diye düşündü Sohvrena, bir kadının yumuşacık sıcak kolları arasında olmak. Burada değil de orada olmayı dilediği için yeterince erkek sayılmayacak mıydı?

Baraka hafif bir tıkırtıyla doldu.

"Bir şey mi yakaladın?" diye sordu Sohvrena.

Fivrei buzdaki on beş santimlik deliğe sarkıttığı oltasına baktı; siyah misinanın üzerindeki beyaz bayrak hafifçe titriyordu. "Hayır," dedi. "Belki yemle oynuyorlardır."

Tıkırtıya biri ellerini cam bir plakaya sürttüğünde çıkana benzer tiz bir gıcırtı da eklendi. Sohvrena bu konuda yorum yapmaya fırsat bulamadan kendi oltasının ucundaki bayrak da dans etmeye başladı. "Benimkinde de aynı," dedi. "Bir şey yakalayamadım ama... hareket ediyor."

Fivrei siyah misinasına asıldı. "Belki yanılıyor... Dur." Misinaya tekrar asıldı. "Bir şeye takılmış."

Sohvrena, Fivrei'nin oltasının ucundaki bayrağın oynamasını izledi. "Bir şey yakalamadığına *emin* misin?" diye sordu.

"Gelmiyor. Sanki bir taşa takılmış gibi. Şu sinir bozucu gıcırtı da *nesi*?"

"Belki rüzgârdır?" Sohvrena merakla kendi misinasına asıldı. Gelmiyordu. "Benimki de aynı durumda. İkimizin oltası da mı bir şeye takıldı?" Başını iki yana salladı. "Birkaç dakika önce oltalarımızda hiçbir şey yoktu."

"Belki de akıntıyla gemi enkazı sürüklenmiş ve oltalarımıza dolanmıştır."

"O zaman neden misinalarımız kopmadı?" Sohvrena altlarındaki buzu inceledi. Bu belki de hayal gücünün bir oyunuydu ama bir noktadan yumuşak sarı bir parıltı geldiğini gördü.

"O da ne?" dedi işaret ederek.

Fivrei durumu kavramak için biraz zaman harcadıktan sonra sarı ışığa baktı. "O *da* ne?"

"Ben de onu sordum."

İki adam da önce ışığa sonra birbirlerine baktılar.

Mangaldaki ateş buzun üzerindeki karın bir kısmını eritmişti; ayağa kalkıp buz daha şeffaf hale gelene kadar geri kalanını da tekmelediler.

Fivrei'nin nefes kesildi. "Bu da...? Gökler aşkına, nedir...?"

Tam altlarında, buzun diğer tarafına hapsolmuş bir şey vardı. Sohvrena'nın aklına bir zamanlar görüp kıyıya götürdüğü deniz-yıldızı geldi fakat bu şey, neredeyse on metre olan çapıyla hem çok daha büyüktü hem de bazıları kalın, bazıları ise ince ve narin olan bir sürü fazladan kola sahipti. Tam ortasında parlak bir ışık ve bir sürü diş barındıran, siyah dişetlerini gıcırdata gıcırdata buzu emen bir ağız vardı.

Tıkırtılar ve patırtılar arttı. Sohvrena canavarın kollarının ucuna bakıp bir sürü minicik pençenin altlarındaki buzu mükemmel bir daire şeklinde kazıdığını gördü.

"Ah, hayır," dedi Sohvrena.

Işık iki kez sönüp yandı. Sohvrena, *Bir göz. Bu bir göz.* diye düşündü.

Büyük bir çatırtıyla altlarındaki buz kırıldı ve bin dişe ev sahipliği yapan ağız sessizce açıldı.

***

Vohskoveney Çay Dükkânı, havalar soğuduğunda hep çok iyi iş yapardı; Magya Vohskoveney, müşterileri çeken şeyin çayın kalitesi değil de –zira kadın çay demleyicilerinin bir dizi yeteneksiz sersemden başka bir şey olmadığı görüşündeydi– normal havalarda mekânı boğucu hale getiren sonsuz su buharının, kaynayan kazanların ve ortalığı aydınlatan düzinelerce küçük gaz lambasının karakışta dükkânı son derece davetkâr bir yere dönüştürmesi olduğunu biliyordu.

Kıta'daki çay ticareti son yıllarda çok artmıştı: Daha önceleri zevksiz Saypurilerin tuhaflığı olarak görülen alışkanlık Kıta'nın ikliminin her yıl gitgide soğumasıyla çok daha çekici bir hal almıştı. Ayrıca Magya çoğu kişinin unuttuğu eski bir bitkisel tedaviyi keşfetmişti: Bir avuç haşhaş tohumuyla demlenen çaylar diğerlerine göre çok daha... *rahatlatıcı* oluyorlardı. Bu gizli tarifi uygulamaya başladıktan sonra Magya'nın işleri dörde katlanmıştı.

Magya mutfak kapısından gözlerini kısarak kalabalığa baktı. Müşterileri masalarına kendilerine sığınacak bir yer arayan mülteciler gibi tutunuyorlardı. Saçları sıcaktan kabarıyor, bukle bukle oluyor ve parıldıyordu. Pirinç lambalar ıslak ahşap duvarlara toprak rengi ışık prizmaları yansıtıyordu. Normalde uzanan nehrin manzarasına bakan doğudaki pencereler o kadar buğulanmıştı ki kremayla kaplanmış gibi görünüyorlardı.

Barda oturan bir adam fincanını gevşekçe tutmuş bir baykuş gibi göz kırpıp duruyordu; Magya bir komiyi durdurup başıyla adamı işaret ederek, "Çok fazla," dedi ve oğlanı oraya gönderdi.

"Bu saate göre işler iyi," dedi garsonlarından biri alnındaki teri silmek için durarak.

"Aslına bakarsan fazla iyi," dedi Magya. "İkinci kat balkonu hariç her yer dolu."

"Bu nasıl *fazla* iyi oluyor?"

"Açgözlülüğün bilgeliğin önüne geçmesine izin veremeyiz, aşkım." Magya parmağıyla çenesine hafifçe vurarak düşündü. "Gelecek hafta özel harman kullanmak yok."

Garson şaşkınlığını gizlemeye çalıştı. "*Hiç* mi?"

"Hiç. Herhangi bir şüphe çekmemeyi tercih ederim."

"Ama insanlar çayın... *kalitesinden* şikayet etmeye başladığında ne diyeceğiz?"

"Diyeceğiz ki," diye cevapladı Magya, "yeni bir tür varil kullanmamız gerekti ve bu tadı etkiledi. Ne biliyim, Saypur'un ticaret kanunlarından biri yüzünden olduğunu söyleriz. Buna inanırlar. Ve sorunu kısa süre içinde çözmeye çalıştığımızı."

Garson barda oturan, kolunu oldukça uçarı ve kıvrımlı genç bir kadına dolamış orta yaşlı bir adam tarafından kabaca çağırıldı. *Büyükannemin zamanında,* diye düşündü Magya, *halk içinde böyle davranmak kırbaçlanmayla sonuçlanırdı. Zaman nasıl da değişti...* "Hadi," dedi. "Onlara ağızlarını dolduracak bir şey ver de çeneleri kapansın."

Garsonu uzaklaştı. Magya'nın sürekli bir sorun arayan gözleri üst balkondaki bir şeye takıldı: Lambalarındaki ateşlerden biri titremeye başlamıştı.

Homurdanarak merdivenleri tırmandığında yanıldığını fark etti: Lambanın alevi titreşmiyor, lamba onu tutan zincirde oltaya takılmış bir balık gibi zıplayıp duruyordu.

"Neler olu...?" Magya kafasını kaldırıp ışığın asılı olduğu zincire baktı.

Kadın huşu içinde izlerken ışık resmen tavandaki biri onu çekiyormuşçasına *yükseldi*. Alçı tavanda çatlaklar oluşmuştu ve çok fazla ağırlık altında kalan bir buz kütlesinde olacağı gibi yayılıyorlardı.

Magya içgüdüsel olarak pencereden dışarıya bakmaya yeltendi fakat camların buğu yüzünden opaklaştığını hatırladı... Oysaki yine yanılıyordu: Bir şey doğu pencerelerindeki buğunun bir kısmını dışarıdan silmişti.

Bunu ne yapabilir ki, diye düşündü Magya, *nehrinden on metre yukarıdayız?*

Pencereye gitti ve içerideki nemi silip camdan dışarıdaki bulanık görüntüye baktı.

İlk gördüğü şey aşağıdaki nehir kıyısında duran tek bir sarı ışıktı.

İkinci gördüğü şey ise dükkânın duvarına yapışmış kocaman, siyah, parlak şeydi; katrana bulanmış ağaç köklerini andıran bu şey yavaş yavaş uzayıp kendini duvara daha da yapıştırıyordu.

Üçüncü gördüğü şey tam karşısındaydı: Camın diğer tarafında siyah, cılız bir parmak olduğu ortaya çıkan şey yükseldi ve ucundaki koyu renk pençe öne uzanıp cama nazikçe bir kez vurdu.

"Ne...?" dedi Magya.

Ardından bir şimşek çaktı, alçı tozu ve ahşap parçaları bir yağmur gibi yağdı ve çatıyla üst kattaki duvarın tamamen yıkılmasıyla Vohskoveney Çay Dükkânı'nın değerli nemi hızla yükselip kış gecesine katıldı.

Magya rüzgâr üzerine saldırırken gözlerini kırpıştırdı. Müşterilerinin çoğu çığlık atamayacak kadar sersemlemişti ama bazıları seslerini bulmayı başardı. Alt katın duvarı da çatıya ayak uydurdu, parçalanıp donuk nehre dökülürken yanına ikinci kat balkonunu –ve Magya Vohskoveney'yi– aldı.

Magya düşerken birçok müşterisinin kaderinin de kendisininkiyle aynı olduğunu gördü. *Bir avuç yumurta misali*, diye düşündü delice, *buzun üzerinde kırılıp gideceğiz.* Fakat döne döne düştüğü o sonu gelmez saniyeler sırasında buzun orada olmadığını gördü: Orada sadece sarı bir ışık, hareket eden bir sürü dokunaç ve titreşerek açılan çok dişli bir ağız vardı.

***

"Eldeki askerlerin *hepsini* o yangın ekiplerine yardıma gönderin dedim!" diye bağırdı Mulaghesh alt kata. "Telgrafta bunun önemini mümkün olduğunca çok vurgula! Ve onbaşına de ki eğer kendi askerlerini böyle bir göreve göndermekte gönülsüz davranırsa sonuçları *korkunç* olur!"

Shara ofisinde irkildi. Mulaghesh alt kattaki elçilik ofislerini tamamen ele geçirmiş her telgraf makinesine emirler yağdırıp her girişe asker dikiyordu. Normalde bunu kendi makamında yapmalıydı fakat elçilik çok daha yakındı. "Sagresha Kalesi'ndeki General Noor'la bağlantıya geç," diye bağırdı Mulaghesh. "Bundan haberdar edilmeli ve ona elinden gelen tüm desteğe ihtiyaç duyduğumuzu söyle. Bir haber aldığın anda bana bildir, özellikle rahatsız *edilmemem* gerektiğini söylemişsem dahi!"

Shara şakaklarını ovdu. "Denizler aşkına," diye mırıldandı,

"bu kadın başka bir ses düzeyinde konuşamaz mı?" Shara'nın bu felaketle uğraşma işini Mulaghesh'e bırakmakla ilgili bir sorunu yoktu zira teknik olarak bu zaten onun yetki alanına giriyordu ve Shara'nın onun işine karışmamak için yeterince nedeni vardı. Fakat içten içe hem Mulaghesh'in hem de diğerlerinin gitmesini diliyordu.

Sigrud onun ofisinin köşesinde oturmuş siyah bıçağını biliyordu. *Hırş-hırş* sesleri Shara'ya zihninde yankılanmaya başlayacakları kadar yüksek geliyordu.

"Bunu şu an yapmak zorunda mısın?" diye sordu.

Sigrud bıçağı biraz daha yumuşak hareket ettirdi. "Keyfin yerinde gibi."

"Bu gece neredeyse havaya uçuyordum."

Omuz silkti ve bıçağa tükürdü. "Bu bir ilk değil."

"Ve yüzlerce yıllık paha biçilemez tarihi yakıp kül ettik!" diye tısladı bağırmaya cesaret edemeyerek.

"Ee?"

"Eesi... Profesyonel hayatım boyunca *hiç* böyle bir başarısızlığım olmamıştı! Ve başarısızlıktan hoşlanmıyorum. Buna *alışık değilim.*"

Adam düşünürken *hırş-hırş* sesleri yavaşladı. "Daha önce böyle bir hatayla karşılaşmadığımız doğru."

"Hata mı? Bulikov'a adım attığımızdan beri hatadan başka bir şey yapmadık!" Shara kafasına viskiyi diken bir deniz edasıyla çayından içti.

"Sanırım tüm hatalarımızı tek seferde yapmak iyi bir şey."

"İyimserliğini takdir edemiyorum," dedi Shara. Neredeyse buraya geldiğimize bile pişmanım."

"Neredeyse mi?"

"Evet, neredeyse. Çünkü bu görev her ne kadar... *boka sarmış* olsa da Bakanlık'tan başka birine bu konuda güvenemezdim. Komalta burada olsaydı neler olurdu bir düşün ya da Yusuf!"

"O ikisinin hâlâ hayatta olduklarını bile bilmiyordum. Şu âna kadar kendilerini öldürtmeyi başarmış olacaklarını sanmıştım."

"Aynen öyle!" Shara ayağa kalktı ve pencereye gidip onu iterek açtı. "Hava almam gerek. Beynimin içi bir sürü *sesle* dolu-

yor!" Bir anlığına nefes alıp dinledi ve yorgun yorgun gözlerini ovuşturdu. "Dışarıdaki sokaklar bile bağırıp duruyor! Şu lanet olasıca şehirde sessiz tek bir yer bile..." Sesi azalarak kesildi. "Bir dakika, saat kaç?"

Sigrud pencerenin yanında ona katıldı. "Geç. Bu kadar ses için çok geç." Kafasını hafifçe yana eğdi. "Ve *gerçekten de* bağırıyor. Abartmıyormuşsun."

Shara Bulikov'un karanlık sokaklarını inceledi. "Neler oluyor?"

Gecenin içince bir çığlık daha yankılandı. Dışarıdaki sokaktan biri koşarak ve anlaşılmaz çığlıklar atarak geçti.

"Hiçbir fikrim yok," dedi Sigrud.

Alt katta Mulaghesh, General Noor'a öfkeli bir cevap yazdırıyor, bunun doğrudan bir saldırı *olmadığını* zira böyle bir şeyin güvenlik zafiyeti anlamına geleceğini fakat *acil* desteğe ihtiyaç duyduklarından Noor'un doğrudan bir *saldırıymış* gibi cevap vermesi gerektiğini açıklıyordu.

Shara pencereyi sonuna kadar açtı. Nehir tarafından bir gümbürtü geldi. Çatıların üzerine beyaz bir toz bulutu yükseldi. "Az önce bir *bina* mı yıkıldı?" diye sordu.

Artık sokakta koşan daha fazla insan vardı. Pencereler mum ışığıyla aydınlandı ve kapılar savrularak açıldı. Bir adam avazı çıktığı kadar bağırıyor, tekrar tekrar sorunun ne olduğunu soruyordu. Sonunda biri ona cevap verdi: "*Suda bir şey var! Suyun içinde!*"

Shara Sigrud'a baktı fakat sadece, "Ne?" diyebildi.

Ardından alt kattan bir bağırış yükseldi: "Shara!" diye seslendi Mulaghesh. "Seni rahatsız etmeye gelen bir gerzek var!"

Shara ve Sigrud aşağıya indiler. Pitry yanında oldukça gergin görünen bir Bulikov polis memuruyla girişte bekliyordu.

"Bulikov Polis Merkezi'nden bir mesaj var," dedi Pitry, "Komiser Nesrhev, Elçi Thivani'ye göndermiş."

"Şu adamı gönder," dedi Mulaghesh. "Yeterince boka battım."

Shara sakinleşmeye çalıştı ama başaramadı. "Sorun nedir?"

Memur yutkundu ve terledi. "Ah, şey, nehir kenarındaki tüm konut ve binaları boşaltıyoruz. Elçilik de öncelikli binalardan"

–bunu *Zaten bunu iletme görevi* bana düşmese olmazdı, dermiş gibi söylemişti– "o yüzden hepinizin hemen dışarıya çıkması gerekiyor."

Mulaghesh başka bir iletişimi tamamlayıp yanlarına geldi. "Bir dakika, ne saçmalıyorsun sen? Hiçbir yere gitmiyoruz."

"Şey... Komiser Nesrhev..."

"Başarılı ve iyi bir memur ama bize karışamaz. Burası Saypur toprağı."

"Bunun... bunun bilincindeyiz, Vali ama sizin ve elçinin binayı terk etmesi *ehemmiyetle* öneriliyor."

"Neden?" diye sordu Shara.

Memur dört kat daha fazla terlemeye başladı. "Biz... Şey, henüz tam olarak emin değiliz."

"Bunun dışarıda olanlarla bir ilgisi var mı?" diye sordu Shara.

Memur isteksizce başını sallayarak onayladı.

"Peki, dışarıda *ne* oluyor?"

Memur onlara söyleyip söylemek konusunda kararsız kalmış gibi göründü ve ardından yüz kızartıcı bir şey itiraf edecekmişçesine omuzlarını indirdi. "Solda Nehri'nde... bir şey var," dedi. "Büyük bir şey."

"Ve?"

"Ve o şey... insanları öldürüyor. Onları nehir kenarından kapıveriyor."

Mulaghesh alnını ovdu. "Ah, denizler aşkına..."

"Kıyıya gelip binalara bile saldırdı," dedi memur. "Çok... büyük. Ne olduğunu bilmiyoruz ama nehir kenarındaki tüm binaları boşaltıyoruz. Buna elçilik binası da dahil."

"Peki bu yeni mi başladı?" diye sordu Shara. "Geçtiğimiz birkaç saat içinde mi?"

Memur başıyla onayladı.

Shara ve Sigrud bir anlığına sessizce iletişim kurdular. Shara'nın gözleri, *Depo'dan mı?* dedi ve Sigrud başını memnuniyetsizce salladı: *Kesinlikle.*

"Haber verdiğiniz için teşekkürler, Memur Bey," dedi Shara. Elini uzattı ve Sigrud kabanını ona attı. "Kısa süre içinde elçilikten çıkacağız. Nesrhev şu an nerede?"

"Solda Köprüsü'nde, o şeyi gözlüyor," dedi memur. "Ama bunu neden..."

"Mükemmel." Shara kabanını giydi. "Memnuniyetle ona katılırız."

***

Solda Köprüsü'nün alçak duvarları soğuk rüzgâra karşı hiçbir koruma sağlamadığından herkes mümkün olduğunca yere çökmüştü. Shara her yanını kürklerle örtmüş ve ayaklarını kauçukla sarmış olmayı diledi; elçilikten çıktıklarından beri aralıksız küfreden Mulaghesh'in küfürleri ise daha titrek çıkmaya başlamıştı. Komiser Nesrhev duvara yaslanarak oturmuş nehir boyunca uzanan sokaklarda ve evlerde gizlenmiş memurlarından gelen mesajlar ve ulaklarla ilgileniyordu. Sadece Sigrud yüzünü açıkta bırakmıştı; diz çökmüş şekilde buz gibi rüzgâra karşı uzanan geniş ve donuk nehre bakıyordu.

Shara duvarın üzerinden baktı. Solda, buzun üzerindeki tam yuvarlak ve yarım ay şekildeki deliklerle bir yapbozu andırıyordu. Batı kıyısındaki iki binanın yüzeyleri ve duvarları tamamen yıkılmıştı: Beyaz kireç taşları lor peyniri misali paramparça halde çamurun üzerine yayılmıştı. "Peki orası..." diye sordu Shara. "Saldırdığı yer orası mı?"

"Evet," dedi Nesrhev. "Biz görmedik. Çok geç haber aldık. O şey her ne ise köprüye saldırmamış olması bir muci..." –kendini durdurdu ama Shara elini sallayarak geçiştirdi– "çok *iyi bir şey*. Gerçi köprünün ona dayanabilecek kadar sağlam olduğunu umuyoruz. Yedi kilometre boyunca Solda'nın iki yakasını birbirine bağlayan başka yol yok."

"Kaç kişi öldü?" diye sordu Mulaghesh.

"Şu âna kadar yirmi yedi kişinin ölü ya da kayıp olduğu bildirildi," dedi Nesrhev. "Nehrin kıyısından çekilmiş, buzun içine emilmiş ya da evlerinden alınmışlar."

"Vay canına," diye mırıldandı Shara. "Peki... bunu yapan *ne?*"

Nesrhev tereddüt etti. "Bize söylenene göre," dedi yavaşça, "birçok kolu olan bir deniz mahlukatı."

Shara bu bilgiyi hazmetmeye çalışırken bir duraksama oldu; Nesrhev ve memurları ne tepki vereceğini görmek için onu izliyorlardı. "Bir ejderha gibi mi?" diye sordu sonunda.

Nesrhev ciddiye alındığı için rahatlamıştı. "Hayır, bir... bir deniz canavarı gibi. Ama devasa."

Shara düşünürken başıyla onayladı. Çok kollu bir deniz yaratığı, diye düşündü. *Olabileceği şeylerin listesi oldukça sınırlı...*

"Ee, bu lanet olasıca şeyin ne olabileceğini biliyor musun?" diye sordu Nesrhev.

Shara zarar görmüş binalardan bir parçanın yuvarlanarak şap sesiyle nehre düşmesini izledi. "Birkaç fikrim var," dedi. "Ama... Sadece bu şeyin DN'yi ihlal ettiğine inanıyorum diyelim."

Kıdemli Nesrhev ilk kez şaşırmış göründü. "Bu şeyin İlahi olduğunu mu söylüyorsun?"

"Belki. İlahi her şey iyi ve tanrısal değildi," dedi Shara.

"Peki ne yapacağız?" dedi Nesrhev'in amirlerinden biri. "O şeye ceza mı keseceğiz?"

Sigrud dilini şaklattı.

Shara dikleşti. "Onu görüyor musun?"

"Bir *şey*" –kafasını yana eğip gözünü kıstı– "görüyorum."

Herkes Solda Köprüsü'nün duvarının üzerinden baktı. Güneye doğru onlarca metre ötedeki kalın buz tabakasının altında batı kıyısına doğru ilerleyen soluk sarı bir ışık vardı.

"Mikhail ve Ornost oradalar," dedi Nesrhev endişe içinde. "Kıyıdaki duvarın hemen ardındalar."

Sarı ışık duraksadı. Ardından hafif bir çatırtı ve gıcırtı nehir boyunca yankılandı. Buzun üzerinde birileri buz tabakasını suyun içinden testereyle kesiyormuş gibi geniş bir daire belirirken Shara hayret içinde izledi.

"Viktor," dedi Nesrhev memurlarından birine, "oraya git ve o ikisine *hemen* oradan *uzaklaşmalarını* söyle." Memur koşarak gitti.

Buz dairesi yavaşça battı ve donuk nehrin altına kaydı. *Yani maharetli bir yaratık*, diye düşündü Shara. Sarı ışık dairenin merkezine geldi. Nesrhev üst üste bir dizi küfür sıraladı. Buzdaki delikten küçücük ve incecik bir şey çıktı ve sanki kokluyormuş-

çasına havada döndü. Ardından deliğin kenarından bir sürü ince uzantı –dokunaç mı?– daha belirdi.

Sarı ışık daha derine indi. *Hazırlanıyor*, diye düşündü Shara, *atlayacak...*

Etrafa buz parçaları saçarak sudan sıçradı; o kadar çok su püskürmüştü ki ince damlalar durdukları yere dahi ulaştı.

Nesrhev ve memurları çığlık atmaya başladılar; Mulaghesh elini ağzına götürdü; böyle dehşet verici görüntülere alışık olan Shara ve Sigrud ise sessizce izleyip gözlemlediler.

Tam olarak ne bir denizanası, ne mürekkep balığı, ne de karides sayılırdı. Daha ziyade bunların on metrelik bir birleşimiydi: Siyah kabuklu uzun bir sırtı; –ve belki de– askeri birliklerin mızrakları misali yükselip alçalarak buzu döven, kıyıya dokunmaya yetecek kadar uzun, kımıl kımıl dokunaç yığının içinde gizlenen bir yüzü ve başı olan yarı saydam bir yaratıktı.

Kıyıda iki şekil hareketlendi ve çığlıklar atarak kaçmaya başladı. Biri fazla yavaş kalmış gibiydi; bir dokunaç kırbaç misali ona çarptı ve şekil havada takla attı. "Tüm tanrılar aşkına, *hayır*," diye fısıldadı Nesrhev. Ama bir diğer memur elinde yanan bir meşaleyle gelip onu yaklaşan dokunaca doğru fırlattı. Yaratık bu müdahale karşısında ancak memurun Solda'nın kıyısından uzaklaşıp dokunaçların ulaşamayacağı bir yere kaçmasına yetecek kadar bir süre duraksadı.

Yaratık kıyıya daha da tırmandı ve kuşu andıran tuhaf bir çığlıkla onlara bağırdı. Dokunaçları nehir kıyısını inceliyor, taşlar bulup kaçan memurlara fırlatıyordu. Taşların hiçbiri memurlara isabet etmedi; çoğu talihsiz bir evin çatısında ya da duvarlarında kendine yuva buldu. Ardından yaratık iki kez daha çığlık attı ve gerileyerek tekrar buzun altına girip nehrin akıntısıyla ilerledi.

"*Tanrılar* aşkına," dedi Nesrhev. "*Tanrılar* aşkına. O şey de ne?"

Shara önsezisinin doğru çıkmasından duyduğu memnuniyetle başını salladı. "Sanırım ne olduğunu biliyorum." Gözlüklerini atkısına sildi. *Karanlık yerlerde bekleyen,* diye düşündü. *Ve değersizleri çekerek bir çırpıda yalayıp yutan...* "Bence Komiser Nesrhev, az önce efsanevi Urav'ı gördük."

Kısa bir sessizlik oldu.

"*Urav* mı?" diye sordu memurlardan biri. "*Cezalandırıcı* Urav mı?"

Nesrhev öfkeyle ona baktı, *Kiminle konuştuğunun farkında mısın?* der gibiydi.

"Ters ters bakmayın, Komiser," dedi Shara. "Onun hakkında bilgi sahibi olduğunuzu itiraf etmeniz sorun değil. Böyle bir bilgi DN'ye aykırı *olsa* da. Şu an... *hafifletici sebepler* var."

"Urav'ın bir masal olduğunu sanıyordum," dedi memurlardan biri çekinerek.

"Ah, hayır," dedi Shara. "Kolkan işlerini yapması için İlahi yaratıkları ve hizmetçileri kullanmayı çok severdi. Urav en kötüsü ve en tehlikelisi... muhtemelen de en sevdiği." Sarı gözün buz altında dönüp durmasını, belki de kıyıda günahkâr olup olmadığına bakmasını izledi. *Ve Urav'a göre,* diye hatırladı, *hangimiz günahkâr değiliz ki?* "Derinliklerin yaratığı, bakışları altında sinen lanetli ruhları mideye indirir."

"Peki benim şehrimdeki masum insanları öldürerek ne bok yiyor?" diye sorguladı Nesrhev.

"Buna net bir cevap veremem," dedi Shara ki bu bir yalandı. Ghaladesh'te okuduğu bir şeyi hatırladı: Kolkan'ın bir anda yok oluşundan sonra yaratıcısının denetimi olmadığından Urav'ın delirdiği söylenmişti. Jukov onu yakalamak zorunda kalmış, onu insanların günahlarından damıtılmış bir testi şarabın içine çekip oraya hapsetmişti.

Ve eğer tüm bunlar doğruysa, diye düşündü Shara, *o testinin olabileceği tek yer vardı.*

O kabloya takıldığı için kendine sessizce küfretti. *Kim bilir dünyaya başka neler salıverdim.*

"Böyle bir şeye karşı ne yapabiliriz ki?" diye sordu Mulaghesh.

"Şey," dedi Shara, "bazı aşağı İlahi yaratıklar normal yollarla öldürülebiliyorlar. Hepsinin onları bir yere kadar savunmasız bırakan özellikleri var. Demek istediğim Büyük Temizlik'i düşünün... bıçaklar, mızraklar ve baltalarla yapıldı."

Memurlar yasak konuların böyle ulu orta konuşulmasından rahatsız olduklarından kıpırdandılar. Bazıları öfkeli ve hatta mahcup görünüyordu; Shara sadece birkaç saat önce bizzat aynı başa-

rıyı sergilediğini dile getirmediği için memnun oldu.

"Memurlarımı riske atıp bu şeyi buzun üzerinden vurmaya çalışma fikri hoşuma gitmedi," dedi Nesrhev.

"Zaten sürgüler buzu delemez," dedi Mulaghesh.

"Buzun erimesini beklemeliyiz," dedi Nesrhev, "ya da belki de eritmek için büyük ateşler yakmalı, sonra ne yapabileceğimize bakmalıyız."

"Eriyince ne yapacaksınız?" diye sordu Mulaghesh. "Gemilerden mi saldıracaksınız? Mızraklarla? Balina avlar gibi?"

Nesrhev tereddüt etti; çevresindeki memurlarına baktı fakat hiçbiri bu fikirden hoşlanmış gibi görünmüyordu.

Sigrud sanki zihninde bir şeyleri tartıyormuş gibi dilini saklattı. Ardından, "Onu öldürebilirim," dedi.

Sessizlik oldu.

Herkes yavaşça dönüp ona baktı.

Shara endişeyle onu süzdü: *Bunu başlatmak istediğine emin misin?* Ama Sigrud'un ifadesi anlaşılmazdı.

"Ne?" dedi Mulaghesh. "*Nasıl?*"

"O bir" –Dreyling dilindeki bir ifadeyi tercüme etmeye çalışırken hep yaptığı gibi kabız olmuşçasına bir ifade takındı– "deniz canlısı," diye bitirdi. "Ve ben bir sürü deniz canlısı öldürdüm."

"Yani... sen... *ciddi misin?*" diye sordu Nesrhev.

"Bir sürü deniz canlısı öldürdüm," dedi Sigrud. "Bu farklı..." Urav buzda bir delik daha açmaya niyetlenip sonrasında vazgeçerken meraklı gözlerle onu izledi. "Ama o kadar da farklı değil."

"Adamlarımın tam olarak ne yapmalarını istiyorsun?" diye sordu Nesrhev.

"Adamlarına" –Sigrud düşünceli düşünceli çenesini kaşıdı– "ihtiyaç duyacağımı sanmıyorum."

"Gerçekten *bunun* gibi bir İlahi dehşeti tek başına öldürebileceğini mi söylüyorsun?" diye sordu Mulaghesh.

Sigrud bunu değerlendirdi ve ardından başıyla onayladı. "Evet. Durum benim lehime. Nehir çok geniş değil."

"Solda neredeyse iki kilometre genişliğinde!" dedi Nesrhev.

"Ama bir deniz kadar geniş değil," dedi Sigrud. "Ya da okyanus. Ben onlara alışığım. Buzu da hesaba katınca..." Omuz silkti.

"Son derece olası."

"O yaratık bu gece neredeyse otuz kişiyi öldürdü, bayım," dedi Nesrhev. "Seni öldürmesi de oldukça kolay olur."

"Olabilir. Ama. Öyle olursa da..." Sigrud tekrar omuz silkti. "Ölmüş olurum."

Nesrhev ve diğer memurlar inanmaz gözlerle ona baktılar.

Shara boğazını temizledi. "Bu düşünce zincirine devam etmeden önce," dedi, "Komiser Nesrhev'in onayını istiyorum."

"Bunu neden umursuyorsun ki?" diye sordu Nesrhev. "Eğer adamın gidip kendini öldürtmek istiyorsa bu sana kalmış."

"Şey, tüm Nizamnamelere rağmen buzun altındaki o şey Kıta'nın çoğunluğu tarafından kutsal sayılıyor," dedi Shara. "Sonuçta o kültürünüzün değer gören hikâyelerinde ve efsanelerinde yer alıyor. Kültürel mirasınızın bir parçası. Eğer o şeyi –ki aslına bakarsanız kendisi yaşayan bir efsane– öldürmemizi istiyorsanız bunu açıkça dile getirmeniz gerekiyor."

Nesrhev'ün yüzü ekşidi. "Kendi kıçını kolluyorsun," dedi.

"Olabilir. Fakat Urav *sizin* değerli mitolojinizin bir parçası. *Biz* Kıtalı değiliz. Bazı Kıtalılar için Urav'ı öldürmek tarihi bir sanat eserini yok etmeye eşdeğer olacaktır."

"Fakat şu durumda o sanat eseri ortalarda dolanıp adam öldürüyor," dedi Mulaghesh.

Shara başıyla onayladı. "Aynen öyle."

Nesrhev yüzünü buruşturdu. Ne yapması gerektiğini düşünürken üç polis memuru nefes nefese geldiler: Biri Viktor'du, yani Mikhail ve Ornost'u uyarmak için gönderdiği memur; diğer ikisi de muhtemelen bahsi geçen adamlardı. Bir tanesi kana bulanmış sağ kolunu tutuyordu.

"Mikhail yaralandı," dedi Viktor. "Yaratık kolunu yakaladı ve birkaç parmağını... kopardı."

Nesrhev duraksadı. Buzun altındaki soluk ışığa baktı. Ardından, "İkiniz de merkeze dönün ve revire gidin," dedi. Sigrud'a döndü. "Neye ihtiyacın var?"

Sigrud dönüp nehre baktı. "İhtiyacım olan şeyler," dedi düşünceli düşünceli, "altmış metrelik çekme halatı, otuz metre uzunluğunda üç tomar yelken ipi, bir lamba, bir baltalı kargı, üç

sağlam balık zıpkını ve birkaç litre yağ."

"Birkaç litre ne?" dedi Mulaghesh.

"Yağ," dedi Sigrud. "Hayvansal yağ. Eğer elinizde varsa balina yağı... yoksa dana ya da domuz da olur."

Mulaghesh, Shara'ya baktığında kadın omuz silkti: *Benim de hiçbir fikrim yok.*

Sigrud sakalını sıvazladı. "Ve sonrası için iyi bir ateş. Çünkü bu iş için muhtemelen çıplak olmam gerekecek."

***

"Keten tohumu," dedi Shara ve içinde ılık dana yağı olan kazana attı. "Söğüt otu. Altı boğumlu bir sicim. Ve bir tutam sedir." Dönüp elçilikten getirilen bir el arabası dolusu malzemeye baktı. Nehrin ilerisinden yine çığlıklar yükseldi. Duymazdan geldi. "Tuz ve gümüş... bu biraz daha zor olabilir." Küçücük bir gümüş tatlı kaşığını kaya tuzu torbasının içine atıp torbayı salladı. "Ama umarım iş görür..." Torbayı da kazana attı.

Pitry hem etkilenmiş hem de inanmaz gözlerle onu izliyordu. "Bunun bir işe yarayacağına gerçekten inanıyor musunuz?"

"Umarım yarar," dedi Shara. Bir avuç ararot kamışı alıp onu da kazana attı. "İlahi hizmetçilerin hepsinin tiksindiği özel elementler vardır... Her zamanki gibi bunun İlahlar tarafından *bilinçli* mi yapıldığını –belki de ne olur ne olmaz diye fani müritlerine kendilerini İlahların yarattıklarına karşı savunmak için bir yöntem vermek istemişlerdir– yoksa tamamen kazara mı olduğunu bilmiyoruz, belki de her İlah'ın doğası gereği karşı koyamadığı bir şeydir. Her hâlükarda İlahi yaratıklar bu elementlerden sakınırlar: Nefes darlığına, tenlerinin kızarıp yanmasına, felce ve hatta ölüme neden olurlar."

"Alerji gibi mi?" diye sordu Pitry.

Shara, Pitry'nin Saypuri tarih bilimcilerin yıllardır açıklamakta zorladığı bir şey söylediğini fark edip duraksadı. "Evet. Tam olarak öyle."

"Ve Urav'ın... *tüm* bunlara alerjisi var, öyle mi?"

"Hiçbir fikrim yok. Bunlar İlahi yaratıkların genelde sakındığı

elementler. Umuyorum ki," dedi kazana biraz pelin otu atarken, "bunların bir ya da ikisi onu etkiler. Geniş spektrumlu bir element karışımı diyebiliriz."

Sigrud ve Nesrhev'in memurları işlerini bitirmek üzereydiler: Kalın bir çekme halatını köprünün çevresine dolamayı ve güvenli olması için germeyi başarmışlardı. Shara, Sigrud'un içindeki denizcinin ortaya çıktığını görebiliyordu: Düğümleri saniyeler içinde atıyor, kalın halat tomarlarını omuzlarına yüklüyor, köprüyü ayakuçlarında kancalar varmış gibi ölçüyordu. Üç tomar yelken ipini köprüden aşağıya fırlattı; bir *tak* sesi eşliğinde buza düştüler. Çekme halatının geri kalan otuz metre kadarlık kısmını da buza attı. Urav, şu âna kadar çabalarını görmezden gelmiş, nehrin yaklaşık bir buçuk kilometre aşağısındaki iskeleleri yağmalamayı ve boşaltma emrine kulak asmayanları aramayı tercih etmişti.

Sigrud silahların yağlı kâğıda sarılı durdukları yere yürüdü. Sivri ucu Shara'nın kolu kalınlığında olan bir balık zıpkını aldı; arkasında oldukça kalın bir halata göre yapılmış bir halka vardı. *Bu ne tür bir balık için yapılmış olabilir?* diye düşündü Shara. Sigrud esnekliğini deneyip memnuniyetle başını salladı ve yere diz çökerek parmaklarını baltalı kargı üzerinde gezdirdi. "İyi çelikten," dedi. "İyi işçilik."

"Peki yönteminin akıllıca olup olmadığına yönelik endişe taşımıyor musun?" diye sordu Shara.

"Daha önce benzer şeyler yaptık," dedi Sigrud. "Bunu o kadar farklı kılan ne?"

"Bu, *mhovost* gibi değil."

"*O yaratık*," dedi Sigrud kibirli kibirli, "zor bile değildi."

"Peki. Ahanashtan'daki *dornova* gibi de değil," dedi Shara. "Bu, canice katledebileceğin... sıradan bir iblis ya da gariban değil!"

"Şimdi ejderha gibi olmadığını da söylersin."

"O *küçük* bir ejderhaydı," dedi Shara. Ellerini birbirlerine bir metre mesafede tuttu. "Ayrıca onu öldüren *bendim*."

"Evet, tüm işi ben yaptıktan sonra," dedi Sigrud burnunu çekerek.

"Bu işi ciddiye almıyorsun. Serüvenlerimiz ne kadar eğlenceli

olsa da *o şey*" –parmağıyla nehri işaret etti– "onlarca yıldır dünyada görülen canlı bir İlah'a en yakın şey!"

Omuz silkti. "Dediğim gibi," dedi, "o bir deniz canlısı. Ve deniz canlıları temelde birbirlerine benzerler. Kim yaratmış ya da nereden gelmiş olursa olsun."

"Yine de bunu *tek başına* deneyecek kadar kendinden emin misin?"

"Denizde ne kadar kalırsan," diye açıkladı Sigrud, "o kadar öğrenirsin. Ve ne kadar öğrenirsen yardım ve desteğe o kadar gerek kalmaz." Kabanını, gömleğini ve pantolonunu çıkarıp oldukça dar ve eski uzun iç çamaşırıyla kaldı. Kaslarla kaplı bedeni, geniş omuzları, boyun ve sırtına rağmen yapılı değil de cılız ve yırtıcı görünmesine neden olan bir yanı vardı: Yemeğiyle dövüşürken ondan alacağı enerjiden daha fazlasını harcıyor gibiydi. "Sonuçta ölümle uğraşmak bireysel bir eylem."

"Bazen... Yemin ederim ki bazen duruşun beni çok yoruyor!" dedi Shara.

Sigrud şaşkın ve biraz gerilmiş halde kafasını kaldırdı.

"Kısa ve öz saçmalamalarının bir erdem olduğunu düşünüyor olabilirsin ama *bana* göre öyle değil.... sen *vermesen* de hayatına önem veren hiç kimse için öyle değil." Gerçekten korkmuş gözlerle Sigrud'a baktı. "Senden bunu yapmanı istemiyorum. Bunu biliyor musun? Senden asla bunu yapmanı istemem."

"Biliyorum," dedi.

"O zaman neden?"

Sigrud bu soruyu değerlendirdi.

"Neden?" diye sordu kadın tekrar.

"Çünkü tek bildiğim şey bu," dedi omuz silkerek. "Ve bu işte iyiyim. Bu gece bir sürü hayat kurtarabilirim. Ve tehlikeye attığım tek hayat kendiminki."

Shara sessiz kaldı.

"Rıza gösteriyor musun, Shara Komayd?"

"Rıza göstermek benim işim değil," dedi. "Ama senin işinin bu olduğu gerçeğini kabul ediyorum. Bu hoşuma gitmese dahi."

Sigrud başını onaylarcasına sağladı, "Güzel," ve atletini çıkardı. Shara onu daha önce üstü –hatta daha fazlasını da– çıplak görmüş-

tü ama kollarını ve sırtını kaplayan dehşet verici yara izleri onu her seferinde şaşırtıyordu: Damgaların, kırbaçların, kamçıların ve kesiklerin izlerini görebiliyordu... buna rağmen en büyük zararın sağ elindeki eldivenin altında sessizce gizlendiğini biliyordu.

Uzun iç çamaşırının geri kalanını da çıkarmaya başladı. "*Tüm* giysilerini çıkarmana gerek olduğunu *sanmıyor*..." dedi Shara.

"Peh," dedi Sigrud ve tamamen kendini bilmezce külotunu indirdi.

Shara iç çekti. Hepsi aksi ve duyarsız Bulikovlular olan Nesrhev ve memurları çıplaklığın bu kadar açıkça sergilenmesine bakakaldılar. Mulaghesh bir köpekbalığı gibi sırıtıyordu. "Zaman zaman işimi çok seviyorum," dedi.

Sigrud botları, bıçağının kını (şu an sağ baldırına bağlanmıştı), sağ eline taktığı eldiven ve sol bileğindeki altın bilezik hariç çırılçıplaktı. Yağ dolu kazana uzandı ve içinden bir avuç dolusu aldı. İçinde yüzen ararot kamışını ve diğer şeyleri gördüğünde kaşlarını çattı ve Shara'nın, "Önlem olarak," açıklamasının ardından omuz silkip yağı sırtına, göğsüne, kollarına ve bacaklarına sürmeye başladı. "Ah, yardıma ihtiyacın varsa söylemen yeter," diye mırıldandı Mulaghesh. Shara ona azarlayan bir bakış atınca hiç de pişman görünmeyen bir tavırla tekrar sırıttı.

Sigrud yüzünü ve saçını en sona bıraktı; bu son hamleyle tarih öncesi çağlardan kalma bir yaratığa benzedi, insanlığın çok önce ardında bıraktığı pis ve ilkel yaratığa. "Bence hazırım," dedi. Nesrhev'e baktı. "Eğer iş oraya gelirse o şeyi köprüye doğru yönlendirmeye çalış."

"Elimizden ne gelir bilmiyorum," dedi Nesrhev. "Ama deneriz."

"Sadece bunu dene," dedi Sigrud. "O şeyin dikkatinin bende olmasını istiyorum. *Bende*, anlıyor musun?" Nesrhev başıyla onayladı. "Güzel." Sigrud dayanacağına emin değilmiş gibi köprüyü boylu boyunca süzdü. Ardından silahları yüklenip kıyıya gitmek için köprüde ilerlemeye koyuldu.

Mulaghesh'in uzattığı lambayı aldı. "İyi şanslar, asker," dedi Mulaghesh. Sigrud yanından geçen bir tanıdık, yürüyüşü hakkında yorum yapmış gibi dalgın dalgın başını salladı.

Shara'nın yanında durdu; sol kolundaki altın bileziği çıkarıp ona verdi.

"Ona sahip çıkarım," dedi kadın.

"Biliyorum. Eğer bu gece ölecek *olursam*..." dedi. Tereddüde kapılarak gözlerini Solda'nın buzla kaplı enginliğine çevirdi. "Ailem... Sen onlara...?"

"Her zaman onların iyi bakacağım," dedi Shara. "Bunu biliyorsun."

"Ama onlara... benim hakkımdaki şeyi de söyler misin? Eskiden kim olduğum hakkındaki?"

"Eğer bunu yapmam onları tehlikeye atmayacaksa."

Başını onaylarcasına salladı, "Teşekkürler," dedi ve köprüden inmeye başladı.

Shara konuştu, "Dinle, Sigrud... eğer iş o noktaya gelirse Urav muhtemelen seni öldürmeyecek."

Arkasını dönüp baktı. "Öyle mi?"

"Bu gece kaybolan insanların ölmemiş olması çok muhtemel. Aslına bakarsan ölümden *beter* halde olabilirler; Kolkashtava'ya göre Urav'ın midesinde hayattasındır ama acı, utanç ve pişmanlıkla cezalandırılırsın... Onun bakışları altında hiç kimsenin umudu yoktur."

"Eğer midesindeysen bakışları nasıl üzerinde olabilir ki?" diye sordu Sigrud.

"O doğası gereği mucizevi bir yaratık. Bence Urav'ın içi farklı bir cehennem. Ve insanı oradan kurtaracak tek şey Kolkan'ın lütfu..."

"Yani sen bunu bana verebilir misin?"

"... ki Kolkan neredeyse üç yüzyıl önce ortadan kaybolduğundan beri kimseye bu lütuf bahşedilmedi."

"Peki ne demek istiyorsun?"

"Demek istediğim, eğer Urav seni tüketecekmiş gibi *görünürse*" –kafasını eğip bıçağının bağlı olduğu yere baktı– "dizginleri *kendi* eline almak akıllıca olabilir."

Başını yavaşça sallayarak onayladı. Ardından tekrar, "Teşekkürler," dedi ve ekledi, "bu arada köprüden inmeniz muhtemelen akıllıca olur."

"Neden?"

"İyi bir dövüşün nereye gideceği," dedi Sigrud, "hiç belli olmaz."

***

Sigrud'un botlarının buzda yürürken çıkardığı *pat* sesleri yankılanıyordu. Anında buzun altmış santimden biraz daha az kalın olduğunu algılamıştı. *Güzel buz,* diye düşündü, *kızaklar ve atlar için.*

Donuk nehrin üzerine çıktı. Rüzgâr kulaklarını ısırıyordu. Kolları ve bacakları bedenini kaplayan yağın içine hapsolmuş milyonlarca buz parçasıyla parıldıyordu: Gri-mavi uçsuz bucaksız alanda ilerlerken kısa süre içinde parıldayan bir buz adama dönmüştü.

Bunun gibi bir durum hatırlıyordu: Havada yankılanan nal sesleri eşliğinde buzun üzerinde at sürüyordu; dönüp arkasında sürüklenen kızağa baktığında kürklere sarınmış halde kıkırdayıp duran Hild'le kızlarını görüyordu....

Bunları düşünmeyi istemiyorum.

Sigrud gözlerini kıstı ve ilerideki köprüden sarkan halatlara odaklandı. Bulikov'un ışıkları artık çok uzak geliyordu, bu kocaman metropol çok uzak kıyılardaki küçük bir sahil kasabasından başka bir şey değildi sanki.

Denizde geçirdiği günlerde bu manzarayla kaç kez karşılaşmıştı? Onlarca kez? Yüzlerce kez? Dreyling topraklarının devasa uçurumlarını ve kıyıya yayılmış ufacık kulübelerin ışıklarının parıldayışını hatırlıyordu. Makaraların sesi ve uçurum kuşlarının çığlıklarına uyanmayı.

Bunları düşünmek istemiyorum, dedi kendine tekrar. Ama anılar derisini delip dışarı çıkmaya çalışan bir diken gibi can yakıyordu.

Suyun şırıltısı. Güneşsiz günler. Kırağı ile kaplı sahillerde yakılan kocaman ateşler.

En son yelken açtığı zamanı hatırladı. Genç bir adam olarak evine dönüp ailesini göreceği için heyecanlıydı. Ama Dreyling kıyılarına yanaştıklarında o ve mürettebat kasabayı tam bir kargaşa içinde bulmuşlardı:

Kral. Kralı ve tüm oğullarını öldürdüler. Evleri yakıyorlar. Kenti yakıyorlar. Ne yapacağız?

Bunları duyduğuna ne kadar da şaşırmıştı... O zaman anlamamıştı, bunun nasıl olabileceğini anlayamamıştı. Kaç kere sorarsa sorsun –*Tüm oğulları mı? Hepsi mi? Emin misiniz?*– cevap değişmemişti: *Harkvald hanedanlığı artık yok. Tüm krallar öldü ve biz ne yapacağımızı bilmiyoruz.*

Buz Sigrud'un ayaklarının altında çatırdadı. *Dünya korkak bir yer,* diye düşündü. *Gözünün önünde değişmiyor; sırtını dönmeni bekliyor ve yumruğunu o zaman savuruyor...*

Sigrud, Solda'nın üzerinde yürüyordu. Uzuvlarını kaplayan yağ artık kireç misali sertleşmiş onu süt beyazı balmumundan, çatırdayan bir goleme çevirmişti. Köprünün ortasından sarkan halatlara doğru yürümeye devam etti. Üzerindeyken Solda Köprüsü oldukça dar ve on iki metrenin altında görünüyordu. Oysa altından bakıldığında göğü kaplayan devasa kömür karası bir kemerdi.

Kendi kendine dayanacağını söyledi. Eğer işini düzgün yaparsa köprü dayanacaktı.

Suyun sıçradığını duydu. Sağ tarafına, köprünün gölgesinin olduğu yere baktı ve buzun üzerinde mükemmel bir daire olduğunu gördü. Yoğun bir ahşap enkazı deliğe sıkışmış bir halde suya batıp çıkıyordu. Muhtemelen bir gecekonduydu... ve sakinleri çoktan gitmişti.

Sonunda sarkan halata ulaştı. Kalın çekme halatının ucunu kıvırdı ve yelken ipini kullanarak kıvrımı yerinde tutacak bir düğüm attı. Düğüm tanıdıktı: Elleri hiç düşünmeden kıvrımın ve ipin üzerinde dolaştı.

Düğümü atarken hatırladı.

Darbe haberini duyduktan sonra nasıl eve koştuğunu. Evini yanmış ve terk edilmiş halde bulduğunu hatırladı; çiftlik arazisinin talan edilmiş ve tuzlanmış olduğunu.

Yanmış yatak odasının kalıntılarını kaplayan nemli küllerin arasında kırılgan, beyaz kemikleri bulduğunu hatırladı. Arka bahçesine kazdığı mezarları. Karman çorman, alazlanmış kemiklerden ibaret, parçaları eksik insan yapbozunu...

Karısını ve çocuklarını ayırt edememişti. Fakat kemikleri elinden geldiğince ayırmış, gömmüş ve ağlamıştı.

Yeter. Kes şunu.

Sigrud geri kalan yelken iplerini de kıvrıma bağladı ardından diğer uçlarına balık zıpkınlarını ekledi. Zıpkınları birbirlerine on beşer metre mesafede düz bir sıra halinde buza sapladı.

Lambayı ortadaki zıpkının önüne koyup baltalı kargının bıçağını kullanarak buza, hepsi lambanın önündeki tek bir noktada birleşen dört derin ve uzun çizik attı: İşi bittiğinde buzun üzerinde kocaman bir yıldız varmış gibi duruyordu. Ardından çiziklerin birleştiği noktaya çıplak poposunu buza koyarak oturup baltalı kargıyı kucağına koydu ve beklemeye başladı.

Bir ördek acıklı acıklı vakladı.

Doğu kıyısından çığlıklar yükseldi. Rüzgâr gümbürdeyerek esti.

Odaklanmayı arzulasa da anıları merhametsizdi.

Yeni bir devletin kurulduğunu duyuşunu hatırladı; adına 'Dreyling Cumhuriyeti' demişlerdi ama hem verilen isim hem de 'devlet' olarak adlandırılması komikti: Yolsuzluk ve hırsla zehirlenmiş bir dizi korsan eyaletinden ibaretti.

Yaslı ve öfkeli Sigrud birçokları gibi savaşmayı seçmişti. Ve yine birçokları gibi başarısız olup Slondheim'a atılmıştı, insanların ölümden daha kötü bir kader olduğunu söyledikleri uçurum hapishanesine.

Ve insanlar haklıydı. Tek başına hücre hapsinde, bulamaç yiyip karanlıkta amaçsızca volta atarak kaç yıl geçirdiğini bilmiyordu. Elbette bunun bir kısmı kendi suçuydu: Onu ne zaman dışarıya çıkarsalar yanına yaklaşan herkesi öldürmeye çalışıyor ve çoğunlukla da başarıyordu. En sonunda başka şans tanımamaya karar vermişlerdi: Sigrud ölene kadar karanlıkta yaşayacaktı.

Ardından bir gün hücre kapısının üzerindeki delik açılmış ve karşısına daha önce gördüğü hiç kimseye benzemeyen bir yüz çıkmıştı: kahverengi tenli, uzun burunlu, gözleri ve dudakları koyu renkli bir kadın; yüzünde *cam* da vardı, iki gözünün önünde duran küçük cam parçaları. Fakat kadın şunları söylediğinde

tüm şaşkınlığı yok olmuştu, "Karın ve çocukların hayatta ve güvendeler. Yerlerini tespit ettim. Eğer benimle konuşmak istersen yarın geri geleceğim."

Delik gürültüyle kapanmış ve ayak sesler uzaklaşmıştı.

Sigrud, Shara Komayd'la böyle tanışmıştı.

Onunla beraber kaç yıl geçirmişlerdi? On? On bir? Bunun fark etmeyeceğini düşünüyordu. Bu yeni yılların onun için hiçbir anlamı yoktu.

Sigrud gözlerini kırptı; göz kapakları yağ yüzünden yapıştı.

Hiç tanıyamadığı, artık birer yetişkin olmuş çocuklarını düşündü ve bir zamanlar karısı olan genç kadını. Onun yeni bir kocası, çocuklarının yeni bir babası olup olmadığını merak etti.

Başını eğip parıldayan yaralı ellerine baktı. Artık onları tanıyamıyordu.

Ufukta yumuşak sarı bir ışık buzun altından göz kırpıyordu.

Sigrud avuçlarındaki yağı ovaladı ve baltalı kargı üzerindeki hakimiyetini test etti.

Bu olması gereken şey, diye düşündü. *Soğuk, karanlık ve ölümü beklemek.*

Bekledi.

***

Sarı ışık akıcı ve nazik hareketlere yüzerek yaklaştıkça yaklaştı. Sigrud buzdan kör bir adamın bastonuyla yürüyüşünü andıran vuruş sesleri geldiğini işitti. *Dinliyor,* diye düşündü, *yankıları dinleyerek üzerinde ne olduğunu görüyor.*

Altındaki buz çatırdadı. Sarı parıltı artık sadece altı metre uzaktaydı ve ışık neredeyse otuz santim genişliğindeydi. *Devasa bir mürekkep balığının gözü gibi*, diye düşündü ve çok zaman önce balık çorbasının içinde bir tane yediğini hatırladı. *Ve o iyi savaşmıştı...*

Buzun içini göremiyordu fakat üç, beş metre ötesinde bir patırtı duydu. Baktı ve çevresinin bir daire şeklinde oyulmaya başlanmış olmasının yanı sıra genişliği doğru hesapladığını da gördü: Buza kazıdığı dört çizgi de daireyle birleşiyordu; sekiz dilimli

kocaman beyaz bir pastanın üzerinde oturuyormuş gibi görünmeye başlamıştı.

Yavaşça ayağa kalktı. Bu kadar çok oyulduğu için zayıflamış olan buz ayaklarının altında homurdandı. Ortadaki balık zıpkınını çekip çıkararak dairenin merkezinde durdu.

Altında karanlık bir şey dönüp duruyordu. Sarı ışık neredeyse tam ayaklarının altındaydı.

Acaba senin tadının nasıl olduğunu öğrenecek miyim... diye düşündü Sigrud.

Sağ elindeki zıpkını hazırladı. Bir nefes aldı.

Ardından, buzun altındaki yaratık dairesinin oymayı bitiremeden sol elindeki baltalı kargıyı hava kaldırdı ve koca bıçağını aşağıya doğru savurdu.

Altındaki zayıflamış buz anında parçalandı ve adam buz gibi suya düştü.

Urav –Shara ona böyle diyordu– davetsiz misafiri karşısında şaşırmış halde geri çekildi. Sigrud onun hareketli devasa bedeni yanında ufacık kalıyordu, tıpkı kapkara, koca fırtına bulutlarının yanında uçan bir kırlangıç gibi.

Sigrud devasa kolların sallandığını gördü, siyah damarlı parlak gözü ve altındaki iki metre genişliğindeki ağzı... fakat henüz açılmamıştı.

Zıpkını öne savurdu. Çengelli bıçak koca gözün sadece birkaç santim aşağısından Urav'ın siyah tenine iyice saplandı.

Urav'ın ağzı açıldı fakat saldırmak için değil, acıdan. Gözü dönerek baltalı kargıyı savurup yaratığın ağzına çarptıran Sigrud'a odaklandı. Parıldayan dişleri havai fişekler misali suda dağıldı.

Urav acı ve öfkeyle kıvrandı. Dokunaçları uzanıp Sigrud'un bacağını kavramaya çalışsa da kalın yağ tabakası tutacak bir yer bulmasını imkânsız hale getiriyordu... ayrıca dokunaçlar yağ onları yakıyormuş gibi bir anda geri çekilmişti: Sigrud ona dokunan yerlerdeki siyah derinin kabardığını görebiliyordu.

Eğer Shara numarasının işe yaradığını öğrenirse çekilmez hale gelir, diye düşündü.

Çevresindeki su çalkalanıp duruyordu. Bir dokunacın daha ayak bileğini kavramaya çalıştığını hissetti ama o da kayıp gitti.

Urav tüm dikkatini adama vermişti; sayısız uzvu hareket edip duruyor, saldırıya hazırlanıyordu.

Dışarı, hemen, diye düşündü ve sol eliyle uzanarak yelken ipini bulup –ip hâlâ dayanıyordu– kendini yukarı, suyun dışına, buzun üzerine çekti.

Bedeni ısı değişiminden dolayı yarı şoktaydı ama kendini zorlayarak bunun yerine sağ taraftaki balık zıpkınına koşmaya odaklandı. Altındaki buzun kırıldığını işitti ve arkasına baktığında Urav'ın çevresindeki buzu kıra kıra yelken ipiyle boğuştuğunu gördü ama ip dayanıyordu.

Öfkeden deliye dönmüş yaratık buzun üzerine atladı, binlerce kolu bombeli başını öne doğru itiyordu. Bir dokunaç öne çıkıp Sigrud'un sol koluna sarıldı; pençesi üst kolunun derisini yardı; Sigrud öne doğru tökezleyip geriye çekildiğini hissetti.

Kurtulmaya çabaladı. Adam, dokunacın tenine değen yerlerinin yandığını görüyordu fakat yaratık onu sımsıkı tutmaya devam ediyordu. Urav acı ve öfke dolu bir çığlık attı, buzu dişleyerek kar gibi etrafa saçtı, *Hayır. Hayır, seni bırakmayacağım.*

Sigrud baltalı kargısıyla dokungaca bir iki kez vurdu. Bunun tutuşunu gevşetmeye yeteceği belli oldu; hafif bir *pat* sesiyle Sigrud sıçrayarak özgür kaldı.

İyi besili danalar için, diye düşündü koşarken Sigrud, *denizlere şükürler olsun...*

"Ateş!" diye bağırdı Nesrhev yukarıdan. "Lanet olasıca yaratığı delik deşik edin!"

Sürgüler havada vızıldayarak buza saplandı. Birçoğu Urav'ın postunu deldi; yaratık delirmişçesine çığlıklar atıp gitar teli gibi sesler çıkaran yelken ipine çarpıp durdu.

Sigrud ikinci balık zıpkınına uzandı ama Urav'ın dikkati köprünün üzerindeki adamlara kaymıştı. Dokunaçları bir kobra sürüsü gibi yükselip yukarıdaki köprüye saldırdı. Koro halinde çığlıklar yükseldi; iki beden havaya savrulup köprünün uzak tarafına düştü. *Lütfen*, diye düşündü Sigrud, *onlardan biri Shara olmasın.*

Dokunaçlardan biri mücadele eden polis memurunu kavradı ve adamı Urav'ın açık ağzına attı. Buz üzerindeki kavgaya isyan ederken yüksek sesli bir çatırtı duyuldu.

Bunu istemiyordum, diye düşündü Sigrud.

Sigrud, baltalı kargı kolunun altında öne koştu ve ikinci balık zıpkınını fırlattı. Yaratık ipten kurtulmak için debelendiğinden neredeyse kaçırıyordu fakat zıpkın Urav'ın sırtına iyice saplandı. Urav tekrar inledi ve arkasını döndü. Sarı göz Sigrud'a bakıyordu. Sigrud nehir akıntısıyla sürüklenircesine hızla üzerine gelen dokungacı göz ucuyla fark etti, ardından tüm dünyasını kaplayan yıldız ve ışık patlamaları eşliğinde buzun üzerinde sürüklendi.

Bir saldırı daha bekliyordu ama gelmedi. Homurdanarak başını kaldırdı ve Urav'ın artık halatlara iyice dolanıp düğüm olduğunu gördü fakat ilk fırlattığı zıpkının ipi kopmuştu dolayısıyla uzun süre bu halde kalmayacaktı.

Sigrud inledi, başını iki yana salladı, uzuvlarını denedi: Az çok da olsa çalışıyorlardı. Baltalı kargı yanındaydı ama kırılmış daha çok küçük bir baltaya benzer hale gelmişti. Onu alıp üçüncü ve son balık zıpkınına doğru ağır adımlarla ilerledi.

Dolanıp düğüm olsun, diye düşündü. *Bırak kendini yorsun, ardından öldürene kadar döv. Akciğerlerine darbe üstüne darbe savur, ta ki kendi kanında boğulana kadar...*

Solda Köprüsü'nden taşlar dökülmeye başlamıştı.

Tabii eğer, diye düşündü, *köprüyü yıkmazsa...*

Urav'ın tekrar tekrar köprüye atılmasını izledi. Daha fazla küçük taş yerinden çıkıp suyu boyladı.

Keşke Nesrhev ateş komutunu hiç vermeseydi diye düşündü. Urav'ın kendisine, sadece kendisine odaklanmasını istemişti.

İşte bu yüzden bana yardım edilmesinden nefret ediyorum.

Urav'ın çırpınmaları köprünün altındaki buzu neredeyse tamamen parçalara ayırmıştı; Sigrud'un son zıpkını duba misali bir buz kütlesinin üzerinde suya batıp çıkıyordu. Sigrud iç çekerek suya atladı, –soğuk, kafasına vuran bir çekiç gibiydi– zıpkına doğru yüzdü, onu buzdan çıkardı ve halata asılarak kendini daha sağlam bir buz parçasının üzerine çekti.

Uzuvları uyuşmuştu; elleri ve ayakları artık yerlerinde değil gibiydi. Urav halatla cebelleşirken bağırmak için ağzını açtı; Sigrud hiç tereddüt etmeksizin zıpkını yaratığın damağına sapladı.

Yaratık acıyla bağırıp kıvrandı ve onu tutan bir sürü iple savaşırken yumuşak, siyah, jöleye benzeyen alt tarafını açığa çıkardı.

Şimdi.

Baltalı kargı ile ileri atıldı, dokunaçlardan kaçtı, buzun üzerinde kaydı ve güçlükle ayağa kalktı....

Hareketli dokungaçların oluşturduğu bariyeri aşmıştı. Acımasızca yaratığın karnına saldırdı.

Urav inledi, sızlandı, çığlık attı, debelendi. Siyah kan sağanak şeklinde Sigrud'un üzerine yağdı. Bedeninden gelen sinyaller ya dondurucu soğuk ya da yakıcı sıcak gösteriyordu. Darbe üzerine darbe indirdiği saldırısına devam etti.

Kemikleri arka bahçeye gömdüğünü hatırladı.

Baltalı kargıyı indirdi.

Hapishane hücresinde başını kaldırdığını ve iğne deliği kadar yerden giren gün ışığını görüp o küçücük parlaklığı avuçları arasına almaya çalıştığını hatırladı.

Baltalı kargıyı indirdi.

Saypur zırhlı gemisinin güvertesinden memleketinin kıyılarının silikleşmeye başlamasını izlediği zamanı hatırladı.

Baltalı kargıyı indirdi. Sonunda bağırmakta olduğunu fark etti.

Dünyaya benden çalınanlar için küfretmiyorum, diye düşündü, *beni farklı bir adama dönüştürdükten sonra aslında hiçbir şeyin çalınmamış olduğunu gösterdiği için ediyorum.*

Urav homurdandı ve inledi. Dokunaçları gevşedi. Yaratık sönüyormuş, kapkara devasa bir ağaç misali yavaş yavaş devriliyormuş gibi görünüyordu. Ona sarılı ipler ağırlıktan gıcırdayıp söylendi ve Urav yenik halde iplerin oluşturduğu ağdan sarktı.

Sigrud köprünün üzerinde kutlama yapıldığının az çok farkındaydı. Ama yaratığın içindeki organların hâlâ kasılıp gevşediğini görebiliyordu. Ölü değil, henüz ölmedi...

Parlak altın göz ayaklarının yanındaki dokunaç denizinin içinden yükseldi. Sigrud'u incelerken kısıldı.

Birdenbire gevşek dokunaçlar hayat buldu: Havalanarak köprünün en zayıf ayağına dolanıp onu çektiler.

Sigrud sağ tarafında beliren ve büyüdükçe büyüyen karanlık

gölgenin belli belirsiz de olsa farkındaydı; ardından koca taş yığını sadece birkaç metre ötesinde parçalandı.

Sigrud, "Sik..." dedi.

Altındaki buz, bir tahterevalli gibi onu en az on iki metre öteye fırlattı. Ardından tek fark ettiği şey soğuk ve su oldu.

Suyun ağzına ve burnuna dolduğunu hissedebiliyordu. Akıntı sinüslerine dolup akciğerlerini gıdıkladı, neredeyse öksürtecekti.

Boğulma.

Hava içini yakıyordu. Kendi etrafında dönüp yukarıya baktı; gökyüzü erimiş kristal gibi ve geçit vermezdi.

Boğulma.

Üzerinde iplerle boğuşan Urav'ı görebiliyordu. Yaratığın üzerinde ise yekpare siyah bir kemer: köprü.

Sigrud üzerindeki bir çatlağı genişletmeyi hedefleyerek ayaklarını çırptı.

Köprünün siyah kemeri daha az... yekpare hale geldi. Çalkalanan su ve buzun ardından yok olmuş gibi görünmeye başladı; sonra üç metre boyunda bir taş karanlık sulara daldı; baloncuklar çevresinde kıvrıla kıvrıla döndü; Sigrud geriye kaçtı ve açığa çıkan güç karşısında sersemledi.

Boğulma, diye düşündü, *ve ezilme.*

Daha fazla taş düştü ve devasa darbeleri Sigrud'u yukarıya itti, daha da yukarıya...

Suyun yüzeyi onu içeride hapis tutan bir zar gibiydi; bu zarı aşabileceğine emin değildi.

Ellerini onu tırmalarcasına savurdu, ağzını açtı ve kış havasını içine çekti.

Sigrud kendini sudan dışarıya çekip buzun üzerine attı. Köprünün bu kadar uzağında buz şükürler olsun ki sağlamdı; geriye dönüp baktığında köprünün yerinde olmadığını gördü: Suya devriliyor ve devasa dalgalar oluşturuyordu... Urav'ı hiçbir yerde göremiyordu.

Zayıf düşmüş, titreyen Sigrud buzda dizleri üzerine kalktı ve bir umut ışığı aradı: bir ateş, bir halat, bir tekne, herhangi bir şey. Fakat tek görebildiği şey suda buz kütlelerini peçete gibi rahatça kenara iterek kendisine doğru ilerleyen yumuşak sarı ışıktan küreydi.

"Hm," dedi.

Ellerine ve kollarına baktı: Dövüş sırasında yağ tamamen temizlenmiş, muhtemelen Shara'nın ona sağladığı ne kadar güvenlik varsa yanında götürmüştü.

Ardından çevresine dokunaçlar üşüştü, bir ağız –bir sürü dişi eksik bir ağız– titreyerek açıldı ve Sigrud, sırtından hafifçe itilerek içeriye sokuldu.

***

Sigrud gözünü açtı.

Engin, siyah bir ovada oturuyordu. Tepesindeki gökyüzü de simsiyahtı; ovanın orada olduğunu sadece ufuktaki kocaman sarı gözün siyah kumlara soluk sarı bir ışık hüzmesi halinde düşmesinden anlayabiliyordu.

Bir ses, "ACIYI TADACAKSIN," dedi.

Sigrud sağına, soluna baktı; çevresinde engin arazi boyunca oturan cesetler vardı, sanki vücutlarındaki tüm nem kaynayarak buharlaşmışçasına kül rengi ve kuru cesetler. Bir tanesi polis memuru gibi giyinmişti, bir diğeri elinde bir balık kapanı tutuyordu. Tüm cesetler yanan göze dönük oturmuşlardı ve her yüz, gri ve kurumuş olsa da korkunç bir ıstırabın izlerini taşıyordu.

Ardından göğüslerinin hafifçe inip kalktığını, cesetlerin nefes aldıklarını gördü.

Sigrud farkına vardı: *Hayattalar...*

Ses, "ACIYI TADACAKSIN ÇÜNKÜ GÜNAHKÂRSIN," dedi.

Sigrud aşağıya baktı. Hâlâ çıplaktı; hâlâ üzerinde sadece botları, bıçağı ve sağ elindeki eldiven vardı.

Bıçağa dokundu ve Shara'nın dediklerini hatırladı: *Dizginleri kendi eline almak akıllıca olabilir...*

Ses, "ACIYI TADACAKSIN ÇÜNKÜ AHLAKSIZSIN," dedi.

Sigrud bıçağını çekti ve onunla bileğini kesip damarını yarmayı düşündü... ama bir şey tereddüt etmesine neden olmuştu.

Ses, "ACIYI TADACAKSIN VE ACI SAYESİNDE DOĞRULUĞU ÖĞRENECEKSİN," dedi.

Bıçağın ucu bileğinin üzerinde bekledi. Siyah ova karıştırılan

boya misali girdap gibi dönerek Slondheim'daki, karanlık günlerin hayatını yudum yudum içtiği eski hapishane hücresinin duvarlarına dönüştü. *Burası*, diye düşündü, *Urav'ın mucizevi cehennemi mi?* Öyle gibi görünüyordu ama bıçağı henüz indirmedi.

Hücresinin kapısında kocaman sarı göz duruyordu. Ses, "ACIYI TADACAKSIN. ISTIRABI TADACAKSIN. GÜNAHLARINDAN ARINACAKSIN," dedi.

Sigrud bekledi. Bu yerde edindiği yaraların, berelerin ve kırıkların birdenbire hayat bulacağını, burada yaşadığı tüm acının bedenini saracağını tahmin ediyordu... ama öyle olmadı.

Artık biraz daha bıkkın gelmeye başlayan ses, "ACIYI TADACAKSIN," dedi.

Sigrud bıçağı bileğinde çevresine baktı. "Peki..." dedi yavaşça. "Ne zaman?"

Ses konuşmadı.

"Burası cehennem değil mi?" diye sordu Sigrud. "Istırap içinde olmam gerekmiyor mu?"

Ses cevap vermedi. Duvarlar art arda bir sürü dehşet verici duruma dönüştü: Çivilerden yapılma bir yatakta yatıyordu; faal bir volkanın üzerinde sallanıyordu; denizin altında mahsur kalmıştı; Drey topraklarına dönüp ufuktaki dumanı görüyordu... fakat bu senaryoların hiçbiri fiziksel ya da ruhsal bir acı vermiyordu.

Çevresine baktı. "Neler oluyor?" diye sordu gerçekten şaşırmış halde.

Duvarlar tekrar girdap misali döndü. Siyah ovaya, hırıldayıp duran kül rengi cesetlerin arasına geri dönmüştü ve parlak sarı göz öfkeyle ona bakıyordu. Bir anlığına acaba Dreyling olduğum için bağışıklığım mı var diye düşündü ama bu çok olası görünmüyordu.

Ardından sağ avucunun hafifçe sızladığını fark etti. Eldivenin ardında gizli sağ eline baktı ve anladı.

Ses, "ACI GELECEĞİN. ACI SAFLIĞIN," dedi.

Sigrud dedi ki, "Ama bana acıyı öğretemezsin" –eldivenin parmaklarını çekmeye başladı– "çünkü zaten biliyorum."

Eldiveni çıkardı.

Avucunun ortasında eğer teninin o denli derinlerine dağlan-

mamış olsa bir mührü andıracak parlak kırmızı bir yara vardı: Ortasında basit bir terazi olan daire.

Kolkan'ın elleri, diye hatırladı, *tartmak ve yargılamak için bekliyorlar...*

Avucunu parlak sarı göze doğru tuttu. "Senin tanrının parmağı bana dokundu," dedi, "ve hayatta kaldım. Onun acısını bilip yanımda taşıdım. Hâlâ taşıyorum. Her gün. O yüzden benim canımı yakamazsın, değil mi? Halihazırda bildiğim bir şeyi bana öğretemezsin."

Koca göz dik dik baktı.

Ardından kırpıldı.

Sigrud ileriye atıldı ve bıçağını ona sapladı.

***

Nehrin kenarında Shara ve Mulaghesh, Urav'ın suyun altına geri çekildiği yere bakıyorlardı. "Hadi!" diye bağırdı Nesrhev. "*Hadi!*" Hem Shara hem de Mulaghesh iki koluyla bir bacağı kırılan ve hafif bir hipotermi yaşayan Nesrhev'i Solda'dan çıkarırken sırılsıklam olmuşlardı. "Tanrılar aşkına beni buradan *götürün*," diye bağırdı fakat Shara onu duymazdan gelip olayların imkânsız bir hal almasını bekleyerek nehri izledi: Belki de Urav tekrar yüzeye çıkar ve Sigrud'u tükürüp bir taş gibi nehrin yüzeyinde sektirirdi...

Ama suyun yüzeyinde sadece zarifçe batıp çıkan buz parçaları vardı.

"Buradan uzaklaşmamız lazım," dedi Mulaghesh.

"Evet!" diye bağırdı Nesrhev. "Evet, tanrılar aşkına, ben de onu *diyorum* ya."

"Ne?" dedi Shara yumuşak bir sesle.

"Nehirden uzaklaşmamız gerek," dedi Mulaghesh. "O şey şu an öfkeli. Arkadaşını bırakmak istemediğini biliyorum ama *gitmemiz* lazım."

Polis memurları kıyı boyunca bağırarak birbirlerine emirler veriyorlardı. Nesrhev homurdandı ve inledi. Kimse Solda'nın diğer tarafına nasıl geçileceğinden emin değildi. Ortada mantıklı

herhangi bir yetkili yoktu fakat polis memurları oy çokluğuyla nehre gaz yağı döküp onu ateşe vermeye karar vermiş gibi görünüyorlardı.

"*Kesinlikle* buradan hemen gitmemiz gerek," dedi Mulaghesh.

Shara kabanını sedyeye dönüştürdü ve ikisi Nesrhev'i onun içine koyup nehir kıyısından uzağa sürüklemeye başladılar. Geriye kalan memurlar bir araba dolusu fıçıyı nehre atıyorlardı. Varilleri açıp boşaltmakla dahi uğraşmıyor yarılıp içindekileri nehre dökene kadar onlara baltalarla vuruyorlardı.

Shara bir çözüm için, esrarlı bir numara için –Kolkan'a bir dua, Jukoshtava'dan bir söz– zihnini eşeledi ama hiçbir şey bulamadı.

Yangın büyüyen bir çatlak gibi nehir kenarı boyunca ilerliyordu. Nehri kaplayan buz tıslayıp mermer gibi pürüzsüz hale geldi ve hızla geri çekilmeye başladı.

Neredeyse nehir kenarındaki yürüyüş yoluna ulaşmışlardı ki alev örtüsü bir anda delindi. "Bak!" dedi Shara.

Alevler dalgalanmaya ve tıslamaya başladı.

"Ah, lütfen," diye söylendi Nesrhev. "Lütfen durmayın."

Urav'ın kıvranan bedeni Solda'dan fırladı ve dehşet verici çığlıklar eşliğinde bir sürü koluyla yüzeyi dövmeye başladı.

"Ateş!" diye bağırdı bir ses. "İşe yarıyor!"

Fakat Shara bundan emin değildi. Urav herhangi bir şeye tepki gösteriyor gibi görünmüyordu: Daha çok bir kriz geçiriyor gibiydi. Bir zamanlar parkta gördüğü beyin kanaması geçiren adamı hatırladı, uzuvları nasıl da titreyip sağa sola savuruluyordu...

Çığlıklar atan ve boğuluyormuş gibi sesler çıkaran Urav buzu oydu, ateş gölünü aştı, kollarını nehir kenarına vurdu, Solda Köprüsü'nün kalıntılarına çarparak sekti ve sonunda kendini yürüyüş yoluna atarak titreyen devasa ağzını açıp kapamaya, korkmuş bir köpek gibi sızlanıp ağlamaya başladı.

"Neler oluyor?" diye sordu Mulaghesh.

Urav ağzını açtı; aralıksız, uzun, tiz bir çığlık kopardı... ve küçücük siyah bir diş karnını deşip ağzının hemen altından dışarıya çıktı.

Hayır... bu bir diş değildi, bir bıçaktı.

"Hayır," dedi Shara. "Hayır, bu mümkün değil..."

Urav tekrar çığlık attı; bıçak kıpırdadı ve yavaşça yaratığın karnını yarmaya başladı. Sıcak kan etrafa yayılıp nehirdeki buzların tıslamasına neden oldu. Uzun yarıktan bir el, bıçak gibi olması için birleştirilmiş parmaklar çıktı.

"Bu bir şaka olmalı," dedi Mulaghesh.

Ancak dehşet verici çarpıklıkta bir vajinal doğum olarak tarif edilebilecek şeyde iç organlar etrafa saçıldı, leş kokulu bağırsaklar sel gibi aktı ve ardından Sigrud'un yağ ve kan kaplı bedeni ölmekte olan canavarın içinden çıktı; adam önce sırtüstü yere yığılarak göğe baktı, sonrasında ise elleri ve dizleri üzerine kalkıp durmak bilmeksizin kusmaya başladı.

***

Shara yürüyüş yolunda Sigrud'un yattığı yere doğru koşarken uzaktan gelen kutlama seslerinin belli belirsiz de olsa farkındaydı. Ona yaklaştığında yavaşlamak zorunda kaldı: Pis koku yanına gitmesini engelleyecek kadar yoğundu ama Shara kokuya karşı gelip adamın yanına diz çöktü.

"Nasıl!" diye bağırdı. Adamın kulağından küçücük bir salgı bezi sarkıyordu; nazikçe onu aldı. "Bunu nasıl *yaptın?* Hayatta kalmayı nasıl başarabildin?"

Sigrud sırtüstü dönüp nefes almaya çalıştı. Kuru kuru öksürdü ve ağzına uzanıp içinden tel gibi uzun, gri bir çeşit doku çıkardı. "Şans," dedi nefes nefese. Çıkardığı dokuyu fırlattı ve o şey ıslak bir şap sesi eşliğinde iç organ göletine düştü. "Şans ve aptallık."

Urav'ın ölü bedeninin içinde bir şey hareket etti ve daha fazla iç organ bir heyelan gibi etrafa yayıldı. Yeni sızıntı çevrelerini sarmadan önce Shara, Sigrud'u ayağa kaldırdı. Sağ elinin çıplak olduğunu fark etti; daha önce onu hiç eldivensiz görmemişti.

Sigrud arkasına dönüp inanmaz gözlerle Urav'a baktı. "İnanamıyorum..." parmağıyla sağ burun deliğini kapatarak sol taraftan küçük bir okyanus dolusu acı kan sümkürdü. "Tüm o *yerin* şu yaratığın içinde olduğuna inanamıyorum..."

"Neyle karşılaştın? İçerisi gerçekten cehennem miydi, Sigrud?"

Sigrud tekrar öksürüklere boğularak diz çöktü. Artan neşeli sesler Solda boyunca yankılanıyordu. Shara kafasını kaldırdığında sadece çok sayıda polis memurunun değil, aynı zamanda sıradan vatandaşların da kutlama yapmak için nehir kenarında toplandığını gördü; akışlar ve şarkılar eşliğinde evlerinden çıkan erkek, kadın ve çocuklar olduğunu.

Hay lanet, diye düşündü Shara. *Bu oldukça göz önünde oldu, öyle değil mi?*

Sol tarafında bir dizi flaş çaktı: Üç fotoğrafçı tripodlarını kurmuş bir dizi daha fotoğraf çekmek için kameralarını sarıyorlardı.

Arkalarında ise görmeyi beklemediği biri vardı.

Vohannes Votrov kalabalığın arkasında dikiliyordu. Normalde oldukça gösterişli olan kıyafetlerinden koyu kahverengi bir kaban ve düğmeleri boynuna kadar kapalı siyah bir gömlek uğruna vazgeçmiş gibi görünüyordu. Cılız ve solgun görünüyor, cama çarpıp duran bir böceği izlermiş gibi yüzünde hafif bir iğrenme ifadesiyle Shara'yı izliyordu. Shara bastonun yanında olmadığını biraz geç fark etti.

Kalabalık Vohannes ve fotoğrafçıların yanına akın etti. Shara ve Sigrud sırtlarının sıvazlandığı ve tebriklerin haykırıldığı bir akıntıya kapıldılar. Shara tekrar arkasındaki fotoğrafçılara bakmayı başarabildiğinde Vohannes gitmişti.

Saypur tarihini övdüğü için hiç kimseyi suçlamıyorum; sonuçta tarih bir hikâyedir, bazen mükemmel olan bir hikâye. Fakat tamamını *hatırlamamız gerek –olduğu gibi– ve seçici bir hafıza kaybından kaçınmamız gerek. Zira Büyük Savaş ne Kıta'nın istilasıyla başladı ne de İlah Voortya'nın ölümüyle.*

Hayır, bir çocukla başladı.

Kızın adını bilmiyorum. Keşke bilseydim; başına gelenler düşünüldüğünde adının geçmesini hak ediyor. Fakat mahkeme kayıtlarından Saypur'un Mahlideshi bölgesindeki bir çiftlikte, ailesiyle yaşadığını biliyorum; ayrıca alık bir çocuk olduğunu, doğanın ona zekâsının gelişmesine engel olacak şekilde dokunduğunu da. Belli bir yaştaki birçok çocuk gibi ateşe bir düşkünlüğü vardı ve belki de alık doğası bu düşkünlüğün daha güçlenmesine neden oluyordu.

1631'de bir gün yolda ters dönmüş ve terk edilmiş bir yük arabası buldu. İçinde kutular dolusu kâğıt vardı; sanırım tüm bu kâğıtlar ve çevrede herhangi bir yetişkinin olmayışı onun için çok baştan çıkarıcıydı.

Yolda küçük bir ateş yakıp sayfaları kibritle birbiri ardına ateşe verdi.

Sonra arabanın yolcuları geri döndüler. Kıtalıydılar, yakındaki pirinç tarlalarının sahibi varlıklı Taalvashtaniler. Kâğıtları yaktığını gördüklerinde öfkeden deliye döndüler zira kız farkında olmadan Taalhavras'ın kutsal kitabı Taalvashtava'nın kopyalarını yakmıştı ve onlar için bu, büyük bir günahtı.

Onu bölgenin Kıtalı hâkimine götürüp bu kâfir akılsızlığı için adalet talep ettiler. Kızın ailesi onun alık olduğunu ve ne yaptığını bilmediğini söyleyerek merhametli davranmaları için yalvardı. Kasaba halkı da onlara destek olup ceza verilecekse bile bunun hafif olmasını istediler.

Buna karşın Kıtalılar, hâkime, kutsal sözleri ateşe vermeye kalkışan Saypuri'nin ateşe verilmesi gerektiğini söylediler. Ve bir Kıtalı olan hâkim onları dinledi.

Kızı tüm kasaba halkının gözü önünde Mahlideshi meydanında yaktılar; mahkeme kayıtları bize kızın zincirlerle bir

ağaca asıldığını ve ayaklarının altında koca bir ateş yakıldığını söylüyor; bir de ağlamaya başlayıp ateşten kaçmak için zincire tırmandığında ellerini ve ayaklarını kestiklerini. Kan kaybından mı öldü yoksa yanarak mı bilemiyorum.

Kıtalıların insanların bu şekilde tepki vereceklerini düşündüklerini zannetmiyorum; sonuçta onlar zavallı Saypurilerdi, herhangi bir güce veya kudrete sahip bireyler değil ve canice aşağılanmak onlar için normaldi. Fakat bu dehşet verici görüntü üzerine Mahlideshi kasabasının tamamı ayaklandı ve hâkimin binasını yerle bir edip içindeki insanları –kızın cellatları da dahil olmak üzere– taşlayarak öldürdüler.

Bir haftalığına özgürlüklerini kutladılar. Sömürge İsyanı'nın o zaman başladığını, Saypur'un bu cesur duruştan çok etkilendiğini ve Kaj'ın bu noktada ayaklanıp Kıta'yı ele geçirdiğini söyleyebilmeyi arzulardım. Fakat ertesi hafta Kıtalılar tüm güçleriyle geri döndüler... ve artık Mahlideshi hiçbir haritada yer almıyor; geriye sadece kıyı şeridindeki yakılmış yer ve on kilometre uzunluğundaki toprak yığını, yani muzaffer Mahlideshi sakinlerinin ebedi dinlenme yeri kaldı.

Katliamın haberi yayıldı. Kolonileri sessiz, nefret dolu bir öfke kavurmaya başladı.

Kaj hakkında çok şey bilmiyoruz. Annesinin kim olduğundan dahi haberdar değiliz. Ama Mahlideshi'nin hemen yanındaki Tohmay bölgesinden olduğunu ve içlerinden birinin, en nihayetinde Kıta'yı devirmek için kullanacağı silahla sonuçlanacak olan deneylerine bu kıyımın hemen ardından başladığını biliyoruz.

Heyelanda okyanusa düşen küçücük bir taş kaderin cilvesiyle devasa bir dalga yarattı.

Geçmişin bazı bölümlerini hiç öğrenmemiş olmayı diliyorum; keşke yaşanmasalardı. Ama geçmiş geçmiştir ve birilerinin olanları hatırlayıp hakkında konuşması gerekir.

–"YİTİRİLMİŞ TARİHE DAİR,"
DR. EFREM PANGYUI

KURTULUŞ

"Kırık yok," dedi doktor. "*Muhtemelen* birkaç çatlak var. Ezilme olduğu da *kesin*, hatta kemik ezilmesi de olacağını düşündüğüm miktarda. Elbette bunu kesin olarak söyleyebilmem için hastanın kendisini daha ayrıntılı muayene etmeme izin vermesi gerek..."

Sigrud kucağında bir çanak patates şarabıyla yatağa yaslanırken homurdandı. Yüzünün yarısı parlak kırmızıydı; diğer yarısı ise siyah ve griydi, aynı küflenmiş meyve gibi. Elçiliğin gaz lambalarından gelen zayıf ışığında tam bir hortlak gibi görünüyordu. Şu âna kadar doktorun sadece karnını muayene etmesine ve başını, kollarını, bacaklarını hareket ettirirken onu izlemesine için izin vermişti; bunun dışında doktorun tüm taleplerine huysuz huysuz homurdanarak karşılık veriyordu.

"Karın ağrısı şikayeti yok," dedi doktor. "Ki bunun inanılmaz olduğunu dile getirmek zorundayım. Ayrıca soğuk yanığı izleri de taşımıyor... ki *bu da* oldukça inanılmaz."

"*Soğuk yanığı* da ne?" diye sordu Sigrud. "Daha önce hiç soğuk yanığı diye bir şey duymadım."

"Demek istediğin şey," dedi doktor, "Dreylinglerde soğuk yanığı olmadığı mı?"

"Ya soğuktur" –Sigrud şarabından koca bir yudum aldı– "ya da daha az soğuktur."

Bocalamış ve bıkmış doktor, Shara'ya, "Eğer geceyi atlatırsa hayatta kalır diyebilirim. Ayrıca *genel anlamda* hayatta kalmak istiyorsa doktorların *görevlerini* yapmasına izin vermeli ve bize... tacizci muamelesi yapmamalı."

Sigrud pis pis güldü.

Shara gülümsedi. "Teşekkürler, Doktor. Bu kadarı yeterli."

Doktor şikayet ede ede reverans yaptı ve Shara kendisini dışarıya yönlendirdi. Elçilik bahçesinin kapısında onları nehirden buraya takip etmiş bir kalabalık dolanıp duruyordu. "Mümkün olduğunca ağzı sıkı davranırsanız seviniriz," dedi Shara. "Eğer burada gördüğünüz şeylerin detaylarını herhangi biriyle tartışmazsanız..."

"Tartışmak meslek etiğime aykırı," dedi doktor, "ayrıca bu muayene *o kadar* başarısız geçti ki herhangi birinin burada olanları duymamasını tercih ederim." Şapkasını taktı ve dışarıya çıktı. Kalabalıktan biri bağırdı, "İşte kadın orada!" Bahçe kapısının önü fotoğraf makinelerinin flaşlarıyla aydınlandı.

Shara yüzünü ekşitti ve kapıyı çarparak kapattı. Fotoğraf yeni bir buluştu, bulunalı henüz beş yıl dahi olmamıştı fakat Shara şimdiden bu buluştan nefret edeceğini görebiliyordu: *Olanların bir görselini alabilmek benim iş alanım için çok fazla sorun teşkil ediyor,* diye düşündü.

İçeriye girdiğinde üst kata yöneldi; elçilik çalışanları çevrelerinde halkalar oluşmuş gözlerle onu izliyor, yatmaları için izin vermesini bekliyorlardı; Mulaghesh ayaklarını bezgin bezgin yere vurarak merdivenlerden iniyordu. "Depo'daki yangın söndürüldü," dedi. Dudaklarına bir şişe götürüp içti. "Şehir, tanrılarının evcil hayvanını ya da o yaratık her neyse onu öldürdüğümüz için bizi öldürecek mi yoksa öldürmeyecek mi karar verene kadar elçiliğe giriş çıkışı yasaklıyorum. Şehir Ayanları köprü ile bizzat ilgilenmeyi tercih ettiler. Ben sarhoş olup burada uyuyacağım. Sen gerekeni yaparsın."

"Yapacağım," dedi Shara rahatça.

"Ve tüm bunlar bittiğinde Javrat'a gönderileceğimden *emin* olsan iyi edersin!"

"Olacağım."

Mulaghesh'i geride bırakıp Sigrud'un odasına girdi ve ayakucuna oturdu. Sigrud parmağını çanağın ağzında tekrar tekrar gezdiriyordu.

"Al," dedi Shara. Sigrud'un bileziğini uzattı ve kocaman avucuna koydu.

"Teşekkürler," dedi adam ve bileziği sol bileğine taktı.

"*Gerçekten* iyi misin?" diye sordu Shara.

"Sanırım," dedi Sigrud. "Daha kötülerini atlattım."

"Gerçekten mi?"

Sigrud düşüncelere dalmış halde başını sallayarak onayladı.

"*Nasıl* hayatta kaldın?"

Düşündü ve ardından gaz beziyle sarılı sağ elini kaldırdı. Bezi

açıp avucuna oyulmuş parlak pembe-kırmızı teraziyi gösterdi. "Bunun sayesinde."

Kadın yara izine baktı. "Ama o... Kolkan'ın *lütfu* değil ki..."

"Olmayabilir. Ama sanırım... Kolkan'nın seni cezalandırması ve sana lütfunu bahşetmesi... aynı şey."

Shara'nın aklına Efrem'in, Olvos'un Kırmızı Nilüfer Kitabı'nı okuduktan sonra yaptığı yüksek sesli yorumlar geldi, İlahlar kendilerini anlayamıyorlardı, aynı bizim kendimizi anlayamamamız gibi ve istemsiz etkileri bize genel olarak istemlilerden daha çok şey anlatıyor.

Sigrud gözünü avucuna dikmişti. Şişkin gözkapaklarının arasında gözü bir böceğin kanatları arasındaki yumuşak alan gibi parıldıyordu. Gözünü kırptı –Shara onun sarhoş olduğunu görebiliyordu– ve sordu, "Bunun nasıl olduğunu biliyor musun?"

"Az çok," dedi. "Onun Kolkan'ın Parmağı'nın izi olduğunu biliyorum."

Başıyla onayladı. Sessizlik uzadıkça uzadı.

"Bu izden haberim vardı," dedi kadın. "Ne olduğunu biliyorum. Ama hep sormamam gerektiğini hissettim."

"Akıllıca. Yaralar acılara açılan pencerelerdir; onlara dokunmamak daha iyi." Avucunu ovalayıp konuştu, "O şeyi Slondheim'a *nasıl* getirdiklerini bilmiyorum. Öylesine nadir ve güçlü bir alet olsa da bir bilyeden büyük değil, üzerinde küçük bir terazi işareti olan bilye. İçi özel bir kumaşla kaplı bir kutunun içinde taşımak zorundalardı..."

"Muhtemelen gri yündür," dedi Shara. "Kolkashtaniler ona özel bir hürmet duyarlardı."

"Öyle diyorsan öyledir. Altı kişiydik. Hepimizi bir hücrede birlikte tutuyorlardı. Sızdıran bir borudan paslı su içiyor, köşeye sıçıyor ve açlıktan kırılıyorduk. Uzun süre açlıktan kırıldık. Bizi ne kadar süre aç bıraktıklarını bilmiyorum. Sonra bir gün gardiyanlarımız ellerinde bir kutu içindeki küçük taş ve bir tabak tavukla –*bütün* bir tavuk– gelip, 'Eğer içinizden biri bu ufacık taşı bir dakikalığına tutabilirse yemenize izin vereceğiz,' dediler. Herkes gönüllü olmak, gardiyanların söylediğini yapmak için koştu ama ben geride kaldım çünkü bu adamları tanıyordum.

Slondheim'da bizimle oynarlardı. Bizi kandırırlardı ki birbirimizle dövüşelim, birbirimizi öldürelim..." Sol elini yumruk yaptı; elinin pembe yara izleriyle kaplı üstü bembeyaz alevlendi. "Bu yüzden ters bir şeyler olduğunu biliyordum. Taşı ilk tutmaya çalışan adam eline aldığı an çığlık atmaya başladı. Eli bıçaklanmış gibi kanıyordu. Taşı düşürdü –taş yere çarptığında *koca bir kaya* gibi gümbürdemişti– ve gardiyanlar gülerek, 'Yerden al, yerden al,' dediler ama adam alamadı. Sanki binlerce ton ağırlığındaydı. Gardiyanlar sadece gri bir kumaş parçasıyla tutabiliyorlardı. Ne olduğunu anlamamıştık ama açlıktan öldüğümüzü biliyorduk, o yüzden azıcık da olsa yemek yiyebilmek uğruna tekrar denemek istedik... Ama hiçbiri bir dakika dayanamadı. Bazısı yirmi saniye tuttu. Bazısı otuz. Ellerinden oluk oluk kan akıyordu. Taş onları korkunç şekilde yaralamıştı. Sonunda hepsi bu küçücük taşı düşürdü. Kolkan'ın Parmağı'nı." Şaraptan bir yudum daha aldı. "Sonra... ben denedim. Ama taşı elime almadan önce düşündüm... Kaybettiğim her şeyi düşündüm. Kalbimdeki yaşama arzusu taşıyan şey, o alev sönmüştü. Şu an bile *hâlâ* sönük. Ve... ve taşın beni ezmesini *arzuladım*. Anlıyor musun? Bu acıyı *arzuladım*. Taşı elime aldım. Ve tuttum." Yaralı elini taş hâlâ oradaymışçasına çevirdi. "Hâlâ onu hissediyorum. Şu an elimdeymiş gibi. Onu yemek yemek için değil ölmek için tuttum." Eli yumruğa dönüştü. "Ama yemekle sonuçlandı. Kolkan'ın Parmağı'nın bir değil, üç dakika boyunca tuttum. Sonrasında gardiyanlar neşeleri kaçmış halde taşı elimden alıp, 'Kazandığın için yiyebilirsin. Ama başlamadan önce şuna karar vermek zorundasın: Tüm tavuğu sen mi yiyeceksin yoksa mahkum arkadaşlarında paylaşacak mısın?' dediler. Hepsi bana bakıyordu... çelimsiz, soluk insan hayaletleri, açlıktan gözlerimin önünde eriyip giden..."

Sigrud elini tekrar sarmaya başladı. "Hiç düşünmedim," dedi yumuşak bir sesle, "bir saniye bile. Gardiyanlar beni onlardan ayrı bir hücreye götürdüler ve hepsini yiyip uyudum. Eski hapishane hücremden ceset sürüklemeye başlamaları bir hafta dahi sürmedi." Sargıyı bağlayıp avucunu ovdu. "İlahlar bir sürü cehennem yaratmış olabilir," dedi, "ama bence hepsi insanların yarattıklarının yanında sönük kalıyor."

***

Shara, Sigrud'un odasının kapısını kapatıp koridorda duraksadı. Bacakları titriyordu ve yere yığılmak üzere olduğunu anlaması bir saniyesini aldı. Koridora oturup derin bir nefes aldı.

Shara'nın birçok istihbaratçısı olmuştu ve çok fazlasını kaybetmişti. Zaman içinde kusursuz bir profesyonele dönüştüğünü düşünmeye başlamıştı: Etkiliydi fakat işinin kişisel bütün ayrıntılarından arınmıştı; vicdanını ve akıl sağlığını hayatının tüyler ürpertici gerçeklerinden çok, çok uzakta küçücük hava geçirmez bir balona hapsetmişti.

Ama Sigrud'u kaybetme düşüncesi... Korkuyu tattığını sanırdı ama onun Solda'nın karanlık sularında kaybolduğunu görmek...

O yaşıyor, dedi kendi kendine. *O yaşıyor ve iyi olacak.* En azından öyle bir adamın, yani pis kokulu, küçücük odasında yatan hırpalanmış ve yaralı bir adamın olabileceği kadar iyi.

Shara başını iki yana salladı. *Bugün nasıl da geçmişi taklit ediyor*, diye düşündü. On yıl öncesiydi ama şu an sanki koca bir ömür önceymiş gibi geliyordu.

Shara kamaranın kapısının ne kadar küçük olduğunu hatırlıyordu. O kadar ufacıktı ki bir döşeme kapağı bile sayılmazdı, muhtemelen Saypur zırhlı gemisinin en küçük kamarasına aitti. Kapıya vurduğunda *tık tık* sesi geminin koridor boyunca yankılanmışsa da herhangi bir cevap gelmemişti. Ardından kapıyı açmıştı ve leş gibi koku yüzüne çarpmıştı; ilerleyen geminin yarattığı deniz tutması yüzünden zaten güçlü olmayan bacakları kokuyla daha da bir titremişti. Bir de öksürüp onu, 'Lütfen dikkatli olun, hanımefendi," diye uyaran, muhtemelen o zamanlar yirmi beş yaşında bile olmayan bu kızın kendini öldürteceğini düşünen Saypuri teğmen vardı.

İçeriye girmişti. Odada hiç ışık olmasa da köşede bağdaş kurmuş oturan dev adamı görebilmişti. Dayak yemiş köpeği andıran bir havası vardı: saçları cansız ve yer yer dökük, teni kırbaç izleri ve iltihapla kaplı. Başı öne eğilmiş olduğundan Shara gözlerini –daha doğrusu gözünü diye kendi kendine hatırlatmıştı– görememişti ama adam ışığın kesilmesiyle irkilmişti.

Kapıyı kapatıp karşısındaki köşeye oturmuş ve beklemişti. Adam neredeyse hiç hareket etmemişti.

"Dreyling sularından çıkmak üzereyiz," demişti Shara. "Ülkeni son bir kez görmeyi istemez misin?"

Cevap vermemişti.

"Odandan hiç çıkmadın," diye devam etmiş. "Özgürsün. Dolaşmak istemez misin, herhalde senelerdir bunu yapamamışsındır?"

Cevap gelmemişti.

"En azından yıkanmayı istemez misin? Sıcak suyumuz var."

Dev gibi adam sanki konuşacakmış da konuşmamanın daha iyi bir fikir olduğuna karar vermiş gibi hafifçe homurdanmıştı.

"Efendim?"

Aksanı o kadar yoğundu ki neredeyse anlaşılmazdı: "Bu... gerçek değil."

"Ne gerçek değil?"

Elini sallamışı. "Hiçbiri."

"Gerçek. Yemin ederim ki gerçek. Kapın kilitli değil. Özgürsün."

Başını iki yana sallamıştı. "Hayır. Gerçek olamaz. Onlar... Ailem..."

Shara beklemişti fakat adam devamını getirmemişti.

"Sana söylediğim gibi yaşıyorlar," demişti yumuşak bir sesle.

"Onları *gömdüm*. Kemikleri ellerimdeydi."

"O kemiklerin kime ait olduğunu söyleyemem ama ailene ait değillerdi."

"Bana yalan söylüyorsun."

"Söylemiyorum. Karın, Hild iki kızınla birlikte darbeden önce hizmetçilerinden biri tarafından ülkeden kaçırıldı. Darbe sonuçlanmadan sadece iki gün önce sınırı aşıp Voortyashtan'a girdiler. Son altı yıldır hizmetçinin akrabaları olduklarını söyleyerek orada yaşıyorlardı. Çiftçilik yapıyorlardı; tahminimce çok iyi çiftçiler değillerdi zira karının geçmişine sahip birinin tarla sürmeyi bildiğini sanmıyorum ama idare ediyorlardı."

Uzun bir sessizlik olmuştu. Ardından: "Elinde... elinde buna dair ne kanıt var?"

"Ailen ben onları bulduğumda güvende değillerdi. Aranıyorlardı, hâlâ da aranıyorlar; hâlâ ailenden hayatta kalanları bulmaya çalışan ajanlar var. Artık oranın güvenli olmadığına kanaat getirdiğimden aileni Voortyashtan'dan taşıdık. Bu hiç de kolay olmadı... karın, nasıl desem, iradesi sağlam bir kadın."

Adam hafifçe gülümsemişti.

"Ama başardık. Ve tamamlandığında karın memurlarımızdan birine teşekkür maiyetinde bir hediye verdi." Shara cebine uzanmış ve çuval bezinden küçük bir kese çıkarmıştı. Keseyi açıp içinden yüzeyi sert ve haşin dalgaları andıracak şekilde işlenmiş, pırıl pırıl örgü altından bir bilezik çıkarmıştı.

Ona uzatmıştı. "Bu senin için bir anlam ifade ediyor mu?"

Adam bileziğe baktı; pis ve yaralarla kaplı ellerinde metal çok parlak ve temiz durmuştu. Parmakları titremeye başlamıştı.

"Neden benimle güverteye gelmiyorsun?" diye sormuştu nazikçe.

Adam gözünü bilezikten ayırmadan yavaşça ayağa kalkmıştı. Shara kapıyı açtığında yatağına götürülen uykulu bir çocuk edasıyla onu takip edip yukarıya çıkmıştı.

Yüzüne vuran soğuk hava Shara'nın duraksamasına yetmişti; güverteye çıkarken iki büklüm olmuştu. Adam bunu fark etmiş gibi görünmüyordu: Kapı eşiğini aşıp kafasını kaldırarak sessiz sessiz huşu içinde göğe bakmıştı. Onu gemiye bindirirlerken yukarıya bakmaktan kaçınmıştı ve bu Shara'nın kafasını kurcalamıştı. *Elbette,* diye düşünmüştü. *Ne kadar süredir dışarıya çıkmadı? Görüntü tüylerini diken diken ediyor olmalı.*

"Hadi," diyerek onu korkuluğa yönlendirmişti. Dreyling kıyılarının siyah uçurumları dalgaların ardında belli belirsiz görünüyordu. "Göründüğü kadar uzak olmadığını söylediler. Gerçi sen benden daha iyi biliyorsundur."

Başını eğip altın bileziğe bakmış ve onu bileğine takıp kolunu kaldırarak incelemişti. "Onları göremem. Öyle değil mi?"

Shara başını iki yana sallamıştı. "Bu ne senin için ne de onlar için güvenli olur. Şu an göremezsin. Ama belki bir gün."

"Benden ne istiyorsun?" diye sormuştu.

"Bir şey istemek mi? Şu an için hiçbir şey istemiyorum."

"Ailemin hayatını kurtardın. Beni hapisten çıkardın. Neden?"

"Dreyling ülkeleri hakkında sahip olduğun bilginin son derece yararlı olacağına neredeyse eminim," demişti Shara. "Ve Dreyling Cumhuriyeti'nin Kıta ile olan ilişkilerindeki istikrarı bozacağına." Sesine hafif bir kendini beğenmişlik yansımıştı: Bu kariyerindeki ilk büyük istihbarat başarısıydı ve henüz duyduğu gururu saklamaya zahmet edecek kadar deneyim kazanmamıştı.

"Bu yeterli değil."

"Neye yeterli değil?"

"Benim için yaptıklarının karşılığına."

Shara ne diyeceğinden emin olmayarak duraksamıştı.

"Benden bir şey iste," demişti adam.

"Ne?"

"Benden bir şey iste. Herhangi bir şey."

"Senin verebileceğin herhangi bir şeye ihtiyacım yok."

Gülmüştü. "Elbette var."

"Ben Saypuri bir istihbarat memuruyum," demişti kızarak. "Senden gelecek hiçbir şeye ihtiyacım..."

"Sen genç bir kızsın," demişti adam, "yelken açamayan, dövüşemeyen ve hayatı boyunca tek damla kan akıtmamış bir kız. Akıllı olabilirsin ama benden gelecek birçok şeye ihtiyaç duyduğunu düşünüyorum. Ama gururun bunları istemene el vermiyor."

Shara ona ters ters bakmıştı. "Ne teklif ediyorsun? Benim vurucum olmayı mı? *Sekreterim* olmayı mı? Kendini bu şekilde küçük düşürür müsün?"

"Küçük düşürmek mi?" Dönüp denize bakmıştı. "Küçük düşürmek... Bu sözün anlamını bilmiyorsun. Bana orada ne yaptıklarını bilmiyorsun. Yapılanlar ağza alınamaz şeyler. Şimdi su taşımak, yemek servis etmek, dövüşmek, öldürmek... gelecek karşıma her ne çıkarırsa, hepsine karşı hissizim. Hissizim." Sanki kendini ikna etmeye çalışır gibi tekrarlamıştı ve ardından soluk, lanetlenmiş bir yüzle dönüp Shara'ya bakmıştı. "Benden bir şey iste. Hadi."

Yüzü yaralı ve kirli olsa da Shara altında gizli şeyleri görebildiğini hissetmiş ve artık başka bir şey yapmayı hayal edemediği için çarpık bir şekilde ondan ölmek için izin istediğini anlamıştı.

Shara, Dreyling'in gitgide küçülen uçurumlarını izlemişti. Ardından şimdi olsa asla yapmayacağı bir şey yapmıştı: İçini dökerek ona doğruyu söylemiş ve tutabileceğinden emin olmadığı bir söz vermişti. "O zaman senden şunu istiyorum," demişti yavaşça, "bil ki bu senin için bir elveda değil. Bir gün evine dönmene yardım edeceğim. Paramparça olan hayatını tekrar bir araya getirmene yardım edeceğim. Söz veriyorum seni buraya geri getireceğim."

Sigrud'un denize diktiği gözü parıldamıştı. Ve ardından Shara'yı hayretler içinde bırakarak yere diz çökmüş, korkuluğu kavramış ve hüngür hüngür ağlamaya başlamıştı.

***

"Tekrar değerlendirmeyeceğine emin misin?" dedi bir ses.

"Eminim, değerlendirmeme *izin* verilmedi," diye cevapladı Mulaghesh'in sesi. "Lanet olasıca konseyiniz bana fırsat dahi tanımadı."

"Oysa *oylama* bile yapamıyorlar!" dedi ses. "Toplantı karara bağlanamadı! Tek yapman gereken şey onları etkilemek için biraz çaba sarf etmek, Turyin!"

"Ah, denizler aşkına," diye homurdandı Mulaghesh son derece yorgun ve alkollü halde. "Bu gece yeterince çaba sarf etmedim mi? Teşekkürler ama bana söyleneni yapacağım ve bana açıkça *siktir git* dediler."

Shara mutfağa girip her zamanki beyaz kürk kabana tekrar sarınmış haldeki Vohannes Votrov'u ve ağzına kadar dolu bir bardak viskinin üzerinden ekşi bir suratla onu izleyen Mulaghesh'in karşısında buldu. Votrov bastonunu sabırsızca ayakkabısının topuğuna vurarak *tak tak* sesi çıkarıyordu.

"Elçiliği giriş çıkışa kapadığını, içeriye ziyaretçi kabul etmediğini sanıyordum," dedi Shara. "Özellikle de bu ziyaretçiyi."

Vohannes dönüp kadına sırıttı. "İşte! Muzaffer savaşçı da zaferinin hemen ardından gelmiş. Dillere desten bir gece geçirdin!"

"Vo, *sözde* caziben için şu an gerçekten hiç vaktim yok. İçeriye nasıl girdin?"

"Elbette sözde cazibemi bol miktarda kullanarak," dedi Vohannes. "Lütfen bana yardım et... Vali Mulaghesh'i *ayaklanmaya* ikna etmek zorundayız. Harikulade bir fırsatın ellerinizden kaçıp gitmesine izin veriyorsunuz!"

"Popumu bu sandalyeden bir milim dahi oynatmayacağım," dedi Mulaghesh. "Bu gece değil."

"Ama şehir deli bir karmaşanın pençesinde!" dedi Vohannes. "Şehrin yarısı diğer yarısına ulaşmak için yürüyerek duvarların çevresini dolaşmak zorunda! Bulikov'un Solda Köprüsü'nü hızlıca tamir edebilecek kaynaklara sahip olmadığını *biliyorum*."

"Şehirdeki çoğu inşa şirketi *senin* değil miydi?" diye sordu Shara.

"Şey, öyle... Yine de şirketlerim *kaydedebileceği* ilerleme vilayet valisinin ofisi devreye girerse yapılabileceklerin yanında önemsiz... ya da bölge valisinin..."

"Peki neden bunu yapmak isteyelim?"

"Tüm Bulikov'u tasarımcılarınız ve geliştiricilerinize muhtaç hale getirmenin size bir şey kazandırmayacağını mı düşünüyorsun?" dedi Vohannes.

"Ve *onun* şirketleriyle çalışmak zorunda kalacağız," dedi Mulaghesh.

"Bu sadece yanına kâr," dedi Vohannes.

"Tam anlamıyla kâr," dedi Mulaghesh.

"Bu gece onlarca insan öldü, Vo," dedi Shara. "Kendi vazifen, kendi amacın olduğunu biliyorum ama bir nebze de olsa nezaket gösteremez misin?"

Vohannes yüzündeki sırıtış ekşiyerek vahşi bir hal aldı. "Bunu söyleyen kişi olmaktan hoşlanmıyorum, *Elçi*," dedi dokunaklı bir ses tonuyla, "ama bu, Bulikov'un başına gelen ilk felaket değil. Ân'da rasgele oluşan bir boşluk yüzünden sağlamlığını yitiren Oshkev Sokağı'na ne dersin, beklenmedik bir anda çöküp iki apartmanı ve bir okulu yıktı. O zaman ağlayıp yas tuttuk ama ne yararı oldu? Peki ya, Kıta Gaz Şirketi'nin Solda Bölgesi'ne beceriksizce boru döşemeye çalışırken *altı gün* boyunca söndürülemeyen bir yangın çıkarmasına ne dersin? O zaman da ağlayıp yas tuttuk ama ne yararı oldu?"

Shara, Mulaghesh'e bir bakış attığında kadın isteksizce omuz silkti: *Hayır, bunları uydurmuyor.*

"Felaketler Bulikov'un yakasını bırakmıyor, Elçi," dedi Vohannes. "Keder ve nezaket sadece sorunun üzerini örtmek için kullanılan süsler: Bulikov'un yeniden inşaya ihtiyacı var. *Gerçek* bir yeniden inşaya ki bunu biz kendimiz yapamayız!"

"Üzgünüm," dedi Shara. "Öyle söylememeliydim." Oturdu – bacakları buna çok memnun oldu– ve gözlerini ovuşturdu. "Ama köprü henüz yıkıldı," diye inledi, "ve hemen entrika çevirmeye başlamamamız gerekiyor... Hem şu konsey hakkında ne diyordun?"

"Şehir Ayanları ne yapılacağını tartışmak için acil durum toplantısı düzenledi," dedi Vohannes. "Arama kurtarma ile ilgili kararları verdikten sonra toparlanma çalışmaları için Saypur'dan yardım istemelerini talep ettim. Sonuçta bana karşı oy kullanmış olsalar da farklı bir plan sunamadılar. Ama verilen oylar geçerli değil çünkü Wiclov'un nerede olduğu bilinmiyor."

Shara'nın parmaklanın masaya vurdu. "Öyle mi?"

"Evet. Komik, öyle değil mi? Neredeyse bir haftadır gören olmamış, aslına bakarsan elçiliğin kapısına dikilip sana hakaretler savurduğundan beri."

Ama Sigrud onun Torskeny'yi mhovosta *götürdüğünü gördü*, diye düşündü Shara, *ve sonrasında ara sokakta kaybolduğunu*... Düşündükten sonra yardım istercesine uykulu uykulu Mulaghesh'e baktı.

"Lütfen beni ayağa kaldırma," diye yalvardı Mulaghesh.

"Kaldırmayacağım," dedi Shara. "Bu gece değil. Bu... Vo, bu sabahı beklemek *zorunda*."

"Sıcağı sıcağınaharekete geçmemiz lazım!" dedi Vohannes.

"Kamu düzenine yönelik kararları ben vermiyorum!"

"Ama yüksek mertebelerde tanıdıkların var, öyle değil mi?"

"Bu gece olanlar yüzünden onlarla ilişkilerim halihazırda sallantıda ya da o hale *gelecek*." İç çekti. "Vo, son birkaç saattir neler olduğuna dair en ufak bir fikrin yok. Büyük bir gizlilik içinde şu kadarını söyleyebilirim ki *ciddi* kayıplar verdik. Ve hâlâ düşmanlarımızın kim olduklarını ve neler yaptıklarını bulmaya bir adım dahi yaklaşamadık. Bu geceliğine Bulikov'u kendi haline bırakacağız."

"O düzenlemelerin Restorasyonistleri yaratan şey olduğu neredeyse kesin ve sonrasındaki tüm sonuçları da onlar doğurdu," dedi Vohannes. "Bu şehir duvarları içinde kısılıp kalmış halde. Her felaket bir fırsat yaratır, Shara! Bundan en iyi şekilde yararlan."

"Bu gece çok fazla felaket atlattım." Keyifsizce güldü. "Senin yanında yer almamı istemezsin, Vo. Gün doğumunda bir işim bile olmayabilir."

"Öyle olacağını hiç sanmıyorum. Özellikle de şu an Bulikov'daki her erkek, kadın ve çocuk hepinizin çok şanlı kahramanlar olduğunuzu düşünürken."

Hem Mulaghesh hem de Shara sandalyelerinde uyukluyorlardı fakat bu iddia üzerine gözlerini kırpıştırarak uyandılar.

"Ne... *neden bahsediyorsun*?" dedi Mulaghesh.

"Nasıl yani?" diye sordu Vohannes.

"Yani... az önce ne dedin?"

"Ah? *Gerçekten* fark etmediniz mi? Dışarıdaki kalabalık..." Kuzeyi, kapı tarafını işaret etti. "Kızgın olduklarını mı sandınız? Bahçe kapılarını yıkıp geçmeye çalıştıklarını mı? Hayır, *büyülenmiş* haldeler! Dehşete düşmüş bir şehrin gözü önünde bir canavarı katlettiniz! Bu... Şey, efsaneler böyle oluşur."

Shara dedi ki, "Ama o kutsal bir yaratıktı... Eskiden şehir merkezinde Urav'ın tapınağı vardı! Eskiden bu ülke o şeye *tapardı!*"

"Buradaki kilit kelime *eskiden*. Bu üç yüz yıl önceydi! O şey hepimizi öldürmeye çalışıyordu!"

"Ama... Ama işin çoğunu Sigrud halletti!"

Omuz silkti. "Övgüleri bölüşüyorsunuz. Şehir Ayanları ne yapılacağı konusunda şaşkına dönmüştü. Şehir tarihindeki Bulikov takdirnamesine hak kazanan ilk Saypuri olabilirsin. Ve sen ya da Ghaladesh'ten herhangi biri isterse Saypuriler şehre gelip köprüyü inşa edebilir ve sonsuza kadar kurtarıcı olarak anılabilirler!"

Hem Mulaghesh hem de Shara şaşkına dönmüş halde oturuyorlardı. Vohannes küçücük gümüş bir kutudan sigara çıkarıp ağızlığına yerleştirdi. "Ama umalım ki *gerçekte* kim olduğunu öğrenmesinler," dedi, "aile geçmişin hiç hoş olmayan karşıt görüşler yaratabilir, haksız mıyım?"

***

Shara içti. Bunu yapmak doğru geliyordu: Askerler arasındaki bir askerdi ve birçokları yok olmuşken hayatta kalmayı kutluyorlardı. Şarap yorgunlukla karıştığında ve Vohannes onunla Mulaghesh'e katıldığında gece, gerilmiş sinirler ve dehşet verici travmanın etkisinden kurtularak sınıf arkadaşlarıyla ortak salonda oturup dedikodu yaptıkları, dış dünyanın deliliğini büyük bir kararlılıkla görmezden geldikleri okul gecelerinden birine dönüştü.

Kendini sıradan hissetmek ne güzel bir şey, diye düşündü Shara.

Şafağın sökmesinden hemen önceki menekşe rengi saatlerde Mulaghesh sandalyesinde horluyordu. Vohannes, Shara'nın üst kata çıkmasına yardımcı olmak zorunda kalmıştı. Kadın nefeslenmek için merdivendeki geniş pencerelerin önünde durdu. Yumuşacık mor bir bulut örtüsünün üzerine uzanmış yıldızlar Bulikov'un şehir manzarasıyla tamamlanıyordu. Duygusal ama incelikten yoksun bir ressamın eseri olabilecek bir görüntüydü.

Vohannes arkasında yavaş yavaş topallıyordu; birdenbire son derece narin görünmeye başlamıştı

"Ben..." Shara söylememesi gereken bir şey söyleyeceğinin bilincindeydi fakat kendine engel olamayacak kadar sarhoştu. "Geçirdiğin kaza için üzgünüm, Vo."

"Durum bu," dedi yumuşak bir sesle. Eğer Shara'nın artık gerçekte nasıl yaralandığını bildiğini anladıysa da bunu belli etmedi. "Senden tek isteğim bunu değiştirmeme yardın etmen."

En sonunda Shara'nın odasına vardıklarında kadın yatağın üzerine oturup elini alnına koydu. Oda bir geminin güvertesindeymiş misali sallanıp duruyordu.

"Uzun zamandır," dedi Vohannes'in sesi karanlığın içinden, "bir kadının odasına girmemiştim..."

"Sen ve Ivanya...?"

Başını iki yana salladı. "Durum... tam olarak öyle değil."

Shara yatağa devrildi. Vohannes pis pis sırıtarak yanına oturdu ve tek elinden güç alarak kadının üzerine doğru eğildi; kalçaları birbirlerine değiyordu.

Shara şaşkın şaşkın gözlerini kırptı. "Bunun ilgini çeken bir şey olduğunu sanmıyordum," dedi.

"Şey... tam olarak öyle de değil."

Shara hüzünlü hüzünlü gülümsedi. *Zavallı Vo,* diye düşündü. *Hep iki dünya arasında kalıyor...*

"Benden nefret etmiyor musun?" diye sordu kadın.

"Niye edeceğimi düşündün ki?"

"İstediğin hiçbir şeyi yapmıyorum. Sana, Bulikov'a ya da Kıta'ya yardım etmiyorum. Senin düşmanınım, karşındaki bir engelim."

"Benim düşmanım *düzenlemeleriniz.*" İç çekti. "Bir gün fikrini değiştireceğim. Belki de bu gece değiştiririm."

"Saçmalama. Senin gibi kodamanlar sarhoş kadınlardan sık sık yararlanır mı?

"Mm. Biliyor musun," dedi Vohannes, "geri döndüğümde kendime Saypuri bir hanım bulduğuma dair söylentiler vardı? Anlarsın ya, hakaret ediyorlardı. Ve sanırım biraz da kıskanıyorlardı... Ama hiçbiri benim için anlam ifade etmiyordu." Gözleri nemli gibiydi: Ağlıyor olabilir miydi? "Sana tutulmamın sebebi egzotik bir kaçamak yapmak istemem değildi; sana tutulmamın sebebi senin sen olmandı."

Ne hakla bu kadar güzel olabiliyor? diye düşündü Shara

"Eğer burada olmamı istemiyorsan," dedi, "*'hayır'* demen yeter, giderim."

Shara bunu düşündü ve abartılı abartılı iç çekti. "Hep böyle içinden çıkılması güç ikilemler mi yaratırsın..."

Adam boynunu öptü. Sakalları çenesinin kenarını gıdıklıyordu.

"Hmm," dedi Shara. "Şey... Peki." Uzanıp yatak örtüsünün kenarını tuttu ve kaldırdı. "Sanırım" –adam köprücük kemiğini öperken kahkahasını bastırdı– "yatağın içine girsen iyi olacak."

"Ben kimim ki elçinin talebini reddedeyim?" Omuz silkerek beyaz kürkünü çıkardı.

Konsey toplantısı üzerini değiştirmesini gerektirecek kadar önemli miydi? diye düşündü Shara.

Bunu yüksek sesle söylemiş olmalı ki Vohannes dönüp cevap

verdi, "Üzerimi değiştirmedim. Gece boyunca üzerimde bunlar vardı."

Shara *–Bu doğru olamaz–* düşüncesini aklında tutmaya çalışıyordu ki Vo gömleğinin düğmelerini açmaya başladı ve kadın aynı anda bir sürü farklı şey düşünmeye başladı.

***

"Nasıl yatmamı istersin?"

"Sen nasıl yatmak *istersin*?"

"Şey, demek istediğim... kalçandan ötürü..."

"Ah. Ah, evet... Peki."

"Burası... Burası iyi mi?"

"Orası iyi. Çok iyi. Mmm."

Bu kötü bir fikir, diye düşündü Shara ama bu düşünceyi göz ardı edip kendini bu küçük zevkin içinde kaybetmeye çalıştı...

Ama başaramadı. "Vo..."

"Sen... Sen keyif alıyor musun?"

"Evet."

"Emin misin?"

"Evet."

"Soruyorum çünkü..."

"Biliyorum! Biliyorum... Çok fazla şarap içtik..."

"Canını yakmadığıma *emin* misin?"

"Hayır! Gayet iyisin! Gerçekten... Gayet iyisin."

"Peki... Belki şöyle kaysam... İşte. Daha iyi mi?"

"İyi." Sesi şehvetten ziyade kararlılıkla dolu çıkmıştı. "Bu..."

"Evet?"

"Bu..."

"... evet?"

"Bu... böylesine zor olmamalı..."

"Vo... Eğer *istemiyorsan*..."

"İstiyorum!"

"Biliyorum ama... ama kendini yapmak zorunda hissetmemen..."

"Sadece... Sadece... *Tanrılar aşkına*." Kadının yanına yığıldı.

Karanlık odada saniyeler birbirlerini kovaladı. Shara adamın uyuyup uyumadığını merak etti.

"Üzgünüm," dedi adam yumuşak bir sesle.

"Üzülme."

"Sanırım artık eskiden olduğum adam değilim," diye fısıldadı.

"Kimse olmanı beklemiyor."

Bir süreliğine kesik kesik nefes aldı; Shara onu ağladığından şüphelendi. "'Dünya bizim sınavımız,'" diye mırıldandı. "'Her felaketle pişip şekil alıyoruz.'"

Shara bu dizeleri biliyordu. "Kolkashtava mı?"

Acı acı güldü. "Belki de Volka haklıydı. Kolkashtani doğdun mu..."

Ardından sessizliğe büründü.

Shara nasıl bir adamın çıplak bir kadının yatağında ağabeyini düşünebildiğini merak etti. Sonra ikisi de rahatsız uykulara daldı.

***

Shara'nın bilinci, akşamdan kalmalığın karanlık, yağlı sularına çarparak açıldı. Yüzüne değen yastık kılıfı zımpara kâğıdı gibiydi; açıktaki kolları buz kesmiş, yorganın içine gömülü ayakları ise sıcaktan pişmişti.

Havlamayı andıran bir ses geldi, "Kalk. *Kalk.*"

Başının üzerindeki yastık havaya kalktı ve cani gün ışığı gözlerine bıçak gibi saplandı.

"Önünü dön," dedi Mulaghesh, "ve *kalk*!"

Shara çarşafların içinde döndü. Mulaghesh sabah gazetesini kesik bir düşman kafası misali tutarak yatağının başında dikiliyordu.

"Ne var?" dedi Shara. "*Ne?*" İç çamaşırlarının hâlâ üzerinde olmasına memnundu; öte yandan Vohannes de gitmişti. Acaba utancından kaçtı mı diye düşündü ve onun kendisi hakkında bu kadar kötü düşünebileceğini gerçeği onu üzdü.

"Şunu oku," dedi Mulaghesh. Bulanık görünen bir makaleyi işaret etti.

"Bende ne yapmamı isti..."

"Oku! Şunu oku."

Shara yastıklarının arasında gözlüğünü aradı. Bulup burnunun üzerine yerleştirdiğinde gazetenin ilk sayfasına siyah beyaz basılmış kendi yüzüyle karşılaştı. Fotoğraf Solda'nın yanında dururken çekilmişti: Arkasında Urav'ın ölü bedeni duruyordu, ayaklarının yanında ise yüzü bir saç tutamıyla gizlenmiş, kan ve yağ kaplı Sigrud vardı. Bunun şu âna kadar çekilmiş en iyi fotoğrafı olduğunu düşündü: Muhteşem bir açıdan çekilmişti, rüzgâr saçlarını öyle bir uçuşturmuştu ki başının arkasından dökülen yumuşacık, abanoz bir nehre dönüştürmüştü.

Altındaki makaleyi okuduğunda neşesi yarıda kesildi.

BULIKOV KURTARILDI!

Bulikov'un merkez bölgesi dün gece Solda Nehri'nden gelen ani, açıklanamaz ve dehşet verici bir saldırıyla sarsıldı. Devasa su yaratığının (yaratığın doğası gereği kendisinden daha ayrıntılı bahsetmek yasal işlem uygulanmasına neden olacağından gazete kendisine sadece "yaratık" olarak hitap etmek zorunda kalmıştır) Solda Nehri'de akıntıya karşı yüzüp buzu kırarak nehir kenarındaki meşhur yürüyüş yollarından geçenleri dondurucu sulara çektiği onaylandı.

Boyutları ve kütlesi dolayısıyla yaratık, vilayet polisi önlem almasına fırsat tanımaksızın nehir kenarındaki birkaç binayı yerle bir etti. Öldüğü bildirilen vatandaşlar dudak uçuklatıcı yirmi yedi sayısına ulaşırken sabaha karşı saat 4 itibariyle bilgiler gelmeye devam ediyordu. Az sayıdaki cesede ulaşılabildi.

Bulikov Polis Merkezi yaratığı yakalamak ya da öldürmek için hızla harekete geçtiyse de bu, yaratığı Solda Köprüsü'ne saldırmak yönünde kışkırtıp köprünün yıkılmasına, altı memurun ölümüne ve içlerinde şanlı Komiser Miklav Nesrhev'in de bulunduğu dokuz memurun yaralanmasına sebep oldu. Sabah saatleri itibariyle Yedi Kız Kardeş Evi'nin revirinde tedavi gören Komiser Nesrhev'in durumun iyiye gittiği bildirildi.

Bu tehdidin nasıl ortadan kaldırıldığı ise en etkileyici kısmı olabilir zira yaratık Bulikov için son derece beklenmedik bir kahraman tarafından bertaraf edildi. Saypur Elçiliği'ne yeni atanan Ashara Thivani'nin aslında Ashara Komayd, yani Saypur Dışişleri Bakanı Vinya Komayd'ın yeğeni ve tartışma yaratan general, Saypur'un meşhur son Kaj'ı Avshakta si Komayd'ın torunun torunu olduğu ortaya çıktı. Kaynaklarımız yaratığın başarılı bir şekilde durdurulup öldürülmesinin onun çabaları ve planları sayesinde olduğunu doğruladı.

"Elçi ve iş arkadaşları yaratığın doğasını doğru şekilde analiz edip onu yakalamak ve öldürmek için gereken yöntemi saptadılar," dedi valilikten adının verilmesini istemeyen bir görevli. "Onun yardımı olmasaydı daha onlarca, hatta yüzlerce Bulikov vatandaşı yitirirdik."

Elçinin saldırı sırasındaki davranışlarına dair birkaç polis memuru da açıklama yaptı: "Elçiliği boşaltmaya çalışıyorduk fakat o gelip yardımcı olmak konusunda ısrar etti," dedi Bulikov Polis Merkezi yetkililerinden Viktor Povroy. "O ve iş arkadaşları hemen devreye girdiler. Daha önce hiç böyle cesurca bir planın bu kadar çabuk yapıldığını görmemiştim."

Elçi ve Bulikov vilayet valisi Turyin Mulaghesh'in ayrıca Komiser Nesrhev'in hayatını kurtardığı da kayıtlara geçti. "Onlar olmasaydı," diye açıkladı Povroy, "ya boğulur ya da donarak ölürdü."

Her şeye rağmen birçok soru varlığını sürdürüyor: Elçi neden kimliğini sakladı? Neden sadece kendisi böyle bir yaratıkla dövüşme becerisine sahipti? Ve Komayd ailesinden birinin tekrar şehirde yetkili bir konumda bulunması Bulikov için ne anlama geliyor?

Bu gazetenin baskıya girdiği saat itibariyle henüz elçilikten resmi bir açıklama yapılmadı.

Shara kelimelerin dans etmeye başlayıp tamamen başka bir hikâye anlatmasını umarak gazeteye baktı.

"Ah, hayır," diye fısıldadı.

Kimliğinin ifşa olması... Düşmanı tarafından tanınmak, uzak ve ölümcül bir dairede adına bir dosya oluşturulması, *bu* bir yere kadardı: Her istihbaratçı *buna* hazırlıklıydı.

Ama adının ve hikâyenin boylu boyunca gazetede yer alması, adının sadece bir devletin gizli yıllık raporlarında değil, tüm dünyadaki salonlarda, yemek odalarında ve meyhanelerde geçmesi... *Bu*, dehşetten de öte bir dehşetti.

"Hayır," dedi Shara tekrar. "Hayır. Bu... Bu doğru olamaz."

"Doğru," dedi Mulaghesh.

"Ve bu gazete..."

"*Kıta Gündemi.*"

"Yani sadece Bulikov'a dağıtılmıyor..."

"Tüm Kıta'ya dağıtılıyor," dedi Mulaghesh. "Evet."

Olanların gerçekliği ezici biçimde üzerine çöktü. "Ahh... Ah hayır, hayır, *hayır!*"

"Kimliğinden kimler haberdardı?" diye sordu Mulaghesh.

"Sen," dedi Shara. "Sigrud, Vo... Buradaki çalışanların birkaçı söylediğimden daha fazlası olduğumdan şüphelendi ama şüphelenmekle... bunun arasında dağlar kadar fark var..."

"Kaj'ın torununun torunu olmakla mı?" dedi Mulaghesh. "Hadi ya. Yemin et. *Ben* hiçbir şey söylemediğimi biliyorum. Asla basınla konuşmam."

"Sigrud da bir şey söylemez," dedi Shara. "Yani..."

Düşüncelerini, olasılıkları gözden geçirdi.

Vinya olabilir miydi? Artık teyzesi hakkında ne düşüneceği konusunda kararsızdı, Vinya'nın bir şekilde yozlaşmış olduğundan neredeyse emindi ama o, elindeki güçten sadece daha fazla güç kazanmak için ödün verirdi, dolayısıyla böyle bir hamleyi *siyasi* bir getirisi olmadan yapması çok olası değildi. *Ve bu siyasi açıdan çok ama çok zarar verecek bir şeydi.*

Seçenekleri elemeye devam etti ve eledikçe daha kaçınılmaz görünen sonuç konusunda yanıldığını umdu.

"Tek ihtimal Vohannes," dedi sonunda.

"Peki ama... *neden?*"

Bu dün geceye karşılık bir intikam çabası olabilir mi? diye düşündü. Çok olası görünmüyordu. Acaba Bulikov'un meselelerine

karışmayı reddettiği için onu cezalandırıyor olabilir miydi? Ya da... "Beni... Beni Ghaladesh'in dikkatini çekmek için kullanmaya çalışıyor olabilir mi?" diye sordu yüksek sesle.

"Kimliğini ifşa etmek *bunu* nasıl sağlayacak?" diye sordu Mulaghesh.

"Şey... Mükemmel bir hikâye, öyle değil mi? Kaj'ın torununun torunu gelip Bulikov'u kurtarıyor. Bu insanların hakkında konuşacağı bir şey... Ve jeopolitik alemde konuşmalar da en az hareketler kadar önem taşır. Dünyanın dikkatini Bulikov'a çekecek... Sonra sunumunu yapabilecek. Yani, onu sen de tanıyorsun. Vo'nun tek ihtiyacı olan şey sahne ışıkları."

"Evet ama... Ama bu," dedi Mulaghesh, "Ghaladesh'i bir şey yapmaya ikna etmek için kullanılabilecek en aptalca yöntem *olmalı*! Haksız mıyım?"

Shara bu düşünceye tamamen karşı çıkmıyordu ama tamamen onayladığı da söylenemezdi. Vo'nun dün gece mırıldandığı şeyi hatırladı: *Kolkashtani doğdun mu...*

Bir şeyleri kaçırdığını düşünmeden edemiyordu. Ama nedeni ne olursa olsun artık Vo'ya güvenemeyeceğinin farkındaydı ve başında güvenerek salaklık yaptığını düşünüyordu: Öylesine tutkulu, paramparça ve arada kalmış bir kişiyle işbirliği yapmak hiç akıllıca değildi.

Yakınlardan bir yerden boğaz temizlenme sesi geldi.

Mulaghesh pencereye bakıp sordu, "Bu da neydi?"

Ama Shara bu sesi çok iyi tanıyordu, zira çocukluğu boyunca duyup durmuştu: iki doz sabırsızlık artı bir doz aşağılama...

"Dışarıda hiçbir şey yok," dedi Mulaghesh perdesi örtülü pencereden dışarıya bakarak, "elbette kalabalığı saymazsak. O sesi ben hayal etmedim, değil mi?"

Shara masasının yanındaki panjurlu pencereye baktı. Sol alttaki cam panel tuhaf bir şekilde parıldıyordu ve camdaki yansıma hafifçe eğrilmişti.

"Vali," dedi Shara, "lütfen... bana biraz izin verebilir misin?"

"Kusacak mısın?"

"Muhtemelen. Sadece... kendimi toparlamak için biraz zamana ihtiyacım var."

"Ben aşağıda olacağım," dedi Mulaghesh, "ama çok vaktim yok. Yoluna koymam gereken bir sürü şey var, kısa süre içinde ofisime dönmeliyim."

"Anlıyorum."

Odasının kapısı bir klik sesiyle kapandı. Shara cama ulaştığında teyzesinin yüzü de camda beliriyordu.

***

"Bence... ben de en az senin kadar suçluyum," dedi Vinya.

Shara hiçbir şey söylemedi. Hareket etmedi. Konuşmadı. Sadece izledi. Vinya da kendisince en az Shara kadar mesafeli ve vakurdu. İkisi de camın ardından birbirlerine aynı anda hem biraz şüpheci hem biraz kırgın hem de biraz öfkeli bakıyorlardı.

"Seni henüz daha gençken durdurmalıydım," dedi Vinya. "Kıta'ya duyduğun ilgi hep son derece sağlıksızdı. Bu rağmen ben sana gitgide daha fazla güvenip benim denetimim olmaksızın hareket etmene izin verdim... Ama şimdi buna pişmanım. Belki de seni daha sık eve getirmeliydim. Belki de haklıydın. Keşke burada gelip Parlamento'da her şeyin nasıl da değiştiğini görebilseydin... her şeyin nasıl da hassas ve istikrarsız olduğunu."

Ah. Siyasi kariyerini tehlikeye attım. Dün gece yangınla ve Urav'la yüzleştikten sonra Shara parlamenter ağız dalaşlarıyla uğraşan birine karşı sempati duymayı başaramadı. Aslına bakarsanız Shara bu konuşmada herhangi bir şey yapmayı zahmetli buluyordu. Teyzesinin konuşmasına izin vermek ona yeterli geliyordu; böylece kendisi Vinya'nın amaçlarının ve sebeplerinin cam panelin üzerinde sonbaharın ilk donu gibi belirmesini izleyebilecekti.

"Söylemler gözle görülür şekilde değişti, hem de neredeyse tek gecede. Uzun zamandır kimse Kıta'yla uğraşmayı *düşünmemişti* bile ama şimdi... Şimdi bu fikre açıklar. Şimdi, birden bir *merak* duymaya başladılar. Son on yıldır gösterdiğim tüm çabaya rağmen bakanlar Kıta hakkındaki duruşlarını tekrar değerlendiriyorlar. Tüm yardımcıları, tüm asistanları Kıta'dan gelen kişisel iletişim taleplerini gözden geçirmekle meşgul ve yüzlerce dilek-

çenin altında tek bir isimle karşılaşıp duruyorlar: Votrov, Votrov, Votrov..."

Midesi kasıldı. Shara bunu beklemiyordu. Haklı olabilir miydi? Kimliğini ifşa etmek Vo'nun attığı çılgın bir adım olabilir miydi? Ve –işin daha da delice yanı– bu *işe yaramış* olabilir miydi? Hem de tam Şehir Ayanı seçimleri öncesi...

"Sanırım beklediğin şey," dedi Vinya, "sana bu konuda ne yapacağımı söylemem."

Shara dudaklarını büzdü ama Vinya'nın eline bunun ötesinde herhangi bir şey vermedi.

Vinya başını iki yana salladı. "Depo'ya asla girmemeni söylemeliydim," dedi. "Kıta konusunda bu kadar takıntılı olduğundan Depo'nun senin için dayanılamaz bir cazibeye sahip olacağını tahmin etmeliydim."

Shara tek kaşını kaldırdı. "Bir dakika... Neden bahsedi...?"

"Ama elbette varlığını öğrendiğin anda içeriye girmek için bir yöntem aradın," diye devam etti Vinya. "İzinsizce içeriye girdin; ona burnunu sokup raflarını o ya da bu şekilde kurcaladın."

"Ne! Vinya Teyze, Depo'ya girmeyi *istemedim!* Oraya girmek *zorunda kaldım!*"

"Ah? Ah, gerçekten mi? Senden son haber aldığımda Dr. Pangyui'nin ölümü hakkında bir üniversite hizmetçisini sorguluyordun. Hemen ardından dünyadaki en gizli yer olan Depo'ya girdin, onu *yakıp* kül ettin ve sonra gazetelerin önünde İlahi nehir yaratıklarıyla dövüştün! Kimliğin ifşa olmuş *halde!* Tüm bunların nasıl kendiliğinden gelişeceğini hayal etmekte zorlanıyorum, Shara! Küflü eski tanrılara kafayı takmış biri olarak orası bir müzeymişçesine dolaşmak için izinsiz içeriye girip tam anlamıyla kendini yakmış *ve* berbat bir İlahi yaratığı serbest bırakmış olman çok daha olası görünüyor!"

Shara'nın ağzı açık kaldı. Tam anlamıyla kalakalmış haldeydi: Son kırk sekiz saattir yaşadığı onca deli şeyin hepsi bunun yanında önemsiz kalıyordu. "Ben... Depo'ya *mayın* döşemişlerdi!"

"Ah, Restorasyonistler mi?" Vinya kelimeyi bir grup okuma yazma bilmeyen patates çiftçisinden bahseder gibi söylemişti.

"Evet!"

"Peki onlar içeriye nasıl girdi?"

"Bir... Bir mucizeden yararlandılar!"

"Ah," dedi Vinya. "Bir *mucize*. Ne de işe yarar şeyler onlar. Özellikle de teorik olarak çoğunun artık çalışmaması gerekirken. Peki neden Depo'ya mayın döşediler, sonuçta orası onların kutsal saydığı şeylerle doluydu?"

"İzlerini saklamak için!"

"Peki o *izler* nereye gidiyordu, tatlım?"

"Orada... Orada çalmak istedikleri bir şey vardı!"

"Neymiş o?"

"Bilmiyorum! Mayın döşemişlerdi!"

"Yani *sen* mayını tetikledin."

Shara o kadar öfkeliydi ki zar zor konuşabiliyordu. "Kadim bir İlahi mucizeyi kullanarak Depo'ya erişiyorlardı! Bunu aylardır yapıyorlardı!"

"Peki Depo'dan her ne çaldılarsa bunu ne amaçla kullanacaklar?"

"Bilmiyorum!"

"Bilmiyorsun."

"Hayır! Henüz bilmiyorum! Bildiğim kadarıyla... çelikle ilgili bir şey olmalı!" Bu Shara'nın kulağına dahi zavallıca geliyordu. "Durumu inceliyorum!"

Vinya başının onaylarcasına salladı ve sandalyesine oturarak düşündü.

"Mulaghesh'le konuş! Sigrud'la konuş! Buradaki *herhangi biriyle* konuş!" diye bağırdı Shara.

"Mulaghesh'in şöhreti eskisi kadar iyi değil," dedi Vinya, "zira Depo *onun* yetki alanına giriyordu ve şu an bir kül yığınından ibaret. Ve senin Dreyling'den tek kelime dinlemektense kuduz bir köpeğe danışmayı yeğlerim. Ama en önemlisi Shara, tatlım, Kıta'nın hiçbir yerindeki istihbaratçılarımızdan böyle bir komploya yönelik tek bir ipucu dahi gelmedi."

"Çünkü bu kişiler çok iyi! Bizim aksimize! Bulikov'a gelip duvarların içinin fare kaynadığını keşfettim! Bu entrikalar ben gelmeden çok önce çevrilmeye başlanmıştı!"

Vinya, aile yemeğinde kaçık bir akrabasının anlattıklarını dinlemek zorunda kalmışçasına endişeli ve korkmuş bir tavırla gözlerini devirdi ve başını iki yana salladı.

"Bana inanmıyorsun," dedi Shara çaresizce.

"Shara, Bulikov'a korkunç bir uluslararası skandalı araştırmak için kendi kendine gittin. Ve şimdi, çok daha büyük bir skandala neden oldun. Denizlere şükürler olsun ki Kıta, Depo'dan haberdar değil. Eğer yüzlerce yıllık bir tarihi yakıp kül ettiğini bilselerdi hem senin kelleni isterlerdi hem de benimkini! Bunun doğuracağı sonuçları düşünebiliyor musun? Ve belli ki tüm bu karmaşanın içinde bir şekilde kimliğini ifşa ettin ki bu noktadan sonra bu beni çok şaşırtmıyor. Ya verimsiz ve aptal ya da pervasız ve aptalsın, hangisini tercih edeceğime emin değilim. Ayrıca *henüz* Pangyui'nin öldürülmesinden bahsetmediğin gözümden kaçmadı. Yanılmıyorsam Bulikov'a zaman geçirmene izin vermemin asıl sebebi buydu... öyle değil mi? Bu derin ve karanlık komplolara dair araştırmaların onu kimin ve neden öldürmüş olabileceğine dair bir bilgi sağladı mı?"

Shara, masanın altında duran Vohannes'in valizine bir bakış attı. "Eğer anonim takas noktasında bulduklarımı incelmeme izin verirsen," dedi vahşice, "belki bir şey bulabilirim!"

Vinya hızla öne eğildi. "Eğer *bunu* yaparsan Bakanlık emirlerine doğrudan karşı gelmiş olacaksın! Bulunanlar önce *benim* tarafımdan denetlenecek! Eğer içlerinde işine yarayacak bir şey olduğunu düşünürsem *o zaman* onlara erişim sağlamana izin veririm! Emir komuta zinciri böyle işler! İstihbarat örgütümüzün tüm işleyişi buna dayalı! Ve yeterince tozlu kitap okumanın kendisine diğer istihbarat yetkililerinden daha derin bir öngörü sağladığını düşünen ukala yeğenimin sisteme karşı gelmesine izin vermeyeceğim! İlahlara duyduğun ilgi hep bir kusur oldu, bir *erdem* değil! Şu an içimden geçen şey ne biliyor musun? Şu an seni Bulikov'dan alıp ilk gemiyle hemen buraya getirmek!"

Tartışmaya rağmen, cezalandırmadan bahsedilmesine rağmen, her şeye rağmen bu fikir Shara'yı heyecanlandırdı. Ghaladesh'e, eve dönme fikri... Yine de Vinya'nın hayal kırıklığının biraz *fazla* olgunlaşmış olduğuna dair tuhaf bir hisse kapıldı: *Vinya benim*

itibarımı sarsmaya mı çalışıyor? Bu düşünce onu çok şaşırtsa da Shara aynı yöntemi düşmanlarına birçok kez bizzat uyguladığını fark etti: Sonuçta, neden bir insanı beceriksiz bir aptal gibi gösterebilecekken onu öldürmeye kalkasınız ki?

"Ama," diye devam etti Vinya, "bunu yapamam. Bunun sebebi *senin* yaptığın şey. Saypur'da şanlı bir kahraman olarak anılıyorsun, Shara. Bulikov'un şampiyonu. Kendi yarattığı tehdidi bertaraf eden büyük kahraman! Şu an buradaki güç çevrelerinde o kadar çok konuşma dönüp dolaşıyor ki nasıl bir karar verileceğine dair en ufak bir fikrim yok. Keşke onlara her şeyi nasıl da batırdığını anlatabilseydim ama bu aynı zamanda Depo'dan bahsetmemi gerektirir ki bunu kesinlikle yapamam. O yüzden kendi işleyişimi, üretken düzenlemelerimi tehlikeye atmak yerine hiçbir şey yapmamayı tercih ediyorum. Onlara istedikleri şeyi vermek dışında hiçbir şey yapmayacağım, yani seni."

"Beni mi?"

"Evet. *Terfi* ediyorsun, tatlım. Seni Bulikov'un baş diplomatı konumuna atıyorum. Ve daha fazla operasyona zarar veremeyeceğin bir yere koyuyorum."

Shara bembeyaz kesildi. "Ah, hayır."

"Ah, evet. Halkın gözü önünde olacaksın. Şu an için istihbarat yetkilerinin tamamını askıya alıyorum. Gizli verilere erişim izinlerini kaybedeceksin. Diğer Bakanlık yetkililerine yapacağın tüm talepler karşılıksız bırakılacak. Bunun karşılığında Saypur'u Bulikov'da temsil eden seçkin ve ulaşılması kolay bir yüz olacaksın. Eminim bu görev sana bolca alkış ve takdir kazandıracaktır," dedi buz gibi bir sesle.

Shara'nın midesi bulanıyordu. Bir istihbarat görevlisi için göz önündeki bir mevkie getirilmek, gölgeler içinde geçirdikleri hayatlarında rahatça görmezden gelebildikleri tüm taleplerle kısıtlamalara maruz ve bunlara karşı savunmasız hale gelmek kadar korkutucu hiçbir şey *–ama hiçbir şey–* yoktu.

"Sanırım çok meşgul olacaksın," dedi Vinya. "Bulikov ve Saypur birbirleriyle konuşmayı çok istermiş gibi görünüyorlar. Ve bunu *senin* aracılığınla yapacaklar. Bu entrikayı sen ve o Votrov denen adamla birlikte mi çevirdiniz bilmiyorum ama eğer öyleyse

işe yaradığı için çok gurur duyuyor olmalısın... O yüzden yükün çoğunluğunu sırtlamanı sağlayacağım."

Yani cezası bu, diye düşündü Shara. *Soruşturma geçirip hapse atılmayı buna yeğleyebilirdim. Ama Vinya merhametten hiçbir zaman hoşlanmamıştı.*

Shara boğazını temizledi. Kendini gitgide daha çok bir Batlan oyunundaymış ama rakibi farklı bir oyun oynuyormuş gibi hissetmeye başlamıştı ama şu noktada her şeyi denemeye hazırdı. "Vinya Teyzeciğim... Bir şey söyleyeceğim."

"Efendim?"

"Ya... Ya sana Bulikov'un gerçek ve inanılır bir tehdit altında olduğunu söylersem... ilk elden asıl İlahlardan birinin bir anlamda ve şekilde *hayatta kaldığına* şahit olduğumu... Ne yapardın?"

Vinya acır gözlerle ona baktı. "Büyük sırrın bu mu? Duyduğun korkunç şüphe? Depo'ya *bu yüzden* mi girdin?"

"Evet. Buna eminim. Gerçekten eminim, Vinya Teyze."

"Ah, Shara... İki ay önce, yani bunu en son duyduğumda yaptığım şeyi yapardım. Ve *yedi* ay öncesinde duyduğumda yaptığımı. Ve onun öncesinde, onun da öncesinde, onun da öncesinde... Her yıl tanrıların ölmediğini, bir yerlerde yaşamaya devam ederek geri dönüşlerini planladıklarını söyleyen ortalama ona yakın rapor alıyorum. Bunlar *Savaş*'tan beri düzenli olarak geliyor. Eğer hepsini üst üste koysaydık yığın üç kat yüksekliğini aşmış olurdu! Ve hepsi bunun olacağına yürekten inanıyor... çünkü *Kıta* bunun olacağına inanıyor. Bu onların aptal peri masalları, ümitsiz rüyaları, aynı Dreylingler ve onların *Dauvkind*'i gibi. Kayıp kral ve kraliçeler bir gün yelken açıp geri gelecekler... Bu saçmalık, Shara."

"Ama... Ben İlahlar hakkındaki her şey konusunda en deneyimli uzmanım. Bunun bir anlamı yok mu?"

"Sen İlahlar hakkında her şeye *en kafayı takmış* istihbaratçısın," dedi Vinya kibarca. "Ve bu çok daha farklı bir şey. İlgi alanların ve merak ettiğin konular olabilir, Shara... ama sen öncelikle Saypur'un hizmetkârısın."

Shara neredeyse bağırmaya başlayacaktı, *Aynı senin olduğun gibi mi? Seni kim elinde tutuyor, Teyze? Seni kim ele geçirdi? Neden*

birdenbire hiç olmadığın kadar gizemli ve mantıksız davranmaya başladın? Ama elbette bunu yapmadı: Elindekileri bu şekilde açık etmek akıllıca olmazdı.

"Belki de bu senin için iyi olur," dedi Vinya. "Belki en sonunda bundan bir ders çıkarırsın."

Kederli kederli başını sallayarak onaylasa da içinden, *Sanırım birçok şey öğrendim, Teyzeciğim,* diye geçiriyordu.

"Bunu söylemekten hiç hoşlanmasam da benimle bir daha bu şekilde iletişime geçmemelisin, tatlım," dedi Vinya. "Her şey düzene girene kadar bunu yapamazsın. Olan şeylerin ışığında dikkatli olmalıyız. Artık hepimiz yoğun gözetim altındayız. Ve bildiğin üzere mucizeler çok tehlikeli." Üzgün üzgün gülümsedi. "Hoşçakal, tatlım."

Parmaklarının bir hareketiyle gitmişti.

Shara boş odada dikildi; birdenbire kendini hayatı boyunca olduğundan çok daha yalnız hissetmeye başlamıştı.

***

Shara pencerenin panjurlarını yavaşça kapattı. Elleri öfkeden titriyordu. Daha önce hiç kendisini böylesine tamamen *kurban* konumunda hissetmemişti: Âdeta kişiliğinin gözleri önünde katledilmesini izlemiş, elinden hiçbir şey gelmemişti. *Çok mükemmel,* dedi kendi kendisine. *Vinya beni çok mükemmel bir şekilde parçaladı. O yüzden bu kadar öfkeliyim; ne demesi gerektiğini tam olarak biliyordu.* Fakat bu öfkesini dindirmeye yardımcı olmadı.

Shara çevresinde bu konuyu konuşabileceği biri olmasını diledi. Ama İlahlar hakkında gerçekten dürüst bir şekilde konuşabildiği tek kişi Efrem Pangyui'ydi, ne kadar birlikte sadece birkaç gün geçirebilmiş olsalar da.

Dönüp masasının altındaki beyaz valize baktı.

Oraya gidip valizi aldı ve masasının üzerine koyup düşündü.

Shara Komayd, Dışişleri Bakanlığı eğitiminden rekor sayıda az ihtarla mezun olmuştu. Fadhuri'den ise tam notla. Bakanlıktaki kendi evrak işlerini hep bizzat kendi halleden az sayıdaki üst rütbeli görevliden biri olmuştu; bu gurur duyduğu bir özelliğiydi.

Her daim iyi bir asker olmuştu. Asla çizgiyi aşmamıştı. *Sonuçta başıma gelene bak.*

Hâlâ valizi açmaya cesaret edememişti.

Unutma, dedi kendi kendisine, *artık endişelenmen gereken bir kariyerin yok.*

Kilitler bir çıt sesiyle açıldı ve valizin kapağı yükseldi.

İçinde iplerle birbirine bağlanmış kâğıt yığınları vardı. Kâğıtlar örümceği andıran bir el yazısıyla kaplanmıştı ve bunun Efrem'in yazısı olduğunu anlaması için yatık T'lere ya da sivri uçlu M'lere bakmasına gerek yoktu. İlk sayfa altındakilerden farklıydı; aceleyle yazılmış ve yığının üzerine atılıvermişti.

Okumak için elimde sadece bugünüm var diye düşündün. Urav olayından sonra Vinya'nın adamları kesin kısa süre içinde elçiliğe gelirlerdi.

Sandalyesine yerleşti ve ipi çözdü.

Merhaba,

Eğer bunu okuyorsan Ghaladeshli Dr. Efrem Pangyui'nin bir sürü takma ad aracılığıyla edindiği emanet kutusunu buldun demektir.

Bunu halihazırda bilmiyor olma ihtimalin düşük, zira bu emanet kutusunun varlığını gösteren tek şey Gheshati, Chotokan, Dreyling & Avranti dillerinin karışımıyla şifrelenmiş bir mesajdı; bu da kadim dillerin tercümesi konusunda uzmanlaşmamış birinin bu kutuyu bulma ihtimalini ortadan kaldırıyor.

Sanırım söylemeye çalıştığım şey şu: Merhaba Shara.

Eğer bunu okuyorsan ya ölmüşümdür ya kaybolmuşumdur ya da senin koruman altına dönmüşümdür. Umarım sonuncu ihtimaldir: Umarım sen bunu okurken ben karşında oturuyor olurum & birlikte bu mektubun ne kadar duygusal ve ne kadar gereksiz olduğuna güleriz.

Ama şu an gereksiz olduğundan emin değilim.

İlerleyen sayfalarda Bulikov'da geçirdiğim Akrep ayının 12'si ve Sıçan ayının 4'ü arasındaki tuttuğum kişisel günceyi (en azından ofisimden kaçırmayı başardığım kısmını) bulacaksın.

Umarım sana aktardığım bilgiler araştırmamı sonuçlandırmana yeter. Bulikov'da hayatımın tehlikede olduğunu düşünmeme neden olacak kadar tehlikeli bir gerçeğe temas ettim... fakat bunun hangi gerçek olduğundan emin değilim. Yine de birçok açıdan benim olmayı isteyebileceğimden çok daha akıllı & ayakları yere basan biri olarak benim başarısız olduğum şeyi senin başarabileceğini umuyorum.

Tekrar görüşmek dileğiyle. & eğer görüşemezsek güvenli çalışmalar.

Sevgiler,
Efrem Pangyui
Sıçan ayının 16'sı

EFREM PANGYUI'NIN GÜNCESİ

AKREP AYININ 12'Sİ
BULİKOV

Bu saçmalık.

Ofisimde (ki oradan daha kirli & karanlık bir yer yok) notlarımın yanı sıra Bakan Komayd'ın deposundakilere dair listeye bakıyorum & kurtarıp depoladığımız şeylerin çokluğu ve önümdeki görevin büyüklüğü karşısında hayretler içindeyim.

Şu âna kadar sadece belgelerden ibaret bir listenin dörtte üçünü oluşturmayı başardım: Kıta rahiplerinin, İlahların ya da İlah vekillerinin yayımladığı fermanlar, kısacası kayda değer "düzenleme değişiklikleri" (aradığım şeyi açıklamak için bu berbat terimi kullanmak zorundayım) içeren kayıtlar. Kâğıt yığını artık dizime ulaşıyor. Bir keresinde belgelerin içinde gömülerek öleceğime dair yaptığım şaka artık çok daha olası görünmeye başladı. Kesinlikle büyüleyici kaynaklar – birkaç ay önce bir kısmını bile elime geçirmek için adam öldürebilirdim– ama şu an kendimi hazineler arasında boğuluyor gibi hissediyorum.

Çizimler, çizimler... Umarım tüm bu çizimleri saklayabilecek bir yer bulurum...

AKREP AYININ 27'Sİ

Bir düzen oluşmaya başladı bile.

Taraflı yaklaşıyor olabileceğimi kabul etmek zorundayım. Bir bağlantıya dair en olası duruma baktım –Toplama Gecesi & Bulikov'un kuruluşu– & aralarında birçok bağlantı kurdum fakat bu haklı olduğum anlamına gelmiyor.

Yine de durum ortada:

717'de İlahlar ve halkları tartışmaya & bölgeler için kavga

etmeye devam ederlerken bir Taalvashtani, rahip Jukoshtan'la müttefik olmanın faydalarına dair bir dizi yazı yazmış. Bu yazılar çok sayıda toplanma yerinde okunarak Taalvashtan'da oldukça bilinir hale gelmiş.

720'de Kıta'nın diğer ucunda bir Voortyashtani öğretileri topluluğu, gezgin bir Olvoshtani keşişinin evine dönmesine yardım etmiş & muhalif komşularıyla ne kadar çok ortak yönleri olduğu üzerinde kafa yormuş. Bu, önde gelen bir Voortyashtani rahip yardımcısına gönderilen mektuplarla kayda geçmiş, rahip yardımcısı da bu hissi onayladığını belirtmiş.

Aynı sene Ahanashtan'da bir bölge hâkimi, kız kardeşine yazdığı mektuplarda altı yıldır süren savaşa rağmen Kolkashtanilerden oldukça sevgiyle bahsedilen bir kasaba toplantısını anlatmış.

Falan filan... Diğer İlah düzenlerinden açık bir sevgi ile bahsedilen en az otuz belgeden daha alıntı yapabilirim & tam olarak aynı zamanda süregelen İlahi savaşa rağmen benzer belgeler yığına eklenmeye devam ediyor.

Ardından –"birdenbire"– 723'te Toplanma Gecesi'nde altı İlah'ın hepsi gelecekte Bulikov olacak yerde buluşup farklılıklarının üstesinden geldiler & az çok birbirine denk İlahların tapınağı sayılabilecek yeri oluşturdular... Buna rağmen incelediğim dini yazıtlar, bu kararın fani müritlerine hiç danışılmadan verildiğini gösteriyor! Bu, kayıtlara İlahlar arasındaki "tek taraflı" bir karar olarak geçmiş; tam da bekleneceği üzere, zira bir tanrı neden çevresi seçmenleri tarafından sarılmış bir politikacı misali müritlerine danışsın ki? Yine de fani cemaatleri arasında da bu değişimin yıllardır pişmekte olduğu ortada!

İki grup –faniler & İlahlar– tarihin inanmamıza neden olduğu kadar ayrışmış halde değillermiş.

Bu, deniz kuşlarının rüzgârda savruldukları yöne bakarak bir geminin rotasını çözmeye çalışmakla eşdeğer, saçma derecede büyük bir örnek... yine de çizimler görmeyi beklediğim bir resmi ortaya koyuyor.

Keşke bu konuda Shara'ya mektup yazabilseydim. Ama

bana dair ilgisinin içtenliğinden emin değilim; onun gibi insanların ne zaman rol yapıp ne zaman yapmadıkları nasıl anlaşılır ki?

Yeryüzü Kürsüsü'nün hemen yanında sık sık gitmeye başladığımı fark ettiğim bir kafe var. Bulikov orada karman çorman olmuş bir şehir –Ân hâlâ şehrin iliklerine kadar işlemiş halde– & orada oturup çocukların oyunlar oynayıp dövüşmelerini, kadınların dedikodu yapıp gülüşmelerini, erkeklerin ise sigara & içki içip kâğıt oynamalarını ve de kadınlara genellikle beceriksizce kur yapmalarını izliyorum.

İnsanlar böylesine akıllara zarar bir yerde dahi âşık olup aptalca şeyler yüzünden tartışıyorlar. Hayat devam ediyor & ben gülümsemeliyim.

TEMBEL HAYVAN AYININ 15'İ

Benim gibi bir kütüphane kurdunun dahi elindeki görevden yorulduğunu söylemesi bir gösterge olmalı. Bunu bitirmeyi iple çekiyorum, böylece yeni görevime başlayabileceğim: Kaj'ı araştırmaya. *Adamın yüzü paralarımızın, bayraklarımızın & benzeri bir sürü şeyin üzerini süslerken onun hakkında İlahlar hakkında bildiğimizden daha fazla şey bilmememiz ne saçma. Özellikle de İlahları öldürmeyi nasıl başardığı hakkında. Bakanın neden önce bu konuyu araştırmamı istediğini anlıyorum ama ben aptallık yapıp onu, Kıtalıların İlahların meşruluğuna dair hislerinden hâlâ arınmadıklarına, dolayısıyla onların doğalarını araştırmanın daha kesin jeopolitik faydalar sağlayacağına ikna ettim.*

Şu söylediklerime de bak. Aynı Shara gibi konuşmaya başladım.

Yeni görevin davul sesleri elbette her zaman kulağa daha hoş gelir ama Kaj her zaman beni büyüleyen bir konu olmuştur. Birdenbire ortaya çıkıvermiş gibi görünüyor, Kıta'yla işbirliği içindeki varlıklı ailelerden birinin oğlu olarak tarih sahnesinde belirivermiş & hızla yükselmiş. Sayısız soyağacı

inceledim fakat adama dair neredeyse hiçbir şey bulamadım. Bazılarında babasının hiç evlenmemiş olduğu yazılı! Kaj yasal olmayan bir birlikteliğin meyvesi olabilir mi?

Artık Shara gibi değil, dedikoducu bir ebe gibi konuşuyorum.

Bazen şehrin Ân'dan en çok etkilenen kısımlarına gidiyorum. Oradaki merdivenler göğe uzanan ve birdenbire kesilen kocaman mısır sapı tarlalarını andırıyor. Çocuklar komik bir oyun oynuyor: En cesurlarının, en yükseğe çıkacak kişinin kim olduğunu görmek için koşarak merdivenleri tırmanıyor sonra tekrar koşarak hemen iniyorlar.

Yukarı, aşağı koşup duruyorlar, hep bir telaş içinde ama hiçbir yere varmadan.

Onları kendime benzetiyorum.

Odaklanmam gerek... Tarihin izlerini, takvimleri & zaman çizelgeleri inceleyip uyuşuyorlar mı görmem gerek.

Eğer öngördüğüm gibi uyuşmuyorlarsa bu, Kıta için ne anlama gelir? Bu, Saypur için ne anlama gelir?

TEMBEL HAYVAN AYININ 29'U

Dün varlığına yasal olarak izin verilmeyen bir şeyle karşılaştım: bir Olvoshtani keşiş.

Keşiş olduğunu düşünüyorum... ama bundan emin değilim. İşe biraz ara vermiş, Solda'da gün ışığının tadını çıkarıyor, köprünün (neredeyse gördüğüm her köprüden çok daha dardı; sadece yaya ve at trafiği için inşa edildiği aklımdan çıkmış elbette) & ardındaki duvarların resmini çiziyordum ki yanıma yaklaştı: Turuncu cüppeler içinde kısa boylu, kel bir kadındı.

Bana ne yaptığımı sordu, ben de söyledim. Ona çalışmamı gösterdim & çok beğendi. "Özünü tam olarak yakalamışsın," dedi. "Bir de mucizelerin artık gerçekleşmediğini söylerler!"

Ona adını sordum. Adı olmadığını söyledi. Hangi düzenin müridi olduğunu sordum. Bir düzene ait olmadığını, "düzensiz" olduğunu söyledi. (Sanırım bu bir espriydi.) Bulikov'un

bu günlerdeki hali hakkında ne düşündüğünü sordum. Omuz silkti. "Yeniden keşfediliyor."

Ne demek istediğini sordum.

"Unutmak," dedi, "çok güzel bir şey. Unuttuğun zaman kendini baştan yaratırsın. Kıta unutmalı. Unutmamaya çalışıyor... ama unutmak zorunda. Tırtıl kelebeğe dönüşmek için tırtıl olduğunu unutmak zorundadır. O zaman asla tırtıl olmamış, ortada sadece kelebek varmış gibi olur."

Bu bana o kadar etkileyici gelmişti ki bir süreliğine derin düşüncelere daldım. Kadın Solda'da iki tane taş sektirip bana reverans yaptı & uzaklaştı.

KAPLUMBAĞA AYININ 2'Sİ

İnanılmaz keşifler & dehşet verici olanlar. Büyük Genişleme'nin hemen öncesinde yapılan tartışmalar, İlahlar ve faniler arasındaki tuhaf ilişkiye çok daha fazla ışık tuttu.

768'den 769'a:

Ahanashtan'da bir rahip sahilde durup her gün yabancı topraklara yönelik görüşleri hakkında vaaz vermiş; Voortyashtan'da bir laf ustası doğuya doğru uzanan dağ kanyonlarının aşağısındaki (o zamanlar) Dreyling toprakları olan yeri işaret ederek yağmurun oraya düşüyor olması gerektiğini söylemiş & çok sayıda keşif ekibine ilham kaynağı olmuş; ardından Jukoshtan'da bir sığırcık şarkıcısı (bu terimi daha sonra araştırmalıyım) üç gün boyunca okyanus akıntılarını & onların insanları ne kadar uzak diyarlara, hatta uzak insanlara taşıyabileceğini anlatan bir şarkı söylemiş... & bunun gibi pek çok şey.

Bunlardan Kıtalıların kendi topraklarının ötesini düşündüğü çıkarımı yapılabilir. Coğrafi bilgilerinin sınırlarını ele alan bolca yazı keşfettim.

Yine de aynı dönemdeki İlahi kararnameleri güç bela gözden geçirdiğimde hiçbir İlah'ın Kıta'nın sınırları & kıyıları ötesinden bahsetmediğini gördüm!

İlahların fani müritleri arasında dolaşan bu konuşmalara sessiz kalmaları tuhaf.

Ama 771'le 774 yılları arasında Kıtalıların söylemlerin nasıl değiştiğine bir bak:

Kolkashtan'da bir kasaba, Kıtalılar İlahlarla kutsandığından var olan her şeyin kendilerine ait olduğunu iddia etmiş; yıldızlar da onlarınmış, bulutlar da, okyanustaki dalgalar da; Voortyashtan'da bir "darağacı rahibesi", artık savaşlar bittiği için hiç kan akıtmayacak bıçakları neden ürettiklerini sorgulayıp bunun bir günah olup olmadığı üzerine tartışmış; Ahanashtan'da bir "yosuncuk", (bir çeşit rahibe?) Ahanashtan fazlasıyla büyüyüp (şehir yaşıyor muymuş? Bunu kesin araştırmalıyım) kendine zarar vermeye başlayarak uyumsuzluk, açlık & tükenmişlik getirdiğinde ne olacağına dair şiirsel bir destan yazmış. Bu destan çok başarılı olduğundan birçok tartışmaya & gerginliğe neden olmuş, hatta bazıları yosuncuğun hapse atılmasını dahi talep etmiş.

Kıtalılar ne kadar yüzeysel de olsa genişlemeyi düşünüyorlardı. Tükenmişlik & açlıktan korktukları, bir de üzerine genişleyip yeni yerler sahiplenmeyi kendilerine hak gördükleri açıkça belli.

Buna rağmen İlahlar genişlemeyi düşünmüyorlardı; Kolkan peşin hüküm dönemini başlatacak düşünce zincirinde ilerliyordu & hep en mesafeli İlah olan Taalhavras, Bulikov'un duvarlarına eklemeler ve –bence– Bulikov'un doğasını çok derinden etkileyen görünmez değişiklikler yapıyordu... Kıta halkı gelecek için endişelenirken hepsi kendi kaygılarıyla ilgileniyordu.

Yine de 772'de altı İlah'ın hepsi Bulikov'da buluştular & –daha önceleri esrarlı & kendiliğinden olduğunu sandığımız şekilde– Büyük Genişleme'ye başlamaya ve çevredeki, içlerinde Saypur'un da bulunduğu ulusları & devletleri istila edilip üzerlerinde hâkimiyet kurmaya karar verdiler.

Kıtalılar bile bu karara biraz şaşırdıklarını kaydetmişler... Kendileri de halihazırda bunu düşünüyorsa neden şaşırmışlar ki?

Savım güçlü olmayabilir ama kanıt sayısıyla bunu telafi ediyor; çalışmalarımda benzer fenomenlere dair daha küçük ölçekli altı yüz durum daha buldum: kamuoyu oluştuktan çok sonra yazılan fermanlar, herkes onları uygulamaya başladıktan sonra koyulan kanunlar, İlahlar ya da kurumları onları duyurmadan çok önce ortaya çıkan zulümler & önyargılar...

Liste uzayıp gidiyor.

Düzen inkâr edilemez: Kıtalılar kararlarını vermiş, tutumlarını takınmış... & İlahlar onları takip edip durumu resmi hale getirmiş.

Kim kimi yönlendiriyormuş? Bu bilinçsizce yapılan, İlahların sonrasında kanunlaştırdığı bir çeşit oylamanın kanıtı mı?

Bazen acaba Kıtalılar bir balık sürüsü gibi de tek bir balığın ufacık bir hareketi bile onlarcasının onu izlemesine & sonuçta pırıltılı bulutun tamamının yön değiştirmesine mi neden oluyor diye düşünüyorum.

Peki İlahlar bu bulutun toplamı mı? Ulusal bilinçaltının vücut bulmuş hali mi? Yoksa milyonlarca insanın düşünceleri & dualarından güç alıyor fakat aynı zamanda bu düşüncelerin boyunduruğu altındalar mı; milyonlarca kuklacının ipleriyle dans etmek zorunda kalan devasa, korkunç kuklalar gibi?

Bence bu bilgi inanılmaz derecede tehlikeli. Kıtalılar, İlahi onaydan o kadar çok güç alıyor & gurur duyuyorlar ki... Yoksa duydukları sadece kendi seslerinin tuhaf mağaralar & tünellerde güçlenen yankıları mı? İlahlarla konuştuklarında aslında sadece kendi yansımalarıyla mı konuşuyorlar?

Ve eğer haklıysam o zaman Kıtalılar Saypur'u işgal etme emri almadılar, bizi köleleştirme emri almadılar, bilinen dünyayı kendi cani yönetim şekillerine zorlama emri almadılar: Tanrılar bunları sadece Kıtalılar istediği için dayattılar.

Bildiğimiz her şey yalan.

Tanrılar nereden geldiler? Onlar neydi?

Bunu bilmek uykularımı kaçırıyor. Geceleri elçiliğin çatısında oynadığım kâğıt oyunuyla sakinleşiyorum. Şehrin yara

izlerini görebiliyorsun. Çarpışan gerçekliklerin bir yol haritası gibi...

Unutulmuş onca şey var. Eğer bu şehir bir kozaysa çirkin bir koza.

KAPLUMBAĞA AYININ 24'Ü

Bakan gelişmelerimden memnun fakat daha fazla kanıt istiyor. Kıta tarihindeki çelişkilere dair dağ gibi bir yığın hazırladım –& bu, benim için yeterli– yine de onun için daha fazlasını da bulacağım.

Bu arada tuhaf bir şey oldu: Ofisimdeki yığınların arasında Teğmen Sagresha'ya (dolayısıyla da bizzat Kaj'a!) yakın bir asker tarafından yazılmış parçalanmak üzere olan mektuplar buldum. Bunları nasıl gözden kaçırmış ya da unutmuş olabilirim? Belki de hiç bakmamıştım... Gerçi bazen üniversitedeki ofisimin karıştırıldığını düşünüyorum. Fakat bu, aptalca bir paranoyadan ibaret de olabilir.

Her neyse, askerin yazdıkları en hafif tabirle ufuk açıcı:

Bir süredir Kaj'ın bir çeşit uzun mesafe silahı kullandığını düşünüyorduk: İlahların ona karşı hiçbir savunmasının olmadığı özel bir çeşit ateş ya da şimşek atan bir top, tüfek ya da sürgü.

Fakat artık bu konuya yanlış açıdan baktığımıza inanıyorum: Silahın, topun kendisinin özel olduğunu düşünüyorduk ateşlediği şeyin değil. Ama bu asker Kaj'ın ürettiği, sakladığı & koruduğu bir 'sert metal' ya da bir 'siyah kurşun' hakkında hikâyeler kaydetmiş! Kaj'ın İlah Jukov'u infazından sonrasına dair şunları kaleme almış:

"Kaj'ı şehirdeki bir yere kadar takip ettik, mor pencereleri yıldız şeklinde yerleştirilmiş beyaz & gümüş rengi bir tapınak. Tapınakta tanrıyı göremedim & bunun bir tuzak olduğu konusunda endişelendim fakat generalimiz endişe duymaksızın siyah kurşununu el topuna doldurup içeriye girdi. Zaman geçti & biz tedirgin olmaya başladık fakat bir el ateş edildi &

ardından generalimiz –ağlayarak!– yavaşça dışarıya çıktı."

Kesinlikle değerli bir tarihi kayıt ama aynı zamanda devrim niteliğinde!

Ya önemli olan topun kendisi değilse? Ya sadece atılan metalse? Kaj'ın bir çeşit simyacı olduğunu biliyoruz: Deneylerine dair kayıtlar var. Ya bizim kalbimizi delip geçen bir oku etkileyemeyeceğimiz gibi İlahların etkileyemeyeceği bir malzeme yarattıysa?

İşin daha da tuhaf yanı, asker Kaj'ın babasının Saypur'daki malikânesinde tutulan bir "ifritcini"nden bahsettiğini yazmış. Belli Kıta işbirlikçilerine ödül olarak İlahi hizmetkârlar verildiğini biliyoruz ama Kaj'ın İlahların herhangi bir temsilcisiyle böyle yakın ilişki içinde bulunduğunun keşfedilmesi skandal yaratır! İfritcini hizmetkârlar efendilerinin yataklarını yapar, onlara yemek ve şarap servis eder... Kaj'ın bu şekilde şımartıldığı ortaya çıksa insanlar ne der hayal dahi edemiyorum.

Bu bilgiyi bakanla paylaşmadan önce daha fazlasını öğrenmeyi bekleyeceğim.

KEDİ AYININ 20'Sİ

Bulduklarımın Kaj konusunda yardımcı olduğuna emin değilim... Kaj'ın Kıta'da geçirdiği ve Bulikov'un ele geçirilmesinin hemen ardından ciddi bir depresyona girip kimseyle konuşmadığı dönemde yakın çevresindeki kişiler tarafından yazılmış daha fazla mektup buldum.

Kaj'ın gizemli silahının gerçekten de 'siyah kurşun' ya da 'sert metal' olduğunu teyit ettim, yani gerçekliği İlahi güçler tarafından değiştirilemeyen bir tür metal. Hem İlahlar hem de onların hizmetkârları ona karşı çaresizmiş: Kaj'ın tek ihtiyacı olan şey onu sıradan bir tabancanın yapabileceği gibi ileri fırlatacak bir yöntem keşfetmekmiş.

Ama onu nasıl yarattı... İşte <u>bunu</u> hiç öngörememiştim.

Mahlideshi'nin canice katledilmesinden sonra, Saypu-

riler o alık kızın vahşice idamından tiksinti duyarken Kaj, dehşete düşmüş & öfkeli halde olduğu için tahmin ettiğimiz üzere deneyler yapmış gibi görünüyor... fakat bunları ailesinin hizmetkârı ifritcini üzerinde yapmış! Okuduklarıma göre yapılan şeyler işkenceden farksızmış, hatta korkunç bir işkenceden: İfritcini Komayd ailesinin iradesine boyun eğmek zorunda olduğundan Kaj onu kendi çabalarına yardım etmeye zorlamış, ifritcinini yakıp yaralamış ta ki sadece ifritcininin üzerinde değil, tüm İlahi yaratıklarda, hatta bizzat İlahların üzerinde işe yarayacak bir malzeme bulana kadar... & başarıya ulaştıktan sonra çocukluk hizmetkârını katletmiş.

Bu Saypur'un daha milliyetçi kesiminin ona duyduğu sevgiyi artırır mı? Yoksa öğrendiklerim onları da benim gibi dehşete mi düşürür? Hâlâ Kaj'ın anne tarafından soyuna dair hiçbir kaynak bulamadım... O da İlahlar gibi mi ortaya çıkıvermiş, tarihin denizlerinden hiçbir açıklama olmaksızın Saypur kıyılarına mı vurmuş?

AYI AYININ 19'U

Artık güvende olduğuma inanmıyorum.

Gözetleniyorum; buna eminim. Sokaktaki taksi şoförü, üniversitedeki hizmetçi, benim sokağımdan hiç ayrılmıyormuş ve hiç gazete satmıyormuş gibi görünen gazete satıcısı... İzleniyorum.

Bugün bir deneme yaptım; bakana iletişim kanalımız üzerinden raporumu gönderdim & sokağı izlemeye koyuldum. Gazete satıcısı hâlâ oradaydı, hâlâ beni izliyordu & genç bir adam koşarak onun yanına gidip kulağına bir şeyler fısıldadıktan sonra uzaklaştı... Gazete satıcısı birkaç dakika daha orada durdu & gitti.

Raporlarımı mı okuyor? İletişimimize müdahale mi edildi?

Bunu bakana nasıl söyleyebilirim? Acaba Shara'ya haber vermem mümkün mü? Ya da valiye?

Onlara fark etmeden hareket edebilir miyim ki?

ÇALIKUŞU AYININ 6'SI

Artık eminim: Çizimlerimin bazıları çalındı & valinin Depo'dakiler listesinin bazı sayfaları da eksik... Fakat valiye güvenebileceğime emin değilim. Belki onun çalışanları arasında da muhbirler vardır!

Şehir Ayanları benim hakkımda söylenip duruyorlar. Linç edilmemi, öldürülmemi istiyorlar... Üniversitede protestolar var & elçiliğin de hiç yardımı dokunmuyor, zira baş diplomat lanet olasıca bir kurbağa. Buraya gelmekle ne büyük aptallık ettim!

Bakana şüphelenmesine, hatta belki öfkelenmesine neden olacak mesajlar göndermeye başladım: gecikmeler, bahaneler, vesaire. Bir şeylerin yolunda gitmediğini anlamış olmalı.

Fakat artık ondan da şüphe etmeye başladım. Tüm gün Kutsanmışlar & bunun ne anlama geleceğini düşünüyorum, sadece Saypur için değil Kıta için de...

İnandığımız her şey yalan mı?

Ç AYININ 29'U

Bunu yazmalı mıyım acıgcası
Açıkçası açıkçası
Yazamıyorum bile
Kutsanmışlar
Pencereleri izle, izle

SIÇAN AYININ 4'Ü

Tarih unutmamıza izin vermeyecek: Farklı kılıklara giriyor, kendini tekrar bize tanıtıyor, yeni & mükemmel biri olduğunu iddia ediyor... Ama unutmamıza izin vermeyecek.

Bulikov'da öleceğime inanıyorum.

Ve belki o zaman koza açılır...

***

Shara son sayfayı alıp nazikçe çevirdi ve diğerlerinin üzerine koydu.

Alt kattan birileri daha fazla kahve getirilmesi için seslendi; cevaben hemen geleceğine dair bir bağırış duyuldu.

Güvercinler elçiliğin çatısında ötüşüp mırıldanarak kendi dillerinde dedikodu yaptılar.

Shara bayılmak üzereydi. Neredeyse sandalyesinden düşecekti.

Dünya görüşü denen şey bir dizi varsayımdan, kesinlik algısından, hep öyle olageldikleri ve başka şekilde olamayacakları için öyle olan şeylerden oluşurdu: Farklı yollar, farklı dünyalar o dünya görüşü için tamamen anlaşılmazdı.

Shara hep bazı dünya görüşlerinin diğerlerinden daha esnek olduğunu düşünmüştü: bazılarının miyop ve katı olduğunu; diğerlerinin ise oldukça geniş, sınırları ve köşeleri geçirimli, düşüncelerin ve olayların hiçbir direnişle karşılamadan içinden geçebileceği türden... Ve uzun zamandır Shara kendisininkinin ikinci türde olduğunu düşünmüştü.

Fakat şimdi... Şimdi tüm varsayımlar ve kesinlikler dünyasının ayakları altından çekilmesine neden oluyormuş gibi geliyordu ve düştükçe düşüyormuş gibi hissetmesine...

Dünya ne kadar da kırılgan ve ufak bir şeydi.

Son birkaç günün tüm gizemleri, cinayetleri ve entrikaları ona anlamsız gelecek kadar küçülmüştü.

Yalan. Hepsi yalan. Öğrendiğimiz her şey yalan.

Kâğıtları yeni bir iple bağlayıp beyaz valize yerleştirdi ve valizi kapattı.

Şarkı söylüyor, zıplıyorum
Dans ediyor, dönüyorum
Ve çok neşeli bir desen örüyorum
Ama bana karşı gelmeyin çocuklar
Çünkü ne Bulikov'un tüm ateşlerindeki kömür
Ne Güney Denizleri'ndeki azgın fırtınalar
Ne bu topraktaki ya da dünyadaki elementler
Benim öfkemle boy ölçüşebilir

Benim adım Jukov
Ve ben unutmam.

– JUKOSHTAVA, ALTINCI KİTAP

İLAHİ KENT

Günler yuvarlanıp gitti.

Görüşmeler, görüşmeler. Shara artık bir insan değildi: Bir kişilikti, bir ofisin fiziksel temsili. İşin ironik yanı bu durum onu güçsüz kılmıştı. Bir toplantı odasından diğerine koşturuyor, yakarışları dinleyip duruyordu; Bulikov'un yakarışlarını, Kıta'nın yakarışlarını, vergi mükelleflerinin, tüccarların, zenginlerin, yoksulların... Hepsi kapıdan girer girmez eline tutuşturulan toplantı gündemlerinden ve bir dizi hem ruhsuz hem anlamsız isimden oluşan bir diyetle besleniyordu: "Bugün Kivrey Bölgesi'nin Yasama Destek Eylemleri Birliği var," diyordu biri ona ya da "Şimdi sıra Vaat Edilmiş Kültürel Yardımlaşmalar Komitesi'nde" ya da "Bunun ardından Bulikov Merkezi Şehir Planlaması ve Yeniden Bölgelendirme Timi var."

Komite işlerinden daha kötü bir cehennem olamayacağına karar vermişti ve Vinya bu bilgiden büyük zevk alıyor olmalıydı. Shara şimdi diğer komitelerin başkan adaylarının kim olacağına karar veren komitelerde yer alıyordu; ardından bu toplantılardan çıkıp gelecek toplantıların gündemini belirleyen komite toplantılarına katılıyordu; o da bittikten sonra komitelere atanacak ki-

şileri atayacak kişinin atamasına dair komite toplantısına iştirak ediyordu.

Shara bu toplantılar boyunca gülümseyebilmesini büyük bir başarı olarak görüyordu, zira içinde sırlar kaynıyor, debeleniyor ve inliyordu. Zaman zaman şehir her an patlamaya hazır bombalarla doluymuş ve bunu sadece kendisi biliyormuş gibi geliyordu fakat birilerini uyarmak için ağzını açamıyordu. Her sabah terler içinde uyanıyor ve sadece birkaç blok ötede ölümcül komplonun döndüğünü keşfedeceğine emin bir şekilde gazetelere göz atmak için yataktan fırlıyordu.

Ama dünya sessiz ve sakindi. Saypur vinçleri Solda Köprüsü'nün kısım kısım yeniden inşa ediyordu. Beceriksizlikleriyle lekelenmiş gecenin ardından Vohannes onunla iletişime geçmemişti ve Shara henüz bunun bir kanıt olup olmadığına karar verememişti; kimliğini ifşa eden kişinin o olduğu şüphesi *taşımasaydı* bile gözlerinin içine bakabileceğine emin değildi. Ernst Wiclov'un ortada görünmediği süre uzadıkça uzuyordu. Mulaghesh, bölge valisinin ofisinden oldukça sert birkaç telgraf aldıktan sonra istemeden de olsa günlük görevlerinin başına dönmüştü. Bu işte Vinya Teyzesi'nin parmağı olduğunu görmek için Shara'nın kendini çok da zorlaması gerekmiyordu.

Fakat Shara'nın kafasının içinde Pangyui'nin güncesinin sayfaları dönüp duruyordu ve Bulikov'la Kıta'nın endişelerini dinlerken yüzüne zoraki bir gülümseme yerleştirse de zihninden geçenler şunlardı: *Bunlar yalan. Hepsi yalan. Bu insanların inandığı her şey,* Saypur'un *inandığı her şey yalan üzerine kurulu. Ve ben bu dünyada bunu bilip de hayatta olan tek kişiyim.*

İşin en can sıkıcı yanı Pangyui'nin cinayetini çözmeye bir adım dahi yaklaşamamış olmasıydı. Tüm suçların, ihanetlerin ve dehşet verici keşiflerin ardından en başında onu Bulikov'a getiren şey kendisinden gizlenmeye devam ediyordu.

Baskı yap, baskı yap; ipuçlarının üzerine otur ki çatlasınlar.

Sigrud'u bir haftadan daha uzun süredir görmemişti. Bu aslında iyiye işaretti; onu Wiclov'un dokuma atölyelerini izlemekle görevlendirmişti. Wiclov ortadan yok olmuş olabilirdi ama koca fabrikaları yanında götüremezdi, ayrıca dokuma atölyeleri Resto-

rasyonistlerin üçlemesinin ilk ayağıydı; diğer iki ayak ise çelik ve Depo'dan her ne çaldılarsa oydu. Vinya, Shara'yı gizli kapaklı herhangi bir iş çevirmemesi için uyarmış olabilirdi ama bir sokakta durup bir binayı izlemenin özünde gizli kapaklı bir yan yoktu, öyle değil mi?

O yüzden şimdilik izliyor ve bekliyordu.

Özellikle de gece olmasını bekliyordu. Çünkü bu gece gerçek birkaç iş yapabilecekti.

***

Sigrud ara sokakta diz çöktüğü yerden kafasını kaldırarak baktı. O kadar karanlıktı ki hangi taraftaki gözünün olmadığı bile görünmüyordu. "Geç kaldın," dedi.

"Kapa çeneni," diye azarladı Shara ona doğru hızla giderken. "Bütün gece kaçmaya çalıştım. Şu toplantılar resmen hırsız gibi, seni takip edip duruyor, hiç beklemediğin anda üzerine atılıyorlar." Durdu ve nefes nefes duvara yaslandı. Sigrud'un hemen önünde ara sokağın zemininde tebeşirle çizilmiş tek bir çizgi vardı; bu, Shara'nın haftalar önce birinin şehrin ortasından kaybolmayı nasıl başardığını anlamaya çalışırken çizdiği çizgiydi. "Getirdin mi?"

Sigrud kumaş bir çantayı havaya kaldırdı. Hafifçe çınlıyordu. "Ucuz değildi."

"Ah, eski paraların ucuz olmasını beklemiyordum. Bir bakalım."

Ara sokağın zeminine oturup yaklaşık üç kilo bozuk parayla dolu çantayı kurcalardı; paraların hepsi birbirinden farklı tür ve birimdeydi. Buna rağmen ortak iki özellikleri vardı: Hepsi çok eskiydi ve hepsi Kıta'ya aitti.

"Görünüşe göre tüm vilayetler var," diye mırıldandı Shara. "Taalvashtan, Voortyashtan, Kolkashtan, Ahanashtan, Ol... Bir dakika. *Olvoshtan mı?*"

Sigrud omuz silkti.

"Bu paha biçilemeyecek bir obje!"

"Bana eksiksiz olması gerektiğini söyledin. Sadece bu kadar eksiksiz olmasını *nasıl* başardığımı sorma."

Shara parayı inceledi. "Peki... Her neyse. Bir sürü farklı işaret, bir sürü farklı anlam... Asıl soru: Acaba hangi anlam *anlamlı?*"

Sigrud boş boş baktı. "Ne?"

"Boş ver," dedi Shara. "Bunu öğrenmenin tek bir yolu var." Döndü ve bozuk paraları ara sokak boyunca, tebeşirle çizilmiş çizgiyi geçecekleri şekilde yuvarladı. Paralar beton zeminde şangırdadı, tıkırdadı, zıpladı ve uzaklaşıp çöplerin arasında durdu.

Sigrud ve Shara hepsinin durmasını bekledikten sonra ara sokakta ilerleyip onları incelediler. "Gümüş, gümüş," diye mırıldandı Sigrud. "Gümüş... Ah. İşte. Kurşun." Shara elini uzattı. Adam bozuk parayı avucuna koydu ve bakmaya devam ettiler. "Gümüş, gümüş, gümüş... Gümüş... Kurşun. Bu da gümüş... Bu ikisi kurşun..."

Shara ve Sigrud her haftanın iki gecesini bu ara sokakta geçiriyorlardı. Shara üç geceye çıkarabilmeyi isterdi fakat programı izin vermiyordu; Bulikov'un baş diplomatının hazır bulunması gerektiren bir sürü akşam etkinliği, davet ve yemek vardı. Fakat bu ara sokak ve buradaki görünmez kapı Shara'nın ayık geçirdiği zamanın tamamında zihnindeydi.

Bu ara sokak belli bir takvimde mi çalışıyordu? Zamana mı bağlıydı? Ayın belli bir konumda olması mı lazımdı? Belli bir açıdan mı yaklaşmak gerekiyordu? Sigrud bu görünmez kapılardan hem koşarak geçen hem de içine düşen kişiler görmüştü, demek ki sonuncusu çok olası değildi. Kapının diğer tarafında birinin durup onları içeriye alması mı gerekiyordu? İçeriye sadece erkekler girebiliyor, kadınlar giremiyor muydu? *Hayır, elbette öyle değil, saçmalama...*

Denediler ve yanıldılar, denediler ve yanıldılar. Tek bir tane kalana kadar bütün ihtimalleri elediler.

Neredeyse on dakika boyunca kurşun para topladıktan sonra Shara'nın elinde bir avuç dolusu birikmişti. Tekrar oturup paraları teker teker inceledi.

"Ee?" dedi Sigrud.

Shara alçak sesle sayıyordu.

"Ee?"

"Evet! Evet. Tam da düşündüğüm gibi; kurşuna dönenlerin

hepsi ya Jukoshtani, ya Kolkashtani ya da Olvoshtani. Diğerleri gümüş kalıyor."

Sigrud piposunu yaktı. Bereli tuğla duvarlar turuncu ışıkla aydınlandı ve adamın gözü parıldadı. "Yani?"

"Yani, bu ara sokakta her ne oluyorsa belli işaretlere sahip şeylere oluyor. Bir tepkime, kimyasal misali. Doğru şeyi bekliyor. Bir efsun ya da bir hareket bekliyor, şey arıyor... Ne bileyim? Bir şeylerin doğru *görünmesini*."

"Bir muhafız gibi," dedi Sigrud.

"Ne gibi?"

"Bir kalenin kapısını koruyan muhafız gibi. Rozetin var mı? Doğru rengi mi giymişsin? Doğru bayrağı mı taşıyorsun? Eğer öyle değilse giremezsin."

"Evet, sanırım öyle, bir ünifor..." Shara durdu. Yavaşça geri oturup ara sokağı inceledi.

"Ne?" dedi Sigrud.

"Bir üniforma.... Sigrud, bu ara sokakta en son kaybolan şey neydi?" diye sordu yumuşak bir sesle.

"Arabayı kullanan adam."

"Evet. Ama bu ara sokağı bir kale kapısı gibi düşün ve burada görünmez bir şey var, dediğin gibi muhafız misali davranıyor..."

"... üniformasına bakıyor," dedi Sigrud. "Yani demek istediğin..."

Shara, "Sorum şu," dedi kafasını kaldırıp gözlük camları ayışığıyla parıldarken adama bakarak, "öldürdüğün adamların giydiği Kolkashtani giysilerini bulmak ne kadar zor olur?"

Sigrud iç çekti. "Yandık."

***

Bir başka soğuk gece, ince bulutlarla bezeli bir başka gökyüzü, kahve lekesini andıran zayıf ve şekilsiz bir başka ay. Sigrud omzunda sallanan ağır çantayla kaldırımda ona doğru gelirken Shara bekledi. "Bu sefer *sen* geç kaldın. Niye bu kadar sürdü? Giysileri bulmak o kadar zor muydu?"

"Problem giysiler değildi," dedi yavaşça. "Ama onları bul-

dum." Elini çantasının içine soktu ve bir tanesini çıkarıp Shara'ya uzattı.

Sert, yumru yumru, kalın gri yünden bir toptu. Kumaş o kadar sıkı dokunmuştu ki neredeyse fok derisi gibiydi. *Elbette öyle olacak,* diye düşündü Shara. *Kolkashtaniler içini gösterme* ihtimalini *dahi düşünmekten hoşlanmaz.* "Mükemmel... Mükemmel!" dedi. "Bunları nasıl ele geçirdiğini bilmek istiyor muyum?"

Adam omuz silkti. "Birkaç polis memurunu fahişeye götürdüm. Genelde bunun en kolay yöntem olduğunu düşünüyorum. Urav'dan sonra beni sevmeye başladılar."

Shara kumaşın kenarlarına dokundu, küçük parmakları dikişlerin üzerinde dolaştı. "Hadi ama, hadi... Bir şeyler olmak zo... Bir dakika." Boyun bölgesindeki kumaş sert ve eğri büğrüydü, üzeri kurumuş boyayla kaplı gibi ya da... "Bir dakika, bu...? Bu *kan* mı?"

"Giysileri yıkayacak vaktim olduğunu mu sanıyorsun?"

Shara iç çekti. "Şey. İş için her şeye katlanılır herhalde. Şimdi... Hm. Evet. İşte." Giysinin yakasında sert bir şey hissetti ve giysiyi ters yüz edip yün iplikleri kenara çekti. Bulduğu şey üzerine Kolkan'ın işareti oyulmuş bakır bir kolyeydi. Giysinin geri kalanına da dokunduğunda el ve ayak bilekleriyle belinde de yumrular olduğunu fark etti... hepsi Kolkan'ın terazisini taşıyan süs eşyaları ve mücevherlerdi.

Güldü. "Evet," dedi. "Sonunda! Tam da düşündüğüm şey! Bozuk para değiller ama aynı mührü ve işaretlere sahipler. Bu büyük bir ilerleme! *O kadar* belliydi ki! Asıl daha önce akıl etmediğimi..." Sırıtarak kafasını kaldırdı ama Sigrud'a baktığında onun efkarlı efkarlı kendisini izlediğini fark etti. "Sorun ne?"

"Şeyi düşünüyorum... sana söylemem gereken şeyi nasıl söyleyeceğimi," dedi.

"Nasıl söyleyeceğini mi? Umarım basitçe ve hemen söylersin."

Çenesini sıvazladı. "Şey. Dokuma atölyeleri... hani izlememi istemiştin ya..."

"Evet?"

"Uzun süre boyunca işler her zamanki gibi gitti. Sadece... Yün. İplik. İşçiler. Kilimler. Sıkıcıydı."

"Evet ve?"

"Ama bugün ve dün, dokuma atölyelerinin ikisinde.... birini gördüm. Aynı kişiyi iki yerde de gördüm. İkisini de ziyaret etti."

Shara giysiyi indirdi. "Kimi?"

Sigrud çenesini daha sertçe sıvazladı. "Votrov."

"*Ne?*"

"Biliyorum."

Shara adam dik dik baktı. "*Vohannes Votrov* o dokuma atölyelerini mi ziyaret etti?"

Çekingen çekingen başıyla onayladı. "Evet."

"Ama... bunu *neden* yapsın?"

"Hiçbir fikrim yok. Ama onu gördüm. Bizzat Vohannes Votrov'u. Oldukça... gizli saklı ziyaretlerdi. Arka taraftan içeriye girmeye çalışıyordu. Ama onu yakaladım. Düşündüm ki, 'Belki de dokuma atölyelerini satın almak istiyordur,' anlarsın ya, Wiclov'un yarasına tuz basmak için ama hayır, kontrol ettim; hepsinin sahibi Wiclov ve şu âna kadar bunun değişmesine yönelik herhangi bir hamle yapılmamış. Bu yüzden geç kaldım."

"Bundan... Bundan eminsin."

"Eminim. Vohannes Votrov. Gün gibi ortadaydı. Gerçi çok iyi görünmüyordu. Hasta gibiydi. Ve hiç de mutlu değildi. Ben ölmekte olan biri gibi göründüğünü düşündüm. Her zamanki gibi giyinmemişti bile. Zavallı biçare bir keşiş gibi giyinmişti."

Bu Shara'nın aklını o kadar karıştırmıştı ki ara yol hakkında düşünmeyi bıraktı. "*Vohannes Votrov*'un *Restorasyonistlerin* suç ortağı olduğunu mu söylemeye çalışıyorsun?"

Sigrud kendini savunmak istercesine ellerini kaldırdı. "Sana ne gördüğümü söylüyorum. Wiclov'un sahip olduğu fabrikalardan birine gizlice girdi, işini halletti, sonra bir sonrakine geçti. Oradaki insanlar onu tanıyorlarmış gibiydiler. Tahmin yürütmem gerekse bunun kesinlikle oraya ilk gidişi olmadığını söylerdim."

"O zaman neden... Neden bize dokuma atölyelerini *söyleyip* üzerlerine şüphe çeksin, eğer yapığı şeyi... orada her ne yapıyorsa kendisi yapacaksa?"

Sigrud omuz silkti. "Hasta görünüyordu. Dürüst olmam gerekirse onun hasta bir adam olduğunu düşünüyorum."

Ve bu sözleriyle okunu Shara'nın içinde bir süredir barındırdığı şüphenin tam kalbine sapladı: Vohannes Votrov'un kendisinde olmadığı şüphesinin. Hareketlerinin bir açıklaması yoktu. Neden Shara'nın kimliği ifşa etmişti? Neden, Saypur hükümetinden tam istediği şey almışken *onunla*, artık Saypur'un Bulikov'daki sözde temsilcisiyle konuşmuyordu? Tüm hayatı boyunca Kolkashtani yetiştirilişi yüzünden yaralanmış ve zarar görmüş bir adam olarak neden sarhoşluktan sızmak üzereyken Kolkashtava'dan alıntı yapıyordu?

Bunun tek cevabı halihazırda bölünmüş bir adam olan Vohannes'in tahmininden daha bölünmüş olduğuydu. Belki de o kadar bölünmüştü ki iyi değildi, ne yaptığından gerçekten habersizdi.

"Bu konuda şu an yapabileceğimiz bir şey yok," dedi Shara sonunda. "Devam... Devam etmeliyiz."

"Peki," dedi Sigrud. "Ne diyordun?"

Shara tekrar odaklanmaya çalıştı. "Bu giysiler: Küçük muskalarla bezenmiş. Kolkan'ın işaretini taşıyan küçük kolyelerle, bileziklerle, metal parçalarıyla; bir bakıma aynı bozuk paralar gibi. Yani bu giysiler ara sokaktaki o mekânla karşılaştıklarında bir çeşit tepkime oluşturacaklar, aynı bozuk paralarda olduğu gibi."

"Bu da demektir ki..."

"Bu da demektir ki..." Shara giysiyi sıkıca top yapıp döndü ve tebeşirle çizilmiş çizgiye doğru fırlattı.

Fakat giysi çizgiyi geçmedi.

Sigrud gözünü kırptı.

Gri kumaştan top yok olmuştu.

"Güzel," dedi Shara. "Dürüst olmam gerekirse işe yarayacağından tam da emin değildim."

"Ne...?"

"Sanırım biraz üzüldüm; umarım bunlardan elinde bir iki tane daha vardır..."

"Az önce ne...? Az önce ne oldu?"

"Sanırım haklıydım," dedi Shara. "Bu ara sokak Ân'dan çok derin yaralar almış. Sadece ara sokak da değil. *Gerçeklik.*" Ellerini birbirine sürterek temizleyip tebeşir çizgiye döndü. "Bu, Büyük Savaş'ın sonrasında karşılaşılan ilk gerçeklik paraziti."

***

"Savaşın ardından, İlahlar öldürüldükten sonra gerçekliğin ne şekilde olması gerektiğini kavraması uzun zaman aldı," dedi Shara. "Bir şehirde bir prensip kesinlikle doğruyken bir diğerinde tam tersiydi. İlahlar öldürüldüğünde bu iki alan birbirleriyle uzlaşıp doğru halin hangisi olduğuna karar vermek zorundaydı. Bu durum çözülürken ortaya..."

"Parazit çıktı," dedi Sigrud.

"Aynen öyle. Kuralların işlemediği yerler. Ân'ın gerçekliğin temel yapısına açtığı yaralar."

"Nasıl gerçeklik burada hâlâ bozuk olur da kimse farkına varmaz?"

"Sanırım bunun bir nedeni" –Shara eliyle sokağı işaret etti– "çok iyi bütünleşmiş olması." Alan, Bulikov'un birçok kısmı gibiydi: Çarpık, eğri büğrü, çukurlarla kaplı; binaların içine hapsolmuş binalarla, dolambaçlı merdivenlerle biten sokaklarla dolu. "Herkesin açıkça görebileceği gibi Bulikov, Ân'ın etkisinden hiç tam olarak çıkamadı."

"Ve bunun" –nasıl adlandıracağını bilmez halde boşluktaki görünmez noktayı işaret etti– "bu *parazitin* diğer tarafında başka bir *gerçeklik* var, öyle mi?"

"Öyle olduğunu düşünüyorum," dedi Shara. "Tam olarak hangi tür İlah'a tapındığına, kimin işaretlerini, mühürlerini ve nişanlarını taşıdığına dikkat eden bir gerçeklik."

"Sanırım haklısın o zaman... giysiler adamların..."

"Yanında daha kaç giysi var?"

Çantasına baktı. "Üç."

"O zaman mümkünse, lütfen en küçüğünü bana ver. Oraya geçiyoruz."

Hem Shara hem de Sigrud birer giysiyi üzerlerine geçirdiler: Shara için giysi fazlasıyla büyük Sigrud için ise fazlasıyla küçüktü. "Keşke bunları yıkasaydın," dedi Shara. "Bu hâlâ biraz sert."

"Bunun işe yarayacağına *eminsin*, değil mi?"

"Evet. Çünkü bir keresinde *sen* az kalsın oraya gidiyordun."

Sigrud kaşlarını çattı. "Gidiyor muydum?"

"Evet. İlk kayboluşta, adam ara sokağa atladığında bir anlığına, göz ucuyla beyaz ve altın renkli uzun ince binalar gördüğünü söylemiştin... Ve bence bunu *görmenin* tek nedeni" –adamın gri eldiven içindeki sağ elini işaret etti– "*bu*."

"Kolkan'ın Parmağı," dedi Sigrud, "bana dokunduğu için."

"İlah'ın işaretini taşıyorsun, o yüzden seni kabul etmeye razıydı. Bir yere kadar da olsa."

Shara, Kolkashtani kapüşonunu taktı ve tebeşir çizgiye doğru adım attı.

"Önden benim gitmeme izin vermelisin," dedi Sigrud. "Orası düşman bölgesi. Oraya sadece bize saldıran kişiler geçti."

Shara haftalar kadar uzun gelen bir süre sonunda ilk kez sırıttı. "Hayatımın yarısını diğer gerçeklikleri okuyarak geçirdim. Hayatımı tehlikeye atsa da onlardan birine ilk giren olma fırsatını tepemem."

İlerledi.

***

Zikredilemez Depo'ya geçtiği zamanın aksine herhangi bir değişiklik olmadı. Bir şeyin olduğuna dahi emin değildi: Hâlâ ara sokaktaydı, taş zeminde dikiliyordu, az önce gördüğüyle neredeyse aynı sokağa bakıyordu.

Yere baktı. Ayaklarının dibinde sıkı bir topak haline getirilmiş Kolkashtani giysisi duruyordu.

Sigrud'un ara sokağın ortasında açığa çıkmasını –bunun yerine kullanabileceği bir tabir yoktu– görmek için döndü. Adam Kolkashtani kapüşonunun altından gözünü kırparak sordu, "Geçtik mi?"

"Sanırım," dedi Shara. "Ama bulunduğumuz yer çok da fark..."

Sesi azalarak kesildi ve Sigrud'un omzunun gerisindeki görüntüye bakakaldı.

Sigrud, "Ne?" dedi. Dönüp baktığında tek şey söyleyebildi, "Ah."

Görülebilen ilk fark bir sonraki binanın ötesinin gündüz olmasıydı. Sadece gündüz vakti de değil, *güzel* bir gün; gökyüzünün

göz alıcı güzellikte bulutsuz ve masmavi olduğu bir gün. Shara diğer yöne baktı ve oradaki binaların üzerini kaplayan gökyüzünün karanlık ve mor bulutlara bezeli olduğunu gözdü: az önce geldikleri yerdeki gibi. *Bu yerde zaman bile anlaşmazlık halinde...*

Fakat bu, *asıl* farkın yanından dahi geçmiyordu: Ara sokağın bittiği yerin ötesinde, güzel günün başladığı yerde beyaz seramik bitkilerin arasında kurdele misali dolaşan altın rengi çizgileri yetmezmiş gibi bir de tepesi âdeta altına bandırılmış, inci ve cam katmanlarıyla bezenmiş süslü pencere pervazları ve narin kemerlerle işli, görkemli, devasa, göz kamaştırıcı güzellikte gökdelenler vardı.

"*Bu* da," dedi Sigrud, "ne?"

Shara nefes nefes sokağa koşup tüm blokun, her biri kendi duvar işlemelerine sahip bembeyaz, şaheser binalarla kaplı olduğunu gördü. Duvarlar birbirine dolanan sarmaşıklar ya da yazı dizelerinin hat sanatıyla işlendiği yüzeylerle kaplıydı: Görebildiği kadarıyla bir tanesine Voortyashtani Mızraklar Kitabı'nın satırları kocaman yazılmıştı. Çevresindeki şeyleri okuduğu tasvirlerle birleştirmeye çalışırken Shara'nın beyni hararet yaptı: *Aziz Varchek'in Yeşil Gündoğumu'nda kayboluşu... Taalhavras'ın dünyanın altındaki kemeri onarışı... Ahanas'ın güneşten bir tohum kurtarışı...*

"Vay canına." Titriyordu. Dizlerinin üzerine yığıldı. "Vay, vay canına..."

"Neredeyiz?" diye sordu Sigrud ara sokaktan çıkarken.

Aziz Kivrey'in sözlerini hatırladı: *Çiçek yapraklarından yapılma bir şehirde yaşamak gibiydi.*

"Bulikov," dedi Shara. "Ama eskinin Bulikov'u. İlahi Kent."

***

"Bunların hepsinin yıkıldığını sanmıştım," dedi Sigrud.

"Hayır; *ortadan kayboldu!*" dedi Shara. "Ân sırasında Bulikov büyük ölçüde küçüldü; şehrin bazı bölümleri tamamen yok oldu. *Bir kısmı* yıkıldı elbette... ama belli ki tamamı değil. Bu... Bulikov'un bu bölümü kurtulmuş ama sürüklenmiş olmalı, bizim gerçekliğimize sadece bir avuç bağlantıyla tutunuyor."

Işık huzmelerinde güveler zıplayıp taklalar atıyordu. Bir avlunun kristal pencereleri sokağa dans eden altın prizmalar yansıtıyordu.

"Yani dönmek için savaştıkları şey bu mu?" Gözünü tepesine geniş, altın bir çan yerleştirilmiş sekiz yüz metrelik kuleye dikti. "Nedenini anlayabiliyorum."

"Bu eskiden olanın sadece bir parçası," dedi Shara. "Çok daha fazlası gerçek anlamda kaybedildi, buna bu binalarda yaşayanlar da dahil."

Yasemin çiçeklerini andıracak şekilde oyulmuş bir çeşme neşeyle şırıldıyordu. Yusufçuklar yeşil gözleri parıldaya parıldaya bir köşeden diğerine uçuşuyorlardı.

"Binlerce yani," dedi Sigrud.

Kadın başını iki yana salladı. "Milyonlarca." Ardından düşündü. "Evet. Bir şey denemek istiyorum..."

Ellerini uzatıp bir şeyler mırıldanmaya başladı. İlk üç denemesi başarısız oldu –Sigrud, "Ne yapıyorsun?" diye sordu– ama dördüncü denemede...

Elma boyutunda cam bir küre avuçlarında belirdi. Neşeyle güldü. "Çalışıyor! Çalışıyor! Dur bakalım şunu yapabiliyor muyum..." Küreyi güneş ışığını yakalayacak şekilde hareket ettirdi: Küre anında aydınlandı ve altın rengi berrak bir ışıkla parıldamaya başladı. Shara tekrar güldü ve onu yere koyup Sigrud'a doğru yuvarladı. Adam botuyla durdurdu: Küre parıldamaya devam ediyor, alttan alttan onu aydınlatıyordu.

"Bir mucize," dedi Shara. "Olvos'un Kırmızı Nilüfer Kitabı'ndan. *Asla* çalışmayan bir tane... şey, *bizim* Bulikov'umuzda demek daha doğru olur sanırım. Ama burada..."

"Gayet iyi çalışıyor."

"Çünkü bu gerçeklik başka kurallara boyun eğiyor. Bana geri yuvarla ve izle." Shara küreyi aldı ve havaya fırlatıp bağırdı, "Kal ve göster!" Parıldayan küre üç metre üstlerinde asılı kaldı ve çevrelerini yumuşak ışığıyla aydınlattı. "Tüm Bulikov'da sokak lambaları yerine bunlar vardı. Çok daha rahat."

"Ve insanların nerede olduğumuzu bilmeleri için çok iyi bir yöntem," dedi Sigrud onaylamaz bir sesle. "Lütfen indir."

"Şey... Aslına bakarsan onu tam olarak nasıl yapacağımı bilmiyorum."

Sigrud homurdanarak yerden bir taş aldı ve küreye doğru fırlattı. Shara bağırıp başını korudu. Atışı tam isabetti ve küre patlayıp sokağa dağılan bir toza dönüştü.

"En azından taşlar burada da işe yarıyor," dedi Sigrud.

***

Eski Bulikov'da –Shara'nın deyimiyle– ne aradıklarından emin olmaksızın dolaştılar. Şehir tamamen terk edilmişti: Bahçeler çorak, avlular boştu. Fakat her şey oldukça temiz ve beyazdı: Shara, Kolkashtani giysisinin içinde olduğuna mutluydu, zira bu sayede gözleri daha az kamaşıyordu. Şehir çok güzel olsa da Efrem'in teorisini düşünmeden bu güzelliğin tadını çıkaramıyordu: *Burayı tanrılar kendi iradeleriyle mi yaptı*, diye düşündü, *yoksa sadece Kıtalıların yapmalarını istedikleri şeyleri mi yaptılar?*

Bazen bu boş şehrin ara sokaklarındaki pencerelerden baktıklarında görmeyi bekledikleri şeylerle karşılaşmıyorlardı: Daha fazla ara sokak ya da bina içi görmektense çatık kaşlı Kıtalılarla dolu, çamur kaplı, pis sokaklarla ya da Solda'ya giden tahliye kanalıyla ya da boş bir tuğla duvarla karşılaşıyorlardı.

"Daha fazla gerçeklik paraziti," dedi Shara. "Yeni Bulikov, yani *bizim* Bulikov'umuza bir bağlantı."

Sigrud durdu ve yaşlı bir kadının mutfağına açılan pencereye baktı. Kadın dört alabalığın kafasını keserken onu izledi. "Bizi görmüyorlar mı?"

"Affedersiniz," dedi Shara pencereye doğru. "*Affedersiniz!*"

Yaşlı kadın homurdandı, "Alabalıktan ne kadar da nefret ediyorum. Tanrılar aşkına ne kadar da nefret ediyorum..."

"Belli ki görmüyorlar," dedi Shara. "Hadi."

Birkaç blok sonra içinde beyaz duvarlı bir malikâne, at nalı kemerler, zeminleri çimlerle kaplı avlular (artık otlarla doluydu) ve hepsi çiçek şeklinde bir hisar oluşturmak üzere yerleştirilmiş onlarca yansıma havuzunun olduğu bir mülke vardılar.

"Acaba burada hangi saygın insan yaşıyordu?" dedi Shara. "Bir yüksek rahip ya da belki de Kutsanmışlardan biri..."

Sigrud at nalı kemerlerden birini işaret etti: "Aslına bakarsan tanıdığımız biri."

Kemerin tepesinde şöyle yazıyordu: VOTROV EVİ

"Ah," dedi Shara yumuşak bir sesle. "Tahmin etmeliydim... Vohannes asıl evin Ân esnasında ortadan kaybolduğunu söylemişti. Fakat *bu* kadar güzel olacağını düşünmemiştim."

"Kutsanmışlardan biri derken ne kastediyordun?" diye sordu Sigrud.

"İlahlardan üremiş insanlar," dedi Shara. "O soylardan gelenler kahramandı, azizdi... olağanüstü talihe sahip efsanevi insanlardı. Dünya onlara istediklerini vermek adına Kutsanmışların etrafında kendini yeniden düzenliyordu."

Shara, Efrem'in güncesindeki son birkaç sayfayı hatırladı ve orada yazan tek bir kelimeyi: *Kutsanmışlar.*

"Bu hoş olmalı," dedi Sigrud. "Peki Votrov ailesinin bunlardan biri olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Ah, hayır, *kesinlikle* öyle düşünmüyorum. O soylar hep detaylı olarak kaydedilirdi. Eğer öyle olsaydı eminim ailesi hiç kimsenin bunu bir anlığına dahi unutmasına izin vermezdi. Bir dakika... Baksana." Bir avludaki ezilmiş otları işaret etti. "Birileri buradaymış. Kısa süre önce."

Sigrud bozulmuş yere gitti ve çömelip izleri inceledi. "Birçok kişi. *Birçok.* Sanırım erkek. Ve dediğin gibi kısa süre önce." Otların arasında dikkatlice adım attı. "Çoğu yük taşıyormuş. Taşıdıkları şeyler... ağırmış." İleriyi, tepeden aşağı doğru açılan çıkışı belirten at nalı kemeri işaret etti. "Oraya gitmişler." Votrov evinin hisarını işaret etti. "Ve oradan gelmişler."

"İzlerini sürebilir misin?"

Sigrud *Bunu gerçekten soruyor musun?* der gibi baktı.

Shara ayrılmayı düşündü ama öyle yapmamaya karar verdi. *Eğer kaybolacak olursak buradan nasıl çıkarız?* "İzleri *gittikleri* yere doğru takip edelim," dedi. "Sonra vaktimiz olursa nereden geldiklerine de bakarız."

Beyaz sokaklar boyunca ilerlediler; avluların içinden geçip

bahçelerin çevresinden dolaştılar. Sessizlik Shara'nın rahatlığını, her parıltıyı doğrultulan bir sürgü tüfeği sanacağı boyuta kadar kemirdi.

Tüm Kıtalılar bize karşı komplo kuruyor. Vohannes'i yatağıma hiç almamalıydım.

"Neden dans etmiyorsun?" diye sordu Sigrud.

"Ne? Dans etmem mi gerek?"

"Öyle yapacağını düşünmüştüm," diye açıkladı, "Eski Bulikov'u görmenin neşesiyle. Oraya buraya koşturacağını, her şeyi çizmeye çalışacağını..."

"Efrem'in yaptığı gibi." Bu fikri değerlendirdi. "Bunu yapmayı istiyorum. Eğer elimde olsa, hayatımın geri kalanını memnuniyetle burada geçiririm. Ama burada, Bulikov'da tarihin her parçası jiletlerle kaplanmış gibi görünüyor, yakından bakmaya çalıştıkça kendimi daha fazla yaralayıp duruyorum."

Volkanı andırması için tasarlanmış kıvrımlı bir ev, beyaz taşlar üzerinde şırıldayan bir pınarın tepesine yükseldi.

"Bunun tarihin doğasından kaynaklandığını sanmıyorum," dedi Sigrud.

"Öyle mi? O zaman neden kaynaklanıyor?"

"Bu," dedi, "*hayatın* doğası."

"Öyle mi düşünüyorsun? Bana çok karamsar bir bakış açısı gibi geldi."

"Hayat güzel tehlikeler ve tehlikeli güzelliklerle dolu," dedi Sigrud. Başını gökyüzüne çevirdi ve beyaz güneş ışıkları yüzünü kaplayan birçok yara izini parlattı. "Bize göremeyeceğimiz yaralar açıyorlar: Aldığımız hasarlar suya atılan bir taşın yarattığı halkalar gibi genişleyip yıllar ötesindeki anılarımıza dokunuyor."

"Sanırım haklısın."

"Hareket ettiğimizi, koştuğumuzu, ilerlediğimizi sanıyoruz ama bence birçok açıdan yerimizde sayıyoruz, üzerinden çok zaman geçmiş olan o anda kısılıp kalıyoruz."

"O zaman ne yapmamız gerek?"

Omuz silkti. "Onunla yaşamayı öğrenmeliyiz."

Rüzgâr küçük bir toz yığınını ayaklarının yanından geçirip beyaz taş kaplı bir sokak boyunca savurdu.

"Bu yer derin düşüncelere dalmana mı neden oluyor?" diye sordu Shara.

"Hayır," dedi. "Bu uzun süredir inandığım bir şey."

Yuvarlak bir evin tepesindeki şişkin cam, mavi göğün yansımasını yakalıyor, genişletiyor ve mükemmel bir gök mavisi baloncuğuna dönüştürüyordu.

"Sen hapishaneden kurtardığım adam değilsin." dedi Shara.

Tekrar omuz silkti. "Olmayabilirim."

"O adamdan daha akıllısın. Bence *benden* de daha akıllısın. Hiç eve dönmeyi düşünüyor musun?"

Sigrud bir anlığına duraksadı; gözü krem-beyaz parke taşlarında gezindi, ardından, "Hayır."

"Hayır mı? Hiç mi?"

"Artık beni tanımıyorlar. Çok zaman önceydi. Onlar da artık başka insanlar. Aynı benim gibi. Ve benim dönüştüğüm şeyi görmek istemezler."

İzleri bir süreliğine sessizce takip ettiler.

"Yanıldığını düşünüyorum," dedi Shara.

Sigrud karşılık verdi, "İstediğini düşünmekte özgürsün."

***

İzler uzandıkça uzanıyordu. "Elbette buraya araba getirmezlerdi, değil mi?" diye düşündü Shara yüksek sesle. "Gerçeklik paraziti o kadar modern bir şeyin buraya geçmesine izin vermez."

"Birkaç tane at getirmiş olmalarını tercih ederdim."

"Ve onları bizim için burada bırakmış olmalarını mı? Ne şanslı olurduk..." Shara durdu ve sol tarafındaki yüksek, yuvarlak binaya baktı.

"Ne var?" diye sordu Sigrud.

Shara gözleriyle parlak eflatun camlı pencereleri sekiz köşeli bir yıldız oluşturacak şekilde yerleştirilmiş duvarı inceledi.

"Bu sefer ne oldu?" diye sordu Sigrud.

Shara'nın gözleri yüzeydeydi: Üzerinde Jukoshtava'dan kısaltılmış bir alıntı vardı:

KARŞILARINA BİR SEÇİM, BİR FIRSAT ÇIKTIĞINDA KORKU-

DAN TİTREYENLER... ONLARI NEDEN GÖLGEME ALAYIM Kİ?

"Bu yer hakkında bir şeyler okumuştum," diye mırıldandı Shara.

"Bu şehirdeki her yer hakkında bir şeyler okumuş olduğunu tahmin ediyorum."

"Hayır! Hayır, bu yer hakkındaki şeyi daha... daha yeni okudum."

İlerledi ve beyaz duvara dokundu. Efrem'in güncesindeki Saypuri askerin Jukov'un ölümü hakkında yazdığı mektuptan alıntılanan satırlar aklına geldi: *Kaj'ı şehirdeki bir yere kadar takip ettik, mor pencereleri yıldız şeklinde yerleştirilmiş beyaz & gümüş rengi bir tapınak. Tapınakta tanrıyı göremedim & bunun bir tuzak olduğu konusunda endişelendim fakat generalimiz endişe duymaksızın siyah kurşununu el topuna doldurup içeriye girdi.*

Shara uyuşmuş hissediyordu. Tapınağın kapısına –üzerine yıldız ve kürk şekilleri işlenmiş beyaz ahşap kapıya– yaklaştı ve kapıyı iterek açtı.

Kapı geniş ve boş bir avluya açıldı. Çevresindeki yüksek duvarlar mavi göğü çerçeve içine alıyordu. Avlunun ortasında kurumuş bir çeşme ve onu çevreleyen dört küçük bank vardı.

Shara yavaşça banklara doğru yürüdü. Gerçek olduklarını kendine kanıtlamak istermişçesine bunlara dokundu.

Burası bir zamanlar bir tanrının oturduğu yer mi? diye düşündü.

Benim büyük büyükbabam da onun yanına mı oturdu yoksa tepesinde mi dikildi?

Yavaşça banka oturdu. Ahşap hafifçe çatırdadı.

Burası gerçekten de Jukov'un öldüğü yer olabilir mi? O yeri bulmuş olabilir miyim?

Bulduğuna inanıyordu. Bu yeri gerçek dünyadan nicedir silinip gitmiş bir gerçeklik parçasına kısılmış halde bulmak gerçekdışı geliyordu: Ama bunun son derece mümkün olduğunun kendisi de farkındaydı. Ân'dan sonraki dönem kaotikti, gerçeklik parçaları bir ortaya çıkıp bir kayboluyordu...

Sağ tarafına baktı. Avluyu alçak bir geçit çevreliyordu; ağır kare çatı, beyaz ahşap kolonlar tarafından taşınıyordu.

Kolonlardan birinde küçük siyah bir delik vardı. Oturan birinin tam omuz seviyesine gelecek yükseklikte.

Oturan ve belki de birinin başına bir tabanca doğrultan.

Ona doğru yürüdü ve içindeki bir şeyin onu izlediğine dair tuhaf bir hisse kapıldı. *Ben de burada seni bekliyordum*, diyor gibiydi küçük delik, *bunca zamandır!*

"Sigrud," dedi çatlak bir sesle. "Bana bıçağını getir."

Adam ağır bıçağın sapını avucuna koydu. Shara derin bir nefes alıp bıçağı ahşaptaki deliğe soktu.

Bıçak metal bir şeye çarpınca *tık* sesi çıkardı. Shara kolonu kazımaya başladı; içindeki şey hareket etmeye başlayana kadar çevresindeki ahşabı oydu.

Küçük siyah bir şey tangırdayarak avlunun zeminine düştü. Shara eğilip onu aldı.

Ahşaba saplandığı için yarısı düzleşmiş, büyükçe bir incir boyundaki kopkoyu renkli bir metal parçası.

Avucunda yuvarlayıp ağırlığını tarttı.

Jukov ölmüş olmak zorunda, diye düşündü Shara. *Öyle olmak zorunda. Aksi takdirde bu nasıl burada olsun?*

"O da ne?" diye sordu Sigrud.

"Bu küçük şey," dedi Shara yumuşak bir sesle, "tanrıları haklayan şey."

***

İzleri takibe devam ettiler; onların peşinde dönüp dolaştılar, ta ki izler beklenmedik bir şekilde birinin oturma odası gibi görünen bir yerle son bulana kadar.

"Neredeler?" diye sordu Sigrud. "Ayak izleri burada sona eriyor."

Shara diz çöküp zemini inceledi fakat hiçbir şey göremedi. "İnsanları takip ekmek için *ne* kullandığını asla çözemeyeceğim. Ayak izleri nerede son buluyor?"

Sigrud ne köşede ne de odanın tam ortasında bulunan bir yeri işaret etti.

"Daha fazla parazit olduğunu tahmin ediyorum," dedi Shara. "Sadece çok belli olmayan, fark etmesi güç bir tane."

"Peki içinden geçebileceğimizi mi düşünüyorsun?"

"Bizim gerçekliğimizin –*asıl* gerçekliğin– herhangi birini reddettiğini sanmıyorum. Bu gerçekliğin aksine. Temel soru *nereden* çıkacağımız."

"Bence bu sefer benim önden gitmeme izin vermen akıllıca olur," dedi Sigrud. "Düşmanlarımızın oralarda bir yerlerde bir... bir şeyler yaptıklarını biliyoruz. Senin önden gitmen aptalca olur. Tamam mı?"

"Tamam."

Sigrud ayak izlerinin kaybolduğu yere doğru adım attı. Aşamalı olarak yok oldu; önce öne attığı ayağı çözüldü, ardından beli ve omuzları fakat bunlar Shara'nın gözünün tam olarak algılayamayacağı kadar hızlı oldu.

Bekledi. Ardından Sigrud'un başının ve elinin havada belirdiği tuhaf manzarayla karşılaştı.

Adam ona kendisini takip etmesini işaret etti fakat tek parmağını dudaklarına götürdü.

Shara kendini hazırlayıp ileri adım attı.

Bir önceki geçişlerinde çevreleri hiç değişmemiş gibiydi fakat bu sefer değişim netti: Beyaz şehir gözden kayboldu ve kumlarla kaplı haşin dağlarla çerçevelenmiş mavi-mor gökyüzü üzerlerine indi. Kısa, çarpık ağaçlar kireçli topraktan çıkıp yere bakmak için eğiliyordu.

"Ee," dedi Sigrud, "şimdi neredeyiz?"

Shara'nın zihni oradan oraya koşuşturdu. "Bulikov'da değiliz, o kesin. İlginç... Görünen o ki Eski Bulikov'la *asıl* Bulikov arasında sabit bir coğrafi ilişki yok."

Sigrud sabırsızca işaret parmağını döndürdü: *Sadede gel.*

"*Bence*... Jukoshtan'ın dışındayız." Uzanıp ince bir ağaç dalı aldı ve yapraklarını inceledi. "Sanırım öyle. Bu ardıç türü sadece Jukoshtan'da yetişiyor. Eskiden şaraba aroma katması için böğürtlenlerini kullanırlardı."

"Yani... Jukoshtan'ın bu işin içinde parmağı mı var?"

"Gerçekten hiçbir fikrim yok," dedi Shara. Arkasına dönüp az önce içinden geçtikleri noktayı inceledi: Ân'dan hafifçe etkilenmişti –kum erimiş ve birçok ağaç eğilmiş ya da mutasyon geçir-

miş gibi duruyordu– fakat gerçeklik parazitine dair herhangi bir belirti yoktu.

Yakındaki ağaçtan bir dal koparıp yeşil içine gelene kadar kabuğunu soydu ve yere sapladı. "Giriş noktamızı işaretlemek için," dedi. "Şimdi... düş önüme."

İzler vadiden aşağıya iniyor, sonra tepeye tırmanmaya başlıyordu; tırmandıkça tırmandılar, ta ki zirveye ulaşana kadar ve ardından...

"Eğil," diye fısıldadı Sigrud. "*Eğil!*" Omzunu kavrayıp onu çekerek yumuşak kum tepesine yığılmasına neden oldu.

Shara hareketsiz yatıp dinledi. Duyuyordu: insan ve çekiç sesleri.

Sigrud çalıların arasından ileriye baktı.

"Bizi gördüler mi?" diye fısıldadı Shara.

Başını iki yana salladı. "Hayır. Ama neye baktığımdan emin değilim."

"Ben hareket etsem sorun çıkar mı?"

"Sanmıyorum," dedi. "Vadinin oldukça altlarındalar... Ve çok meşguller."

Kadın başını kaldırıp görebileceği bir noktaya kadar süründü. Vadinin aşağısı nokta nokta ateşlerle doluydu, insanlar gece boyunca çalışmaya hazırlanıyorlarmış gibi. Fakat ne üzerinde çalıştıklarını algılamak zordu: Shara'nın ilk başta devasa ayakkabılar olduklarını sandığı; Voortyashtan'da giydikleri terliklere benzer şekilde önleri sivri arkaları ise küt, altı uzun ve geniş metal bir şekil parıldıyordu fakat bu devasa metal ayakkabıların kapıları ve pencereleri vardı, hatta merdivenleri ve kapakları... her birinin ortasında da yelkeni olmayan direğe benzer bir şey.

Shara dedi ki, "Neredeyse şeye benziyorlar..."

"Gemilere," dedi Sigrud. "Tekneler. Okyanusun olmadığı yerde, yelkenleri olmayan dev gibi metal tekneler inşa ediyorlar."

Gemilerin çevresinde dolaşan, vidaları sıkan, plakaları birbirlerine kaynak yapan şekilleri görmek için gözlerini kıstı. Tüm çalışanlar geleneksel Kolkashtani giysileri içindeydi.

"Bunlar kesinlikle Restorasyonistler," diye mırıldandı. "Ama neden buradaki boş arazide metal gemiler inşa ediyorlar? Okya-

nustan kilometrelerce uzaktayız! Herhalde çeliğe bu yüzden ihtiyaçları vardı..."

"Bu büyük bir donanma değil," dedi Sigrud biraz hor görerek. "Sadece altı gemi? Eğer herhangi bir yere yelken açmak *niyetindelerse* bunlarla fazla bir şey yapamazlar."

Shara bunu düşündü. "Bir seneden biraz daha uzun süredir aylık neredeyse bin kilogram çelik aldılar; bu çok fazla gemi yapmalarına yetmez. Ama çeliği bunun için kullanıyor olmalılar!"

"Peki sonra ne yapacaklar?"

"Emin değilim. Belki Depo'da istedikleri yere okyanus yaratacak bir şey bulmuşlardır."

Sekiz adam rampanın üzerine bir şey itip metal teknelere taşıdı. Işık az da olsa Shara'nın kalbi bu görüntü karşısında neredeyse duracaktı.

"Eyvah," dedi.

"O düşündüğüm şey mi?" dedi Sigrud.

"Evet," diye yanıtladı. "On beş santimlik bir top. Bunları sadece Saypur donanmasında gördüm." Diğer gemilerdeki top yuvalarına baktı. "Ve görünüşe bakılırsa o lanet olasıca şeylerden ellerinde *otuz altı* tane var ya da en azından o kadar olmasını bekliyorlar."

"Peki onlarla ne yapmayı planlıyorlar? Tepeleri bombalamayı mı? Sincaplarla savaşmayı mı?"

"Bilmiyorum," dedi Shara. "Ama öğreneceksin."

Bir duraksama oldu.

Sigrud, "Ne?" dedi.

"Ben Bulikov'a dönüyorum" –Shara omzunun üzerinden geriye baktı ve hakiki Bulikov'u göremediği için gerildi– "*hakiki* Bulikov'a dönüp Mulaghesh'e telgraf göndereceğim. Ama Restorasyonistleri... şey... her ne yapıyorlarsa onu yapmaları için burada bırakamayız."

"Yani planın," dedi Sigrud, "benim burada kalıp toplarla dolu altı metal gemiyle dövüşmem, öyle mi?"

"İzlemeni rica ediyorum. Sadece *onlar* bir şey yaparsa bir şey yapmanı."

"Peki o yapmam gereken şey..."

"Eğer mümkünse içlerine sız. Zamanında birkaç kaçak yolcuyla uğraştın, değil mi? Umarım onlardan bir şeyler öğrenmişsindir. Eğer zamanında Bulikov'a dönmeyi başarırsam birkaç gün içinde küçük bir orduyla dönebilirim."

"*Birkaç* mı?"

Shara adamın omzunu sıkıp, "İyi şanslar," dedi ve tepeden inmek için sürünmeye başladı.

***

Eski Bulikov'un beyaz şehrinden geçişi Shara için tuhaf ve duygu yüklü bir yolculuk oldu. Zihnini önündeki onlarca gizemi çözmeye vermek için uğraştı: bir istilaya hazırlanan karayla çevrelenmiş gemiler; Vohannes'in Wiclov'la işbirliği yapması ve muhtemelen Restorasyonistlerin Eski Bulikov'a giriş çıkışlarını ayarlaması. Fakat düşünceleri her adımında bacağına sürtünen cebindeki yumruya kayıp duruyordu.

Üzerimde İlah kanının tadını almış bir şey taşıyorum.

Bunun kendisine akıl almaz bir teknolojik avantaj sağladığını fark etmesi biraz zaman aldı: Wiclov, Vohannes ve Restorasyonistler her ne planlıyor olursa olsunlar hiçbiri kendisinin Kaj'ın silahının küçük de olsa bir parçasını ele geçirdiğini hayal dahi etmezdi. Fakat bilyeden azıcık daha büyük bir şeyi nasıl kullanacaktı?

Bulikov'a –asıl, şimdiki Bulikov'a– döndüğünde Kolkashtani giysilerini hemen üzerinden çıkarıp doğruca bir maden işleme dükkânına gitti.

"Nasıl yardımcı...?" Tezgâhtar Urav'ın fatihiyle karşı karşıya olduğunu fark edince kalakaldı.

Shara, "Benim için bir şey yapman gerek," dedi adam herhangi bir yorumda bulunamadan.

"Ah, şey... Elbette. Ne yapmamı istersiniz?"

Küçük metal topu tezgâha koydu. "Bir sürgü ucu," dedi. "Ya da bir bıçak."

"Şey... hangisini tercih edersiniz? Bir sürgü ucu mu yoksa bıçak mı?"

"İhtiyacıma göre ikisi de olabilecek bir şey. Çok yönlü kullanışa uygun bir şey olmalı."

Tezgâhtar siyah metal topu eline aldı. "Peki, sormamda sakınca yoksa ne avlayacaksınız?"

Shara gülümseyip cevap verdi, "Geyik?"

***

BD KOMAYD'DAN GHS512'YE
ACİL DURUM STOP
RESTORASYONİSTLER BÜYÜK KAPSAMLI BİR SALDIRI PLANLIYOR STOP
BULIKOV'DAKİ TÜM POLİS GÜÇLERİNİN TEHCİR VE TAHKİMATINI TALEP EDİYORUM STOP
CES512

VV MULAGHESH'TEN CES512'YE
AKLINI MI KAÇIRDIN STOP
BUNU ARAŞTIRMAYI BIRAKMIŞ OLMAN GEREKMİYOR MUYDU STOP
DAHA FAZLA AYRINTI VERMELİSİN STOP
GHS512

BD KOMAYD'DAN GHS512'YE
AYRINTI VEREMEM STOP
BUNUN NEDENİ BELİRSİZLİK DEĞİL ÇOK ZAMAN ALACAK OLMASI STOP
TEHDİT SEVİYESİ SEBEBİYLE YETKİ SORUNU GÜNDEMDE DEĞİL STOP
LÜTFEN GÜÇLERİN HEMEN HAREKETE GEÇMELERİNİ SAĞLA STOP
CES512

VV MULAGHESH'TEN CES512'YE
LÜTFEN TEHDİT SEVİYESİNE DAİR BİR KANIT GÖSTER STOP

HERHANGİ BİR KANIT STOP
BEŞ YÜZ SİLAHLI ASKERİ ŞEHİR İÇİ BİR ALANDA KONUMLANDIRMAK PATATES DOLU BİR ARABAYLA GERİ GERİ GİTMEYE BENZEMEZ STOP
GHS512

BD KOMAYD'DAN GHS512'YE
RESTORASYONİSTLERİN ELİNDE NORMALDE ZIRHLI GEMİLERDE KULLANILAN 30 ÜZERİ ON BEŞ SANTİMLİK TOP OLDUĞU DOĞRULANDI STOP
HEDEFLERİ AN İTİBARİYLE BİLİNMİYOR STOP
GHS512

VV MULAGHESH'TEN CES512'YE
EĞER TALEBİNİ YERİNE GETİRİRSEM İPİN UCUNDAKİ SEN Mİ OLACAKSIN STOP
AYRICA JAVRAT İŞİ NE OLDU STOP
GHS512

BD KOMAYD'DAN GHS512'YE
EĞER HEMEN ACİL ASKERİ TEPKİ GÖSTERİLMEZSE ORTADA İPİ KESECEK BİR BAKANLIĞIN KALMA İHTİMALİ DÜŞÜK STOP
JAVRAT'I KATMIYORUM BİLE STOP
CES512

VV MULAGHESH'TEN CES512'YE
GÜÇLERİ HEMEN HAREKETE GEÇİRİYORUM STOP
EĞER BİR SAVAŞ DAHA BAŞLATMAMA NEDEN OLURSAN SENİ ASLA AFFETMEM STOP
GHS512

BD KOMAYD'DAN GHS512'YE
SAVAŞ HALİHAZIRDA BAŞLADI STOP
CES512

***

Bir kereliğine sekiz saat deliksiz uyku uyumak istiyorum, diye düşündü Shara. *Parası neyse veririm. Yetmezse çalarım. Bir şeyler yaparım.*

Ama Shara uyuyamadı. Zamanla yarışıyordu –Mulaghesh'in güçleri birkaç saate orada olacaktı– ama bir şeyler kaçırdığından emindi. Buna rağmen bilgiye boğulmuş haldeydi: Efrem'in güncesi, Depo'dakilerin listesi, finansal belgeler, Kıta tarihi, yasak listeler, Votrov alt kuruluşları, dokuma atölyeleri; hepsi gözlerinin önünde dans ediyordu ve *Lütfen, sakinleş, düşünmeyi bırak ve sakinleş, dur, sadece dur, dur...* hariç tek bir düşünceye dahi odaklanamıyordu.

Kapı çalındı. Shara bağırdı, "Hayır!"

Bir duraksama oldu. Pitry'nin ses geldi: "Şey, bence..."

"Hayır! Görüşme yok. Hiçbiri! Sana bunu söyledim!"

"Biliyorum ama..."

"Tüm toplantılar iptal edildi! *Hepsi.* Onlara de ki... Hasta olduğumu söyle! Ölüm döşeğinde olduğumu söyle, umurumda bile değil."

"Peki ama... ama durum biraz farklı." Yavaşça odaya girdi. "Bir mektup geldi."

"Ah, Pitry..." Gözlerini ovdu. "Bunu bana neden yapıyorsun? Mulaghesh'ten mi?"

"Hayır. Votrov'dan. Bir oğlan gümüş bir tabakta getirdi. Ve... çok tuhaf."

Shara mesajı aldı. Okudu:

TOVOS VA OYUNUNDA TEK HAMLE OYUNU BİTİREBİLİR AMA RAKİBİNİN YAPACAK HİÇBİR ŞEY KALMADIĞINI FARK ETMESİ BİRAZ ZAMAN ALABİLİR.
KAYBETTİĞİMDE ANLARIM.
YENİ SOLDA KÖPRÜSÜ'NE GEL AMA LÜTFEN YALNIZ GEL. BASININ BİLMESİNİ İSTEMİYORUM. YAPMAYA ÇALIŞTIĞIM TÜM İYİLİKLERİN SİLİNMESİNİ İSTEMİYORUM.
V.

Shara mesajı birkaç kez okudu. "Ciddi olamaz."

"Neden bahsediyor?"

"Dürüst olmam gerekirse hiçbir fikrim yok," dedi Shara. Votrov gerçekten de Restorasyonistlerle işbirliği yapıyor olabilir miydi? Bu saçma geliyordu ama eğer öyleyse askeri güçleri çağırmak planlarını sekteye uğratmış olabilir miydi? Dahası, bunu nasıl duymuş olabilirdi?

Bunların hiçbiri anlam ifade etmiyordu. Ya Vohannes delirmişti –henüz bu olasılığı elememişti– ya da Shara yapbozun büyük bir parçasını gözden kaçırıyordu.

"Ne yapacaksınız?" diye sordu Pitry.

"Şey," dedi, "eğer evinde ya da yalnız kalacağımız herhangi bir yerde buluşmayı teklif etmiş olsa kesinlikle gitmezdim. Fakat Yeni Solda Köprüsü hem çok göz önünde hem de çok fazla insanın gittiği bir yer. Orada herhangi bir şeye kalkışması için delirmiş olması gerek."

Fakat bu Pitry'nin sorusuna cevap vermiyordu: Ne yapacaktı? *Bir istihbaratçı kaynaklarıyla bizzat ilgilenir*, dedi kendi kendisine. *Ve o bir kaynak olmasa da benim.* İçten içe başka bir Bakanlık yetkilisinin Vo'yla ilgilenmesini istemiyordu. Birçok asi ve düşman ajanı ortadan kaybolup dehşet verici sonlarla buluşmuştu.

Eğer birilerinin Vo'yu çıktığı uçurum kenarından –artık o hangi uçurumsa– inmeye ikna etmesi gerekiyorsa, diye düşündü, *bu kişi ben olmalıyım.*

"Rica etsem, Pitry, bana kabanımla bir şişe çay getirir misin," dedi Shara. "Ve eğer iki saat içinde dönmezsem buraya vardığı *anda* Mulaghesh'e Votrov malikânesine baskın düzenlemesi gerektiğini söylemeni istiyorum. O adamla ilgili çok tuhaf bir şeyler dönüyor."

Pitry hızla uzaklaşırken Shara notu tekrar okudu. *Vo'yla hangi oyunu oynadığımı asla anlayamıyorum.*

Ama belki de şimdi hangisi olduğunu öğrenecekti.

***

Yürümek Shara'nın zihnine iyi geldi: çığlıklar atan, hızlı hızlı birbirleri ardına sıralanan sorular her merdiven dönemecinde,

kıvrılan her sokakta silinip gitti, ta ki Solda kenarında yürüyen herhangi bir insan haline gelene kadar.

Düşünsene, dedi kendi kendisine. *Bu dağılmakta olan şehrin ardında efsanevi bir cennet var ve kişinin onu bulmak için tek yapması gereken şey gerçekliği tırnaklarıyla kazımak.*

Martılar ve ördekler ekmek kırıntıları için birbirlerini kovalayarak dönüyor, ötüyorlardı.

Fakat İlahlar ne kadar güzel mucizeler yaratmış olurlarsa olsunlar, diye hatırlattı kendine, *onlar da Kıta'nın köleleri olabilir, aynı Saypur'un olduğu gibi.*

Nehir kenarındaki evsizler kalabalığı, derme çatma tavalarında balık kızartıyordu; içlerinden sarhoş olduğu açıkça belli olan bir tanesi kızarttığı her balığın Urav'ın bir parçası olduğunu iddia ettiğinde oturması için bağırdılar.

Shara birdenbire, bu Wiclov ve Votrov işi sonuçlandığında – nasıl sonuçlanacağına dair en ufak bir fikri yoktu– Bakanlıktan istifa edip Eski Bulikov'a dönerek Efrem'in araştırmasını bitirmeye karar verdi. İki ay önce istifa etme fikri bile delice gelirdi fakat Vinya Teyze'sinin görülebilir gelecekte direksiyon başına geçecek olması, Ghaladesh ve tüm gücünün artık Shara'ya dünyayı dar etmesi ve tüm keşifleri, Kıta tarihine olan ilgisini tekrar canlandırmıştı. Bakanlık kariyerinin tamamı Eski Bulikov'da geçirdiği birkaç dakikanın yanında sönük kalıyor; o dakikalar âdeta boğucu dumanların arasından çıkıp dağ havasını içine çekmek gibi geliyordu.

Ayrıca gizliden gizliye başka bir mucize denemenin çarpık heyecanı içini kaplamıştı. Eski Bulikov'da başka hangi mucizelerin hâlâ çalıştığını öğrenmeye can atıyordu: Duvarların içinden geçebilir miydi ya da gökten veya yerden yiyecek çağırabilir miydi ya da uçabilir miydi ya da...

Ya da...

Shara yavaşlayarak durdu.

İki martı havada bir patates kabuğu için birbirleriyle dalaştı.

"Uçmak," diye fısıldadı.

Zikredilemez Depo'da bulunanların listesindeki bir girdi aklına geldi:

Kolkan'ın halısı: Uçma yeteneğine sahip olduğu KESİN OLAN küçük kilim. Kontrol etmesi ÇOK zor. Kayıtlar Kolkan'ın kilimin her ipliğine uçma mucizesi bahşettiğini söylüyor, dolayısıyla teorik olarak her iplik tonlarca ağırlığı havaya kaldırabilir.

Her ipliğine uçma yetisi bahşedilmiş halı.

Halıyı ipliklerine kolayca ayırabilecek bir dokuma atölyesi.

Ve okyanusun olmadığı yerde, tepelerin arasında inşa edilen küçük bir donanma.

Polis hücresindeki oğlanın fısıldayışı, *Ahşap gemilerle havada uçamayız.*

Belki de okyanusa ihtiyaçları yoktu.

"Vay canına," diye fısıldadı Shara.

***

Sigrud tangırtı duyunca kafasını kaldırdı. Dikkatini vadiye girip çıkan yollardan hâlâ karada mahsur haldeki altı gemiye çevirdi. Direklerine yelkenler çekiliyor, iskele ve sancak taraflarından bir şeyler uzatılıyordu.

Çelik direklerde yükselen yelkenler olağandışıydı: Sigrud bir sürü farklı yelken tipi görmüştü ve bunlar akıl almayacak kadar sert rüzgârlara dayanmak üzere yapılmış gibi görünüyorlardı. Fakat her geminin iki *yanından* uzatılan nesneler daha önce hiç görmediği şeylerdi. Bu, bir sürü hareketli parçası olan süsler uzun, ince ve genişti. Sigrud'a balık yüzgeçlerini hatırlattılar ve işin aslını bilmese onların...

"Kanat," dedi kısık sesle.

Adamların gemileri hazırlamasını izledi.

Sadece onlar bir şey yaparsa, demişti Shara, *bir şey yap.*

Bu kesinlikle bir şey sayılırdı.

Hâlâ kınında duran bıçağını kontrol etti ve gizlene gizlene tepeden inmeye koyuldu.

***

Yeni Solda Köprüsü bir yapı iskeleleri ve karkas düğümüydü. Kocaman beton sütün temelleri soğuk suya indiriliyor, Saypur vinçleri ve Saypur mühendisleri tarafından yerine yerleştiriliyordu. Kıtalılar nehri kenarından ya da evlerinin çatılarından huşu içinde bu güç gösterisini izliyorlardı.

Shara'nın beyni hâlâ en son fark ettiği şeyle karman çormandı: *Gemileri istedikleri yerde inşa edebilirler, istedikleri yere demirleyebilirler ve hiç kimse gökyüzünden gelecek bir saldırıya asla ama* asla *hazır olamaz.*

Yine de başka bir rahatsız edici soru zihnine sızdı: *Ama eğer Vohannes'in bunlarda parmağı varsa neden Restorasyonistler onun evine saldırdı?*

Bunu ona sorma şansı olacağını gördü: Hemen ilerideki bir bankta oturuyordu; bacaklarını kibarca kapatmış, elleri kucağına koymuş nehri izliyor, kendisine bakmıyordu. Her zamanki dikkat çekici kıyafetlerini giymemişti: Shara'nın gördüğü kadarıyla Urav'ı alt ettikleri gece üzerinde olan koyu kahverengi kabana ve düğmeleri iliklenmiş siyah gömleğe dönmüştü.

Sigrud'un dediklerini hatırladı: *Her zamanki gibi giyinmemişti bile. Zavallı biçare bir keşiş gibi giyinmişti.*

Kalabalığı inceledi. Vohannes tek başına görünüyordu. Buna rağmen Shara'yı görüp kafasını onun sadece başının arkasını görebileceği şekilde diğer yana çevirmiş gibi gelmişti...

"Senin derdin ne, Vo?" diye sordu yaklaştığında. "Hasta mısın? *Delirdin* mi? Yoksa başından beri bu işin içinde miydin?"

Kadına dönüp gülümsedi. Yanında bastonu yoktu. "Ne mutlu ki sonuncusu," dedi neşeyle.

Shara donakaldı ve anında neden yüzünü şu âna kadar gizlediğini fark etti.

Neredeyse tanıdığı yüzün aynısıydı: aynı güçlü, kare çene, aynı parıltılı gülümseme. Ama bu adamın gözleri daha koyuydu ve kafatasının içine daha çok gömülmüştü.

Shara beklemedi: Arkasını dönüp koşmaya başladı.

Salına salına yanından geçen biri –oldukça kısa boylu ve tehditkâr görünmeyen genç bir adam– bacağını uzatıp ona çelme taktı. Shara yere kapaklandı.

Yabancı ayağa kalkıp hoş bir havayla yanına geldi. "Gelip gelmeyeceğini merak ediyordum," dedi, "ama Tovos Va hakkında yazdıklarımın seni ikna edeceğini tahmin ediyordum. Sonuçta ona Tovos Va oynamasını ben öğrettim. İşe yaramış olması ne hoş!"

Tekrar ayağa kalkmaya başladı. Yabancı onu işaret ederek bir şeyler mırıldandı. Kamçı şaklaması gibi bir ses duyuldu. Aşağıya baktı ve artık tamamen şeffaf olduğunu fark etti: Bacaklarının arkasındaki parke taşlarını görebiliyordu, daha doğrusu bacaklarının olması *gereken* yerdeki.

Parnesi'nin Dolabı, diye düşündü Shara biri arkasından yaklaşıp ağzına bir kumaş dayamadan hemen önce: Burun deliklerine duman doldu, gözleri karardı ve birdenbire ayakta durmak çok zor gelmeye başladı.

Geriye adamların kollarına düştü: iki adam, belki de üç. Yabancı –Vohannes olan ama Vohannes olmayan adam– burnunu sildi. "Çok güzel," dedi. "Benimle gelin."

Onu nehrin kenarındaki yürüyüş yolundan aşağıya taşıdılar. Duman beyninin derinliklerine zorla girdi. Düşündü, *Neden kimse bana yardım etmiyor?* Ama çevredeki insanlar sadece meraklı gözlerle onları izliyor ve adamların neden ağır bir şey taşıyormuş gibi davrandıklarını merak ediyorlardı.

Pes etti; duman çevresini sardı ve uyudu.

Karlı tepelerin üzerinden
Donmuş nehirlerin derinliklerinden
Ağaçlıkların içinden
Seni bekleyeceğim.
Seni hep orada bekleyeceğim.

Ateşim yanacak
Soğuğun içinde parlayacak
Sen ve beni aydınlatacak
Seviyorum çünkü seni çok.

Bazen uzaklardaymışım gibi görünse de
Bil ki ateşim hazır her zaman
Kalbinde sevgi taşıyanlara
Ve bunu paylaşmaya hazır olanlara

–KIRMIZI NİLÜFER KİTABI,
2. BÖLÜM, 9.12-9.24

AİLE BAĞLARI

Shara uyandığında boş, gri bir duvarla karşılaştı. Havanın akciğerlerini gıdıklamasıyla tüm bedeni öksürüklerle sarsıldı.

"Aha!" dedi neşeli bir ses. "Vay canına! Uyandı."

Beyni bulanık ve dumanlı halde dönüp boş, penceresiz ama yine de tanıdık gelen bir odada olduğunu gördü.

Odanın iki kapısı vardı, biri açık diğeri kapalı. Yabancı, kapı eşiğinde duruyordu; artık üzerinde Kolkashtani giysisi vardı. Ona gülümsedi. Gözleri, kafatasına yerleştirilmiş ıslak taşları anımsatıyordu.

"Sende ne bulduğunu hiç anlayamadım," dedi.

Shara baygın baygın gözlerini kırpıştırdı. *Kloroform*, diye hatırladı. *Bilincimin tamamen açılması neredeyse bir saati bulacak...*

"Sen, görebildiğim kadarıyla sıradan küçük bir Saypuri'sin," dedi. "Küçük ve kirli bir kahverengisin –belki de *kil* rengi demek

daha uygun olur, topraksı, *miskvari*, nahoş, hiç de karanlık gibi taze değil– tipik zayıf çeneye ve gaga gibi bir buruna sahipsin. Bileklerin türündekilerin çoğu gibi fazlasıyla ince ve kırılgan; kolların ise tüylü ve itici. Tahminimce vücudunun geri kalanı da öyledir; Kutsal Topraklardaki herhangi bir kadının bedeniyle *yarışmak* için *sık sık* tıraş olman gerekiyordur. Göğüslerin senin cinsinde sık karşıma çıkan sallanan hantal yığınlar gibi olmasa da çekici de değil; aslına bakarsan yok sayılırlar. Ve gözlerin, tatlım... Şu gözlüklere bir *bak*. Gözlerin azıcık bile olsa çalışıyor mu? Acaba... böyle çelimsiz, istenmeden yaratılmış küçük bir yaratık olmak nasıldır? Kül diyarının bir yaratığı, kilden yapılmış bir insan olarak ne acı bir hayatın vardır..." Gülümseyerek başını iki yana salladı. Gülümseyişi Vohannes'in gülüşünün dehşet verici çarpıklıktaki haliydi: Vo'nun gülüşü engin, heyecanlı bir etkileyicilik saçarken bu adamınki zar zor dizginlenen bir öfkeyi ortaya çıkarıyordu. "Ama asıl suçun... türünün tamamının yaptığı asıl ihlal *bunu benimsemeyi reddetmeniz*. Kendi eksikliklerinizi benimsemeyi reddediyorsunuz, sefil nahoş eksikliklerinizi! Utanmayı bilmiyorsunuz! Etinizi ve bedeninizi gizlemiyorsunuz! Ayaklarınızı örtmüyorsunuz! Size İlahların dokunmadığını kabullenmiyorsunuz, bahşettiklerinden yoksun, aydınlanmadan mahrum, *gereksiz*, istemsiz, en kötü ihtimalle lüzumsuz, en iyi ihtimalle ise köle olduğunuzu! Türün o kadar kibirli görüşlere sahip ki... ve gerçek günahınız *bu*, elbette sizin gibi yaratıklar günah işleyebilirse."

Vohannes'e birçok açıdan çok fazla benziyordu: Hareketlerinin, duruşunun çoğu Vo'nunkinin aynısıydı. Yine de bu adamın tuhaf bir şekilde çürümüş olsa da nazik bir yanı vardı: kalçalarını kıvırışında, kollarını kavuşturuşunda... *Mhovost*u ve onun kadınsı kadınsı yürüyerek daha önce hiç karşılaşmadığı birinin taklidini yapışını hatırladı.

Shara yutkundu ve sordu, "Kim...?"

"Seni kırıp açsam," dedi yabancı, "boş içinle karşılaşırım... Kilden bir insan kabuğu, insana benzemek hariç hiçbir özelliğiniz yok. Onda ne *buldun*, Vohannes?"

Yabancı odanın köşesine baktı.

Köşede, yerde kollarını dizlerine dolamış halde oturan kişi Vohannes'ti: Yüzü fena dövülmüştü, tek gözü şişmiş ve kurbağa derisi rengine dönmüştü, üst dudağı pıhtılaşmış kan yüzünden paslanmış gibi görünüyordu.

"Vo..." diye fısıldadı Shara.

"En azından etinin baştan çıkarıcı bir özelliği olacağını ummuştum," dedi yabancı. "Bu, oynaşmak için bir bahane olarak kabul edilebilirdi. Ama seni baştan çıkarabilecek kadar bile eti yok. Açıkçası bu yaratıkta arzulayabileceğin hiçbir özellikle göremiyorum. Gerçekten göremiyorum, küçük kardeş."

Shara gözlerini kırptı.

Kardeş mi?

Konuşmaya çalıştı, "V... V..."

Yabancı yavaşça ona dönüp tek kaşını kaldırdı.

Vohannes'in sesi zihninde yankılanıyordu: *Keşiş gibi bir şey oldu; on beş yaşındayken bir grup hacıya katılıp buzullarla kaplı kuzeyde lanet olasıca bir tapınağı aramaya gitti.*

"V... *Volka?*" dedi. "Volka *Votrov?*"

Adam gülümsedi. "Ah! Demek adımı biliyorsun, küçük kil çocuk."

Shara sarhoş düşüncelerini dizginlemeye çabaladı. "Öl... Öldüğünü sanıyordum..."

Adam neşe içinde başını iki yana salladı. "Ölüm," dedi, "zayıflar içindir."

***

"'Beni tanımak isteyenler için,'" diye alıntı yaptı Volka, "'benim gözlerim tarafından görülmek ve sevilmek isteyenler için aşamayacakları kadar büyük bir acı, korkunç bir sınav, küçük bir ceza yoktur. Çünkü siz benim çocuklarımsınız ve muazzam olmak için buna katlanmalısınız.'"

Volka hoşgörüyle Vohannes'e gülümsedi fakat konuşan Shara oldu: "Kolkashtava."

Volka'nın gülümsemesi soldu ve buz gibi gözlerini kadına dikti.

"İkinci Kitap, sanırım," dedi Shara. "Aziz Mornvieva yeğeninin çığ altında kalma nedenini sorguladığında ona buyruğu."

"Ve Mornvieva, Kolkan Baba'ya bunun neden olduğunu sorduğu ve onu bu şekilde sorguladığı için," dedi Volka, "o kadar utanmış ki..."

"... sağ elini kesti," dedi Shara, "ve sağ ayağını, sağ gözünü de kör etti ve sağ testisini çıkardı."

Volka sırıttı. "Seni gibi bir yaratığın böyle şeyler söylediğini duymak çok ilginç! Âdeta konuşan bir kuş görmek gibi."

"Bize işkence ederek bizi ıslah edeceğini mi söylemeye çalışıyorsun?" dedi Shara.

"Sana işkence etmeyeceğim. En azından buradaki küçük kardeşime yaptığımdan fazlasını yapmayacağım. Ama ıslah edileceksin, evet. Utanmayı öğreneceksin. Gözündeki o gururlu parıltıyı sileceğim. Ne hakkında konuştuğuna dair fikrin var mı?"

"İddiaya girerim ki Kolkan'ın yaşadığını da düşünüyorsun," dedi Shara.

Volka'nın gülümsemesi artık tamamen yok olmuştu.

"Nerelerdeydin, Bay Votrov?" diye sordu. "Nasıl hayatta kaldın? Bana öldüğün söylenmişti."

"Ah, ama ben zaten öldüm, küçük kül kız," dedi Volka. "Oldukça Kuzey'deki bir dağın eteklerinde öldüm. Ve yenilenmiş olarak tekrar doğdum."

Elini çevirdi: Avucunun içinde mum ışığı parıldıyordu fakat Shara alev göremedi. "Eski mucizeler hâlâ içimde yaşıyor." Avucunu görünmez alevin üzerine kapattı ve ışık söndü. "Ruhun sınavıydı. Zaten Kovashta manastırına bu yüzden gitmiştik: Kendimizi denemek için. Hac yolculuğu sırasında diğer herkes öldü. Benden çok daha yaşlı tüm adamlar. Çok daha deneyimli. Daha güçlü adamlar. Açlıktan öldüler ya da donarak öldüler ya da hastalığa yakalanıp perişan oldular. Sadece *ben* devam ettim. Sadece *ben* rızasına layıktım. Sadece *ben* rüzgârla, karla, dağın dişleriyle savaşıp o yeri buldum, Kovashta'yı, son manastırı, Kolkan Baba'nın kutsal fermanlarını icat ettiği ve dünyayı doğru yola yönlendirdiği unutulmuş evini. Hayatımın neredeyse otuz senesini orada, o duvarların içinde tek başıma geçirdim; kırıntılarla beslendim, kar suyu içtim... ve oku-

dum. Bir sürü şey öğrendim." İşaret parmağıyla uzandı ve bir şeye dokundu: Kapı eşiğinde bir cam panel varmış gibiydi ve görünmez engele bastırdığı için beyazlamış parmak ucunu aşağıya doğru kaydırdı. "Kelebeğin Çanı. Kolkan'ın en eski mucizelerinden biri. Aslen insanların günahlarını itiraf etmesi için kullanıyormuş; anlarsın ya hava, ne içeriye girebiliyor ne de dışarıya çıkabiliyor ve sadece ölümle burun buruna geldiğimizde gerçekten dürüst oluruz... Ama endişelenmene gerek yok. Seni kaderin bu değil." Shara'ya baktı. "Başarısız oldun, bunu biliyor musun? Sen ve halkın."

Shara sessiz kaldı.

"*Biliyor* musun?"

"Hayır," dedi Shara. "Neden bahsettiğini bilmiyorum."

"Elbette bilmezsin. İlkel şey... Çünkü orada *onu* buldum." Giysisinin içine uzandı ve boynuna asılı takıyı çıkardı: Kolkan'ın terazisi. "Yıllarca meditasyon yaptım, hiçbir şey duyamadım. Sonunda bir gün ölene kadar, onun fısıltısını duyana kadar meditasyon yapmaya karar verdim; zira ölüm, sessizlikten daha iyiydi... Neredeyse açlıktan ölüyordum. Belki de açlıktan öldüm. Fakat ardından onu duydum, Bulikov'da fısıldıyordu. Kolkan Baba'yı duydum! Hiç ölmemişti! Hiç bu dünyadan gitmemişti! Kaj'ınız ona... *dokunamamıştı!*" Kaj kelimesi dudaklarından vahşi bir homurtu gibi çıkmıştı: Shara sarı-kahverengi dişlerini gördü. "Bana bir görü bahşetti: Bulikov'un –hakiki Bulikov'un, İlahi Kent'in– sizin etkinizden uzak koca bir bölümü vardı! Sizden gizlenmiş, herkesten gizlenmiş! İşte *o* anda halkım için hâlâ umut olduğunu anladım. Fırtınanın içinde bir ışık, kutsal ve itaatkâr olanlar için bir kurtuluş. Tek yapmam gereken ona ulaşmak, onu bulup özgür bırakmaktı... Babamızı. Kayıp babamızı."

"Aynı eski zamanlardaki gibi," dedi Vohannes. "Hemen babacığına koş..."

Volka'nın mukaddesat neşesi yok olup gitti. "Kapa çeneni!" diye azarladı. "Kapa çeneni! Kapa o pis, hain ağzını!"

Vohannes sessiz kaldı.

Volka titreyerek onu izledi. "O... o *bozuk* ağzını kapa! O ağzın nelere dokundu, seni pis it? Hangi ete dokundu? Kadın etine mi? Erkek? Çocuk?"

Vohannes gözlerini devirdi. "Ne tatsız."

"Bozuk olduğunu biliyordun," dedi Volka. "Hep öyleydin, küçük Vo. Sende daima yanlış olan bir şeyler, sökülüp atılması gereken kusurların lekelediği bir yan vardı."

Vohannes ilgisizce burnunu çekip sildi.

"Bahanen yok mu?"

"Bahaneye ihtiyacım olduğunu," dedi Vohannes, "bilmiyordum."

"Babam da benimle hemfikirdi. Bunu biliyor muydun? Bir keresinde doğumunda hem senin hem de annemizin ölmüş olmasını dilediğinden bahsetmişti! Bunun onu yüreksiz bir eş ve zayıf iradeli bir oğul yükünden kurtaracağını söylemişti."

Vohannes duygusuzca yutkundu. "Bunu duymak beni hiç şaşırtmıyor," dedi. "Babamız ne yumuşak bir adamdı."

"Senden daha fazla nefret etmem için babamızın adını hiçe sayıyorsun, sanki böyle bir şey mümkünmüş gibi."

"*Sıçarım* babamızın adına da, Votrov adına da, *Kolkan'ın* adına da!" diye patladı Vohannes. "Kaj'ın Kolkan'ı öldürememiş olmasına sevindim böylece Saypuriler diğer tanrılara yaptıkları gibi onu da katlettiğinde çenesine tırmanıp tam ağzının içine sıçabileceğim!"

Volka bir anlığına şaşırmış gibi görünerek ona baktı. "Buna fırsatın olmayacak," diye fısıldadı. "Sizi, hem seni hem de şu kadını hayatta tutacağım ki Kolkan bizzat gelip ikinizi de yargılayabilsin ve hakkınızdaki kararını duyursun. Bilmiyorsun bile, değil mi? Burada, Bulikov'daydı; bu yerin günahlarının çetelesini tutuyordu. Seni izliyordu. Bekliyordu. Ne yaptığını biliyor. Yeryüzü Kürsüsü'nü lahtinden çıkaracağım. Ve o ortaya çıktığında, küçük kardeşim, acıyı tadacaksın."

Shara bu odayı kesinlikle bildiğine karar verdi, mobilyadan ve süsten yoksun oluşunu: *Mhovost*un kendisine nasıl güldüğünü ve onun göğsüne mumu nasıl sapladığını hatırlıyordu, bir de toprak merdivenleri ve vardıkları yeri...

Tam olarak nerede olduğumuzu biliyorum, diye düşündü, *ve Kolkan'ın nerede olduğunu.*

"O, aşağıda, Yeryüzü Kürsüsü'nde, öyle değil mi?" dedi yüksek sesle.

Volka az önce kendisine bir tokat atmışçasına kadına baktı.

Vohannes kaşlarını çattı. "*O* eski, çürümüş yerde mi?"

"Hayır, hayır. Derinlerde, gerçek Kürsü'nün saklı olduğu yerde, şu an bulunduğumuz yerin metrelerce altında." Gözlerini kapattı. Kumaş parçasının dumanı zihnini bir sis bulutuyla sarmalamış olsa da Shara bu düşüncenin zihnini istila etmesine mani olamadı. "Ve İlahlar camı saklama alanı olarak kullanmaya bayılırlardı... Ahanas, mahkumları bir pencere camına hapsederdi ve hatta cam bir kürede küçük bir tatil yeri taşırdı. Jukov, Aziz Kivrey'in bedenini cam bir boncukta saklamıştı. Ve oraya, Yeryüzü Kürsüsü'ne indiğimde hep duyduğum meşhur vitray camlara baktım... ama tüm camlar kırılmıştı. Teki hariç, Kolkashtani odacığındaki. O an o camın tek parça halinde fakat boş olmasının ilginç olduğunu düşünmüştüm."

Gözlerini açtı. "Diğer tanrılar onu oraya hapsettiler, öyle değil mi? Kolkan son üç yüz senedir orada mahpus. Cam panele zincirlenmiş yaşayan bir tanrı."

***

"Tam olarak neler döndüğünü anlayamıyorum," dedi Vohannes neşe içinde, "ama oldukça eğlenceli, öyle değil mi Volka?"

"Onu nasıl serbest bırakacaksın?" diye sordu Shara.

Volka burnundan soluyarak öfkeyle ona baktı.

"Tabii eğer," dedi Shara, "basit bir Salıverme mucizesi yetmiyorsa... herhangi bir rahibin bilebileceği bir mucize."

"Herhangi bir rahibin değil," dedi Volka çatlak bir sesle.

"Yani daha güçlüsü gerek. Belki de..." dedi Shara yavaşça. "Belki de Kovashta'dan bir keşişin bilebileceği bir mucize, öyle mi? Onların kasalarında bulduğun yazıtlardan öğrendiğin bir şey."

Volka kıstırılmışçasına inledi.

"Bu kadının senden daha aşağı olduğuna emin misin, ağabey?" diye sordu Vohannes.

"Peki ya, Wiclov?" diye sordu Shara. "O da katılacak mı? Onu kontrol eden sendin, öyle değil mi? *Mhovostu* buraya hapseden ve bekçi köpekliği yapmasını sağlayan sendin."

"Wiclov'un başına gelenler sizin başınıza geleceklerin yanında nimet sayılır," diye patladı Volka. "Wiclov, o... O inançlıydı. Gerçek bir Kolkashtani'ydi. Ama seni Yeryüzü Kürsüsü'ne yönlendirmesini affedemezdim, hele ki sen çalıntı eşyaların durduğu Depo'yu keşfettiğimi öğrendikten sonra."

"Ona ne yaptın?" diye sordu Shara.

Volka omuz silkti. "Kelebeğin Çanı'nın gerçekten işe yarayıp yaramadığını *bir şekilde* öğrenmem gerekiyordu. Hiç yapıldığını görmemiştim. Wiclov... hoş görülebilecek bir denek oldu. Kendime şunu hatırlattım: Bizler İlahların elindeki aletlerden farksızız. Wiclov'un peşinden koşman beni rahatsız etmedi. Burada olduğumdan bile bihaber olduğun *açıktı*, zira ben planlarımı sen gelmeden yıllar önce uygulamaya başlamıştım."

"Yine de seni korkuttum, öyle değil mi?" dedi Shara. "Geldiğimde acele etmen gerektiğini düşündün; o yüzden sana istediklerini vermesi için onu zorlamak adına Vohannes'in evine saldırdın."

"Kaj'ın torununun torununun gelmesi tüm gerçek Kıtalıları üzer," dedi Volka. "Ve senin kim olduğunu *biliyordum*." Eski ahşap parçaları kadar kahverengi dişlerini bir kez daha gösterdi. "Saatlerimi, günlerimi Kaj'ın portrelerine bakarak, onu düşünerek, ondan nefret ederek, orada olup onun canını alabilmiş olmayı dileyerek geçirdim, tarihin bizi getirdiği yerde olmamayı arzulayarak... Ve seni gördüğüm anda –gözlerini, burnunu, ağzını gördüğüm anda– geçmişin hayat bulduğunu gördüm. Onun soyundan olduğunu anladım. Oradan yola çıkarak kim olduğunu bulmak ve hemşehrilerime kimliğini duyurmak hiç de zor olmadı."

"Dur bir dakika... Kimliğimi *sen* mi ifşa ettin?" Anlamaz gözlerle ikisi izleyen Vohannes'e baktı.

"Ama beklediğim gibi sana karşı ayaklanıp seni sokaklarda sallandırmadılar," dedi Volka. "Urav'ı, Kolkan'ın kutsal çocuklarından birini öldürdüğün için seni övdüler. Dürüst olmam gerekirse gerçekten yetenekli misin yoksa tüm yersiz ortaya çıkışların tesadüften mi ibaret bilemiyorum. Bugünkü gibi. Bizi *gerçekten asıl* Votrov malikânesine kadar takip mi ettin yoksa orayı sadece şans eseri mi buldun?"

"Ah," dedi Shara. "Sen evdeydin, öyle değil mi? Sigrud'la ben Eski Bulikov'a gittiğimizde. Bizi gördün."

"Eğer her şey niyet ettiğim gibi olsaydı şu an bunu bile yapmama gerek olmazdı," dedi Volka. "Ama yine senin davetsizce çıkıp gelmen bizi acele etmeye zorladı. Hakiki Bulikov'a gittin. Bekleyen gemileri gördün. O yüzden yeni çağ maalesef biraz pat diye de olsa bugün başlamak zorunda."

"Savaş gemilerinle şehri şimdi mi yok edeceksin?" diye sordu Shara. "Eğer bir İlah'ı serbest bırakıyorsan neden uçan savaş gemilerine ihtiyaç duyuyorsun ki? Kolkan sadece parmağını doğrultup bizi taşa çeviremez mi?"

"Neden şehirle uğraşalım ki?" dedi Volka. "Bölüp yönetmek daha akıllıca. Saypur denize bağlı; gücü gemilerinde yatıyor. Bizim hava araçlarımız doğrudan Saypur'a gidip sizin kafir ulusunuz daha neler olduğunu anlayamadan limanlarınızı ve tersanelerinizi patlatacak. Keşke daha fazla gemimiz olsaydı ama altı gemiyle bile Saypur silahıyla başa çıkabileceğimize şüphe duymuyorum. Tüm kudretine rağmen Saypur havadan gelecek bir saldırıyı beklemiyor. Bulutların arasından üzerlerine ateş yağdıracağız. Melekler misali gökten yıkım indireceğiz. Değersiz ülkenizi hak ettiği şekilde hadım edeceğiz."

Mantıksızca da olsa bu açıklama Shara'yı herhangi bir İlah'ın dirilmesinden daha çok endişelendirdi. *Muhtemelen gemi başına altı adet on beş santimlik*, diye düşündü hızla. *Toplam otuz altı top. Altyapımızı paramparça edip tek günde Saypur donanması aylar, hatta yıllar boyunca sakat bırakabilirler. İki elimiz de arkamıza bağlanmış halde savaşmak zorunda kalacağız.*

"Bu iyi," dedi Volka. "Bu *doğru*. Dünya bizim sınavımız. Her felaketle pişip şekil alıyoruz. Acıyı tadacaksın. İkiniz de acıyı tadacaksınız. Tatmak zorundasınız. Kamçılanmış etiniz, günahlardan arınmış bir parçanız, küçücük bir kemiğiniz belki kurtulur ve onun bakışlarına layık olur." Bir nefes aldı. "Ve ikinizi de *görecek*. Benden ne kadar da memnun kalacak; ona sadece yeni usullere en canice ihanet eden kişilerden birini vermekle kalmayacak, bir de bizzat tanrıları öldüren adamın çocuğunu sunacağım."

Volka kenara çekildi. Kolkashtani giysileri içinde iki yapılı

adam kapı eşiğinde ona katıldı. Belli belirsiz bir *pop* sesi eşliğinde Volka'nın yarattığı Kelebeğin Çanı çözüldü. İki adam Shara ve Vohannes'e doğru gelip ikisini de sertçe yere devirdikten sonra ellerini sıkıca bağladı. Shara hâlâ direnemeyecek kadar halsiz, Vohannes ise belli ki oldukça yaralıydı.

"Ah, Volka?" dedi Shara ayağa kaldırılırken. "Benim hakkımda yaptığın yorumlara dair... Kıtalıların teninin de aslında herhangi bir Saypuri kadar kahverengi olduğunu *biliyorsun*, değil mi? Günümüz Kıtalıları daha açık tenli çünkü iklim değişti ve artık eskisi kadar güneşe maruz kalmıyorsunuz. Yani açık tenli olmakla gurur duysan da bu, sanırım şöyle demek doğru olur *tanrısal* bir özellik değil. Ama bilmen için Kolkan dışındaki İlahların yazıtlarını okuman gerek. O, ten rengi bir yana etten bile bahsetmemeyi tercih etmiş."

Volka soylu bir duruş takınmaya çalıştı. "Cücüklerin ağzından yalandan başka bir şey çıkmaz," dedi ve uzaklaştı.

***

Seyir halindeki *Mornvieva* gemisinin kaptanı Mivsk Ashkovsky koruyucu gözlüklerinin yeşil lenslerinden gün doğumunun vahşi isyanına baktı. Bulutlar gazete manşetleri gibi ufuk çizgisine asılmıştı. Aşağıdan –muhtemelen kilometrelerce aşağıdan, Mivsk ne kadar olduğuna emin değildi– Kıta'nın gri, karanlık kırsal bölgeleri geçip gidiyordu.

Mivsk tulumunun cebini kurcalayıp bir cep saati çıkardı ve bazı hesaplamalar yaptı. "İki saat!" diye bağırdı rüzgârın uğultusuna karşı. "Kıyaya varmamıza iki saat!"

Mürettebat tezahürat yaptı. Hepsi kalın, termal giysilere sarınmış, koruyucu gözlük ve maske takmıştı; ayrıca hepsi dayanıklı kablolarla *Mornvieva*'nın güvertesine bağlanmıştı. Jakoby halihazırda sancak tarafından gelen sert bir rüzgârın kurbanı olarak kenardan aşağı yuvarlanmış, silah arkadaşları tarafından küfürler ve tükürükler saçar halde, mosmor bir suratla tekrar güverteye çekilmesi gerekmişti.

İki saat, diye düşündü Mivsk. Seyir halindeki *Mornvieva*'nın

–ve yirmi üç mürettebatı, altı topu, üç yüz adet on beş santimlik cephanesinin– yerden çok yüksekte, düz bir çizgide hızla uçmak hariç neler yapabileceğini görmelerine iki saat vardı. Başta yerden *kalkabileceğinden* dahi emin değildi zira Kolkan'ın Halısı'yla yapılan deneylerin hepsi başarılı olmamıştı: İlk denemelerinde sadece tek bir ipliğini kullanmışlardı ve Volka'nın rahibi onu faal hale getirecek dizeleri söylediğinde iplik öyle hızlı yükselmişti ki bunu beklemeyen rahip yüzünün büyük bir kısmını kaybetmişti. "Mucizevi şeyler," diye belirtmişti Volka adam çığlıklar atarken, "büyük dikkat gerektirir." İpliklerin dengeli bir şekilde yerleştirilebileceği tasarımın yapılması aylar sürmüştü –*Mornvieva* adına bu, hepsi sekiz yüzer tonluk yük taşıyan beş ipliğin yerleştirilmesi anlamına geliyordu– ve ardından tasarımı hayata geçirmek için gereken çeliği elde etmek için de aylarca beklemek zorunda kalmışlardı. Tüm bu süre boyunca Mivsk –inançlı biri olsa ve kendini inançlı hissetse de– çalışacaklarına hiç tam olarak emin olamamıştı.

Ama şimdi burada, Ahanashtan'daki en yüksek binadan da yüksektelerdi; kılıçları andıran yelkenler ve devasa kanatlarla atmosferde hızla yol alıyorlardı.

Unutma, diye hatırlattı kendine, *bir görevin, bir sorumluluğun var. Mivsk Ashkovsky'nin ya da mürettebatın şanı için değil, Kolkan Baba'nın şanı için uçuyoruz.* Mivsk gizliden gizliye topların kör olasıca Saypurilere vereceği zarar hakkında ne düşüneceğini görmek için sabırsızlanıyordu. İlk kez onlardan daha üstün silahlara sahiplerdi. Ghaladesh'in büyük, devasa tersanelerini yanan çakıl yığınlarına dönüştürmenin hayali bile... Bu, içini neşeyle doldurıyordu.

Mivsk topları kontrol etmek için alt güverteye indi; bu, yedinci inişi olmalıydı. Daha önce hiçbir Kıtalı bu seviyede ateş gücüne sahip olmamıştı; dev gibi topları, onların Mivsk'in kolundan daha uzun ve kalın olan devasa cephanesini görmek içini daha önce hiç hissetmediği bir güç duygusuyla kaplıyordu. Ayrıca hepsi mekanizeydi: Topları ateşlemek için tek yapılması gereken şey bir kolu çekmekti.

Mivsk iskele tarafındaki üç topu kontrol etti: Aziz Kivrey, Aziz Oshko ve Aziz Vasily'nin hepsi iyi durumdaydı. Ardından sancak

tarafındaki üç topa bakmaya gitti: Aziz Shovska, Aziz Ghovros ve de Aziz...

Mivsk, Aziz Toshkey topunun önünde durdu. Yırtık pırtık Kolkashtani giysilerin içinde, uzun boylu bir adam topa yaslanmış, top deliğinden küçük donanmalarının sancak kanadını oluşturan seyir halindeki *Usina* ve *Ukma*'nın bulutları delip geçişini izliyordu.

Kaptan Mivsk şaşkın şaşkın adama baktı. "Kim...? Kim...?"

"Daha önce hiç bir hava gemisine binmemiştim," diye belirtti adam. "Birçok gemiye bindim ama bir hava gemisine binmedim."

Mivsk adama neden koruyucu gözlüklerini takmadığını, üniformasını giymediğini ve güvenlik kablosunu bağlamadığını sormak istedi ama tüm bu sorular saçmaydı zira Mivsk mürettebatında bu boyutta *hiç* kimsenin olmasını biliyordu... yoksa var mıydı?

Adam Mivsk'e baktı; Kolkashtani kapüşonunun altındaki tek gözü koyuydu. "Kullanması normal gemilerle aynı mı?" dedi sordu.

"Şey..." Mivsk bu tuhaf durumla nasıl başa çıkacağını düşünerek arkasına baktı. "Neden üst güvertede değilsin, gemici? Neden direğe kabloyla bağlı değilsin? Güverteden düşebilirsin..."

"Peki ya toplar? Havadan havaya saldırı için de kullanılabilirler mi?"

"Ben... Neden?"

"Bence kullanılırlar. Evet. Evet, bence kullanılır." Adam başını hafifçe yana eğip yüksek sesle düşündü: "Gemide altı top var ve beş gemi daha var... Gemi başına tek atış... O zaman hiç sorun yaşamam." Başıyla onayla. "Teşekkür ederim. Bunu bilmem iyi oldu."

Belli belirsiz bir hareket gördü ve Kaptan Mivsk aniden koca bir parça buz yutmuş gibi hissetti.

Aşağıya baktığında kaburgalarının arasında oldukça büyük bir bıçak sapının çıktığını gördü. Gemi çevresinde dönmeye başladı.

"Kaptanın önce ölmesi iyidir," dedi adamın sesi, "mürettebatının ölümünü görmek zorunda kalmaz. Sessizce ve buna minnettar olarak git."

Mivsk'in son gördüğü şey dev adamın Aziz Toshkey'nin ardına geçip elindeki bıçakla hayali bir çizgi çekerek topu çok uzakta seyreden *Usina*'ya hizalamaya çalışmasıydı.

***

Shara için tanıdık bir yoldan geçirildiler: Küçük boş koridorlardan *mhovost*un tutulduğu odaya –tuz halkası hâlâ yerdeydi– ve oradan da Yeryüzü Kürsüsü'ne giden, Shara'nın tamamen yenilenmiş olduğu gördüğü tünele götürüldüler.

"Bu tüneli yıkmıştın ama kolayca düzeltildi," dedi Volka. "Hangi mucizeyi kullandığımı tahmin edebileceğini sanmıyorum."

Shara tünelin mucizevi şekilde yaratıldığını düşünmemişti ama şimdi bu düşünceyi değerlendirdiğinde açıkça belli olan sonuca vardı. "Ovski'nin Mum Işığı," dedi.

Volka'nın yüzü kasıldı ve elini sallayarak onları görünmez alevinin ışığıyla aşağıya doğru yönlendirdi. Vohannes kıkırdadı.

Henüz Kolkan'ı serbest bırakmadı, diye düşündü Shara. *Belki Mulaghesh... Belki o...* Mulaghesh bir şey yapıyorsa bunun Votrov malikanesine bir baskın olacağını fark etti. Ya bunu yapar ya da elçiliği güçlendirmeye çalışırdı. İki olasılık da onları kurtarmıyordu. Ve Sigrud kilometrelerce ötede, Jukoshtan'ın dışındaydı. Tek başlarınaydılar.

Tünel aşağı doğru uzandı. Shara dibinde Kolkan'ın onları beklediğini hayal etti, mağarasının derinliklerinde oturmuş gri ve ifadesiz yüzlü adamın.

"Özür dilerim, Vo," diye fısıldadı Shara karanlığın içinde.

"Özür dileyecek bir şey yok," dedi Vo. "Boktan ağabeyimle tanışmak zorunda kaldığın için utanıyor..."

"Sessiz olun," dedi onları esir eden kişilerden biri ve Vohannes'in böbreğine bir darbe indirdi. Vohannes sızlanarak yürümeye devam etmek için çabaladı.

Yeryüzü Kürsüsü'ne girdiler. Vohannes'in şoktan nefesi kesildi. "Vay canına..." Shara burayı ilk keşfettiğinde duyduğu heyecanını tekrar hissedebilmeyi diledi fakat tapınak artık ona karanlık

ve çarpık geliyordu; kör köşeler ve fısıltılarla doluydu.

Hepsi Kolkashtani giysileri içindeki iki düzineden fazla Restorasyonist Kolkan'ın odacığında, boş camın önünde duruyordu. Shara cama dayalı bir merdiven olduğunu gördü.

Bu gerçekten oluyor.

Volka Kürsü'nün artık çalışmayan çanlarına çıkan merdivenlere yöneldi. Turuncu bir ışık saçan elini havaya kaldırdı. "İlk iş tapınağı eski görkemine kavuşturmak," dedi. Shara ve Vohannes'i işaret ederek bir şeyler mırıldandı. Cama sürten parmakların çıkardığına benzer bir ses çıktı. Shara'nın elleri hâlâ bağlıydı fakat ayak parmağını uzatıp denedi ve görünmez duvarı hisseti. *Yine Kelebeğin Çanı.*

"Çok nefes almayın," dedi Volka gülümseyerek. "Bu seferki çok daha küçük." Kendini beğenmiş bir sınıf temsilcisi gibi sırıtarak çan kulesine çıkan merdivenleri tırmandı. Kısa süre içinde gözden kaybolmuştu.

"Çan kulesini de yenilemenin bir yolunu bulmuş olmalı," dedi Shara.

"Sessiz olun," dedi Restorasyonistlerden biri.

"Orası daha birkaç gün önce toprak doluydu."

"Susun!"

"Ne yapacaksın, engeli aşıp bize yumruk mu atacaksın?" dedi Vohannes.

Restorasyonist tehditkâr bir tavır takınsa da ardından yapacak daha önemli bir işi varmış gibi onlarla ilgilenmeyi bıraktı.

"Bunu öngörmeliydim," dedi Shara. "Tüm bunları öngörmeliydim."

"Shara, kapa çeneni," diye fısıldadı Vohannes. "Dinle, sen... Senin gizli bir kozun var, öyle değil mi? Hep olur?"

"Şey... Hayır. Hayır, aslına bakarsan hiç kozum yok."

"Ama buraya gelecek bir ordun var, öyle değil mi? Kayıp olduğunu fark edip gelirler, değil mi?"

"Fark edebilirler ama *buraya* bakmak kesinlikle akıllarına gelmez."

"Peki ama... Shara, *lütfen*. Lütfen, düşün!" diye tısladı. "Bir yol bulmak zorundasın! Bulmak zorundasın çünkü *ben* kesinlikle

bulamam. Neler döndüğüne dair en ufak bir fikrim yok! O yüzden lütfen; yapabileceğimiz *herhangi bir şey* var mı?"

Shara beynini zorladı fakat Kelebeğin Çanı'nı, yani varlığından henüz haberdar olduğu mucizeyi nasıl deleceğine dair bir fikri yoktu. Ayrıca çıkmayı başarsalar bile ne yapacaklardı? Topal, yaralı bir adam ve kırk kiloluk bir kadının yirmi beş Restorasyoniste karşı ne şansı vardı? *Ovski'nin Mum Işığı'yla burayı patlatıp kaçsak... Ovski'nin Mum Işığı'nın nasıl çalıştığını* bilseydim *olabilirdi. Ama bilmiyorum. Sadece varlığından haberdarım, bu aynı şey değil.* Keşke saklanmanın bir yolu olsaydı ya da yere bir tünel açmanın ya da...

... ortadan kaybolmanın.

"Parnesi'nin Dolabı," dedi sessizce.

"Ne?" diye fısıldadı Vohannes.

"Parnesi'nin Dolabı; ağabeyinin beni kaçırmak için kullandığı mucize. Kişiyi görünmez bir hava baloncuğuyla çevreliyor; içi ne fani *ne de* İlahi gözler tarafından görülebiliyor." *Çünkü Jukov tarafından yaratıldı,* diye hatırladı, *rahiplerinden biri Kolkan'ın rahibe manastırına girebilsin diye. Yani burada çok yararlı olur.*

"Yani Kolkan bizzat ortaya çıksa da..."

"Gizli kalacağız. Güvende olacağız."

"Mükemmel! Ee... Neden onlardan birini kullanmıyorsun o zaman?"

"Çünkü ellerim bağlı," diye fısıldadı Shara. "Jukoshtava'dan bir mısra söylenmem *ve* bir el hareketi yapmam gerekiyor."

"Siktir," dedi Vohannes. Başını kaldırıp Restorasyonistlere baktı. "Tamam. Tamam, hadi dönebiliyor muyuz bakalım."

Yavaşça hareket ederek sırtlarını birbirlerine döndüler. İkisinin de elleri arkadan bağlı olduğundan Vohannes düğümleri beceriksizce çekiştirmeye başladı.

"İyi şanslar," diye mırıldandı Shara. "Ama bence bizi bağlarlarken ne yaptıklarını biliyorlardı."

Restorasyonistlerden biri güldü. "Vay canına, ne etkileyici bir hile! İstersen ellerini çöz, seni ahlaksız küçük sapık. Seni o Kelebeğin Çanı'ndan çıkaracak tek kişi bizzat Kolkan Baba."

"Ve çıkardığında," dedi bir başkası, "içinde havasızlıktan boğulmuş olmayı dileyeceksin."

Başka bir tanesi: "Bu, bir kadına ilk dokunuşun mu Votrov? Sanırım öyledir..."

Vohannes onları duymazdan geldi ve fısıldadı, "Ağabeyimin gerçekten Kolkan'ı geri getirebileceğini düşünüyor musun?"

Shara, Kolkan'ın odacığındaki boş cam panele baktı. "Şey. Artık burada *bir* İlah bulunduğunu düşündüğümü söyleyebilirim."

"Ama... bu, Kolkan değil, öyle mi?"

"Sanırım İlah'la gerçekten konuştum," dedi Shara. "Senin evine saldırdıkları gece. Farklı İlahi yazıtlardan bir sürü sahne gördüm... Ama hiçbiri anlaşılır değildi. Dahası, *Jukov*'un birçok mucizesinin çalıştığına şahit oldum –ki Parnesi'nin Dolabı da bunlardan biri– o yüzden artık Jukov'un da gerçek anlamda gitmiş olduğunu sanmıyorum."

Vohannes açılmayı reddeden düğüme asılırken homurdandı. "Yani demek istiyorsun ki... bilmiyorsun."

"Doğru."

"Mükemmel."

İpleri çekiştirmeye devam etti. Shara hastalıklı bir keyifle Urav'dan sonraki geceden beri hiç bu kadar yakınlaşmamış olduklarını fark etti.

"Burada seninle olduğum için mutluyum," dedi Vohannes. "Tüm her şeyin bittiği yerde."

"Serbest kaldığımızda yanımdan ayrılma," dedi Shara. "Parnesi'nin Dolabı büyük değil."

"Peki ama beni dinlemeni istiyorum... *Mutluyum*, Shara. Anlıyor musun?"

Shara sessiz kaldı. Ardından konuştu, "Olmamalısın."

"Neden?"

"Çünkü kimliğim ifşa edildiğinde... bunun senin yaptığını düşündüm."

Onu çözmeye çalışmayı bıraktı. "*Benim mi?*"

"Evet. Senin... Bir anda istediğin her şeyi elde ettin, Vo. Her şeyi. Ve kim olduğumu bilen diğer tek kişi sendin. Ayrıca dokuma atölyelerinde seni gördüğümüzü sandık ama gördüğümüz kişi sen değildin. O kişi..."

"Volka'ydı." Shara onu göremiyordu ama Vohannes oldukça

hareketsizdi. "Ama... Shara, ben... Ben sana bunu *asla* yapmam. Alsa. *Yapamam.*"

"Biliyorum! Artık bunu biliyorum, Vo. Ama ben, ben senin hasta olduğunu düşündüm! Sende yanlış olan bir şeyler var sandım. Çok mutsuz, çok zavallı görünüyordun..."

Vohannes'in etrafına baktığını hissedebiliyordu. "Belki de bu konuda yanılmıyordun," dedi yumuşak bir sesle. "Belki de bende yanlış olan bir şeyler *var.* Ama belki de zaten *asla* doğru olamayacaktım."

"Ne demek istiyorsun?"

"Demek istediğim... Demek istediğim şey, şu insanlara bir bak, birlikte büyüdüğüm insanlara!" Restorasyonistler Kolkan'ın odacığına toplanmış ve yere diz çöküp dua etmeye başlamıştı. "Onlara baksana! Acı için dua ediyorlar, cezalandırılmak için! Nefret etmenin kutsallığına, insan olmanın her açıdan *yanlışlığına* inanıyorlar! O yüzden *elbette* yanlış yetiştim! Böyle bir yerde hiçbir insan doğru yetişemez!"

Shara uzakta bir yerlerden bir çan ses geldiğini duydu.

"Bu da neydi?" diye sordu Vo.

"Acele etmemiz gerek," dedi Shara. Bir yerlerde başka bir çan yumuşak bir sesle çaldı.

"Neden?"

Bir çan daha çaldı. Bir tane daha. Ve bir tane daha. Hepsi bazıları çok büyük, bazıları çok küçükmüşçesine farklı tondalardı ama tek farkları bu değildi, hepsi *zihnin* farklı bölümlerinde yankılanıyormuş gibi, yabancı deneyimler yaşatıyordu: Bir çan çaldığında sıcak, kasvetli bataklıkları, birbirlerine dolaşmış sarmaşıkları ve çiçek açan orkideleri kavradığını hayal etti; başka bir çan sesiyle yanan zift, talaş ve harç kokusu aldı; bir sonraki çaldığında metalin çarpmasını, kargaların çığlıklarını, savaş meydanının gürültüsünü işitti; bir sonrakiyle ağzına şarap, çiğ et, şeker, kan ve meni olduğundan şüphelendiği tatlar geldi; ondan sonraki birbirine sürtünen kocaman taşların sesini ve üzerine yığılmış korkunç ağırlığı getirdi; son çan çaldığında bir kış esintisi kollarını ürpertti ve ayaklarıyla kalbi dans eden alevlerle ısındı.

Her İlah için bir çan, diye düşündü Shara. *Nasıl başardı bilmi-*

yorum, hatta ne *yaptığından da emin değilim ama Volka, Yeryüzü Kürsüsü'ndeki tüm çanları çalmanın bir yolunu bulmuş.*

"Neler oluyor, Shara?" diye sordu Vohannes.

"Pencereye bak," dedi Shara, "göreceksin."

Her titreşimde pencerede soluk bir ışık beliriyordu. Altın güneş ışığı âdeta tüm toprak katmanlarını aşıp bu karanlık, kasvetli yere sızabilecek kadar kuvvetliydi.

Güneş toprağın içini aydınlatmıyor, diye düşündü. *Biz yükseliyoruz.*

"Hareket ettiriyor," dedi. "Kaldırıyor. Yeryüzü Kürsüsü'nü kaldırıyor."

***

Işıklar değişmeye başladığında Mulaghesh'in askerleri gönülsüzce elçiliği güçlendirmeye çalışıyorlardı.

Mulaghesh çatıdan elçiliğin giriş kapısındaki çalışmalarını bizzat denetliyordu: Elçiliğin yüksek, beyaz duvarlarının üzeri demir korkuluklarla kaplıydı ve oldukça hoş olsalar da askeri savunma konusunda eksikleri çoktu. Ayrıca elçilik çok açıkta, iki ana yolun kesişiminde yer alıyordu: Bir yol duvarlar boyunca dolaşıyor, diğeri ise Bulikov'un içinden geçip elçilik kapılarına kadar ulaşıyordu. Mulaghesh giriş kapısının parmaklıklarından baktığında Bulikov şehir merkezini açıkça görebiliyordu. *Eğer Shara o on beş santimlik toplar konusunda haklıysa,* diye düşündü, *o şeylerin bizi yerle bir edebileceği milyon tane açı var.*

Bu açık konuma rağmen Mulaghesh askerlerini yüreklendirmek için çok bir şey yapmamıştı zira içten içe Shara'nın çok yanıldığını umuyordu. Ama uzakta çalan çanları işitip demir korkuluklarının gölgelerinin avlunun taş zemininde dans ettiğini gördüğünde ağzı purosunun düşeceği kadar açıldı.

Arkasını döndü. Güneş hareket ediyordu: Bulikov'un duvarları yüzünden buğulu ve tuhaf görünse de sıvı altın damlası gibiydi; ufkun hemen üzerinde durduğu yerde sola doğru dönüp dans etmeye başlayarak gökyüzü boyunca dolanıp ufkun diğer ucundaki batma konumuna gelene kadar hafifçe büyüdü.

Mulaghesh düşündü: *Tüm gün gözlerimizin önünde eriyip gidiyor mu?*

Çanların kakofonisi duyularını sarstı, her çan sesi görünmez yapılar inşa edip onları yıkıyor gibiydi.

Ardından sarı-turuncu güneş ışığı Bulikov'un çatıları üzerinde yükseldi. Bir ışık hüzmesi bulut örtüsü –gökyüzünde hiç bulut olmamasına rağmen– arasından sızarmışçasına şehrin merkezindeki parıldayan çan kulesine vurdu.

Mulaghesh ve askerleri gözlerini kaçırmak zorunda kaldılar; arkalarını döndüklerinde güneş ışığının –*batan* güneşin ışığının– cilalı devasa çatıdan yansıdığını gördüler. Mulaghesh ışığın onu kör etmemesi için elleriyle gözleri siper etmek zorunda kaldı.

Bulikov'un tam ortasında muazzam büyüklükle, gösterişli, krem beyazı bir katedral duruyor, çan kulesi neredeyse bir kilometre yükseliyordu.

"O da ne?" dedi teğmenlerinden biri. "Nereden çıktı?"

Mulaghesh iç çekti. *Ortalığı velveleye verenlerin haklı çıkmasından ne kadar da nefret ediyorum,* diye düşündü.

"Tamam!" diye bağırdı. "Lütfen gözlerinizi ufuk çizgisinden *ayırıp* işinizin başına dönün! Tahkimatları ve silahları elçilik duvarlarının arkasına yerleştirin ve çabuk olun!"

"*Silahları* mı?" dedi onbaşılarından biri. Daha yirmi yaşında bile olmayan genç bir kız gergin gergin alnındaki teri sildi. "Vali, emin misiniz?"

"Kesinlikle. O yüzden harekete geçin, eğer botumun ucuyla yakından tanışmak isterseniz onu memnuniyetle nazik kıçlarınızla tanıştırabilirim! Neden bana bakıyorsunuz? *Kaldırın kıçınızı!*"

Zaman ve kader denizinde kayboldum
Ama en azından onun sevgisine sahibim.

– FADHURI AKADEMİSİ'NİN
ORTAK SALONUNUN DUVARINA YAZILMIŞ BİR MESAJ

BİÇİLMİŞ OLAN

Volka kendinden memnun bir havayla Yeryüzü Kürsüsü'nün merdivenlerinden indi. "İyi işler başardım," dedi yüksek sesle. "Ve bence Kolkan Baba yaptıklarımdan hoşnut olacak."

Vohannes tiksinti dolu gülüşüne engel olamadı.

"Ve şimdi" –Volka merdivenin son basamaklarını da indi– "onu eve döndürme zamanı." Yan yan Vohannes ve Shara'nın kısılmış olduğu yere baktı. "Belki bundan sonra gerçek birer kardeş olarak kucaklaşırız. Belki seni arındırır. Belki merhamet gösterir."

"Eğer seni kendi suretinde yaratıysa, Volka," dedi Vohannes, "o zaman siksen böyle bir şey olamaz."

Volka burnunu çekti ve Kolkan'ın odacığına doğru yürüdü. Restorasyonistler boş cam panelin önünde yerlerini almışlardı; resullerini bekleyen diz çökmüş bir cemaat halindelerdi. Volka aralarından sakince ilerledi –Shara'nın aklına balolardaki sosyete karşısına ilk kez çıkan kızlar geldi– ve belirli bir adamın önünde durdu.

Shara'yı bağlayan ipler gevşiyordu. "Denemeye devam et," dedi çaresizce. "Lütfen, Vo."

Vohannes homurdandı ve iplere daha sert asıldı.

"Çekiç," dedi Volka yumuşak bir sesle.

Adam uzun, gümüş bir çekiç uzattı. Volka onu nazikçe alıp merdivene gitti ve yavaşça cama tırmanmaya başladı.

Shara başparmağını ipin bir ilmeğinden neredeyse geçirecekti ama bu bileğine dolanan başka bir ilmeği sıktı.

Volka gümüş çekici dudaklarına götürdü ve ona fısıldayarak bir şeyler söyledi.

Onu görmek istemiyorum, diye düşündü Shara. *Göremem. Onun dışında kim olursa, Kolkan dışında kim olursa...*

Shara ipleri büktü. Avucuna sıcak bir şey damladı. İlmeklerden birinin önce serçe parmağı ekleminden ardından başparmağından kurtulduğunu hisseti.

Gümüş çekiç kıpraşıyor, metal, içinde neredeyse tutamayacağı kadar çok enerjiyle dolu olduğundan titriyormuş gibi hatları bulanıklaşıyordu.

Vohannes ipleri tuttu; Shara kopmalarını umarak kendini öne doğru attı fakat ipler sağlam kaldı.

Volka çekici havaya kaldırdı. Sarı-turuncu güneş ışığı çekicin başına vuruyordu.

Shara'nın avucuna damlayan sıcaklık artık yoğun bir ıslaklık halinde süzülüyordu.

Birileri bir şey yapsın, diye düşündü Shara.

Volka çığlık atıp çekici öne doğru savurdu.

Belli belirsiz bir çıt sesiyle cam kırıldı.

Altın güneş ışığı içeriye akıp tapınağın beyaz zeminine parıl parıl ışık saçmaya başlayana kadar içeriyi aydınlattı. Bir güneş, bir yıldız, bir ışık aleviydi; saf, korkunç ve ısı saçmayan.

Hem Vohannes hem de Shara bir süreliğine kör olup çığlıklar attılar. Işık patlaması o kadar sarsıcıydı ki ondan sakınmaya çalışıp yere düştüler. Shara bileğinde rahatsız edici bir ezilme hisseti: Belki de fena burkmuştu.

Ardından sessizlik oldu. Shara bekledi ve nihayet başını kaldırdı.

Kolkashtani giysileri içindeki adamlar karşılarında duran bir şeye bakıyorlardı.

Kırık camın önünde omuzlarına gün ışığı düşen bir şekil vardı.

İnsana benziyordu ama çok uzun boyluydu: En az üç metreydi. Adam –tabii gerçekten bir adamsa– baştan aşağıya yüzünü, ellerini, ayaklarını gizleyen kalın gri bir cüppelere sarınmıştı. Başını şaşkın bir havayla yavaşça bir o yana bir bu yana çeviriyor, çok tuhaf bir rüyadan uyanmışçasına nerede olduğunu ve karşısında diz çöken adamları algılamaya çalışıyordu.

"Hayır," diye fısıldadı Shara.

"Yaşıyor," dedi Volka. "*Yaşıyor!*"

Cüppeli şekil başını ona çevirdi.

"Kolkan Baba!" diye bağırdı Volka. "Kolkan Baba, bize geri döndün! Kurtarıldık! Kurtarıldık!"

***

Volka hızla merdivenden inip hâlâ neredeyse hiç kıpırdamamış olan Kolkan'ın karşısındaki adamlara katıldı. Dizlerinin üzerine çöküp elleri İlah'ın ayakucuna gelecek şekilde yere kapandı.

"Kolkan Baba," dedi Volka, "iyi misin?"

Kolkan sessizdi. Eğer rüzgâr cüppelerini uçuşturmuyor olsa heykel sanılabilirdi.

"Uzun, çok uzun yıllar boyunca uzaktaydın," dedi Volka. "Uyandığında dünyanın doğru ve iyi olduğunu söyleyebilmeyi dilerdim. Fakat yokluğunda her şey kötüye gitti: Kolonilerimiz başkaldırdı, kız ve erkek kardeşlerini öldürdüler ve hepimizi köle ettiler!"

Çevresindeki adamların hepsi başlarıyla onaylayıp Kolkan'ın sarsılmış bir tepki vermesini bekleyerek ona bir bakış attı: Ama Kolkan gri cüppelerinin içinde hareketsiz ve sessiz kalmaya devam ediyordu.

"Vo," diye fısıldadı Shara.

"Efendim?"

"Yaptıklarımı yap," diye fısıldadı. Hâlâ bağlı halde yüzüstü döndü dizlerinin üzerine kalkıp alnı yere değene kadar eğildi.

"Ne yapıyor...?"

"Pişmanlık gösteriyorum," dedi Shara kısık sesle. "Kolkan pişmanlıkları hep kabul eder."

"Ne?"

"Önünde yere kapan! Ve *başka hiçbir şey yapma!* Diğer her şey hakaret kabul edilir!"

Vohannes de istemeye istemeye yüzünü dönüp yere eğildi.

Ve eğer Kolkan'ın dikkatini çekmezsem, diye düşündü Shara, *belki Vo'nun başladığı işi bitirebilirim.*

"Voortya kolonilerde öldürüldü," dedi Volka. "Taalhavras ve Ahanas kolonilerin burayı istilası sırasında katledildiler. Ve Ju-

kov, korkak Jukov onlara teslim oldu ve idam edildi! Koloniler köpekleriymişiz gibi bize hükmediyorlar ve sana duyduğumuz aşkı yasadışı ilan ettiler, Kolkan Baba. Sana dilediğimiz gibi tapınmamıza, seni kalbimizde taşımamıza izin yok. Ama biz seni bekledik, Kolkan Baba! Müritlerim ve ben inancımızı koruduk ve seni geri getirmek için çalıştık! Yeryüzü Kürsüsü'ndeki odacığını dahi senin için yeniden inşa ettik! Taşları bizzat Kovashta'dan buraya taşımaya uğraştım, döndüğünde övgünün ve ibadetin işaretleriyle karşılanasın diye! Ayrıca senin yoluna en ters düşen haini *ve* Kutsal Topraklarınızı yıkan adamın çocuğunu yakaladık!" Volka geriye dönüp Shara ve Vohannes'in olduğu yeri işaret etti ve onları pişmanlık gösterir halde görünce şaşkınlıktan bir an bakakaldı. "Akıllı korkaklar, kendilerini merhametine bırakıyorlar. Hepimizin yaptığı gibi! Hepimiz kendimizi merhametine bırakıyoruz, Kolkan Baba! Senin sadık uşaklarınız! Senin uğruna savaşması için bir hava ordusu yarattık ama yeterli olmayacağından korkuyoruz! Sana yalvarıyoruz, lütfen prangalarımızdan kurtulup ayaklanarak dünyaya doğruluğu ve şanı geri getirmemize yardım et!"

Yeryüzü Kürsüsü sessizdi. Shara görebilmek için başını hafifçe yana çevirdi ve sessizce tek elini iplerden kurtarmaya çalıştı. Kolkan başına sağ sola çevirerek siyahlara bürünmüş minicik sürüsünü inceledi.

Ağırlığını bir ayağından diğerine vererek Yeryüzü Kürsüsü'nün geri kalanına baktı.

Ardından tapınakta bir ses duyuldu; Shara'nın kulaklarınca değil, zihninde bir yerlerde işitildi, birbirine sürtünen taşlardan çıkabilecek boğuk bir ses ve içinde barındırdığı tek kelime:

"NEREDE?"

Volka tereddüt edip başını kaldırdı. "Ne ne...nerede Kolkan Babam?"

Kolkan, Yeryüzü Kürsünü'ne bakmaya devam etti. Ses tekrar duyuldu: *"ALEV VE SERÇE NEREDE?"*

Volka gözlerini kırpıştırdı ve dönüp en az onun kadar şaşkın haldeki teğmenlerine baktı. "Ben... ne kastettiğini anlayamadım Kolkan Baba."

"KARŞIMA ÇIKILDIĞINDA," dedi ses, *"ALEV VE SERÇE İLE ÇIKILMALI."*

Uzun bir duraksama oldu.

"NEDEN ONLARI TAŞIMIYORSUN?"

"Ben... daha önce bu ritüeli hiç duymadım, Kolkan Baba," dedi Volka. Müritlerinin geri kalanı gibi diz çöker hale kalktı. "Hakkında çok şey okudum ama... ama çok uzun yüzyıllardır bu dünyadan uzaktasın. Bu gözümden kaçan bir ayin olmalı."

"BANA," diye sordu ses, *"HAKARET Mİ EDİYORSUN?"*

"Hayır! Hayır, hayır! Hayır, Kolkan Baba, asla böyle bir şey yapmam!" Volka'nın müritleri başlarını telaşla iki yana salladılar.

"O ZAMAN NEDEN ONLARI TAŞIMIYORSUN?"

"Sadece... Bilmiyordum, Kolkan Baba. Ne olduklarını bildiğime dahi emin..."

"CEHALET," dedi ses, *"MAZERET OLAMAZ."*

Kolkan ileri doğru bir adım attı ve sürüsüne baktı. İçlerinde birçok şey görürmüşçesine başını ileri geri salladı.

"RIZAMA LAYIK DEĞİLSİNİZ."

Volka şaşkınlıktan dilini yutmuştu.

Ses konuştu, *"OKYANUS SULARINDA MEYVE YIKADINIZ. GİYSİLERİNİZE KETEN VE PAMUK KATTINIZ. BİRÇOK KUSURU OLAN CAMLAR YARATTINIZ. ÖTÜCÜ KUŞLARIN ETİNİ TATTINIZ. YANLIŞLARINIZI GÖRÜYORUM. ONLARDAN PİŞMAN DEĞİLSİNİZ. VE ŞİMDİ, BEN BELİRDİĞİMDE BENİ ALEV VE SERÇEYLE KARŞILAMIYORSUNUZ."*

Volka ve müritleri birbirlerine bakıp ne yapmaları gerektiğini düşündüler. "Kol-Kolkan Baba, lütfen," diye mırıldandı Volka. "Lütfen... bizi affet. Bulabildiğimiz, varlığından *haberdar olduğumuz* tüm fermanlarını uyguladık. Ve seni özgür bıraktık, Kolkan Baba! Lütfen bizi affe..."

Kolkan onu işaret etti. Volka donmuş gibi kalakaldı.

"AFFEDİLMEYİ," dedi Kolkan'ın ses, *"RIZAMA LAYIK OLANLAR HAK EDER."*

Kolkan, Volka'nın müritlerine baktı. *"SİZ TOZ, TAŞ VE ÇAMURDAN FARKSIZSINIZ."*

Shara'nın görebildiği kadarıyla hiçbir şey olmadı, bir ışık çak-

madı ama bir an adamken hemen sonra siyah taştan heykellere döndüler.

Volka hâlâ donuk halde Kolkan'ın önünde ayakta duruyordu ama hayattaydı: Shara gözlerinin yuvalarında döndüğünü görebiliyordu.

"VE SEN," dedi Kolkan'ın sesi. *"TOZ, TAŞ VE ÇAMURDAN FARKIN OLDUĞUNU ZANNEDİYORSUN... NE OLDUĞUN SANA HATIRLATILACAK."*

Kolkan'ın üzerindeki etkisi her ne ise belli ki kalktı ve Volka nefes nefese yere yığıldı. "E... Evet," dedi. "Evet, Kolkan Baba. Hatırlayaca..." Öğürdü, öne atıldı ve acıyla çığlık attı. "Ah! Midem, midem..." Shara, adamın karnının hamileymiş gibi kabardığını ve şiştiğini görebiliyordu. Dehşet içinde yüzünü tekrar yere çevirdi.

Volka'nın çığlıkları yükseldikçe yükselip bir boğulma sesine dönüştü. Yere devrildiğini işitti. Çevrelerindeki Kelebeğin Çanı *pop!* diye yok oldu ve Volka'nın sesi kesildi fakat Shara hâlâ mücadele ettiğini duyabiliyordu.

"ACIYI TADACAKSIN."

Kalın bir kumaş yırtılıyormuş gibi bir ses çıktı. Shara kendini durduramadı ve yukarı bir bakış attı. Volka'nın yarılmış karnından kana bulandığı için parıldayan, yuvarlak siyah taşlar –yüzlercesi– dökülüyor, yığın Shara'nın gözleri önünde büyüyordu.

Öğürdü. Kolkan başını hafifçe kaldırdığında yüzünü tekrar yere döndü.

"HM," dedi Kolkan'ın sesi.

O ve Vohannes sessizlerdi. Yanındaki Vohannes'in titrek nefeslerini duyabiliyordu.

"BU ÇOK TANIDIK BİR MANZARA," dedi sesi. *"VE SEVDİĞİM BİR TANE. ZAMAN GEÇMİŞ OLABİLİR AMA ETTEN OLANLAR HÂLÂ YARGILANMAYA İHTİYAÇ DUYUYOR."*

Shara uzuvlarının kasıldığını hissetti. Acaba Kolkan bizi taşa mı dönüştürüyor diye düşündü fakat belli ki dönüştürmüyordu: Aynı Volka gibi felç olmuştu.

Bir çattırt sesi yankılandı ve Vohannes sanki tapınağın zemini taşıma kayışıymış gibi Kolkan'a doğru kaymaya başladı. Shara

göz ucuyla Vohannes'in dehşet ve şaşkınlık içinde geriye baktığını görebiliyordu. *Beni bırakma!* der gibiydi. *Bırakma!*

"*KARŞIMA GEÇ*," dedi Kolkan'ın sesi. "*VE SAVUNMANI YAP.*"

Shara neler olduğunu göremese de Vohannes'in sesini duydu: "Sav-savunmamı mı?"

"*EVET. UTANÇ DOLU OLANLARIN VE PİŞMANLARIN DURUŞUNU SERGİLEDİN. SAVUNMANI YAP, BEN DE SENİ YARGILAYAYIM.*"

Fermanlarını duyurmadan önceki yargıları gibi, diye düşündü Shara. *Ama Vo'nun ne yaptığına dair en ufak bir fikri yok.*

Uzun bir sessizlik oldu. Ardından Vohannes konuştu, "Ben... Ben yaşlı bir adam değilim, Kolkan Baba ama birçok şey gördüm geçirdim. Ailemi... ailemi kaybettim. Arkadaşlarımı kaybettim. Birçok açıdan evimi kaybettim. Ama... ama bu hikâyeleri anlatıp da *dikkatini dağıtmayacağım.*"

Vohannes 'dikkatini dağıtmayacağım' sözlerini neredeyse bağırarak söylemişti. Eğer bunu düşünebilecek olsa Shara gözlerini devirirdi. *O kadar da üstü kapalı bir mesaj değil, Vo...*

"Pişmanım, Kolkan Baba," dedi Vohannes. Sesi güçlendi. "Öyleyim. Kederliyim. Utanç içindeyim. Özellikle de benden utanmam *istendiği*, bu *beklendiği* için utanıyorum." Yutkundu. "Ve bir noktaya kadar benden isteneni yaptığım için utanıyorum. Yaptım ve kendimden nefret *ediyorum.* Kendimden nefret ediyordum çünkü başka nasıl yaşanır bilmiyordum.

"Kederliyim. Benden, kendimden tiksinmem beklenen bir dünyaya doğduğum için kederliyim. Hemşehrilerim insanlığı bastırılması gereken, çirkin, pis bir şey olarak gördükleri için kederliyim. Bu... Bu çok siktiriboktan bir durum. Gerçekten öyle."

Eğer Shara hareket edebiliyor olsaydı çenesi hayretle yere düşerdi.

"Pişmanım," dedi Vohannes. "Bu utancın lekelediği tüm ilişkilerim yüzünden pişmanım. Utancımı ve mutsuzluğumu başkalarına yaydığım için pişmanım. Erkek de siktim, kadın da, Kolkan Baba. Ağzıma sayısız çük girdi ve çükümü sayısız insanın ağzına soktum. Siktim ve sikildim. Ve güzeldi, çok güzeldi. Bunları yaparken mükemmel zaman geçirdim, hepsini memnuniyetle tekrarlarım. Ger-

çekten." Güldü. "Güzel insanlarla –bazıları gerçekten çok güzel, hoş, zeki olan insanlarla– karşılaşacak, tanışacak, onları kollarıma alacak kadar şanslı oldum ve şimdi kendime duyduğum iğrenç nefretle bu insanları uzaklaştırdığım için pişmanlıkla doluyum.

"Seni sevdim, Shara. Gerçekten sevdim. Beceriksizce, kendi çapraşık ve karmaşık yöntemlerimle sevdim. Hâlâ da seviyorum.

"Dünyayı sen mi yarattın bilmiyorum, Kolkan Baba. Halkımı sen mi yarattın yoksa onlar kendilerini mi yarattı bilmiyorum. Ama eğer bana çocukken öğretilenler *senin* sözlerinse; eğer *senin* sözlerin bu adi kendinden nefreti, bu saçma kendini cezalandırmayı, bu son derece zarar verici insan olmanın, sevmenin, risk almanın *yanlış* olduğu düşüncesini teşvik ediyorsa o zaman... Şey. Sanırım söylenecek en doğru şey, *siktir* git, Kolkan Baba."

Uzun, çok uzun bir sessizlik oldu.

Ardından Kolkan'ın öfkeden titreyen sesi yükseldi: *"RIZAMA LAYIK DEĞİLSİN."*

Yeryüzü Kürsüsü çığlıklarla aydınlandı.

Shara ayağa kalkıp Vo'nun yanına gitme arzusuyla felci yenmeye çabaladı ama Kolkan'ın onu yerde tutmak için kullandığı mucizeyi yenemedi.

Vohannes'le birlikte çığlık atmak istedi, Kolkan'ın ağza alınmaz işkenceleri çığlıklarını yoğunlaştırıp katlanılmaz, akla hayale sığmayacak acıyla gitgide yükselen iniltilere dönüşürken dahi.

Ardından mucize çözüldü ve özgür kaldı.

Shara oturur hale gelip baktı: Kolkan kumaşa sarılı uzun parmaklarından birini Vohannes'in alnına bastırmış, tepesinde dikiliyordu; Vohannes titriyor, Shara'yı tamamen unutmuş olan İlah içine sonsuz ıstırap ve acı akıtırken bedeni sarsılıyordu.

Ona git! diye düşündü bir yanı.

Diğer yanı ise, *Seni özgür bırakmak için kendini Kolkan'a yem etti. Kolkan o kadar kızdı ki sen aklından çıktın, tabii sadece şimdilik... Ee, bu fırsatı nasıl değerlendireceksin?* diyordu.

Ağlayarak ellerini iplerden kurtardı, gözlerini kapatıp Jukoshtava'daki dizeyi düşündü ve havaya bir kapı çizdi.

Bir kamçı sesi yükseldi. İleriye doğru bir adım atıp Dolaba girdi ve bedeni ortadan kayboldu.

Kolkan başını kaldırıp baktı. Vohannes beti benzi atmış halde yere yığıldı ve hareketsiz kaldı.

Shara gözleri kapattı ve nefes almaya dahi cesaret edemedi: Parnesi'nin Dolabı sesleri gizlemiyordu.

Kolkan ilerledi, başı Yeryüzü Kürsüsü'nün tavanına sürtüyordu. Shara üzerine çöken yoğun bir baskı hissetti, âdeta bir okyanusun derinliklerine battıkça batıyordu. *Beni arıyor, beni hissetmeye çalışıyor...*

"*DOLAP,*" dedi Kolkan'ın sesi, "*BUNU HATIRLIYORUM.*"

Yaşadığı dehşet Shara'nın midesini ağzına getirdi. Kolkan'la arasında bir metreden az mesafe kalmıştı ve İlah'ın boyutları, pisliği, çok sayıdaki cüppesinin içinde sızan çürük koku onu şaşkına çevirmişti.

"*BU TAPINAĞI ÜZERİNE YIKIP SENİ EZEBİLİRİM,*" dedi, "*EĞER HÂLÂ BURADAYSAN.*"

Başını kaldırıp Yeryüzü Kürsüsü'nün tavanına baktı.

"*AMA DAHA ÖNEMLİ İŞLERİM VAR.*"

Ardından Kolkan hiç orada olmamış gibi bir anda yok oluverdi.

Shara hâlâ nefes alamıyordu. İlah'ın karanlık bir köşeye gizlendiği endişesiyle Yeryüzü Kürsü'ne baktı.

Gökyüzünde gürleyen bir ses yankılandı: "*BU ŞEHİR ARTIK RIZAMA LAYIK DEĞİL.*"

"Ah, hayır," dedi Shara. Yanına gitmeyi dileyerek Vohannes'e baktı. Önem sırası, diye azarladı onu içindeki istihbaratçı. *Yas tutmak sonranın işi.*

Fısıldadı, "Üzgünüm, Vo." Ardından ayağa kalkıp koşarak tapınaktan çıktı.

***

Tüm Bulikov'da, balık pazarında ve sokaklarda, Solda'nın kıyısında ve çay dükkânlarında birdenbire şehirlerinde beliren devasa beyaz katedrale bakan vatandaşlar Kolkan'ın sokaklarda yankılanan sesiyle irkildiler.

"*SAYISIZ KURALI ÇİĞNEDİNİZ,*" dedi ses.

Oyun oynayan çocuklar oldukları yerde durup dinlemeye başladılar.

"*KEYİFLE BİRBİRİNİZİN YANINA UZANDINIZ.*"

Hâlâ süpürgesini tutan bir çöpçü yavaşça başını kaldırıp göğe baktı.

"*BEYAZ TAŞ ZEMİNLİ ODALAR İNŞA ETTİNİZ.*"

Ghoshtok-Solda Yemek Kulübü'ndeki yaşlı adamlar önce birbirlerine ardından şarap ve viski dolu şişelerine baktılar.

"*PARLAK RENKLİ MEYVELER YEDİNİZ,*" dedi ses, "*VE TOHUMLARININ HENDEKLERDE ÇÜRÜMESİNE İZİN VERDİNİZ.*"

Solda'nın yanındaki berber dükkânında serseme dönen berber yaşlı bir adamın sakalının büyük bir kısmını tıraş etti fakat aynı derece serseme dönmüş haldeki adam bunun farkına varmadı.

"*GÜNDÜZ VAKTİ DIŞARIYA ÇIKIP,*" dedi ses, "*ETİNİZİ SERGİLEDİNİZ. DİĞER ETLERİN ETLERİYLE BESLENDİNİZ: KENDİ ETİNİZİN SIRLARINI ÇÖZMEYE ÇALIŞIP ÖĞRENDİNİZ VE BU YÜZDEN SİZİN ADINIZA AĞLIYORUM.*"

Yedi Kız Kardeş Evi'nin revirinde hâlâ bir sürü sargıyla sarılı haldeki Komiser Nesrhev piposunu kenara koyup hemşireyi çağırdı: "Ne *sikim* dönüyor?"

"*OLMANIZ GEREKEN HALİ UNUTTUNUZ,*" dedi ses.

Bir duraksama oldu.

"*SİZİ TAMİR EDECEĞİM.*"

Toprak rengi güneş ışığı Bulikov'un üzerine aktı. Vatandaşları ellerini gözlerine siper edip pencerelerden uzaklaştılar...

Tekrar dönüp baktıklarında manzara değişmişti; âdeta şehir blokları kenara itilip...

Aziz Ghoshtok ve Aziz Gyieli'nin kesişiminde duran yaşlı bir kadın huşu içinde dizleri üzerine çöktü ve, "Tanrılar adına... Tanrılar adına," dedi.

...altın rengi çizgileri yetmezmiş gibi bir de tepesi altına bandırılmış, görkemli, göz kamaştırıcı güzellikteki gökdelenlere yer açılmış gibi. Alçak binalardan oluşan modern Bulikov'un bataklığı andıran gri görüntüsü içinde çamurda yürüyen devasa akbalıkçıllara benziyorlardı.

"*SİZE TÜM ÖĞRETTİKLERİMİ UNUTTUNUZ,*" dedi ses.

"ONLARI SİZE HATIRLATMAK İÇİN DÖNDÜM. KAMÇILANARAK GÜNAHLARINIZDAN KURTULACAKSINIZ. AKLINIZI ÇELEN ZEVKLERDEN ARINACAKSINIZ."

Bir esinti Aziz Vasily Yolu boyunca dolandı. Onlarca yaya bir rüyadalarmış misali sokağın ortasına gidip kuzeye dönerek omuz omuza durdu. Aralarında anneler, babalar, oğullar, kızlar vardı; hiçbiri dostlarının ve ailelerinin ne olduğunu soran ağlamaklı çığlıklara yanıt vermedi.

Esinti arttı. Bulikov sakinleri elleriyle yüzlerini korumak zorunda kaldılar. Rüzgâr bir şekilde binlerce metal plakayı sokağın aşağısına taşırken şangırtılar koptu. İnsanlar ellerini indirip tekrar bakabildiğinde gördükleri karşısında şoka girdiler:

Yayaların yerinde artık beş yüz zırhlı asker vardı. Üzerlerindeki kocaman ve kalın zırh, bedenlerinin her santimini koruyordu: Öylesine kalınlardı ki bir tabur asker yerine sadece hareket eden zırhlar da olabilirlerdi. Miğferleri çığlıklar atan günahkâr ruhların parıltılı motifleriyle süslüydü; neredeyse iki metre boyundaki kocaman kılıçları soğuk bir ateşle ışıldıyordu.

Bu görüntü sadece elçiliğe doğru koşarken askerleri gören Shara Komayd'a bir yerlerden tanıdık geldi: Daha birkaç hafta önce Sigrud'dan BD Troonyi'nin duvarında aslı tabloyu parçalamasını istememiş miydi?

Kolkan'ın sesi dedi ki, *"ACIYI TADACAKSINIZ VE BU SAYEDE ERDEME KAVUŞACAKSINIZ."*

Askerler kaldırımdaki insanlara dönüp kılıçlarını çektiler.

***

Mulaghesh tahkimatlara doğru koşan Shara'yı gördü ve ona seslendi, "Bu ses neden bahsediyor?"

"Bu Kolkan'ın sesi!" dedi Shara nefes nefese.

"*Tanrı* olan mı?"

"Evet! Fermanlarından bahsediyor!"

"Beyaz taş zemin mi? Parlak *meyveler* mi?"

Askerler Shara'nın tahkimatları aşmasına yardım ettiler. "Bunlar onun fermanları, evet!"

"Peki o beyaz binalar nereden çıktı?"

"Bu, Eski Bulikov," dedi Shara. "Bulikov'un *eski halinin* parçaları. Onları tekrar bu zamana çekip normal Bulikov'un binalarının arasına atmış olmalı!"

"Yani..." Mulaghesh söyleyeceği kelimeleri bulmaya çalıştı. "Neden bahsettiğinde dair *en ufak bir fikrim yok!* Hepsini unut... Şimdi ne yapıyor? *Biz* ne yapacağız?"

Tiz çığlıklar sokaklarda yankılandı. Mulaghesh bakmak için elini gözlerine siper etti. "Bize doğru koşan insanlar var," dedi. "Neler oluyor?"

"Hiç *Kızıl Kum Gecesi* tablosunu gördün mü? Rishna'nın çizdiği?"

"Evet?"

"Tablodaki Kıta ordusunu hatırlıyor musun?"

"Evet, ben..." Mulaghesh elini gözlerinden çekip dehşet içinde Shara'ya baktı.

"Evet," dedi Shara. "Görünen o ki Rishna onları oldukça doğru tasvir etmiş."

"Kaç...? Kaç kişi?"

"Yüzlerce," dedi Shara. "Ve Kolkan isterse daha fazlasını da yaratabilir. Sonuçta o bir İlah. Ama onun bilmediği bir silahım olabilir."

Shara, Mulaghesh'le birlikte koşarak üst kattaki ofisine gitti. Masasının çekmecesini açıp sürgü ucuna dönüştürülen siyah kurşun parçasını çıkardı. "Bu," dedi yumuşak bir sesle.

"Bu da ne?"

"Kaj'ın İlahları öldürmek için kullandığı metal," dedi Shara. "İlahlar onu etkileyemiyor. İdam ederken Jukov'un kafasına tam da bu metali sıktı. Tek yapmamız gereken Kolkan'ı bir yere çekmek ve sonra belki biri bununla onu vurabilir, aynı Büyük Savaş'taki gibi."

"Peki... Söylediklerinin doğru olduğunu varsayarsak," dedi Mulaghesh, "Büyük Savaş sırasında Kaj yüzlerce hatta binlerce atış yapmadı mı?"

"Şey... Evet."

"Ve sende sadece *bir* tane var, öyle mi?"

"Şey..."

"Ya o atışı ıskalarsak?"

"Şey, gidip... metali geri almamız gerekir herhalde."

Mulaghesh yarı inanmaz, yarı bıkkın bir ifadeyle Shara'ya baktı.

"Tüm bunları planlayacak vaktim olmadı!" dedi Shara.

"Hiç belli olmuyor!"

"Bunların şimdi olacağından haberdar değildim!"

"Ama oluyor! Ve itiraf etmem gerekir ki, Baş Diplomat, bu planın işe yaracağına dair hiç umudum yok!"

Yer sarsıldı. Dışarıdaki askerler bağırmaya başladılar. Shara ve Mulaghesh tam zamanında pençeye ulaşıp on blok ötedeki dört katı bir binanın tahrip edilmiş gibi yıkıldığını gördüler. Toz ve molozun arasından devasa kılıçlarını havaya kaldırmış, parıldayan metal şekiller çıktı.

"*Binaları* yıkacak kadar güçlüler mi?" dedi Shara inanamayarak.

"Peki, bunlara karşı," diye sordu Mulaghesh, "planın ne?"

Shara gözlüklerini düzeltti. "Elinde ne kadar silah var?"

"Standart sürgü tüfekleri var, beş tane de tekrar atışlı küçük top." Başparmağıyla işaret parmağını birleştirerek küçük bir 'O' oluşturdu. "Saniyede iki kez yaklaşık bu büyüklükte mermi atıyorlar."

"Başka büyük top yok mu?"

Başını iki yana salladı. "Yok. Kıtada taşınabilir ağır silah bulundurulması antlaşmalarla yasaklandı."

"Peki, sence o mermiler bu... şeylerin zırhını delebilir mi?"

"Şey, İlahi bir zırh, öyle değil mi?"

"Ama belki," dedi düşündü Shara yüksek sesle, "Kolkan henüz barutun varlığından haberdar değildir."

"Bu riski alamam. Önerim geri çekilmekten yana... Ama o şeyler çok hızlı hareket ediyor gibiler."

"Geri çekilsek dahi uçan gemiler hâlâ sorun teşkil eder," dedi Shara.

Mulaghesh kuşku dolu gözlerle ona baktı. "*Hangi* uçan gemiler?"

"Şimdi açıklayacak zaman yok. Telgraf çalışıyor mu?"

Mulaghesh başını iki yana salladı. "Hat birkaç dakika önce kesildi. Aslına bakarsan *elektrikli* hiçbir şey çalışmıyor."

"Bu Kolkan'ın etkisi olmalı. Geri çekilebileceğimizi sanmıyorum ve Ghaladesh'e haber de veremiyoruz..." Shara şakaklarını ovdu. *Hep ülkem için mi öleceğimi merak etmiştim*, diye düşündü, *ama hiç bu şekilde olacağını tahmin etmedim.*

Tekrar açık çekmeceye baktı, aptalca da olsa orada kullanabileceği ikinci bir siyah metal bulmayı umuyordu.

Çekmecenin içinde yaklaşık bir düzine beyaz hapla dolu küçük deri bir çanta olduğunu gördü.

"Hmm," dedi Shara. Çantayı alıp içini açtı.

"Eğer bir şeyler düşünmeye başlıyorsan acele etmeni öneririm," dedi Mulaghesh.

Haplardan birini çıkarıp avucuna koydu. "Simyacı taşları."

"Hapishanedeki oğlanın üzerinde kullandığın ilaç mı?"

"Evet. İlahlarla iletişim kurmaya yardımcı ama aynı zamanda... Birçok mucizenin etkilerini güçlendiriyor."

"Yani?"

Bu intihar, diye düşündü Shara.

"Yani?" dedi Mulaghesh yeniden.

Ama bunu yapmamak da intihar.

Çekingen bir sesle cevap verdi, "*Ben* bir sürü mucize biliyorum."

***

"Tamam!" diye bağırdı Mulaghesh. "Beni dinleyin!" Birkaç blok ötede bir bina daha yıkıldı; Saypuri askerler tedirgin tedirgin birbirlerine baksa da Mulaghesh konuşmasına devam etti: "Çocukluğunuzdan beri Kaj olmayı istediniz, öyle değil mi? O savaşlarda mücadele edip, o zaferleri kazanıp, o şana erişmeyi dilediniz, değil mi? Tamam çocuklar, şimdi size tarih derslerinde öğrendiklerinizi hatırlatacağım..." Solda'nın yanında bir patlama oldu; iki beyaz gökdelenin arasından bir ateş topu altı metre yükseldi. "Kızıl Kum Gecesi adının nereden geldiğini hatırlıyor musunuz? Bu adı aldı çünkü Kaj özgürlüğünü kazanmış yaklaşık yüz köle-

den oluşan cılız ordusunu Hadesh Çölü'ne götürdüğünde karşılarına *sadece* İlah Voortya değil, bir de *beş bin* zırhlı Kıta savaşçısı çıktı. Şunlara oldukça benzeyen savaşçılar." Gümüşi şekillerin kalabalığı, arabaları, binaları, kısaca karşılarına çıkan her şeyi doğradığı sokağı işaret etti. "Kıtalıların bire on sayısal üstünlüğü vardı, hem de *hiçbir* stratejik üstünlüklerinin olamayacağı düz arazide! Az çok beceri sahibi her strateji uzmanı işlerinin bittiğini söylerdi! Lanet olsun, *ben* de işlerinin bittiğini söylerdim! Ama bitmemişti çünkü Kaj yanında bir top getirmiş, içine özel bir mermi koymuş ve onu *doğrudan Voortya'nın lanet olası suratına* ateşlemişti!" Alnının ortasına vurdu. "Ve Voortya öldüğü anda Kıtalıların giydiği o zırhlar –kalın, ağır, hiçbir şeyi geçirmeyen ama buna rağmen mucizevi şekilde *hafif* olan o zırhlar– birdenbire olması gereken ağırlığa dönüştü. Ve ordu onların ağırlığı altında *ezildi*. O korkutucu savaşçılar İlahları olmadığında aciz duruma düşmüş, yüzlerce kilo demir ve çeliğin altında hapsolmuşlardı! Ve Kaj'ın tüm hayatlarını o askerler tarafından hor görülerek ve cezalandırılarak geçirmiş, eğitimsiz bir avuç köle ve çiftçiden oluşan ordusu, aralarında dolaşıp bıçaklar, taşlar ve hatta lanet olasıca *bahçe aletleri* kullanarak hepsinin işini bitirmişti!" Yeni Solda Köprüsü'nün inşasında kullanılan vinçlerden biri bir metronom misali sağa sola sallandıktan sonra buzlu suya devrildi. Kahverengi sığırcık sürüleri çığlıklar atarak şehrin semalarında dolaştı. "Bir gecede beş bin adam katlettiler! Onları şarap üreticilerinin üzümleri ezdiği gibi ezdiler! Dökülen kanlar bileklerine kadar ulaştı! İşte *bu yüzden* çocuklar, bu olaya Kızıl Kum Gecesi adı verildi!"

Shara avlunun ortasında durmuş hapları sayarak doğru miktarı hesaplamaya çalışıyordu. *Delirecek miyim? Kolkan zihnime sızıp beni yok mu edecek? Yere yığılıp ölerek askerlerimi, halkımı burada ölüme mi terk edeceğim? Belki de sadece çayı fazla kaçırmak gibi olur...*

"Şimdi size şu anki vaziyeti hatırlatayım!" dedi Mulaghesh. "Kazanma ihtimalimiz düşük, evet! Çok düşük! Ama biz *eğitimli* askerleriz! Ve Kaj'ın torununun torunu yanımızda, daha bir ay önce bu şehri yerle bir eden İlahi dehşeti bertaraf eden kişi!

Tarihi tekrar yaşamak mı istiyorsunuz? Beklentileriniz bu kadar düşük mü? Bugünü *tarihe yazacaksınız!* Siz gelecek yüzyıllar boyunca adına şarkılar yazılan kahramanlarsınız! Efsanesiniz! Ve zafer sizin olacak!"

Askerler Shara'yı çok şaşırtarak gözlerini kan bürümüş çığlıklar attılar. Tezahürata başladılar: *Komayd! Komayd! Komayd!*

Shara pancar kırmızısına döndü ve homurdandı, "Hadi hayırlısı."

"Şimdi yerlerinize," dedi Mulaghesh, "o lanet olasıca şeylerin tam *gözlerini* hedef almanızı istiyorum, beni duyuyor musunuz? Zırhlı olabilirler ama kusursuz değiller!"

Askerler tezahürat yapıp elçilik duvarları ardındaki yerlerine gittiler. Mulaghesh sakin sakin Shara'nın durduğu yere gitti. "Nasıldım?"

"Çok iyi," dedi Shara. "Bunu meslek edinmelisin."

"Çok komik," dedi Mulaghesh. Girişin ilerisine baktı. "O şeyler burada olduğumuzu biliyorlar. Görünüşe göre her binada bir düzinesi aralarından ayrılıyor ve hatırı sayılır büyüklükteki bir grup bize ulaşmak üzere. Hazır mısın?"

Shara tereddüt etti. "Bu hapishanedeki oğlana verdiğim miktarın beş katı."

"Yani?"

"Miktarın etkiyi artırıp attırmadığına dair en ufak bir fikrim yok."

"Yani?"

"Yani bu işe *yarasa* dahi doz aşımından ölme ihtimalim çok yüksek."

Mulaghesh omuz silkti. "Evet, muhtemelen. Savaşa hoşgeldin. Ama ölmeden önce bir şeyler yapmaya çalış, olur mu?"

"Nasıl...? Nasıl bu kadar sakin kalabiliyorsun?"

Mulaghesh onlara yaklaşan zırhlı askerleri izledi. "Yüzmek gibi," dedi. "Nasıl yüzüleceğini unuttuğunu sanıyorsun ama suya atladığında hiç yüzmeyi bırakmamışsın gibi oluyor. Eğer bunu yapacaksan, Baş Diplomat" –Shara'nın elindeki hapları işaret etti– "şimdi tam sırası. Çünkü az sonra silahlarımızın o lanet şeyler üzerinde işe yarayıp yaramadığını öğreneceğiz."

***

Zırhlı askerler sıraya dizilip elçiliğe doğru metronom dakikliğinde adımlarla ilerlemeye başladılar. İnsanın dişlerinin birbirlerine çarpmasını sağlayan şangırtılar sokaklar boyunca yankılanıp duvarı aştı. Mulaghesh en öndeki silahın yanına tırmanıp bağırdı, "Sağdakini hedef alın!" Tekrar atışlı topların başındakiler silahlarını en sağdaki askere çevirdiler fakat asker bu duruma hiçbir tepki vermedi.

Mulaghesh zırhlı askerlerin menzile girmesini bekledikten sonra elini aşağıya indirip bağırdı, "Ateş!"

Shara tekrar atışlıların hiç de top gibi ses çıkarmadığını fark etti, sesleri daha çok kocaman bir kereste makinesini andırıyordu. Bronz kovanlar yağmur gibi yağıp elçilik avlusunun zeminine yuvarlandı. Shara zırhlı askeri patlayıvermesini umarak izledi: Asker patlamasa da yavaşladı, göğüslüğünde, yüzünde ve bacaklarında küçük delikler oluştu. Ağzına kadar tava ve tencereyle dolu bir mutfak dolabı gibi şangırdıyordu.

Tekrar atışlı toplar mermi yağdırmaya devam etti; zırhlı asker delik deşik bacaklarının üzerinde sallandı; neredeyse yarım dakika ateş edildikten sonra asker yere düştü. Anında zırhındaki deliklerden bir sığırcık sürüsü çıktı ve zırh âdeta iplerle bağlanmışçasına dağılıverdi. *Kahverengi sığırcıklar*, diye düşündü Shara şaşkın şaşkın. *Ama bu Jukov'un numaralarından biri.* Arkasındaki asker dağılmış zırhın üzerine acımasızca basıp geçti, sanki silah arkadaşının öldürülmesi hiç önemli değildi.

Mulaghesh geriye dönüp Shara'ya baktı ve başını kederli kederli iki yana salladı. İşe yaramayacaktı. "Ateşe devam!" diye bağırdı adamlarına ve onlar da yaklaşan askerleri mermi yağmuruna tuttular. Bu, onları yavaşlatsa da durdurmaya yetmiyordu.

On tane, diye düşündü Shara. *Hepsini öldürmek tam beş dakika alır.*

Askerler artık yüz metre ilerideydiler. Ayakları her adımda şangırdıyor ve tıngırdıyordu.

"Yap şunu, Shara!" diye bağırdı Mulaghesh. "Onları durduramıyoruz!"

Shara avucundaki beyaz haplara baktı.

Yetmiş metre.

"Yap!"

Tüm kalbimle kaderime lanet okuyorum, diye düşündü Shara

Hapları ağzına atıp yuttu.

***

Shara bekledi. Hiçbir şey olmadı.

Zırhlı askerlerle aralarında elli metre kalmıştı.

"Hay lanet," dedi Shara. "Ah, hayır. Hiçbir işe yaramıyor! Hiçbir..."

Shara öğürdü. Ardından hafifçe öne eğilip midesini tutarak dudaklarına dokundu.

"İyi hissetmi..." Yutkundu. "Hissettiğim şey tam olarak..."

Dizleri üzerine çöktü, öksürdü ve kusmaya başladı fakat çıkardıkları beyaz kar nehirleriydi; sanki içinde donuk bir dağ vardı da ağzından taşlar, sopalar ve koyu renk çamur öbekleriyle dolu eksiksiz bir çığ çıkıyordu.

Askerlerden biri iğrenerek başını çevirdi. "Denizler aşkına..."

Çevresindeki dünya dalga dalga oldu. Göz ucuyla gördüğü renkler patladı. Gök parşömen, toprak ise katrandı; Bulikov'un beyaz gökdelenleri meşalelerle ateşe verilmişçesine yanıyordu.

Vaycanınavaycanınavaycanına...

Teni ateş ve buzdu. Gözleri yuvalarında yanıyordu. Dili ağzına büyük geliyordu. Kendine hakim olmadan önce dört beş kez çığlık attı.

"Elçi?" dedi Mulaghesh. "İyi misin?"

Bunlar sadece saykodelik etkiler, demeye çalıştı kendi kendisine.

Kelimeler karşısındaki taşların üzerinde belirdi: BUNLAR SADECE SAYKODELİK ETKİLER.

Shara dedi ki, "Bu ne kadar ilginç bir ilaç," ama kelimeler ellerinin üzerinde beliren küçücük ağızlardan çıktı. "Ne mükemmel!"

"*Eğer bir şey yapacaksan*" –Mulaghesh'in bağırdığı sözcükler havada alev sarmalları oluşturuyordu– "şimdi tam sırası!"

Shara başını kaldırıp yaklaşan askerlere baktı. Onları sayıp anında unuttuğu bir nedenden ötürü bağırdı, "Dokuz!" Bir anda onların yürüyen birer mucize düğümü olduğunu gördü ama içlerinde Kolkan'a hizmet için zorlanan gerçek insanlar vardı. İkinci zırh fazlasıyla zarar görmüş, diye düşündü, *mucize onları sığırcıklara dönüştürüp uzaklaştırıyor... Ki bu kesinlikle Jukov'un yapacağı bir şey.*

Duvarlara koşup askerlere seslendi, "Kimin zırhını giyiyorsunuz? Kolkan'ınkini mi yoksa Jukov'unkini mi? Sadakatiniz hangi ilaha?" Ama elbette cevap vermediler. Ardından delirmiş gibi gülmeye başladı. "Ah, dur bir dakika. Dur! Unuttum! Unuttum, unuttum, unuttum!"

Aralarında yirmi metre kalmıştı.

"Neyi unuttun!" diye bağırdı Mulaghesh.

"Ovski'nin Mum Işığı'nı *bildiğimi* unuttum!" diye çığlık attı Shara neşeyle. "Uzun zaman önce okumuştum!"

Zırhlı asker taburuna döndü –*Korkuluktan ibaretler,* diye düşündü– ve o mucizenin doğasını hatırladı: *Tüm kalpler mum gibidir. Kendininkinin ışığını odaklayabilirsen tüm engelleri yok edersin.*

Shara askerlerin önüne çıkan metal bir duvar olduğunu hayal etti.

Askerler altın rengi bir parıltıya büründü. Ardından...

Âdeta aralarında muazzam bir alev rüzgârı esti: Askerler ateş kızılına dönüp belirsizleşti...

... ve birdenbire sokağı kaplayan devasa sığırcık sürüsü çığlıklar atarak uzaklaştı. Binaların oluşturduğu vadiden geçip kahverengi tüyler yağdıran kocaman bir fırtına bulutu misali göğe yükseldiler.

Zırhlı askerler çamura bulanmış, eriyik metal göletlerine dönüştüler. Sadece ayakların alt kısmı sağlam kalmıştı; sarı-kırmızı akıntının içinde unutulmuş dokuz çift çizmeyi andırıyorlardı.

Shara ellerine baktı. Avucunda büyük harflerle şöyle yazıyordu: BUNA İNANAMIYORUM.

"Buna inanamıyorum!" diye bağırdı Mulaghesh. Askerler sürgülü tüfeklerini elçiliğin duvarına vura vura zafer ve şaşkınlık çığlıkları attılar.

Üç tane daha zırhlı asker dönüp onlara doğru ilerlemeye başladı. Tekrar atışlı toplar yine ateşlenmeye başladı ve metal askerler üşümüş gibi titreseler de durmadılar.

Mucizeler, resmi birer talep, diye düşündü Shara delirmişçesine. *Sanki önceden basılmış ve doldurulmuş bir formu tam istediğin şeyin yapılması için vermek gibi! Ama hep o şekilde yapmana gerek yok! Doğru yaptığın sürece yeni şeyler uydurabilirsin!*

"Ne hakkında bağırıyor?" dedi Mulaghesh.

"Form doldurmak hakkında bir şeyler söylüyor," dedi askerlerden biri şaşkın şaşkın.

Shara en soldaki askeri işaret etti. *Sen zırh giymiş bir insansın,* diye düşündü, *ama zırhın bir dizi kaşıktan ibaret!* Zırhlı asker bir dalgayla karşılaşan kumdan kale misali dağılıp şangırdayarak beton zemine dökülen binlerce metal kaşığa dönüştü. Bir sığırcık patlaması daha oldu ve sürü kararmakta olan göğe doğru gitti.

Shara kahkahalara boğuldu ve bir sihir gösterisi izleyen bir çocuk misali neşeyle ellerini çırptı. "Bu da *ne?*" dedi Mulaghesh. Shara diğer iki askeri işaret edip bağırdı, "Kaşık! Kaşık!" ve onlar da dağıldılar. Daha fazla sığırcık tünekleri çökmüşçesine göğe yükseldi.

"Çok kolay!" diye bağırdı Shara. "Bir kez düşündün mü çok kolay! Sadece daha önce hiç doğru düşünememişim! Oynatabileceğin bir sürü kasın var, sadece nerede olduklarını bilmek gerekiyor!"

Ardından gökyüzü titreşti: Gök sanki kâğıt bir fondu ve arkasında duran biri –çok büyük biri– ona dokunmuştu.

Havada sadece Shara'nın hissedebildiği bir titreşim vardı.

Kolkan'ın yumuşak bir sesle kulağına fısıldadığını duydu, *Olvos? Sen misin?*

Shara gülümsemeyi kesti.

"Ah," dedi, "Yok artık."

"Ne oldu?" diye sordu Mulaghesh.

Shara'nın zihnindeki ses tekrar konuştu, *Olvos? Ne yapıyorsun? Neden bize yardım etmiyorsun?*

"Neler oluyor?" dedi Mulaghesh sabırsızca.

"Burada olduğumu biliyor," dedi Shara. "Kolkan burada olduğumu biliyor."

***

"Halüsinasyon görmediğine emin misin?" diye sordu Mulaghesh.

Ses dedi ki, *Olvos? Ablam? Karım? Neden benden, bizden gizleniyorsun?*

"Eminim," dedi Shara. "Bu kadar tuhaf bir halüsinasyon görebileceğimi sanmıyorum."

"Ne yapacaksın?"

Shara çenesini ovdu. "Bu saldırıya karşı kendi savunmamı inşa etmem gerek." Yüzünü şehre döndü. *Ama neden beni Olvos sanıyor?* diye düşündü.

Zihnine uzanıp düşüncesini kavramaya çalışan ele benzer bir şey hissetti. *Olvos?* dedi ses. *Bu gerçekten sen misin? Sen de bizim gibi zarar gördün mü?*

Zihnini boşaltmalıydı. Zihnini boşaltmak zorundaydı.

İşe çevresindeki fiziksel gerçeklikle başladı: Askerler sadece fiziksel yaratıklardı, o yüzden elçilik duvarları boyunca uzanan sokağı açtı (Saypuri askerler taş ve asfalt yok olurken bakakaldılar) ve buz gibi suyla doldurdu: *Metali bile çatlatacak kadar soğuk suyla...*

Elçiliğin önünde şimdi kalın bir sis perdesi asılıydı. İki zırhlı asker yıkık bir dükkândan çıktılar, tekrar atışlı toplar ateş etmeye başladı ama bu kısa sürdü çünkü askerler buz gibi soğuk gölün dönüp duran sisine adım atar atmaz hızla büzüşen metalin gıcırtısı duyuldu ve askerler buzla kaplandı. Tekrar atışlı toplardan çıkan bir sonraki mermi ayna gibi kırılmalarını sağladı ve yüzlerce kahverengi sığırcık göğe yükseldi.

Zihninin içindeki ses –yoksa iki ayrı ses mi vardı?– sordu, *Neden bizimle dövüşüyorsun? Yanlış bir şey mi yaptın?*

Engel inşa etmeliyim, diye düşündü Shara. *Onu dışarıda tutmalıyım...*

Shara bilginin birçok kanaldan alındığını ve bu kanallarının çok azının birbirleriyle iletişim kurabildiğini fark etti: Aynı telgraf alamayan bir anten, basit bir belgeyi dahi algılayamayan radyo vericisi gibi ama aslında hepsi bilgiydi. İnsan beyni çok az kanala sahipti; çok az anten, çok az alıcı... Shara şimdi farkına varıyordu ki kendi

zihnine sayısız anten ve alıcı eklenmiş, saklı olduğunu zannettiği bilgiler doğrudan zihninin içine girebilir hale gelmişti.

Shara, Bulikov'a baktı ve gerçekliğin ardındaki birçok çark, dişli ve destekten oluşan düzeneği gördü ve hepsinin ne kadar bozulmuş olduğunu. Ân'dan önce bu şehir ne kadar da olağanüstü derece karmaşıktı; hiç kimsenin tahmin edemeyeceği kadar! *Bu ölmeden önce,* diye düşündü, *Taalhavras'ın yarattığı şey... Sahne arkasında sonsuza kadar işleyen, mucize üzerine mucizelerden oluşan bir zincir.*

Çevresindeki altgerçeklik kalıntılarından bir sığınak inşa etmeye girişti. Mulaghesh ve askerlerine görünmez bir orkestra yönetiyormuş gibi geliyordu; İlahi yapılar onların gözlerinden gizlendiği için yerine oturttuğu muazzam ağırlıktaki parçaların hareketini göremiyorlardı. *Aynı bir köprünün kalıntılarından destek inşa etmek gibi,* diye düşündü Shara.

Kafasının içindeki ses konuştu, *Neden bizden kaçıyorsun? Bizi terk mi ettin, Olvos?*

Shara merak etti, *Neler oluyor?*

Devasa bir bloğu boşluğa yerleştirdi ve bunu yapar yapmaz dünya karardı ve...

... bu karanlık denizinin içinde, dalgalanan gri cüppeleriyle duran Kolkan'ı gördü. *Beni hapsettiler,* diye fısıldadı. *Beni kilitlediler, evrenin küçücük bir köşesine sıkıştırdılar, sadece insanlarıma yardım etmek istedim diye... Ve Jukov bana geldi. Hücremde beni ziyaret etti ve canımı yaktı. Çok canımı yaktı...*

Kolkan ortadan kayboldu ve yerini uçlarında çanlar olan üç köşeli bir şapka takmış ve kürkten yapılma bir soytarı kıyafeti giymiş zayıf bir adama bıraktı. *Bunu yapmak zorundaydım!* diye homurdandı adam. *Bizi öldürüyorlardı! Çocuklarımızı öldürdüler! Çocuklarımızın bedenlerini çürümeleri için kocaman mezarlara attılar! Bir şey yapmak zorundaydım! Kendimi saklamak zorundaydım!*

Görüntü soldu. Shara soğuk terler içinde kalmıştı ve titriyordu.

Onları engellemeliyim, dedi kendi kendine. *Onları engellemeliyim.*

Göz ucuyla bir avuç daha zırhlı askerin yaklaştığını ve sise değip donduğunu gördü. "Ateş," dedi Mulaghesh. Tekrar atışlı toplar onları canlı canlı yedi ve sokak yine sığırcıklarla kaplandı.

Shara görünmez engelini zihniyle inceledi. Delikleri neredeyse görebiliyordu, çünkü deliklerin ötesindeki gökyüzü parşömen sarısıydı. *Dışarıda,* diye düşündü, *Kolkan gerçek dünyayı ele geçiriyor; İlahi etkisi, Bulikov'un gerçekliğini tekrar yaratıyor.* Daha fazla İlahi direk alıp açıklıkları kapamak için kullandı ama o bunu yaparken...

... Kolkan belirip dedi ki, *Benden daha yaşlıydın, benden daha yaşlı olan bir sen vardın. Seni dinledim, Olvos. Gittiğinde korktum ve müritlerime ne yapacağımı sordum... Sanırım birçok hata yaptım, Olvos...*

Kolkan yine ortadan kayboldu. Üç köşeli şapka takmış zayıf adam belirip bağırmaya başladı, *Seni bulmaya çalıştım! Seni aradım, Olvos! Benim haricimde hayatta kalan bir sen vardın! Yardımına ihtiyacım vardı! Ölmüş gibi davranmam, yarattıklarımı yıkmam, çocuklarımı ölüme terk etmem gerekti! Perişan hapishane hücresinde Kolkan'la uzun yıllar geçirmem gerekti!*

Shara odaklanmaya çalıştı.

Jukov da yaşıyor, diye düşündü boşluğu doldururken, şoka girmiş halde. *Ama cam kırıldığında neden sadece Kolkan ortaya çıktı?*

Bir sürü küçük delik... Onun ya da onların ve ya herhangi bir şeyin içeriye sızabileceği bir sürü küçük yer vardı.

Onu durdurmuyorum, diye düşündü Shara. *Sadece savunma yapıyorum, her şeyi erteliyorum ama Bulikov yanıyor, insanlar ölüyor.*

On beş tane daha zırhlı asker sise değdi ve dondu. Mulaghesh'in tekrar atışlı silahları onları paramparça etti. Sığırcıklar bir sinek bulutu misali uçup gitti.

Kolkan karşısında belirdi: *Ne yapmalıyım? Ne yapmalıyız?* Ardından yok oldu.

Jukov belirdi, tükürükler saça saça homurdandı: *Hepsini öldürmeliyiz! Bize yaptıkları için hepsini öldürmeliyiz! Ensest ve anne katilliği ve acı ve dehşet! Kendi yavrum, kendi Kutsanmış çocuğum bize karşı ayaklanıp bizi koyun gibi katletti! Yansınlar! Yansınlar!*

Ardından anladı: *Hayır... Hayır, bu* mümkün *değil. Yeryüzü*

Kürsüsü'nde sadece tek bir İlah gördüm, tek bir ses duydum... öyle değil mi?

Zırhlı askerlerin adımlarından çıkan şangırtı ve tıngırtılar duyuldu. Tekrar atışlı topların bağırışları. Milyonlarca çığlık atan sığırcık....

Ardından gökyüzü koyu renk bir gölün yüzeyi gibi titredi.

Kolkan'ın sesi Bulikov'un tamamında yankılandı: "*DUR.*"

Zırhları şangırdayan askerler anında durdu.

Shara devasa bir gözün ona bakmak için çevresinde dolaştığını hissetti.

Elçiliğin önündeki sokağa baktı. Altı blok ötede uzun boylu, cüppeli bir şekil durmuş onu izliyordu.

Kolkan başını hafifçe yana eğdi. "*SEN,*" dedi sesi, "*OLVOS DEĞİLSİN.*"

Delirmişçesine çevresindeki İlahi düzenekle uğraşmaya, onu birleştirip halkını, hemşehrilerini korumaya çalıştı.

Kolkan başını salladı. "*NUMARA VE OYUN,*" dedi.

Hava titreşti. Zırhlı askerler ara sokaklardan nehir gibi akıp elçiliğe giden sokakta sıralandı.

"*BUNLARIN HEPSİ NUMARA VE OYUNDAN İBARET.*"

Zırhlı asker denizi yüzünü elçiliğe döndü ve ilerlemeye başladı.

"Hayır," dedi fısıldadı Shara. "Hayır, hayır, hayır..."

Anında inşa ettiği tüm savunmaların üzerine çöken devasa, korkunç baskıyı hissetti: Buz gibi nehir çözülüyor, İlahi sığınağı çatlıyor ve inliyordu; zihni bile sarsılıyordu. Delilik batan gemiye sızan su misali beynine girdi. Geri itmeye çalıştı. *Ama bu bir böceğin üzerine inen ayakkabıyı durdurmaya çalışması gibi,* diye düşündü.

Dondurucu su yok oldu. Sokaklar parıltılı askerlerle dolup taştı. Üç tanesi devasa kılıçlarını duvara savurdular. Kılıçlar beyaz duvarı delip geçti ve Saypuri askerler çığlıklar eşliğinde silah mevzilerinden düştüler. Küçük Pitry Suturashni, minik bir savaş çığlığı eşliğinde terk edilmiş topa gidip ateş etmeye başlayarak Shara'yı hayrete düşürdü. Shara, Ovski'nin Mum Işığı'nı kullanmaya çalıştı ama havadaki tüm oksijen çekilmiş gibiydi ve tek bir kıvılcım dahi çıkaramıyordu.

Her şey onu itiyor, itiyor, itiyordu; sel suları baraj duvarlarına yüklendikçe yükleniyordu...

Sayısız Saypuri'nin öldüğü gibi öleceğim, diye düşündü.

Bin İlahi asker görünmez duvarlarına yüklendi.

İlahi düzeneğin altına ezileceğim.

Ardından askerlerden biri bağırmaya başladı, "Bakın! Göğe bakın! Gemiler! *Gökyüzünde* seyreden gemiler var!"

Shara baskının anında kalktığını hissetti. Yarı ölü halde, nefes nefese yere yığıldı.

Duvarın üzerinden bakıp başını göğe çevirmiş olan Kolkan'ı gördü: Belli ki olayların bu şekilde gelişmesi onu dahi şaşırtmıştı.

Shara öksürükler içinde boğulurken düşündü, *Hayır, hayır! Ghaladesh'i yıktılar mı şimdiden? Tüm bunlardan sonra her şey yitip gitti mi?*

Gözyaşlarının arasından bakmaya çalıştı... ve gördüğü şey kafasını karıştırdı, zira gökyüzünde sadece *bir* gemi vardı.

Sonra başka bir askerin sesini işitti: "O gemiye *Dreyling* bayrağı mı asılmış?"

Mulaghesh dedi ki, "Bu bayrağı biliyorum. Kral Harkvald'ın bayrağı bu. Ne sikim *dönüyor?*"

Shara konuştu, "Sigrud."

***

Bir zamanlar yirmi üç mürettebatıyla seyreden gemi *Mornvieva* artık tek bir kaçak yolcuya ev sahipliği yapıyor, bulutları ve rüzgârı bir rüya misali delip geçiyordu. Sigrud dümenin başında piposunu tüttürüyor ve gemiyi güney-güneybatı yönüne doğru hafifçe döndürüyordu.

Sigrud kahkaha attı. En son ne zaman kahkaha attığını hatırlamıyordu. Yıllardır ilk kez gemideydi ve piposunu tüttürüyordu... Bu, tekrar sahip olmayacağını sandığı bir lütuftu.

Tekrar yelken açmaktan daha büyük bir keyif yok, diye düşündü.

Karşısında duran direkte geniş bir çelik plakaya bağlı kocaman bir halka vardı ve bir zamanlar geminin tüm mürettebatı

kablolarla bu halkaya bağlıydı. Fakat şu an halkadan yirmi üç kablonun kesik uçları sarkıyor, vahşi rüzgârlarla takırdayıp duruyorlardı.

Dürüst olmak gerekirse bu, Sigrud'un bir gemiyi en kolay ele geçirişi olabilirdi: Sadece donanmadaki diğer gemilerin her birine birer top doğrult ve hepsini ateşle (şimdi dönüp baktığında Sigrud, bu geminin bu kadar topu aynı anda ateşlemek üzere *tasarlanmadığını*, dolayısıyla bu baskı gemiyi parçalamadığı için şanslı olduğunu görebiliyordu), yaşanan karmaşada güverteye koş ve kabloları kestikten sonra dümene geçip gemiyi *hafifçe* yan yatır...

Sigrud bulutların arasında dönüp duran, dünyayı kucaklamak üzere hızla alçalan küçük siyah şekilleri hatırlayınca pis pis sırıttı.

Restorasyonistler her şeylerini Saypur'un havadan karaya bir saldırıyı beklememesine yatırmışlardı fakat benzer şekilde onlar da havadan havaya bir saldırı beklemiyorlardı.

Sigrud aşağıda elçiliği görebiliyordu ve önünde duran gümüş asker nehriyle arkalarında konumlanmış devasa cüppeli şekli.

Rotayı belirleyip alt güverteye koştu. Neyle karşılaşacağına dair en ufak bir fikri olmasa da –ki bununla karşılaşmayı hiç beklemiyordu– bazıları küçük ayarlamalar gerektirmiş olan tüm topları hazır tutmuştu.

Tam karşıya, diye hatırlattı kendisine. *Gümüş çizginin başından başla ve sonuna git.*

"Ateş," dedi Sigrud.

***

İlk on beş santimlik topun gümbürtüsü kocaman bir dağın çöküşü gibiydi.

"Yere yatın!" diye bağırdı Mulaghesh ama Shara onu dinlemedi.

Shara sokağa dönüp yumuşak kardan kalın mı kalın bir duvar örerek ona orada durmasını söyledi.

İlk zırhlı asker topluluğu patladı. Görünen o ki İlahi zırhı birçok şeye karşı korumak için yaratılmış olsa da İlahlar on beş santimlik topları hiç hesaba katmamışlardı.

Shara ve mevzilerdeki diğer herkes geriye uçtu. Bina yüzeylerinden metaller sarktı. Şarapnel parçaları kar örtüsüne doğru uçup yavaşladı ve yumuşakça yere düştü. Gökyüzü sığırcıklarla kararardı.

Gök bir başka top atışıyla gürledi ve ardından bir tane daha, bir tane daha; tepelerinde âdeta muazzam bir fırtına kopuyordu. Devasa patlamalar sokak boyunca, başını, *Bu tuhaf. Bu çok tuhaf,* diye düşünürmüş gibi bir açıyla tutan Kolkan'a doğru ilerledi.

***

Sigrud kendinden memnun biçimde İlahi ordunun top ateşiyle aşamalı olarak yok oluşunu izledi. *Mornvieva*'nın yönünü ayarladı ve burnunu cüppeli şekle yöneltti. *Birkaç yüz merminin patlaması iyi gürültü çıkaracak,* diye düşündü.

Eski Bulikov'un kristal çatılı beyaz yapılarından birini gördü *–Beyaz binalar burada ne arıyor?* diye düşündü– geminin yan tarafına gidip hazırlandı.

"Muhtemelen bundan sağ çıkamayacağım," dedi yüksek sesle. Ardından omuz silkti. *Ah, öyle olsun. Hep gemide öleceğimi düşünmüştüm.*

Sigrud atladı; kristal çatı ona doğru fazla hızlı geliyordu; parıldayan yansımasında gökyüzünü gördü.

Elim, diye fark etti. *Artık acımıyor.*

Gökyüzü paramparça oldu.

***

Shara tam da çelik geminin karnının tepelerindeki dumanı delip geçtiğini göreceği anda doğruldu. Geminin yanında ufacık koyu renkli bir şekil uçtu ve beyaz binalardan birine çarptı.

Kolkan meraklı meraklı metal geminin kanatlarıyla bina yüzeylerini parçalayıp altındaki kaldırımlara taş yağdırarak kendisine doğru hızla ilerlemesini izliyordu.

Shara neler olacağını anladı. Bir tabaka kar daha kustu, ardından bir ikinci, üçüncü ve bağırdı, "Duvardan inin! Herkes duvardan insin!"

Kolkan geminin burnu kendisine doğru uçarken hafif bir inanmazlık havasıyla onu izledi, sonra kaşını çattı...

Dünya ateş topuna dönüştü.

***

Shara sağır, dilsiz, körtü... Dünya şangırdıyor, çınlıyor, gümlüyor, gürlüyor, cıvıldıyor, pıtırdıyordu; almış olduğu saykodelik miktarının da bu duruma hiç yardımcı olmadığına emindi. Mulaghesh yakınlardan gelen inlemesini işitti: "Kolum. Lanet olasıca *kolum...*"

Shara doğrulup yamulmuş ve yerinden çıkmış giriş kapılarına baktı. Başta tek görebildiği şey duman ve alevdi. Ardından rüzgâr dumanı kibarca kovaladı.

Elçiliğe uzanan yoldaki binalar, dükkânlar, evler, hepsi ikiye bölünmüştü. Ortaya çıkmış temellerinin üzerinden ahşap dişler ve yarım oturma odaları sarkıyordu. Sokağın kendisi taşlı, tüten bir deliğe dönüşmüştü. Sığırcıklar pencere pervazlarına, sokak lambalarına, kaldırımlara konmuş sessizce bir şeyi izliyorlardı.

Kolkan sokağın ortasında ayağa kalktı; hafifçe kamburu çıkmıştı ve üzerindeki cüppelerle kumaşlar tütüyordu.

Hayır, diye düşündü. *Kolkan değil.*

Shara ayağa kalktı ve cebindeki siyah kurşundan sürgü ucunu çıkarıp sessiz İlaha doğru topalladı.

"Bu canını yaktı, öyle değil mi?" diye seslendi.

İlah cevap vermedi.

"Modern çağımızın yıkıcı gücüyle tanıştın," dedi. "Belki de modern şeyler de seni, senin onları reddettiğin kadar reddediyordur."

İlah ona bakmak için başını kaldırdı ama başka hiçbir şey yapmadı.

"Belki savaşmaya devam edebilirsin. Ama buna gücün olduğunu sanmıyorum. Bu dünya artık seni istemiyor. Dahası *sen onu* istemiyorsun."

İlah öfkeli bir sesle dedi ki, "*BEN ACIYIM.*"

Shara tam önünde dikilip karşılık verdi, "*Ve* zevksin."

İlah tereddüt etti ve dedi ki, "*BEN YARGIYIM.*"

"Sen yozlaşmasın."

Ardından muhalif bir şekilde, "*BEN DÜZENİM!*"

"Sen kaossun."

"*BEN SÜKÛNETİM.*"

"Sen deliliksin."

"*BEN DİSİPLİNİM.*"

"Sen isyansın."

İlah öfkeden titreyerek dedi ki, "*BEN KOLKAN'IM!*"

Shara başını iki yana salladı. "Sen Jukov'sun."

İlah sessiz kaldı. Shara gözlerini göremese de kendisine baktığını hissedebiliyordu.

"Jukov ölmüş taklidi yaptı, öyle değil mi?" dedi Shara. "Kıta'ya neler olduğunu gördü, o yüzden ölmüş taklidi yapıp gizlendi ve yerine bir kopyasını gönderdi. Sonuçta o hilekârlığın İlahıydı. Eski yazıtlar bir cam panele saklandığını yazıyordu ama ne anlama geldiğini hiç anlayamadım, daha doğrusu bugüne kadar anlayamamıştım. Ta ki Kolkan'ın hapishane hücresini, tek bir cam paneli görene kadar..."

İlah başını eğdi. Hafifçe titremeye başladı. Ardından elini kaldırıp cüppelerini çıkardı.

Bu Kolkan'dı: kilden ve taştan yapılmış sert adam.

Bu Jukov'du: tüyler ve zillerle kaplı gülen, zayıf adam.

Bu ikisi birdendi: İki İlah da birbirine dolanmış, iç içe geçmiş, tek bir adama dönüşmüştü. Kolkan'a ait başın boynunda Jukov'un yamulmuş yüzü duruyordu; bir yanından tek kol sarkarken, diğerinin yanında uçlarında sıkılmış iki yumruk bulunan çatallaşmış bir kol vardı; bacakları iki tane olsa da birinden iki ayak çıkıyordu...

Bu sarsak, acı verici insan şeklindeki enkaz şaşkın ve delirmiş gözlerle Shara'ya bakıyordu. Ardından yüzü buruştu ve ağlamaya başladı. İki ağzı birden açılıp iki ayrı sesle bağırmaya başladı, "Ben her şeyim! Ben hiçbir şeyim! Başlangıcım ve sonum! Ateşim ve suyum! Işığım ve karanlığım! Kaosum ve düzenim! Yaşamım ve ölümüm!" Bulikov'un yıkık binalarına döndü: "Beni dinleyin! Beni dinler misiniz? Ben sizi dinledim! Beni dinler misiniz? Bana

ne yapmam gerektiğini söyleyin! Söyleyin! Lütfen söyleyin! Söyleyin, lütfen!"

"Şimdi anlıyorum," dedi Shara. "Hapishane hücresi sadece Kolkan içindi, öyle değil mi?"

"Jukov'un orada saklanmak için Kolkan *olması* gerekiyordu," dedi İlah. Gürleyen ahenksiz bir ses duyuyormuş gibi kulaklarını elleriyle kapattı. "Çok fazla şey, çok fazla ve hepsi tek bedende. Hizmet etmem gereken çok fazla insan. Çok fazla, çok fazla... Dünya çok fazla geliyor." Yalvarırcasına Shara'ya baktı. "Artık bunu yapmak istemiyorum."

Shara parmaklarının arasındaki ufacık silah bıçağa baktı.

İlah onun bakışlarını takip etti ve başıyla onaylayıp iki ağzından birden, "Yap," dedi.

Her şeye rağmen Shara tereddüt etti.

"Yap," dedi İlah tekrar. "Ne istediklerini hiç bilemedim. Ne olmamı istediklerini hiç bilemedim." İlah diz çöktü. "Yap. Lütfen."

Shara, İlah'ın arkasına dolandı ve eğilip siyah bıçağı boyuna yerleştirdi.

Kadın, "Üzgünüm," derken İlah, "Teşekkür ederim," diye fısıldıyordu.

Shara alnını yakalayıp bıçağı boylu boyunca çekti.

İlah anında sanki hiç orada olmamışçasına yok oldu.

Hava yüzlerce beyaz gökdelenin yıkılırken çıkardığı gümbürtülerle, çatırtılarla ve havalanan sayısız sığırcığın çığlık sesleriyle doldu.

İyi tarih bilimciler geçmişi zihinlerinde, geleceği ise kalplerinde taşır.

– "YİTİRİLMİŞ TARİHE DAİR",
DR. EFREM PANGYUI

EKİLMİŞ OLAN

Shara karanlık bir odadaki ılık suyla dolu küvette oturmuş düşünmemeye çalışıyordu. İnce, beyaz iç çamaşırları tenine yapışmıştı. Gözleri ışıktan korunmaları için sarılmış olsa da renkli ışık patlamaları ve renkli kelimeler görmeye devam ediyor, başı felaket bir migren ağrısıyla zonkluyordu. Buna katlanmak yerine simyacı taşı yüzünden ölmeyi mi yeğlerdi emin değildi: Bu berbat ve saykodelik akşamdan kalmalıkla uğraşmayı beklememişti.

Bakım görebildiği için dahi şanslı olduğunu biliyordu. Bulikov'un hastaneleri yaralı ve sakatlarla dolup taşmıştı. Shara ve silah arkadaşları sadece burada, valilik konağının hastanesinde tedavi görebiliyorlardı.

Bir kapının açıldığını duydu ve içeriye yumuşak ayakkabılar giymiş biri girdi.

Shara doğrulup çatlak bir sesle sordu, "Kaç kişi?"

Kişi yavaşça küvetin yanındaki sandalyeye oturdu.

"Kaç kişi?" diye sordu tekrar.

Pitry'nin sesi cevap verdi, "Şu an iki binin üzerindeyiz."

Shara sargıların ardındaki gözlerini kapattı. Sıcak gözyaşlarının yanaklarından sürüldüğünü hissetti.

"General Noor her şeye rağmen bu sayının aslında iyi olduğunu söyledi. Bulikov'un o kadar büyük bir kısmı yıkıldı ki; şey demek istediğim Eski Bulikov'dan binalar belirmeden önceki Bulikov'un. Bir de üstüne o *yeni* binaların neredeyse tamamı siz Kolkan'ı öldürdüğünüzde yıkıldı."

"Kolkan değildi," dedi Shara çatlak bir sesle. "Ama lütfen sadede gel."

"Şey, ee, General Noor yıkımın boyutları düşünüldüğünde iki

bin zayiatın düşük bir sayı olduğunu söylüyor. Sizin Kolk... Ah, şey, sizin İlah'ın dikkatini dağıtıp onu yavaşlattığınızı ve bunun şehri boşaltmak için zaman tanıdığını düşünüyor. Bir de anladığım kadarıyla, bir tür kuşa dönüşen insanlar var. İlah öldükten birkaç saat sonra hepsi geri dönmeye başladı; kafaları karışmış, üşümüş ve, ee, çırılçıplak halde."

"Öyle mi?"

"Evet. Bulikov'u çevreleyen tepeler birdenbire yüzlerce çıplak insanla doldu. Hipotermiden endişelensek de hepsini toplayıp giydirdik ve onlarla elimizden geldiğince ilgilendik. Noor bunu açıklamanızın mümkün olup olmadığını sordu."

"Jukov'un bir hilesinin büyük ölçekli haliydi," dedi Shara. "Birilerini saklamak istediğinde onları sığırcık sürüsüne çevirirdi. Tahminimce Jukov, insanları Kolkan'ın onlara biçtiği kadere karşı koruması altına aldı: Zarar görmek yerine kuş sürüleri halinde göğe yükseldiler. Nasıl bu kadar çok kişi öldü?"

Pitry öksürdü. "Birçoğu binalar yıkıldığında can verdi ama şehri boşaltma sırasında da çok kayıp verildi... Anlaşılan bir izdiham yaşanmış."

'Zayiat' ne kadar da yansız bir kelime, diye düşündü Shara. *Ve bir masanın ardına oturup kaybedilen hayatları sayıya indirgemek ne hoş olmalı.*

"Hepsi trajedi, Pitry," dedi. "Korkunç, muazzam bir trajedi."

"Şey, evet ama... bu onların *tanrılarıydı*, öyle değil mi? *Onların* taleplerini yerine getiriyordu?"

"Hayır," dedi Shara. Ardından ekledi, "Ve evet."

"General Noor iyileşme sürecinizin fizikselden ziyade ah, zihinsel olacağından haberdar... fakat benden, mümkünse bu konuya bir açıklık getirmenizi istememi rica etti."

"Demek terfi ettin, Pitry. Tebrik ederim."

Pitry rahatsız rahatsız tekrar öksürdü. "Bir bakıma, evet. Artık bölge valisinin ofisine asistanlık ediyorum. Bunun en büyük sebebi elçiliğin ve vilayet valiliğinin çalışanlarının neredeyse tamamının... tedavi görüyor olması."

"Savaş sırasında oldukça takdire şayan davrandın. Bunu hak ediyorsun. Mulaghesh nasıl?"

"İyi durumda. Kolu... kurtarılamadı. Çok fazla ezilmişti. En azından asıl kullandığı kol o değildi."

Shara inledi.

"Mulaghesh üzerinde pek durmuyor. Hastanede puro içmek konusunda ısrarcı ve bu herkesi çok üzüyor. Ama dinlemiyor. Fakat Sigrud..."

Shara gerildi. *Lütfen,* diye düşündü. *O da ölmüş olmasın.*

"Tüm doktorları serseme çevirdi."

"Ne bakımdan?"

"Şey, en başta *hayatta* olmasıyla," dedi Pitry. "Bir de yaralarından cam parçalarını –ki tam bir buçuk *kilo* cam parçası çıkardılar– ve şarapnelleri çıkarırlarken başka şeyler buldular..." Listeyi çıkarırken kâğıt hışırtısı duyuldu. "... dört sürgü ucu, bir mermi, beş tane bir çeşit egzotik kabileye ait duran *dart*..." *Qivos'tan kalma,* diye düşündü Shara. *O zaman ona bir doktora görünmesi gerektiğini* söylemiştim. "...ve bir tür köpekbalığına ait görünen altı diş. Doktorlar bunların çoğunluğunun, ah, bu çarpışmadan çok önceki yaralanmalardan veya dövüşlerden kalma olduğuna karar verdiler."

"Kulağa doğru geliyor. Peki yaşayacak mı?"

"Yaşayacak. Muhtemelen bir süre hastanede kalması gerekecek ama... evet. Her şeye rağmen, inanılmaz bir şekilde tamamen iyileşmesi bekleniyor. Ayrıca oldukça... neşeli görünüyor."

"Neşeli mi? *Sigrud mu?*"

"Eee, evet. Bana nasıl olduğumu sordu; ardından bana para verdi ve gidip" –Pitry bir kez daha öksürdü– "geceyi birlikte geçireceğim bir kadın bulmamı söyledi."

Shara başını iki yana salladı. *Bak sen. Dünyayı birkaç günlüğüne kendi haline bırakıyorsun ve her şeyin değiştiğine dair söylentiler duymaya başlıyorsun.*

"Üzgünüm ama sormak zorundayım," dedi Pitry, "General Noor konu hakkında oldukça ısrarcı davrandı, ee, şey, İlah ya da İlahlar ya da..."

Shara cevap vermedi. Küvette yavaşça geriye yaslandı.

"Kesin kanıtınız olmasa da... Neler olduğuna dair sadece *tahmin yürütebilecek* olsanız da, eminim bunları duymak isteyecektir."

Shara iç çekti ve ılık suyun kulaklarına çarpmasına izin verdi. *Tüm anılarımı temizleyip götürsün,* diye düşündü. *Hepsini temizleyip götürsün.* Ardından Jukov'un, Kolkan'ın cam panelinde saklandığına dair vardığı sonuçları özetledi. "Tahminimce Yeryüzü Kürsüsü'nü İlahi bir güçle yerin dibine indiren de bizzat Jukov'du, saklanma yerini korumak için. Bunu yapmadan hemen önce bir hizmetkârını –belki kendi kılığına girmiş bir *mhovostu*– Kaj'a teslim olmaya gönderdi. Kaj'ın idam ettiği o yaratıktı ve bunu yaptığında Jukov İlahi yapılarının çoğunun iplerini çekti, onların yıkıntıya dönüşmesini sağladı... hepsi hayatta olduğu anlaşılmasın diye."

"Tüm bunları neden yaptı?"

"İntikam için," dedi Shara. "Çok neşeli bir İlah'tı, onunla zıtlaşmadığın sürece. Zıtlaştığın anda kindar olurdu. Jukov, Kaj'ın elinde yenemeyeceği bir silah olduğunu biliyordu, o yüzden bence beklemeyi ve bu tehdit geçtikten sonra dönmeyi tercih etti. Buna dair planının ne olduğundan emin değilim. Belki de herhangi bir İlah'ı yeterince arayan biriyle irtibat kuracak bir yol geliştirdi... en azından bu Volka Votrov'a nasıl ulaştığını açıklar. Ama dediğim gibi bu sadece bir tahmin. Yine de Jukov'un Kolkan'la beraber hapsolmanın etkilerini hesaba kattığını sanmıyorum."

"Birbirleriyle kaynaşmalarını mı?"

"Evet. Karşılaştığım çarpık şey bana hapishanenin *sadece* Kolkan için yapıldığını söyledi. Orada kalmak için Jukov yavaş yavaş Kolkan'la birleşti, belki de onun tarafından emildi. Taban tabana zıt iki İlah, kaos ve düzen, şehvet ve disiplin... Sonuçta İlahları Kolkan'ı hapsetmeye ikna eden Jukov'du. Sonuçları kendisini öldürmem için bana yalvaran delirmiş ve kafası karışmış yaratık oldu."

"Noor daha fazla İlah'ın ortaya çıkmayacağını teyit etmemi istedi."

"Tek teyit edebileceğim şey, hayatta kalan son İlah Olvos'un nerede olduğunu kimsenin bilmediği. Neredeyse bin yıldır onu gören olmadı ve bizim için bir tehdit oluşturacağını hiç sanmıyorum. Olvos yok olduğundan beri dünyevi olaylarla hiç ilgilenmedi ki bu Kaj'ın doğumundan çok önceydi."

"Ve... simyacı taşı etkisiyle sahip olduğunuz güçlerin de yeniden elde edilemeyeceğini de teyit etmenizi istiyoruz."

"İşte *ondan* emin değilim.... Ama muhtemelen öyle. Kıta gitgide daha az İlahi hale geliyor, bu da simyacı taşının gitgide daha az güce erişebileceği anlamına gelir."

"Kıta'nın altın çağında her şey bu kadar kolay mıydı? Bir avuç ilaç içip tanrısal güçlere mi kavuşuyordun?"

Shara sırıttı. "Unuttuysan hatırlatayım, İlah dikkatini çektiğimde beni bir böcek gibi eziyordu. Güçlerim kesinlikle tanrısal *değildi*. Ama *evet*, işler eskiden burada böyle yürürmüş: Bolca simyacı taşı yutup göz kamaştırıcı mucizeler gerçekleştiren rahiplere ve rahip yardımcılarına dair bir sürü kayıt var; çoğu kısa süre içinde ölmüş." Alnını ovdu. "Dürüst olmak gerekirse neredeyse onları kıskanacağım."

Pitry bir süreliğine sessiz kaldı. Ardından: "Ghaladesh'teki gazeteler... Sizin bir kah..."

"O cümleyi tamamlama," dedi Shara.

"Ama sizi kut..."

"Duymak istemiyorum. Ne anlama geldiğini bilmiyorlar. *Yas* tutmalılar. Ölenlerin çoğu Kıtalı olabilir, evet. Akılları karıştığı ve kandırıldıkları için Kıtalı tanrılarını özgür bırakıp ondan bize saldırmasını isteyenler Kıtalılar olabilir. Ama bu felaketten önce benden defalarca Kıta'ya bir şekilde yardım etmem istendi. Sanırım o yakarışları duyduğumda halihazırda çok geçti. Ama bunun olacağı konusunda uyarıldım ve bu uyarılara kulak asmayıp yönetmelikleri dinlemeyi tercih ettim."

"Noor kendini hayatta kalanlara yardıma *adadı*, Baş Diplomat. Saypur, Bulikov'un hayatta kalmasına yardım edecek."

"Hayatta kalmak mı," dedi Shara suya batarak. "Hayatta kalıp ne yapacaklar?"

Su kulaklarına doldu ve yüzünü yıkadı, yine de şırıltıların ve baloncukların içinde Efrem Pangyui'nin sesini duyduğunu hayal etti; binlercesi içinde tek bir ölümdü, evet ama ona son günlerine kadar dert olacak ölümdü.

***

Üç gün sonra Shara kurtarma çalışmalarını denetlemek üzere Genaral Noor'un yönetim komitesine katıldı. Zırhlı aracın şehrin bozulmuş yollarında sallana sallana hızla ilerlemesi Shara'nın sadece birazcık hafiflemiş olan baş ağrısına hiç de yardımcı olmuyordu. Güneş ışığı hâlâ ona acı verdiğinden koyu camlı gözlükler takmak zorunda kalmıştı; doktorlar bu hasarın kalıcı olabileceğini söylemişlerdi. Bir şekilde bu Shara'ya kabul edilebilir geliyordu: *Görmemem gereken şeylere baktım ve bunu yarasız atlatamadım.*

"Sizi temin ederim ki bu gerekli değil," dedi General Noor onaylamaz bir ses tonuyla. "Her şey kontrolüm altında. Ve iyileşmek için dinleniyor olmanız gerek, Baş Diplomat Komayd."

"Bulikov'un baş diplomatı olarak," dedi, "atandığım şehrin selametiyle ilgilenmek benim görevim. Dilediğim yere giderim. Ayrıca ilgilenmem gereken kişisel meseleler var."

Gördükleri yüreğini dağlıyordu: sargılarla kaplanmış ebeveynler ve çocuklar, ağzına kadar dolu saha klinikleri, derme çatma evler, bazıları oldukça küçük olan sıralar dolusu tabut...

Ve kıyımın ortasında yok olmuş Vo.

Volka'yı daha erken keşfetseydim, diye düşündü, *bunlar hiç olmayabilirdi.*

"Ân gibi," dedi. "Ân'dan sonraki durum gibi."

"Size söyledik," dedi Noor saha çadırlarından birinden, kısık sesle, "göreceklerinizi beğenmeyeceğinizi söyledik."

"Göreceklerimi beğenmeyeceğimi biliyordum," dedi Shara. "Ama bunları görmekle sorumluyum."

"Durum göründüğü kadar kasvetli değil. Yerel yardım da aldık," Noor kliniğin turuncu cüppeler içinde kel, çıplak ayaklı Kıtalıların çalıştığı kısmını işaret etti. "Bu insanlar ofislerimize doluşup bazı konularda neredeyse yönetimi ele geçirdiler. Paha biçilemez bir hediye olduklarını söylemek zorundayım. Ghaladesh'ten daha fazla yardım gelmesini beklerken işimizi çok rahatlattılar."

Olvoshtani keşişlerden biri –kısa boylu, tıknaz bir kadın– Shara'ya baktı ve yerlere eğilerek reverans yaptı.

Shara reveransına karşılık verdi. Kendisini ağlar halde buldu.

"Baş Diplomat," dedi Noor afallamış halde. "Siz...? Sizi geri götürmemizi ister misiniz?"

"Hayır, hayır," dedi Shara. "Hayır, sorun değil." Olvoshtani keşişin yanına gitti ve tekrar reverans yapıp konuştu, "Yaptığınız her şey için çok teşekkürler."

"Önemli değil," dedi keşiş. Nazikçe gülümsedi. Gözleri kocaman ve kor rengi gibi tuhaf bir kırmızı-kahverengiydi. "Lütfen ağlama. Neden ağlıyorsun?"

"Sadece... Çağırılmadan gelmiş olmanız çok güzel."

"Ama biz çağırıldık," dedi keşiş. "Istırap bizi çağırır. Gelmek zorundayız. Lütfen ağlama." Shara'nın elini tuttu.

Kuru ve kara bir şey Shara'nın avucuna sürtündü: *Bir not mu?*

"Yine de teşekkürler," dedi Shara. "Çok teşekkürler."

Keşiş tekrar reverans yaptı ve Shara dönüp Noor'un denetim yapan ekibine katıldı. Yalnız kaldığın hızla elini cebine atıp keşişin ona verdiği notu çıkardı:

EFREM PANGYUI'NİN BİR DOSTUNU TANIYORUM. BENİMLE BU GECE SAAT 9'DA VALİ KONAĞININ GİRİŞİNDE BULUŞ VE SENİ ONLARA GÖTÜREYİM.

Shara kamp alanındaki bir alevin yanına gitti ve notu alevlerin arasına attı.

***

Bulikov'un dışındaki kırsal kesimde hava soğuktu ama bir süre önce olduğu kadar dondurucu değildi. Shara nefesinin sadece küçük bir buhar bulutuna dönüştüğünü görüp baharın geldiğini fark etti. *Mevsimler bir İlah'ın ölümünü dahi umursamıyor.*

Vali konağının ötesindeki tepeler yıldızların etkisiyle yumuşak bir görünüme kavuşmuştu. Ay bulutların ardındaki beyaz bir leke, yol kemik rengi bir kurdeleydi.

Karanlıktan bir ayak sesi duyuldu. Shara başını kaldırıp herhangi bir muhafızın nöbet tutmadığını teyit etti. "Orada mısın?" diye sordu.

Fısıltı halinde bir cevap geldi: "Bu taraftan." Ormanın kıyısında soluk bir mum ışığı titredi ve hemen ardından gizlendi.

Shara mum ışığını gördüğü yere doğru yürüdü. Birileri kapüşonunu çıkarıp kel başının parıltısını sergiledi. Shara yaklaşırken klinikteki kadın keşişin yüzünü seçebildi.

"Kimsin sen?"

"Bir dost," dedi keşiş. Shara'ya yaklaşmasını işaret etti. "Geldiğin için teşekkürler. Yalnız mısın?"

"Evet."

"Güzel. Sana yolun geri kalanını göstereceğim. Lütfen beni yakından takip et. Bu yolu çok az kişi tepti; biraz tehlikeli bir yolculuk olabilir."

"Beni kime götürüyorsun?"

"Başka bir dosta. Kafanda hâlâ bir sürü soru var; bunu görebiliyorum. Bu soruların bazılarını cevaplayabilecek birini tanıyorum." Döndü ve Shara'yı ormanın içine yönlendirdi.

Yürürlerken ayışığı hüzmeleri keşişin omuzlarına dökülüyordu. "Daha fazlasını söyleyemez misin?"

"Çok daha fazlasını söyleyebilirim," dedi keşiş. "Ama bu bir işe yaramaz."

Sinirlenmiş olan Shara kendisini keşişi takibe ikna etti.

Yol kıvrılıyor, dolaşıyor, dönüyordu. Valilik konağının önünde bu kadınla buluşmanın ne kadar akıllıca olduğunu sorguluyordu; ardından ormanın bu kadar büyük olduğunu daha önce fark etmediğini düşündü...

Arazi yukarıya doğru eğim kazandı. Shara ve keşiş kayalarla çevirili çukurların çevrelerinden, beyaz taş zeminli derelerin yanından ve çam ağacı korularının içinden dikkatlice geçtiler.

Shara düşündü, *Buraya ne zaman çam ağacı ektiler?*

Kesik nefesleri koca buhar bulutları yaratıyordu. Taşlık bir tepenin zirvesine vardıklarında önlerindeki karlarla kaplı fildişi rengi manzaraya baktı. *Havanın ısındığını sanmıştım...* "Burası neresi?"

Keşiş arkasına bakmadan ilerlemesini işaret etti. Çıplak ayakları karın içinde küçük izler bırakıyordu.

Buz kaplı tepelerden inip donmuş bir dereyi aştılar. Dünya siyah arka plan üzerinde ayışığının ve buzun yarattığı kaymak taşı, renksiz kıvrımlar ve eğrilerden ibaretti. Ama ileride, bir çam ağacı korusunun içinde parlak kırmızı alevler olduğunu görebiliyordu.

Bunu biliyorum, diye düşündü. *Bunu okumuştum.*

Koruluğa girdiler. Ateşin çevresine bank görevi görecek ağaç gövdeleri yerleştirilmiş, ağaç gövdelerinden birine, içinde küçük taş fincanlar ve basit, teneke bir çaydanlık duran taştan bir dolap yaslanmıştı. Shara birilerinin onları karşılamasını, ağaçların ardından çıkıp selamlamasını bekledi ama kimseler yoktu.

"Neredeler?" diye sordu. "Beni buluşmaya getirdiğin arkadaşın nerede?"

Keşiş taş rafa gidip iki fincan doldurdu.

"Henüz burada değiller mi?" diye sordu Shara.

"Buradalar," dedi keşiş. Cüppesini çıkardı. Sırtı çıplaktı: Cüppenin altında sadece kürkten bir etek vardı.

Dönüp fincanlardan birini Shara'ya uzattı: Fincan ateşten yeni alınmış gibi sıcaktı. *Ama sadece elinde tuttu,* diye düşündü Shara.

"İç," dedi keşiş. "Isınırsın."

Shara içmedi. Şüpheli gözlerle kadına baktı.

"Bana güvenmiyor musun?" diye sordu keşiş.

"Seni tanımıyorum."

Keşiş gülümsedi. "Emin misin?" Ateşten gelen ışığın vurduğu gözleri turuncu mücevherler gibi parladı. Ateşin gerisine çekildiğinde dahi yüzünde sıcak bir ışık titreşiyordu.

Karanlıkta bir ışık.

Hayır, diye düşündü Shara. *Hayır. Hayır, bu doğru olamaz.*

"Olvos?" diye fısıldadı.

"Akıllı kız," dedi keşiş ve oturdu.

***

"Nasıl...?" dedi Shara. "Nasıl...?"

"Hâlâ içmedin," dedi Olvos. "Denemelisin. Çok güzel."

Shara şaşkın şaşkın taş fincandan bir yudum aldı ve Ilah'ın haklı olduğunu gördü: Sıcak ve baharatlı karışım insanın midesine küçük, yumuşak bir köz koyar gibiydi. Ardından bu tadın tanıdık olduğunu fark etti: "Bir dakika.. Bu çay mı?"

"Evet. Saypur'dan gelme sirlang. Kendisine çok düşkün hale geldim. Ama iyilerini getirmesi çok zor olabiliyor."

Shara ağzı açık halde ona, fincana, ateşe ve arkasındaki ormana baktı. Ağzından çıkabilen ancak, "Ama... gittiğini sanmıştım," oldu.

"*Gittim*," dedi Olvos. "Arkana tekrar bak, çevrene. Bulikov'u görüyor musun? Hayır. Gittim ve *gittiğim* için mutluyum. Burada kendi düşüncelerimle baş başa, onca gürültüden uzak olmak çok hoş."

Shara sessiz kalarak düşündü, *Tüm olanlardan sonra doğrudan bir tuzağa mı düştüm?*

"Şimdi seni buraya intikam için getirip getirmediğimi düşünüyorsun," dedi Olvos.

Shara paniğini gizleyemedi.

"Evet, *gittim* ama ben hâlâ bir İlah'ım. Ve burası *benim* mekânım." Olvos oturduğu ağaç gövdesine vurdu. "Bunu alsa kaybedemem. Ve burada bana katılanlar kalplerini benden gizleyemezler. Sen Shara Komayd, Saypur'un son Kaj'ı Avshakta si Komayd'ın torununun torunu, seni Kıta'dan uzaklaştırıp yok etmek için buraya getirdiğimi; ailenin suçları, senin suçların, savaşlarınızın ve yasalarınızın neden olduğu tüm o yıkımlar için seni yok edeceğimi düşünüyorsun." Olvos'un gözleri gözkapakları ardına gizlenen yarım daire şekildeki alevler misali parıldadı; ardından gözlerindeki ateş söndü. "Ama derler ya, bu aptalca olur. Çok aptalca, salak, gereksiz bir şey bu. Ve böyle bir şey yapmamı beklemen beni biraz hayal kırıklığına uğrattı. Sonuçta Kıta imparatorluk kurmaya başladığında dünyayı terk ettim. Sadece bu *yanlış* olduğu için değil, aynı zamanda öngörüden mahrum bir karar olduğu için: Zamanın pervasız davrananların hepsine cevap vermek gibi bir özelliği vardır... bunlar İlah da olsa."

Shara hâlâ olanların gerçekliğini kavramaya çabalıyordu fakat karşısındaki kişi zihnindeki tanrı imajından o *kadar uzaktı* ki ne düşüneceğini bilmiyordu: Olvos'un davranışları İlah'tan çok bir balıkçı eşini ya da terzi kadını andırıyordu. "Kıta'yı bu yüzden mi terk ettin? Büyük Genişleme'ye karşı olduğunun için mi?"

Olvos uzun, ince bir pipo çıkardı. Piponun kafasını doğrudan ateşe soktu ve bir nefes alırken nasıl bir misafir olacağını düşünerek Shara'yı izledi. "Bay Pangyui'nin notlarını okudun, öyle değil mi?"

"E-evet? Bunu nereden..."

"O zaman onun, nasıl desem, İlahların zihinlerinin hep kendilerine ait olmadığını düşündüğünü biliyorsun."

"Bir tür... bir tür bilinçaltı oylama olduğunu düşünmüş."

"Bu kaba bir tabir," dedi Olvos. "Ama yanlış olduğu söylenemez. Bizler İlah'ız –daha doğrusu İlah'tık– Shara Komayd: İnsanların kalplerinden, zihinlerinden ve inançlarından güç alıyoruz. Ama bundan güç almak daha önce güçsüz olduğun anlamına gelir." Olvos piposunun ucuyla toprağa yarım daire çizdi. "Bir insan bir tanrıya inanır" –daireyi tamamladı– "ve tanrı ona neye inanacağını söyler. Bu bir döngü, aynı suyun okyanuslardan buharlaşıp göğe yükselmesi ve ardından yağmur olarak inip tekrar okyanuslara dönmesi gibi. Ondan farklı yanı fikirlerin *ağırlığının* olması. İvmesinin olması. Bir fikir ortaya çıktığında yayılır, büyür ve gitgide daha da ağırlaşır, ta ki İlahların bile direnemeyeceği hale gelene kadar." Olvos gözlerini ateşe dikip baş ve işaret parmaklarıyla piposunun üzerindeki çamuru temizledi.

"Ne gibi fikirler?" diye sordu Shara.

"İlk kez toplanma gecesinde fark ettim. Bana ait olmayan düşünceler, fikirler, zorlamalar hissediyordum. Bazı şeyleri istediğim için değil onları yapmak *zorunda* olduğumu hissettiğim için yapıyordum, sanki başka birinin yazdığı bir hikâyenin kahramanıydım. O gece, tüm diğer İlahlar gibi birleşmeyi, Bulikov'u oluşturmayı ve barış olduğunu düşündüğümüz şeyde yaşamayı seçtim... Ama bu deneyim beni çok rahatsız etmişti."

"O zaman nasıl gittin?" diye sordu Shara. "Eğer müritlerinin arzularıyla bağlıysan, dünyayı terk etmene nasıl izin verdiler?"

Olvos alaycı alaycı Shara'ya baktı: *Parçaları kendin birleştiremiyor musun?*

"Elbette eğer," dedi Shara, "müritlerin gitmeni *istemediyse*..."

"İstediler."

"Neden *böyle* bir şey yaptılar?"

"Şey, onlar konusunda iyi bir iş ortaya çıkardığımı düşündüm," dedi Olvos muzaffer bir edayla. Shara'nın fincanına bir bakış attı. "Hepsini içtin mi *bile*?"

"Eee... Evet?"

"Vay canına." Dilini şaklatarak başını iki yana salladı ve Shara'ya bir fincan daha çay koydu. "O kadarı ölü atı bile diriltmeye yeterdi. Her neyse... Eğer iyi bir iş ortaya çıkarırsan –politik bir yanın olduğu için ne dediğimi anlıyorsundur– kendi kendilerine devam etmeye başlarlar. Daha başlarda halkımla yukarıdan konuşmamam, aralarına karışıp yanlarına giderek onlara nasıl davranacaklarını söylemek yerine göstermem gerektiğini öğrendim. Ve birbirlerine karşı da bu şekilde davranmalarını önerdim: Onlara ne yapmaları ve ne yapmamaları gerektiğini söyleyen bir kurallar kitabına değil, deneyime ve eyleme ihtiyaç duyuyorlardı. Ama içimde bu... bu *ivmeyi* hissetmeye başladığımda –bu fikirler beni bir oraya bir buraya sürükleyerek yanlarına çekip tüm insanları da peşime takmakla tehdit ettiğinde– en yakın müritlerime danıştım ve onlar" –Olvos kuşkucu bir neşeyle sırıttı– "artık bana o kadar da ihtiyaç duymadıklarını söylediler."

"*Dalga geçiyorsun.*"

"Hayır," dedi Olvos. "İnsanlığın İlahlarla ilişkisi karşılıklı bir alışverişe dayalı ve biz karşılıklı olarak yollarımızı ayırmaya karar verdik. Ama bu süreç –bir düşünce biçimi oluşturup onun başını alıp gitmesine izin vermek– her zaman *iyi* sonuçlar doğurmuyor." Başını iki yana salladı. "Zavallı Kolkan... Kendini de müritlerini de hiç tam olarak anlayamadı."

"Benimle konuştu," dedi Shara. "Bana bir bakıma sana bel bağladığını söyledi."

"Evet," dedi Olvos kederli kederli. "Kolkan ve ben ilk iki İlah'tık. Her şeyin nasıl çalıştığını ilk biz çözdük diyebilirim. Ama Kolkan gösterisini yönetmek konusunda hep sorun yaşadı. Müritlerinin ona ne yapması gerektiğini söylemelerini bekledi ve onlarla oturup onları dinlerken ben de uzaktan izledim... Giderken hepsine söylediğim gibi, sonları iyi olmayacaktı."

"Yani yaptıklarının tamamen Kolkan'ın sorumluluğunda olduğunu mu söylüyorsun?"

Olvos burnunu çekti. "İnsanlar tuhaf, Shara Komayd. Cezaya değer veriyorlar çünkü bu davranışlarının önemli olduğunu düşünmelerini sağlıyor, *kendilerinin* önemli olduklarını. Sonuçta önem*siz* bir şey yüzünden cezalandırılmazsın. Kolkashtanilere

bir bak... sanıyorlar ki dünyanın var olma amacı onları utandırmak, aşağılamak, cezalandırmak, baştan çıkarmak... Her şey onlar hakkında, hep onlar hakkında! Dünya *kötü* şeylerle, *yaralayıcı* şeylerle dolu ama yine de her şey onlar hakkında! Ve Kolkan onlara tam istedikleri şeyi verdi."

"Bu... delilik."

"Hayır, bu *kibir.* Ve aynı kibir, İlahları hem kendilerinin hem müritlerinin yıkımlarını getirecek bir yola yönlendirirken ben kenardan izledim; kibrin başlarına açacağı belayı gördüm ve onları bu konuda uyardım ama beni dinlememeyi seçtiler. Bu kibir yeni *değil,* Bayan Komayd. Ve İlahlar gittiği için ortadan kalkmadı. Sadece el değiştirdi."

"Saypur'a geçtiğini mi söylüyorsun?"

Olvos başını hafifçe bir o yana bir bu yana eğdi; tam olarak ne evet ne de hayır diyordu. "Ama şimdi kendimizi tarihin dönüm noktalarından birinde bulduk, ya kibrimizi dinleyip bulunduğumuz yolda devam edeceğiz... ya da kendimize yeni bir yol seçeceğiz."

"Yani bunu değiştirmeyi denemek için *bana* mı geldin?" diye sordu Shara.

"Şey," dedi Olvos, "*ilk* tercihim olduğun söylenemez..."

Ateşin içinde bir şey patladı ve kıvılcımlar tıslayarak çamurun üzerine dağıldı.

"Efrem'le görüştün, öyle değil mi?"

"Görüştüm," dedi Olvos.

"Nehir kenarında çizim yaparken yanına gittin ve onunla konuştun."

"*Bundan* daha fazlasını yaptım," diye itiraf etti Olvos. "Ara ara müdahalelerde bulundum. Şey, belki müdahalede bulunmak yerine 'hafifçe dürttüm' demek daha doğru olur. Efrem'e araştırmalarında yardımcı oldum, onu işine en çok yarayacak şeylere yönlendirdim, ara ara neler yaptığına baktım."

"Seninle benim şu an yaptığım gibi konuşmak çok hoşuna giderdi."

"Şüphesiz. Son derece parlak ve tutkulu bir yaratıktı; oluşan hoşnutsuzluğu başka tarafa yönlendirecek bir yol bulabileceğini

umdum. Ama belli ki yanılmışım. Belki de öylesine kadim bir öfke sadece vahşetle kovulabiliyordur. Gerçi hâlâ er ya da geç bu konuda yanıldığımı göreceğimi umuyorum."

Shara çayının geri kalanını içti ve günceyi ilk okuduğunda kendisini rahatsız eden bir şeyi hatırladı. "Kaj'ın askerlerinden birinin yazdığı günceyi masasına sen mi koydun? Efrem'i tanıyorum, asla o kadar önemli bir şeyi gözden kaçırmaz."

Olvos endişeli bir yüzle başını sallayarak onayladı. "Evet. Bu en büyük gafletim olabilir. O mektupların ne kadar hassas bilgiler içerdiğini anlayabileceğini umdum. Ama anlayamadı. Bilginin *herkesle* paylaşılması gerektiğini düşündü... Hiçbir hakikati gizlemedi; her hakikati gördüğü gibi anlattı. Bu onun en önemli erdemiydi ve sonunu da getiren bu oldu."

"Ama... ama o mektuplarda bu kadar önemli ne vardı?" diye sordu Shara. "Siyah kurşun mu?"

Olvos piposunu bıraktı. "Hayır, hayır. Şey, biraz... Sana şunu sorayım, Bayan Shara Komayd: Hiç büyük büyükbabanın siyah kurşunu nasıl *yaratmayı* başardığını düşündün mü?"

"Evindeki ifritcini üzerinde deneyler yaptı... Öyle değil mi?"

"Yaptı," dedi Olvos kederli bir edayla. "Bu doğru. Ama öyle bile olsa böyle bir malzeme yaratma olasılığı çok düşük, öyle değil mi?"

Shara, ezberlediği her şeyi zihninden geçirdi ama hiçbir şey bulamadı.

"Sence de siyah kurşunun yaratılışı *mucizevi* bir olay değil mi?" diye sordu Olvos yavaşça.

Bu kelime zihnindeki bir taşın yerinden oynayıp düşünceler denizine düşmesine sebep oldu.

Efrem'in yazdıkları: *Kaj hakkında çok şey bilmiyoruz. Annesinin kim olduğundan dahi haberdar değiliz.*

"Ve *herkes* mucizevi şeyler yaratmaya muktedir değil."

Yumuşak bir esinti koruluğun içinde dolaştı ve közler parladı.

Efrem'in güncesi: İfritcini hizmetkârlar efendilerinin yataklarını yapar, onlara yemek ve şarap servis eder... Kaj'ın bu şekilde şımartıldığı ortaya çıksa insanlar ne der hayal dahi edemiyorum.

Bir odun, denizde yüzen bir balina misali tembel tembel ateşin içinde yuvarlandı.

Ve Jukov'un kendisine söyledikleri: *Kendi yavrum, kendi Kutsanmış çocuğum bize karşı ayaklanıp bizi koyun gibi katletti!*

Kar taneleri havada dolaşıp ateşe yaklaşınca sessizce öldü.

"Kutsanmışlar efsaneviydi; onlar birer kahramandı, Shara Komayd," dedi Olvos kısık sesle. "İlahların ve fanilerin çocukları, dünyanın rahat ettirmek için her şeyi yaptığı kişiler."

Shara'nın başı dönüyordu. "Sen... Demek istediğin..."

"Sanırım kimse annesinin kim olduğunu tahmin edemedi," diye belirtti Olvos düşünceli bir edayla, "çünkü kimse buna inanamadı."

***

"Adı Lisha'ydı," dedi Olvos kısık sesle. "Bir İlah'ın çocuğu olduğundan kendi çapında oldukça güçlüydü. Sevimli bir yaratıktı: yufkayürekli, sessiz, çok zeki olmasa da yardım etmeye hevesli... ayrıca babasına yardım etmek için her şeyi yapmaya hazırdı." Piposunu tüttürdü. "Jukov'un rahipleri Saypur'da onlara destek olacak birini kazanmak istediler, zira Jukoshtan'ı rahat ettiren şey Saypur'dan gelen mısır ve üzümdü. O yüzden kızını bir süreliğine ihtiyaçlarını en iyi karşılayan kişiye *kiralamayı*" –bu sözcükten iğrenerek yüzünü buruşturdu– "teklif etti. Cinsel bir şey değildi: Sadece hizmet içindi. Ama sonra Jukov'un beklemediği bir şey oldu: Kızı ve onun hizmetini kazanan adam birbirlerine âşık oldular.

"Bunu herkesten gizlediler. Kız adamın... *hizmetçisi* olarak kaldı." Shara, Olvos'un içinde buz gibi bir öfkenin canlandığını hissetti. "Ve kızın doğurduğu çocuk o kadar tehlikeli ve o kadar korkunç bir soydan geliyordu ki bunu kendisi dahi bilmemeliydi."

Shara'nın midesi bulanıyordu. "Kaj," diye fısıldadı.

"Evet. Babası o gençken öldü. Evdeki İlahi hizmetçinin annesi olduğunu ona hiç söylenmedi. Sanırım İlahlardan nefret ederek büyüdüğü için annesi –sevimli, yufkayürekli ve çok zeki olmayan biri olduğundan– onu üzmek istemedi. Ardından Mahlideshi olayı oldu." Karların içine bir şey düştü ve tısladı: Shara, Olvos'un

yanaklarından süzülen sıcak gözyaşını gördü. "Ve Avshakta si Komayd bir şeyler yapılması gerektiğine karar verdi."

Olvos tekrar konuşmaya çalıştı ama başaramadı.

"İlahları nasıl öldüreceğini bulmak için," dedi Shara, "kendi annesine işkence etti."

Olvos başıyla onaylamayı başardı.

"Ve kendisi bilmese de Kutsanmış olduğundan bir şey *yaratmayı* ve o şeyle Kıta'nın saltanatına son vermeyi başardı."

"Elbette evin değersiz hizmetkârını öldürdükten sonra."

Shara gözlerini kapattı. Tüm bunların iğrençliği ona çok geliyordu.

"Bu yükü uzun zamandır omuzlarımda taşıyorum," dedi Olvos. "Bay Pangyui'ye bu konuda sadece ipuçları verebildim; kimseye anlatamadım. Ama olanları dile getirmek güzel. Kızımın başına gelenleri birilerine anlatmak güzel."

"*Kızın mı?* Yani Jukov ve sen..."

"Çok büyüleyici bir adam olabiliyor," diye itiraf etti Olvos, "ve içinde korkutucu bir delilik olduğunu görebilsem de yine de ona kapıldım."

"Anlayabiliyorum," dedi Shara.

"Kaj, Kıta'yı işgal ettiğinde zeki Jukov her şeyi çözdü. Kendi gururu ve kendini beğenmişliği yüzünden Kıta'nın ve diğer İlahların ölümüne babalık etiğinin farkına vardı. Kendini Kolkan'ın yanına gizlemeden önceki son acı hamlesi, hizmetkârlarından birini bu korku saçan işgalcinin yanına gönderip ona asıl soyunu açıklamaktı."

"Anlıyorum," dedi Shara. "Kaj, Jukov'u öldürdükten sonra ağır bir bunalıma girdi ve kendini öldüresiye içkiye verdi."

"Acı acıyı doğurur," dedi Olvos. "Utanç utancı doğurur."

"'Biçilmiş ekilmiştir,'" dedi Shara, "'ekilmiş ise biçilmiş.'"

Olvos gülümsedi. "Benim sözcüklerimle gözümü boyuyorsun." Gülümsemesi soldu. "Bu bilgiyle çok uzun süre yaşadım... Ve tüm o yıllar boyunca bu dünyadaki, bu politika ve makinelerin cesur yeni diyarındaki güç dengesinin sadece *yalanlara* bağlı olduğunu biliyordum. Saypur ve Kıta birbirlerinden nefret ediyorlar, birbirlerinin ürünü olduklarından habersizler. Ayrı değil-

ler; birbirlerine dolanmış haldeler: Efrem geldiğinde artık sırrın açığa çıkma zamanı olduğuna karar verdim. Ama tüm bunların ne anlama geldiğini anlıyor musun... senin için ne anlama geldiklerini?"

Shara o kadar farkındaydı ki nefes almakta güçlük çekiyordu. Nabzını alnında ve kulaklarının arkasında hissedebiliyordu. "Evet," dedi zayıf bir sesle. "Ben ve... ve ailem..."

Ateş o kadar sıcaktı ki gözleri kaynıyormuş gibi hissediyordu.

"... İlahi kan taşıyoruz."

"Evet."

"Biz... Ülkemizin korktuğu şeyin bizzat kendisiyiz."

"Evet."

"Ve Kolkan'la Jukov bu yüzden beni sen sandılar."

"Muhtemelen evet."

Shara ağlıyordu: Kederden değil, öfkeden. "Yani... Yani yaptığım hiçbir şey gerçek değil miydi?"

"Gerçek mi?"

"Dünya Kutsanmışların isteklerini yerine getirmek için her şeyi yapar, öyle değil mi? Büyük işler başarmalarını sağlar, doğru şeyi yaptıkları için değil, Kutsanmış oldukları için. Yaptığım hiçbir şey... *sayılmıyor* mu?"

Olvos piposunu tüttürdü. "Şunu unutuyorsun," dedi, "Kutsanmış kanı nesiller geçtikçe seyrelir. Genelde oldukça çabuk." Parlayan gözlerle Shara'yı baştan aşağıya süzdü. "Kolay bir hayatın olduğunu mu düşünüyorsun, Bayan Komayd?"

Shara gözlerini sildi. "Ha-hayır."

"İstediğin her şeyi elde ettin mi?"

Vo'nun soluk ve hareketsiz halde yere yığılışını hatırladı. "Hayır."

"Bunun yakın gelecekte değişeceğini düşünüyor musun?" diye sordu Olvos.

Shara başını iki yana salladı. *Bir değişiklik olacaksa bile,* diye düşündü, *iddiaya girerim ki hayatım çok ama çok daha kötüye gidecektir.*

"Sen Kutsanmış değilsin, Shara Komayd," dedi Olvos. "Uzaktan benimle, Jukov'la, İlahlara akraba olsan da dünya sana herke-

se davrandığı gibi davranıyor, kayıtsız. Kendini şanslı say. Fakat *diğer* akrabaların... Onlar için durum farklı olabilir."

Soğuk bir rüzgâr Shara'nın boynunu gıdıkladı.

Ateşte bir patlama daha oldu ve kıvılcımlar saçıldı.

"Anlıyorum," dedi.

Olvos kısık gözleriyle onu izliyor, değerlendiriyordu. "Sana birçok şey anlattım, Shara Komayd, çok az kişinin bildiğinden ya da bilmeyi hayal edebileceğinden daha fazla şeyi açıkladım. Merak ediyorum da... bu bilgiyle ne yapmayı planlıyorsun?"

Öfke, acıma, keder ve tasa Shara'nın zihnine dolanıp havai fişekler misali patlayıp durdular ve yarattıkları kaotik şeklin –tüm o çılgınca, nafile dönüşlerinin ve birbirleri ardında koşuşlarının– altında, bir yerlerde bir düşünce beliriverdi.

Olvos başıyla onayladı. "Güzel. Belki de sandığımdan daha akıllısındır. Ilahlar kendilerini her zaman bilemezler: Belki bizler de faniler gibi sadece kaderin aracıyızdır... belki de Efrem'i sadece *seni* bana ulaştırması için seçmişimdir."

Shara yavaş yavaş nefes alıyordu. "Sanırım," dedi, "artık odama dönmek istiyorum."

"Güzel," dedi Olvos. Piposunu kullanarak iki ağacın arasını işaret etti. "Eğer o boşluktan geçersen kendini yatak odanda bulacaksın. Ne zaman istersen gidebilirsin."

Shara ayağa kalktı ve kendini arada kalmış hissederek Olvos'a baktı. "Seni tekrar görecek miyim?"

"Beni tekrar görmeyi *istiyor* musun?"

"Sanırım... sanırım bu çok hoşuma gider."

"Şey... Eğer alacağını tahmin ettiğim kararı alır ve *başarılı* olursan yolunun seni bu kıyılardan çok uzağa götüreceğini sanırım sen de ben de biliyoruz. Ben buradan ayrılmak istemiyorum; müritlerime söyleme ama onlara göz kulak olmak hoşuma gidiyor." Piposuyla parmağına vurdu. "Ama eğer geri dönecek olursan bir buluşma için zaman ayırmam mümkün *olabilir*."

"Güzel," dedi Shara. "Bir sorum daha var."

"Nedir?"

"Nereden geldin?"

"Ben mi?"

"Sen ve diğer İlahlar... hepiniz. Nereden *geldiniz?* Sadece insanlar var olduğunuza inandıkları için mi varsınız? Yoksa... başka bir şey misiniz?"

Olvos kasvetli ve üzgün halde bir süre bu soruyu değerlendirdi. "Bu... karışık bir durum." Dilini şaklattı. "İlahların gerçekliği yeniden yazmak gibi tuhaf bir yetenekleri var. Bunu biliyor muydun?"

"Elbette."

"Ama sadece *sizin* gerçekliğinizi değil. Halkınızın gerçekliğini değil; bizim, kendi gerçekliğimizi. İnsanlar ne zaman yeni bir yerden geldiğime inanmaya başlasalar o yerden gelmiş oldum; sanki daha önce başka bir yerden gelmemiştim ve öncesinde ne olduğumu bilmiyordum." Bir nefes aldı. "Ben Olvos'um. Dünya denen yanan, altın köz parçasını kalbimin ateşinden çıkardım. İlk gecemde batan güneşin ardından yas tutarken gözyaşlarımla yıldızları oluşturdum. Dünyanın karanlığı çok ağırlaşıp kendi kendisine sürtününce bir kıvılcım yarattı ve o kıvılcım bendim. Tüm bildiğim bu. Bunları öğrenmeden önce ne olduğumu bilmiyorum. Araştırdım, kökenimi anlamaya çalıştım... ama tarih, senin de bildiğin üzere, yukarıya çıkıyormuş hissi yaratsa da hiçbir yere ulaşamayan bir dönen merdiven gibi."

"Peki Saypurilerin neden hiç İlah'ı olmadı? Sadece şansız mıydık?"

"Neler olduğunu gördün, Shara," dedi Olvos. "Ve geçmişini biliyorsun. Saypur'un İlah'ı olmadığı için şanssız olduğuna emin misin?" Olvos kalkıp Shara'yı alnından öptü. Dudakları o kadar sıcaktı ki neredeyse yakıcıydı. "Şans yanında olsun derdim, çocuğum," dedi. "Ama sanırım kendi şansını yaratmayı tercih edersin."

Shara ateşten uzaklaştı ve iki ağacın arasından geçti.

Geriye dönüp veda etmek istedi fakat omzunun üzerinden tek görebildiği yatak odasının boş duvarıydı. Şaşkın şaşkın kendi çevresinde dönerken yatağıyla karşılaştı.

Yatağın üzerine oturup düşündü.

***

"Turyin," diye fısıldadı Shara. "Turyin!"

Mulaghesh homurdandı ve tek gözünü açtı. "Denizler aşkına," dedi boğuk bir sesle. "Beni ziyaret etmen çok hoş ama bu, gecenin ikisinde olmak zorunda mıydı?"

Mulaghesh, Shara'nın sadece birkaç gün önce bildiği sağlam ve dinç kadın değildi artık: Hastanede geçirdiği süre içinde kilo vermişti ve gözlerinin ikisi de hâlâ mordu. Sol kolu dirseğinin hemen altında beyaz sargı halkalarıyla son buluyordu. Shara'nın kendisine baktığını gördü. "Umarım bu" –yaralı kolunu havaya kaldırdı– "Javrat'ta yüzmemi engellemez. En azından içki içmek için gereken kolum hâlâ yerinde."

"İyi misin?"

"Ben iyiyim. Sen nasılsın, kızım? Şey... hayatta görünüyorsun. Bu güzel. Siyah camlı gözlükler, hmm, ilginç durmuş..."

"Hayattayım," dedi Shara. "Ve Turyin, keşke... bu hiç..."

"Boş ver," dedi Mulaghesh. "Senin söylemeye çalıştıklarının hepsini ben de söyledim. Ama ben bunları hayatta kalamayacak olan kızlara ve oğlanlara söyledim. Ben hayattayım. Ve bunun için minnettarım. Olanlarda senin bir suçun yok. Ama başka yere atanmam için çok iyi bahane oldu."

Shara zayıfça gülümsedi.

"Başka yere *atanacağım*, öyle değil mi? Javrat planı hâlâ geçerliliğini koruyor... Öyle değil mi?"

"Yüksek ihtimalle, evet," dedi Shara.

"Bu kulağa bir anlaşma maddesi gibi geliyor. Ve ben bir anlaşma imzaladığımı hatırlamıyorum. 'Eğer bunu yaparsam Javrat'a gönderileceğim,' dediğimi ve senin 'Tamam' dediğini hatırlıyorum. *Sen* farklı bir şey mi hatırlıyorsun?"

"Bakanlık'taki orta seviyeli görevlilerden bana iyilik borçlarını bu şekilde ödemelerini istedim," dedi Shara.

"İçimde 've' ya da 'ama' diyecekmişsin gibi bir his var..."

"Doğru." Shara gözlüğünü geriye itti. "İki saat sonra Ahanashtan'a giden bir trene bineceğim ve oradan gemiyle eve, Ghaladesh'e döneceğim."

"Peki?" dedi Mulaghesh şüpheci bir sesle.

"Eğer bu yolculuk sırasında ya da Saypur'a vardığımda orta-

dan kaybolursam –bu konuda açıksözlü davranıp eğer gizlice öldürülürsem diyeceğim– o zaman birkaç ay içerisinde Javrat'a gönderileceksin."

"*Ne* olursa dedin?"

"Fakat eğer yolcuğu sağ tamamlayabilirsem," diye devam etti Shara, "o zaman şu anki düzende çok büyük değişiklikler olacak."

"Ne gibi?"

"Dışişleri Bakanlığı gibi."

"Nasıl bir değişiklik olacak?"

"Şey, öncelikle, muhtemelen artık var olmayacak."

Hastanede bir yerdeki biri öksürdü.

"Kafanı bir yerlere vurmadığına emin misin tüm o..."

"Bence seninle benim görevlerimiz aynıydı, Turyin," dedi Shara. "Sen Bulikov'un içişlerine karışmamak, her şeyin olduğu gibi kalmasını sağlamakla görevliydin. Ben de sürekli Kıta'nın içişlerine karıştım ama bunu her şeyi olduğu gibi tutmak için yaptım, Kıta'yı sefalet içinde tutmak ve tüm ticaretin Saypur'a yönlenmesini sağlamak için. 'Kıta'yı Kıta'ya bırakmak için,'" dedi Shara ezberden. "Yani onları fakir, yabani ve etkisiz bırakmak için."

"Bana yönetmeliklerden alıntı yapmana gerek yok. Hayatımın yirmi senesini onları uygulamak için harcadım. Yani niyetin ne yapmak?"

"Bunu değiştirmeyi arzuluyorum. Ve eğer bunu değiştireceksem," dedi Shara, "Kıta'da dostlarım olmalı."

"Ha siktir."

"Özellikle de Bulikov'da."

"Ha *siktir*."

"Çünkü eğer arkamda olmasını istediğim biri varsa," dedi Shara, "bu General Turyin Mulaghesh'tir."

"Ben öncelikle bir valiyim ama askeri rütbem albay."

"Eğer hayatta kalıp planlarımı gerçekleştirirsem," dedi Shara, "öyle olmayacak."

Mulaghesh gözlerini kırpıştırdı ve keyifsiz bir kahkaha attı. "Sen Kaj olurken benim de Sagresha olmamı mı istiyorsun? Sana söyledim, terfi istemiyorum. Oyundan çıkıyorum."

"Oyunu tamamen değiştireceğim," dedi Shara.

"Denizler aşkına... Bu konuda *ciddi* misin?"

Shara derin bir nefes aldı. "Aslına bakarsan evet. Kaç tane köklü değişiklik yapabileceğimi bilmiyorum... ama elimden geldiğince çok yapmak niyetindeyim. Bakanlık geçen hafta Bulikov'u yüzüstü bıraktı. Seni yüzüstü bıraktı. Bizi yüzüstü bıraktı ve binlerce kişi öldü."

"Sen... Bunu başarabileceğine inanıyor musun? Bu konuda" –Mulaghesh kahkaha attı– "delicesine saf davrandığını gerçekten düşünmüyor musun?"

Shara omuzlarını silkti. "Geçen hafta bir tanrı öldürdüm. Bakanlık kolay olmalı, öyle değil mi?"

"İyi bir noktaya parmak bastın."

"Bana yardım eder misin, Turyin? Hem sen hem ben hizmet için yaratılmışız ve yıllarca aslen yönetmeliğe hizmet ettik. Gerçek anlamda hizmet etmek için elimize geçen ilk fırsatı değerlendirmeni istiyorum."

"Ha siktir..." Mulaghesh sağ eliyle çenesindeki yara izini ovdu ve düşünüp taşındı. "Şey. İtiraf etmem gerekir ki bu ilginç bir fikir."

"Öyle düşüneceğini ummuştum."

"En son baktığımda generaller albayların neredeyse iki katı kadar kazanıyordu..."

Shara gülümsedi. "Sık sık Javrat'a tatile gitmeye yetecek kadar."

***

Shara hastane koridorlarında sessizce Sigrud'un odasına doğru ilerledi.

Hükümetler böyle mi oluşuyor? Gecenin bir yarısı yaralı insanları bazı kararlar vermeye zorlayarak mı?

Koğuşa girdiğinde duraksadı ve karşısındaki yatak denizine – hepsinin üzerinde bazıları kollarını ya da bacaklarını kaybetmiş, bazıları sargılar ardına gizlenmiş soluk birer ağırlık vardı– bakıp yaptığı hangi seçimlerin onları bu yataklara mahkum ettiğini ve her şeyin nasıl daha farklı olabileceğini düşündü.

Yanındaki duvardan Sigrud'un sesi geldi: "Seni duyabiliyorum, Shara. Eğer içeriye girmek istiyorsan gir."

Shara kapıyı açıp içeriye girdi. Sigrud dikiş, sargı ve tüplerden oluşan bir dağ halindeydi; içine giren ve içinden çıkan sıvılar muhtelif torbalardan süzülüyordu; kalın bir dikiş izi sol kaşından kafasına kadar uzanıyordu; sol burun deliği yarılmıştı ve sol yanağı kırmızı bir kütle halindeydi. Öte yandan kesinlikle hâlâ Sigrud'du.

"Ben olduğumu nasıl bildin?"

"Ayak seslerin," dedi, "o kadar küçük ayakların var ki kedilerin çıkardığı sese benziyor."

"Bunu iltifat olarak alacağım." Adamın yatağının yanına oturdu. "Nasılsın?"

"Neden daha önce beni ziyaret etmedin?"

"Niye umursuyorsun ki?"

"Umursamayacağımı mı düşündün?"

"Benim tanıdığım ve on yıldır birlikte çalıştığım Sigrud hiçbir şeyi çok umursamazdı. Ölümle burun burna gelmenin hayata yeni bir pencereden bakmanı sağladığını söyleme; daha önce de defalarca ölümle burun buruna geldin, çoğu kez de ben yanındayken ve daha önce bunun seni etkilediğini görmedim."

"Birileri," dedi Sigrud, "benim hakkımda hikâyeler anlatmış." Düşündü. "Biliyor musun, ne olduğundan emin değilim. O gemiden atladığımda beni herhangi bir geleceğin beklemediğini düşünüyordum. Öleceğimi sanmıştım. Ama ilk kez kendimi... iyi hissettim. Geride bıraktığım dünyanın iyi bir yer olacağını. *Mükemmel* değil ama iyi. Ve şimdi o iyi olabilecek dünyadayım, hayattayım." Omuz silkti. "Belki de sadece yeniden yelken açmayı istiyordum."

Shara gülümsedi. "Bu gelecek planlarını nasıl etkiledi?"

"Neden soruyorsun?"

"Soruyorum çünkü eğer her şey planladığım gibi giderse artık düşük mevkide bir istihbaratçı olmayacağım. Ghaladesh'e dönüp masa başı görevine geçeceğim. Ve senin hizmetlerine artık ihtiyaç duymayacağım."

"Beni terk mi ediyorsun? Beni burada, bu yatakta çürümeye mi bırakıyorsun?"

"Hayır. Bu masa başı görevi çok ama çok önemli olacak. Henüz bunun için bir unvan yok... eğer her şey yolunda giderse muhtemelen benim bir tane bulmam gerekecek. Bulikov'da güçlü bir dostumun olacağına inanıyorum ama daha fazlasına ihtiyacım var."

"Daha fazlası derken..."

"De ki Kuzey Denizleri birdenbire dizginlendi..."

Sigrud'un şaşırmış ifadesi yerini oldukça panik dolu bir taneye bıraktı. "Hayır."

"De ki Dreylinglerin öldüğünü sandığı biri aniden geri döndü..."

"Hayır!"

"Kral Harkvald'ı öldüren darbenin meşruluğu tamamen sarsılır ve şahlanmış korsanlık sona erecek olursa..."

Sigrud parmaklını kolların vurarak sessizce hiddet saçtı.

Tüplerden birinden bir şey hafif bir şıp sesi eşliğinde damladı.

"Bunu değerlendirmeyecek misin bile?" diye sordu Shara.

"Babam hayattayken dahi," dedi Sigrud, "... yönetme fikrinden hoşlanmazdım."

"Peki, zaten senden bunu istemiyorum. Monarşileri hiçbir zaman onaylamadım. İstediğim şey," dedi Shara sert ve tane tane, "senin, *Dauvkind*'in, Dreyling kıyılarının kayıp prensinin..."

Sigrud gözlerini devirdi.

"... Dreyling Cumhuriyeti'nin korsan eyaletlerine dönmesi, arkasında Saypur'un *tam* desteğiyle..." Sigrud'un artık kendisini dinlemeye başladığını görebiliyordu. "... bu *bir çeşit* reform başlatmaz mı? Bu Dreyling halkına *biraz* umut vermez mi?"

Sigrud uzun süre sessiz kaldı. "Biliyorum ki" –parmağını sargılarının iyice içine sokup kolunu kaşıdı– "böyle bir şeyi şaka olsun diye söylemezsin."

"Şaka olsun diye söylemiyorum zaten. Bu hiç gerçekleşmeyebilir. Saypur'a dönüyorum ama... hayata kalacağım kesin değil."

"O zaman elbette bana ihtiyacın var!"

"Hayır," dedi Shara. "Yok. Bunun bir sebebi başaracağıma güveniyor olmam. Ama aynı zamanda hayatının *kendine* ait olmasını istiyorum, Sigrud. Burada beklemeni ve ne olursa olsun sağlı-

ğına kavuşmanı istiyorum. Ve eğer Dışişleri Bakanlığında hiçbir şey değişmezse o zaman bil ki öldüm."

"Shara..."

"Ve eğer öyle olursa" –küçük bir kâğıt parçası çıkarıp adamın eline koydu– "karının ve kızlarının gizlendiği kasaba burada yazıyor."

Sigrud afallamış halde gözlerini kırpıştırdı.

"Eğer ölürsem eve dönmeni istiyorum, Sigrud," dedi Shara. "Onların tanıdığı koca ve babanın öldüğünü, o hayat ateşinin söndüğünü söylemiştin. Ama bence bu, aptalca ve anlamsız bir düşünce. Bence sen, Sigrud je Harkvaldsson *korkuyorsun*. Çocuklarının büyüdüğünden, ailenin artık seni tanımayacağından ya da istemeyeceğinden korkuyorsun."

"Shara..."

"Tüm hayatım boyunca tek bir dileğim olduysa o da ailemi tanımaktı, Sigrud. Onlar gibi olmak için çok uğraştığım o insanları tanımaktı. Benim asla böyle bir fırsatım olmayacak ama senin çocuklarının olabilir. Ve bence eve dönen kişiden çok memnun olacaklar."

Sigrud ellerinde küçük kâğıt parçasına baktı. "Böyle bir saldırıya hiç hazır değildim," diye homurdandı.

"Daha önce hiç seni bir şeye ikna etmeye çalışmamıştım," dedi Shara. "Şimdi neden işimde iyi olduğumu anlamışsmdır."

"*Dauvkind* hakkındaki şu saçmalık..." dedi Sigrud. "Hepsi bir çocuk masalından ibaret! Kral Harkvald'ın oğlunun bir peri prensi olacağına inanıyorlar! Denizdeki bir dalgaya binip flüt çalarak geleceğini söylüyorlar. Bir flüt! Bunu *düşünebiliyor* musun? Bekledikleri kişi... *ben* değilim."

"Tüm o dövüşlerden sonra bu mu seni duraksatıyor?"

"Öldürmek başka şey," dedi Sigrud. "*Politika* başka."

Shara adamın eline hafifçe vurdu. "Yanında sana yardım edecek birileri olmasını sağlayacağım. Ve hepsi politikadan ibaret olmayacak. Korsan krallarının birçoğu, tahminimce bırakmaya gönüllü olmayacak. Her neden korkuyor olursan ol, Sigrud, bence hizmetlerin sona ermedi." Saatine baktı. "Geç kaldım. Trenim bir saat sonra kalkıyor ve son görüşmeme hazırlanmalıyım."

"İsteklerini yerine getirmesi için başka kimi sindireceksin?"

"Ah, bu *sindirme* olmayacak," dedi Shara, yüzünde acı bir sırıtışla ayağa kalkarken. "Bu doğrudan *tehdit* olacak."

Sigrud kâğıt parçasını özenle kaldırdı. "Seni yakında tekrar görecek miyim?"

"Muhtemelen." Gülümsedi ve elini tutup yaralı üstünü öptü. "Eğer iyi bir iş çıkarırsak dünya sahnesindeki eşit bireyler olarak karşılaşabiliriz."

"Başımıza ne gelirse gelsin," dedi Sigrud, "benim için hep iyi bir dost oldun, Shara Komayd. Çok az iyi insanla tanıştım. Ama bence sen onlardan birisin."

"Bazen neredeyse ölmene neden olsam bile mi?"

"Ölmek... *Peh.*" Gözü gaz lambası ışığında parladı. "Dostlar arasında ölümün lafı mı olur?"

***

Bulikov'un duvarları şafağın ışığıyla şeftali rengiydi. Karşısında şişiyor, tren hızla geçerken eflatun renkli kırsalda yükseliyordu. *Gün ışığında duvarlar kaymak taşı renginde mi?* diye düşündü. *Kemik rengi mi? Onları en iyi hangi kelimeyle tarif edebilirim? Ne yazmalıyım? İnsanlara ne demeliyim?*

Trenin tekerlekleri ciyaklıyor ve tıkırdıyordu. Pencereye, yüzünün hayaleti andıran yansımasına dokundu.

Unutmamalıyım. Unutmamalıyım.

Bulikov'un içine girmeyecekti: Tren vali konağından doğrudan Ahanashtan'a gidiyordu. Yeryüzü Kürsüsü'nün yıkık tapınağını görmeyecekti. Solda Köprüsü'nün çevresindeki vinçleri görmeyecekti. İnşaat ekiplerinin kadim beyaz taşları, İlahi Kent'in taşlarını moloz yığınlarının arasından çıkarmasını izleyemeyeceği gibi onlarla ne yaptıklarını da göremeyecekti. Gün ağarırken dumanların içinde süzülen güvercin donanmalarını göremeyecekti. Pazardaki hasırların açılmasını, malların tezgâhlara dizilmesini, satıcıların fiyatları bağırarak sokaklarda dolanmalarını, hiçbir şey olmamış gibi hayata devam edişlerini izleyemeyecekti.

Seni görmeyeceğim, dedi kente, *ama hatırlayacağım.*

Duvarlar önünde şişmeye devam etti ve geçtikten sonra arkasından büzüşmeye başladılar.

Sana geri döndüğümde, diye düşündü, *eğer sana geri dönersem seni tanıyacak mıyım? Anılarımdaki şehir mi olacaksın? Yoksa bir yabancı mı?*

Aynı şeyi Ghaladesh'e de sorabilirdi: doğduğu, büyüdüğü şehir, on altı yıldır görmediği şehir. *Onu tanıyacak mıyım? O beni tanıyacak mı?*

Duvarlar büzüşüp şeftali-beyaz minicik bir silindire, kapkara dalgalar arasında yüzen bir konserveye dönüştü.

Geçmiş geçmişte kalmış olabilir, dedi onlara, *ama hatırlayacağım.*

***

Shara iki saatten fazla bekledi. Şu âna kadar geminin hareketleri yumuşak ve rahattı fakat kısa süre sonra dalgaların bu kadar nazik olmadığı açık denize çıkacaklardı.

Shara'nın kamarası bir tüccar gemisinin ele verdiği kadar genişti. Onlara Ghaladesh'e vardıklarında Bakanlıktan yüklü bir miktar verileceğini vadetmişti. *Kilo başına bir metelik,* diye düşündü, *muhtemelen bu geminin taşıdığı en kazançlı yüküm.*

Kamarasının duvarındaki lombara baktı. Ardında Güney Denizleri vardı fakat pencere geniş, karanlık bir ofisi ve tik ağacından büyük bir masayı gösteriyordu.

Vinya Teyze sonunda geldi; bezgin ve yılmış görünüyordu. Çekmeceleri yırtarcasına açıp dolap kapaklarını sertçe çarparak vahşice masasının talan etmeye başladı. "Nerede bu?" diye mırıldandı. "Nerede! Şu sorular, şu lanet olasıca *sorular!*" Bir tomar kâğıt alıp söyle bir göz attıktan sonra çöp kutusuna fırlattı.

"Görünen o ki," dedi Shara, "zor birkaç toplantıdan çıkmışsın."

Vinya başını sertçe yukarı kaldırdı ve penceredeki Shara'ya baktı. "Sen..."

"Ben."

"Ne yapıyorsun?" diye azarladı Vinya. "Bu yüzden seni tutuklatmalıyım! Kıta'da mucize gerçekleştirmek vatana ihanet suçudur!"

"Peki, o zaman artık Kıta'da olmamam iyi olmuş."

"Sen *ne*?"

"Belli ki burası benim ofisim değil." Arkasındaki odayı işaret etti. "Beni Güney Denizleri'nde seyir halindeki bir geminin kamarasında görüyorsun, istikametimiz elbette Ghaladesh."

Vinya'nın ağzı açılıp kapandı ama herhangi bir sözcük çıkaramadı.

"Eve geliyorum, Vinya Teyze," dedi Shara. "Beni daha fazla uzak tutamazsın."

"Ben... Elbette tutabilirim! Eğer eve dönersen seni hapse attırırım! *Sürgüne* de gönderebilirim! Dışişleri Bakanının doğrudan emrine karşı geliyorsun, yani özünde *vatana ihanet* ediyorsun! Ne kadar... *ne kadar* ün kazandığın umurumda bile değil, elimde hiç sorgusuz kullanabileceğim ne kadar güç olduğuna dair en ufak bir fikrin yok!"

"Nasıl güçlermiş onlar, Teyzeciğim?"

"Dışişleri Bakanlığına karşı tehditleri sorgusuz, kimseler duymadan, lanet olasıca denetim komitelerinin hiçbirine danışmadan ortadan kaldıracak güçler!"

"Peki, Pangyui'nin başına gelen şey de bu muydu?" diye sordu Shara yavaşça.

Vinya'nın erdemli öfkesi sönüverdi. Omuzları âdeta omurgası yok olmuşçasına düştü. "N-ne?"

"Oturmak isteyebilirsin," dedi Shara.

Vinya hareket edemeyecek kadar şoktaydı.

"Sen bilirsin," dedi Shara. "Kısa tutacağım. Diyelim ki içimden bir ses, Bakanlıktan çıkan tüm o kabloların, yayımların ve emirlerin –yani esrarengiz, erişilemez, çok gizli ve teknik olarak *var olmayan* iletişimlerin– arasında sorgulamayan bir serseriyi Kıta'da ulusal bir tehdit olduğuna dair bilgilendiren bir mesaj var diyor; bu tehdidin Bulikov Üniversitesi'ndeki Efrem Pangyui olduğunu ve kendisine bu tehdidi son derece gizli bir şekilde ortadan kaldırıp ofisinde ve çalışma odasında bulunan tüm hassas belgeler yok etmek görevi verildiğini bildiren bir mesaj." Shara gözlüklerini düzeltti. "Doğru mu?"

Vinya bembeyaz kesildi.

"Bu konuyu tamamen kapamayı istiyorsun, değil mi Teyzeciğim?" dedi Shara. "Ama aynı zamanda ne bildiğimi ve bunu nasıl öğrendiğimi bilmek istiyorsun. Örneğin Dr. Efrem Pangyui'nin bir tehdit olarak yaftalanma sebebinin kişisel olarak seninle ilgili olduğunu bilip bilmediğimi öğrenmek istiyorsun."

Shara bekledi ama Vinya ne hareket etti ne de konuştu. Shara teyzesinin yanağının seğirdiğini düşündü.

"Evet," dedi Shara. "Biliyorum, Teyzeciğim. Senin Kutsanmış olduğunu biliyorum, Vinya. Saypur'un kâbuslarına giren şeyin ta kendisinin soyundan geldiğini biliyorum."

Vinya gözlerini kırptı. Gözyaşları yanaklarından süzüldü.

"Efrem Pangyui, Bulikov'da Kaj'ın soyuna dair bilgiler edindi," dedi Shara. "Ve Saypur'un görevine bağlı ve onurlu bir tarih bilimcisi olarak bu bilgileri, kendi ölüm fermanını imzaladığının farkına varmaksızın rapor etti; onun için hakikat hakikatti; saklamak aklına dahi gelmedi."

Neredeyse on beş yıldır orta yaşa direnen Vinya yaşlı bir kadının yavaş hareketleriyle sandalyesine oturdu.

"Bunu duymak elbette hiç hoşuna gitmedi," dedi Shara. "Aynı duyduğunda Kaj'ın da hoşuna gitmediği gibi. Efrem, belli ki bunu gizlemeye niyetli değildi; sonuçta o bir tarih bilimciydi, bir casus değil. O yüzden sen de herhangi bir ulusal tehdit karşısında yapacağını yaptın, dediğin gibi onu ortadan kaldırttın."

Vinya yutkundu.

"Bu doğru, öyle değil mi, Vinya Teyzeciğim?"

Vinya neredeyse yarım dakika boyunca çabaladı. Ardından kısık sesle, "Ben... Ben sadece yok olmasını istedim. Bunları hiç... hiç *duymadığıma* inanmayı istedim."

Karinaya deniz suyu sıçradı. Yukarıdaki güvertede biri bir espri yaptı ve bu muzip kahkahalarla karşılandı.

"Neden?" dedi Shara. "Neden Bulikov'da kalmama izin verdin? Bunları keşfetme ihtimalim olduğunu biliyordun. Neden rütbeni kullanarak beni hemen başka yerde görevlendirmedin?"

"Çünkü... korkuyordum."

"Neden korkuyordun?"

"Senden," diye itiraf etti Vinya.

"*Benden mi?*"

"Evet," dedi. "Senden hep korktum, Shara. Çocukluğundan beri. Ebeveynlerinden dolayı Saypur seni sevmeye bana olduğundan daha yatkındı. Ve birçok düşmanım var. Seni destekleyerek beni kolayca görevden alabilirler."

"Yani *bu yüzden* mi Bulikov'da kalmama izin verdin?"

"Eğer seni başka yere gönderseydim şüpheleneceğini biliyordum!" dedi Vinya. "İnsanlara çok bağlanıyorsun. İstediğini reddetmemin seni daha kararlı hale getirmesinden korktum. Ve Efrem'in tüm notlarını yok ettiğimizi sanmıştım. Bir hafta arkadaşın için yas tutup Bulikov'dan gidecek, yeni bir davanın peşine düşecektin ve tüm bunlar unutulacaktı."

"Ama Volka'nın adamları Votrov malikanesine saldırdı," dedi Shara, "ve her şey değişti."

Vinya başını iki yana salladı. "Raporunu dinlemenin nasıl bir his olduğunu bilmiyorsun," dedi. "Ca-*canavarların* soyundan geldiğimi öğrenmem yetmezmiş gibi bir de başardığım her şey birdenbire... *gayrimeşru* halde geldi! Sanki ben hiçbir şey *kazanmamışım*, her şey bana verilmiş gibi! Mide bulandırıcıydı, çileden çıkarıcıydı, aşağılayıcıydı... Nasıl olduğunu anlamıyor musun? İlah kanı taşıyorum, *taşıyoruz*!"

Shara omuz silkti. "Kaj'ı aşağı yukarı bir tanrı gibi görerek yetiştim," dedi. "Yıllarımı hatırasını onurlandırmaya çalışarak geçirdiğim bir kurtarıcı. Dürüst olmam gerekirse kişisel olarak bu, benim için pek bir şey değiştirmiyor."

"Ama yapılan hiçbir şey gerçek değil! Her şey *yalandan* ibaret. Kaj bir yalan. Saypur bir yalan. Bakanlık..."

"Evet," dedi Shara. "Bakanlık da öyle."

Vinya gözlerini sildi. "Ağlamaktan ne kadar da nefret ediyorum. Bu kadar haysiyetsiz başka hiçbir şey yok." Lombardan Shara'ya dik dik baktı. "Ne yapacaksın?"

Shara nasıl söyleyeceğini düşündü. "Kutsanmışların sonu sence de genelde çok kötü olmuyor mu?" dedi. "Kaj Büyük Savaş sırasında birçoğunu öldürdü. Ardından kendisi de Kıta'da, tek başına ve zavallı bir biçimde öldü. Şimdi de sen..."

"Bunu yapmazsın," diye fısıldadı Vinya.

"Yapmam," diye itiraf etti Shara. "Yapamam da. Benden çok daha fazla ölümcül güce sahipsin, Teyzeciğim. Beni, halkın gözündeki ünüm hiç olmadığı kadar artmışken öldürmek elbette okları üzerine çevirir... bunun altından senin bile kalkabileceğini sanmıyorum. O yüzden sana seçme şansı tanıyorum: Emekli ol ve dizginleri bana ver."

"Sana... *sana mı?*"

"Evet."

"Tüm... Tüm ülkelerdeki tüm generallerin kontrolünü *sana* vereyim, öyle mi? Tüm istihbaratımızı ve tüm operasyonlarımızı denetleme yetkisini *sana* vereyim!"

"Evet," dedi Shara sakince. "Ya bana verirsin ya da ikimizde de olmaz. Çünkü eğer emekli olmazsan, Teyzeciğim, korkunç aile sırrımızı ağzımdan kaçırıveririm."

Vinya kusmak üzereymiş gibi görünüyordu.

"Anladığım kadarıyla şu günlerde Ghaladesh'teki güvenilirliğim artmış," dedi Shara, alçakgönüllü bir tavırla. "Sonuçta ben, Kaj'dan bu yana bir İlah öldürmeyi başaran ilk kişiyim; teknik olarak *iki* İlah, Kaj'ın üçüne karşılık. Urav'dan sonra bir de bu. Avshaka'dan beri kimseye Kaj unvanı verilmedi ama Saypur'daki birkaç kişinin bunu tartıştığına eminim. Konuştuğum zaman dinleyeceklerdir. Ve senin Bakanlık günlerinin artık sona erdiğine inanıyorum, Teyzeciğim."

Vinya yüzü ovuşturuyor, sandalyesinde bir öne bir geriye gidip duruyordu. "Neden...?"

"Ne neden?"

"Bunu neden yapıyorsun? Bunu bana neden yapıyorsun?"

"*Sana* bir şey yapmıyorum, Teyzeciğim. O senin hüsnükuruntun. Her şey değişiyor. Dört gün önce Bulikov'da tarih bizzat tekrar hayat buldu ve günümüz nasıl onu reddettiyse o da günümüzü reddetti. Şimdi karşımızda sapabileceğimiz yeni bir yol var. Dünyayı olduğu gibi tutabiliriz, yani güç dağılımının dengesiz olduğu, bir ulusun tüm dizginleri eline aldığı haliyle..."

"Ya da?"

"Ya da Kıta'yla çalışmaya başlayabiliriz," dedi Shara, "bizi kontrol altında tutacak eşit bir güç yaratırız."

Vinya dehşet içindeydi. "Kıta'yı... *kalkındırmak* mı istiyorsun?"

"Evet." Shara gözlüklerini düzeltti. "Aslına bakarsan ülkelerini yeniden inşa etmek için milyonlar harcamayı planlıyorum."

"Ama... ama onlar *Kıtalı*!"

"Onlar insan," dedi Shara. "Benden yardım istediler. Ve ben de yardım edeceğim."

Vinya şakaklarını ovdu. "Sen... sen..."

"Ayrıca," diye devam etti Shara, "DN'yi kaldırıp tüm Kıta tarihini gizli bilgi olmaktan çıkarmaya da niyetim var."

Vinya öne yığıldı ve süt kadar beyazladı.

"Geçmiş hakkında gerçeği bilmeden bir gelecek inşa edebileceğimizi sanmıyorum," dedi Shara, "Dünyanın geçmişte ve şu an ne olduğuna dair dürüst davranmanın vakti geldi."

"Az sonra kusacağım," dedi Vinya. "Onlara tanrılarına dair bilgileri *geri* vermek mi istiyorsun?"

"Tanrıları öldü," dedi Shara. "O günler geçmişte kaldı. Bunu biliyorum. Artık geleceğe bakma zamanı. Zaman içinde Kaj'ın soyuna dair gerçekleri de açıklamayı umuyorum... gerçi bunun için yıllar gerek."

"Shara... Tatlım..."

"İşler şöyle yürüyecek, Teyzeciğim," dedi Shara. "Her şeyin artık değiştiği –ki bu yerince doğru– ve eski yöntemlerle onlara sadık savaşçıların ya uyum sağlaması ya da gitmesi gerektiği duyurulacak. Sen zarif bir şekilde ve sessizce gidebilirsin: Mukayese kabul etmez bir başarıyla döndüğümde yetkileri yeni nesle devredebilirsin. Öngörün için övgü dahi alabilirsin, ne de olsa beni Bulikov'da tuttun; bu, hoş bir dokunuş olur. Dört ayak üzerine düşeceğinin garantisini veriyorum, ya bir araştırma merkezinin ya da sana iyi bakacak tanınmış okullardan birinin başına geçersin. Ya da seni *kovdururum*. Daha önce Ghaladesh'te düşmanların olduğunu söyledin, Teyzeciğim. Şimdi elimde onlara verebileceğim koca bir hançer var, eminim onu hemen sırtına saplamakta tereddüt etmezler."

Vinya ağzı açık bir halde ona baktı. "Sen... Sen gerçekten..."

"İki güne orada olacağım, Teyzeciğim," dedi Shara. "Dediklerimi bir düşün."

Lombar penceresine iki parmağıyla dokundu ve teyzesi yok oldu.

***

Güneş ışığı bulutların arasından çıkıp dalgalardan yansıyarak güvertede titriyordu. Geminin çok üzerinde martılar süzülüyor, zaman zaman zarifçe dalıp havayı yararak tekrar yükseliyorlardı. Geminin iskele tarafından aldığı bir dalgayla Shara elindeki seramik kabı daha sıkı kavradı: Hiçbir zaman yetenekli bir denizci olmamıştı –ki mürettebat çabucak bunun farkına varıp dikkatli olmaya başlamıştı– ve deniz bugün sakin olduğu için mutluydu.

"Yakında orada olur muyuz, Kaptan?"

Kaptan asteğmeniyle konuşmayı bıraktı. "Eğer bana tam yeri söylerseniz," dedi, "size tam olarak ne zaman orada olacağımızı söyleyebilirim."

"Neresi olduğunu söyledim, Kaptan."

"Eğer kusuruma bakmazsanız, söylediğiniz şekliyle 'Saypur'a ve Kıta'ya eşit uzaklıktaki nokta' sandığınız kadar kesin bir nokta değil, Baş Diplomat."

"Tam o nokta olmasına gerek yok," dedi Shara. "Yaklaşmamıza ne kadar kaldı?"

Kaptan başını bir o yana bir diğer yana eğdi. "Yarım saat kadar. Böyle sakin sularda, böylesine cömert rüzgârda belki daha kısa sürer. Neden bilmek istiyorsunuz ki?"

Shara dönüp kolunun altındaki kapla geminin kıçına gitti. Arkalarında çalkalanan okyanusu ve dümen suyunu izledi. Suyun üzerine tuhaf derecede sakin bir çizgi kilometreler boyunca uzanıyor, sonra inip çıkan dalgalara onu yok ediyordu.

Uzun süre boyunca denize baktı. Rüzgâr saçlarını ve kabanını dalgalandırdı. Sıçrayan deniz suyu gözlüklerini billur mücevherlerle bezemişti. Hava hoş bir ılıklıkla hoş bir serinlik arasında gidip geliyordu.

"Uzun bir yolculuk oldu, öyle değil mi Vo?" dedi seramik kaba. "Ama geriye dönüp baktığımda her şey bir anda olup bitti."

Bir martı dalıp ona seslendi, belki de bir şey istiyordu.

Elbette Vo'yu yakmak istememişlerdi: Kıta'da sadece kafirler yakılırdı. Ama Shara, onun hayatını cehenneme çeviren insanlarla birlikte Votrov mozolesine gömülmesine izin vermemiş,

onu yanına almıştı. Kalıntıları pişirilip küle döndürülmüş ve tüm acılardan, tüm anılardan, ülkesiyle tanrısının ona çektirdiği tüm işkencelerden arınarak bu küçük kaba konmuştu.

Ağlamayacaktı. Öyle karar vermişti. Ağlanacak bir şey yoktu: Sadece olanlar vardı.

"Doğum sancıları," dedi yüksek sesle. "Hayatlarımız bundan ibaret, öyle değil mi? Zamanın çarkları dönüp birbirine çarpıyor ve yeni bir çağ doğuyor."

Soğuk rüzgâr yanaklarına vurdu.

"Ama öncesinde sancı ve vahşi kasılmalar var. Bize denk gelmesi talihsizlik ama..."

Kaptan yeterince yaklaştıklarını haber verdi.

"... kelebek bir gün kozasından çıkmak zorunda...

Kabın kapağını açmaya koyuldu. Kalbi daha hızlı atmaya başlamıştı.

"... ve bir tırtıl olduğunu unutmak."

Martılar bir kez daha ağlamaklı çığlıklar attılar.

Kabı ters çevirdi; nazik külden oluşan bir bulut dönerek dökülüp havada süzüldükten sonra geminin arkasındaki sakin su çizgisine indi.

Kabı da gemiden attı. Kap neredeyse anında kapkara dalgaların derinliklerine battı.

Dalgaları izleyip onların neler biliyor, neler hatırlıyor olabileceklerini düşündü.

Zaman, tüm insanları ve varlıkları sessizliğe sürüklüyor, diye düşündü. *Ama ben sizin hakkınızda konuşacağım, zamanım dolana kadar hepiniz hakkında konuşacağım.*

Ardından dönüp geminin burnuna gitti ve tam karşıya, güneşe, rüzgâra, parlak dalgalara bakarak evini görmeyi bekledi.